

ŠLECHTA, MALÝ KRÁL A FRONDA

9. DÍL

V PRAZE 2013

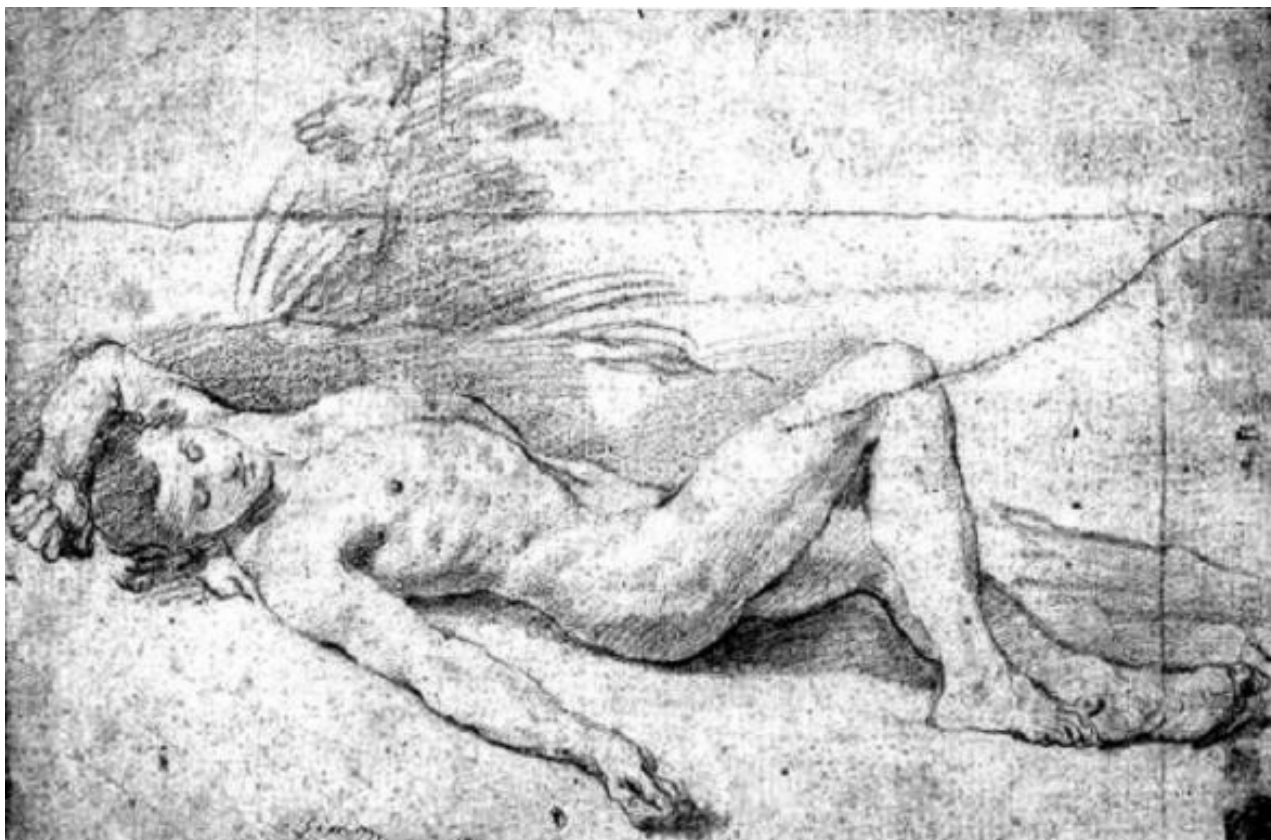
ING. RADKO SÁBLÍK

OBSAH

OBSAH.....	3
SEDMDESÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA	4
SEDMDESÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA	35
SEDMDESÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA	78
SEDMDESÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA	118
SEDMDESÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA	154
SEDMDESÁTÁ OSMÁ KAPITOLA	190
SEDMDESÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA	222
OSMDESÁTÁ KAPITOLA	259
OSMDESÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA	295

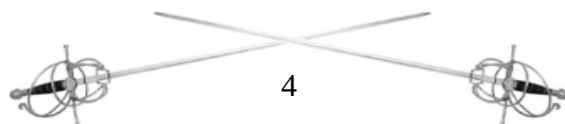

SEDMDESÁTÁ TŘETÍ KAPITOLA

NEZVANÁ NÁVŠTĚVA

Události na začátku roku šestnáctistého čtyřicátého devátého ve Francii jsou značně dramatické. Nejprve hned zkraje ledna tajně odjíždí z Paříže královská rodina, doprovázená svými věrnými, včetně problematického vévody d'Orleans a vévody de Condé, který následně povolá vojsko a s ním oblehne sídelní město. V něm se rodí velmi silná opozice proti dvoru, v níž hrají významnou roli sourozenci velkého vojevůdce pana de Condé, nejvíce aktivní je jeho sestra vévodkyně de Longueville, jeho bratr princ de Conti je pak jmenován velitelem pařížského vojska. Stranou nezůstává ani koadjutor a synovec pařížského arcibiskupa pan de Gondi, činí se vévoda de Longueville, pan de Marcillac, vévoda de Bouillon, vévoda d'Elbeuf a také vévoda de Beaufort, přezdívaný Král tržnic, který do obleženého města přichvátal ze svého úkrytu, kde setrval po svém útěku z královské pevnosti Vincennes.

Vévoda de Condé se rozhodne pro velmi drsnou konfrontaci, začátkem února v bitvě u Charentonu rozpráší pařížské vojsko, ale co víc, nechá povraždit zajatce a těla padlých nepřátel naházet do Seiny, přičemž dle mnohých šlo v některých případech i o těžce raněné, kteří ve studené vodě našli smrt. Princ následně utuží obléhání města a na stromech podél cest přibývá viselců, mnohdy sedláků z okolí Paříže, kteří se pokoušeli do obleženého města propašovat proviant. Při jedné ze šarvátek kolem konvoje, vezoucího do Paříže potraviny, je těžce zraněn střelou z pistole do krku i pan de Marcillac, milenec vévodkyně de Longueville, a pravděpodobný otec jejího syna Charlese-Parise, který se narodil na přelomu ledna a února tohoto roku.

Patovou situaci se pokouší rozpohybovat vévoda d'Orleans, podporující stále svou švagrovou Annu a synovce Ludvíka, povolává do Saint-Germain-en-Laye zástupce parlamentu, činí se i tajní emisari kardinála Mazarina, kterému se krutost pana de Condé zajídá, více však z praktického hlediska, než by

litoval životů svých odpůrců. Tuší správně, že prolitá krev jen zvýší nenávist vůči němu. Také se snaží eliminovat další nebezpečí, když pomocí peněz bankéře Barthélemyho Hervarta se pokouší uplatit vojsko maršála de Turenne, bratra vévody de Bouillon, který hodlá táhnout obležené Paříži na pomoc.

Ve čtvrtek dvacátého pátého února dorazí do královského zámku Saint-Germain-en-Laye delegace pařížského parlamentu, aby se pokusila zahájit jednání s dvorem o ukončení blokády města, ve kterém již začíná propukat šířavý hlad, z ulic mizí toulavé kočky a psi, i počet krys

v různých zákoutích a podzemních chodbách se povážlivě snižuje. Lidé stále více reptají, jejich zloba se může obrátit i na vedení opozice proti dvoru pod názvem Fronda, která se jejich zájmy sice zaštituje, ale ve skutečnosti jich především využívá pro zájmy své.

Téhož večera panuje v pekárně, patřící mladému pařížskému měšťanovi a obchodníkovi Maurice Tissotovi, poněkud chmurná nálada. Provoz je zde ochromený, sice ještě nějaké zásoby zůstávají, ale z těch se peče pouze pro velmi bohaté zákazníky a potajmu. Pro běžného občana města jsou výrobky nedostupné, jednak na ně nemá peníze a za druhé jim je ani nikdo nenabízí. Proviantu je málo a je třeba vyjít vstříc těm nejvýznamnějším zákazníkům, jako jsou paláce velmožů či nejvýznamnějších představitelů města.

Sám Maurice Tissot a jeho přítel Coiffier Mallet junior disponují ještě značnými zásobami, hlídanými v jejich skladišti jak oko v hlavě. Z nich pouštějí drobtý za velice drahý peníz, nechávajíc si stále ještě dost, neboť správně tuší neustálý růst cen. A kdo chce nějaký proviant, musí platit na dřevo, zde jsou dost nekompromisní, i u stálých a významných zákazníků. Proto se tajný úkryt v ložnici Maurice utěšeně plní mincemi různých hodnot, jinými slovy na svých zásobách nekřesťansky vydělávají.

Během blokády dostali tři zásilky, první přivezl jen pro ně Mauricův bratranec Vincent Magerdie, druhá pronikla s jiným konvojem jako jeho součást, přičemž Vincent utrpěl vážné zranění paže, jejíž amputace mu stále hrozí. Třetí vypravil pan Juan Montenvideo jako součást dalšího konvoje, při jehož obraně byl postřelen zmiňovaný pan de Marcillac, k tomu došlo před pěti dny. Proto mají mladí draví obchodníci dost co nabídnout, což však činí s rozvahou, aby zvýšili

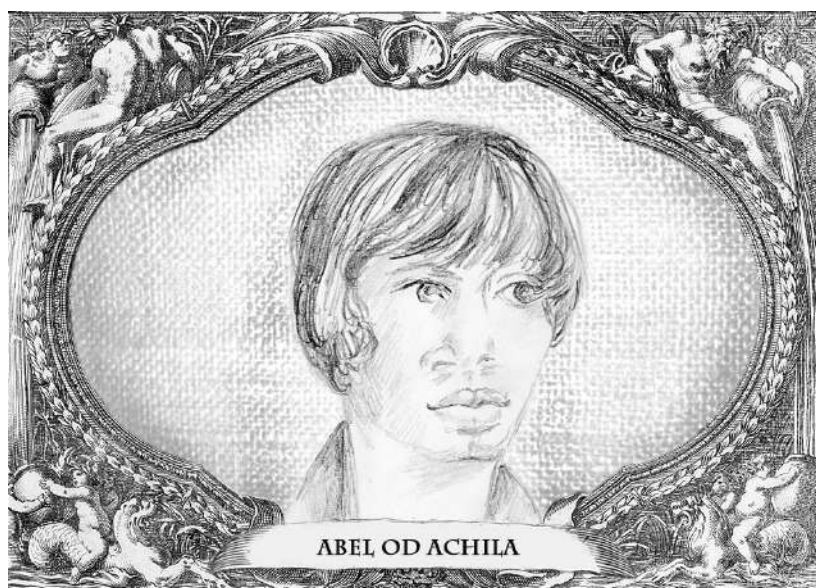

cenu svého zboží na nejvyšší možnou míru. Nedají nic na prosby a nářky, i Tissot se již dokáže zatvrdit, byť ho občas trápí jeho tiché svědomí, ale i jeho otec, který je svědomím vyjadřující své pochyby hodně nahlas. Ale on má klapky na uších, i jeho domácnost má značné výdaje a on prostě peníze potřebuje. Navíc kdo ví, co všechno ještě přijde.

V jeho pekárně zůstává přes noc stále osazenstvo, které je tvořeno vdovou po bývalém majiteli Maguinovi, devětadvacetiletou paní Marqueritou-Thrése, jejíhož muže úskok přivedl do vězení, v němž zemřel a jehož živnosti se za nehezkých okolností zmocnil právě Maurice Tissot. Přičemž ten v očích nešťastné ženy vystupuje stále v roli zachránce její zadlužené nemovitosti, který ji zde nechává ve své velkodušnosti přežívat i s jejími dětmi, osmiletým Bertrandem, šestiletou Marqueritou a dvouletým Ignácem.

V domě však není sama, pobývá zde i druhá vdova, sestřenice majitele, pětatřicetiletá paní Violanda Maqunlesová se svými dvěma syny, bezmála sedmnáctiletým Augustem a bez dvou měsíců patnáctiletým Arthusem. Jejich otec zemřel při nepokojích v srpnu minulého roku, když hájil dům svého bratrance Maurice. I proto se on rozhodl postarat o jeho ženu a dvě děti, všichni v pekárně za běžného provozu pracují, nyní spíše lelkují a udržují dům.

Další čtveřici pak tvoří najatí ochránci, dva bývalí vojáci ze slavné gardy kardinála de Richelieu, jednatřicetiletý Claude Belleval a devětatřicetiletý Antoine Soleillet. K nim si majitel zajistil i dva mladíky z bandy Achile Gauviona, Abela a Raphaela, oba asi ve věku patnácti let, datum, ba ani přesný rok svého narození oni neznají, jsou prostě dětmi ulice.

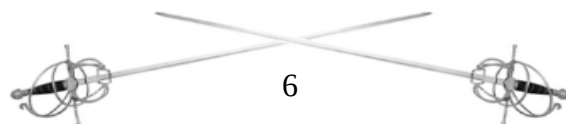
Rozlehlý dům s pekárnou v přízemí a ve sklepe se již dávno ponořil do ticha, všechna světla jsou zhasnuta, temnota se zde nerušeně roztahuje. Přesto však všichni nespí, neboť stále jeden z ochránců drží hlídku, zůstávajíc ve tmě, ale kontrolující přední i zadní přístup do domu. Tento úkol v tomto čase připadá na Abela, pro něhož není problém se pohybovat po domě i bez světla v naprosté tichosti.

Hoch má dost času na rozjímání, na pobyt v pekárně si rozhodně nestěžuje. Služba zde je pro něho pravým požehnáním, v době panující zimy má střechu nad hlavou, dostatek

tepla, ale především dostatek jídla, neboť na nich nikdo nešetří. Jistě, nijak nehodují, ale kručení v žaludku z hladu rozhodně nemá. Občas dostane i obстойné víno, navíc jemu i kamarádovi dávají lekce oba bývalí gardisté, učí ho zacházet i s jinými zbraněmi, než jsou jejich nože. Což se mu může v budoucnu také parádně hodit. I teď má po ruce pistoli, pro případ přímého ohrožení, jednak by výstřelem mohl odvrátit bezprostřední útok a za druhé vyburcovat celý dům.

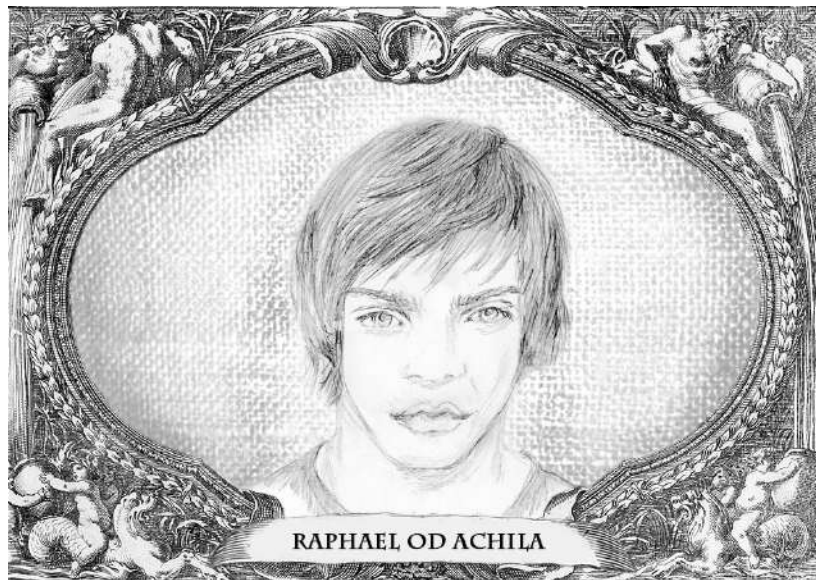
Abel je odchovancem podsvětí a jeho smysly jsou tomu uzpůsobeny. Jen včasné rozpoznání nebezpečí, jen skvělý sluch, mu mnohdy dokáže zachránit život, umožnit mu, aby unikl hrozícímu nebezpečí. A smysly ho nezklamou ani tuto noc, ve chvíli, kdy se pomalu šine tmou směrem k přízemí pekárny, z níž vedou dveře na dvůr, přes který se dopravují zásoby a přes který se distribuují hotové výrobky, pokud jich je větší množství a je nutné využít například povoz, ale i obyčejný vozík.

Chlapec se zastaví a nastraží slechy. Bez nejmenšího šramotu se snaží svým zrakem proniknout tmou na dvůr, na kterém zaslechl podezřelé zvuky. Jistě, mohlo je způsobit nějaké zatoulané zvíře, co ještě nikdo nestačil zabít a sníst, ale také by mohlo jít o dvounohého vetřelce. Jeho oči jsou navyklé na

tmu, ve které je již déle než hodinu, a pokud se nic nepříhoda, tak bude i další dvě hodiny, než mu skončí hlídka. Proto dokáže rozeznat stíny, které už bezpečně pozoruje ve dvoře, byť se ty snaží zůstat u zdí a nijak na sebe neupozorňovat.

Mladík si povzdechne, nicméně zůstává stále naprosto klidný. Tuhle noc možná bude muset prokázat, že ho zde nekrmí zbytečně. Jak myška mizí z prostor pekárny a sune se k obývaným komnatám. Moc dobře ví, kde chrápe jeho kamarád Raphael, ale především oba bývalí vojáci. Všechny tři vzbudí, aniž by ti způsobili hluk. Stačí dvě slova a již se stále potmě začínají oblékat a také ozbrojovat.

Horší je to s bratry Maqunlesovými, i ti mají svoji vlastní komnatu, ovšem jejich rozrušení tolik kontrastuje s chováním čtveřice obránců, až skoro Abel dostane vztek. Všude je dost velká tma a oni nejen

způsobují hluk při oblékání, ale ještě pokládají naprosto zbytečné otázky. I když se snaží šeptat, mluví dost nahlas, navíc jeden přes druhého.

„Tiše!“ sykne nakvašeně, „Musíme je překvapit. Jinak poteče naše krev,“ dodá, čímž bohužel způsobí opačný efekt, oba Maqunlesové nejsou žádní rváči, zvyklí bojovat každý den o holý život, aby je nezvaná návštěva kdoví kolika lapků nechala klidnými.

Oba právě probuzení mladíci přeci jen příkrému pokynu podlehnou a na nic se už dál neptají. Naopak se snaží chovat velmi tiše, rychle se oblékají a poté následují mládence v jejich věku, který však má s různě nebezpečnými situacemi daleko více zkušeností.

Claude, Antoine a Raphael již čekají na temné chodbě, vzápětí celá různě nervózní šestice sestupuje do přízemí, co možná nejtíšeji. Každý z ochránců pekárny má nyní v ruce pistoli, všech šest má dýku, dvojice bývalých vojáků i své meče. Dost slušný arzenál na obranu proti předpokládaným vetřelcům, o nichž však vůbec nic nevědí. Dokonce ani to, zda Abela neoklamaly jeho smysly a nebezpečí je reálné.

„Augusto a Artushi, vy budete hlídat tady. Kdyby se někdo pokusil proniknout do domu předními dveřmi, tak do nich bez váhání střelte,“ nařizuje šepem Belleval, ovšem nepředpokládá, že by někdo chtěl tento způsob vniknutí do objektu uplatnit. Bratry nepovažuje za dvakrát spolehlivé, jsou evidentně vyplašení a tady jako záloha nic nepokazí.

Oba oslovení přikyvuji, nicméně je v nich malá dušička, křečovitě svírají svěřené střelné zbraně a zírají do tmy, směrem k hlavním dveřím. Všude je však naprostý klid.

„Tak a teď moc opatrně,“ sykne sotva slyšitelně Claude, jen co zůstane čtveřice sama, poblíž prostor s pecemi, ale také zásobami ve sklepení.

„Obhlídnu to, jestli už jsou v domě,“ nabídne se Abel.

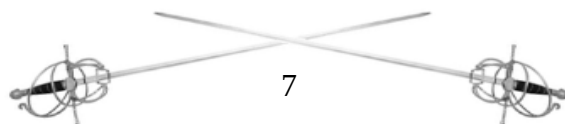
„Aby si tě nevšimli,“ není si jistý Soleillet.

„Leda by na mě šlápli, pane.“

„Věřte mu, nikdo si ho nevšimne,“ podpoří svého druha Raphael.

„Tak běž,“ souhlasí Belleval, pročež se mladík odpoutá od čtveřice a učiní z nich trojici. Rozhostí se naprosté ticho, obránci nemovitosti mohou maximálně slyšet svůj vlastní dech.

Tento stav trvá snad dvě minuty, než se náhle ze stínu ozve hlas Abela, kterého nikdo nezaslechl přicházet, tak dokonale se umí pohybovat.

„Jsou pořád na dvoře, je jich tam víc, tím sem si jistej. Chtěj se dostat dovnitř přes vokno, tam vzadu, co jsou pece,“ šeptá.

„Kolik jich je?“ ptá se Belleval.

„Nevím, pane, možná pět, šest, možná i víc. Těžko říct, nevidím je dobře, ale jsou tam, tím sem si jistej, pane.“

„Můžeme je zahnat, když rozsvítíme,“ napůl konstatuje a napůl se ptá Soleillet.

„Asi utečou, pane, ale asi se vrátěj jindy,“ zní tmou šepot Raphaela.

„Mám stejnej názor. Když už přišli, tak si je podáme,“ má jasno o postupu Claude, „Ale dejte kurva pozor, abysme se nepobili navzájem.“

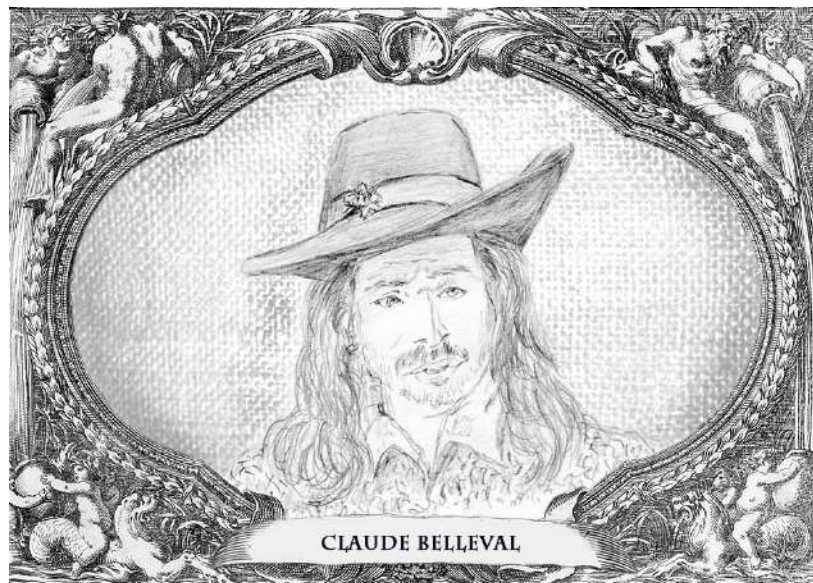
„Pane, pokud je chceme zaskočit, musíme tam dozadu. Co nejdřív,“ připomene Abel, jeho hlas zní naprosto klidně a je sotva slyšitelný.

„Tak jo. Vy dva se budete držet vzadu, postarám se vo ně já s Antoinem. Jen kdyby se nám to vymklo nějak z ruky, tak nám přijďte na pomoc.“

„Pokud možno nestřílet. Pokusíme se je dostat postupně, potichu,“ sděluje taktiku Soleillet.

„Je hovno vidět, pane. Když nás budete potřebovat, tak ... lepší by bylo si rozdělit místa,“ navrhuje Abel.

„Uděláme to, jak říkám,“ trvá si na svém Claude, „A teď kurva už deme, nebo se dostanou do domu dřív, než tam na ně budeme čekat.“

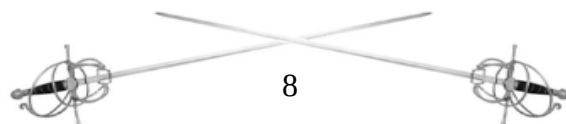

Oba mládenci od Achila Gauviona by měli možná jinou představu, ale zkušené vojáky z proslavené gardy respektují. Nepadne už ani slovo, nýbrž se celá čtveřice nehlučně přesouvá do prostor, odkud dle Abela přijdou lupiči. Oba mladíci dostanou místa na chodbě kousek od místnosti, odkud mají vetřelci přijít, naopak bývalí gardisté si stoupají těsně za dveře. Pokud se vyzvědač nemýlil, za chvíli jimi možná lapkové projdou. Určitě mají záslusk na zásoby ve sklepení.

Stále je ticho, snad jen nepatrný šramot se ozve z obklíčené místnosti, ale opravdu sotva znatelný a kdyby

neměli ochránci slechy napnuté, možná by jim i unikl. Čtveřice se tiskne ke zdi, v chodbě je skoro absolutní tma, není zde žádné okno. Což ale nakonec může být nepříjemné i pro obránce, neboť by v případném boji mohli zranit či zabít sami sebe.

„Mám nápad,“ zašeptá Abel svému společníkovi do ucha, tahle taktika se mu vůbec nelíbí, pokud by zde mělo dojít k boji a bývalí vojáci začnou kolem sebe sekat, mohli by se stát sami lehce jejich

oběťmi. Vzápětí oba dva mladíci naprosto nehlučně mizí z prostoru chodby, aniž by si toho jejich dva starší druhové všimli.

Soleillet a Belleval jsou přitisknuti na zeď, když se ozve lehké zavržení a velmi pomalu se začínají dveře otevírat. Bývalí gardisté ve tmě mnoho nevidí, spíše vycítí, že někdo do tohoto prostoru nakukuje, aby se ujistil, že je vzduch čistý. Chvíli se nic neděje, vzápětí se dveře ještě více pootevřou a do chodby dopadne něco málo nočního svitu, který z napůl zatažené oblohy proniká přes okno a místnost až sem. Jeden stín se nehlučně sune vpřed, málem se dotkne Clauda, za ním druhý, poté třetí.

Rána bambitkou do hlavy není rozhodně nic příjemného, zvláště když je vedena co největší silou. Je slyšet jen tupý úder, následovaný lehkým vzdechem, tento zvuk se vzápětí opakuje. Bohužel třetí stín se zarazí a lehce sebou cukne, což zapříčiní, že rána vedená pistolí Bellevala mu dopadne pouze na rameno.

„Kurva,“ zaúpí postižený, nějak divně se zkroutí, vzápětí však s sebou mrskne stranou a pokusí se vrátit do dveří, ze kterých právě do chodby pronikl. Nedojde však příliš daleko, neboť si doslova naběhne na dyku Antoina, ta mu proniká přes jeho páchnoucí oděv hluboko do těla.

Propíchnutí vetřelce se ovšem již neobejde bez hluku, což znamená, že další muži v místnosti jsou varováni. Nastane vlastně patová situace, neboť ti uvnitř nevědí, co je čeká na chodbě a ti z domu netuší, jaké přivítání by je mohlo čekat za polootevřenými dveřmi.

Mezitím se ale odehrává jiná akce, kterou organizuje aktivní Abel. Se svým kamarádem již nenápadně a nehlučně vyklouzl jiným oknem na dvůr, toto okno se nachází v naprosté tmě a jejich počin nemůže spatřit hlídka na dvoře, se kterou počítají. A mají pravdu, pod oknem kdosi zřetelně vartuje. Dle všeho je jediný.

„Vyříd' ho, já se podívám za vrata,“ sykne Raphael a bez dalšího se začíná sunout podél zdi dvora směrem ke vstupním vratům. Netuší, zda vetřelci vypáchili vchod na dvůr či přelezli zeď, ale chce mít jistotu, že bude vše v pořádku.

Mezitím Abel postupuje podél zdi, splývající s tmou se šine se k místu, kde vartuje jeden z lapků. Situaci mu ulehčí sám hlídající, který náhle asi cosi zaslechne a přiblíží se k oknu, aby se podíval dovnitř a domluvil s kolegy, co se vlastně děje. Vůbec si nepovšimne postavy za sebou, náhle však ucítí ruku na ústech a vzápětí intenzivní bolest v oblasti krku, jak mu ho prudkým pohybem prořezává ostře nabroušený nůž.

Abel vzápětí pouští tělo na zem, přikrčí se pod oknem, které je od země ve výši jeho ramen. Vzápětí jeho ruka s nožem vystřelí prudce nahoru, když spíše vycítí než spatří na parapetu pohyb, ozve se potlačovaný sten, doprovázející nepochybnou bolest od probodnuté nohy.

„Bože, sou všude,“ ozve se z místnosti tlumené zvolání, pak se znovu rozhostí ticho.

„Nemáte žádnou naději,“ zvolá teď do noci Abel, „Kdo bude chtít vyskočit z okna, bude zastřelenej nebo zapíchnutej. A dovnitř taky nemůžete!“

Vzápětí znovu nastane hrobové ticho, mladík ze dvora se rozhodl dát znamení gardistům v domě, ovšem nyní velmi napjatě sleduje okno. Jeho kamarád je bůhví kde a on je tu sám, s jedním možným výstřelem a se svým nožem. Netuší, zda někoho dostali vojáci v domě a kolik bojeschopných mužů zůstává v místnosti. Kdyby se rozhodli z okna vyskočit a bylo jich víc, lehce ho mohou přemoci a zabít.

„Je to pravda,“ pochopí již taktiku mladíků Belleval, nejprve ho dost jejich neposlušnost rozzlobí, ale vzápětí se rozhodne situace využít, „Nemůžete ven ani dovnitř. Každého zabijeme. Když se ale vzdáte, máte naději.“

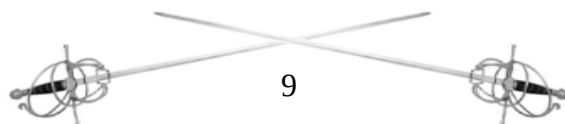
„Kruci, kdo ste?“ ozve se z místnosti chrčivý hlas.

„Jsme vojáci, najatý na hlídání domu.“

„Tak si pro nás pojd'te!“

„Proč? My máme čas, třeba až do rozednění. Pak se už neschováte ve tmě a my vás postřílíme, jako králíky,“ houkne Soleillet, aby podpořil své spolubojovníky.

Poté nastává znovu ticho, občas protknuté krátkým stenem muže, který byl bodnut do nohy, když se pokusil místnost oknem opustit. Čas se vleče a nikomu se nechce ticho prolomit.

„Vyřízeno,“ objeví se náhle Raphael vedle svého kamaráda, tomu se uleví, teď mají dvě rány z bambítky a poté své nože, se kterými umí dobře zacházet.

Dalších pět minut panuje naprosté ticho, všichni vyčkávají, lapkové, kteří jsou v místnosti, zřejmě přemýšlejší či šepem roklují o své neradostné situaci. Jsou v pasti a možná dumají, zda má smysl se vzdát, zda stejně neskončí na šibenici. Pak je lepší se pokusit probít ven, ačkoli si moc nadějí nedávají.

„Mám návrh,“ ozve se znovu hlas Bellevala, který právě donesl svícen, který nyní osvětluje chodbu s třemi ležícími těly, okolo nichž se začínají vytvářet krvavé loužičky, „Můžete se vzdát. Řeknu vám, jak to uděláme. Strčím svícen do dveří, vy ho dáte doprostřed místnosti, sami si lehnete na zem vokolo něj. A taky se svlíknete, abysme měli jistotu, že někde neschováte zbraně a nenapadnete nás.“

„Nechcete už čekat do rána?“ ozve se posměšně z místnosti.

„Možná, možná to taky skončíme dřív,“ odpovídá Claude, „Možná ten svícen hodím dovnitř, chvíle bude stačit, pak vás postřelíme. My budeme skrytý za dveřma a za voknem, vy se sotva někde skryjete. Můžeme si udělat takový malý střelecký cvičení,“ zasměje se.

„Seru na vás.“

„Máte přesně pět minut na rozmyšlenou. Ale to vám říkám, pokud se za těch pět minut nevzdáte, tak všichni zemřete. Pak už žádnou milost nečekejte.“

„Stejně nás předhodíte katu,“ vznese argument mluvčí lapků.

„Možná, vo tom rozhodne majitel, co si nás najal. Von je ale dost lidumil, možná mu bude stačit dát vám vejprask a nechá vás jít. Ale když se nevzdáte, tak umřete určitě,“ vyhrožuje Claude.

Což jsou na delší dobu poslední slova, která zazní, neboť se znovu rozhostí ticho. Oba bývalí gardisté i oba mladíci na dvoře jsou však v plné pohotovosti, kdyby snad proti nim chtěli ti z místnosti vyrazit. Stále totiž netuší, kolik jich uvnitř je a ani, jak jsou ozbrojeni. Mohou mít také střelnou zbraň a pak by mohlo být horko všem.

„Dobrá, pane, tak se vzdáme. Když nám slíbíte, že se za nás přimluvíte u toho, co vás najal.“

„To můžu zkusit, když budete rozumný,“ souhlasí Belleval, aniž by měl v úmyslu tento slib dodržet.

„Tak jo, tak co máme udělat?“

„Vidíte ten svícen?“ postrčí světlo nohou do dveří Claude, „Vemte ho dovnitř a postavte doprostřed místnosti.“

Jak se zdá, zaskočení lapkové jsou připraveni spolupracovat, neboť jakási ruka uchopí zdroj světla a odnáší ho od dveří.

„Tak co teď, pane?“ ozve se z místnosti.

„Teď se svlíkněte a lehněte si čelem k zemi, vedle toho svícnu.“

„To není třeba, zbraně vodložíme.“

„Vo tom se vůbec bavit nebudu. Kdo bude mít na sobě jen kousek nějakýho hadru, toho rovnou pošlu do pekla!“ není ochotný ke kompromisům Belleval, má k tomu však pádné důvody. Sám dobře ví, jak se dá lehce do šatů schovat zbraň a nechce riskovat zranění své nebo svých kolegů.

„Tak dobře,“ rezignuje mluvčí lupičů z místnosti, vzápětí je slyšet lehké šustění oděvů, jak ti uvnitř pravděpodobně naplňují striktní příkaz, „Tak už jsme nahý, pane,“ ozve se po chvíli.

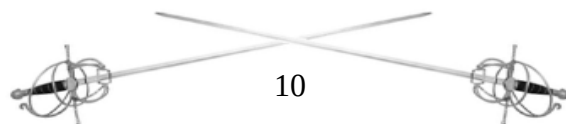
„Abele, nakoukni vopatrně dovnitř, jestli není někdo za dveřma, já udělám to samý, jestli není někdo schovanej pod voknem,“ nařizuje Claude.

„V pořádku, pane,“ ozve se vzápětí hlas ze dvora.

„Tak dobrá, jdu dovnitř,“ houkne Belleval a vzápětí vstoupí do místnosti. Ta není příliš velká, opravdu skoro uprostřed stojí na zemi svícen, vedle kterého se vyjímají tři holá pozadí, více lapků zde není. A jeden z nich dost krvácí z nohy, na níž mu lýtko protknul nůž.

„Dobrá práce, pane,“ poznamená Abel, i se svým přítelem teď zírají přes parapet do místnosti, kam míří také pistole v jejich rukách.

„Vo tom si ještě promluvíme,“ řekne Claude a hodí po mladících ošklivým pohledem, „Co na dvoře, tam už nikdo není?“

„Tady je to vyřízený, pane,“ odvětlí Abel.

„Dobrá, tak my je tady vohlídáme. Vy pojd'te dovnitř, pomůžete nám je spoutat,“ nařizuje bývalý gardista, když jeho druh Antoine hlídá trojici mužů v chodbě, z nichž jeden je sice nepochybně mrtvý, ale druzí dva pravděpodobně v bezvědomí.

„Pane, sou tady dvě těla, co s nima? Máme je vzít dovnitř?“ položí otázku Raphael.

„Dva lupiči? Nemůžou se probrat?“ strachuje se Belleval.

„Ty se už dozajista neproberou, pane,“ zasměje se Abel, což vyvolá lehké šumění mezi trojicí čelem k zemi ležících naháčů.

„Tak je zatáhněte dovnitř. Ale hod'te sebou, ať tady netvrdnu kdoví jak dlouho,“ podívá se Claude zle na chycené lapky, možná i s trochou obavy, aby se nepokusili o nějaký nepředložený čin, také by mohli mít nějakou zbraň schovanou pod tělem. Ale vidí dobře jejich ruce a stojí nad nimi s pistolí a mečem, což mu dává neskutečnou výhodu. Než by ti vetřelci mohli zaútočit, dva z nich budou mrtví a se třetím si určitě také poradí. Což si ale uvědomují i lupiči.

Trvá nakonec dost dlouho, než oba mladíci přivlečou dvě těla do chodby, ty pohodí hned vedle vstupních dveří, vzápětí jsou vysláni pro provazy, aby jimi spoutali zajatce.

„Vopravdu moc dobrá práce, pane,“ prohodí Abel, když začíná poutat prvního ze zajatých, „Bylo jich vosum, máme je všechny a nikdo z nás nemá ani škrábnutí.“

Belleval nic neřekne, mládenci se téměř vyžadované pochvaly nedočkají, naopak se bývalý gardista dost mračí, asi stále nepřekousl, že neuposlechli jeho rozkazu a projevíli svoji vlastní iniciativu.

CO S NIMI

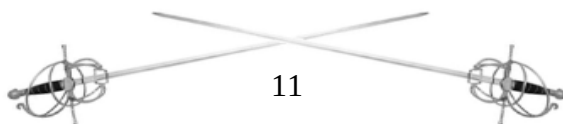
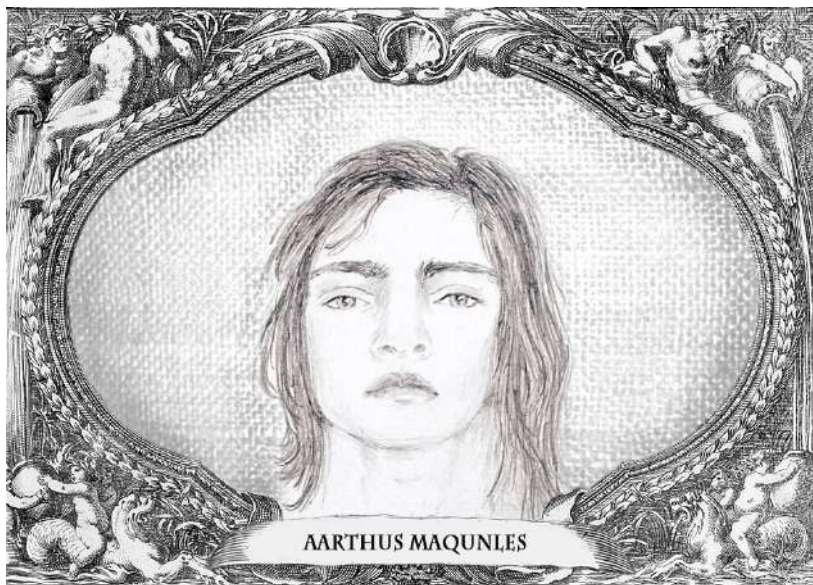
Abel a Raphael dost nevybíravým způsobem poutají ruce chycených lapků, nedbají na jejich zasténání, když se jim provazy zařezávají hluboko do masa. Jelikož se však Claude tváří dost nevrle, tak přes bolest jim způsobovanou zajatci ani neceknu. Také oba mladíci beze slov pokračují ve stejné činnosti, když sváží i dva muže v chodbě, kteří obdrželi úder bambitkou do hlavy. Z té jim crčí krev, ale dle všeho ještě stále dýchají. Teď je nutné je svázat, pak je teprve možné se starat o jejich zranění. Pokud k tomu ovšem bude ze strany vítězů nočního střetu vůbec ochota.

„Zavolej sem ty dva hrdiny,“ nařídí Soeillet, „my se pak půjdeme poradit.“

Abel, kterému je příkaz určený, okamžitě vyrazí, je mu jasné o kom je řeč a zároveň ho těší, že jeho a kamaráda berou oba staří vojáci jinak než bratry Maqunlese. Ti také zírají s otevřenou pusou, když vidí tu spoušť kolem.

Arthus málem uklouzne po krvavé skvrně, oťese se odporem.

„Budete je hlídat,“ nařizuje Antoine, „Kdyby se někdo z nich jen pohnul, tak ho rovnou vodpráskněte. A taky zavřeto to vokno, co vypáchili, až to bude hotový, tak se ho pokusíte vopravit.“

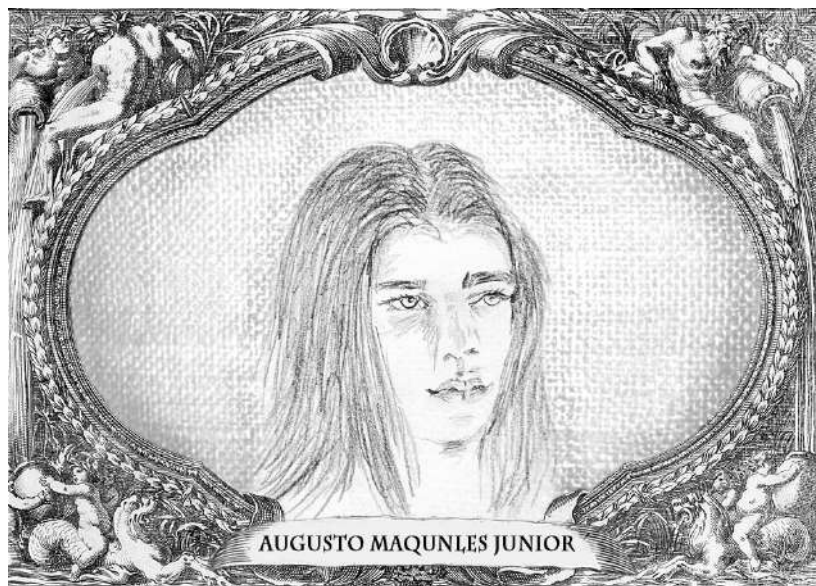

„Ano, pane,“ odpovídá chvatně Augusto, on zůstává s namířenou pistolí na naháče v místnosti, jeho bratr Arthus stráží jednoho mrtvého a dva v bezvědomí na chodbě. Další dva s podříznutými krky leží kousek dál, ti ale už bezpochyby nikam neutečou.

Čtveřice ochránců, kteří se tak skvěle vypořádali s vetřelci, se přemístí do té části domu, kde je za běžného provozu prodejna a kde se dá i posedět. Abel dle rozkazu přinese láhev vína, poté všem čtyřem nalije do pohárků. Sedí teď u stolu, na jedné straně zkušenost a na druhé dravé mladí.

„Tak si přijijeme, ne? Jak jsme je vyřídili,“ prolomí ticho Soleillet.

„Tak ti nevím,“ pohrává si s pohárkem Belleval, „Možná by tady někdo potřeboval dostat pořádně do držky! Když se kurva řekne, co se bude dělat, tak se to taky dělá. A ne, aby si někdo dělal, co chce!“

„Tak asi máš pravdu,“ dívá se Antoine na mládence o poznání shovívavěji, „Měli zůstat v domě, to je pravda. Ale nakonec to nevymysleli špatně.“

„Nakonec. Ale kdyby na nás vyrazili všichni, mohli některý proklouznout a dokonce se dostat až do domu, třeba zabít ženy a děti, co tam sou.“

„Hm, tak co nám k tomu řeknete?“ vyzve Soeillet zaražené mladíky.

„Pane, dyť tam byli ty bráchové,“ oponuje evidentně se značným respektem Abel.

„Jen vo dva mrtvý víc,“ vyjádří se o sourozencích dost pohrdavě Belleval.

„Pane, tam v tý chodbě, tam v tý tmě, tam bysme vám byli beztak na hovno. Ještě bysme se pomlátili navzájem. Chtěli sme jen, aby nikdo neutek a taky, abysme je dostali do sevření,“ hájí se mladík nesměle.

„Příkazy se ale plňej!“ dívá se stále zlostně Claude.

„Tak už je nech,“ usměje se Soleillet, „Tak na úspěch, pánové,“ pozvedne pohárek, pak jeho část vyklopí do sebe, „Jak jste to tam venku zmákli?“ požádá vzápětí o vysvětlení.

„Jeden z nich hlídal pod voknem, pane,“ ujme se slova Abel, „Tak sem se k němu připlížil, zakryl mu hubu rukou, aby jako nezařval a podříznul ho.“

„Říkal sem si, že možná ještě budou nějaký venku,“ přidá se Raphael, „Tak sem chtěl zjistit, kolik jich tam je. Tak sem vylez na zeď, ale byl tam jen jeden, takovej chcípák, kluk. Tak sem se dostal nad něj, skočil na něj a podříznul ho. Ležel sem na něm, dokud sebou neprestal škubat,“ pochlubí se.

„Hrome, s váma teda nejsou žerty,“ zasměje se Antoine, nicméně spokojeně, teď už ví, že se na oba mládence mohou spolehnout, pokud nastane znovu podobná situace.

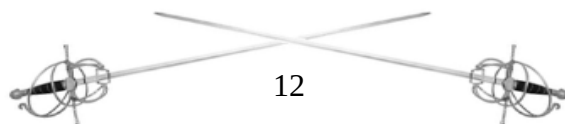
„Ale příště se budete držet toho, co se vám řekne. Nebo vám nakopu prdel, rozumíte?“ vyhrožuje Claude.

„Ano, pane,“ přikývnou oba mladíci, už vidí, že jejich aktivita nijak potrestána nebude. Ba naopak, cítí, že si u obou starších kolegů zjednali respekt.

„Tak teď k tomu, co bude dál,“ rozhodne se pokročit Soleillet, „Musíme je někam zavřít, ráno pak pošleme pro pana Maurice, ten ať rozhodne, co s nima. Co navrhuje?“

„Smím, pane?“ zeptá se nesměle Abel.

„Dyť se ptám, ne?“

„Pane, dole sou kopky, co tam bejvaj zásoby, některý sou teď prázdný. Strčil bych je tam. Dveře se daj zavřít, navíc u nich může někdo hlídat. Pokud je teda nechcete radši rovnou všechny voddělat.“

„Navrhuješ je voddělat?“ podívá se tázavě Soleillet.

„No, já bych to asi udělal. Jen mrtvej už nemůže škodit. Teď, když sou spoutaný, tak to půjde dobře. Stačí párkrát říznout a je to hotový,“ říká naprosto bez emocí Abel.

„Ty máš stejnej názor?“ podívá se Antoine na druhého z mladíků.

„Jo, pane. Mrtvý už nebudou škodit. Ani se třeba pozdějc mstít, kdyby jako nějak utekli,“ přikývne Raphael.

„Na tom něco je,“ přitaká Belleval, „Nicméně, já bych to nechal na panu Mauricovi. Je to jeho dům, tak ať rozhodne von.“

„Taky by bylo dobrý, aby se vo tom vědělo, pane,“ poznamená Abel.

„Vědělo? Co vědělo?“

„No, jako že tady všichni zařvali. Kdybysme jejich těla zejtra vyhodili ven, aby každej viděl, co se jim stalo. Pak už by si každej dal pozor, aby sem nelez,“ vysvětlí hoch své myšlenkové pochody.

„Já bych to taky tak udělal. Podříznul i ty zbylý a vyhodil je všechny na ulici. Aby každej viděl, jak dopadne, když sem vleze,“ osmělí se Raphael.

„Kdybysme souhlasili, tak je podříznete? Popravíte je?“ podívá se Soleillet tázavě na oba mládence.

„Jo, pane, když budete chtít,“ přikývne naprosto klidně Abel, pak se trochu zarazí, než pokračuje,

„No, teda, možná bysme za to mohli něco dostat.“

„Něco dostat? Jako za tu jejich popravu?“ nechápe přesně voják požadavek.

„No, jako to, co maj u sebe, pane. Když je vodděláme, tak by to mohlo bejt naše, ne?“ dívá se trochu rozpačitě Abel.

„Tak kořisti se mladým pánům zachtělo,“ zasměje se Belleval, „Když si budete moct vzít, co maj u sebe, tak je všechny podříznete?“ táže se.

„Jasně, pane. Když řeknete, tak za chvíli je po nich,“ přikývne Abel.

„Jo, jasně. Za chvíli,“ kývá i Raphael, v očích se mu zajiskří, nad vidinou možné kořisti.

„Dyť skoro nic nemaj,“ upozorní Soleillet.

„Jak že ne, pane?“ pozvedne svoje oči v údivu Abel, „Maj určitě nějakou zbraň. Taky boty maj, jak sem viděl. A taky přece šaty, ne? Ty ani nebudou zasraný vod krve, když už je svlíkli. A ty dva, co ještě dejchaj, tam na chodbě, tak jim je taky předtím sundáme. Více kolik toho je?“ tváří se teď dychtivě.

„Hrome, jen pro těch pár hadrů je bez mrknutí podříznete?“ dívá se Antoine na kluky se zájmem, rozhodně ne s opovržením, má pro jejich postoj pochopení.

„Máme to jít udělat? Teď hned?“ málem se zvedá Raphael, také nadšený z vidiny pro něho velmi velké kořisti. Co všechno můžou dostat za kompletní oblečení osmi mužů, k tomu určitě mají nějaké nože či dýky, jak si povšiml odložených zbraní v místnosti.

„Kurva, skoro mám chuť říct jo,“ rozesměje se Belleval, pak ale zvážní, „Nemám chuť se pak nechat peskovat panem Mauricem. Ať si rozhodne von. Hodíme je do sklepa, mrtví, živí, raněný. Kdo z nich přežije, tak přežije.“

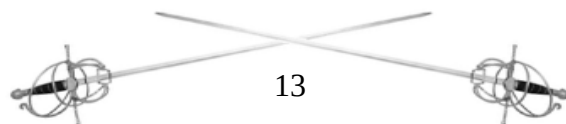
„Tak ne?“ posmutní Abel, pak se mu zableskne v očích, „Taky je můžeme jen tak trochu píchnout nebo říznout, jako že byli raněný v boji. Do rána zdechnou a bude to.“

„Krucí, vy jste ale pořádný parchanti,“ rozesměje se Soleillet, „Ne, uděláme to, jak řekl Claude. Naházíme je do nějaký vhodný místnosti ve sklepe a bude to.“

„Můžou se navzájem rozvázat,“ upozorňuje Raphael, který také cítí, jak jim tučná kořist uniká.

„I kdyby, až tam zejtra přijdeme, budeme mít zbraně a voni jen holý ruce. Pobijem je bez velkého úsilí.“

„Ještě míň bysme se nadřeli, kdybysme je vodělali hned,“ navrhne Abel, ale už cítí, že jeho představa značné kořisti mizí v nenávratnu, „Můžeme si teda aspoň něco vzít, pane?“ položí pro něho klíčový dotaz.

„Vy asi máte úplný hovno, co?“ podívá se na mládence s pochopením Antoine.

„Tak nějak, pane,“ přikývne Raphael, jeho oči teď loudí po soucitu a pochopení.

„No tak dobrá, co říkáš, Claude, dáme jim něco?“ usměje se Soleillet, když jeho druh jen mávne rukou, tak pokračuje, „Dobrá, pánové, tak si prohledejte ty jejich hadry, jestli tam něco nemaj. Pokud by tam náhodou byly nějaký peníze, vo čem pochybuju, rozdělíme si je na čtyři stejný díly. Jejich nože, co jima byly ozbrojený, tak ty sou vaše. No a taky si můžete vzít všechno těch, co sou mrtvý. Dva jste voddělali sami, další je určitě taky mrtvej, uvidíme, jak se vzpamatujou ty dva, co dostali ránu do hlavy. Tak co, spokojený?“

„Určitě, pane. Třeba ještě někdo z nich umře,“ objeví se plamínky radosti v očích Abela.

„Možná, ale vy jim k tomu zatím nepomáhejte,“ zasměje se Antoine, „Až jak rozhodne pan Maurice, jasný?“

„Jasný, pane.“

„Tak domluvený. Dopijeme tu láhev a vy se dáte s těma bratrama do práce. Jeden bude hlídat, další se postaraj vo ty chlapy. Najdete nějakou místnost ve sklepe, kam je nastrkáte. Taky tady trochu uklidíte, vod tý krve. A nezapomeňte zadělat to vokno, co vypáchili,“ nařizuje Soleillet.

„Ano, pane, postaráme se. A vy?“

„A my?“ zasměje se Antoine, „My si půjdeme lehnout. A abych nezapomněl, jeden z vás taky zaběhne k domu pana Maurice, hned brzo ráno, aby sem přišel. Aby rozhodnul, co dál.“

„Dobrá pane, hned se do toho dáme.“

„Ještě vydrž a radši dolejš to víno, jak sem řekl, dopijeme tu láhev a pak ... my si půjdeme lehnout a vás čeká ještě nějaká ta prácička.“

Posedí asi ještě čtvrt hodiny, probírají svůj úspěšný zásah, dopijí láhev dobrého vína a poté se rozejdou. Oba zasloužilí vojáci míří do svého pelechu, oba mládenci pak k poněkud nepěkné práci. Ale netváří se nijak zle, protože jim z toho něco kápne. Mají domluvenou kořist, která pro ně rozhodně není zanedbatelná, vše se dá buď využít nebo prodat či za něco jiného vyměnit.

Nejprve zajdou se svícem do sklepa a naleznou prázdnou místnost ve skladišti, tak akorát velkou, aby se do ní dali všichni lapkové naskládat, jedno zda živí, polomrtví či mrtví. Svícen nechají na chodbě ve sklepení, další plápolá v místnosti se zajatci a třetí umístí na chodbě. Pak teprve se jdou domluvit s bratry Maqulesovými, kteří hlídají zajatce s pistolemi v rukách. V rychlosti jim řeknou, čím byli pověřeni.

„Dost hnusný,“ poznamená Augusto.

„Proč?“ zavrtí hlavou Abel, „Mrtví už ti neublížej, těch se bát nemusíš, bát se musíš živejch,“ mudruje, „A ty máme pěkně svázaný.“

„Hm, stejně je to hnusný. Ale zatočili ste s nima pořádně, to se musí nechat,“ říká Augusto uznale.

„Nebylo to tak hrozný. Jak se mi zdá, byli dost hloupí, možná ne dost zkušený,“ rozhlédne se kolem Abel, „Některý sou dost mladý, možná ani nejsou pořádný lupiči, jen měli hlad. A taky smůlu, když si vybrali právě tenhle barák,“ zasměje se.

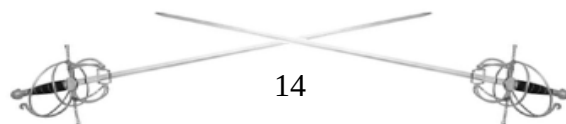
„Co budete chtít vod nás?“ ptá se věčně Arthus.

„Vod vás? Tak zatím nic. Začneme těma dvěma, co jsme podřízli.“

„Co se vlastně přesně stalo?“ neovládne svou zvědavost Arthus.

„Co?“ rozhlédne se znovu sebevědomě Abel, pak v kostce vylicí, jak zatočili s nezvanými vetřelci, čímž si vyslouží obdivné pohledy sourozenců. I jejich respekt, neboť dle všeho oba jejich kolegové bez mrknutí oka dokáží zabít, navíc i velmi tiše a účinně. Vždyť se tady povaluje hned několik mrtvol, další muži jsou v bezvědomí či zajatí a vše se obešlo téměř bez hluku, ženy a děti dle všeho spokojeně oddechují ve svých ložnicích.

Oba mládenci z bandy Achila Gauviona se dají do práce. Jejich první kroky směřují k dvěma, které podřízli. Oba jsou dost mladí, ten, co hlídal pod oknem, má tak kolem šestnácti let, ten, který zůstal na ulici, vypadá sotva na čtrnáct, patnáct let. Určitě žádní protřelí zločinci. Což však mladíky, kteří je utratili, nijak netrápí. Zato se starají o svou kořist. Svléknou staršímu z nic celkem solidní kabátec, ten

rozloží na zemi a na něj začnou házet vše další. Začnou u bot, následuje postupně další oblečení, dokud nejsou nebožtíci zcela nazi. Takto vypadají dost hubeně a drobně, hlavy však mají nepřírozeně zvrácené, neboť v jejich krku zeje velmi hluboká řezná rána. Kolem nich je kaluž krve, co ještě vytekla poté, co je sem dotáhli. Jsou však již zcela nepochybně mrtví.

Raphael pečlivě sbalí kořist, žádné peníze u svých obětí nenašli. Poté uchopí první tělo za ruce a nohy a vlečou ho do sklepení. Tam ho hrubě mrsknou ke stěně, aby vzápětí stejnou činností vykonali ještě jednou, druhé tělo se rozplácne na to první, trochu po něm sklouzne. Mládenci postupují beze slov, s naprosto chladným výrazem ve tváři i v očích, jako by jen uklízeli obyčejné smetí. K utraceným mládencům v jejich věku necítí vůbec žádný soucit, smrt pro ně představuje zcela obyčejnou věc, za svůj krátký život ji kolem sebe viděli více než dost.

Ted' přicházejí k bratrům Maqunlesovým, kteří postávají s bambitkami v rukách u dveří, vidí tak na zajatce v místnosti i na chodbě. Jejich otrlejší kolegové se sehnou nad mužem, kterého nejprve udeřili vojáci pistolí a potom propíchli dýkou. Bez dalšího začnou tělo svlékat, když postupují obdobně jako v předešlém případě. Vše hromadí na rozloženém kabátci muže kolem dvaceti let, lehce zarostlého, dost páchnoucího. Když obnaží jeho trup, je vidět místo v oblasti žaludku, kudy dýka projela hluboko do těla.

„Jako by se trochu pohnul,“ poznamená Arthus a lehce se zachvěje.

„Ten už má dost,“ kopne lehce Abel nohou do hlavy umírajícího, „Je už dočista hotovej. Pokud eště nezhebnul, tak to bude už brzo. Tohle nerozchodí,“ dodá.

„Nemůže se probrat?“ strachuje se Augusto.

„Určitě ne. Ale když myslíš, tak mu dám dole eště jednu ránu, až ho tam hodíme,“ pokrčí rameny Abel, pak chytí již nahou téměř mrtvolu za nohy, chvíli musí počkat, než jeho druh sbalí ukořistěné věci a vezme tělo za ruce. Je o dost těžší než předchozí, proto mají náročnější práci. Nakonec ho ale dovlečou do sklepení a hodí na dvě předchozí těla.

„Dorazíš ho?“ zeptá se Raphael.

„Zbytečný ... ale jo, pro jistotu,“ přikývne Abel, pak se skloní nad tělem, trochu si ho natočí a zaboří mu dýku pod prsní kost. Podle škubnutí poznají, že muž ještě žil. Ted' však už mají jistotu, že se nevzpamatuje, což by ale dle jejich mínění stejně nenastalo.

Oba uklízeči nepořádku se vrátí do chodby a začnou se zabývat dalšími dvěma těly. Oběma spoutaným lapků s rozbitou hlavou je něco kolem dvaceti, možná i o něco méně, zranění jim stále mokvá krví. Mladíci začnou zkoumat, jak jsou na tom, ke své malé radosti zjistí, že oba stále dýchají. Rozpačitě se na sebe dívají, nejraději by je oba dorazili a jejich věci si přivlastnili, ale obávají se porušit dnes podruhé jasný příkaz.

„Co s nima bude?“ zajímá se Arthus, přeci jen není na podobné úkazy zvyklý, běhá mu mráz po zádech.

„Asi taky chcípnou, možná jeden, možná voba,“ pokrčí rameny Raphael.

„Co budete dělat s těma věcmi?“ zajímá se Augusto.

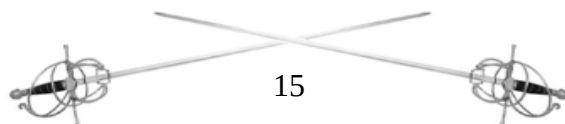
„Ty věci těch mrtvejch sou naše,“ odpoví důrazně Abel, aby bylo jednou provždy jasno, „U tědle ale nevíme, jestli taky zdechnou. Tak co s nima?“ podívá se na kamaráda.

„Tak je taky svlíkneme, ty věci jim zabalíme. Když chcípnou, tak si je vezmeme,“ navrhuje Raphael, „Třeba je daj stejně zabít, ne?“

„To je chcete nechat dole ve sklepení nahý? Dyť je zima,“ projeví soucit Arthus.

„Můj ty bože, ještě je lituj,“ utrhne se na něj Abel, „Kdyby se dostali dovnitř, tak by nás tu klidně všechny podřezali. Šli sem loupit, ne? Jestli chcípnou na tu ránu do hlavy, nebo chcípnou na zimu, tak jen dobře. Já bych se s nima nesral a voddělal je rovnou, ale ...,“ pokrčí jen rameny, spíše mu jde o jejich věci, než vykonání spravedlnosti.

„Zamiřte na ně, kdyby se snad náhodou probrali,“ nařídí Raphael a spolu s kamarádem začnou oba muže rozvazovat, aby je následně obrali do poslední nitky. Tentokrát však odnesou do sklepení nejprve jejich sbalené věci, pak teprve oba již opět spoutané vetřelce, kteří zůstávají stále v bezvědomí. Možná mají proraženou lebku a rána se nedožijí, svítá jejich přivlastňovacím choutkám naděje.

„Co s těma třema?“ ptá se teď Augusto, ukazujíc na trojici naháčů, která se již chvěje zimou v místnosti, do které další chlad proniká přes ne zcela dověšené okno, jež bylo právě jimi vypáčeno.

„Půjdu taky dolů, tyhle ale po svejch, s těma se tahat nebudeme. Vy zatím posbírejte ty jejich věci,“ říká Raphael, přitom i s kolegou prohledávají svršky lupičů, zda nenaleznou něco cenného. Alespoň se zmocní jejich nožů, jiné zbraně nikdo z lupičů u sebe neměl.

„Taky je tam strčíte nahý, předpokládám,“ jen se ujišťuje Augusto.

„Jasně. Když jim bude zima, tak se můžou zahřívát navzájem,“ ušklíbne se Abel, pak lehce kopne prvního z ležících do boku, „Koukej vstávat, ty parchante.“

Trojice je podobného věku jako jejich druhové, také kolem dvaceti let, pouze lapka s probodnutým lýtkem je o pár let mladší. Teď jsou postupně odváděni do sklepení, kde mohou spatřit u zdi naházená těla svých mrtvých druhů a dva své spoutané kolegy v bezvědomí.

Jako poslední přijde na řadu zraněný mladík, i on je postavený na nohy, ta probodnutá mu však podklesává a on zanaříká.

„Přestaň skučet a pohni prdelí,“ osopí se něho Abel, „Nebo tě polechtám nožem, nejlép mezi žebřama,“ vyhrožuje.

„Teče mi krev,“ upozorní poraněný.

„Máš jí pořád dost, ty parchante. A když ne, tak prostě natáhneš brka. A už koukej padat, nebo se postarám, aby ti ta krev tekla z víc míst,“ žďuchne Raphael spoutaného mladíka do žeber, ten už raději neprotestuje a přes značnou bolest pajdá do sklepa, kde už jsou jeho druhové poskládáni na chladivé zemi.

„Bože, je tady hrozná zima,“ hlesne jen nejmladší z trojice při vědomí.

„Aspoň ti ta krev tolik nepoteče,“ ušklíbne se Abel, pak vezme ze země svícen, stojící těsně za dveřmi. Vlevo od nich leží na sebe naházené tři mrtvolky, následují dva muži v bezvědomí a trojice, co zatím vyšla z přepadení nejlépe. Ačkoli určitě vyhráno nemají, jen takto nazí v té zimě mohou smrtelně prochladnout, pokud by se zdejší majitel rozhodl jejich život ušetřit. Za dveřmi leží sbalené jejich věci, o něž však mají zájem ti, kteří je sem dopravili.

Nyní oba drsní obránci pekárny chyceným mužům při vědomí spoutají ještě nohy, ti jen tiše sténají, provazy se jim zařezávají do masa.

„Tak příjemný sny,“ popřeje jízlivě Raphael a zatlačí na dveře, čímž se kopka ponoří do absolutní tmy, nemá žádné okno. Zato je v ní pořádná kosa, jak od země, na které leží vysvlečení zajatci, tak od téměř mrazivého vzduchu. Byť ve sklepě je vždy tepleji než venku, tak pro zajatce to opravdu žádná sláva není.

Oba vězňitelé se vrátí nahoru, kde již bratři Maqunlesové začínají hadry stírat z podlahy čerstvou i zaschlou krev. Džbery s vodou se vzápětí rychle zbarví do ruda. Dva členové pařížské bandy se k nim bez řeči přidají, práce jim jde rychle od ruky, zvláště, když se s ní nějak zvlášť nemažou. Stejně je tu málo vidět, zítra bude třeba chodbu i místnost vytřít pořádně.

„Do prdele, pořád to není čistý,“ uleví si Arthus.

„Čert to vem, zejtra to uděláme pořádně. Aspoň pan Maurice uvidí, jak dobře jsme hájili jeho pekárnu, ne?“ zatváří se potměšile Abel.

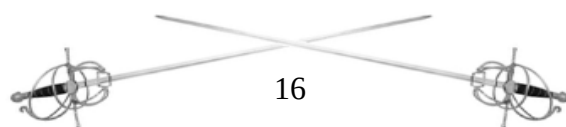
„Máš pravdu,“ hodí krví nasáklý hadr do džberu Augusto, „Co teď?“ podívá se na mládence okolo.

„Chce se vám spát?“ zeptá se Abel, ten má ještě mít dobrou hodinu službu, pak ho má vystřídat jeho kamarád.

„Spát? Po tomhle stejně jen tak neusnu,“ lehce se otřese Augusto, přeci jen dnešní zážitek není dvakrát všední.

„Tak co kdyby někdo skočil pro láhev s vínem? Jednu už jsme utratili, s pány vojáky, za tenhle zsranej úklid si taky aspoň jednu zasloužíme, ne?“ dá návrh do pléna Abel.

Ten je vzápětí přijat, proto jde Raphael vybrat nějakou vhodnou značku, ví moc dobře, kde se zdejší nemalé zásoby nacházejí. Ostatní se mezitím přesunou do místnosti, kde stále zůstává jedna

prázdná flaška a čtveřice pohárků. Omladina se rozsadí na židle a vzápětí jsou jejich nádoby naplněné až po okraj, druhá láhev stojí zatím plná na zemi.

„Tak na dnešní úspěch,“ pozvedne pohárek Abel, „Že sme je dostali a nikdo z nás nemá ani škrábnutí.“

„A taky, aby z těch dole ještě někdo chcípnul a my si mohli vzít jeho věci,“ připojí se Raphael.

„Není to bezbožný, připíjet si na něčí smrt?“ znejistí Arthus, byť je rád, že asi jako nejmladší je vzat do party. Ačkoli ti dva divoši kdovíodkud jsou možná stejně tak staří.

„Bezbožný? Voni sou bezbožný, když šli krást, ne?“ zavrtí hlavou Raphael, pak si bez dalšího pořádně lokne.

„Nevypadaj jako nějaký hrozný mordýři. Navíc některý jsou dost mladý, skoro jako my,“ vyřkne Augusto myšlenku, kterou se už nějaký čas zaobírá.

„Tak ty mladý nechali hlídat, vo to lehčí je bylo zabít,“ odpovídá naprosto lhostejným hlasem Abel, „To se tak dělá. Ale i ty další ... možná nějaká nová nezkušená banda, pravda, moc starejch tam nebylo. Nebo jen nějaký vobyčejný pitomci, co měli hlad a tak se rozhodli vykrást pekárnu. Asi si mysleli, že tady najdou žrádlo, možná ho jen chtěli pro sebe, ani ho nechtěli prodávat, možná.“

„Asi jo,“ přidá své moudro Raphael, „Nevypadaj tak moc zuboženě. I ty jejich boty a šaty nejsou tak hrozný, dokonce některý docela zachovalý,“ dodá a v očích se mu zajiskří.

„Nakonec je to jedno, pro ně, tak jako tak na hovno. Možná by pro ně bylo lepší, kdybysme je rovnou voddělali, jestli je předaj soudci, asi je stejně pověsej, možná předtím i zbičujou,“ uvažuje nahlas Abel, „Mohli to mít už za sebou dneska.“

„Možná to nakonec ani nejsou lupiči, jen měli hlad, nebo jejich rodiny,“ tváří se smutně Augusto.

„Dyt' je to jedno. Prostě sem přišli krást a dostali, co si zasloužej. Ale kdyby to byla zkušenější banda, tak by to asi tak hladce neproběhlo,“ uzná Raphael.

„Opravdu si zasloužej smrt?“ není si jistý starší z bratrů Maqunlesových.

„A co jinýho? Šli krást? Šli. Tak museli vědět, co je čeká, když je chytanou. Přinejlepším šibenice, když je nebudou předtím mučit. Anebo co je čeká, když narazej na vochránce. Nikdo je sem nezval, tak co.“

„Ale ten jeden, ten byl snad ještě mladší než my,“ hlesne Arthus.

„Možná,“ pokrčí rameny Raphael, „Ale viděl jsem chcípnout i mladší,“ dodá naprosto lhostejným hlasem.

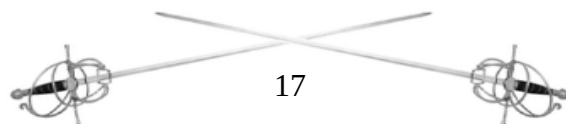
„Vám jich není ani trochu líto?“ dívá se mírně nejistě mladší z bratrů.

„Líto?“ podívá se překvapeně Abel, „Kdyby voni zabili mě, komu by to bylo líto? Je to kdo z koho, ne? Voni sem přišli, nikdo je nezval. My to tu máme chránit, ne? Tak dostali, co si zasloužej. Kdybych šel do jejich domů, taky by mě zabili nebo vydali katu.“

„Jasně, proč jich litovat? Nemuseli sem lízt. Voni se tak rozhodli,“ ušklíbne se Raphael a znovu se zhluboka napije, „Jestli mi je něco líto, tak že jich nechcíplo víc, nejlíp všichni. Pak bysme jako kořist dostali všechno, co maj u sebe. A jak říkám, ty jejich hadry nejsou vůbec k zahození.“

„Asi máte pravdu,“ je na rozpacích Augusto.

„To se ví, že máme. Ale nandali sme jim to, jen co je pravda, ne? Tři už to maj za sebou, další dva chcípaj a další tři ... vo ty se postará asi kat, pokud mu je pan Maurice vydá. Nebo možná řekne, abysme je taky voddělali. A nikdo z nás nemá ani škrábnutí, vidíte?“ přejede Raphael rukou po svém těle, „Ani vy, ani my. A to jich bylo vosum a nás jen čtyři,“ dodá s patřičnou hrdostí.

HLOUPOST NEBO DOBRÉ SRDCE?

Maurice Tissot vstává jako obvykle hodně brzy, byť naopak chodí spát většinou dost pozdě. Ačkoli nyní má ze svého pohledu klidnější období, neboť klasické obchody stojí, stará se jen o dovezené zásoby. Kšeftuje s nimi a vydělává na nich.

Ovšem na druhé straně mu přibývá jiných starostí. Jeho bratr Victor stále není v pořádku, stále ho trápí bolesti a teploty, ačkoli snad jeho zranění v rozkroku nehnisá. Naopak ruka bratrance Vincenta

Magerdie vypadá opravdu špatně, ač se doktor hodně snaží. Raněný se zatím snaží uniknout amputaci, on má však velké obavy, aby nakonec nebylo pozdě a on díky své tvrdohlavosti nezemřel. Pokud zánět z předloktí zachvátí celou paži a posléze tělo, bude už na všechno pozdě. Ačkoli Vincenta chápe, kdo by taky chtěl přijít o ruku.

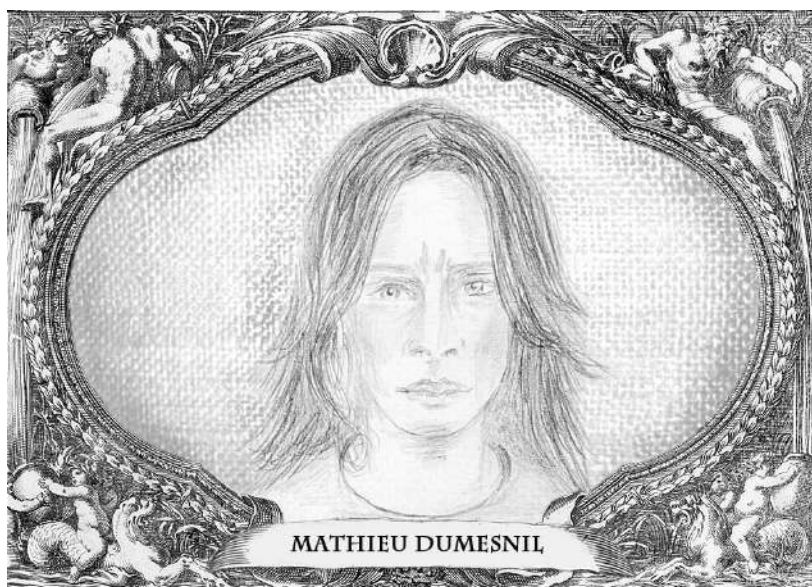
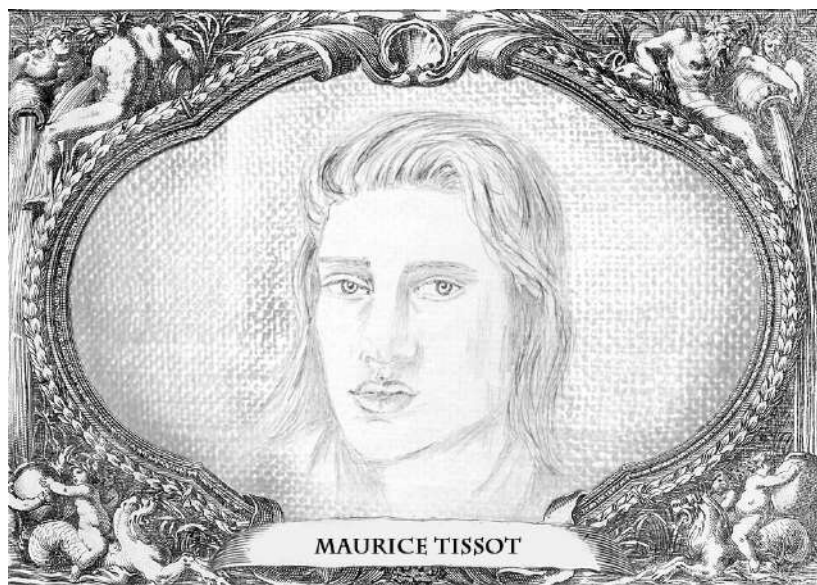
Ale to není vše, děti mu stále stůňou a také matka nevypadá vůbec dobře. Možná i všechny ty starosti kolem zranění obou bratrů ji vyčerpaly, možná nějaká nemoc, o které doktor nic neví. Otec je pak ze všeho nerudný a on se s ním ještě musí dohadovat o zásobách. Snad aspoň Etiene je

v pořádku a bezpečí, na statku jeho zachránce Quida, jenž na tento dům zanevřel, poté, co ho otec urazil. I tohle ho dost trápí, Quido zachrání Etiena a místo vděku je zde urážen. Není divu, že už sem nechce nikdy vstoupit.

Dům je ještě ponořený do spánku, jen on a jeho bratraci Jean s Blaisem jsou na nohách, vlastně i těhotná kuchařka, kočí Mathieu a dveřník Simon. Další mají právo vyspávat, i otec se svým písařem Francoisem, neboť pekárna teď není v provozu. Respektive je jen krátce, během dne, kdy budou vyrobeny nějaké produkty pro ty nejbohatší zákazníky. Pro ostatní je prostě zavřená.

Blaise a Jean donesou snídani pro ně tři, Victora už nehlídají, neboť není jeho život ohrožený, mohou tedy i oni normálně spát. Ačkoli je stále Maurice dost honí, to je pravda, ale chce z nich vychovat pracovitě a bohabojné občany. Pojídají krmit v naprosté tichosti, není moc důvodů ani nálady na hovory, všichni jsou unaveni, deptání trvající zimou, dlouhou tmou i atmosférou v domě.

Ozve se zaklepání, nakoukne kočí Dumesnil a ohlašuje návštěvu, což snídající zarazí, nikoho nečekali. Ale tak nějak předpokládají, kdo by to mohl být, jenže se pletou, místo občasného hosta Edmonda Bordase vstoupí jeden z jeho

podřízených, mladík jménem Abel, určený dočasně k ostraze pekárny. Ten žmoulá svou hučku, je vidět, jak je nejistý.

„Co se děje?“ projede Tissotem neblahé tušení.

„Pane, omlouvám se za vyrušení, teď když jíte ...“

„K věci. Mluv k věci.“

„Pane, v noci přišla do vaší pekárny nezvaná návštěva, pane,“ snaží se hoch o co nejlepší mluvu.

„Co říkáš?“ málem Mauricovi zaskočí.

„No, prostě vás chtěli vykrást, pane.“

„Můj ty bože. Jak to dopadlo?“

„No, pro vás dobře, pro ně už tak ne,“ usmívá se teď mladík.

„Co se stalo? Tak mluv!“

„Bylo jich vosum, pane ...“

„Panebože, osm zlodějů ... zahnali jste je?“

„No, nezahnali, pane. Máte je všechny vyrovnaný dole ve sklepě, co byl prázdný, teda jedna kopka, co byla prázdná. Máte je tam všechny, pane.“

„Nechali se zajmout?“

„No, nechali. Jak se to vezme, pane. Moc jsme se jich neptali, pane. Tři, možná čtyři už to maj za sebou, jak se zdá. Tak mě pan Claude poslal ...“

„Čtyři jsou mrtví?“ polije Tissota horko, „Bojovalo se?“

„Bojovalo?“ protáhne kluk, „Zaskočili jsme je, pane. Jednoho voddělal asi pan Antoine, dalším dvěma rozbil hlavu asi pan Claude, aspoň si myslím, že to tak bylo. No, jednoho jsem podříznul já, dalšího Raphael, to ty, co hlídkovali venku. No a další se vzdali, když jim ty bejvalí gardisti pohrozili, že je postřílíme. Jo, a ještě jednomu sem probodnul nohu, když chtěl vzít roha,“ dodává s patřičnou hrdostí.

„Můj ty bože! Takový masakr! A co vy?“

„My?“ podívá se pyšně posel, „Nikdo ani škrábnutí, pane. Moc dobrá práce, pane.“

„Moc dobrá práce,“ říká si pro sebe konsternovaný majitel nemovitosti, jak jen je ten kluk spokojený a přitom on má plný sklep mrtvol.

„Pan Claude a Antoine si myslej, že byste jako měl přijít, pane. Aby se rozhodlo, co s těma ve sklepě. Jestli je taky jako voddělat, nebo je někomu předat, aby je pověsili.“

„Oddělat? Jak oddělat?“ nepochopí Tissot.

„No, nejlepší by bylo je taky šmiknout, pane,“ říká s naprostým klidem mladík, „Podle mýho, mrtvej nepřítel je nejlepší nepřítel, ten už škodit nebude. A když se rozkřikne, jak dopadli, málokdo se potom vodvází zase přijít.“

„Chcete je všechny zabít?“ zachvěje se Maurice.

„No, já bych to udělal, pane. Ale pan Claude a pan Antoine jako říkali, že si to musíte rozhodnout vy. Ale pokud tam nechcete chodit, pane, stačí říct. My je šmikneme a vyházíme na ulici,“ navrhně velmi jednoduché řešení Abel.

„Můj ty bože, chcete je popravít bez soudu?“

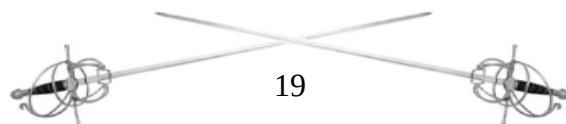
„Bez soudu? Kdo se to jako dozví, pane? Prostě tam vlezli a u toho chcipli, ne? Ty už budou mrtví a nic kvákat nebudou. Tak jestli tam nechcete chodit, tak stačí říct a bude to.“

„Můj ty bože, s jakou lehkostí o tom mluvíš. Snad bys je byl schopný zabít ty sám?“ zírá skoro nevěřícně hostitel, také jeho dva bratrance koukají na posla s otevřenou pusou.

„Tak pokud řeknete, pane, tak je šmiknu. Teda ty, co eště žijou. Dost jich to má už stejně za sebou. Ty dva s tou rozbitou hlavou, ty už možná taky. Tak jde jen vo tři, možná vo čtyři. To bude hotový raz dva, a pak šup s nima na ulici a je to.“

„Raz dva,“ opakuje Tissot.

„Raz dva, pane. Stačí říct a nikam ani chodit nemusíte,“ přihřívá si především svou polívčičku Abel, neboť při takovém řešení případnou věci všech osmi lapků jemu a kamarádovi a to už bude pořádná kořist, z jejich pohledu.

„Nemůžeme přeci jen tak někoho bez soudu šmiknout, jak říkáš.“

„Kdo se bude ptát, pane,“ podívá se skoro soucitně kluk, „Vy jste moc vážený pán, voni k vám vlezli loupit a přitom holt zařvali. Každý bude rád, že vlezli k vám a ne k nim. A taky že je po nich, protože tak už nikoho nevokradou. Vám přece nikdo nic vyčítat nebude, pane, kdo by si to taky dovolil, že jo.“

„Ale Bůh ... ale to je jedno. Určitě jen tak tady od stolu nerozhodnu, vlastně já vůbec nemám právo rozhodovat o něčím životě,“ přeběhne mráz po zádech Tissotovi, ještě aby se dostal k tomu, že nechá své najaté ochránce vraždit lidi. Panebože, kam to ten svět spěje, s jakou lehkostí ten kluk mluví o utracení několika lidských životů.

„Vy jste pán, pane,“ pokrčí Abel rameny, ale zklamání zastřít nedokáže.

„Co jsou vůbec zač? Nějaký lumpové?“ říká ztěžka Maurice.

„Tak to nevím, pane, my se jich neptali. Ale sou dost mladý, možná jen měli hlad,“ pokrčí znovu rameny mládenec, „Myslím tím teda, že to nijak zvlášť protřelí lapkové asi nebudou. Ale to je přece jedno, ne, pane? Chtěli loupit a tak propadli hrdlem, je tak?“

„Ale tak jednoduché to přece není ...“, dívá se dost vyděšeně Tissot.

„Není? Tak já teda nevím, pane. Kdybych vlez do cizího domu, tak je mi jasný, co se mi stane, když mě dostanou. Bud' mě voddělaj na místě, nebo nechaj pověsit. Tak to přece chodí, ne, pane?“

„Jsou tady soudy a tak ... Abele, jsi Abel, ne?“

„Jo, pane.“

„Abele, půjdu se tam s tebou podívat, pak se rozhodnu, co uděláme. Blaise, dojdi vzbudit pány gardisty, doprovodí nás. A vy zatím ohlídáte dům, ještě aby tak někoho napadlo vlézt sem,“ otřese se Tissot při této představě.

„Tak já někde počkám, pane, až se naže ... až se najíte,“ opraví se hoch, ale zdejšímu pánovi nějak jídlo zhořklo. Jako by těch starostí nebylo málo. Můj ty bože, jak ti jeho ochránci jsou důkladní, podle všeho jim neunikla ani noha. A taky se s nikým nepárou.

„Dobře, počkej na mě dole. Oblíknou se a pak se tam půjdeme podívat,“ povzdechne si Maurice, vezme do ruky kousek pečiva, pak s ním vztekle mrskuje zpět na táč.

„Dopadlo to dobře, ne?“ podívá se pátravě starší z bratrů Foudrasů, jsou tu teď sami, posel zmizel a Blaise šel vzbudit bývalé gardisty.

„Tak dobře ... Jeane, slyšel si, jak ten Abel mluvil o tom, že je podřízne? S jakou lehkostí to říkal? Můj ty bože, kam to ten svět spěje. Vraždíme se mezi sebou bez kousíčka slitování.“

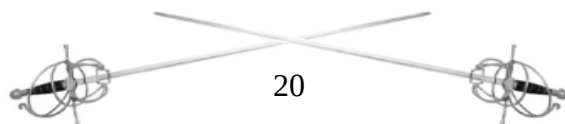
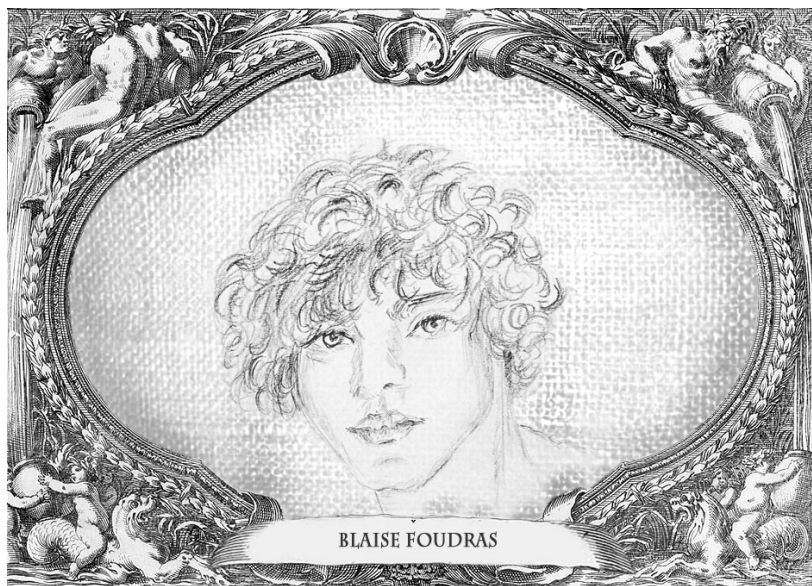
„Proto jste si je najal, ne? Aby nás chránili. Pro ně je to asi normální, že někoho zabijí.“

„Pro ně možná, ale pro mě ne,“ řekne zarputile Maurice, „Nějak mě přešla chuť k jídlu. Jdu se oblíknout, ty s Blaisem v klidu dojezte. A ještě něco, kdyby snad chtěl otec odejít do pekárny, tak mu vyřídíte, že má počkat, až se vrátím a se mnou naši ochránci. Rozumíš?“

„O tom přepadení pekárny mu asi říkat nemám, ne?“

„Rozhodně ne. Řeknu mu to sám, později. Až to tam nějak urovnám.“

„Co chcete dělat?“

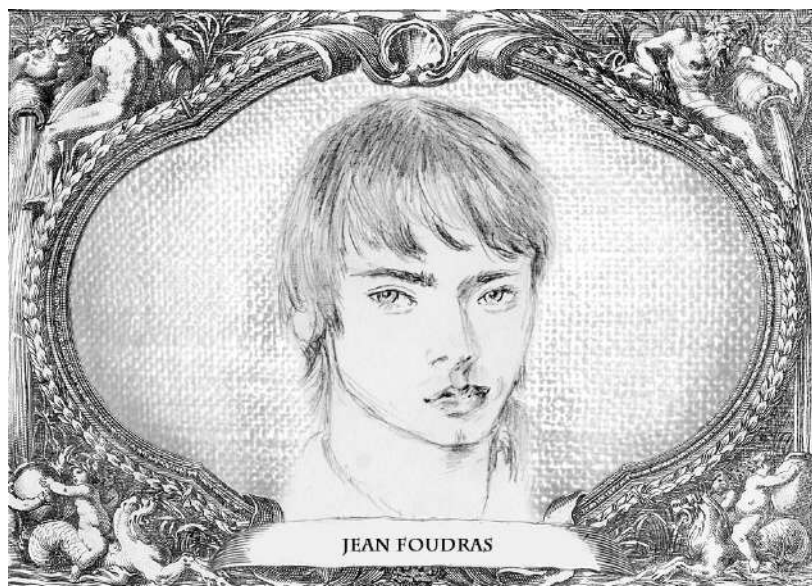
„Vím já?“ utrhne se Tissot, pak se zarazí, „Nevím, asi zavolám nějaké úředníky a ty lupiče jim předám. Ať je soudí a potrestají po právu. My si přece nemůžeme jen tak brát právo do vlastních rukou a rozhodovat o něčím životě.“

„Je divná doba, teď“, prohodí Jean, ale to již jeho starší bratranec a živitel mizí z místnosti, aby se řádně ustrojil.

Maurice ještě musí podat vysvětlení své ženě, která se vzbudí, ale vymluví se na schůzku s důležitým zákazníkem, ona má naštěstí pochopení a příliš nevyzvídá. Pak již navlečený do teplých svršků schází ze schodů. Tam právě Abel vysvětluje gardistům, co se odehrálo v pekárně a oba jsou dle všeho spokojeni.

Vlastně nepadne ani slovo a čtveřice je vypuštěna na temnou a nepřívětivou ulici, na níž panuje mráz.

Kráčí poměrně rychle, kdo by se také chtěl příliš zdržovat venku, v takovém počasí. Není ostatně ani moc co říkat, nakonec ale přece ještě Victor Dalou a Romain Beluzeux podrobí hocha výsledku a dozvídají se podrobnosti o nočním dramatu v pekárně. Přitom se na mladíka dívají uznale, dokáží ocenit odvahu a rozhodnost.

Do domu je vpustí Raphael, který hlídá, následně přivolá i další aktéry nočního představení, všichni se teď nacházejí v místnosti, kde ještě nedávno byla prodejna, když bylo co prodávat. Nastane poněkud trapné ticho, oči všech se však upírají ke zdejšímu majiteli. Je něco po sedmé hodině ranní, všude je ještě klid. I ženy a děti bydlící zde ještě vyspávají a stále nemají vůbec potuchy, co se zde v noci odehrálo.

„Nepůjdeme se na ně podívat?“ navrhně Dalou, „Můžeme je vyslechnout, ne?“

„Asi máte pravdu,“ přikývne Tissot bez velkého nadšení.

„Doprovodíme vás, kdyby se snad dostali z pout,“ navrhně Belleval.

„Zbraně nemaj, ne?“ ušklíbne se Victor, ale pak kývne, je tady ten, kterého chrání, a tak nebudou nic riskovat.

Do sklepení proto sestupuje kromě majitele živnosti i Dalou, Belleval, Soleillet a Abel, ostatní zůstávají nahoře, tento počet na zpacifikování tří nebo čtyř neozbrojených lapků je více než dostatečný, i kdyby se snad vymanili z pout.

Abel otevře dveře a položí na zem svícen, který nese. Tissot se otřese nad pohledem, který se mu naskytne. Vlevo leží několik mrtvol naházených přes sebe, další dvě těla jsou kousek vedle a u jejich hlav je kaluž krve, další tři pak naskládali vpravo, u nohou jednoho z nich je také loužička nejvzácnější

tekutiny, která mu vytekla z probodnutého lýtku. Při vědomí jsou zřetelně čtyři, ti se celí chvějí zimou, což není divu, když jsou všechna těla nahá. Mrtvých i živých.

„Kriste pane,“ hlesne jen Maurice.

„Ke komu patříte?“ podívá se na zajatce přísně Dalou.

„Jak ke komu?“ odpovídá otázkou jeden z mladíků, drkotající přitom zuby.

„K jaký bandě patříte. Kdo vás sem poslal!“ mračí se Victor.

„Nikdo, pane, nejsme žádný lupiči.“

„Tak nejste lupiči? No jistě, sem jste jen zabloudili, co? A když už jste byli ve dvoře, tak jste vylomili okno a vlezli dovnitř. Taková náhoda a taková smůla. Máš mě za idiota, ty darebáku? Víš co udělám? Nechám tě vodsud vytáhnout a pořádně zbičovat. Dokud nepromluvíš, nebo nezhebneš. Pak půjde další,“ vyhrožuje bývalý gardista.

„Pane, vážně nejsme žádný lupiči. Nepatříme k žádný bandě,“ říká rozechvělým a zoufalým hlasem spoutaný mladík.

„Tak kdo proboha jste? A proč jste sem vlezli?“ neudrží se už Tissot.

„Pane, jsme jen tovaryši nebo učňové, známe se už dlouho. Chtěli jsme jen přinést něco domů, všichni máme hlad, pane,“ chvěje se strachem i zimou zajatec.

„Tovaryši a učňové? Tomu mám věřit? Když se mi vloupete do domu?“

„Vašeho domu? To je váš dům, pane?“

„Ano, vloupali jste se do mého domu. K vaší smůle výborně střeženého.“

„Měli jsme jen hlad, pane.“

„To vás neomlouvá. Skoro všichni mají hlad.“

„Udělalí jsme chybu, pane.“

„Máš pravdu, udělali jste chybu. Velkou chybu. Někteří z vás na ni už doplatili a další na ní doplatí,“ říká Tissot zamyšleně.

„Pane, prosím ...“

„Proč jste šli zrovna sem?“ houkne Dalou, vůbec se mu nelíbí, jak se jeho zaměstnavatel se zajatcem baví, zdá se mu příliš měkký.

„Vod jednoho učně vodsud, co s náma někdy chodí na žejdlík, pane,“ vyhrkne zajatec.

„Co vám řekl?“

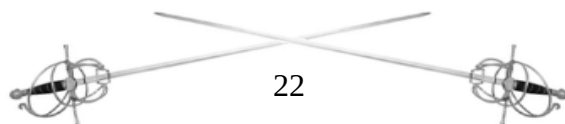
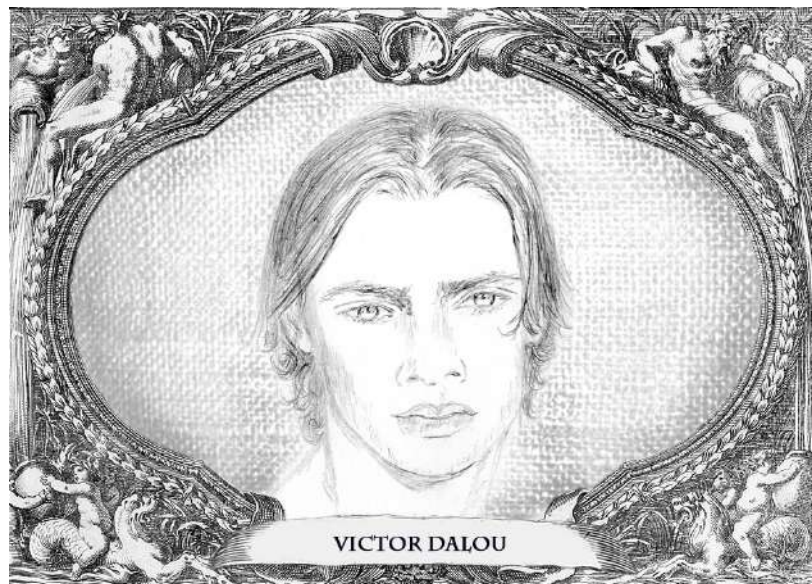
„Že tady ještě jsou nějaký zásoby. I když už nepečete. Že jsou ve sklepě,“ říká kňouravým hlasem chycený lapka, „Nechtěli jsme nikomu ublížit. Jen si vzít nějaký jídlo, nějaký zásoby, pane. Nejsme žádný lupiči nebo vrazi, pane.“

„Jeden by ti málem uvěřil,“ zasměje se chraplavě Victor, „Ty nože jste si vzali na co? No? Dělaš ze sebe chudáka, ale nejste nic jinýho, než vobyčejný zloději. A s těma se dělá krátkej proces.“

„Krátkej proces? Co s náma chcete udělat, pane?“

„O tom se poradíme,“ řekne rychle Dalou, protože vidí, že se jeho zaměstnavatel již nadechuje k odpovědi a nechce, aby řekl něco z jeho pohledu nevhodného.

„Pane, říká pravdu,“ ozve se naříkavě nejmladší se zajatců, s probodnutou nohou, kterou se mu nikdo neráčil ošetřit, „Jsme ze spořádaných rodin. Nejsme žádný lupiči. Jen jsme chtěli nějaký jídlo.“

Opravdu, pane. Jsem učeň, pane, opravdu. Ale máme hlad, mám sourozence ... jednoho jste mi v noci zabili,“ podívá se s očima plnými slz k hromadě mrtvol u zdi, „Byl to můj bratr, pane,“ špitne.

„Můj ty bože, mluvíš pravdu?“ polije Tissota horko.

„Může vám namluvit cokoli,“ chmuří se Dalou, nemá pro lupiče žádné pochopení.

„Můžete si to ověřit, pane. U mého otce. Mám nemocnou matku a moc dalších mladších sourozenců. Chtěli jsme jen něco s bratrem přinést domů. Opravdu, pane.“

„Chtěli jste krást, lumpel!“ oboří se na mladíka Victor, „Hlad má ve městě skoro každé, ale každé nekrade. Vloupali jste se sem, byli ozbrojení, možná jste chtěli nejen loupit, ale i vraždit. Nedělej ze sebe chudáka, ty darebáku, zasloužíš si nejpřísnější trest.“

„Mluvím pravdu, pane,“ vykřikne zoufalým hlasem mladík, „Nikomu jsme nechtěli ublížit, jen si chtěli vzít nějaký vaše zásoby. To vy jste nás rovnou povraždili. Můj bratr jen hlídal venku a vy jste ho podřízli, jak kuře. Táhle leží, podívejte! Bylo mu teprve čtrnáct!“

„Panebože,“ hlesne jen Tissot.

„Jste zločinci,“ tváří se dál nesmiřitelně gardista, „Ale už jsme slyšeli dost, poradíme se, co s váma uděláme.“

„Co s nima uděláme? Jak to myslíte?“ podívá se poplašeně majitel zdejší pekárny.

„Tady ne, pane Maurici, ne před nima,“ podívá se Dalou významně na svého zaměstnavatele, ten pochopí a přikývne.

Abel zavře dveře a přitom se škmouří. Začíná mít dokonce obavy o své již ukořistěné věci, zdejší pán nevypadá jako někdo, kdo by chtěl s lupiči zatočit a poslat je na onen svět. Byla by taková škoda přijít už o nabytý majetek.

Zachmuření muži vystoupají ze sklepení a sejdou se v krámě. Jsou zde všichni, kteří byli přítomní nočnímu dramatu a tři nově příchozí. Čtyři gardisté, čtyři mladíci a majitel pekárny. Arthus odběhne pro víno, ticho panuje i ve chvíli, kdy z donesených láhví rozlévá do pohárků všech přítomných, nevynechá ani sebe, což mu v této rozjitřené atmosféře projde.

„Bylo nutný je tak zmasakrovat?“ podívá se Tissot nejistým pohledem postupně na všechny okolo.

„Zmasakrovat?“ odpovídá Belleval dotčeně, „Pane, vpadne k vám do domu vosum chlápků, co tady chtějí loupit. My byli čtyři, vaši bratrance hlídali ženy a děti. Tak co jsme měli dělat? Pozvat je na pohárek? Že jsme nezraněný, to je jen díky tomu, že jsme je zaskočili.“

„Jednomu z nich bylo jen čtrnáct ...“

„Pokud nelžou ... ale i kdyby. Podívejte tady na Abela a Raphaela, nebo vaše bratrance. Je jim podobně. Viděl byste radši mrtvý je?“ dívá se stále otráveně Claude.

„To jistě ne.“

„Dělali jsme, co jsme museli, pane. Ty nejmladší stejně voddělali Abel a Raphael. Ale udělali dobře, jen tak jsme je zaskočili a voni nás nemohli napadnout. Pane Maurici, tohle nemá smysl, nevíte, co by se stalo, kdyby dostali příležitost vytáhnout nože. Dělali jsme jen to, za co nás platíte.“

„Nic vám přece nevyčítám, pane Claude. Já jen ... jsou tam jak nějaký dobytek, spoutaný a nahatý. Bylo nutný jim brát i šaty?“

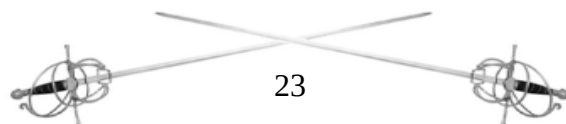
„Pane Maurici, v oblečení mohou schovat zbraně,“ ozve se teď Soleillet, „A oblečení těch mrtvejch jsme dali tady klukům. Sami maj hovno, pane Maurici, v noci pro vás nasazovali svůj život, tak si odměnu zasloužen, nemyslíte? Slíbili jsme jim všechno, co najdou u těch mrtvejch.“

„Panebože, tohle je hrozná doba,“ povzdechne si Tissot.

„Vy se zlobíte, pane?“ ozve se hodně nesměle Abel, „My je přeci zabili, aby vás nevokradli, pane.“

„Zlobit? Ne, ne,“ řekne rychle obchodník, „Naopak, jsem vám moc vděčný, že jste zabránili loupeži a děkuji Bohu, že nikdo z vás nebyl zraněný.“

„Takže si ty věci můžeme nechat, pane?“ zeptá se Abel, bojíc se odpovědi.

„Když vám to pan Antoine slíbil ...,“ přikývne Tissot, chápe oba kluky od Gauviona, nechce je připravit o slíbenou odměnu, která ho navíc nic nestojí, „Souhlasím, to co měli u sebe ti mrtví, je vaše,“ řekne velkodušně a v očích mládenců se zablýskne radostí.

„Moc děkujeme, pane,“ vyjádří svou vděčnost Raphael.

„Vopravdu, moc. Slibujeme, kdyby vás zase chtěl někdo vokrást, pane, tak ho zase zabijeme,“ vyhrkne Abel, aniž by si uvědomil, že právě tohle jeho zaměstnavatel slyšet nechce.

„Pane Maurici, je dobře, jak tvrdě s nima naložili. Až se to rozkřikne, každé se vaší pekárně zdaleka vyhne,“ upozorní Victor.

„Snad máte pravdu. Ale je mi jich trochu líto,“ přizná své pocity Tissot, což vyvolá nesouhlasné zamračení všech přítomných, včetně jeho bratranců. Vždyť ti chycení i pobítní sem přišli krást a dostali jen, co si zasloužili.

„Pane Maurici, hlad mají teď tisíce lidí,“ říká vážným hlasem Dalou, „Nemůžete všechny litovat. Možná byli některý z nich docela mladý, možná měli opravdu jen hlad. Ale to je neomlouvá. Prostě šli krást a museli počítat s následky. Tohle nikomu nemůže projít, jinak bysme z krádeží nevyšli. Musejí se bát na to jen pomyslet, jít sem krást. Všichni tady odvedli moc dobrou práci, pane Maurici. Proto si nás přece platíte, abysme chránili vaše životy a váš majetek. Ale musíme taky chránit sebe. Proto se s nikým nemůžeme mazlit.“

„Já vám rozumím, pane Victore. Nejsem voják, jsem jen obchodník. Který má teď ve sklepe čtyři mrtvé, dva zraněné a dva nezraněné lupiče. A který přemýšlí, co s nimi udělat.“

„Máte podle mého jen dvě možnosti, pane Maurici. Buď s nima udělat krátkej proces, tedy je nechat zabít,“ říká Dalou chladným a nekompromisním hlasem, „nebo je můžete předat soudci, ať ten rozhodne o jejich trestu. Obojí vám nikdo nevyčte, pane.“

„Nemáme právo jen tak někoho zabít!“

„Tak zavolejte nějaký úředníky, pane, ať si je odsud odvezou. Bude s tím asi víc starostí, možná nebudou stačit výpovědi tady, možná budou muset některý i k soudci. Ale věc je jasná, voni sem šli krást a vaši lidé, pane Maurici, jen bránili váš majetek. Je to všechno podle práva, vy jste ke všemu moc vážený muž.“

„Jistě, postupovali jste správně,“ řekne Tissot s těžkým srdcem, pak pocítí nutnost vyjádřit svou vděčnost, „Chci vám všem poděkovat, pánové. Ochránili jste můj majetek a děkuji Bohu, že nikdo z vás nebyl zraněný nebo ještě hůř.“

„Tak co s nima uděláte, pane?“ položí zásadní otázku Belleval.

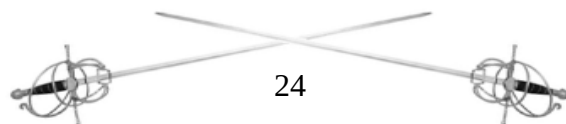
„Ještě nevím,“ povzdechne si Tissot, sklopí hlavu, přemýšlí, pak pozvedne své oči ke svému okolí, „Já vám rozumím, pánové. Vy máte rádi rychlá a rázná řešení. Já jsem z trochu jiného těsta, což je ale pochopitelné. Žiji jinak než vy. Určitě jste postupovali dobře, ochránili jste můj majetek, životy lidí v domě a taky ty svoje. Ale podle mého už teklo krve dost. Než se rozhodnu, chci si nechat potvrdit či vyvrátit slova toho zraněného mladíka, který mluvil o svém otci, mnoha sourozencích i zabitém bratrovi. Pak se rozhodnu, jak tvrdě budu postupovat.“

„Můj ty bože,“ ujede Claudovi.

„Bůh na nás zanevřel, na všechny. Všude se jen vraždí a loupí, lidé jsou prodchnuti nenávistí. Moje bratry zmasakrovali vojáci pana de Condé, můj bratranec má ruku na cáry, možná mu ji budou muset amputovat. V domě mám i další raněné, kteří nám dopravili zásoby,“ hovoří tichým hlasem obchodník, „Lidi ve městě mají skutečně hlad a chápu jejich chování, chápu i jednání těch mladíků, kteří sem přišli krást, pokud hovoří pravdu. Tu si chci právě potvrdit.“

„Snad je nechcete nakonec pustit,“ vrtí nevěřičně hlavou Dalou.

„Sám teď nevím. Pánové, bylo jich osm a čtyři z nich již zemřeli,“ upozorní jemně Tissot, „Není to již tak o sobě velká výstraha pro všechny? Rozumím vám, mrtvé rozhodně předáme úřadům, aby se rozkřiklo, jak tady bylo naloženo se zloději. Je však nutné, aby zemřeli i ostatní? A ti zemrou, pokud je předám soudci, jistě s nimi nikdo nebude mít slitování.“

„A dobře udělá, pane,“ říká také tichým hlasem Soleillet, „Když je necháte jít, kdo zaručí, že sem nepřijdou znovu? Třeba s více lidma? Nebo třeba ne k vám, pane, ale vyloupí jiné dům, míň stráženej, a v něm třeba povraždí celou rodinu. Před takovejma je jediná ochrana, pane, zabít je nebo odsoudit a pověsit za krk, aby jim brzo došel dech. Nic jinýho, pane, si nezasloužej.“

„Tím si právě nejsem jistý.“

„Pane Maurici, máte určitě dobrý srdce a jste takovej ... útlocitnej,“ hledá chvíli vhodné slovo Dalou, „Jen vás chci upozornit, že jiný tak dobrý srdce nemaj a klidně vás sem přijdou vykrást. Kdyby pánové tady nebyli tak šikovný, mohla téct jejich krev. Nevíte, co by udělali, kdyby dostali příležitost vytáhnout ty své nože.“

„To opravdu nevím,“ připustí majitel zdejší nemovitosti.

„Pane Maurici, vy jste si nás najal, vy nás platíte, vy teda rozhodujete. Názor nás všech znáte,“ rozhlédne se Victor kolem, všichni souhlasně kývají, „Vidíte, panuje shoda, včetně vašich bratranců. Podle nás je buď nechte zabít, nebo je předejte soudci, kterej to pravděpodobně udělá za vás. Ale vy rozhodujete, tak je třeba pusťte, pokud budete mít lepší spaní,“ dodá a pokrčí rameny.

„Můj ty bože,“ povzdechne si Belleval a v duchu lituje, že nevyslyšel návrh Abela a nenechal všechny ještě žijící zajatce podříznout už v noci.

„Jak jsem řekl, ještě jednou toho zraněného mladíka vyslechnu a pak se rozhodnu,“ má již jasno Tissot, „Nejlépe teď hned. Abele, půjdeš se mnou, pokud nám řekne, kde bydlí jeho otec, tak ho přiveď sem,“ otočí se na chlapce, který jen protáhne obličej.

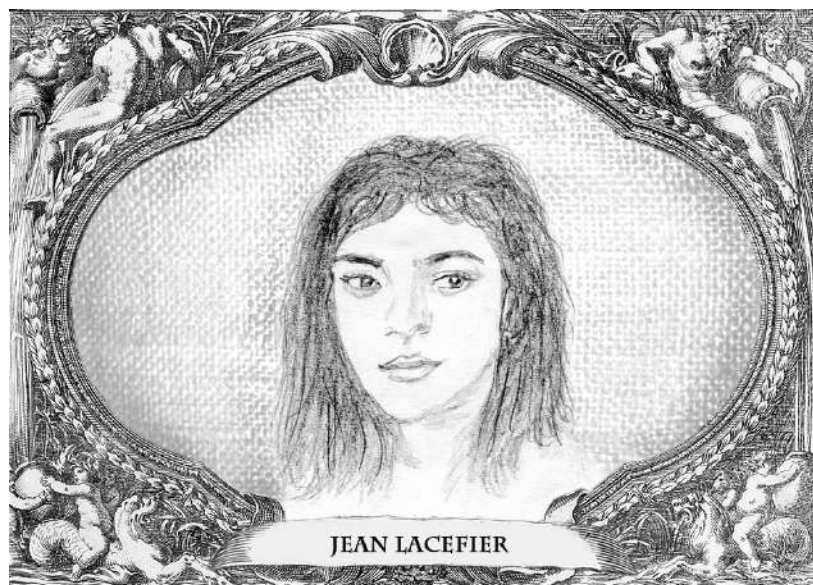
„Snad ten otec nepřijde i se zástupem svejch přátel,“ zasměje se vyzývavě Beluzeux, pak jen mávne rukou, kdo chce kam, pomůžeme mu tam.

„Snad ne. Raphaeli, tebe taky někam pošlu,“ obrátí se obchodník na druhého znechuceného hrdinu, „Ty zajdeš pro jednoho soudního úředníka, řeknu ti, kde byl a jak se jmenuje. Požádáš ho, aby sem co nejdříve dorazil,“ dodá a vzápětí předá chlapci potřebné informace. Ten se beze slov zvedne a vyjde předními dveřmi z pekárny, s postupem jejího majitele nesouhlasí, ale má k němu respekt, neboť je bohatý a on tady i s Abelem může důstojně žít. Alespoň na nějakou dobu, dokud je Paříž obléhána.

Maurice si nevšímá protažených obličejů ostatních, pokyne druhému mládenci od Gauviona a odcházejí znovu do sklepení. Pro jistotu s nimi jde i Dalou a Beluzeux, kdyby se přeci jen zajatci vymanili ze svých pout. Nakonec by to nebylo špatné, usměje se v duchu Victor, mohli by je pak zabít a bylo by po problému, zda je pustit nebo předat soudci.

Dveře jsou otevřeny a světlo ze svícnu dopadne na zubožené lupiče. Tissot tentokrát sám přistoupí k mladíkovi s poraněnou nohou, ten se celý chvěje, popelavě bílý, pravděpodobně od ztráty krve. V jeho obličejí pozoruje vyslychající hrůzu i smutek, přišel už o bratra a možná brzo zemře i on sám. Ta noc se jim opravdu nevyvedla, bohužel už nic nelze vzít zpátky, jsou zcela v rukách tohoto tak krásně oblečeného měšťana, nepochybně stačí jeho jediný pokyn a jeho ozbrojená soldateska je v mžiku všechny utratí. O tom, že ti neznají slitování, se přesvědčil už v noci.

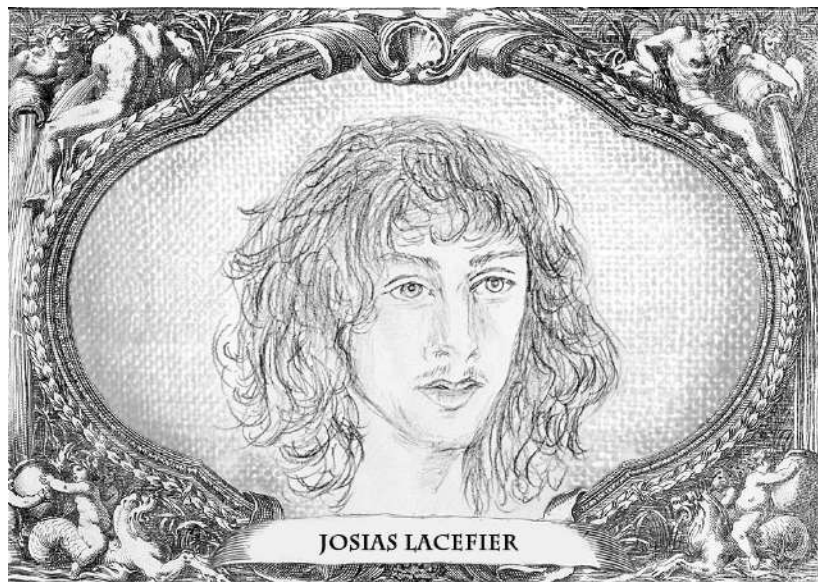
„Jak se jmenuješ?“ položí zdejší majitel první otázku.

„Jsem Josias, pane. Z rodiny Lacefierů, pane. Ten nejmladší z nás, Jean, to byl můj bratr,“ odpovídá spoutaný lapka se slzami v očích, chvěje se zimou i strachy, „V červnu by mu bylo čtrnáct let, pane,“ dodá dost emotivně.

„Panebože, bylo mu teda jen třináct let?“ zachvěje se vyslyšající.

„Ano, pane. Nelžu vám, pane. Měl jen hlídat, pane, ale ti vaši ... ochránci,“ říká zajatec s nenávistí v hlase, tu přes svou snahu nedokáže potlačit, „ti ho prostě jen tak podřízli. Jen hlídkoval na ulici, pane.“

„Byl členem vaší bandy, která sem přišla loupit,“ cítí Tissot nutnost se zastat svých lidí, ačkoli soucítí s bratrem zabitého chlapce, „Ale o tom s tebou nechci mluvit. Ty jsi říkal o své rodině, o hladu a tak. Také o svých společnících. Opravdu jste tovaryši a učni? Opravdu nejste obyčejná banda lupičů?“

„Ne, pane, rozhodně ne,“ snaží se o důrazný hlas Lacefier, „Nikdo

z nás není zloděj, a už vůbec ne vrah, pane. Jen jsme měli hlad a chtěli jsme něco přinést domů. I další jsou z početnejch rodin, pane.“

„Krádež je pořád krádež, Josiasi, na to nezapomínej,“ hovoří tichým hlasem Maurice, „Josiasi, váhám, jak s vámi mám naložit,“ přizná své rozpoložení myslí, „Už čtyři z vás vaši nerozvážnost zaplatili životem, další dva jste zranění a kdoví, jak dopadne váš pobyt v téhle zimě v tomhle sklepení. Váhám, jak s vámi naložit, zda tvrdě, nebo prokázat jistou velkomyslnost.“

„Váháte pane? Nevíte, jestli nás dát zabít?“ ozve se mladík s rozbitou hlavou, taky vypadá otřesně.

„Nejsem vrah!“ houkne na zajatce majitel nemovitosti, až zajatec rychle stáhne hlavu mezi ramena, „Váhám, jestli vás mám vydat soudci k potrestání.“

„Váháte pane?“ ozve se rychle Lacefier, cítí jistou jiskřičku naděje, možnost záchrany, ve kterou už nedoufal.

„Jak asi naloží soudce s takovými, jako jste vy? Pokud bude hodně milosrdný, dostane se vám moc dlouhého pobytu ve vězení. Ale spíše, zvláště v dnešní době, bude milosrdný méně a použije na vás krutou spravedlnost. Nejspíš vás předají katu. Vlastně si tím jsem skoro jistý.“

„Pane, máme naději?“ táže se zoufalým Josias, pak se rozhodne trochu zahrát na city, „Nejsem tak zkaženej, pane, jak si asi myslíte. Je mi jen šestnáct let, pane, až v květnu mi bude sedmnáct. Snad mi Bůh odpustí a já budu moct všechno odčinit. Zavinił jsem smrt svého bratra, porušil boží přikázání,“ nařiká.

„Můj ty bože, jeden by se málem rozbrečel,“ obrací oči v sloup Dalou, pak se raději odvrátí a vyjde před sklepení, aby nemusel dál poslouchat dle něho naprosto mylně vedený rozhovor se zajatci.

„Josiasi, moc bude záležet na tom, jestli si mluvil pravdu nebo jsi mi lhal,“ přejde Tissot vyjádření svého velitele ochranky bez povšimnutí, „Pošlu tady toho chlapce za tvým otcem. Taky se nenápadně na vás poptá. Pokud sem přijde tvůj otec a pokud se potvrdí tvoje tvrzení, možná ještě zvážím, zda vás předám spravedlnosti či projevím své milosrdenství. Ale jestli si nemluvil pravdu ...“

„Nelžu vám, pane,“ vyhrkne Lacefier.

„Dost slov,“ rozhodne se ukončit výslech obchodník, „Řekni tady tomu chlapci, kde najde tvého otce a dej si záležet, aby ho skutečně našel. Jinak vás předám soudci, rozumíš?“

„Ano, pane,“ přikývne raněný a pohlédne na zachmuřenou tvář Abela. Ten právě přemýšlí, jestli má či nemá otce zajatce najít, ale pak usoudí, že tím on sám nic nezíská. Tak jako tak věci čtveřice žijících lapků nedostane, proto bude lepší se snažit a uspokojit bohatého pána, který mu poskytuje střechu nad hlavou a dostatek jídla. Dřepne si tedy vedle nahého nešťastníka a bedlivě poslouchá.

ŠLI LOUPIT, BUDOU VISET

V pekárně panuje tichá domácnost, ochránci nejsou spokojeni s rozhodnutím majitele a svého zaměstnavatele, ale jsou nuceni ho respektovat. Bratři Maqulesové jsou vysláni, aby taktně vysvětlili své matce i bývalé majitelce tohoto domu, co se zde odehrálo a požádali je, aby setrvali až do vyřešení celé situace ve svém komnatách, kam jim oba mladíci donesou snídani. Zbytek různě posedává v krámě a čeká se na návrat obou chlapců, vyslaných do města.

Jako první dorazí Raphael v doprovodu pětadvacetiletého soudního úředníka a písaře Eudese Bonrina, který před několika lety pomáhal zlikvidovat zdejšího cukráře Manguina falešným obviněním a poté se postaral, aby nemovitost byla prodána správnému novému majiteli. Současnému majiteli, zachránci nešťastné manželky domnělého hrozného hříšníka, který pod zdejší střechou zneužíval mladého chlapce Paula. Téhož Paula, který se posléze stal vyvoleným Edmonda Bordase, pravé ruky bandy Achila Gauviona a který je nyní sluhou u pana de Rigault neboli Quida Dujardina. Jak je ten svět malý.

Tissot si sedne s pozvaným mladým mužem kousek stranou a vyličí mu, k čemu zde v noci došlo a jak důrazně si počínali jím najatí ochránci.

„Nemusíte mít obavy, pane Maurici,“ usměje se písař, „Vždyť vaši muži jen hájili váš majetek a životy lidí v domě. Díkybohu záměr zákeřných lupičů nevyšel, za což již některé stihl hněv boží a další budou nepochybně exemplárně potrestáni.“

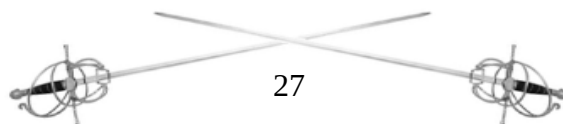
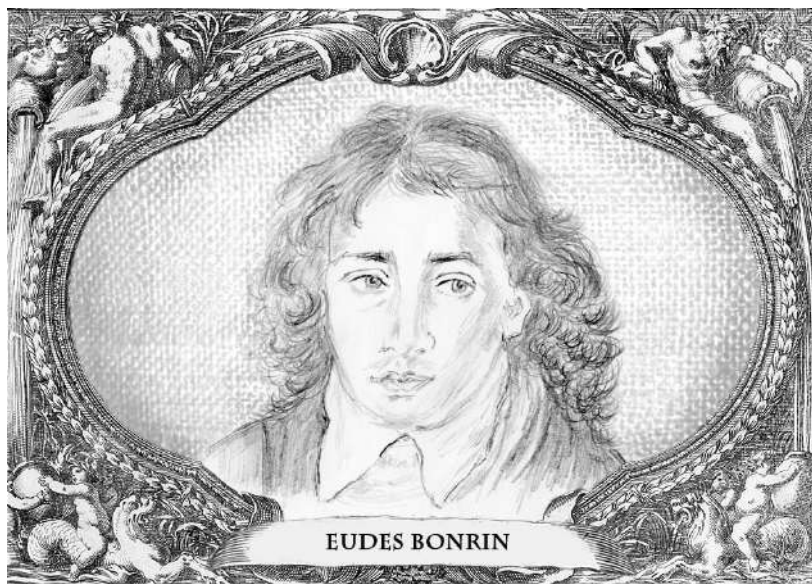
„Ano, máte pravdu, pan Eudesi. A právě o to jde. Možná jde jen o skupinu hladových učňů a tovaryšů, kteří se od jiného učně, mého učně, dozvěděli o zdejších zásobách a chtěli nasytit sebe a svoje rodiny. Nechci ještě dále zvyšovat utrpení.“

„Pane Maurici, tak se mi zdá, že vám zcela nerozumím,“ pozvedne svůj zrak Bonrin, „Pokud mi dáte volnou ruku, zbavím vás toho smetí, co máte ve sklepě a postarám se, aby tahle věc byla rychle smazána. Zajistím tady výslechy a vaše muže dále asi nikdo obtěžovat nebude.“

„A ty muži, tedy spíš mladíci, co přežili?“

„Budou souzeni, odsouzeni a podle všeho pověšeni. Je nutné udržovat ve městě pořádek a tvrdě postupovat proti všem, kteří by snad chtěli rabovat. Jejich rychlé a tvrdé potrestání jistě bude výstrahou i pro další, nemyslíte? Je i ve vašem zájmu, aby byl ve městě udržen klid, už takto jsou různé nepokoje, různě bouřlivá shromáždění hladovějících. Ale kdyby se nám rozmohly krádeže, rabování, pak Bůh s námi, pane Maurici.“

„Mluvíte jako všichni tady, tedy moji ochránci, které jsem si najal.“

„Protože moje slova mají svou logiku, pane. Vaši muži odvedli skvělou práci, máme celou bandu chycenou a vaši muži nemají ani škrábnutí, jak jste mi sdělil. Máte opravdu dobrou ochranu, nelze než vám gratulovat. A já se už postarám o další, snad mi potom projevíte i vy nepatrnou vděčnost,“ naznačí písař, že by považoval za vhodné obdržet malý obnos, „Zato se postarám, aby vás a vaše lidi nikdo zbytečně neobtěžoval. Ještě nechám rozhlásit, k čemu tady došlo a každý se vaší pekárně nepochybně vyhne velkým obloukem. Takový postup, stejně jako přísné potrestání těch, co nebyli usmrceni, pochopitelně při zákonné obraně vašeho majetku, je naprosto správný. Něco má snad být jinak?“

„Nevím, pane Eudesi, je už tolik utrpení, všude kolem nás. Dnes v mém domě zemřeli čtyři lidé, dva skoro kluci, tedy určitě ještě kluci. Hladoví kluci.“

„Nechci vám připadat jako příliš krutý, pane Maurici, ale takových kluků ve městě najdete ne desítky, ale stovky, možná i tisíce. Co by z nich vyrostlo? Jen další darebáci, časem protřelí zloději, lupiči a možná i vrazi. Je jen dobře jim zavčas zatnout tipec. Rozhodně mi jich není líto, pane. Šli loupit, dostanou tedy, co si zaslouží. A Paříž se zbaví smetí. Tak to vidím já a tak to určitě bude vidět i pan soudce.“

„Poslal jsem pro otce toho nejmladšího z chycených, je mu teprve šestnáct a umřel tady i jeho třináctiletý bratr.“

„Pro jeho otce?“ zachmuří se tvář písaře, „K čemu to, pane? Co z toho parchanta vyroste, pane, pokud nebude viset? Jen ještě větší darebák, který možná časem někoho nejen okrade, ale také zamordujete. Prokážeme všem službu, když je všechny co nejrychleji pověsíme.“

„Možná měli opravdu jen hlad.“

„Pane Maurici, co po mně vlastně chcete?“ dívá se hodně nejistě Bonrin.

„Pokud mi ten mladík lhal, pane Eudesi, pak si prosím odvezte mrtvolu i živé a konejte spravedlnost. Pokud však mluvil pravdu a ti mládenci jsou z dobrých rodin, co jen teď trpí nouzí, tak bych vám možná předal jen ty mrtvé. I tak se rozkřikne, co se jim stalo a vy jistě rychle celou věc uzavřete, pochopitelně za vhodnou odměnu. Buď v penězích, nebo v naturáliích, možná taková výslužka vám v současné době přijde více vhod, to už nechám na vás,“ vysvětluje Tissot své záměry.

„Chcete ty žijící snad pustit, pane?“

„Možná, sám nevím,“ povzdechne si obchodník, „Je mi jich líto, na druhé straně si trest zaslouží. Ale nejsem si jistý ...“

„Pak nechte spravedlnost na nás, vy budete mít čisté ruce.“

„Ruce možná čisté, ale co moje svědomí? Má zemřít všech osm?“

„Pořád lepší, než aby umřel jediný z vašich mužů, nedej bože někdo z vaší rodiny, nemyslíte?“

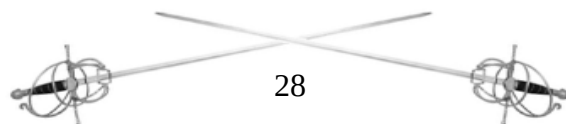
„Takto postavená otázka má jednoznačnou odpověď. Ale pořád jde o lidské životy ... pane Eudesi, vidím teď kolem sebe tolik utrpení ... bratry mi zranili v bitvě u Charentonu, jednoho dokonce zmrazili. Můj bratranec možná přijde o ruku, druhého mi zabili při srpnových nepokojích. V domě mám další zraněné muže, vlastně skoro taky kluky, co dovezli do města zásoby a vojáci pana prince je dost pocuchali. Děti mi stonají, teď i matka ...“

„Je toho na vás hodně,“ kývá soucitně hlavou písař, „Možná chcete udělat dobrý skutek, aby Bůh dal všem vašim rodinným příslušníkům vyzdravět. Ale ten učiníte tím, když nám ty muže předáte k potrestání a zbavíte město jejich budoucího řádění. Naopak, když je pustíme, můžeme způsobit tragédii v budoucnu. Co když se vloupají do jiného domu, méně strážného a tam někoho zamordují? Nebudete si pak právě tohle vyčítat?“

„Snad máte pravdu, snad chci opravdu udělat dobrý skutek,“ zamýšlí se měšťák, „Pane Eudesi, pomůžete mi se rozhodnout? Pokud Abel přivede otce těch dvou, toho raněného a zabitého kluka, pomůžete mi s jejich výsledkem a poradíte mi, jak rozhodnout?“ zopakuje otázku dost emotivně.

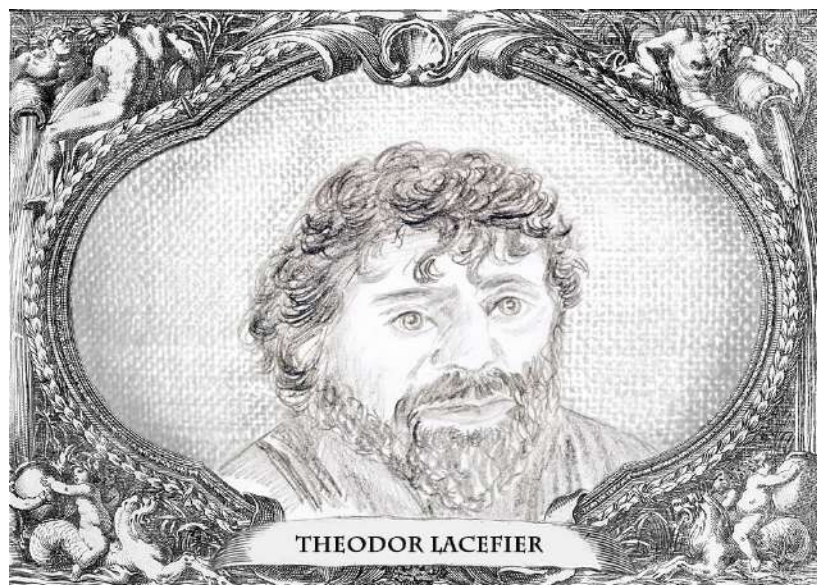
„Pane Maurici, jste významný muž, bohatý muž, který má mnoho významných známých,“ hovoří uvážlivým hlasem Bonrin, „Pochopitelně vám vyjdu vstříc, ale nějaký výsledek na mém stanovisku těžko něco změní. Jen to ještě víc zamotá. Bylo by lepší, kdyby ten chlapec otce těch darebáků nenašel.“

„Uvidíme, třeba mi lhal a nenajde ho. Pak jsou všichni vaši. Budete něco potřebovat?“

„Ne, mám tady psací náčiní, váš poslíček mi naznačil, co se stalo, jsem vybavený. Když dovolíte, udělám pár výslechů, které pak přiložím ke spisu s těmi lumpy. Až skončíme, nechám všechny odvést, mrtvé a i živé, pokud budete chtít. Ale když se rozhodnete je pustit ... budu to respektovat,“ povzdechne si soudní úředník.

„Moc vám děkuji za vstřícnost, nebudete určitě škodný,“ slíbí Tissot, čímž nepochybně významně povzbudí pásaře, aby konal, jak si on bude přát.

Bonrin se vzápětí pustí do práce, krátce vyslechné bývalé gardisty a také bratry Maquunlese, což mu dává dostatek důkazů. Vše sepisuje tak, aby bylo jasné, že se místní cítili ohrožení a jen se bránili, nikoli, že někteří z lupičů byli dost chladnokrevně a vlastně i ze zálohy utraceni. Ale sympatie vždy budou na místě oběti a nikoli zlodějů a možná i vrahů, vždyť byli ozbrojeni.

Když je hotový, dostane se mu snídaně i poháru s vínem, sotva však stačí pojit, když se objeví ve dveřích

Abel v doprovodu čtyřicetiletého muže, kterým je Theodor Lacefier. Tváří se hodně vyplašeně, je dost zubožený, nyní i trochu promrzlý. Posadí ho k Tissotovi a Bonrinovi, ten se představí a hned zahájí komisi výslech.

„Jste otcem jistého Josiase a Jeana?“ dívá se hodně přísně.

„Moji synové mají taková jména,“ lehce se chvěje živnostník, který se dle svých slov věnuje zpracování kůží. Ale dle ústroje si příliš dobře nestojí.

„Máte víc dětí?“ zeptá se stísněným hlasem Tissot.

„Mám celkem deset dětí, pane. A taky nemocnou manželku. Není nám do zpěvu, a teď už vůbec ne, když není skoro co jíst ...“

„Pane, naznačil vám poslíček, o co se zde jedná?“ položí další otázku pásař.

„Mluvil o nějakých zlodějích ... ale to musí bejt hrozný nedorozumění, moji chlapci nejsou žádný zloději, třeme sice bídu, pane, ale jsme bohabojnými lidmi.“

„Tak vaši synové asi ne, tedy ty dva, co jsem je jmenoval,“ říká Bonrin tvrdě, „Podle všeho se spolu s dalšími v noci vloupali do zdejší pekárny. Tady se střetli s vojáky, kteří zdejší dům strážejí. Váš syn Jean je podle všeho po smrti a Josias je raněný a chycený.“

„Kristepane ... určitě musí jít o omyl ...“, chytá se stébka naděje nešťastný otec, ale mráz mu běhá po zádech, synové nejsou doma a určitě by jen tak pro něj neposílali.

„Tak se přesvědčíme, ne?“ zvedne se soudní úředník.

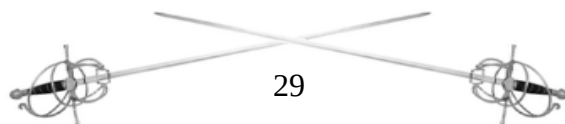
„Nepřivedeme toho Josiase raději sem?“ zeptá se rychle Tissot, až teď mu dochází, v jakém stavu jsou dole zajatci.

„Proč, pane?“ zavrtí hlavou Bonrin, „Možná ten zloděj lhal, což brzo zjistíme. Nuže, pojďme dolů, uvidíme, kde leží pravda,“ vykročí bez dalšího směrem ke sklepení, přidá se k nim Abel a také Dalou s Beluzeuxem, všichni se tváří hrozně ošklivě, naopak Lacefier cítí nevolnost.

Dveře jsou otevřeny, Abel vejde jako první, proklíčkuje mezi těly a svícen v jeho ruce teď osvětluje celý skoro apokalyptický výjev. Mrtvolý i hrozně zdevastovaný zajatci, všichni nazí, na zemi zaschlá krev, žijící se chvějí strachy i hroznou zimou. Možná díky ní zemřou tak jako tak.

„Kriste pane!“ vykřikne jen přivedený živnostník, když spatří tu hrůzu.

„Otče,“ zaskřehotá mladík s probodnutou nohou.

„Josiasi ... Jean ...“ nemůže už být bledší zploditel chyceného zloděje.

„Je mrtvej, otče, tamhle leží, podřízli mu krk ... omlouvám se, otče ... jen jsme chtěli přinést domů něco k jídlu ...“ má mladík v očích slzy.

„Jak se zdá, totožnost je potvrzena,“ má stále přísný výraz písař, „I podle slov vašeho syna, pane, je jasné, co sem přišli dělat. Chtěli tady krást, díkybohu narazili na připravené muže, bývalé vojáky, který si zdejší majitel najal. Jak dopadli, vidíte tady,“ opíše rukou oblouk, určitě žádný soucit k nebožákům nemá.

„Kriste pane ... taková hrůza ... leží tady jak kusy masa ...“ téměř jen šeptá Lacefier senior.

„To víte, pane, vojáci,“ usměje se Bonrin, „Postupují, jak jsou zvyklí z armády. Ale oni jen konali svou povinnost, bránili svěřený majetek. Ti tady se dopustili vážného zločinu, když násilím vnikli do zdejšího domu. Přelezli zeď, vypáčili okno a kdoví, co by se tady stalo, kdyby tady nebyli ti vojáci. Určitě by dům vykradli, možná i někoho zamordovali.“

„Ne, to ne,“ vykřikne zoufale Lacefier junior, „Jen jsme si chtěli vzít něco k jídlu. Pro malý sourozence, co brečej hladu, pro nemocnou matku. Nikomu jsme ublížit nechtěli, musíš mi věřit, otče!“

„Josiasi ... ty hlupáku!“ neudrží se zploditel spoutaného lapky, „Podívej, cos provedl! Podívej!“ ukazuje na hromadu mrtvol, „Tvůj bratr tady leží mrtvej! Kvůli tobě. A jak asi dopadneš ty, když tě chytí jako zloděje? Můj ty bože, tak sem vás přece nevychoval, abyste loupili!“

„Já si myslím, že jsme už slyšeli dost,“ konstatuje suše písař, „Věc je z mého pohledu naprosto jasná. Zloději byli přemoženi, částečně zabiti a další chyceni. Vše ostatní už je věcí pana soudce, aby rozhodl, jak naloží s těmi, co přežili.“

„Jak naloží ...“ pozvedne své vodové oči Lacefier starší.

„Tak pane, nebudu vám lhát, dyť jistě i vy víte, že lidi viseli i za obyčejnou krádež, natož loupežné přepadení domu. Nemohu předjímat rozhodnutí pana soudce, pane, ale nejspíš budou všichni viset. Usuzuji tak i ze zkušeností z jiných případů,“ nemá slitování s nikým Bonrin, ačkoli neříká nic, co by všichni netušili. Vždyť někdy pověsí kluka jen za to, že ukradl kus žvance. Natož loupež v domě ctihodného měšťana.

„Otče, promiň,“ zvolá znovu raněný mladík, další zajatci raději mlčí, ono taky co říkat. Zapírat pokus o loupež dost dobře nejde, nezbyvá než přijmout osud, který dle všeho bude nemilosrdný.

„Josiasi, hrozně si mě zklamal. Zavínil si smrt bratra a teď si i ty propadl katu. Zostudil si i naši rodinu, co jen řekne matka, až se to dozví ... můj ty bože, taková hrůza,“ přejede si Lacefier senior rukou přes zvlhlé oči a raději vykročí z místnosti, venku se opře zády o zeď a přerývaně oddychuje.

Dveře jsou opět zavřené, zajatci se ocitají znovu ve tmě, tiché procesí se vrací do krámu pekárny. Když v něm stanou, obrátí se nešťastný muž, který právě přichází o dva své syny na vojáka po své levici.

„Bylo je nutný takhle pobít? A držet je tam jak dobytek?“ ptá se kupodivu dost vyrovnaným hlasem, byť lehlá výčitka v něm panuje.

„Pane, byla noc, všude tma, navíc těch, co sem přišli krást bylo víc než vojáků,“ odpovídá klidným hlasem Dalou, „Moji muži dělali jen svou práci, pane. Chránili jsme zdejší lidi a majetek. Nikdo nevěděl, jak starý jsou ty zloději, pokud jde o vašeho mladšího syna. Jsme vojáci a jsme zvyklí jednat rázně. Voni vnikli do domu násilím a v noci, přišli sem krást a moji lidi je jen zastavili,“ dodá a lehce pokrčí rameny.

„Nikdo vám nic vyčítat nemůže,“ řekne rychle soudní úředník, aby bylo jednou provždy jasno.

„Ale jsou tam dole ... všichni nahatý ... v tý zimě ...“

„Pane, tak to chodí u armády. Mrtvému se vezmou šaty, u zajatců jde o to, aby u sebe třeba neschoval zbraň. Šaty mrtvých propadají mým mužům,“ řekne Dalou rozhodně, „Oblečení těch živých je dole a dostanou ho, až si je tady pán od pana soudce odvede.“

„Ach tak ...“ hlesne jen Lacefier, „Pane, těla mých synů mi vydáte?“ pohlédne zmučeným výrazem na mladého písaře.

„Jistě, pane. Nejprve si všechny odvezu, něco kolem toho sepíšeme, pak vám vydáme tělo vašeho mladšího syna, toho staršího potom, co bude popraven,“ hovoří naprosto chladně Bonrin.

„Dáte mi prosím vědět? Můžu už teď jít?“ ptá se nešťastný rodič.

„Vědět vám dáme. A jít už můžete, není co řešit, věc je nad slunce jasná, tady nejsou žádné pochybnosti,“ přikývne Eudes.

Lacefier si jen povzdechne a vykročí ke dveřím z krámu.

„Počkejte, pane,“ zvolá teď Tissot.

„Počkat? Proč?“ ptá se odcházející s udiveným výrazem.

„Rád bych s vámi mluvil. Jsem majitelem pekárny a ...“

„Ach tak ... způsobili vám tady asi škodu ... pane, nemám teď skoro nic ... znám i některé tam dole, přátelé se s Josiasem ... jsou to jen učni a tovaryši, i jejich rodiny moc nemají ... k tomu budou mít všichni výdaje na pohřeb ...“, zlomí se chudákovi hlas.

„Ale já přece ...“

„Pane, prosím, za všechny ty rodiny, můžete se spokojit s omluvou?“ podívá se Lacefier prosebně, „Vím, zachovali se hanebně, vloupali se vám do domu. Za to draze zaplatí, všichni, svými životy. Nestačila by vám moje omluva?“

„Pane, nechci mluvit o omluvě,“ zavrtí hlavou Tissot a ukáže směrem na židli, ostatní si jen povzdechnou, proč jen se do toho pan Maurice vkládá, i otec jednoho z lapků uznává, že postupují správně, podle všech zvyklostí.

Zdrchaný muž spustí své pozadí na sesli, zdejší majitel se posadí proti němu, ostatním dá jasně najevo, že mají zůstat dál, případně odstoupit, aby nerušili. Což oni respektují, peníze jsou jednoznačně na straně mladého a dravého obchodníka, který se tak teď ale nechová.

„Pane, nechci po vás žádnou náhradu škody, nakonec jen vypáchili jedno okno a udělali trochu nepořádku,“ mluví Tissot tichým hlasem, který se mu lehce chvěje, „Je moc hrozná doba, pane. Kolem nás je všude násilí, umírají lidé, jsou zabíjeni v bitvách, vraždění vojáky, když se pokoušejí dostat jídlo do města. Další možná jsou obětí různých krádeží a loupeží. Určitě se vám a vaší rodině nežije dobře ...“

„Nežije, pane,“ je poněkud zmatený Theodor, „Moje žena je vážně nemocná, máme deset dětí, teď už vlastně jen devět a brzo osm ...“, zadrhne se mu hlas, „Moje žena rodila celkem čtrnáctkrát, pane. Jednou dvojčata, ty umřela hned, další dvě děti umřely, možná ty mladší nepřezijou tuhle zimu. Moc dobře se nám nežije, ale živíme se poctivě, nejsme žádná zlodějská rodina,“ dodá důrazně.

„O tom nepochybuji, pane,“ přikývne Maurice, „I moje rodina už zakusila útrapy, ačkoli jsme si mohli dovolit udělat nějaké zásoby a hladu netrpíme, ačkoli také máme jídlo na příděl. Zabili mi už jednoho bratrance, v létě, při těch bouřích, moji dva bratři byli zle dobiti vojáky pana de Condé v bitvě u Charentonu, sloužili v pluku pana de Gondi, koadjutora pařížského arcibiskupa. Mému dalšímu bratranci prostřelili ruku, když se snažil dostat jídlo do města, možná o ni přijde. Moje matka je nemocná, stůňou i moje děti ... Pane, mám tři děti, dva chlapce a dcerku. Mám o ně strach, jsou tak malí a zranitelní ...“

„Děti jsou radost i starost,“ hlesne jen Lacefier, vůbec netuší, proč mu to všechno ten nádherně ustrojený mladý muž vypráví.

„Ano, ano, radost i starost. Máte pravdu. Pane, velmi jsem dřel a získal jsem nějaký majetek. Ten si musím chránit, proto jsem si najal ty vojáky. Bohužel jsou zvyklí postupovat dost rázně, z armády, jinak by asi nepřezili. Proto tak tvrdě zasáhli proti těm, co sem přišli krást.“

„Pane, nelíbí se mi, v jakém stavu jsem tady našel svoje syny a jejich přátele. Ale bohužel musím uznat, že chyba je na jejich straně. Porušili boží zákon a dopustili se loupeže. Vaši muži pak neměli žádné slitování. Bohužel už se stalo a nedá se odestát. Neumíte si představit, jak moc mě to trápí. Přijdu o dva své syny, k tomu Josias mi už hodně pomáhal. Není jednoduché uživit tak velkou rodinu.“

„Chápu, pane, a soucím s vámi.“

„Soucítíte se mnou? Se mnou, kterýho synové šli vykrást vaši pekárnu?“ zvedne zrak očividně překvapený Theodor.

„Vy za ně přece nemůžete ...“

„Jsou to moji kluci, já je vychoval ... zasloužej si trest, pane, to vím, ale rve mi to srdce. Jean už je mrtvej a Josias brzy dostane kat. Díkybohu mám ještě další děti, ale bude těžký je všechny udržet

naživu, když ke všemu přijdu i o Josiase ... Můj ty bože, co je to jen napadlo! Taková hloupost. Ale i z toho, jak všechno zpackali, vidíte, že to nejsou žádný protřelí zloději, spíš hloupí kluci.“

„Také si myslím a je mi jich vlastně i líto. Snad si nezaslouží tak hrozný trest ...“

„Pane, nedělám si žádnou naději,“ říká smutně Lacefier, „Moc dobře vím, jak to chodí. Ten mladej pán vod pana soudce má pravdu. Viseli jiný i za mň, než je vloupání do domu. Draze zaplatili a zbylí draze zaplatí za svoji hloupost. Snad to mysleli dobře, ale vím, že je to neomlouvá. Neměli žádný právo se k vám vloupat. Ale bohužel už nemůžu nic udělat, než se za voba svoje kluky pomodlit a poprosit Boha, aby jim odpustil jejich nerozvážnost a neuvrhl je do muk pekelnejch. Musím taky myslet na další děti ...“

„Možná by šlo něco udělat, pro ty živé ...“, řekne dvojznačně Tissot a podívá se na zdrchaného muže proti sobě.

„Udělat? Jak udělat, pane? Přimluvit se u soudce? Pochybuju, že by měl slitování. Určitě je tvrdě potrestá, jak je zvykem ...“

„Myslel jsem ... třeba by ani nemuseli před pana soudce.“

„Nemuseli?“ tváří se hodně udiveně Theodore, pak ho něco napadne, „Ale pane, už jsem říkal, skoro nic nemáme. Ani já, ani rodiny těch dalších, co jste chytili, teda vaši muži. Nemáme nic, čím bysme je vykoupili ... jestli jste myslel tohle,“ je očividně velmi zmatený, „Navíc, ještě by nás mohl pan soudce obvinít z uplácení,“ dodá.

„Vy mi nerozumíte, pane,“ zavrtí hlavou Maurice, „Mluvím o něčem jiném. Možná bych mohl tomu soudnímu úředníkovi předat jen ty mrtvé. On by udělal záznam o loupeži, viníci byli na místě potrestáni, když ve střetu s vojáky přišli o život. Další tady nebyli nebo prostě utekli, rozumíte?“

„Nebyli ... utekli ... Copak vy můžete ...“

„Mám jistý vliv, pane. Pokud řeknu, že tady dneska v noci byli jen čtyři lupiči a ti přišli o život, tak to tak bude. Loupež utajit nejde a ani nechci, ale ti, co přežili ... Copak už neteklo dost krve a nebylo dost mrtvých? Když je předám panu soudci, určitě je nechá popravit. Zvláště v téhle době, aby dal i odstrašující příklad pro ostatní.“

„Vy byste mohl ... proč byste to dělal? Jak už jsem říkal, nemáme nikdo žádný peníze ...“

„Nejde mi o peníze, pane. Jen chci trochu zmírnit krutost, možná uvažuji o dobrém skutku, sám nevím. Je mi těžko, pane. Když řeknu tomu mladíkovi Eudesovi, tomu od pana soudce, aby si je všechny odvedl, posílám je tím na téměř jistou smrt. Ano, chtěli mě vykrást, kdoví, co se mohlo všechno stát, kdybych tady neměl tak dobře vycvičené vojáky. Ale nejsem si jistý, jestli si přeji smrt i těch dalších čtyř mladíků, co jsou v tak hrozném stavu v mém sklepení. Rozumíte mi, pane?“

„Rozumím? Rozumím ... vůbec ničemu nerozumím, pane. Jsem otec jednoho z nich, další kluk mi tady v noci umřel, ale jsem bohabojný člověk a musím přes velkej žal uznat vaše právo bránit si svůj majetek. Taky bych to udělal, kdyby k nám někdo přišel krást. Neříká se mi to lehce, ale ...“

„Pane, již z vašich slov vyplývá, že jste velmi slušný a spořádaný člověk. Který má moji úctu, přesto, co dnes udělali vaši dva synové. Vaše slova mě přesvědčila, abych nepostupoval tak tvrdě, ačkoli si tím rozhodně vysloužím kritiku mých najatých ochránců.“

„Co chcete udělat?“ ptá se Lacefier stísněným hlasem.

„Nechám odnést mrtvá těla tím soudním úředníkem, který o tom sepíše protokol. Ty čtyři, co to přežili, tak ty nechám jít. Vrátil jim jejich oblečení a nechám je jít. Možná stejně zemřou, někteří jsou zranění a byli naří v té hrozně zimě, ale o tom už rozhodne Bůh a ne člověk. Ne já nebo pan soudce,“ říká rozhodným hlasem Tissot.

„Vy pane ... chcete říct ... jako že by Josias nemusel umřít ... pokud se uzdraví ...“

„Přesně tak, pane. Nebyl jsem rozhodnutý, ale vaše pokora a vaše uvážlivá slova mě přesvědčila. Svým bohabojným přístupem, jak říkáte, jste jim zachránil život, pane. Už jsem se rozhodl, nechám ty čtyři živé jít a nepředám je soudní moci.“

„Ale pane ... je tady ten úředník ... ten je přece viděl ...“

„Pane, již jsem vám řekl, mám jistý vliv. Nikdo to už dál vyšetřovat nebude, lupiči, co vnikli do mého domu dnešní noci, tady taky zahynuli. Žádní další nebyli.“

„Vy to myslíte vážně, pane?“

„Smrtelně vážně. Jsou volní, pane. Můžete si svého druhého syna odvést. Tělo toho druhého vám bohužel vydat nemohu, ale toho živého vám dám,“ řekne Maurice, jako by snad byl nějaký král, co rozhoduje o životě jiných, ovšem v tuto chvíli prakticky tak postupovat může, „Vyjdete s nimi zadním vchodem, přes dvůr, přes který se sem vloupali, abychom nevzbuzovali pozornost. Můžete si svého syna odvést, nechat ošetřit a modlit se k Bohu, aby svou velkou nerozvážnost přežil.“

„Můj ty bože, pane, proč to vlastně děláte?“ zalíjí se oči nešťastného muže slzami.

„Nechci už další krev, pane,“ říká tichým a smutným hlasem Tissot, „Je jí teď proléváno tolik. Jen se modlím k Bohu, aby ti mladíci neprovedli něco hrozného, třeba v budoucnu někoho nezabili, a já si pak nemusel vyčítat, že jsem tomu mohl zabránit, kdybych je předal soudci a katu. Snad se poučí a už ...“

„Aby jako zase nekradli?“ zbledne teď Theodor.

„Nekradli, neloupili a nevraždili, pane. Pokud znáte ty jejich rodiny, tak s nimi promluvte. Možná dělám hroznou chybu a někdo na moje rozhodnutí doplatí, ale nechci už další mrtvé. Odveďte si svého syna, pane, domluvte mu a vychovávejte i další svoje děti. Život vašemu druhému synovi vrátit neumím, alespoň druhého vám ponechám.“

„Pane ... já ... nevím, co mám říct ...“, má slzy v očích Lacefier.

„Nic neříkejte,“ vstane ztěžka obchodník, „Pojďme, půjdeme dolů a pustíme je.“

Všichni další muži v místnosti toho sice moc z rozhovoru nezaslechli, ale z výrazu otce jednoho z lupičů je jim jasné, co se chystá majitel pekárny učinit a mnoho radosti z toho nemají. Nicméně jsou nuceni jeho rozhodnutí respektovat, neboť on je platí. Proto s těžkým srdcem následují dvojici a spolu s ní kráčí do sklepa.

Procedura se opakuje, Abel otevře dveře a pak si stoupne tak, aby osvětloval svícem celou ponurou místnost. Jeho kamarád Raphael dostane příkaz, aby rozvázal zajatcům pouta, činí tak opatrně k provazům, aby je nepoškodil, a značně nešetrně k lapkům. Ti jsou na velkých rozpacích, netuší, co s nimi bude. Domnívají se však, že dostanou pokyn se obléci a potom je zase spoutají. Což se skutečně děje, neboť před ně hodí jejich sbalené oblečení.

„Dobře mě poslouchejte,“ říká teď vážným hlasem Bonrin, pročež zubožení naháči ztuhnou, ani se nehnu a skoro nábožně naslouchají, „Dopustili jste se hrozného zločinu, když jste v noci přišli vyloupit dům zde přítomného ctihodného měšťana,“ ukáže rukou na majitele nemovitosti, „Za takový zločin vás čeká po zásluze oprátka. Od ní vás může zachránit jen zázrak. A jak se zdá, ten se právě stal,“ dodá s těžkým srdcem.

Ve sklepení se rozhostí hrobové ticho.

„Nezapomínejte,“ promluví znovu písař, „dobře vím, kdo jste. Víím, kde vás hledat. Bůh vám prostřednictvím tady pana Maurice dává druhou příležitost. Jestli ji nevyužijete, zasloužíte si nejen smrt, ale po ní taky věčný oheň pekelný. A nezapomínejte! Dám si na vás pozor!“

Znovu se rozhostí ticho, že by i špendlík bylo slyšet upadnout, zubožení a zakrvácení mladíci, chvějící se hroznou zimou, nevěřícně zírají na skupinu mužů, z nichž jeden je otcem právě propouštěného lupiče.

„Hrome, tak se rychle oblíkněte a vypadněte!“ houkne Bonrin, tento dobrý skutek považuje za hroznou chybu, ale jelikož nepochybuje o odměně pro sebe, rád zfalšuje údaje o nočním přepadení.

Čtveřice různě pocuchaných mladíků se vrhne k věcem, nalezne tam ty svoje, rozbalí je a začíná si navlékat oblečení na svá prokřehlá a zmučená těla. Dva z nich se sotva drží na nohou, Josias a také mládenec s rozbitou hlavou, nakonec jim jejich kolegové musí pomoci, aby se dokázali obléci. Pak zase zůstanou stát jak sochy a zírají na dveře, jako by stále nevěřili, že jim bude umožněno jimi projít.

„Tady pan Theodor si vás odvede,“ promluví tichým hlasem Tissot, „Půjdete zadem, kudy jste se sem vloupali, abyste nevzbudili rozruch. Snad nebudu svého rozhodnutí litovat a vy už nebudete krást ani

jinak ubližovat lidem. Pamatujte si, jak dopadli vaši kolegové,“ podívá se na hromadu nahých mrtvol a otřese se.

„Josiasi, poděkuj panu Mauricovi,“ postoupí o krok dopředu Lacefier senior, „Právě tobě a tvým přátelům daroval život. I já se modlím k Bohu, aby svého šlechetného činu nikdy nelitoval.“

„Pane, děkuju, pane,“ vrhne se dopředu Josias, klekne si a dere se po ruce svého spasitele, aby mu ji políbil, ten ji rychle stáhne zpět.

„Slova tvého otce mě přesvědčila, že je bohabojným mužem a statečně nese těžký úděl hlavy rodiny,“ říká ztěžka Tissot, „Jeho slova mě přesvědčila, abych vás nechal jít a nepředal vás spravedlnosti, která by na vás dopadla v plná tíži. Neděkujte mě, ale panu Theodorovi a taky Bohu. A už nikdy nekonejte nic, co jste chtěli udělat dneska v noci.“

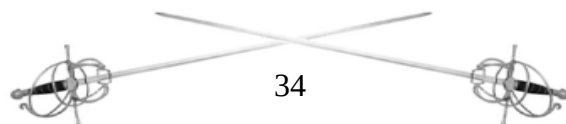
„Děkujeme, pane, děkujeme,“ volají jeden přes druhého osvobození zajatci, stále ještě plně nemohou pochopit, co se právě odehrává. Už se pomalu smířovali se svou smrtí a teď najednou dostanou možnost odejít, dokonce bez jakéhokoli trestu, ani je tu nezbičují či nijak jinak nepostihnou.

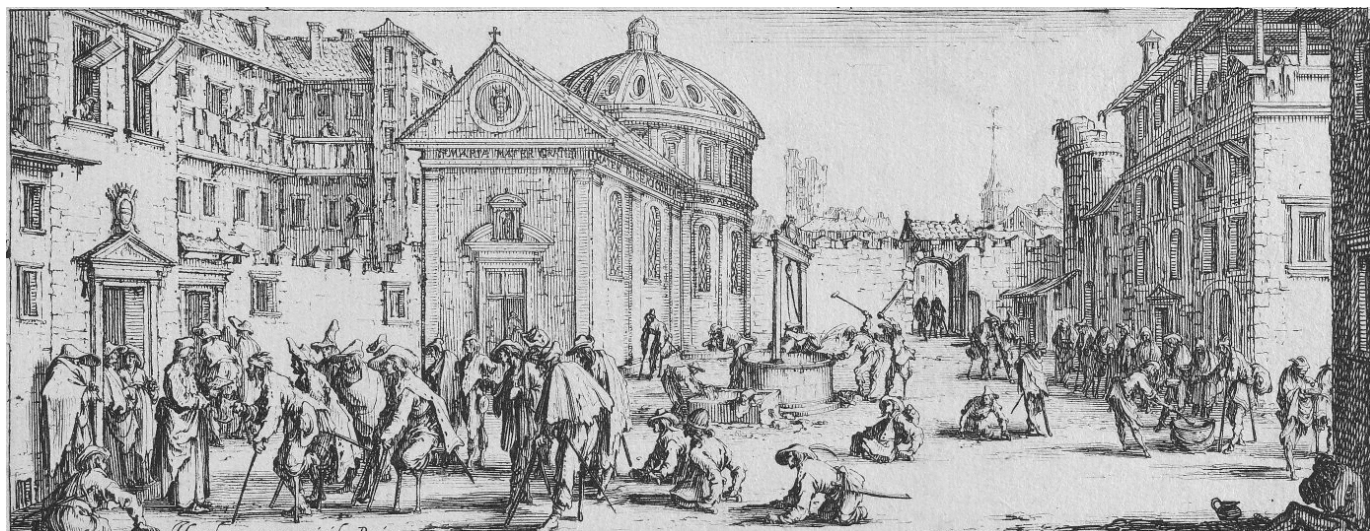
Tissot se raději otočí a odchází, další jemu blízcí muži jen zvedají oči v sloup. Nesouhlasí s milosrdným přístupem místního pána a jsou si téměř jisti, že právě propuštění zločinci svoje chování nezmění, naopak, příště si budou dávat lepší pozor. Lacefier se svým synem a jeho kamarády mizí přes dvůr branou, kterou jim otevírá Raphael. Ani ten tomuto postupu nerozumí, proč nechávat naživu někoho, kdo by se mohl chtít v budoucnu pomstít nebo loupež zopakovat.

„Pošlu sem pro ty mrtvoly, pane Maurici,“ řekne už v krámě unylým hlasem písař.

„Vy se zlobíte, pane Eudesi,“ spíše konstatuje než se ptá Tissot.

„Pane Maurici, vy jste rozhodl a já vaše rozhodnutí respektuji. Ale není dobré. Ti se nezmění, určitě se nepolepší. Snad se vám ale budou vyhýbat obloukem. Postarám se, aby se tahle záležitost rychle uzavřela a pak se za váma zastavím,“ upozorní Bonrin, čímž chce říci, že se zastaví pro slíbenou odměnu.

SEDMDESÁTÁ ČTVRTÁ KAPITOLA

MAURICOVA RODINA

Po propuštění lupičů panuje v pekárně stísněná nálada, na žádost svých bratranců jde Tissot za jejich matkou, svou tetou, a paní Maguinovou, obě ženy jsou nočními událostmi hodně rozrušené. Maurice se je snaží uklidnit a přitom poukazuje na výbornou práci zdejších ochránců.

„Mohli mi zabít moje syny,“ upozorní Violanda Maqunlesová.

„Ti jen hlídali dům, o lupiče se postarali najatí muži,“ oponuje Tissot.

„Když si pomyslím, že mohli přijít až sem,“ chvěje se Marquerité-Thrèse Maguinová.

„Nic takového nehrozilo,“ vrtí hlavou v nesouhlasu obchodník, „Ti muži dole se ve své práci vyznaží. Vždyť jich bylo osm, čtyři z nich zabili, dva zranili a zajali a další dva také přinutili se vzdát. Přitom sami nemají ani škrábnutí. Nemusíte se bát, o vaši ochranu je dobře postaráno.“

„Téhle noci, pane Maurici, téhle noci se nic nestalo. Ale co bude příště?“ klepe se bývalá majitelka nemovitosti.

„Po tom, co se stalo těm zlodějům, si každý sec sakra rozmyslí, než by sem vlezl,“ říká on přesvědčivě, „Drahé dámy, opravdu se nemáte čeho bát,“ dodává, nicméně je nucen pokračovat v rozhovoru a ženy opětovně uklidňovat.

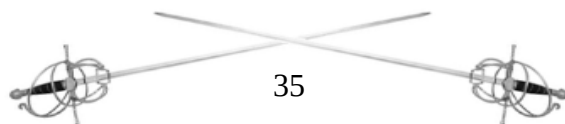
Mezitím odchází i soudní písař Bonrin, který požádá, aby byly mrtvoly vyneseny na kárku, kterou zahlédl na dvoře, pošle sem někoho, kdo těla odveze. Dalou přislíbí tuto žádost splnit, přitom se rozhodne udělat menší představení pro okolí.

„Abele, Raphaeli,“ zavolá si oba mládence, „Vytlačíte ze dvora ten vozejk, dotáhnete ho sem před vchod a naložíte do něj ty mrtvoly.“

„Pane, nebylo by jednodušší je naložit na dvoře? Je to tam ze sklepa blíž,“ vznese připomínku Raphael.

„Mysli, kluku,“ houkne bývalý gardista, „Proč asi chci, abyste ten vozejk přistavili na ulici před vchod? No?“

„No to je jasné,“ zná hned odpověď Abel, „Aby všichni viděli, až tam ty mrtvoly budeme dávat, ne? Aby každý viděl, jak dopadne, když sem vlez, ne?“

„Správně. Tak to tak udělejte. A pokud se vás někdo bude ptát, tak jim vyprávějte, jak sem v noci vlezli lupiči a jak jste s nima zatočili,“ nařizuje Victor, pak se zarazí, „Jo, a vo těch čtyřech, co pan Maurice pustil, tak vo těch laskavě nemluvte. Byli jen čtyři a všichni tu zařvali, jasný?“

„Jasný, pane. Měli jsme je všechny hned zabít,“ neodpustí si poznámku Abel.

„Kluku, chceš snad zpochybňovat rozhodnutí tak váženého pána, jako je pan Maurice? Kterej ti tady zajišťuje teplo, střechu nad hlavou a žrádlo? Hrome, že tě přetáhnu mečem na plocho,“ durdí se Dalou, byť s názorem hochu souhlasí a si je toho vědom, dle svého malého úšklebku. Hned však nasadí zkormoucenou tvář, ti bývalí gardisté nejdou pro ránu daleko a mohl by i přes souhlasný názor dostat mečem přes hřbet, třeba jen jako výchovnou lekci.

Oba mladíci raději rychle zmizí, do sklepení se čtyřmi mrtvými umístí svícen, poté si berou jeden zbylý balík s oblečením, vše další už si odnesli do svého kumbálku, který je jim zde dočasně přidělen. Byť jim část kořisti unikla, ani tak si nestěžují. Získali hned osm nožů, v pár případech dost kvalitních, k tomu čtyřikrát kompletní oblečení, včetně bot. A jelikož je zima a ne léto, nejde jen o kalhoty a košili. Cestou ze sklepení na dvůr potkají Bellevala.

„Pane,“ přistoupí k němu Abel, „tohle jsme v noci u nich našli,“ ukazuje pár mincí těch nejnižších hodnot, „Víc toho vopravdu neměli. Rozdělíte to, pane? Na ty čtyři díly, jak ste říkal?“

„Krucí, ukaž,“ chytne Claude kluka za napůl nataženou ruku, „Kurva, dyť to není dohromady ani pět liber, určitě miň ... tohle nestojí ani za řeč ... nebo počkej,“ vezme si tři z mincí, „Zbytek si nechte,“ mávne pak velkoryse rukou. Klukům zůstanou sotva dvě libry v drobných, ale i to málo má pro ně význam.

„Děkujeme, pane,“ schová Abel rychle mince a pak už s kamarádem peláší na dvůr, aby z něj vytlačili menší dvoukolák, který se dá zapojit jak za tažné zvíře, tak se dá využít pro jeho jízdu lidské síly. Oni ho protáhnou vraty ze dvora a následně musí vléci za sebou okolo celého bloku, aby ho umístili před vchodové dveře do pekárny. Teď už jim zbývá jen vynosit mrtvoly a budou mít úkol splněný.

Jako první tělo vezmou mládence, kterému Belleval rozrazil hlavu pistolí tak dokonale, až na tento úder zemřel. Je docela těžký, ale ani oni nejsou žádné třasořitky a tak ho s mírným zadýcháním hodí na dvoukolák, který jen poposkočí na namrzlém povrchu ulice. Dost ztuhlá mrtvola po něm mírně sklouzne, ale zapře se nohama o korbu.

Voj dvoukoláku teď trčí vzhůru, korba je nakloněná k zemi a svým způsobem tak zajišťuje výstavku. Do té záhy přibude druhé tělo, tentokráte mladíka, který má dvě zřetelné bodné rány v trupu. Ale těla jsou zapatlané od krve i na jiných místech.

„Kriste pane, co to je?“ objevují se první dvě babky a zálibně si prohlízejí ztuhlé mrtvoly, konec konců jde o mladé muže a ještě docela vhodně položené, aby se měly dámy na co koukat.

„Lupiči, paní,“ odpovídá vážným hlasem Abel, byť jsou mu dvě postarší ženy k smíchu.

„Můj ty bože, tak lupiči? U vás byli lupiči?“ vzdychá žena a naklání se nad káru, aby jí nic neuniklo.

„Se ví, paní. Vlezli dovnitř a my se s nima utkali. Teda my a páni vojáci, co tam hlídaj. Byl to boj paní, ale vidíte, jak dopadli,“ šijí s mladíkem všichni čerti.

„Kriste pane, tak lupiči v naší ulici.“

„Ano, paní. Byli moc vyzbrojení a divoký. Ale my taky máme pro strach uděláno,“ řekne Abel a má se k odchodu.

„Počkej ještě, chlapče, to mi víc neřekneš?“ zastavuje ho ženština.

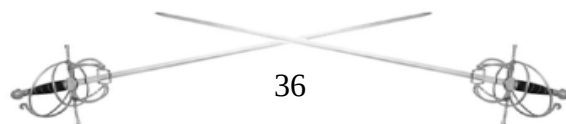
„Musíme ještě přinést další, paní.“

„Můj ty bože, tak další?“ předstírá drbna šok.

„Celkem čtyři, paní. Všichni už to maj za sebou,“ naznačí hoch, že ještě bude další podívaná, pak ale i se svým kamarádem mizí.

„Viděls je,“ chechtá se za dveřmi Raphael, „Jak na ně div nevlezly, báby jedny? Možná se u toho udělaj, jak je budou vočumovat.“

„Tak jim tam přihodíme dalšího, ne?“ směje se i Abel.

Jak řekl, tak i učiní. Tentokráte přivlečou drobnější tělo vychrtlého Jeana Lacefiera, sotva mírným chmýřím opatřené, ovšem v té době už je u dvoukoláku téměř dav, především žen, ale i nějaký ten muž, co chce zjistit, proč tahají z pekárny mrtvá těla. Hoši položí zabitého tak, aby nic nezakrývali na žádném z těl, docela dobře se baví reakcí zevlujících.

„Můj ty bože, jak je mladičký,“ vzdychá jedna ze sousedek.

„Kdybyste ho ale viděla v noci, jak byl divokej, paní, jak se zběsile voháněl nožem,“ vykládá nesmysly Abel, ale ony mu to žerou.

„Můj ty bože ... taková hrůza,“ říká jiná z ženštin.

Kluci však už chvátají pro posledního nebožtíka, aby byla výstavka mrtvol kompletní, ani je nepřekvapí, že naleznou ještě větší shromáždění než při svém odchodu. Mladíka s podříznutým hrdlem pečlivě uloží na dvoukolák, teď se mohou zevlouni kochat na zcela odkrytá těla čtyř obětí nočního dramatu. Což dav činí, dámy lamentují nad hrůzou, co vidí, ale přitom od té hrůzy nemohou odtrhnout oči, některé se dokonce nenápadně dotýkají ztuhlých těl či zaschlé krve. Rány na krku dvou nejmladších mrtvých jsou hluboké, jejich hlavy nepřirozeně zvrácené, oči vyhaslé.

Raphael a Abel, podle pokynů Daloua, vyprávějí o noční nezvané návštěvě, přičemž sice zamlčí přítomnost další čtveřice, o to více přehánějí v líčení celé události. Barvitě vykreslují lýtý boj, kdy nebylo snadné zuřivé vetřelce přemoci, což se podařilo až po urputném zápase.

„Ty si byl taky u toho?“ ptá se jedna mladší panička, trochu při těle.

„No jistě, paní,“ přikyvuje Abel, „Podívejte,“ vytáhne svůj ostře nabroušený nůž, „Vidíte,“ ukáže na tělo asi šestnáctiletého zloděje, „tohohle sem dostal já. Tady,“ ukazuje na čepel nože, „tady je ještě jeho krev. Nebylo to snadný, paní, máchal kolem sebe kudlou jak zběsilej, ale podařilo se mi ho skolit, jak tady vidíte.“

„Můj ty bože, jak si statečný hoch,“ vzdychá jeho posluchačka.

„Proto si nás taky majitel pekárny najal, abysme mu chránili jeho věci a ty lidi uvnitř.“

„Ale jsi taky dost mladý, i když už dost urostlý,“ prohlíží si divačka zálibně kluka.

„Už mi dávno bylo patnáct, paní,“ odpovídá Abel sebevědomě, „Už jsem mužskej, se vším všudy, paní,“ dodává a dlouze pohlédne do žádostivých očí ženy.

„Se vším všudy,“ opakuje si pro sebe dychtivá posluchačka.

„Se ví, paní,“ pohodí mládenec hlavou, „Budeme tady určitě ještě nejakej ten den, kdyby se jako chtěl někdo přesvědčit,“ usklíbne se, pak i mile usměje, když vidí pohled paničky.

„Možná bych ...,“ nedokončí žena raději větu, je tady tolik jiných a kdoví, co by koho mohlo napadnout. Třeba právě to, co zrovna jí. A někdo by mohl vyslepičit její zájem o mládence za tepla jejímu manželovi, který je však postarší a určitě nemá tak urostlé tělo jako ten jinoch u vozíku.

Oba chlapi jsou teď obklopeni davem lidí, kteří s nimi živě diskutují, přitom také zírají na mrtvoly, někdy snad až moc zblízka.

„Co se to tam děje?“ zachmuří se Tissot, když spatří houf sousedů před svou pekárnou.

„Coby, kluci si užívaj slávy,“ usklíbne se Dalou.

„Kluci ... probůh, kdoví, co jim navypráví ...“

„No, určitě budou přehánět,“ zasměje se Victor, „Udělají tady z toho málem bitvu.“

„Proč jsou ty lidi vůbec tady?“

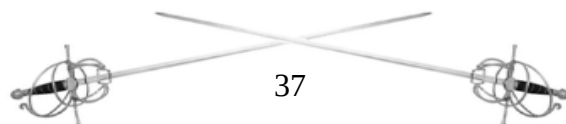
„Ach tak, vy nevidíte ten dvoukolák. Tam na něm jsou ty mrtvoly, tak kolem nich poskakují, vokukují ty mrtvý a vyslýchaj naše dva zabijáky,“ chechtá se Dalou.

„Hrome, vyžeňte je,“ chmuří se měšťan.

„Ale pane Maurici, vo to nám přece jde, ne? Teď se rozkřikne, co postihlo tu tlupu, co sem v noci vlezla. Dopřejte těm lidem zábavu, taky pokoukání na ty mrtvoly.“

„Mrtvoly ... snad je aspoň trochu zakryli ...“

„No, spíš je tam pěkně rozložili, aby se každej mohl podívat ... ale pane Maurici, proč takový pohoršení. Dopřejte těm bábám trochu pohledu na mladý tělo, i když už dost tuhý. Podívejte, jsou jak utržený ze řetězu, je jich tam pořád víc a víc,“ má tvář od ucha k uchu Victor.

„Jsou hnusný.“

„Čert je vem. Jen jsme chtěli udělat rozruch, aby se to rozkřiklo, což se nám povedlo. Pane Maurici, když už jste pustil ty darebáky, tak aspoň tohle nechte bejt. Za chvíli je to přestane bavit, až se dostatečně vynadívají, trochu si pobědují a poklábosej. A pak to předaj dál. Tak bude každé vědět, jak dopadne, pokud sem vleze. Vystavíme jeho nahý tělo těm bábám k podívání.“

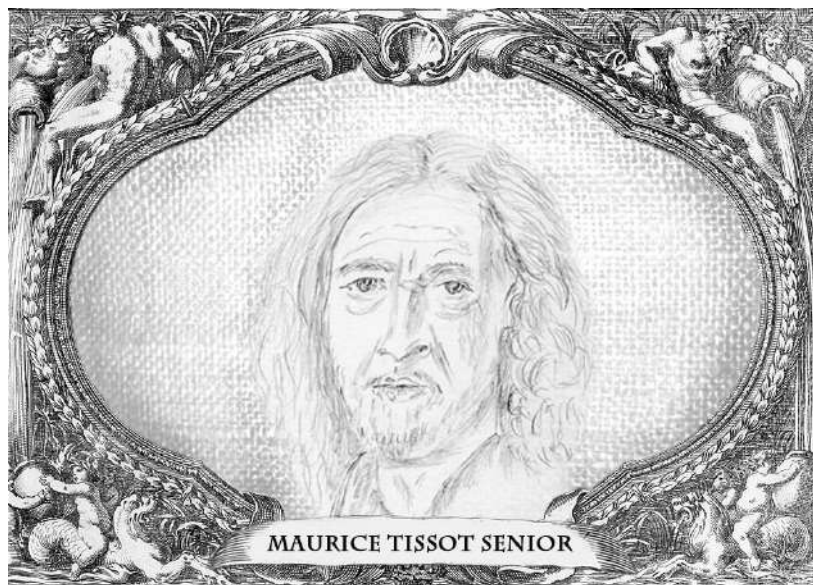
„Jak se jen mohou radovat ze smrti jiných.“

„A co by teprve dělali, kdybyste nepustil ty další a dopřál jim tu podívanou, až by je dostal do rukou kat. To by teprve valily bulvy a rvaly si rodidla. Však to znám, a určitě i vy, taky už jste jistě pár poprav viděl. Jak se ten dav celej chvěje blahem, když někoho voddělaj. Tady už můžou čumět jen na mrtvoly, ale jak se zdá, některem to stačí.“

„Pane Victore, pojďme raději už domů,“ přebírá Tissot z rukou svého bratrance Augusta svůj plášť a od Artushe si bere svůj klobouk. Pláště si navlékají i oba jeho osobní strážci.

Trojice vyjde z pekárny, je však obklopena houfem sousedů, kteří vyjadřují jak pohoršení nad chováním lupičů, tak radost, že se je podařilo pobít. Což ale není tak divné, málokdo si může dovolit platit zabijáky po svou ochranu. Škoda jen, že už pekárna nic neprodává, ačkoli asi občas pro někoho moc bohatého uvnitř něco ukuchtí, podle vůně, která je sem tam cítit.

Maurice si zhluboka oddechne, když nechá neposedný dav za sebou, tomu se ale rozejít nechce a zase už okupuje okolí kárky, na níž se nacházejí nebožtíci. Abel a Raphael si pak užívají svých pár minut slávy, přitom jsou jen obyčejní kluci z ulice, žijící možná daleko hůř, než čtveřice již ztuhlých mládenců. Ale těší se ze zájmu okolí, z toho, jak je okukují, a básní dál o svém hrdinství. Však se také brzo začne historka šířit a spolu s tím roste i počet zabitých lupičů. Nakonec je jich málem regiment, z dvoukoláku obrovský žebřík a na něm halda mrtvol, že je ani nešlo spočítat.

Tissot dorazí do svého domu v dosti nerudné náladě, celá cesta z pekárny probíhá bez jakéhokoli slova a on si stále musí pokládat stejnou otázku, zda se rozhodl správně. Straší ho možnost, že by propuštění lupičů v budoucnu někomu ublížili. Na druhé straně nechtěl poslat další čtyři mladíky na smrt, mladíky, kteří možná pouze kradli z hladu svého či svých rodin.

Po návratu do svého domu svolá Maurice malou rodinou radu, na které dostane právo usednout jeho otec, písař z pekárny Francoise Viaud a oba jeho bratrance Jean a Blaise. Těm všem v krátkosti vylíčí návštěvu lupičů v pekárně, když se podrží alespoň částečně oficiální verze. Nemluví o počtu, ale o zahrnutí lapků, přičemž čtyři z nich na své rejdy doplatili svým životem.

„Proto si nechtěl, abysme tam dneska chodili?“ upře na syna pátravý zrak jeho zploditel, vypadá dost zdrchaně, jako by mu bylo o deset let více, ne pouhých třiačtyřicet.

„Tak, otče. Bylo tam boží dopuštění, přišel soudní úředník, musel si odvést těla a sepsat výpovědi. Ale už je vše v pořádku, jen jedno vypáčené okno.“

„A čtyři mrtví,“ poznamená jízlivě Tissot senior.

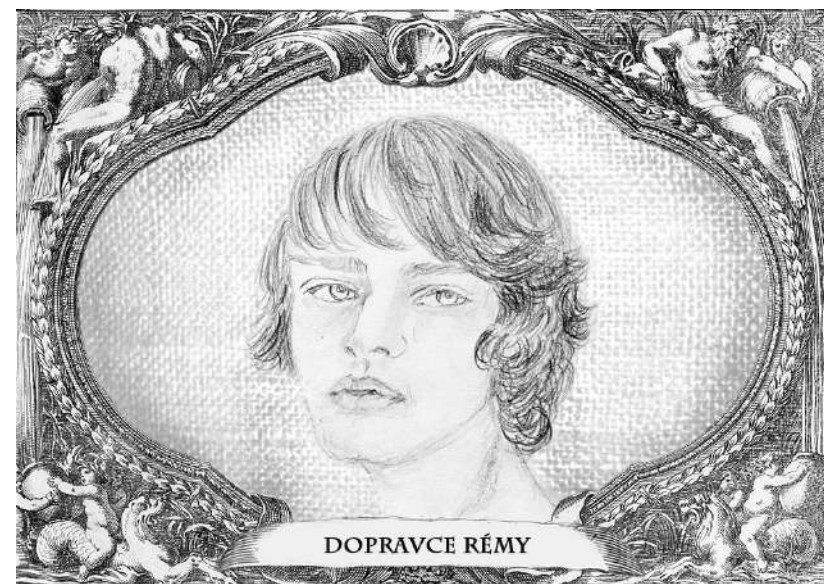
„Ano, čtyři mrtví vetřelci, kteří tam přišli krást a kdoví co by udělali, kdyby tam nebyli mnou najmutí bývalí vojáci. Už jen tímhle zásahem se bohatě vyplatili. Teď snad už nikdo podobnou věc

neudělá, když ti lupiči na svůj úmysl krást tak šeredně doplatili. Ale tím se trápit nemusíte, jen jsem vám o tom chtěl říct, abyste nebyli překvapení. Jsme stále jedna rodina, včetně vás, Jeane a Blaise.“

„Máme tam dneska vůbec chodit?“ položí Tissot senior důležitou otázku.

„Asi není potřeba,“ zavrtí hlavou syn, „Co bude potřeba udělat, tak uděláte zítra. Nemáme tolik zakázek a když zítra všechno vyrobíte, tak to večer můžeme roznést našim nejdůležitějším zákazníkům, aby si alespoň v neděli dopřáli,“ dodá.

„Zatímco další se budou postit.“

„Zatímco většina Paříže se bude postit. Ale o tom také mluvit nechci, otče,“ zamračí se junior, „Tak, a teď víte všechno a tím naši rodinou radu končím. Jeane, Blaise, a vlastně i ty, Francoisi, pokud nemáte co na práci v domě, tak se uče. Třeba i společně.“

Slova nepříliš radostně přijatá přítomnými mladíky definitivně rozpustí radu, po ní se vydá Maurice na pochod svým domem. Rozhodne se začít od pudy, a to doslovně, proto zajde do podkroví, kde má stále ještě trochu nechtěné nájemníky, mladíky Guida a Rémyho, stříelné zranění levého boku u prvního i šrám na levém spánku a rána

po uříznutém uchu u druhého se dobře hojí. Vlastně už jsou úplně v pořádku.

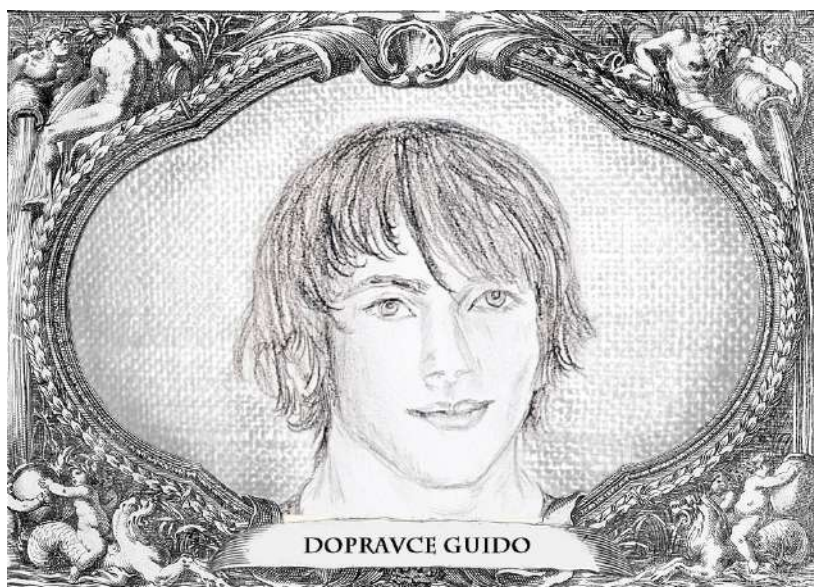
„Pane, co teď máme dělat?“ položí dost zásadní otázku patnáctiletý Rémy, minimálně z jejich pohledu.

„Co, pánové?“ usměje se jejich hostitel, „Užívejte si zdejšího tepla, co jiného. Město je neprodyšně obléhané a pokusit se z něj odejít by vás mohlo přivést k oprátce na krku. Vojáci pana prince prý věší každého, kdo je jim jen trochu podezřelý. Jelikož vím, že tady ve městě nemáte kam jít, tak vás přeci ven na mráz nevyženu. Ačkoli se mi zdá, že se trochu oteplilo,“ pokusí se o nepříliš povedený žert, byť má v podstatě pravdu. Počasí hrozí oblevou, což však může mít další neblahé důsledky, pokud se Seine rozvodní, to už taky dobře znají.

„Pane Maurici, můžeme být aspoň trochu užiteční?“ zeptá se šestnáctiletý Guido, „Říkali sme si, je to takový divný, nezvyklý, jen tady tak ležet a nic nedělat. Nepotřebujete něco?“

„Můj ty bože, pánové, užijte si chvíle, kdy se nemusíte dít. Berte to tak, že se ještě léčíte. Nebo jako odměnu za svoje zranění,“ přijde Tissotovi zájem chlapců sympatický, „Ale vážně, kdybych něco potřeboval, ozvu se vám.“

„Co pan Vincent, pane? Slyšeli jsme ... to s jeho rukou ... prej to nevypadá dobře ...,“ tváří se zkroušeně Rémy.

„Právě za ním a bratrem jdu. Můžete za ním i vy kdykoli zajít, teď, když už nemáte povinnost setrvávat na lůžku. Určitě vás rád uvidí, aspoň ho trochu rozptýlí. Bohužel ta ruka opravdu nevypadá dobře, mám strach, aby o ní nepřišel,“ posmutní i Maurice.

„Určitě za ním zajdeme, pane,“ přikyvuje Guido, „Dyt' von nám dal práci,“ dodá.

Mauricovi kroky z podkroví vedou do druhého patra, kde mají místnosti jeho rodiče, ale i tchán s tchyní. Nyní se chystá navštívit matku, jejíž zdravotní stav mu přidělvá vrásky na čele. Vypadá velmi sešle, je malátná, trápí ji zvýšené horečky. Doktor Athanas Feuillet, který je zde pomalu více než doma, jen vrtí bezradně hlavou. Neumí rozpoznat příčinu jejího stavu, částečně ho přičítá velkým starostem, které se objevily se zraněním dvou jejích synů, ale jistý si není. Nyní je v pokoji sama, její muž courá někde po domě, také má mizernou náladu.

„Maurici,“ zaskřehotá žena na lůžku a pokusí se o úsměv.

„Matko,“ nasadí s velkými obtížemi optimistický výraz synátor, „jak se zdá, daří se ti dnes lépe. Vypadáš mnohem lépe než včera,“ milosrdně lže.

„Maurici,“ povzdechne si Margareta, „tak se mi zdá, že už si mě brzo Bůh povolá k sobě.“

„Matko, takhle nesmíš vůbec mluvit,“ říká syn rezolutně, „Bylo toho teď na tebe moc, ale už se všechno obrací k lepšímu. Etiene je zachráněný, už se mu daří dobře, jak víš. Victor taky bude v pořádku, uvidíš, stejně jako moje děti,“ vyjadřuje své vroucné přání, o jehož naplnění má však sám velké obavy, „Ty se taky brzo uzdravíš. Zase přijde po dlouhé zimě jaro, objeví se slunce, nejen na obloze, ale i v našich duších.“

„Mluvíš jak nějaký básník, Maurici.“

„Ale ne, k těm mám opravdu hodně daleko,“ zasměje se on, „Oni pořád létají někde v oblacích, mě zajímají hodně přízemní starosti. Třeba jak zajistit naši poněkud rozrostlou rodinu.“

„Maurici, jsem na tebe tak moc pyšná,“ vyloudí ona na své ztrhané tváři mírný úsměv, „Co si už všechno dokázal. O něčem takovém se mi nikdo nesnilo. Žijeme si jak nějaký boháči.“

„Znám mnoho a mnoho daleko bohatších, matko, ale určitě nejsme chudí a budu dělat všechno proto, aby to tak zůstalo. Bohužel se někdy kvůli tomu trochu škorpíme s otcem. Ale já musím dělat to, co dělám. Chci nás všechny zajistit, vybudovat něco, co převezmou moji synové, ale budou využívat i děti mých sourozenců, snad i bratrance. Mám takový velký sen, máti.“

„Nemyslíš příliš vysoko, Maurici?“

„Možná. Ale chci něco vybudovat, něco, co přetrvá déle, než bude trvat můj život. Pro moje děti, pro děti mých sourozenců, pro tvoje vnučky a vnučky,“ zkrabatí se mu čelo, když si představí, jak velký úkol před sebe staví, „Nevím, jestli se mi to podaří. Ale dělám proto všechno.“

„Dřeš jak kuň, Maurici. My ostatní ti moc nepomáháme ...“

„To není pravda,“ řekne on emotivně, „Kdybych neměl vás, svou ženu, děti, sourozence, pro koho bych se snažil? Mám vás všechny rád a chci se o vás postarat.“

„Už ses postaral, Maurici. Díky tobě žijeme v tomhle nádherném domě, nemáme hlad, jako většina v Paříži. Máš vlastní pekárnu, hostinec ... Maurici, někdy se až o tebe bojím. Tolik si toho na sebe nakládáš, vlastně za nás vychováváš svoje bratry ...“

„V tom jsem bohužel zklamal,“ objeví se v jeho tváři velký smutek, „Nezabránil jsem jim v jejich dobrodružství a jak dopadli. Dávám si to všechno za vinu. Nedokázal jsem jim vysvětlit nesmyslnost jejich počínání.“

„Maurici, nesmíš se vinit. Snad se oba moji chlapci uzdraví,“ objeví se v jejích očích slzy.

„Určitě,“ prohlásí on rozhodně, nechce churavějící matce přidělovat starosti, „Etienne už je v pořádku a pod ochranou Quida, v jeho domě. Tam je v bezpečí. Victor už nemá vysoké horečky, zranění se hojí sice pomalu, ale hojí se. I on se uzdraví. A podle doktora zůstane mužem, bude moct mít děti. Jen musíme být trpěliví.“

„Co tvoje děti, Maurici?“

„Sice trochu polehávají, ale znáš to, které dítě občas nestůně. Co sis jen užila s náma.“

„Annu jsem neuchránila ...“, vzpomene si ona na dceru, která zemřela v šesti letech na úplavici.

„Ale další svoje čtyři děti ano,“ oponuje on.

„Máš pravdu, musím být za vás Bohu moc vděčná. Ne každá matka má takovou radost vidět tolik svých dětí vyrůstat. Snad se Bůh smiluje i nad Victorem ... Mám o něj hrozný strach. A taky o Etiena ... vím, říkáš, že je v pořádku. Ale dokud ho neuvidím ...“

„Nemůže se teď vrátit, když je město obklíčené a on je stejně po zranění zesláblý. Ale Quido mě ujistil, že už je zcela v pořádku. Tomu už nic nehrozí. A Victor se taky brzo uzdraví. Musíme být vděční Bohu, že je oba vyvedl z té nesmyslné bitvy pouze se zraněními. Také musíme být vděční Quidovi, který Etiena zachránil před jistou smrtí,“ zakaboní se jeho obličej, čehož si ona všimne.

„Zlobíš se na otce, za to, co řekl Quidovi ...“

„S tím už bohužel nic neudělám ...“

„A co on. Taky se zlobí?“

„Matko, nechci o tom mluvit,“ řekne on dost emotivně, „Quido zůstává přítelem mým i mých bratrů. Ale nechce už do našeho domu chodit. Dal svoje slovo otci a hodlá ho dodržet.“

„To ti řekl?“

„Bohužel ano. Sem vstoupí, jen když nebude vyhnutí, bude muset něco důležitého vyřídit, bude třeba doprovázet pana hraběte. Ale jinak sem už chodit nebude.“

„Dyť tady má syna a další dítě na cestě ...“

„Má, ale ... matko, prosím, s Quidem jsem se domluvil, zachoval se opět velmi velkomyslně. Nic nikomu nevyčítá, ale dané slovo dodrží. Je teď šlechticem, váženým šlechticem, kterého si cení i pan princ, za jeho dobré služby a statečnost. Ale o něm mluvit nechci. Ani tebe nechci dlouho rušit a vysilovat, podle doktora máš hodně spát a odpočívat, abys načerpala nových sil ...“

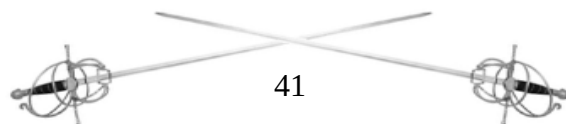
„Odpočívat ...“, usmje se ona trpce, „Vždyť jen pořád ležím a odpočívám. Už nejsem k ničemu, už jen polehávám a ...“

„Tak nesmíš mluvit. Za nějakou dobu přijde jaro, jak jsem už říkal, a i ty ožiješ, stejně jako stromy, květiny. Jsi taková naše krásná a moc vzácná květinka, pro nás všechny,“ usmívá se on mile, přitom se snaží, aby na něm nebylo vidět dojetí, když vidí svou matku tak zuboženou. Bohužel tady jeho peníze nepomohou, nemůže jí koupit zdraví, i když doktora jí zajistit může, oproti jiným. A také jí poskytnout teplo domova, dobrou stravu, pohodlnou postel. Ale vlastní zdraví ... snad se Bůh smiluje i nad jeho matkou, zdá se mu teď tak křehounká, jen fouknout a rozletí se do všech stran, jak nějaký květ na konci svého bytí, „Všechno bude v pořádku, věř v Boha a věř také trochu mně. Postarám se o všechno.“

„Jsi moc hodný, Maurici, bohužel já ti už moc nepomůžu,“ povzdechne si ona, její nálada je na bodu mrazu, možná se podvědomě bojí smrti, vlastní smrti, cítí se hrozně zesláblá, unavená.

„Máti, odpočívej,“ vezme ji on za ruku, jež se lehce chvěje, „Půjdu se teď podívat za svými dětmi a potom i za Viktorem a Vincentem, odpoledne nebo navečer se za tebou zase zastavím,“ přislíbí.

Odchází v ještě horší náladě, než se kterou do ložnice matky vstoupil. Její stav v něm vzbuzuje velké obavy, děsí ho její malomyslnost. Vždyť přece ještě není tak stará, říká si v duchu, v červnu jí bude dvaadvacet let. Pravda, je dost sedřená, musela se i s otcem hodně otáčet, aby uživila svoje čtyři děti,

které z pěti přežily. Jak rád by jí teď všechno vrátil, když získal peníze, modlí se k Bohu, aby mu dal příležitost a nevzal si ji v brzké době k sobě.

Jak z deště pod okap si připadá, když vstoupí do svých prostor, kde nalezne svou manželku Nicolet a svou bezmála dvaadvacetiletou sestřenicí Annu-Marii Maqunlesovou, která už je několik let chůvou jeho potomků. I v očích své ženy může spatřit strach, díkybohu alespoň jeho šestadvacetiletá choť kypí zdravím.

Bohužel tak tomu není u jeho dětí, mezi kterými jakoby se různé horečky točily, jak v začarovaném kruhu. Jen se jednomu děcku uleví, už hoří druhé, pak následuje třetí a cyklus se znovu a znovu opakuje. Jejich drobná tělíčka zatím nástrahám nemocí odolávají, ale jak dlouho bude trvat, než se vyčerpají a ... raději nedomýšlet. Pohlédne postupně na všechny své ratolesti, pět a půl roku starého Maurice-Armanda, tři a půl roční Nicolet-Margaretu a desetiměsíčního Zacharie.

„Byl si u matky?“ podívá se na svého muže Nicolet.

„Byl, žádná sláva,“ povzdechne si on.

„Dnes ráno, nějaká nepříjemnost?“

„Nepříjemnost?“ zaváhá on, „Vlastně trochu,“ pochopí zbytečnost zapírání, jeho choť se sice moc nevyptává, ale pozná, když ho něco trápí nebo rozhodí, „V pekárně, vlezli tam v noci zloději, ale ti najatí muži se o všechno postarali. Naštěstí ani velká škoda nevznikla, ale musel jsem tam zajít,“ přidá vysvětlení.

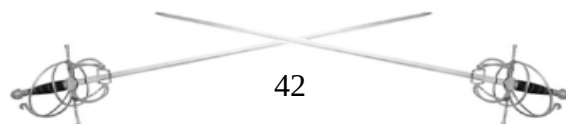
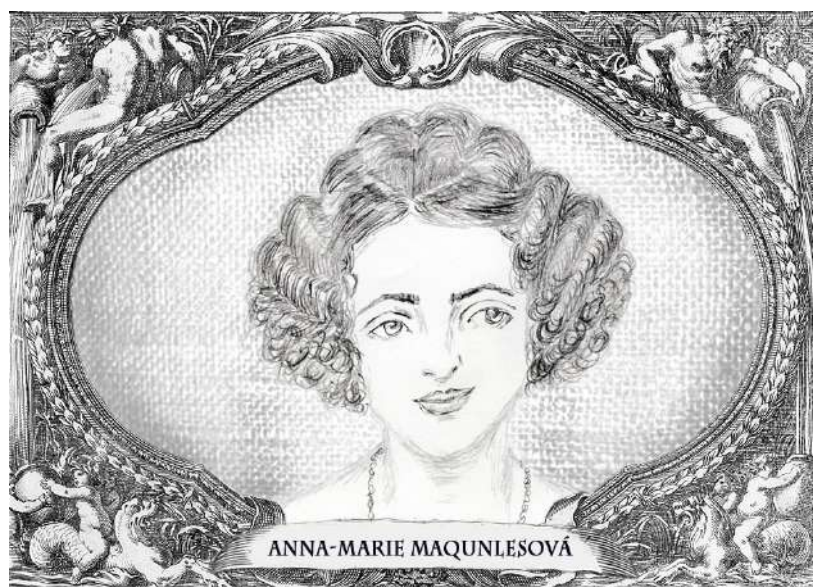
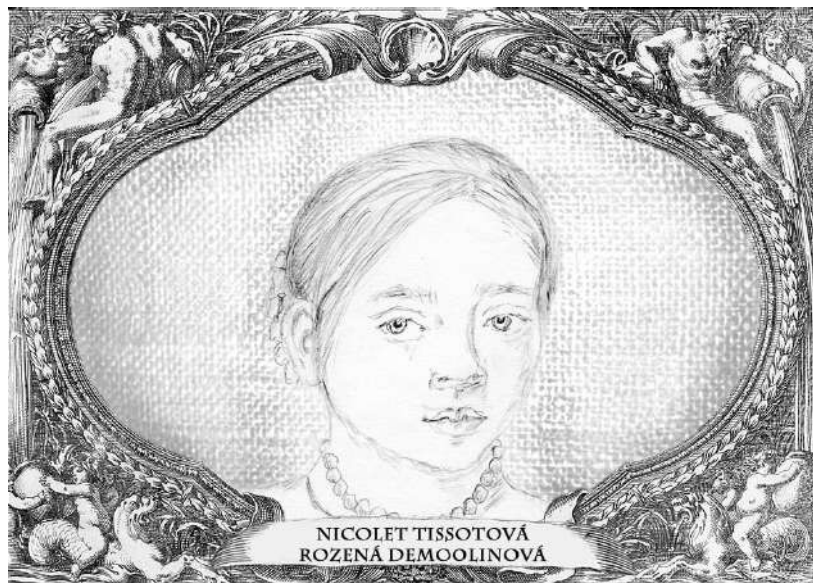
„Můj ty bože, tak zloději. Ještě aby vlezli sem k nám.“

„Nemusíš se bát, dům je dobře zabezpečený, v oknech jsou mříže, jsou tu i naši ochránci, bývalí vojáci, taky Simon, Mathieu ... taky Jean s Blaisem a teď i ti dva chlapci nahoře. Nemusíš se bát, tady jsme v naprostém bezpečí,“ říká on přesvědčivě, „Co děti?“ zkrabatí se mu čelo.

„Taky žádná sláva,“ povzdechne si tentokrát ona, „Maurici, tahle zima je nějaká prokletá. Nejdřív tvoji bratři, teď tvoje matka, naše děti se taky z těch teplot nějak nemohou vyhrabat. Modlím se pořád k Bohu, aby už se nemoc od nich odvrátila.“

„Koukám, že všichni spí,“ znovu se on rozhlédne, „Snad jim spánek dodá dostatek sil. Snídala si ty vůbec?“

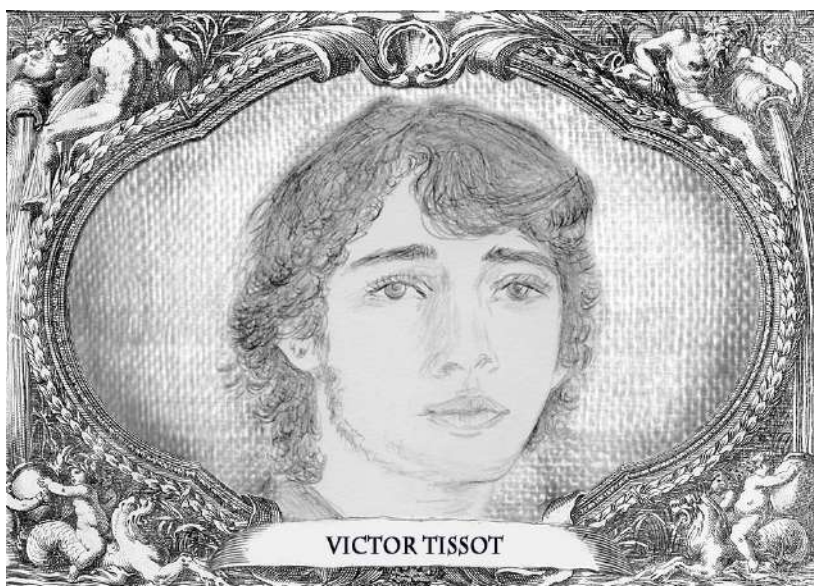
„Nějak nemám chuť,“ zavrtí ona hlavou.

„Já tady budu,“ špitne Anna-Marie, chápe starosti rodičů dětí, o které pečuje, má je sama taky ráda. Ve svém věku si už připadá stará, taky by ráda získala manžela a vlastní potomky, ale teď se neodvažuje vůbec připomenout mlhavý slib od svého bratrance Maurice, že jí v tom pomůže. Má chudák tolik jiných starostí, k tomu to hrozné obléhání Paříže, zmatky a nepokoje v ulicích ...

„Ještě se zastavím,“ řekne on, přejede si rukou přes zkrabatělé čelo a raději jde o dům dál, respektive do protější části prvního patra, kde je místnost jeho bratrů, ve které teď ovšem leží jen Victor a pak bratranec Vincent Magerdie.

Hned ho do nosu udeří nepříjemná vůně, která z větší části pochází od staršího z raněných, jehož ruka je přes velkou snahu doktora velmi napuchlá a stále její zánět neustupuje. Naopak se dle všech příznaků zhoršuje. Panují obavy, aby se hnisání nezačalo šířit, nezasáhlo nejprve celou paži a potom nepostupovalo dál do těla, což by přivedilo smrt. Bratranec však o amputaci nechce ani slyšet, ačkoli ho lékař přesvědčuje stále více o její nevyhnutelnosti.

Victor vypadá sice lépe, ale zase ho trápí trudomyslnost. Přes ujišťování lékaře o dobrém hojení, o zachování druhého varlete i zcela funkčního

penisu. Připadá si, jako by ztratil část sám sebe, už nebyl plnohodnotným mužem, přes ujišťování, že bude moci zplodit potomky.

Maurice si přisedne ke svému bratrovi na jeho zvalchované lůžko, jejich pohledy se na krátký čas setkají, pak je oba odvrátí. Jen tam jsou spolu, ale oba mlčí, jako by jeden ani druhý nevěděli co říci. Jako by mezi nimi stále něco leželo, co jim nedovoluje spolu mluvit naprosto upřímně. Pocit viny, zrady, ale i strachu o život, u Maurice i snaha za každou cenu být pozitivní a raněného bratra povzbuzovat.

„Pořád je to na hovno,“ poznamená po dlouhé době mladší sourozenec.

„Victore, tohle je skoro rouhání. Dyť se hojíš, budeš moct mít děti, tak co víc chceš? Uvědom si, je skoro zázrak, že si pořád naživu. Že tě s tím zraněním vůbec dotáhli domů, žes jim cestou nevykrvácel a tak dále. Musíš být Bohu vděčný, ne si pořád na něco stěžovat,“ kárá starší bratr mladšího, ale činí tak něžně, tichým a procítěným hlasem.

„Maurici, to je pořád dokola,“ tváří se nešťastně mladší z mužů, v dubnu mu bude devatenáct, „Snažíš se mě utěšovat, ale nedovedeš si představit, jak se cejtím.“

„To nedovedu, ale jedno vím jistě. Nevypadalo to s tebou vůbec dobře, a podívej, ten pokrok. Vysoké horečky ustoupily, nic ti nikde nehnisá, to je přece moc dobrý, nemyslíš? Nemůžeš očekávat, že za tři týdny po tak hrozném zranění budeš běhat jak nějaká srnka.“

„Pořád mám bolesti, pořád mám teploty, pořád sem malátnej. A hlavně, navždycky mi už bude něco chybět.“

„Díkybohu ti toho pořád dost zůstalo.“

„Jen aby. Co ty doktoři věděj.“

„Něco přece, tohle jsou zkušenosti. Určitě nejsi první, koho něco takového postihlo. Victore, nesmíš propadat nějaké trudomyslnosti.“

„Já vím,“ říká mladší bratr smířlivě, pak pohlédne k druhému lůžku, „Bůh mi i Etienovi byl příznivě nakloněnej. Vo něm máš nějaký nový zprávy?“

„Nový ne, ale ty poslední byly přece výborný. Jeho život už není ohrožený, možná ho bolí hlava, tak to asi určitě, ale bude žít. Quido se o něj postará.“

„Quido ... von opravdu hledal naše těla? Se svejma švagrama?“

„Ano, prohledávali bojiště. Což Etienovi zachránilo život. Ten den nebrali vojáci pana prince zajatce, každého zabili, mrtvé či polomrtvé naházeli do Seiny.“

„Von nás varoval ... jak hrozně úplně měl pravdu ... Připadal jsem si jak blbec. Utíkat tam, utíkat zpátky, kolem padali mrtví ... najednou ta kulka a bylo to. Tak sem si bitvu vůbec nepředstavoval. Vůbec nechápu, jak ty všechny bitvy mohl Quido i pan hrabě přežít. Voni snad vopravdu musej mít nějakou smlouvu s d'áblem, jak se říká, nebo nevím.“

„Victore, nemluv o d'áblu. Bůh je drží při životě, jeho milost, ne d'ábel. Ten rozsévá jen nenávist, smrt a zmar.“

„No jo, ale ... můžou bejt statečný jak chtěj, ale když je trefí nějaká kulka ... to teda Quido taky říkal, ale proč je teda nikdy nic netrefí?“

„Jápak ne. Jen si vzpomeň, kolikrát už byli oba ranění. Quido už minimálně dvakrát málem umřel, co já vím. A pana hraběte zasáhli nedávno, krátce před tou vaší bitvou, do hlavy. Naštěstí do helmice. A i předtím byl vícekrát raněný,“ vyvrací mýty Maurice.

„Stejně jde o zázrak,“ zavrtí hlavou Victor, „Přitom určitě nešlo vo žádnou hroznou bitvu, jen jsme někam vyběhli, voni nás pobili a bylo to.“

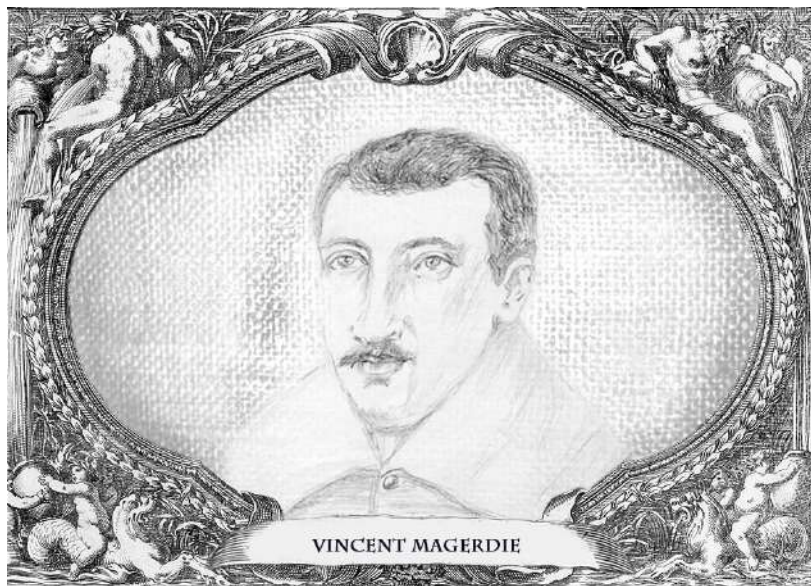
„Asi máš pravdu. Snad tobě i Etienovi tahle zkušenost stačila a budeš se držet toho, co ti Bůh předurčil. Tedy být obchodníkem, ctihodným měšťanem a do žádných šarvátek, nedej Bože bitev, se už nikdy nemotat.“

„No jistě, na to máte přece nás, vy dva rozumbradové,“ ozve se z druhého lůžka roztrpčený hlas, patřící dvaatřicetiletému bratranci diskutujících.

„No jo, ty abys nepoučoval,“ mávne jen rukou znechuceně Victor.

„Vincente,“ povstane naopak Maurice, udělá několik kroků a stane nad zraněným.

„Jestli se chceš zeptat, za co to stojí, tak za trojnásobný hovno,“ ušklíbne se Magerdie, „Pokud totiž ten cucák mluví vo hovnu, tak nevím, vo čem bych měl mluvit já. Teda ta noha, ta se díkybohu hojí. Ale ta ruka, kurva, co jsem komu udělal, že mě bože tak trestáš?“

„Vincente, nerad to říkám, ale neměl bys vyslyšet rady doktora?“ tváří se hodně ustaraně zdejší pán.

„Do prdele, Maurici, tohle slyšet nechci!“

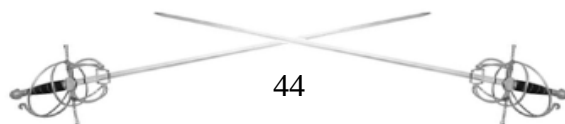
„Já vím a rozumím ti. Ale riskuješ, ta hniloba ti může postoupit, sám víš, co by to znamenalo.“

„Co bych dělal bez ruky ...“

„Vincente, dyť ty už především lidem velíš. Máš na starosti přepravu našeho zboží, na práci máš přece spoustu lidí. Chápu tě, nikdo nechce přijít o ruku, ale tebe její ztráta o tvou práci nepřipraví, zůstaneš nadále vedoucím přepravy zboží.“

„Vo to přeci nejde, ale de vo celej život. Nechci bejt mrzák.“

„Tak to radši umřeš? Pokud budeš váhat moc dlouho, víš sám, co se může stát.“

„Máš mě přemluvit? Domluvil ses na mě s tím felčarem? Možná je jen nešikovnej.“

„Vincente, copak by jiný doktor mohl říkat něco jiného? Kolikrát denně za tebou pan Athanas chodí, pořád tu tvoji ránu čistí, vymývá, něčím maže, vypouští hnis. Copak by někdo jiný mohl udělat víc? Kdybych si to myslel, tak ti přivedu další doktory, ale co ti zmůžou? Určitě jen potvrdí názor pana Athanase.“

„Děte všichni k čertu,“ zavrčí Magerdie, sám dobře ví, že jeho bratranec má pravdu. Ale nechce dát souhlas ke svému zmrzačení. Ačkoli jde o levačku a on je pravák, i tak bude postižený, bude mu navždy něco chybět, dokonce víc, než tomu ufňukanému Victorovi.

„Vincente, prosím, uvaž všechno znovu, myslí i na budoucnost.“

„Právě na tu myslím.“

„Pořád lepší, když ti bude chybět kus ruky, než když umřeš.“

„Tak tím si nejsem tak úplně jistej ... teda umřít se mi nechce, ale vo ruku přijít taky ne!“

„Budu už muset jít, ale určitě se ještě dneska zastavím,“ slibuje Maurice, už má těch nepěkných obrázků dost, „Potřebujete něco, mám sem někoho poslat?“ stará se.

Zavrtění hlavy obou marodů je mu odpovědí, proto se s mírným povzdechem otočí a rychle zamíří ke dveřím.

HOST DO DOMU, BŮH DO DOMU?

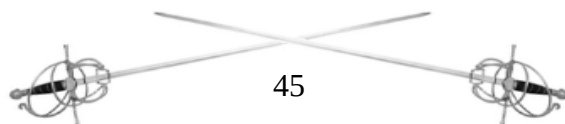
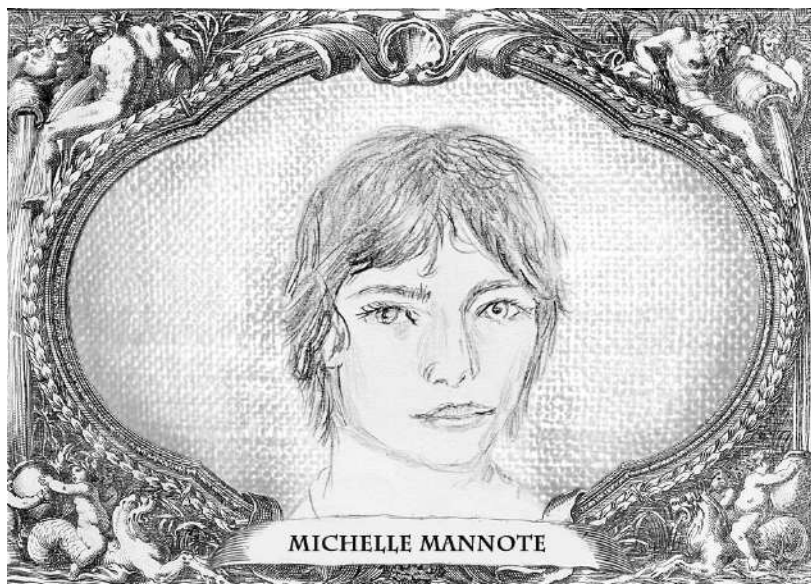
V doprovodu svých dvou osobních strážců vyjde Maurice opět z do ulic Paříže, tentokrát směřuje za svým přítelem a obchodním společníkem Coiffierem Malletem juniorem. Cestou si vzpomene na svého bratrance, jeho naříkání nad možnou ztrátou ruky, i na bratra, který přišel o jedno varle. Co má říkat chudák Coiffier, jehož rána nožem doposud neznámého vraha odkázala navždy na pojízdný vozík?

Bez větších ceremonií je Tissot zaveden rovnou za mladým pánem, vždyť sem chodí každý den, mnohdy se zdejší panstvem obědvá či večeří, všichni sloužící ho berou málem jako součást rodiny pana soudce de Saint-Grevy. Ten se teď jako součást parlamentní delegace snaží najít kompromis ve sporu s královským dvorem.

Osmnáctiletý sluha Michele Mannote jako vždy dotlačí vozík se svým ochrnutým pánem k pracovnímu stolku, rozlije oběma obchodníkům víno, pak se tázavě podívá. Není třeba slov, už chápe pokyny Coiffiera, tráví s ním dlouhé hodiny, stará se o něj jak o mimino, vozí ho z místa na místo, pomáhá mu při vyměšování, někdy se stává i jeho vrbou, když postižený zůstane sám a chce se vypovídat.

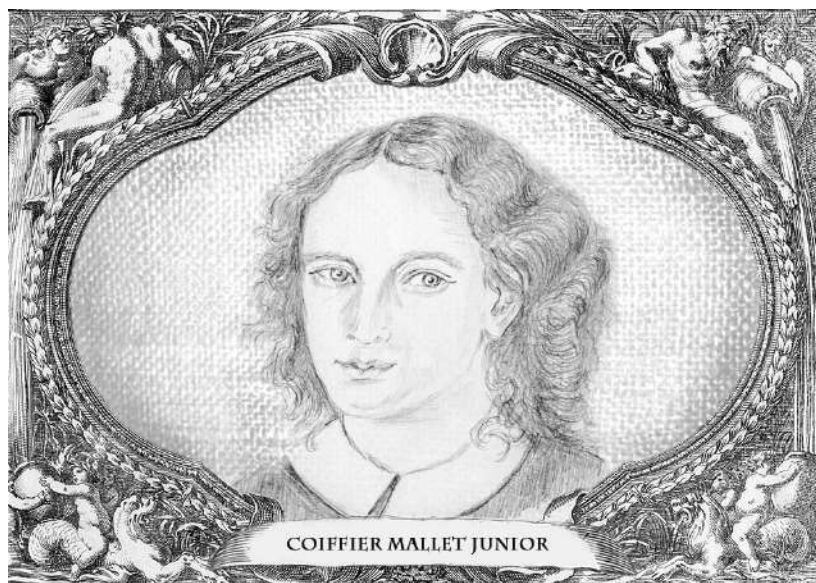
„Tak co novýho?“ zeptá se hostitel, když zůstanou s přítelem sami.

„Novýho? Všechno stojí za hovno, jak mi dneska řekl Victor i můj bratranec Vincent, kterému buď uříznou ruku, nebo zhebne na ten hnis,“ má očividně špatnou náladu host, „Když jsem sem šel, cítil jsem v ulicích takový divný napětí, něco jako falešný klid před bouřkou ...“

„Maurici, ty pořád slyšíš trávu růst,“ zasměje se křečovitě Coiffier, kterému bude v dubnu dvaadvacet let.

„Trávu růst? Tak si poslechni tohle,“ tváří se dál vážně Tissot a začne vypovídat o návštěvě lupičů ve své pekárně, přizná se i k milosrdnému skutku, který vykonal, vypráví i o tom, jak dav lidí očumoval mrtvoly pobitých zlodějů.

„Maurici, ty seš nepoučitelný,“ zavrtí hlavou Mallet, „Nechat ty darebáky běžet. Můj ty Bože, když už je jednou máš v hrsti.“

„Soudce by je dozajista poslal na smrt.“

„No právě! Takhle budou krást dál! Můj ty Bože, proč musíš pořád dělat nějaký dobrý skutky?“ mračí se dál postižený mladík, „Takový

parchanti si zasloužej jen provaz, možná předtím i trochu toho mučení. A ty je pošleš domů. Ještě žes jim nedal i výslužku,“ vrtí nevěřičně hlavou.

„Coiffiere, jen mi nadávej, mně už je to jedno. Byli to mladý kluci, mladší než my dva, jeden zabíjet málem ještě dítě. Žádný krvežíznivý lapkové, bezohledný vrazi. Asi opravdu jen měli hlad, nebo hladověly jejich rodiny a tak udělali ze zoufalství zoufalej čin. Čtyři z nich zemřeli, další dva možná zemřou na svoje zranění a podchlazení, kdoví, jestli někdo z nich nakonec přežije ty hodiny, kdy byli spoutaný a nahý v zimě ve sklepení.“

„Maurici, copak ty nechápeš ...,“ dívá se málem překvapeně hostitel, pak jen mávne rukou, „Necháme radši toho, v tomhle se určitě neshodneme. Vod doby, co mě někdo tím nožem zmrzačil, bych chtěl vidět všechny ty zločince minimálně stažený z kůže, pochopitelně zaživa. V mojí srdci už není místo pro nějaký soucit s takovejma podobnejma. Jen nenávisť k nim. Radši mi řekni, jak si stojíme s našima zásobama.“

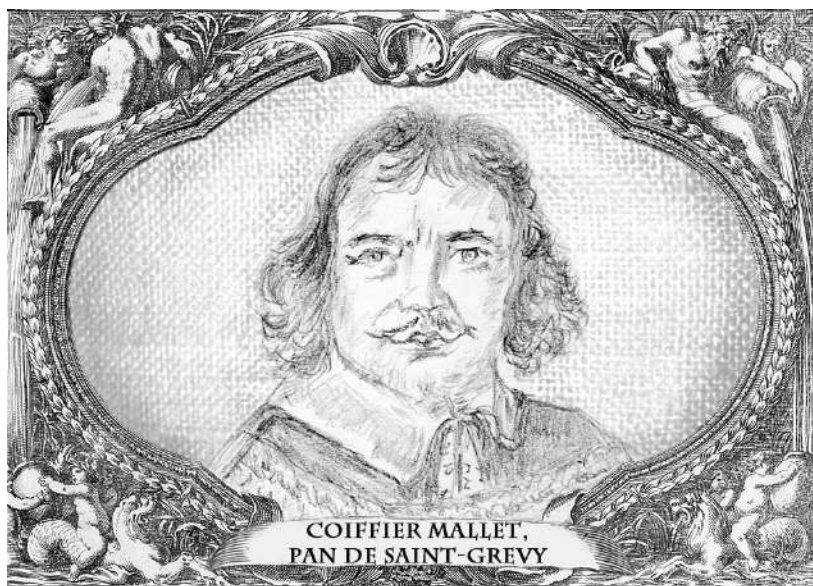
„Tak stále ještě dost máme,“ je rád Tissot za změnu tématu a z hlavy odřiká stav různých komodit, které ještě skrývají ve svém střeženém skladišti a které mohou dát do frcu.

„Pořád je toho dost,“ přemýšlí Mallet, „Otázkou je, jestli pořád škudlit, nebo toho víc prodat. Vzhledem k situaci.“

„Vzhledem k situaci? O čem teď mluvíš?“

„Tak víš snad, kde je můj otec. Včera odjel s parlamentní delegací do Saint-Germain-en-Laye, budou tam jednat o ukončení blokády města. Tak musíme zvažovat, co s těma zásobami, aby jejich cena nepoklesla.“

„Ach tak ... zatím ceny pořád stoupají. Vydělali jme už pořádný peníze.“

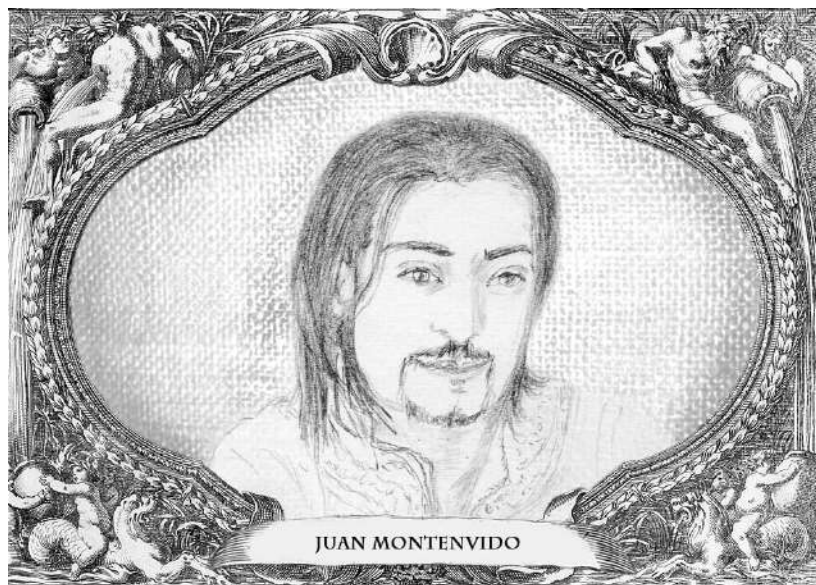
„Ale když se dohodnou, určitě všichni budou chtít vydělat, myslím tím všechny ty obchodníky a dodejci z okolí Paříže. Pak bude cena všeho rychle klesat.“

„Hm, tím si nejsem tak jistý,“ zavrtí hlavou Tissot, „Za prvé, nikdo neví, za jak dlouho se dohodnou, pokud se vůbec dohodnou. A i kdyby. Okolí Paříže je dle mého dost vyžraný, víš ty, co všechno spotřebuje taková armáda, jakou má pan princ? Včetně osob z trénu. Ale taky ty, co jsou v Saint-Germain-en-Laye. Je otázka, jestli v okolí Paříže je dostatek potravin, dřeva a tak. I když se blokáda ukončí, bude v dostupném okolí dost proviantu?“

„Na tom něco je. Takže radíš stále vyčkávat a pouštět naše zásoby po kouskách.“

„Tak určitě. Sice trochu spoléhám na našeho přítele Juana ...“

„Na Juana?“

„No jistě. Ten se vyzná, má i různé možnosti. Má i lidi, který mu můžou dovést zboží zdaleka. Určitě dokáže rychle dodat nějaké zboží do Paříže, až se její brány otevrou obchodníkům a až přestanou vojáci pana prince věšet každého, co se pokusí do města něco pronést či provést.“

„To ale zase trochu mluvíš ve prospěch mého řešení. Aby ceny našeho zboží příliš nepoklesly, až se brány otevrou, jak říkáš.“

„I když se brány otevrou, přece nikde nestojí kolony vozů. Bude nějakou dobu trvat, než se do města dostane proviant v potřebném množství. Zvláště když dle mého okolí města bude

vyžraný armádou pana prince. Proto bych nespěchal a pořád měl nějaké zásoby. Máme navíc ještě jednu výhodu, oproti ostatním.“

„Výhodu?“

„Až dojde k dohodě, určitě to budeme vědět mezi prvními. Podle toho se zařídíme. Až bude jistota, že se do města dostanou naše další dodávky, tak vyprodáme zbytek skladu. Ceny určitě hned neklesnou, lidé budou mít pořád hlad a rádi zaplatí,“ spekuluje Tissot.

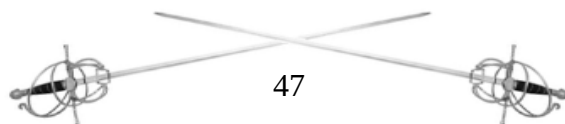
„Asi máš pravdu,“ připustí Mallet, „Když už pořád mluvíme o jídle, zdržíš se doufán na oběd.“

„Velmi rád, alespoň pozdravím další členy tvé rodiny a přijdu na jiný myšlenky. Doma na mě všechno padá.“

„Máme ještě čas, tak co si probrat naše zisky? Docela mě to zajímá, kolik jsme vydělali. Jinak platí, co jsem říkal, klidně si ty peníze nech všechny. Nebo pokud nechceš, tak to rozdělíme čtyřma. Znovu jsem se radil s otcem a ten souhlasí s mým návrhem. Tohle je jen náš obchod, žádný společenství, ani naší rodiny. Jen nás dvou. My si koupili zásoby naší společnosti a co na tom vyděláme, jde do kapsy nám dvěma, respektive čtyřem, protože máme dohodu i s tvými bojechtivejma bratříčkama. Společnost vydělává dost na zásobování dvora a vojska,“ říká hostitel rezolutně.

„Coiffiere ... dobře, nebudu se přít, pokud si to tak domluvil. Pak ti můžu jen poděkovat. Peníze se mi hodí, to nezapírám. Co se týká cen, tak ty jsou už opravdu hodně vysoký, zisk tak máme úměrný tomu. Na té blokádě pořádně vyděláme.“

„Stejně tak Juan a další společníci v rámci té tajné společnosti, o to strach mít nemusíš. To poznáš, až uvidíš účty, až budeš mít možnost se sejít s Juanem,“ usmívá se Mallet, kterému jde více o úspěch před otcem než o samotné peníze, kterých má jeho rodina opravdu dost.

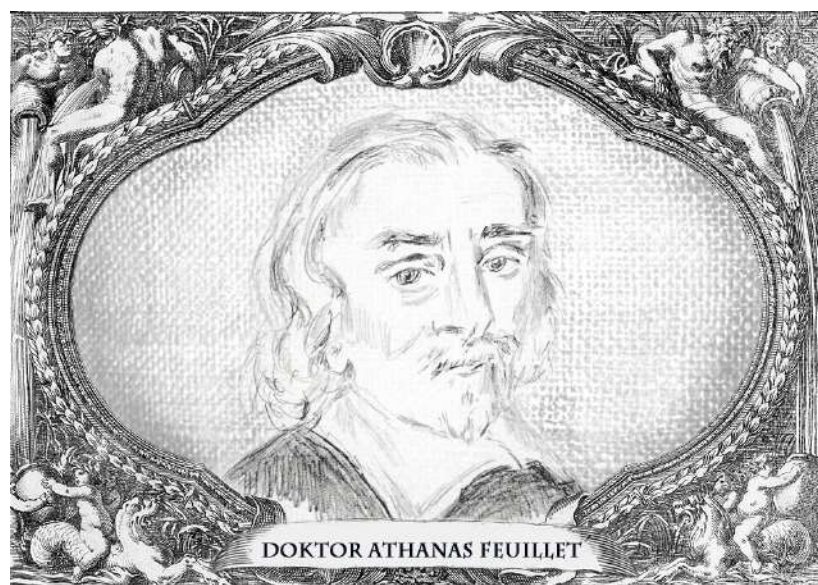

Tissot se zdrží v domě svého přítele až do soumraku, po obědě s místními dámami se vrátí do pracovny Coiffiera a dál se zabírá reálnými obchody i svými sny.

Ani doma Maurice z práce nevyjde, jakmile učiní slíbené kolečko kolem nemocných a raněných, zavře se do své pracovny a zabírá se účty, to se mu tvář rozjasní, a chmurnými myšlenkami, to se jeho výraz radikálně změní. Nechá si přinést i menší večeři, spíše něco k zakousnutí a k vínu, než by měl hlad. Na nějaké společné stolování s příbuznými nemá věru náladu.

Už v pozdním večeru ho vyruší příchod doktora, který mu ohlásí Blaise. Felčar se usadí, neodmítne pohárek s vínem a spustí litanie o jednotlivých svých pacientech, kterých má nyní v domě nespočet. Hostitel ho poslouchá se strnulým výrazem.

„Pane Athanasi, vaše slova jsou tak trochu v rozporu s tím, co stále pozoruji,“ říká uvážlivým hlasem Tissot, „Především moje matka se mi vůbec nelíbí a strach mám i o svoje děti. Tuhle zimu se z nemoci nemohou vyhrabat.“

„Pane Maurici, u dětí nejde opravdu o nic vážného. Jsou spolu, asi se vždycky nakazí navzájem. Ale jejich teploty díkybohu nejsou příliš vysoké, jde o běžná různá nachlazení, žádná závažná choroba za tím díkybohu není.“

„Kéž byste měl pravdu. Ale tisíckrát nic umožilo i osla.“

„Vaše paní matka ... tady těžko hodnotit. Sice není tak stará, ale asi si dříve užila svoje, než jste vy zbohatl. Je

unavená, malátná, nevypadá nejlépe, to připouštím. Nevím však o nějaké hrozné chorobě, v kašli ani stolici krev není, díkybohu. Mně dělá nejvíce starostí ten váš bratranec, který je tvrdohlavý jak mezek. Jsme na hraně, pane Maurici, každým dnem ji můžeme překročit. Zatím stačí mu uříznout ruku těsně pod loktem, ale pokud zánět postoupí, může přijít o ruku pod ramenem, pokud nebude i na tento zákrok pozdě. Věřte mi, už jsem dost viděl, váš bratranec si doslova hraje se svým životem.“

„Dneska jsem s ním mluvil dvakrát, pane Athanasi. Máte pravdu, je tvrdohlavý jak mezek. Pořád věří v záchranu své ruky.“

„Viděl jste ji, pane Maurici? Viděl jste ji?“ ptá se dost emotivně felčar, „Nic nepomáhá. Je to čím dál tím horší. Musí trpět jak zvíře, ale snáší bolest statečně, to musím uznat, tady smekám. Ale pokud do pár dní nepřistoupíme k amputaci, budete muset místo mě nakonec zavolat kněze,“ straší.

„Kolik dní?“ ptá se stísněným hlasem Tissot.

„Ví Bůh, pane Maurici, ví Bůh. Zatím ten zánět nějak držím, ale přes moji velkou péči se daří ho pouze nějak udržet, určitě se zranění nijak nelepší, naopak, zhoršuje se. Sice mírně, ale zhoršuje. Vše ale může nabrat rychlý průběh. Už jsem takové věci zažil, váhání stálo už dost lidí jejich život. Když konečně svolili k amputaci, byla ta už zbytečná, zánět zasáhl tělo a bylo na vše pozdě.“

„Jsem bezradný, pane Athanasi,“ vzdychá hostitel, „Ale zkusím s ním znovu promluvit. On pořád věří v zázračný obrat.“

„Chápu, nikdo nechce přijít o ruku. Ale tady ... pokud mi nevěříte, můžu přivést i pár kolegů, udělat takové malé koncilium. Bude vás to stát peníze, ale snad váš bratranec pochopí, když totéž uslyší od více lidí,“ navrhuje Feuillet.

„Tím si nejsem jistý,“ zamračí se ještě více mladý obchodník, takové výdaje považuje za naprosto zbytečné, stačí se na hrozně opuchlou a zčernalou končetinu podívat, na to nemusí být odborník a k tomu nepotřebuje žádné drahé koncilium.

„Vše zvažte, pane Maurici,“ napije se zhluboka lékař, „Přijdu zítra jako obvykle, po ránu, pak kolem oběda a nakonec navečer. Jsem tu pomalu více než doma,“ zasměje se.

„Taky se mi zdá,“ odvěti s kyselým obličejem hostitel, on si naopak dokáže představit, jak mastný účet mu bude nakonec předložen. Ačkoli felčara platí částečně průběžně v naturáliích, zásobuje ho jídlem, které má v této nelehké době cenu zlata, málem doslova.

Další hodinu musí mladý muž, uzavřený ve své pracovně a samotě, myslet na slova doktora. Jak ale přemluvit bratrance, aby se nechal zmrzačit?

Tma už panuje kolem několik hodin, mnozí členové domácnosti již jsou ve svých komnatách a většinou i vyhrátých pelíšcích, když se znovu objeví střapatá hlava Blaise. Oznamuje příchod dalšího hosta, který vstoupí vzápětí a v Tissotovi hrkne. S milým úsměvem se do jeho pracovny hrne abbé Basile Fouquet, náčelník tajných služeb Francie.

„Vítejte,“ snaží se nasadit radostný výraz i hostitel, ale příliš mu tento záměr nevychází.

„Delší čas jsme se neviděli, pane Maurici,“ usmívá se host, když taktně přejde rozpačité přivítání.

„Máte pravdu, pane Basile. Posad'te se prosím, Blaise, rozlij nám víno a přines ještě něco k zakousnutí, pokud má Marie něco v zásobě,“ říká Tissot.

Hoch přikývne, rychle provede první pokyn a už peláší do kuchyně. Tam sice nepanují takové poměry jako v době před zahájením blokády, i zde se dramaticky se zásobami šetří, ale určitě tam nějaké zákusky najde, tím si je

mladík jistý.

„Díkybohu se vám osobně nežije nejhůř,“ rozhlíží se po vytopené pracovně abbé.

„Díkybohu stále ještě máme nějaké zásoby, ačkoli se každým dnem povážlivě tenčí,“ mlží trochu Tissot.

„Tenčí?“ usměje se potutelně Fouquet, „Tak pak možná moje informace o dvou mladých obchodnících, co pořád ještě mají něco v rukávu, nejsou tak úplně pravdivé. Pane Maurici, nemusíte se mračit, vždyť já přece jednání vaše a vašeho přítele Coiffiera neodsuzuji. Proč nevydělat na současnou situaci, naopak, musel byste být blázen nebo hlupák, abyste takové příležitosti nevyužil. Ani jedno dozajista nejste, proto se vám plní váš měšec a mnozí jsou vám vděční za draze zaplacené zásoby.“

„Hm, přišel jste si popovídat o zásobách? Nebo snad chcete něco koupit?“ tváří se kysele hostitel.

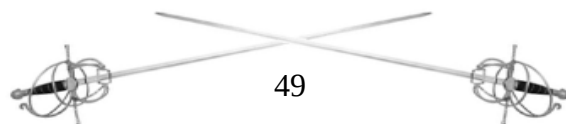
„Ale vůbec ne,“ rozesměje se host, „Mám poněkud jiné starosti. Však i vy toho víte hodně, pořád se k vám sbíhají nitky od vašich špehů. Tak si můžeme ty informace vzájemně vyměnit, co říkáte?“

„Proč ne. Jen mě udivuje, že přicházíte vy sám osobně. Většinou byl poslán někdo jiný.“

„Jistě, váš dobrý přítel pan de Rigault. Moc šikovný mladík, ten pan de Rigault. Nikoli, pane Maurici, pořád máme svoje špehy a lidi, kteří nám od nich nosí informace. Ale měl jsem tady nějakou práci, nějaké jednání, tak jsem se rozhodl navštívit přítele,“ otočí se Fouquet ke dveřím, neboť Blaise přináší na táčku hromádku taštiček, se slanou i sladkou náplní.

„Můžu vám říct, co vím,“ promluví Tissot, když jeho bratranec odejde, pak vede asi desetiminutový monolog.

„Jen mi potvrzujete, co už vím,“ přikývne velitel tajné služby, „Možná se ale už všechno chýlí k závěru. Byla přijata delegace parlamentu na královském zámku.“

„Chýlí k závěru? Jste optimistou, co se týká domluvy? To by mě naopak velmi zajímalo.“

„Tak to chápu, pořád jistě ještě máte někde ulité nějaké zásoby, tak aby vám jejich cena nepoklesla,“ usměje se Fouquet a vzápětí se jeho tvář rozzáří ještě více, „Pane Maurici, nemusíte se tak škmouřit. Máte plné právo o domluvě vědět mezi prvními a využít toho. Tak odhaduji to minimálně na několik týdnů, kdy by měla začít skutečná jednání, a ty se taky pár dní určitě povlečou. Je tam moc vlivů, moc požadavků, mnohdy protichůdných. Ale pan princ prokázal, že blokádu města myslí vážně a i lidé ve městě už toho mají dost.“

„Hm, pan princ si počíná jak barbar,“ povzdechne si hostitel, „Poslyšte, s těma lidma ve městě, právě dneska jsem říkal svému příteli Coiffierovi, že cítím něco jako klid před bouří. Kdy vane zdánlivě mírný větřík, ale za obzorem už se formuje pořádný víchr.“

„Kéž by, pane Maurici, kéž by.“

„Kéž by co, pane?“ zachmuří se Tissot.

„Kéž by se lidi tak trochu víc vzbouřili. Dali najevo svoji nespokojenost, svůj hlad a tak. Což by mohlo pomoci při těch jednáních, nemyslíte?“

„Můj ty Bože, je pravda, co mě teď napadá?“ zalekne se obchodník.

„Tak nevím přesně, co vás napadlo, ale protože využíváte logický úsudek, asi nebudete daleko od pravdy,“ tváří se spokojeně Fouquet.

„Pane Basile, vy tady připravujete nějaké lidové bouře?“

„Tak připravujete ... to je asi příliš silné slovo. Pochopitelně máme zájem, aby se lid projevil. Aby dal najevo nespokojenost. Což podporujeme už od počátku. Teď se nám jen jeví nejprůhodnější doba. Díkybohu není nutné moc tláčit na pilu, máte pravdu, v ulicích je dusno jak před bouří. Takové malé lidové pozdviženíčko ve městě by se nám náramně hodilo.“

„Krucí, jak vás už znám ... máte podplacené nějaké vhodné řvouny, který strhnou další a nastane mela?“

„Co takhle státní tajemství, pane Maurici?“ směje se host.

„Pane Basile, s tím jděte někam! Snad si zasloužím vědět víc, nemyslíte? Abych se případně lépe zabezpečil, myslím tím moje nemovitosti.“

„Tak se raději zabezpečte, pro nejbližší dny.“

„Tak je to pravda? Osnujete tady lidové bouře?“ je hodně bledý obchodník.

„Uvidíme, co se nakonec vyvrbí, pane Maurici. Ale nezastírám, mám zájem, aby se lid hlasitě ozval. Stejně pořád někde lidi řvou, tak nebude takový problém je jen o trochu víc popíchnout.“

„Můj ty Bože, pokud začne rabování ...“

„Tak nějakým excesům se asi nevyhneme, ale vy máte svoje vojáky, ne?“

„Co proboha zmůže pár vojáků proti davu!“

„Vy asi nebudete terčem nenávisti, ačkoli, pokud někdo ví o vašich zásobách, mohl by toho využít, to nepopírám. Vlastně i proto jsem tady, zdálo se mi, že takové malé varování vám dlužím.“

„Proboha, pane Basile, co jste pro nejbližší dny nachystal?“

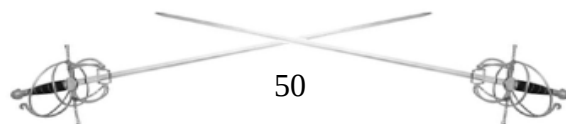
„Nic moc jsem chystat nemusel. Ale mezi námi, máme ve městě pár osob, které mají vhodně povzbuzovat lidi, aby dost nahlas dali najevo svoji nespokojenost. Což ale není opravdu příliš obtížný úkol. Paříž je už delší dobu jak sud se střelným prachem.“

„A vy se chystáte zapálit doutnák,“ nemůže už být hostitel bledší.

„Zase to tak nedramatizujte, pane Maurici. Nějaký lidi pořád někde řvou, jen bych chtěl, aby ty protesty byly masovější, to je všechno. Aby si ti pánové z parlamentu i ti vypočítaví velmožové uvědomili, že by se jim to brzo mohlo vymknout z ruky.“

„Vymknout z ruky ... to se ale může i vám, pane Basile!“ říká se zoufalým výrazem Tissot.

„Mně se nemá co vymknout z ruky,“ zavrtí hlavou host, „Jen jsem vhodně motivoval pár lidí, aby přiživili nespokojenost obyvatel Paříže a pokusili se je vyprovokovat k masovějším protestům. Neočekávám nějaké dramatické události, kdy by mělo město lehnout popelem.“

„Můj ty Bože, takto prosím nežertujte!“ zvolá dost emotivně obchodník, „Pokud se ta lůza dá do pohybu, nikdy nemůžete vědět, co nakonec provede. Vaši lidi se pak jistě stáhnou a už nechají věcem volný průběh. Ale co udělá zfanatizovaný dav? Nezačne rabovat?“

„Pane Maurici, máte určitě pravdu. Ale ve vyšším zájmu ...“

„Vyšší zájem ... a co zájem můj a jiných obchodníků? Co když nám vydrancují domy?“

„Tak zrovna vás ... pravda, tehdy v létě vás napadli, ale to je určitě někdo navedl. Přišel jste už na to, kdo stál za útokem na váš dům a kdo se pokusil zavraždit vašeho přítele?“

„Nepřišel ... aby toho tak zase někdo zneužil ...“

„Máte moje varování, pane Maurici,“ říká shovívavě abbé, „Tak se postarejte. Dům máte dost zabezpečený, tak si ohlídejte pekárnu a taky místo, kde ještě asi máte nějaké zásoby. Podle mého budou lidi směřovat svou zlost jiným směrem, vy jste jen jeden z mnoha obchodníků, ačkoli na té blokádě asi nevyděláváte právě málo.“

„Právě ... co když někoho napadne ... pane Basile, vy jste posel moc špatných zpráv!“

„Pane Maurici, jako vždy přeháníte. Ale nemůžete mi vyčítat, že jsem vás nevaroval. Vlastně jsem vám nic říkat nemusel, nepokoj je ve městě dlouhodobý, nikoho nepřekvapí, když se objeví nějaké mohutnější protesty. Těžko z nich budou vinit pana kardinála, i když jistě i jeho jméno budou někteří tupit. Jste můj přítel a spolupracovník, velmi významný spolupracovník, proto jsem vám dal vědět, že pravděpodobně zítra budou nějaké nepokoje.“

„Už zítra?“ ptá se chvějícím hlasem hostitel.

„Pravděpodobně, pane Maurici. Záměr nám nemusí vyjít, ale ti lidé opravdu nepotřebují moc náповědy, zloba, vztek a tak jsou mezi nimi dost velký. Stejně jako hlad.“

„Právě, zloba, nenávisť. Pak nikdy nevíte, proti komu se obrátí.“

„V tom asi máte pravdu, ale nejspíš za všechno zlé nebudou vinit vás a vaši rodinu,“ usměje se lehce host nad vyšilováním mladého obchodníka, „Pane Maurici, kdybych věděl, jak moc vás rozruším, snad bych vám raději nic neříkal.“

„Ne, ne, moc vám za vaše zprávy děkuji,“ řekne rychle Tissot, „Mám ještě nějakou hodinu, abych se zařídil. Jsem vám vděčný, že jste mi o tom pověděl. Stejně tak bych vám byl vděčný, kdybych se dozvěděl, jak probíhají vyjednávání, jaká je naděje na jejich úspěšné ukončení. Kdy bude blokáda zrušena.“

„Pochopitelně, pokud budu něco vědět, pošlu vám vzkaz. Možná i případné lidové bouře mohou přispět k tomu, aby vyjednávači byli přístupnější k dohodám, byli ochotní ke kompromisům, předloženým jim královským dvorem. Jsou ale i další významné okolnosti, které mohou přispět k našemu úspěchu.“

„Našemu úspěchu ...“

„Mám na mysli zájmy královského dvora, které jsou i zájmy pana kardinála a také nepochybně i vašimi, neboť pro vás pan kardinál představuje významný zdroj příjmů.“

„Ještě aby mě tak měli za zrádce či vyzvědače ...“

„Ale pane Maurici, kdo by mohl podezřívát rodinu, jejíž dva členové prolévají krev v barvách pluku pana de Gondí. Jsou vaši bratři v pořádku?“

„Moji bratři ... Bůh se nad jejich nerozvážností snad smíloval a ponechá je naživu. Vy o jejich zraněních víte?“ pozvedne svůj zrak hostitel.

„K mým povinnostem patří vědět,“ řekne Fouquet hodně sebevědomě, „Pane Maurici, je mnoho dalších věcí, které je nutné řešit. Teď se například vypořádat s vojskem pana maršála de Turenne, který pojal touhu přijít Paříži na pomoc,“ usmívá se poťouchle.

„Můj ty Bože, pokud přijde další armáda ... pak už půjde o zcela nepokrytou občanskou válku.“

„Tak je otázkou, jestli přijde. Víte,“ trochu ztiší hlas šéf tajných služeb, „pan maršál možná bude mít se svými muži problém. Nemá totiž, jak jim zaplatit a naopak pan kardinál přišel na to, jak pro ně peníze zajistit. Už na tom pracujeme delší dobu a výsledek by měl být dobrý,“ naráží na situaci, kdy si

Mazarin půjčil více než milion liber od bankéře, pana Bárthélemyho Hervarta, aby jimi vojáky přeplatil a získal je do svých služeb. Částečně přispěl i princ de Condé.

„Vojáci se nechají uplatit?“

„Pst, pane Maurici, jde o moc tajnou věc. Ale mezi námi, jsou to žoldáci, válčí pro peníze, tak

z toho se dá mnohé usuzovat. Nicméně o tom nikde nemluvte. Říkám vám to, abych vás uklidnil. Včerejší přijetí delegace v Saint-Germain-en-Laye je snad počátek prolomení situace, kdy obě strany zůstávají zakopány ve svých pozicích. Osobně si myslím, že do dvou týdnů budou zahájeny oficiální mírové rozhovory. Uvidíme, jak moc dobrý mám odhad.“

„Jen jestli bude dost dobré vůle na obou stranách.“

„Pan kardinál určitě nechce další velká krveprolití. Ovšem zatvrzelost některých pánů, především pana de Gondi a vévody de Beaufort, je až úsměvná. Pánům z parlamentu ale už

dochází dech a jejich lidu, kterým se tak ohání, pak dochází trpělivost. Už mají dost následků, které dopadají na jejich hlavy a na jejich rodiny.“

„Co ale bude dál, pokud dojde k dohodě?“

„Co bude dál? Na nějaký čas nastane klid zbraní. Jak dlouho vydrží, o tom můžeme spekulovat. Naši drazí pánové, myslím tím pány z těch nejmocnějších rodů, mají tolik neukojených ambicí, že další oheň na střeše může být dost brzy. Ale nebojte se, nějaký čas bude klid, všichni budou sbírat nové síly. Teď jen přetavit blokádu v rozumnou dohodu, která posílí moc dvora, to je přece i v našem zájmu.“

„Už si nejsem jistý, co je vlastně mým zájmem.“

„Vaším zájmem?“ usměje se shovívavě abbé, „Lidé vašeho typu, myslím tím obchodníky vašeho formátu, se nepochybně neztratí za žádné situace. Máte svoje polínka v ohni na všech stranách. Vaše služby bude potřebovat každý, kdo bude u moci. Ale vaše obchodní vazby na pana kardinála, které vám přinesly dozajista nemálo peněz, asi budou převažovat. Nebo snad nemám pravdu?“

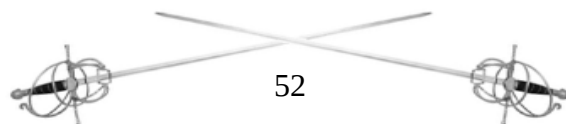
„Asi máte. Pane Basile, já bych hlavně chtěl, aby už to šílenství skončilo. Aby už přestala ta hrozná nevraživost a nenávisť, ta hrozná touha po moci některých osob, která nás přivedla až do současné situace. Máte pravdu, vyděláváme i na té blokádě, ale nijak moc mě to netěší. Také život v obleženém městě není žádný med, pořád mám z něčeho strach.“

„Pane Maurici, takový už je život,“ pokrčí rameny Fouquet, pak se mu zabléskne v očích, „Naši výhodou je, že toho hodně víme. Druhou, že sami můžeme mnohé události ovlivňovat. Pokud vyhraje pan kardinál, respektive královský dvůr, náš vliv opět stoupne.“

„Kdo jsme to jako my, pane Basile?“

„My, co pro královský dvůr či pana kardinála pracujeme, poskytujeme mu velmi klíčové informace, máme možnost dobře poradit, odhalit spiknutí, odvrátit nebezpečí. Ale také tak trochu našeptávat. Být u zdroje je výhodné i pro vás obchodníky, což ale moc dobře víte. Už jsme o tom vícekrát mluvili. Budeme v ústraní, ale našich služeb bude stále potřeba.“

„Ach tak, vaše vize,“ usměje se trpce Tissot, „Pane Basile, pro mě je teď důležitější přítomnost a poněkud hořká realita. Kdy jsem obklopený vyhladovělými lidmi, s prominutím nasranými lidmi, kteří mohou začít trojit. A také obklopený armádou pana prince, který sevřel město do smrtelného objetí a teď

jen čeká, co to s těmi uvnitř udělá. Když k tomu přidáte našeptávače, o kterých jste mluvil vy, máme smrtelnou kombinaci. Pro nás, co zůstáváme v tom městě.“

„Pane Maurici, co bylo potřeba, jsem vám řekl. Vám děkuji za vaše zprávy, co jste mi dnes poskytl a obecně za vaše služby. Jsou velmi dobré, což vím nejen já, ale i pan de Jeure a pochopitelně i pan kardinál. Nezoufejte, jen se prostě zabezpečte, prostředků na to máte dost. Nevím, kdy se za vámi zase dostanu, ale vaše služby budeme potřebovat pořád.“

„To je mi jasné,“ usměje se trpce hostitel, „Pokud dojde k dohodě, za což se dennodenně modlím, pak budeme dozajista sledovat chování všech těch velmožů. U kterých je obava, že by jejich ambiciózní požadavky mohly přesáhnout možnosti královského dvora či státní pokladnice a oni začít s dalšími intrikami.“

„Lépe by situaci těžko někdo vystihl,“ povstane Fouquet.

Tissot doprovodí hosta až ke vchodovým dveřím, srdečně se s ním rozloučí a sleduje, jak velmi ambiciózní mladý muž splyne se tmou na ulici. Otočí se a zvolna kráčí po schodišti do prvního patra.

„Říká se, host do domu, Bůh do domu,“ mrmlá si pro sebe, „Tohohle mi ale přinesl sám čert.“

NEKLID V DOMĚ MAURICE TISSOTA

Victor Dalou si sedne na sesli v pracovně místního pána, který mu poněkud zmatenými slovy naznačí, že hrozí v Paříži vypuknutí mohutných lidových bouří. Bývalý gardista trpně poslouchá emotivní sdělení, kdy mu Tissot úzkostlivě tají, odkud pocházejí jeho zaručené informace. Což v posluchači vyvolává trpné úsměvy, vždyť nějaký čas sloužil v proslulé gardě kardinála de Richelieu a byl zvyklý, že dostával tajné rozkazy a musel úzkostlivě střežit jiná tajemství.

„Pane Maurici,“ zvedne voják svůj zrak, ani ho nenapadne se ptát na původ zpráv „máte nějaké pokyny, nebo mi dáváte vše na starost?“ položí otázku naprosto klidným hlasem.

„Tak pane Victore, za bezpečnost pochopitelně zodpovídáte vy,“ je nesvůj zaměstnavatel, „Nicméně mám jisté možnosti, tedy znám jisté lidi, které by nám možná mohli pomoci. Ti mi poslali ty hochy, co se tak osvědčili v té pekárně.“

„Pane Maurici, mám jen jednu zcela praktickou otázku, která ve vašem sdělení nezazněla,“ neztrácí naprostou vyrovnanost Dalou, „Dle vašich zdrojů mají v nejbližších dnech propuknout nějaké větší nepokoje ve městě. Budiž, to se dalo čekat, lidi toho maj dost a stačí malej podnět ... Ale co nebylo řečený, má snad dojít k nějakému cílenému útoku na váš majetek nebo dokonce na váš život?“

„Kriste pane, to snad ne!“

„Tak teda se jen očekávají nějaký hlasitější a bouřlivější protesty.“

„Ano, ale při takových lidových bouřích, víte vy, co všechno se může přihodit?“

„Jistě, když dav začne bláznit ... ale nevíme nic o tom, že by někdo chtěl například záměrně zaútočit na váš dům, pekárnu, ten sklad.“

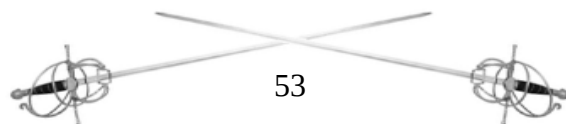
„Nevíme, ale již jednou v létě podobné situace někdo využil, pak se vypařil jak pára nad hrncem a nic o něm dodnes nevíme. Co já vím je, že hrozí nějaké lidové bouře a mám obavu, aby při nich nedošlo k napadení mých domů a toho skladu. Nemůžu přitom vyloučit, že se objeví nějaký mně neznámý nepřítel, například někdo, komu jsme přebrali obchody, a navede nějaký dav nebo část davu proti nám,“ shrne podstatu svých obav Tissot.

„Chápu, pane Maurici. Tak co navrhuje?“

„Já? Vy snad máte na starosti naši ochranu, pane Victore,“ zvedne své poplašené oči měšťan.

„Ovšem,“ kouše se do rtů Dalou, „Co je pro vás nejdůležitější?“

„Nejdůležitější? Tak jistě tenhle dům, kde mám svoji rodinu.“

„Ovšem. Tady jsme dost dobře zajištěný,“ konstatuje věčně bývalý voják, „Dveře jsou pevný a vyztužený železy, v oknech silný mříže, v domě dostatek střelných zbraní a i dost mužů. Můžu použít i ty dva kluky, co se vyvalují v podkroví?“

„Určitě, určitě. Všichni jsou k dispozici, ačkoli ... nevím, jak můj otec a můj tchán ... ale bratrance, ten píšá Francois, i ti dva kluci, co už jsou téměř uzdravení, ti všichni můžou bránit dům.“

„To už je dost lidí, s námi dvěma, tím vaším hromotlukem od dveří, kočím. Zbraní tady máme taky dost. Ale útok na váš dům je nejméně pravděpodobný, stejně jako na vaši hospodu.“

„Proč myslíte?“

„Tak i ve většině měšťanských domů už je většinou hovno a ne nějaký zásoby. Ta vaše hospoda je taky prázdná. To by spíš mohl někdo dostat zálsok se podívat do sklepení vaší pekárny a především do toho skladu, pokud někdo tuší, co v něm pořád ještě zůstává,“ hovoří zcela věčně Dalou.

„Není čas už ty věci nikam převést ...“

„Taky nač je někam vozit, mají tam zbraně, ovšem proti rozzuřenému davu ... pane Maurici, neberu to na lehkou váhu, mám tam přece bratra a nechci, aby se mu něco stalo. Bohužel ani já teď už neseženu další vojáky, abych obranu skladu posílil.“

„Právě, pane Victore. Právě proto bych snad mohl požádat o pomoc ty lidi, od kterých pochází ti dva kluci v pekárně a dalších pět v tom skladu. Jestli by nemohli poslat nějaké další, především k té pekárně, rozumíte?“

„Snažím se pochopit,“ usměje se lehce bývalý gardista, „Jen pro můj klid na duši. Ty kluci jsou opravdu dobrý, patří asi k nějaký pařížský bandě, ne? Mají tvrdou školu ulice.“

„Tak nějak, pane Victore. Tak nějak. Ale nejde o obyčejné zločince ...“

„To doufám, aby se nakonec neobrátili proti nám.“

„Tak to určitě nehrozí,“ říká Tissot přesvědčivě, „V tom můžete být klidný. Ale asi by se nám jich pro příští dny ještě pár hodilo, ne?“

„Určitě hodilo, ale musí bejt spolehlivý.“

„Pane Victore, čas kvapí, tak musíme začít jednat,“ již je trochu klidnější obchodník, přeci jen rozvaha vojáka mu navrácí barvu do tváří, „Zajděte hned do té pekárny. Pošlete Abela nebo toho druhého kluka, aby našli ještě v noci pana Edmonda a aby sem ten přišel. To je ten mladík, co sem někdy chodí.“

„Nestarám se, kdo za vámi chodí, pane Maurici,“ opět se mírně usměje Dalou, „Však víte, komu jsem sloužil a tam nebylo dovoleno se vyptávat. Něco tuším, ale jak říkám, já mám za povinnost chránit vás, vaši rodinu a váš majetek. To hodlám naplnit.“

„To opravdu hrozně rád slyším. Tak poslouchajte, varujte ty vaše muže v pekárně, ať pořádně dům zabezpečí, všichni se ozbrojí a ... nakonec, pane Victore, kdyby ten dav zaútočil, nebylo by lepší ho raději nechat vyrabovat to sklepení? V pekárně zase už tak moc zásob není, možná by bylo lepší je oželeť, než aby někdo z našich lidí přišel o život.“

„Vaše starost je chvályhodná, pane Maurici. Ale jsou tam hodně zkušený muži, ty už sami usouděj, co mají udělat. Nechte to na nich. Šest odhodlaných mužů se střelnými zbraněmi, a po tom divadle, co předvedli s lupičema ... každé se dost rozmyslí, než dům napadne. Ale varuju je a voni budou připravený, to mi věřte.“

„Mám tam i tetu a dva bratrance.“

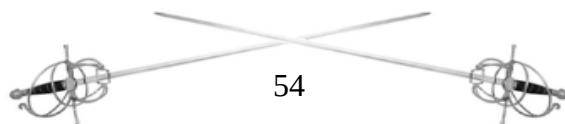
„Vy máte bratrance zdá se všude,“ poznamená potouchle bývalý voják, „Dobrá, pošlu tedy jednoho z těch kluků pro toho pana Edmonda a varuju lidi v pekárně. Jaké jsou vaše další rozkazy?“

„Rozkazy ... no určitě připravit obranu tohoto domu, zkontrolovat zbraně, případně je rozdat ... ale to uděláme až ráno, promluví se všema ... A pak byste asi taky měl zajít ještě v noci do toho skladu a varovat je tam.“

„Nepochybně tam zajdu hned po návštěvě vaší pekárny. Mám ještě někoho dalšího varovat?“

„Nevím, snad ne ...,“ přemýšlí Tissot, „Možná dát vědět mému příteli Coiffierovi, ale za ním bychom mohli zajít spolu, hned ráno, co říkáte?“

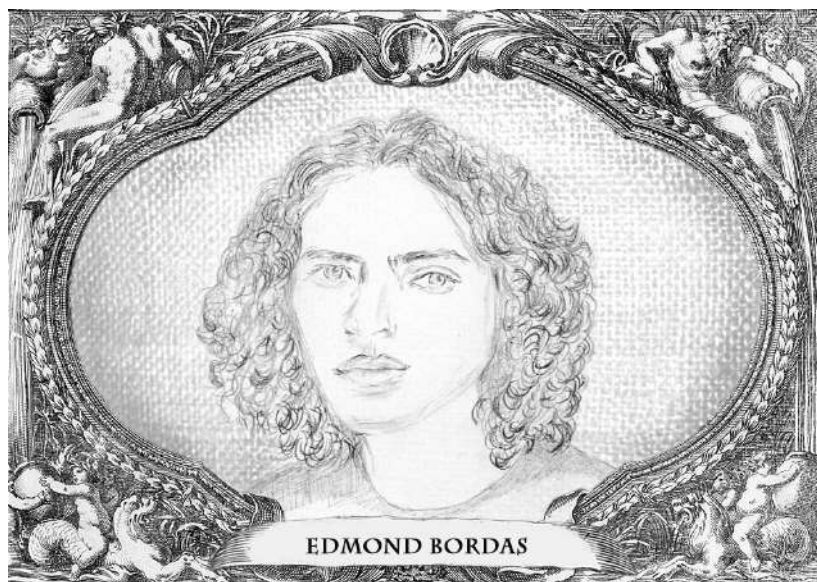
„Proč ne, pokud bude v ulicích bezpečno.“

„Po ránu se snad nic nesemele, ne? I když nevím, pokud budou nějaký našeptávači ... Pane Victore, raději už běžte, nalezení toho Edmonda není jen tak, aby měl ten kluk dost času,“ zvedne obchodník svého zaměstnance ze židle a vyprovodí ho k východu z kanceláře.

Po odchodu osobního strážce si naliže pohárek s vínem a přemýšlí. Pokud vůbec seženou

Edmonda Bordase, ten nedorazí určitě hned. Možná by bylo vhodné si jít na pár hodin zdřímnout, pokud se mu tedy podaří usnout. Jeho rozrušení sice rázný Dalou trochu utlumil, ale teď se mu zase obavy vrací. Vzpomíná na chvíle hrůzy, kdy na jeho dům útočil někým navedený dav, na smrt bratrance Augusta Maqulese, na hrozný strach o svou rodinu. To už by nechtěl znovu zažít.

Nakonec se rozhodne racionálně, vklouzne potmě do postele ke své ženě, dá najevo nezájem o nějaké důvěrnosti a pokusí se usnout. Což mu jde však dost stěží.

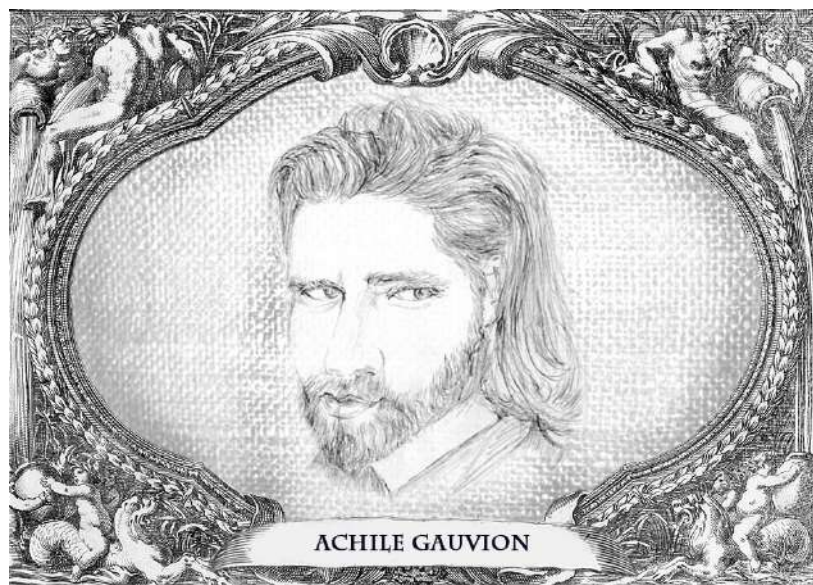
Ani sám neví, kolik hodin spánku mu bylo dopřáno, když do jeho ložnice opatrně vejde kočí Mathieu Dumesnil, vyslaný dveřníkem. Mladý sloužící se snaží nezpůsobit hluk, aby vzbudil toliko pána domu, nikoli jeho manželku a děti ve vedlejší místnosti. Což se mu kupodivu podaří, ačkoli šátrá ve tmě.

Maurice mžourá jak vyoraná myš, ale oblékne se a následuje zádumčivého sluhu. Ten mu šepem naznačí, že v jídelně před pracovnou je host, kterého prý očekával.

Tissot, ledabyle ustrojený, vejde do zmíněné místnosti na protější straně chodby a nalezne tam v plápolavém svitu jediné svíčky sedět Edmonda Bordase, jednadvacetiletého muže, jenž je pravou rukou Achila Gauviona, šéfa tlupy mladých chlapců a mužů, které využívá především ke slídění a získávání informací.

„Pane Maurici, prý jste se mnou chtěl ještě téhle noci mluvit,“ řekne věčně host, nevykazuje žádnou únavu, ačkoli právě odbíjí pět hodin ráno.

„Ano, ano, chtěl,“ vezme hostitel svíčku, přejdou do vedlejší místnosti, kde je pracovna, teplo ještě nestačilo zcela vyprchat a teď přiložené dřevo vytvoří nové. Tissot naliže oběma víno do pohárků, opatrně postaví svíčku na stůl plný různých listin a ukáže na židli, „Mám k tomu dost závažné důvody.“

„Věřím, pane Maurici. Tak co se děje? Zase nějaký nezvaný hosti?“

„Edmonde, poslouchej, mám bohužel dost zaručený zprávy, že se v nejbližších dnech, možná už dneska, uskuteční dost velké vzbouření lidu, protesty, nepokoje. Nevím, jakých rozměrů to dosáhne, ale mám obavy především o sklad, kde ještě zůstaly nějaké zásoby,“ vybalí obchodník rovnou, oč mu jde.

„Nějaké nepokoje jsou každým dnem, pane. Pořád někdo proti něčemu protestuje, pořád se nějaký nespokojenci shlukují, někde vyřvávají, nejčastěji u radnice. Tedy zase nic tak moc nového, ne?“

„Nevím, ale mám obavy, že tentokráte půjde o masovější protesty. Možná i někým vhodně a nenápadně vyprovokovaných.“

„Ach tak,“ přikývne host, „No, pokud tohle někdo zamejší, pane, nebude mít těžkou práci. Lidi jsou už tak nasraný a hladoví, že stačí opravdu málo. Máte strach, pokud bude ve městě boží dopuštění, aby někdo nevzal útokem ten váš sklad, rozumím tomu dobře.“

„Rozumíš tomu přímo skvěle, Edmonde. Kluci, cos nám poslal, jsou určitě dobrý, to prokázali v pekárně, asi o tom víš.“

„Kdo by nevěděl, když jste tak chytře vystavili mrtvoly lupičů k podívání davu. Taková věc se rozkřikne. Ale nešlo vo žádnou zavedenou bandu, pane Maurici, mluvili pravdu, jen hladový kluci, co se dali dohromady, možná někým navedený, nevím. Ale k tradičním bandám nepatří, to můžu zaručit.“

„Tak mi aspoň nelhali,“ uleví se Tissotovi.

„Nelhali, možná jste udělal dobrej skutek,“ usměje se lehce Bordas, „Tak co vlastně potřebujete?“

„Jak jsem říkal, ty tvoji kluci nebo mladý muži, jak chceš, jsou určitě dobrý. Ale v tom skladu jich je jenom pět a dva vojáci, bývalí vojáci. Což není moc, ačkoli jsme všem sehnali muškety a pistole. Nevím, jestli jsou schopný zastavit dav, pokud by tam vycítil ty zásoby. Tedy spíš mu někdo našeptal, že tam ty zásoby jsou.“

„Nemůžete požádat město o nějaké biřice? Nebo chcete, aby o ně požádal pan Achile? I vy přece máte dost možností, pane, váš přítel Coiffier, jeho otec je váženým členem parlamentu, snad jeho jménem,“ navrhuje host.

„To mohu, ale jestli budou větší nepokoje, budou mít všichni plno práce. Pak by mohlo někoho napadnout těch nepokojů využít, rozumíš. Nemáte ještě nějaký muže? Když to dobře dopadne a zásoby nám zůstanou, dám jim výslužku, to mohu slíbit.“

„Tak nějaký kluky máme, ale i my se musíme chránit ... poslal jsem vám ty nejšikovnější, co se uměj dobře ohánět s nožem. Spíš by to chtělo pořádný chlapy, pokud by se u toho skladu objevil nějaký dav, nemyslíte?“

„Myslím, Edmonde, myslím, ale chlapy nikde neseženu. Pokud budou nepokoje, každý si bude chránit svůj majetek a biřicové pak určitě radnici a pány soudce. Těžko někde seženu dost chlapů, kteří by v případě potřeby přišli bránit náš sklad. Ze kterého mimochodem i vy něco dostáváte,“ upozorní Tissot.

„Jistě, vaše dodávky nám dost pomáhaj, o tom žádná,“ přikývne Bordas, „Tak jde jen vo ten sklad, pane Maurici? Ne vo dům, pekárnu, vaši hospodu?“ ujišťuje se radši.

„Dům snad uhájíme, kdyby něco, věřím svým mužům tady. Pekárna je taky dobře hlídaná a teď má i zlou pověst, teda ti, co tam hlídají. Po tom divadle, o kterém jsi mluvil. V hospodě, o kterou se stará můj švagr, tam není co brát. Strach mám o ten sklad, je tam ještě dost zboží, co si schováváme na horší časy.“

„Nebo až ceny ještě stoupnou,“ usměje se potutelně host.

„Nebo tak, Edmonde. Ale vy dostáváte zboží za dost dobrou cenu, pokud vůbec platíte,“ připomene hostitel.

„Já vím, pane. Dobrá, pokusím se s tím něco udělat. Poradím se s panem Achilem, jestli by nešlo někde sehnat nějaký chlapy. Ale pokud to uděláme, budou ty vyžadovat odměnu, s tím počítejte.“

„S tím bohužel počítám,“ povzdechne si Tissot, „Pořád lepší něco dát, než přijít o všechno.“

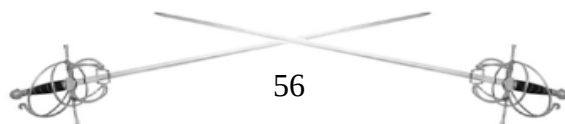
„To nepochybně, pane. To je všechno?“

„Tak z mojí strany určitě. Pokud nemáš ty nějaký nový zprávy.“

„Tak něco málo, ale neděje se nic neobvyklého nebo závažného. Jen nasranost a hlad lidí roste, ale to sám dobře víte. Asi toho chce někdo tak trochu využít, že?“

„O tom nemohu mluvit.“

„Chápu. Dobrá, pane Maurici, zkusím s tím něco udělat,“ hovoří Bordas stále bez emocí, pak se tázavě podívá.

„Nebudu tě už zdržovat,“ pochopí obchodník touhu hosta odejít, proto povstane, což umožní totéž učinit i mladíkovi sedícímu proti němu. Toho sám vyprovodí až ke dveřím.

„Děje se něco, pane?“ zeptá se ustaraně Meillet, rozespálý dveřník s mohutnou postavou a velkým srdcem.

„Nevím, Simone, nevím. Ale město je celý neklidný, lidi se zlobí a hladoví, kdoví, co se může semlít,“ odpovídá mlhavě tázaný.

„Zase by na nás mohli zaútočit?“ objeví se v očích hromotluka záblesk nevole.

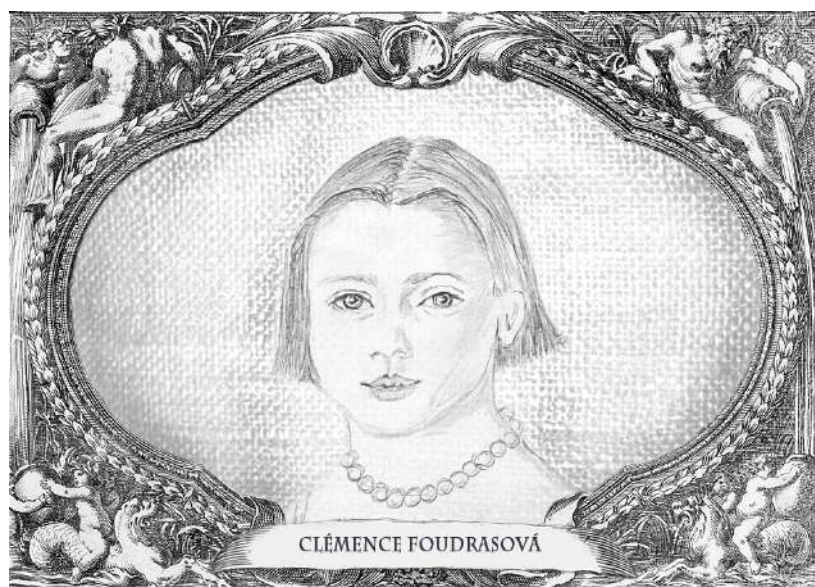
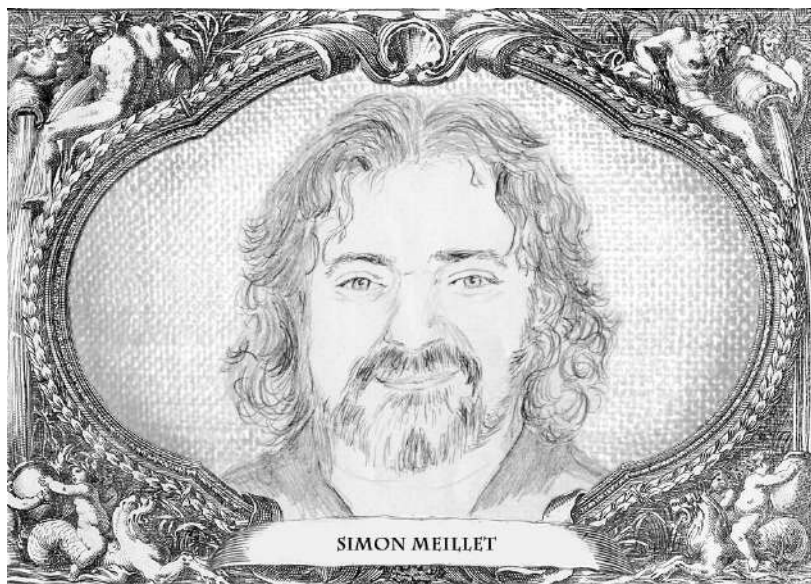
„Snad ne, Simone, ale radši děláme nějaká opatření.“

„Ach tak, proto tu byl ten ... pán, proto pan Victor běhá po noci po městě.“

„Máš pravdu. Ty dávej pozor na dveře, po ránu si všechny svolám a něco k tomu řeknu,“ přislíbí Tissot, pak se otočí a zadumaný stoupá po schodišti vzhůru. Přitom přemýšlí, jestli si má jít ještě na chvíli lehnout, nebo už počkat ve své pracovně na rozednění. Nakonec dá přednost druhé variantě, stejně by už neusnul a stejně vstává velmi brzo. Proto rozžehne pořádný svícen a začne se přehrabovat papíry na svém pracovním stole.

Kolem sedmé hodiny posnídá společně se svými bratranci, pak ještě chvíli pracuje a kolem půl deváté nařídí Blaisovi a Jeanovi, aby oběhli dům a nechali všechny shromáždit ve vestibulu, včetně dvou mládenců, kteří se léčí v podkroví. Chce ke všem promluvit a něco jim sdělit. Vůči následným dotazům mladíků je imunní, však se všechno zanedlouho dozvedí.

Mobilní obyvatelstvo domu se shromáždí ve vestibulu, výjimkou jsou děti místního pána a jejich chůva, Marie-Anna Maqulesová a pak také tři marodi, Margareta Tissotová, Victor Tissot a Vincent Magerdie, ty jejich nemoc či zranění poutá na lůžko.

Maurice Tissot mladší vystoupá pár schůdků nad úroveň přízemí a shlédne přítomné. Svého otce Maurice, své dva bratrance, osmnáctiletého Jeana a bez pár dní šestnáctiletého Blaise, jejich třináctiletou sestru Clémence. Za nimi může spatřit svou šestadvacetiletou choť Nicolet a její rodiče, padesátiletého Anibala Demoulina a jeho osmačtyřicetiletou manželku Augustu. Kousek stranou stojí dvojice bývalých gardistů, osmadvacetiletý Victor Dalou a dvaatřicetiletý Romain Beluzeux. Další skupinku vytváří zdejší služebnictvo, těhotná pětadvacetiletá kuchařka Marie Tandonová, dvaatřicetiletý dveřník Simon Meillet a

čtyřicetiletý kočí Mathieu Dumesnil. Zcela sám přešlapuje sedmnáctiletý písař Francois Viaud, a úplně v koutku se krčí dvojice dopravců, šestnáctiletý Guido a patnáctiletý Rémy. Ti všichni teď hledí na pána domu, který na ně zírá ze schodiště a tváří se dost vážně.

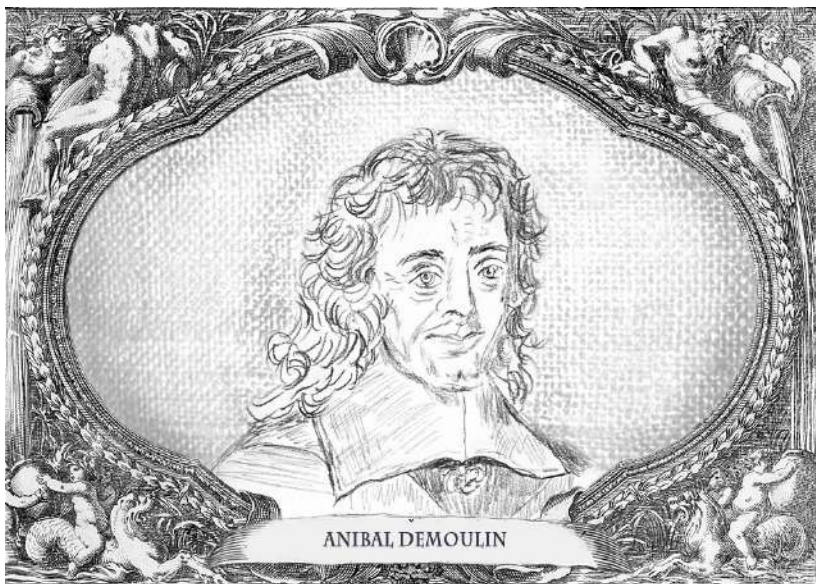
„Vážení, nechci dlouho zdržovat a nechci ani vyvolávat nějakou paniku,“ začne Maurice junior rozvážně, „Bohužel se mi doneslo, že ve městě sílí nespokojenost lidí a není vyloučené, že v nejbližších dnech mohou vypuknout různé nepokoje. Nevím, jak budou silné a co se při nich bude dít, pokud teda nastanou, ale pro jistotu jsem se rozhodl přijmout jistá opatření. Po vás chci, abyste je dodržovali a respektovali. Stejně tak budeme držet služby, kdy bude v nejbližších dnech vždy někdo vzhůru a kdyby spatřil něco podezřelého v okolí, tak vzbudí ostatní. Pochopili jste, co po vás chci?“

Většina lidí kývá, někteří se

nadechují k otázce, pak ji ale spolknou.

„Hrozí nám tady nebezpečí?“ položí ji za všechny Maurice senior.

„Nebezpečí?“ protáhne jeho synátor, „Přímo snad ne. Ale nikdo nebude raději vycházet z domu, všechno, co potřebujeme, tady máme. Máme opravené a vyztužené všechny dveře, v oknech mříže. Máme tady pistole a dokonce i nějaké muškety, pro nejhorší případ. Je tady pan Victor a pan Romain,

bývalí vojáci, kteří vědí, jak dům ochránit. Jsou tu i dva mládenci od mého bratrance Vincenta, je tu i dost jiných mužů. Pro všechny máme zbraně.“

„Můj ty Bože,“ vzdechne jen tchýně majitele zdejší nemovitosti.

„Neočekávám žádné napadení našeho domu,“ řekne rychle její zeť, „Ale nechci nic podcenit. Proto budou platit opatření, které jsem teď řekl.“

„Chtěl jsem dneska jít do pekárny,“ chmuří se Tissot senior.

„V žádném případě, otče,“ je rezolutní jeho syn, „Tam se taky opevní a v nejbližších dnech nic péct nebudeme, ještě by vůně někoho

přilákala.“

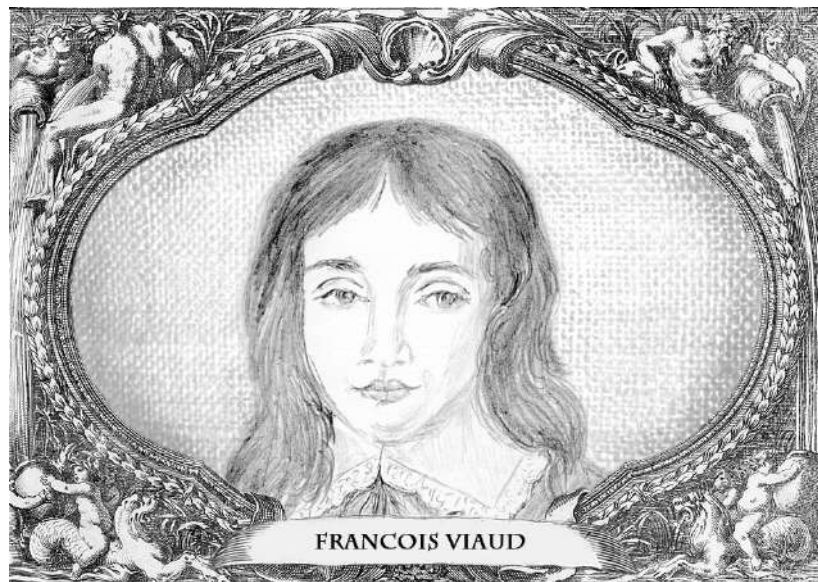
„Mohu, pane?“ postoupí o několik kroků vpřed Dalou.

„Jistě, pane Victore,“ přikývne Maurice junior.

„Vážení pánové,“ lehce se ukloní bývalý voják, „Během dopoledne všem přidělíme zbraně a taky všem vysvětlíme, jak s nimi zacházet. Je jich tu dost pro každého. Pošleme vždy pro několik z vás a těm poradíme.“

Zachmuřené obličej mu jsou odpovědí, ale nikdo neprotestuje, možná se jen v duchu modlí, aby nebylo zbraní potřeba a pokud vypuknou ve vyhladovělém městě nepokoje, aby se jejich ulici vyhnuly velkým obloukem.

„Tak a tím naše shromáždění končí,“ prohlásí rozhodným hlasem Tissot mladší, chce ještě něco dodat, ale pak raději svoje slova spolkne. Vše co bylo třeba říci, bylo sděleno, a není třeba se v tom zbytečně šťourat. Obyvatelé domu se začnou rozcházet, zatím mlčky, ale za krátkou chvíli již budou v různých skupinkách současnou situaci probírat.

„Pane, jsme připravený pomoc,“ přistoupí ke svému hostiteli dvojice mladých dopravců.

„Taky s vámi počítám,“ kývne na souhlas hlavou Maurice, „Jste tady jedni z mála, co mají nějaké zkušenosti se zbraněmi a už jste si určitě dost

prožili, i na svůj věk.“

Oba chlapci spokojeně odchází do svého kutlochu v podkroví, konečně se cítí trochu užiteční.

„Pane Maurici, půjdete za svým přítelem?“ zeptá se Dalou.

„Ano, rád bych tam teď zaskočil, abych se co nejdříve vrátil. Není to daleko a snad je ještě v ulicích klid. Alespoň jsem se před chvílí díval z okna a nic nezpozoroval,“ odpovídá tázaný.

„Máme se tedy připravit?“

„Ano, oblečte se, já udělám totéž a vyrazíme.“

Asi za půl hodiny sedí již Tissot v pracovně svého přítele Coiffiera Malleta a opatrně mu líčí, co se v noci dozvěděl i jaká opatření udělal.

„Vod koho to máš?“ vyhrkne otázku Coiffier.

„Od důvěryhodného zdroje,“ odpovídá host.

„No jo, ty tvoje tajnosti. Chápu. Bude teda v ulicích mela?“

„Pravděpodobně ano. Chci se zase rychle vrátit domů, jen jsem tě přišel varovat. Abys případně taky udělal opatření, rozdal sloužícím zbraně a tak. Já svůj dům opevním, to samé udělám s pekárnou,“ říká rozhodným hlasem Tissot.

„Vo dům se nebojím, spíš mám strach vo ten náš sklad. Je tam toho pořád dost, bylo by blbý vo to přijít,“ chmouří se Mallet.

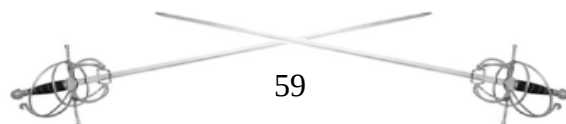
„Uvažujeme stejně. Snad ještě někoho seženu, na ochranu toho skladu. Zatím tam je sedm hodně dobře vyzbrojených mužů. No mužů, dva muži a pět kluků. Ale ty to se zbraněmi umějí.“

„Požádal bych otce, ale ještě se nevrátil domů. Ani nevím, jestli zůstal v Saint-Germain, nebo už se vrátil do Paříže a zůstal na radnici nebo někde jinde,“ přemýšlí nahlas postižený mladík.

„Pokud budou velký nepokoje, budou mít biřicové a jiný vojáci dost starostí. Těžko nám někoho dají. Snad mi vyjde ten záměr, co jsem rozjednal v noci. Pokud ne, pak se jen můžeme modlit, aby náš sklad nikdo nenapadnul, anebo, aby je ty tam zastrášili nebo zahnali.“

„Hrome, když si pomyslím, že by nám to tam rozebrala ta lůza, vaří se ve mně krev,“ mračí se Mallet.

Ještě asi půl hodiny spolu diskutují, potom se rozhodne Tissot pro návrat domů. Nenechá se přemluvit na další pohárek vína, jeho starosti o své nejbližší teď mají přednost před vším.

TĚŽKÉ ROZHODNUTÍ

Situace v Paříži není opravdu radostná, blokáda města vojáky vévody de Condé je velmi účinná. Většina obyvatel začíná pociťovat skutečný hlad, není kde co koupit, není kde co sehnat. Z ulic již zmizeli toulaví psi i kočky, někteří loví ve sklepeních krysy. Drůbež je vybita, zásoby zkonsumovány. K tomu v mnoha domech i mrznou, není na otop a další se do města také nedostane. Pak je na zvážení, zda nespálit něco z nábytku, pokud se tak již neděje.

Lidé remcají už delší dobu, čas od času se různé profesní skupiny shlukují a požadují nápravu, které se však doposud nikdo nedočkal. Naopak, situace je nemenná už téměř tři týdny, od bitvy u Charentonu, kdy pan princ napráskal představitelům Frondy a následně ještě utužil blokádu. Strach z popravy pak brání mnohým se pokusit o dobrodružnou akci a něco do města propašovat. Ztuhlá těla visící za krk na stromech podél cest jsou všem dost velkou výstrahou.

Běžní lidé už toho mají po krk, nejen lůza, živořící na hraně smrti každou zimu, ale i střední stav, řemeslníci, obchodníci, měšťanstvo. Jejich děti řvou hlady a i jim notně kručí v břiše. Se stoupající zlobou hledí k honosným domům a palácům jejich představitelů, kteří je zatáhli do sporů s královským dvorem a oni teď trpí. Ne že by snad začali Mazarina méně nenávidět, naopak, víc zášti proti prvnímu ministrovi už snad ani není možné vyprodukovat. Ale jsou rozhorleni i na vůdce Frondy, že nedokáže zajistit zásobování města, buď dohodou s princem nebo prolomením blokády.

Stačí pak opravdu málo, aby se vztek ventiloval, aby ho lidé dávali hlasitě najevo. Ostatně co také mají tuto sobotu šestadvacátého února dělat, není moc do čeho píchnout, není ani tak třesutý mráz, spíše přichází obleva, což se projevuje i na stoupající hladině Seiny. Zlověstně hučící řeka sice některým z nich způsobuje vrásky na čele, opět hrozí povodeň, ale ani to jim nezabrání se připojit k davu a vyřvávat různá hesla. Lidé se srocují po celém městě, nejvíce okolo radnice, ale hulákají i před paláci některých velmožů.

Všichni ozbrojení muži ve službách představitelů města, parlamentu i mocných rodů jsou v pohotovosti, nikdo situaci nepodceňuje, ví, co dokáže rozvášněný dav. Ale ten dle všeho nemá přímo destruktivní náladu, spíše potřebuje hlasitě vykřičet svoje trápení. Někteří představitelé parlamentu se pokoušejí křiklouny utiшит, mnohdy se však se zlou potáží, další se raději skrývají hluboko ve svých domech. Což je i případ rodiny Maurice Tissota, z jehož opevněného obydlí nikdo ani nos nevystřelí.

Když se začíná stmívat, rozhodne se Dalou poslat někoho do pekárny a ke skladu, aby se ujistil, že je vše v pořádku. Se svým zaměstnavatelem se začnou dohadovat, kdo by byl pro tento úkol nejlepší. Tissot nechce ani slyšet, že by šel bývalý gardista osobně, chce ho mít pořád u sebe a svých nejbližších. Co kdyby se právě v době jeho nepřítomnosti něco přihodilo.

„Dobrá, pane Maurici,“ rezignuje nakonec osobní strážce, „tak můžete poslat svého kočího. Ten k oběma místům trefí. Anebo s ním pošlete ještě jednoho z těch dvou kluků, co si vyvalují koule v podkroví, aspoň budou vědět, kde ty místa jsou a když budeme potřebovat, můžou posloužit jako poslíčkové,“ navrhone.

„Jsou krátce po zranění ...“

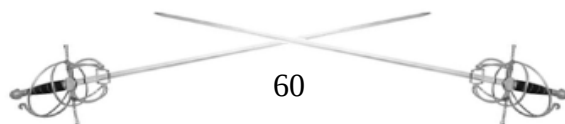
„Kruci, maj mladý těla, ty něco vydržej. Tak pošlete toho, co přišel vo ucho, ten zase tak raněnej nebyl, ten by mohl.“

„Snad. Jen aby nám je někde nezavraždili.“

„Můj ty Bože, proč by to dělali. V okolí byl celej den klid, sice byl nějaký hluk slyšet, ale jen z dálky. Taky se aspoň dozvěděj, co se odehrávalo, když jste nechtěl nikoho vyslat na výzvědy.“

„Tak dobře, pošlete mi sem Mathieua, já přivedu toho kluka,“ ustoupí Tissot, neboť cítí oprávněnost požadavků velitele své ochranky.

Asi za deset minut už kočí Dumesnil a mladík jménem Rémy dostávají pokyny, aby za dalších deset minut vyrazili do potměšlého města. Krátce po jejich odchodu dorazí doktor Athanas a následně hořekuje v pracovně pána domu nad hrozným stavem ruky Vincenta. Nakonec se oba za zraněným rozejdou, neboť dle felčara je situace pomalu kritická.

„Vážený pane,“ mluví Feuillet zvýšeným hlasem, „říkám vám tady před svědkem, pokud nedáte svolení k amputaci svého předloktí, brzy snět' zachvátí další část ruky a budeme ji muset uříznout nakonec pod ramenem, nebo vás to zranění zahubí.“

„Třesky plesky, je to pořád stejný,“ zahuhňá Magerdie, obličej stažený bolestí.

„Pane, chápu vás, nechcete přijít o ruku. Udělal jsem, co bylo v lidských silách, abych vám ruku zachránil. Ale pokud nedáte souhlas k amputaci, myji si ruce jak Pilát Ponský a vy pravděpodobně zemřete. Snad jen jedině zázrak vás uchová při životě. A zázraky Bůh tak často nedělá, je víc těch, kteří na svou paličatost zemřou.“

„Nenechám se zmrazit!“

„Vincente, prosím, rozmysli se,“ hovoří Tissot naléhavým hlasem, „Bez kusu levé ruky můžeš žít a nijak to tvoji práci neohrozí. To ti osobně zaručuju. Kolik jiných už o nějakou končetinu přišlo. Když ale budeš otálet, můžeš umřít.“

„Lepší je možná bejt mrtvej, než zmračeněj!“

„Tak tohle si určitě nemyslím,“ prohlásí obchodník rezolutně, „Pane Athanasi, dokdy má můj bratranec čas se rozmyslet?“

„Zítra budeme muset ruku uříznout. Doporučuji během dopoledne. Zajistím si čas, vše připravím a za pomoci lidí tady v domě zákrok provedeme. Pan raněný se pořádně opije, aby tolik nevnímal bolest. Mám už zkušenosti,“ říká vážným hlasem Feuillet.

„To jste celý vy, felčari. Pořád byste jen něco řezali. Nakonec vám na stole zůstane víc raněnejch než jich zachráníte,“ ušklíbne se Magerdie.

„Vážený pane, dělám pro vás, co můžu. Už jsem v tomhle domě dost lidem život zachránil,“ cítí doktor potřebu se bránit, „Ale pokud mi nevěříte, jsou i jiný. Nebo si ruku nechte a pak vám zaručuju, že se jara nedočkáte.“

„Kurva, to není jen tak, nechat si uříznout hnátu,“ chvěje se zkušenému harcovníkovi hlas.

„Určitě není a i tady je riziko,“ připouští lékař, „Ale vy jste statný, vaše tělo má dost sil, abyste zákrok přežil. Tam na bojištích, na co asi narážíte, mnohdy amputaci předchází velká ztráta krve raněných, proto takový zákrok často končí smrtí,“ vysvětluje, když opomíjí fakt, že další umírají i na velkou bolest a šok s tím spojený. Pacient je většinou při vědomí, pokud ho neztratí před zákrokem či během něho, a určitě nesmírně trpí.

„Děte s tím někam.“

„Pane, od vašeho zranění už nějaký čas uplynul, vaše tělo se vzpamatovalo ze ztráty krve, noha se hojí dobře, díkybohu. Je vysoká pravděpodobnost, že amputaci ruky přežijete a je téměř jisté, že bez ní zemřete. Hnis se bude šířit dál, postupně vám zčerná celá paže a pak ... však i vy jistě sám znáte podobné případy, sloužil jste v armádě, ne? Kolik lidí přežilo, když se jim zánět rozšířil a nedošlo včas k amputaci?“ položí Feuillet sugestivní otázku.

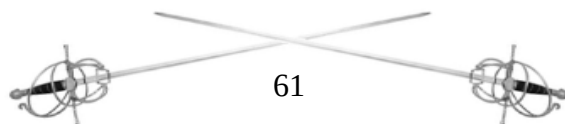
„Vím jak to dopadá,“ zavrčí raněný.

„Tak vidíte. Pane Maurici, zítra ráno přijdu a provedeme amputaci. Pokud váš bratranec odmítne, já naopak odmítám nést za jeho život odpovědnost. Moje velmi usilovná snaha odstranit hnis a zánět nikam nevede. Buď ať se léčí sám, nebo si k tomu najděte někoho jiného. Já nebudu ošetřovat někoho, kdo o to nestojí a stejně zemře. Je to ztráta mého času.“

„Běžte k čertu,“ zavrčí znovu Magerdie.

„Tam možná půjdete vy, pane, pokud nedostanete rozum,“ pokrčí doktor rameny, „Díkybohu další pacienti jsou na tom mnohem lépe, včetně vašeho bratra i vaší paní matky. Děti taky vypadají dobře, pane Maurici,“ připomíná své zásluhy.

„Děkuji za to Bohu,“ pokřičuje se Tissot, „Pane Athanasi, souhlasím s vámi. Můj bratranec se musí sám rozhodnout. Počítejte zítra s amputací a pokud nebude souhlasit, zbavuji vás zodpovědnosti za něj. Jen mu občas vyměníte obvazy, ale jinak neponesete žádnou zodpovědnost za jeho život. Souhlasíte?“

„Proč ne, pane,“ pokrčí rameny Feuillet, „Ale bude škoda takového statného chlapa, až ho to celého rozežere a on umře na sněť. Přitom mohl žít ještě mnoho let.“

Magerdie už nepromluví, jen demonstrativně otočí hlavu. Přitom sám moc dobře ví, že lékař mluví naprostou pravdu. Má obrovské zkušenosti a mnohokrát podobná zranění viděl. Jeho ruka je příšerná, stejně jako bolest, která z ní vystřeluje. Začernání se rozšiřuje a přibližuje k lokti, pod nímž mu chce felčar paži uříznout. Pokud nedá svolení, brzy bude muset být řez veden až vysoko nad loktem a pokud bude dál váhat, smrt ho nemine. Na druhé straně, kdo by dal s klidným srdcem svolení ke svému zmrzačení, kdo by se nemodlil za zázrak, který však s téměř jistotou nepřijde.

Maurice zůstane, krátce promluví s bratrem, poté znovu dobrou čtvrt hodinu hučí do svého bratrance, aby si dal říci a oželel raději kus své levé paže, než celý život. Odchází ve značné depresi. Zavře se ve své kanceláři, kde nakonec studuje odborné spisy, aby přišel na jiné myšlenky. Přeci jen teď má více času a tak se sám snaží vzdělávat, jak káže i svým bratrům a bratrancům.

Brzo přestane vnímat čas, proto překvapeně vzhledne, když je vyrušený Blaisem, který mu ohlašuje návštěvu. Tou je Edmond Bordas, který se na pokyn posadí a s radostí přijme pohár s vínem. Poté začne líčit události ve městě, které považuje sice za pořádné pozdvižení, při kterém se ale nenapáchalo zase tak moc velké škody, ačkoli se pár excesů a občasných násilí objevilo.

„Hrome, poslal jsem svého kočího s jedním chlapcem zjistit, jak to vypadá u pekárny a u skladiště a vůbec nevím, jestli se už vrátili. Ale možná ano a jen mě nechtěli rušit,“ vzpomene si Tissot.

„To vám mohu říci i já. Žádný problém nenastal, alespoň do setmění,“ usměje se lehce host, „Máme přece svoje oči a uši, ne?“ dodá, když vidí trochu udivený výraz svého hostitele.

„Ale jistě, já zapomněl. Tak je všechno v pořádku. Co myslíte, vykřičeli se, nebo budou ještě pokračovat?“

„No, zítra je neděle, budou bohoslužby, to se lidi zase sejdou. Nakonec mnozí se ještě teď úplně nerozešli, ačkoli už je tma. Debatují, asi taky něco hodně levného popíjej. Tak bych si myslel, že zejtra to bude pokračovat,“ říká dost přesvědčivě Bordas.

„Jsou hodně nasraný, ty lidi?“

„Tak nasraný, to se ví, že jsou. Maj hlad a tak. Ale aby začali nějak hromadně rabovat ... to se mi nezdá. Navíc je ve městě i dost vojáků ... ale Bůh suď, pane Maurici. Nejde ani vyloučit, že by toho pozdvižení mohl někdo využít, proto bude dobrý zůstat ve střehu.“

„Tak to nepochybně. Edmonde, co ten sklad? Sehnali jste někoho, kdyby bylo nejhůř?“

„Zatím tam je klid, i tam máme svoje oči, pane. Ale vo něčem jsme s panem Achilem dumali, kdyby bylo nejhůř. Díkybohu dnešek proběhl dobře, teda pro vás. Jinak se ty lidi dost vyřvali a nejednomu z pánů asi bylo dost ouzko,“ ušklíbne se host.

„Poděkuj za mě i panu Achilovi. Nepotřebujete něco? Tam z toho skladu? Když se ty bouře přezenou a ty věci tam zůstanou?“

„Zeptám se. Možná bude zejtra ještě větší zmatek, pane, voda povážlivě stoupá, jak sem sem šel, tak se mi zdálo, že je ostrov už pomalu pod vodou. Když k tomu pozdvižením budou ještě záplavy ... na druhý straně možná některý budou mít jiný starosti,“ znovu projeví Bordas škodolibost i svým výrazem.

„Nedáš si se mnou večerí? Vlastně jsem ani nic nejedl, od oběda, a i ten jsem odbyl,“ uvědomí si hostitel.

„Tak něco málo, když nedáte,“ usměje se host, možná tady teď taky nemají dvakrát na rozdávání, ale oproti jiným domům se zde jistě něco najde.

Tissot se zvedne, pošle Blaise pro jídlo a poté u něho dále s Edmondem klábosí. Čas jim utěšeně ubíhá, ale v místnosti je teplo, v poháru stále dobré víno a ani jídlo není špatné. Proto Bordas se svým odchodem nijak neotálí.

Když se Maurice konečně svalí vedle své ženy, má toho právě dost a oči se mu klíží. S jistou nevolí si uvědomí, že jeho žena má milostné choutky a rychle vzpomíná, kdy s ní naposledy plnil své manželské povinnosti. Přemůže únavu i mírné alkoholové opojení a pokusí se být pozorným chotěm. Ovšem krátce po vyvrcholení usne jak špalek.

Druhý den ráno jako vždy posnídá s bratranci, poté chvíli čte, aby se následně odebral do místnosti, kde leží jeho bratr a bratranec. Oba zastihne v emotivním rozhovoru, něco si navzájem vyčítají, když však vstoupí, tak oba ztichnou.

„Vincente,“ promluví Maurice tichým hlasem, „musím se zeptat, jak ses rozhodnul?“

„Pořád ještě váhá, právě jsme se hádali,“ ozve se Victor.

„Můj ty Bože, Vincente, mám tě rád a nechci, abys umřel,“ vzdychá starší z bratrů Tissotů.

„Je to úplně na hovno,“ soplí Magerdie, „Ta ruka je úplně v prdeli. Celou noc jsem nespál, jednak kvůli tomu zasranému felčarovi, a taky kvůli té zasrané bolesti. Zkurvený princovi vojáci, že mě museli takhle trefit.“

„Stalo se, teď je potřeba minimalizovat škody.“

„Minimalizovat škody! Maurici, di s těma výrazama do prdele. Jaký minimalizovat škody, když mi chcete uříznout tu zkurvenou ruku, co mi černá a bolí jako čert? Jaký minimalizovat škody, když ze mě uděláte mrzáka?“

„Vincente, nebudu se s tebou hádat,“ rozhodne se ke smířlivosti starší z Tissotů, „Dokonce tě ani nebudu přemlouvat. Rozhodni se, jak chceš. Ale jestli kývneš, tak budu muset udělat nějaký přípravy a taky by ses měl vožrat. Nalít do sebe dost pálenky, to ti otupí smysly.“

„Kurva, v tomhle mi radit nemusíš. Na rozdíl vod tebe jsem už párkrát byl v té zkurvený péči těch zkurvených felčarů.“

„Máš pravdu,“ odvrátí se Maurice od bratrance a přistoupí k bratrovi, „Co ty, vypadáš každým dnem lépe.“

„Hrome, nezakřikni to,“ zvolá mladší sourozenec, „Pokud by tam dole začalo hnít něco mě ... tak jednak by to bylo úplně v prdeli, kdyby mě tam všechno vyřezal, a taky, možná by to ani nešlo a já rovnou zhebnul.“

„To snad už nehrozí ...“

„Hrozí, nehrozí, vždycky se může něco zkurvit.“

„V tom máš asi pravdu, pořád se za vás oba modlím, za tebe i Etiena. Ne, nemám nový zprávy, ale podle mého je u Quida v bezpečí. Jen se musí vyzdravět a až skončí obléhání města, tak se vrátí.“

„Maurici, pokud se my tři nakonec znova sejdem, tak to bude hotovej zázrak. Nezapomněl jsem na svůj slib,“ hovoří emotivně mladší bratr, „Už tě budu poslouchat a nebudu Boha znovu pokoušet.“

„Tak to rád slyším. Mimochodem, zrovna včera jsem se o vás obou bavil s Coiffierem, naše dohoda pochopitelně platí. Dokonce asi i něco oba vyděláte, ačkoli se jen vyvalujete v posteli,“ má přeci jen lepší náladu starší z Tissotů, neboť jeho mladší sourozenec má dnes také optimističtější pohled na svět. Možná i díky horšímu stavu bratrance, který snad dá nakonec svolení k amputaci své ruky.

Asi ještě čtvrt hodiny spolu bratři klábosí, baví se o obchodech, starší naznačí mladšímu, že na blokádě už dost vydělali, to raději ztlumí hlas, neboť tyto peníze jsou zkropené krví nedaleko ležícího příbuzného.

„Vincente, za půl hodiny se zase přijdu zeptat,“ je již na odchodu zdejší pán.

„Maurici, počkej,“ ozve se z lůžka.

„Ano?“ otočí se oslovený.

„Maurici,“ hovoří hodně ztěžka Magerdie, „nejsem úplnej idiot. Ani nepotřebuju toho zasraného felčara, abych věděl, jak na tom sem. Ta ruka je v prdeli, zázrak se prostě nekoná, i když jsem se za něj tak modlil.“

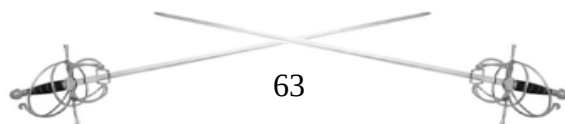
„Chápu to správně?“

„Nech mi sem donést láhev pálenky,“ říká raněný hlasem, naznačujícím jeho smíření s osudem, „A taky můžeš připravit to další, co bude potřeba.“

„Díkybohu za tvé rozhodnutí. Vincente, budeme se tady o tebe starat, budeš mít tu nejlepší péči. Taky se postarám, abys dostal pořádné odškodné.“

„Vodškodný ... Maurici, žádný prachy mi ruku nevráťej. Snad mě nevyhodíte z práce.“

„Proboha, proč? Vždyť na to, co děláš, si vystačíš i s jednou rukou.“

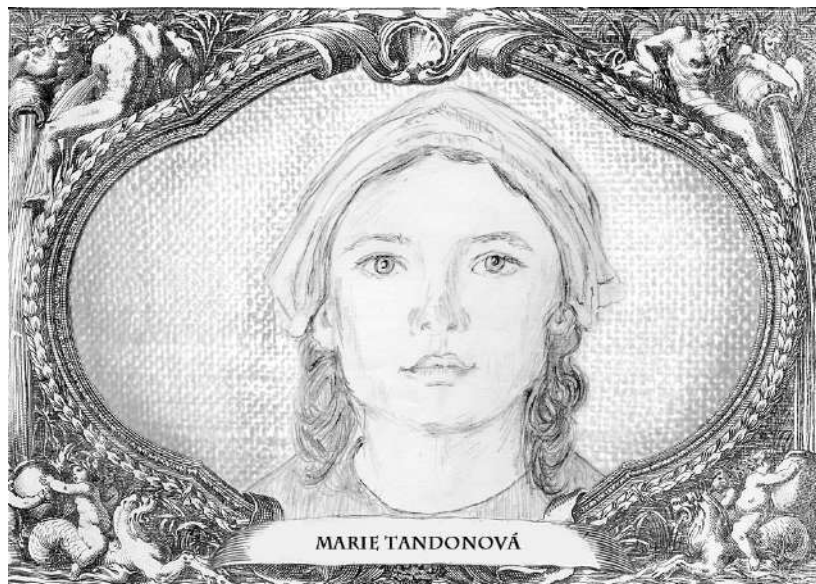

„Snad jo. Ale už nebudu celej člověk. Stojí to za hovno, Maurici, za hovno.“

„Já vím, Vincente. Ale některý dopadli ještě hůř, myslím z tvých lidí.“

„To je sice pravda, ale na ty seru. Důležitý je, jak sem dopadnul já a to je taky na hovno. Kurva, Maurici, nezevluj tak tady a koukej mi přinést tu láhev. Potřebuju se vožrat tak jako tak!“

„Už běžím,“ otočí se rychle vyzvaný a skutečně spěšnou chůzí míří do kuchyně. Tam oznámí Marii, že se její království opět změní v operační sál a po Blaisovi nechá poslat skoro plnou láhev pořádně silné pálenky. Snad obsah láhve utlumí smysly jeho bratrance a on nebude tolik trpět, i když si tím tak jistý není.

„Pane Maurici, takový neštěstí,“ běduje kuchařka.

„Tak neštěstí to je, Marie, ale větší by bylo, kdyby bratranec umřel. Víš co je třeba připravit, pořád tady někoho ošetřujeme. Jeane,“ otočí se na druhého z bratranců, který je též přítomný, „Skoč pro ty dva kluky nahoře. A počítej s tím, že budete taky s bratrem pomáhat.“

„Pane, já jen ...,“ zarazí se mladík, „Rád pomůžu, jasně, ale Vincent je dost silnej. Pokud ho bude třeba podržet, až do něj začne felčar řezat, nebylo by lepší požádat ty dva gardisty? Mají daleko větší sílu, než já a bratr. I ty dva ze shora jsou silnější,“

upozorní takticky.

„Dobře, tak je taky požádej. Ale ty i bratr taky budete pomáhat,“ ukončí diskusi Tissot a ukáže velitelsky rukou na dveře.

Asi za deset minut se všichni probíraní sejdou v kuchyni, Maurice jim v rychlosti sdělí, co od nich žádá. Rémy i Guido očividně posmutní, mají Vincenta rádi a je jim líto, co se mu zde chystají provést. Ačkoli je jim jasné, že jiné východisko není, byli za ním a tu ruku sami viděli.

„Až bude třeba, pane Maurici, pošlete pro nás,“ zachová jako vždy klid Dalou, nebude u takového zákroku poprvé.

Tissot přikývne, čímž společnost zase rozpustí a on sám se vydá do své pracovny. Tam si zhluboka povzdechne a hodí do sebe půl poháru vína. Kruci, říká si v duchu, pokud budu takhle chlastat, tak ze mě bude takovej spítar, jako svého času z pana barona de Taille. Otřese se při té myšlence a skoro štitivě položí pohárek na okraj stolu. Ale nemůže se na nic soustředit, pořád musí myslet na svého bratrance, kterého se chystají zmrzačit.

Asi za hodinu za ním přijde Blaise, tváří se dost smutně i nevraživě zároveň, určitě ho netěší, u čeho má asistovat. Ale nestěžuje si, jen oznámí, že dorazil doktor Feuillet. Maurice s dalším mohutným povzdechem vstane a kráčí za zachmuřeným bratrancem do kuchyně, kde už jsou přípravy k chirurgickému zákroku v plném proudu. Když spatří Tissot nástroje, které si felčar chystá, očividně zbledne. Nějaké skalpely i pilka, tou asi chce přerážnout kost. Můj ty Bože, to bude asi hrozně bolet, uvědomí si.

„Vaši bratrance mi už všechno řekli,“ tváří se spokojeně lékař, „Nuže, pane Maurici, vše je nachystané, bylo by potřeba dojít pro vašeho dalšího bratrance a taky pro ty další, co jste správně určil k jeho přidržení. Nebude to nic hezkého a bude ho to dost bolet.“

„Já vím,“ odpovídá zkroušeným hlasem místní pán, „Blaise a Jeane, přiveďte je všechny. Vlastně ne, Blaise, ty přiveď ty dva kluky a ty, Jeane, požádej pány gardisty, aby ti pomohli přivést Vincenta. Nebo ho radši mají přinést?“ podívá se mírně zmatený na doktora.

„Tak lepší asi bude přinést, pokud je už opilý ... ta noha se sice hojí dobře, ale aby se ještě něco nepokazilo,“ odpovídá Feuillet.

„Tak si slyšel. Páni vojáci mají dost síly, nebo jim radši všichni pomozte. Teda vy dva ne, ať jim pomůžou ty dva kluci,“ začíná Tissot mírně zmatkovat, cítí se dost hrozně, při pohledu na nástroje mistra medikuse mu běhá mráz po zádech.

Lékař se mezitím domlouvá s kuchařkou Marií, která připravuje horkou vodu a má i nachystané nějaké čisté látky. Krom toho bude rozechřívát olej, kterým bude po amputaci rána vypálena. Posléze se doktor vyptává na její těhotenství, dle všeho je v šestém měsíci a břicho se jí utěšeně zakulacuje. Jelikož však neměla problémy s prvním porodem, a je zdravá jak řípa, nenastanou snad komplikace ani tentokráte.

Dva gardisté a dva již téměř uzdravení mladíci přivlečou Vincenta, která je dost namol, bohužel však ne natolik, aby přestával vnímat a také nepocíťoval bolest. Dost šetrně ho uloží na dlouhý stůl a začnou mu svlékat košili. Posléze Feuillet odhalí jeho levou ruku, na kterou je dost úděsný pohled.

„Můj ty Bože,“ hlesne jen Tissot.

„Pane Maurici, vás tu k ničemu nepotřebujeme,“ obrátí se k majiteli nemovitosti felčar, „Možná bude lepší, když se budete věnovat svým záležitostem.“

„Asi ano,“ odpovídá pobledlý obchodník, chvíli ještě pozoruje přípravy a pak zmizí jak pára nad hrncem.

Takové štěstí však nemají další přítomní, odejít odmítne i kuchařka, což jí lékař též doporučuje, naopak zaměstná bratry Foudrasovi, kteří by rádi prostor opustili. Dalou a Beluzeux stojí u ramen raněného, Rémy a Guido mu budou přidržovat nohy.

„Tak co, připravený?“ obrátí se doktor na svého pacienta.

„Do prdele, copak to de, bejt připravenej?“ plete se Vincentovi mírně hlas, alkohol dělá své.

„Tak, pánové, dáme se do toho,“ nemíní ztrácet čas Feuillet, vzápětí silně utáhne škrtidlo nad levým loktem, aby zamezil zbytečné ztrátě krve, pak začne očišťovat ruku v místě, kudy chce vést řez.

Bývalí vojáci mají chladný a odtazitý pohled, oba mladí dopravci odvracejí hlavu, je jim jejich šéfa líto. Bratři Foudrasové postávají stranou, bledí jak stěny, nicméně respektují příkaz svého bratrance a jsou felčarovi k ruce. Marie stojí zády ke stolu a zírá do svých hrnců.

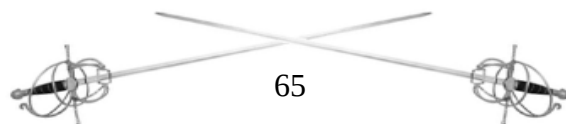
„Nuže, začínám,“ ohlásí mistr medikus počátek zákroku, chopí se skalpelu a bez dalšího mohutně řízne do paže kousek pod loktem, kde se zdá být tkáň zatím zdravá. Z rány vytryskne krev a ozve se zároveň sten operovaného. Ten drtí mezi zuby dřívko obalené v kůži a i přes alkoholové opojení hrozně trpí.

Feuillet prokazuje zručnost, ostře nabroušený nástroj přetíná šlachy a svaly, směřujíc až ke kostem v předloktí. Rána se rozšklebuje, pacient sebou hází, ale je držen čtyřmi poměrně urostlými muži. Přesto ti začnou mít problémy, když se felčar chopí pilky a začne pižlat kosti. Ač je i tento nástroj dobře nabroušený a doktor s ním umí zacházet, nějakou dobu musí Vincent snášet příšernou bolest. Slzy mu tečou z očí, sténá, jdou na něj mdloby.

Díkybohu pro pacienta je operatér opravdu zručný a tak nyní již drží ve své levičce kus amputované končetiny. Tu vzápětí odloží na stůl a začne se zaobírat hroznou ránou. Dává úsečné a jasné pokyny, kolem něho kmitají teď Blaise a Jean, aby byla co nejdříve rána ošetřena a obvázána. Mladší z bratrů Foudrasů má co dělat, aby při pohledu na hnusně vypadající pahýl neohodil okolí svými zvratky.

„Máte to za sebou, pane,“ podívá se soucitně lékař na zsináleho Vincenta, „Prohlížel jsem místo řezu, tkáň tam byla zdravá, což je dobré znamení. Zkažená tkáň zůstala v té odříznuté části ruky.“

„Kurva, kurva, to je příšerná bolest,“ vyplivne dřívko z úst Magerdie, je mu stále na omdlení.

„Bohužel, pane, jinak to nešlo,“ říká omluvně Feuillet, „Teď vás pánové zase odnesou na lůžko, přijdu se sem na vás podívat po poledni a taky navečer. Ale jste silný a zdravý, určitě se brzo začnete uzdravovat.“

Trpící muž nemá sílu odpovědět, jen znovu zasténá, když se ho čtveřice chopí a zvedne. Poté ho odnáší do jeho lůžka.

„Můj ty bože,“ hlesne Blaise a odvrátí zrak od amputované končetiny.

„Mladej pane,“ usměje se doktor, „co se tváříte tak vyjeveně? Je to jen kus masa, teď už mrtvého masa. Zkaženého masa, který jsme museli odstranit.“

„Co s tím?“ odvrací zrak i Jean.

„Vím já? O tom si rozhodne majitel,“ pokrčí rameny felčar, „Některý to spálí, jiný někde pohrbí, vím já, co bude chtít udělat. Na vašem místě bych to zabalil do kusu hadru a zatím schoval někde ve sklepení, nebo spíš někde, kde je hodně zima. Ale ne na moc dlouho, je tam hniloba a mohlo by od toho vzniknou kdoví co. Takže bych doporučoval co nejdříve někam zakopat nebo spálit.“

„Ať už je to pryč!“ hodí Marie kus zakrváceného hadru přímo na Blaise, který ještě více zbledne, jde-li to.

„Můj ty bože,“ zavrtí jen hlavou lékař, vytrhne mládenci z ruky hadr, zabalí do něho amputovanou ruku a pak mu nevábny balíček podá. Ten ho přebírá značně štitivě, přitom odvrací hlavu.

„Dej se do úklidu,“ letí druhý hadr od kuchařky na Jeana, který se hned pustí do práce, rád, že povinnost odklidit odříznutou končetinu připadla na jeho mladšího bratra.

Feuillet si mezitím sbalí svoje fidlátka a poté vyrazí po schodišti za svými dalšími pacienty. Nejprve za paní Tissotovou, poté za dětmi a nakonec se zjeví v místnosti, kde chrčivě oddychuje Magerdie a kde dost vyplašeně zírá Victor Tissot.

„Tak, mladej pane, ukažte mi to svoje nadělení,“ přistoupí k jeho lůžku doktor.

„Napřed mi ukažte ruce, že v nich nemáte nůž,“ pokusí se zmrzačený mladík o žert.

„Ale jděte, chcete smlouvat?“ usměje se felčar, vzápětí sám odhrne pokrývku a začne rozhalovat rozkrok svého pacienta. Posléze ho pozoruje a zkoumá.

„Tak co?“ skoro se bojí zeptat Tissot.

„Máte štěstí, mladý pane,“ huhňá si Feuillet pod vousy, „Rána nijak nemokvá, naopak, začíná se hojit. Teď už bych skoro řekl, že vám zachováme jak váš penis, tak druhé varle. A vy si zachováte svůj mladej život.“

„Snad to nezakřiknete.“

„Snad ne, raději se pomodlete. Ale stále klid na lůžku, žádné prudké pohyby,“ zvedne lékař varovně prst, „Mladý pane, teď už vám to řeknu, utekl jste hrobníkovi z lopaty. Je skoro zázrak, že jste nevykrvácel cestou z bojiště. Ale Bůh vás má rád a rány se hojí dobře. Už i ty teploty ustupují, což je taky dobrý znamení.“

„Kéž byste měl pravdu,“ hlesne Victor.

„Vypadá to opravdu dobře, ale stále ještě nejste uzdravený. Pořád tu jistě riziko je, to vám nezastírám. Ale je daleko pravděpodobnější, že budete v pořádku, než že by měly přijít nečekané komplikace,“ nechává si doktor raději otevřená zadní vrátka, někdy se může stav pacienta zvrtnout, než by řekl švec. Ale zde je opravdu optimistou, jde o mladý organismus, místo vážného zranění má správnou barvu a zřetelně se začíná hojit.

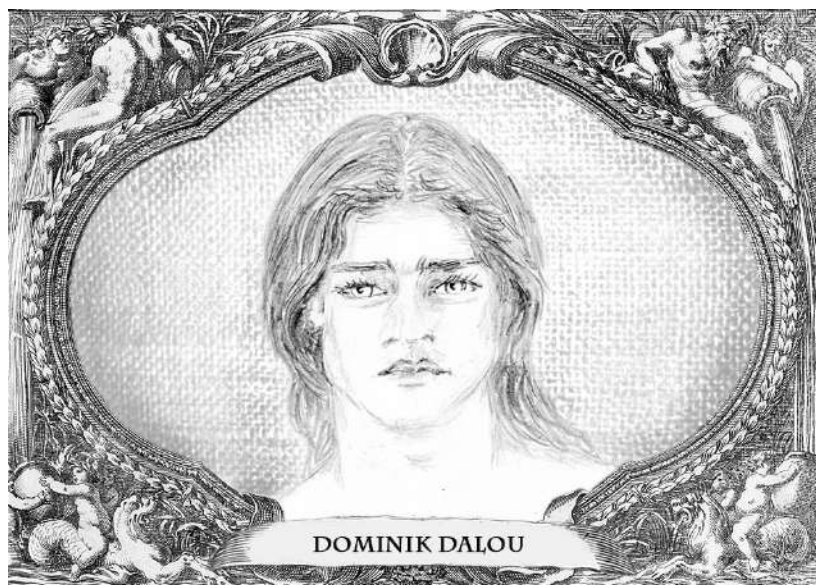
„Modlím se k Bohu skoro pořád,“ přizná se Tissot.

„Dobře děláte. Nuže, musím už jít. Dohlídněte mi tady na mého druhého pacienta, snad jsem ho přemluvil k amputaci včas a on svoje zranění přežije,“ ztiší hlas Feuillet, mladík na lůžku jen přikývne.

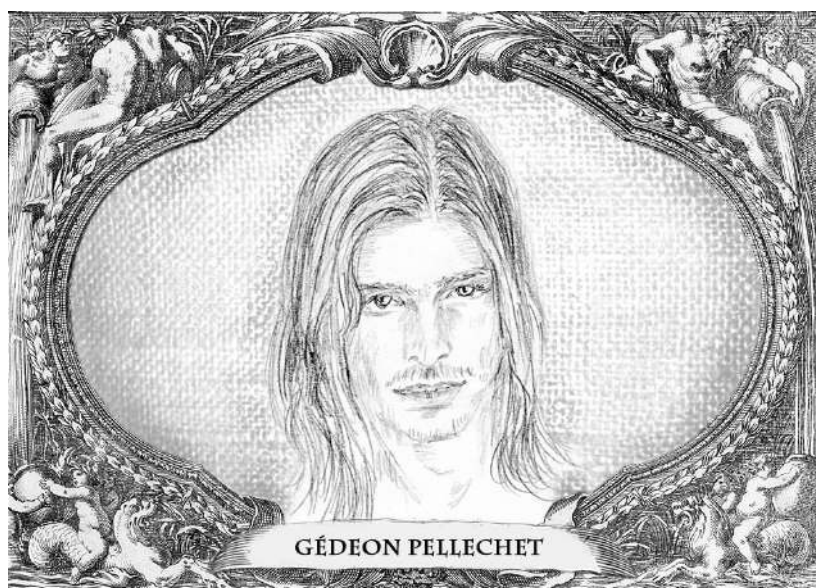

UŽ MUSÍM JÍT, PANE

V neděli osmadvacátého února pokračují ve vyhladovělé Paříži lidové bouře, její obyvatelé znovu dávají dost hlasitě najevo svou nespokojenost. V místech, kde se nachází stále ještě dost zaplněný sklad se zbožím Maurice a Coiffiera, je zatím klid. Jde o bývalý statek, který se nyní nachází na předměstí, kolem pozemku se táhne poněkud zchátralá zeď, nicméně dvě základní budovy uvnitř ní jsou stále v docela dobrém stavu. První představuje domek, kde asi žil předchozí hospodář, druhou pak rozlehlá stodola.

jsou zvyklí hledět nebezpečí do tváře a nejsou si nikdy jisti, zda právě nadcházející den není také jejich dnem posledním. Ačkoli se teď těší jisté ochraně, jakožto příslušníci klanu pana Achila, přesto musí čelit různým nástrahám, ať už od lidského pokolení, či v podobě různých nemocí.

Některé zboží je uskladněno v hlavní budově, větší část pak ve zmíněné stodole. Ostrahu tvoří dva bývalí vojáci a pět mládenců, které sem se souhlasem Achile Gauviona poslal jeho zástupce Edmond Bordas.

Dvojici bývalých příslušníků armády tvoří dvaadvacetiletý Dominik Dalou, bratr Victora, který hlídá dům Tissotů, druhým je o čtyři měsíce mladší Gédeon Pellechet, který přesně před čtrnácti dny oslavil třidvacáté narozeniny.

Pětici mladíků je kolem patnácti, šestnácti let, jsou vcelku urostlí a slovo strach k nim nepatří. Život na ulici je naučil se každý den rvát o svůj život,

Včerejší den přečkali sice v napětí, ale naprostém klidu, nikdo se o jimi stráženy majetek nezajímal. I toto nedělní dopoledne je zatím vše v pořádku, lehce posnídali, na nedostatek jídla si stěžovat nemohou, v tom je jejich zdejší služba výhodná, teď jsou každý na svém stanovišti.

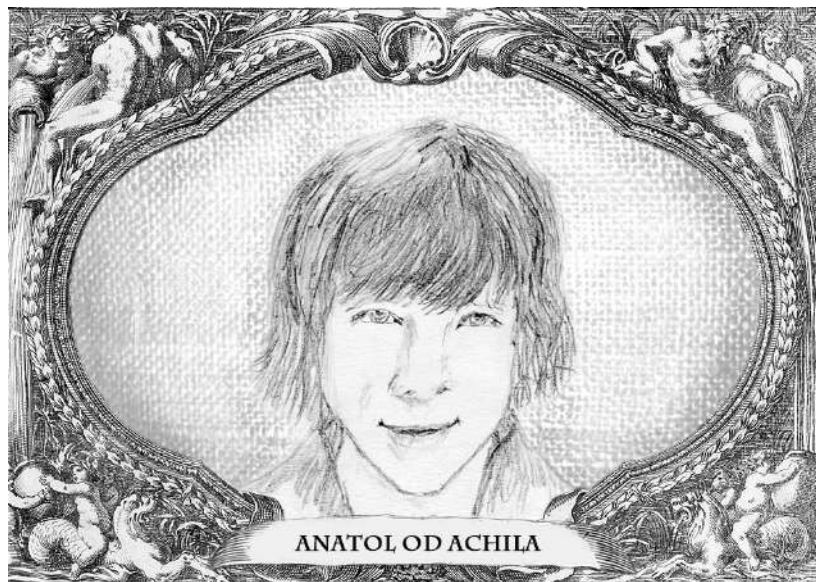
Oba bývalí vojáci zůstávají v hlavní budově, a s nimi i Eustache, jeho čtyři kamarádi pak střeží stodolu. Všichni mají v rukách muškety, také každý z chlapců jednu pistoli, jejich starší kolegové vlastní i druhou krátkou střelnou zbraň a meč. U kluků pochopitelně nechybí nože, s kterými se umí obstojně ohánět.

Dominik vyjde z hlavní budovy a jde zkontrolovat čtveřici mladých ochránců. Hochy naučili zacházet se střelnými zbraněmi, jak je správně nabít a také připravit ke střelbě. Ač jsou jejich pomocníci

poměrně mladí, dělají na ně dobrý dojem a konec konců, v armádách slouží i jim věkově podobní, ne-li někdy ještě mladší.

„Všechno je v pořádku, pane,“ hlásí Anatol, on a Xavier se nacházejí v přízemí, jejich druhové Timeleón a Omer jsou vylezli po žebříku na bývalém seníku. Škvírami ve zdech stodoly mají přehled o dění kolem, každý mladík má na starosti jednu stranu, navíc se mohou navzájem krýt i s obránci z hlavního stavení.

„Tak snad nám to vydrží i dneska,“ odpovídá mírně zamračený Dalou, hodně zdáli k nim doléhá nějaký hluk, ale to bylo i včera a nikdo je nepoctil svou nezvanou návštěvou.

„Snad, pane,“ pokrčí rameny Anatol, „Kdyby sem někdo přišel, tak ho přivítáme jako v tý pekárně,“ naráží na historku se zloději v jiném střeženém objektu, o které už tady všichni vědí.

„Záleží, kolik jich bude,“ není takovým optimistou bývalý voják, „Pánové, kdyby se tady poblíž objevil nějaký dav, ne aby vás napadlo na ně střílet.“

„Ale to už jste nám říkali, pane,“ usměje se shovívavě Xavier.

„Radši dvakrát říct, než to jednou posrat.“

„No, už je to nejspíš popátý,“ poznamená s drobným smíchem Omer, jehož hlava vykukuje ze seníku.

„Kdyby něco, tak zachovejte co největší zdrženlivost, nikdo nebude střílet, pokud nedám pokyn. Nebo nebude vohroženější jeho život tím, že by sem někdo zezadu vlezl,“ zopakuje raději Dominik znovu pokyny. Pokud by se nedej bože objevil nějaký roztrpčený dav, je nutné zachovat chladnou hlavu.

Mládenci raději už nic neříkají, výraz ve tváři jejich staršího kolegy ochránce skladu se jim nelíbí, taky by jim mohl nakopat zadek. Což se už párkrát stalo, když někdo nedával pozor či se vyjádřil neuctivě. Kluci mají ke starším mužům respekt, daný jejich větší silou i pokynem Edmonda, že zde musí na slovo poslouchat.

Dalou se vrátí spokojený za svým přítelem, pevně věří v další klidný den. Vlastně zde nemají špatnou službu, jen hlídají nemovitost, dostávají pořádně najíst, pobírají žold a trocha toho dobrého vína se taky najde. Když je ve městě klid, mohou i do něho vyrazit a zašpásovat si s některou z lehčích žen, které vědí kde hledat.

Gédeon a Dominik sedí v dolní světnici, lehce usrkávají s poháru s vínem, vědí, co je jejich povinnost a neodvážili by se namazat. O patro výš hlídá Eustache, má za úkol obhlížet celý objekt, jak prochází první patro, vidí jak na vrata do usedlosti, tak i na stodolu, vlastně má přehled skoro o celém střeženém území, jen kousek z něho mu zahrazuje druhé stavení.

Blíží se poledne a stále je klid, což považují za dobré znamení. Jak se zdá, hněv lidu dopadá na jiné a nikdo nemá zájem se podívat za ohradu usedlosti. Snad ani nikdo netuší, co se zde skrývá. Což by mohlo nějaké hladovce přivést.

„Pane, něco se děje,“ ozve se hlas Eustacha, nezní nijak rozrušeně, spíš jde o věcné konstatování faktu.

„Děje? Cos viděl?“ vstane Dalou.

„No, tam za zdí vzadu, jako by tam šmejdlilo pár lidí. Jinak je klid, ale je to divný, pane.“

„Jseš si jistý?“ mračí se Dominik.

„No jistě, pane, čím jako jistě? Tak viděl sem je, ale co chtěj dělat. ... takhle za dne sem přece nikdo nepoleze, ne?“

„Snad ne,“ vstane i Gédeon, „Podívej se nahoru, já skočím do stodoly, jestli si kluci taky něčeho všimli. Je to divný, kdyby sem chtěl někdo vlízt, tak to přece udělá v noci, ne?“ obrátí se na svého přítele. Ten jen přikývne, proto se oba rozejdou, jeden míří do vedlejší budovy, druhý následuje mládence do prvního patra.

Pellechet dorazí do stodoly, najde tam velmi soustředěné ochránce, kteří v rukách svírají muškety a jsou na svých místech.

„Někdo se motá tam vzadu za zdí,“ hlásí Anatol.

„Už nám říkal váš kamarád,“ přikývne bývalý voják, pak bez dalších slov vyleze po žebříku na seník. Tam se ho ujme Timeleón a vede ho k místu, odkud je vidět na zadní stranu objektu, z pohledu vstupních vrat do dvora.

„Támhle jich pár bylo, snažej se dělat nenápadný, ale pár se jich tam vochovejtal,“ říká kluk bez jakékoli emoce.

„Kolik?“

„Ví Bůh, pane, prostě pár. Kdyby sem chtěli vlízt, tak je pobijeme jak slepice.“

„To by museli bejt pitomci, lízt sem takhle za dne, ne?“ ušklíbne se Pellechet.

„Asi jo, ale dost lidí sou pitomci.“

„Hm, tak dávejte pozor. Možná si to jen obhlížej, možná nás čeká jejich návštěva v noci,“ spekuluje dospělý ochránce skladiště, pak bez dalšího odchází směrem k žebříku.

Asi další půlhodinu se nic neděje, všichni obránci statku jsou na svých místech, ale teď již neustále vyhlížejí z oken či škvír mezi prkny a bedlivě sledují okolí. Náhle ke všem dolehne vzrůstající hluk, který je zprvu jak šumění řeky a později začíná sílit.

„Do prdele, blíží se sem nějaký dav,“ vrátí se Pellechet z prvního patra za svým přítelem.

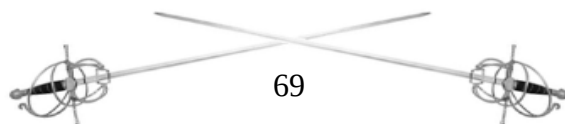
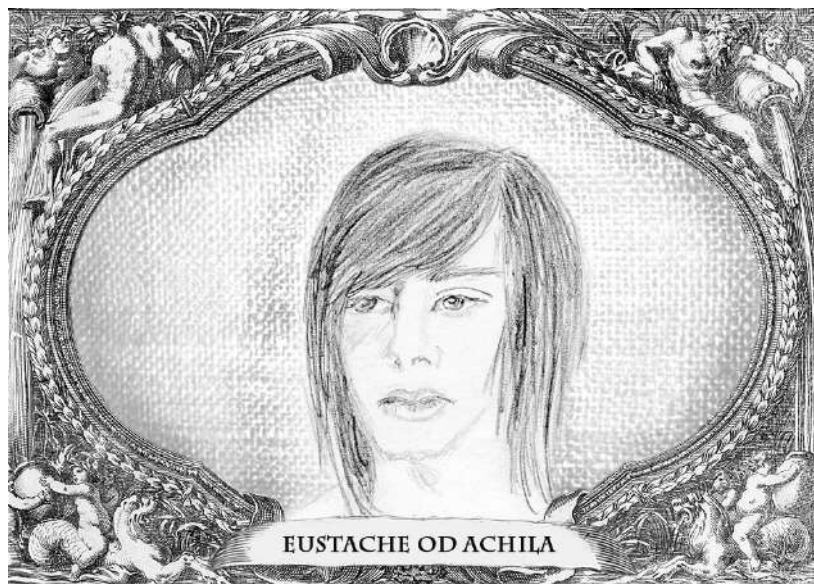
„Kurva, napadá tě to co mě?“ zachmuří se Dalou.

„Tak napadá. Jestli je to připravený, tak ... ty řvouni můžou bejt vpředu a nějaká tlupa nás může napadnout zezadu,“ sdělí svůj názor Gédeon.

„Možná si děláme zbytečný starosti,“ je stále klidný Dominik, „Třeba jen táhnou nějaký nespokojenci kolem a vo nás jim nejde. Ale pro jistotu zaskoč za těma klukama do stodoly, aby si dávali pozor na zadní část, kdyby se snad ten dav vobjevil u hlavní brány.“

„Udělám, co říkáš,“ přikývne vyzvaný a bez dalšího zamíří za druhou partou ochránců. Dalou si mezitím kontroluje své zbraně a zvažuje případný další postup. Mají zde sedm mušket, dokonce devět pistolí, to je na obyčejné vetřelce dost velká palebná síla. Ovšem pokud se objeví rozzuření lidé, jejichž počet nelze odhadnout, kterým někdo vyzvonil, co zde mohou najít, pak může být všem uvnitř pořádně horko. Zvláště, pokud ten dav někdo zneužije, aby odlákal pozornost a pokusí se sklad napadnout z druhé strany.

Bohužel se ukazuje, že je asi opravdu čekají krušné chvílky. Dominik z prvního patra sleduje prostor u vstupních vrat, ke kterému směřuje průvod rozezlených a zachmuřených občanů všeho věku a obou pohlaví. Pokud jim někdo řekl, že zde někdo ukrývá nějaké potraviny, které má jen pro boháče, nelze se jejich výrazům a zlobě divit.

„Eustache,“ obrátí se na kluka vedle sebe, „Pokusím se s nima vyjednávat, pokud nás chtějí napadnout. Ty ale nespustíš voči z té zadní strany, rozumíš? Kdyby nás votamtud napadli, tak pomůžeš kamarádům ve stodole, jasný?“

„Jasný, pane,“ kouká se na přibližující procesí mládenec, „No, je jich docela dost,“ poznamená trefně.

„Jsou mezi nima i ženy a kluci, jak vidím. To nejsou lupiči, ale dav lidí.“

„Dost velké dav, pane. A i taková pizda vám může rozrazit hlavu, když vás do ní kupříkladu trefí kamenem.“

„Tak dost řečí a koukej padat na svoje místo,“ zavelí Dalou, sám pak schází do přízemí. Mušketu nechá v domě, meč má po boku a dost dlouhé pistole zastrčené za opaskem. Vezme krátký žebřík, přivleče ho k bráně, aby se dostal kousek nad zeď, pokud bude potřeba, zatím zůstává na nižších příčkách, třeba ti lidé kolem jimi sťezeného přejdou.

„Tady to je, tady to schovávaj,“ vyvede ho z omylu nějaký mužský hlas venku, netuší komu patří.

„Vyrazíme vratra a vezmeme si to, co tam skrejvaj,“ navrhuje další a hučení je mu souhlasnou odpovědí.

Dominik si povzdechne a učiní pár kroků po stupínkách, čímž se objeví jeho poprsí nad zdí. Co spatří ho nepotěší, tam venku je možná sto, spíše však víc lidí, kdoví odkud přicházejících. Nejde však o nějaké nuzné zjevy, mezi davem spatří i solidně oblečené muže i ženy. Spíš jde o takovou všehochuť hladových obyvatel.

„Támhle je!“ ukazuje vcelku zbytečně asi dvanáctiletý klučina na siluetu vojáka.

Vzápětí se ozývají různé výhružky a nadávky, kterým není dobře rozumět. Dominik se ještě jednou rozhlédne, lidé jsou různě ozbrojeni, většinou kdejakým domácím nářadím, klasické zbraně nevidí, což ovšem neznamená, že je někde nemají. Snad ho nikdo neodstřelí, pomyslí si a pozvedne ruku. Chvilí ho nevnímají.

„Počkejte, asi nám chce něco říct!“ zvolá jakýsi dost mohutný chlap, který však je obstojně ustrojený, bývalý voják ho tipuje na nějakého rozzlobeného živnostníka. Kupodivu jeho pokyn zafunguje a lidé se postupně ztiší.

„Vážení, co si přejete?“ zvolá Dalou.

„Prej tady máte ukrytý nějaký zásoby!“ křikne onen mohutný chlap, jeho tvář je hodně zamračená a nevěstí nic dobrého.

„Zásoby? Tady je jen majetek jednoho měšťana. Někdo vás obelhal.“

„Jo? Tak co kdybysme se přesvědčili?“ pokračuje silný muž, „Podíváme se a uvidíme. Kde nic není, ani smrt nebere, tak nás pusťte dovnitř a uvidíme.“

„To bohužel nemůžu. Hlídám to tady a za to mi platěj. Bez souhlasu majitele vás dovnitř pustit nemůžu.“

„Chráníte? A co chráníte, když tam nic není?“ šklebí se chlap a smích se ozývá z více hrdel.

„Tak pošleme pro toho měšťana, ať přijde a rozhodne,“ snaží se vyjednávat Dominik, kdyby jeden z kluků doběhl pro pana Maurice, třeba by mohl sehnat pomoc nebo s pár lidmi a jeho bratrem přijít sám.

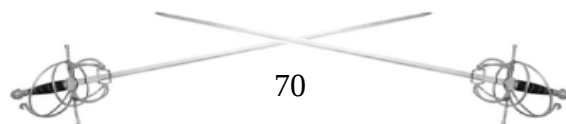
„To tak. Aby si přived další. Votěvřete bránu, nebo ji vylomíme!“ vyhrožuje mluvčí lidu.

„Pane, to nejde!“ zachovává klid Dalou, „Pokud někdo vylomí bránu a vstoupí na cizí pozemek, budeme na něj střílet. Mám tady pár dalších mužů, máme muškety a pistole. Pokud zaútočíte, poteče vaše krev,“ rozhlédne se kolem, „Pane,“ podívá se na chlapa kousek od brány, „pokud budete útočit, tak schovejte dozadu ženy a děti. Až začneme střílet, mohly by je kulky zranit!“ upozorní chladným hlasem, jeho slova i klid způsobí u některých příslušníků davu protažené obličej.

„Chcete na nás střílet? Vrazi!“ vyštěkne mluvčí lidu.

„Nejsme vrazi, pane,“ odpovídá chladně Dominik, „Jsme bejvalí vojáci, co si nás zdejší pán najal na vochranu svojeho majetku. Zato nás platí.“

„Tak vojáci? Proč se chcete nechat zabít, podívejte, co je nás tady,“ snaží se už o vyjednávání i mohutný muž z davu, „Nikdo vám nic neudělá. Jen se podíváme, co tam schováváte, když tam něco

najdeme, co je k jídlu, tak si to vezmeme. Vám nikdo neublíží. Je tak?“ obrací se ke svým spoluobčanům, kteří souhlasně mručí i jeho slova svými výkřiky potvrzují.

„Nejde to, pane. Dali jsme svoje slovo. Pokud někdo vleze za tu zeď, budeme na něj střílet,“ odpovídá Dalou sice hlasitě, ale bez zjevného strachu, naopak jeho hlas zní odhodlaně a důrazně, „Každýho, kdo vstoupí na pozemek pána, kterej si nás najal, budeme považovat za zloděje a tak s ním naložíme.“

„Můj ty Bože!“ zvolá mluvčí davu, „Podívejte se kolem! Jsou nás stovky, nás nemůžete postřílet! Ušlapeme vás!“

„Ó, pane,“ pohlédne dolů bývalý voják, „Máme muškety a pistole. Zavřeme se v těch domech,“ ukáže rukou za sebe, „Máme tam dobrou výhled. Kdo vstoupí dovnitř, toho zastřelíme,“ znovu se rozhlédne po davu, „Možná ne všechny, to připouštím, ale desítky z vás zemrou nebo budou vážně zraněny. Navíc kdo nezemře, dopustí se loupeže a může ho později dostat kat!“ pohlédne na mohutného muže, „I vy se podívejte pane, doleva a doprava. Pokud vtrhnete dovnitř, tak jeden z vás tří určitě zemře. Tak kdo budou ti odvážlivci?“

„Chceme se jen podívat, že tam někdo neschovává jídlo. Který pak prodává za nekřesťanský peníze. Nic jiného nechceme. Nejsme zloději, ničeho jiného se nedotkneme,“ nechce se vzdát mluvčí lidu, nicméně někteří už nejsou tak odhodlaní jako zpočátku. Pokud jsou uvnitř vojáci, tak nastane krveprolití, mnozí mohou být zabiti a bude z toho také určitě velký poprask, další můžou být opravdu obviněni z rabování a odvedeni před soudce. A ten se s nikým určitě párat nebude. Na druhé straně,

pokud tam je jídlo, dost jídla, nebo třeba jen mouka, ze které lze něco upéct, je to velké lákadlo.

Dalou pokračuje ve vyjednávání, ovšem mezitím se za jeho zády mění situace. Asi desítky mužů, které předtím spatřili mládenci se motat vzadu, využívá vyjednávání u vchodu a přelézají zeď. Podle jejich předpokladů mají být obránci soustředěni na problémy u vstupní brány a oni se budou moci dostat dovnitř nepozorováni, přemoci strážné a zmocnit se proviantu, který zde dle všeho má být.

Využívají chytře místa, na které není z hlavního stavení vidět, ovšem ze

stodoly je možné je pozorovat docela zřetelně. Timeleón, který je na seníku, neváhá a na muže vystřelí z muškety. Má ji podepřenou ve škvíře, což je výhoda, nicméně mine a kulka se rozpleskne o zeď.

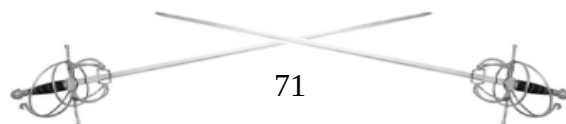
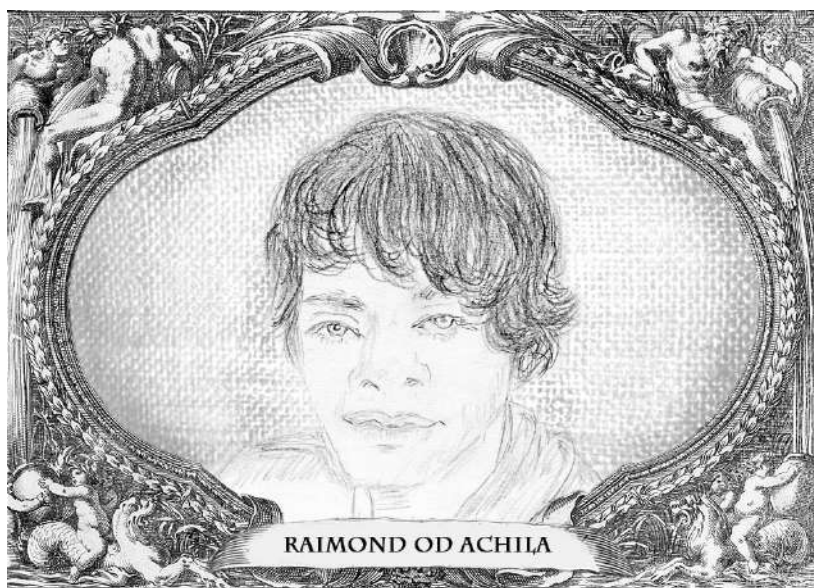
„Lezou sem zezadu!“ pochopí situaci Pellechat a volá na svého přítele, který vyjednává s davem.

„Jste zrádci a lupiči, pane!“ křikne Dalou na muže u brány, „Jen chcete upoutat naši pozornost a vaši lidi nás napadli!“

„Naši lidi? Vo čem to mluvíte?“ je zmatený mohutný chlap, to se však ozve další výstřel a také bolestný výkřik, ze stodoly promluvila mušketa Xaviera, z dost velké blízkosti prostřelí jednomu z útočníků stehno, ten se teď válí na zemi, krvácí a nařiká.

„Pamatujte,“ kdo vstoupí dovnitř, toho zabijeme!“ ohlíží se Dominik za sebe, nic však nevidí, události probíhají za stodolou, ta mu brání ve výhledu.

Než může mluvčí davu odpovědět, nastane další šum. Lidmi se totiž prodírá asi dvacítká dost nevábně vypadajících i páchnoucích stvoření, na jejichž čele kráčí Edmond Bordas, za ním Raimond a Hyacint, následováni ozbrojenými hrdlořezy, které přivádějí na pomoc obráncům skladiště. Bez dalšího

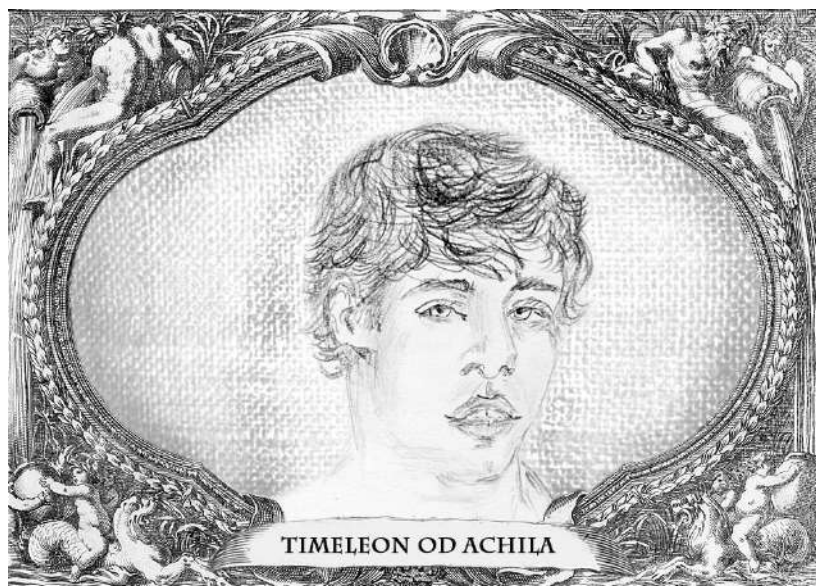

tito lidé zaujímají místa u brány, tváří se hrozně, jde z nich nejen smrad, ale i strach, lidé podvědomě ustupují.

„Jdeme vám na pomoc,“ volá Bordas, Dalou kývá, protože tohoto mladíka zná, byl tady za svými mládenci. Slézá proto rychle ze žebříku a otevírá vrata.

Mezitím ovšem probíhá útok na stodolu, lupiči se snaží rozbít prkna zadní stěny, ke které není vidět z obytného stavení. Jsou blízko zdi, pročež na ně nemohou ze shora obránci střílet, navíc spatřili mušketu Anatola ve škvíře a jeden z nich jí drží za hlaveň a lomcuje s ní.

Všichni čtyři mládenci ve stodole se teď shromažďují dole. Nezaleknou se nepřítelé a neukryjí se nahoře na bývalém seníku, nýbrž naopak dva tam dlící sestupují svým kamarádům na pomoc. Prkna úpí pod úderu nástrojů lapků, některé jsou vylomeny.

První hlava se objeví ve škvíře, ale Timeleon zachová rozvahu. Skoro přiloží k hlavě vetřelce pistoli a vystřelí, kulka pak způsobuje hroznou paseku, krev s kostmi a částmi mozku se rozstříkuje kolem. Tělo muže se hrouť a zůstává zakleslé ve škvíře. Tou však někdo prostrčí dovnitř ruku s pistolí a ta spustí, tentokráte se ozve sten Omera, který se chytá za pravou stranu břicha. Vzápětí houknou další dvě rány, po jedné z každé strany, pálí jeden z útočníků a také Anatol. Podle všeho tentokráte nikoho projektily nezasáhli.

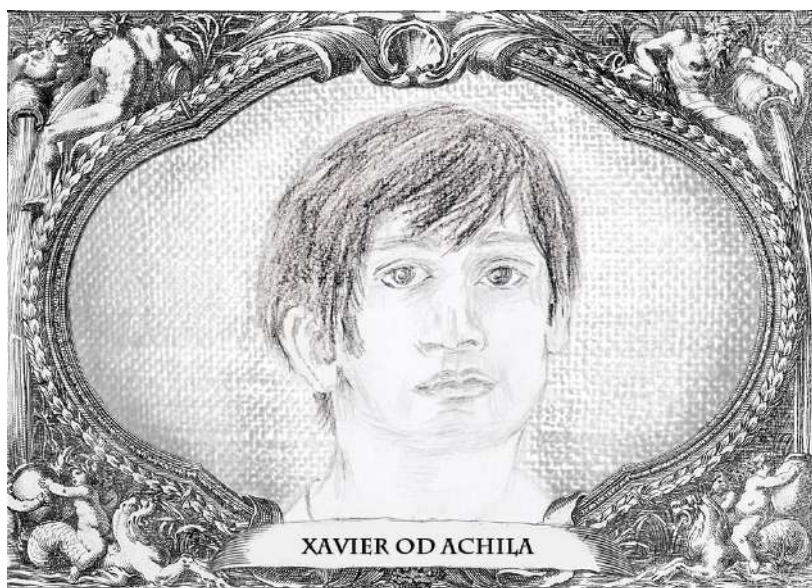
Následuje další vylamování prken, pročež se objevuje díra, do které však pálí z muškety Anatol a Xavier.

Jak se zdá, někoho asi lehce zranili, protože kleje, na druhou stranu dovnitř nikdo nestřílí, asi více bambitek útočníci nemají.

„Už nemaj čím střílet,“ křikne kdosi venku a mohutná síla se opírá do dřeva, které praská a povoluje. Dovnitř se valí sedm chlapů, proti nim stojí tři mladíci a čtvrtý se valí k bolestech na zemi.

„Děte k čertu!“ vykřikne teď Xavier a spolu s Anatolem vystřelí z pistolí, druhý jmenovaný si ji vzal od raněného kamaráda. Jeden z vetřelců padá k zemi, zůstává teď šest mužů na tři mladíky. V rukách všech se lesknou nože.

Mládenci stojí teď blízko sebe, připraveni si navzájem krýt záda. Jsou si vědomi neradostné situace, proti nim jsou zkušené muži, silnější. Ale ani oni nejsou zbabělci, jen na sebe mrknou. Pokud tady mají zemřít, tak jich pár vezmou s sebou.

Náhle se otevrou dveře od stodoly a do nich se dere Pellechet, následovaný Eustachem, oba v jedné ruce pistoli a v druhé nůž respektive meč. Ani jeden však nevystřelí, nechtějí plýtvat ranou, nechávají si ji až na kratší vzdálenost.

Nastává váhání lapků, což umožní dvojici stanout vedle trojice. Teď jsou síly nejen vyrovnané, ale mluví ve prospěch obránců. Těch je sice jenom pět, ale proti útočníkům stojí muž s mečem a dvě nabitě pistole. Vlastně tři, ten s mečem má ještě jednu za pasem.

„Tak se do toho dáme, ne?“ ušklíbne se zle Gédeon a bez zaváhání střelí nejbližšího vetřelce do prsou. Pak nechá zbraň ze své levičky spadnout na zem, aby vzápětí vytáhl pistoli plnou. Eustache také natáhne ruku, další tři mladíci pak vykročí výhrůžně před.

„Do prdele, pryč,“ křikne jeden z lapků, načež začnou všichni couvat směrem k prolomené stěně.

Pellechet by mohl dát pokyn k útoku, ale tím by jistě rozpoutal krvavou bitku. Navíc neví, jestli tam venku nemají útočníci posily. Proto mohou lupiči zmizet ze stodoly a potom pelášit k zadní stěně. Přitom s sebou táhnou i muže s prostřelenou nohou, toho však nechávají ležet u zdi, je totiž skoro v bezvědomí a hrozně krvácí. Chápou, že je s ním asi amen a nezdržují se zbytečným pokusem ho odnést.

Skoro ve stejnou chvíli, kdy přelézají zeď, přibíhá do stodoly Dalou, doprovázený Raimondem a Hyacintem, naopak Bordas a dvacítká jím sehnanych hrdlořežů hlídá vstupní bránu. Během chvilky si všechno vysvětlí.

„Jdu uklidnit ten dav,“ prohlásí Dominik, „Ty se postarej tady vo to,“ ukáže příteli na raněného a těla vetřelců.

Vzápětí už Dalou spěchá ke svému žebříku, aby na něj zase vylezl. Dav dole je zmatený, slyšel výstřely i nárek zasažených, vůbec však nechápe, co se děje.

„Pane, podvedli vás,“ volá bývalý voják přes zeď, „Namluvili vám, že je tady jídlo a přitom to tu chtěli vykrást. Něco, co má cenu, tu je, to nepopírám, ale jídlo to není!“

„Kdo nás podvedl?“ je zřetelně zmatený mluvčí davu.

„Ten, kdo vás sem přivedl. Kdo vám řekl, že tady najdete jídlo. Zatímco jsme spolu mluvili, víc jak deset lupičů vniklo dovnitř zadem. Ale už jsou buď mrtví nebo utekli,“ říká rozhodným hlasem Dalou, což vzbudí minimálně respekt.

„Mluvíte pravdu, pane?“

„Mluvím. Pane,“ pohlédne obránce na mohutného chlapa, „jděte vy i další domů. Tady jídlo není a kdo vstoupí dovnitř, čeká ho smrt. Teď už tady mám třicítku chlapů, jak jste viděli, jsme všichni vyzbrojení. S těma tohle místo uhájím, proti vám všem. Jděte, pane, ať už dneska neumře nikdo další.“

Lidé před vraty teď mezi sebou živě diskutují, náhle jim přijde vše podivné, navzájem se snaží zjistit, kdo vlastně o tom jídle tady schovaném mluvil, ale nikdo se nemá k tomu se přiznat. Nakonec se zjišťuje, že se o tom mluvilo v hospodě, pak nějaká skupinka navrhla se sem jít podívat, pobláznili další. Ale ti muži už tady nejsou, jak se začalo střílet, tak se vypařili. Možná i s těmi, co byli zahnáni vojáky uvnitř statku.

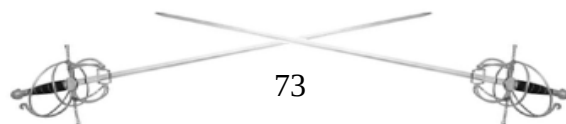
„Jděte s Bohem, dobří lidé,“ mluví teď chápavě Dalou, „Všichni máme hlad, ani my nemáme jídla nazbyt. Jen tady hlídáme nějaký věci pro jednoho obchodníka. Vy přece nejste zloději.“

„Zloději nejsme. A vopravdu tam není sklad s jídlem?“ tváří se rozpačitě mohutné chlapisko.

„Drahý pane, takový místo už v Paříži nenajdete. Leda tak v nějakém moc krásném paláci nebo možná taky na radnici,“ pokusí se Dominik hněv lidí přeměrovat na správné místo.

Jak se zdá, bojovnost davu výrazně opadla, možná díky střelbě uvnitř, možná díky pravděpodobným mrtvým i desítkám ozbrojených ochránců. Mají hlad, ale umírat se nikomu nechce. Proto už jen debatují, potom se část vrací domů, další navrhuje se jít podívat k radnici a podpořit své spoluobčany, kteří tam možná stále ještě protestují. Nebo u paláců jiných vrcholných představitelů Frondy.

Mezitím Pellechet bilancuje krátký střet s vetřelci. Na jejich straně je vážně zraněný Omer, kulka mu pronikla do pravé části břicha, trpí velkou bolestí, ale drží se statečně. Z druhé strany u zdi umírá muž střelený do stehna, kulka zasáhla tepnu a s krví z něho uniká i život. Další tři jeho druhové to již také mají spočítané. Bez hlesu leží muž zasažený do prsou Gédeonem, stejně tak ten, jemuž Timeleón roztříštil

hlavu kulkou. Posledním, který se lehce chvěje, je muž, kterého výstřel Xaviera zasáhl do žaludku, když se hrnuli dovnitř, zatímco Anatolova kulka šla pánu Bohu do oken.

„Dobrá práce, pánové,“ konstatuje Dalou, když s Bordasem po boku dorazí do stodoly.

„Já dostal dva, pane,“ září spokojeností Xavier.

„Já jednoho!“ chlubí se Timeleón, „Podívejte, místo hlavy má sračku!“

„Proč jste nevylezli nahoru, když sem vtrhli?“ podívá se na tři mládence Pellechet, „Bylo jich dva na jednoho a všichni jste měli jen nože.“

„Nejsme zbabělci, pane,“ dívá se dotčeně Anatol, „Kdybyste nepřišel, ještě bysme jim zatopili, než by nás dostali, to si pište!“ dodá hrdě.

„Museli sme přece bránit tamto,“ ukáže Timeleón na zboží vyskládané v pytlích ve stodole.

„Máte pravdu,“ přikývne Dominik, „Teď už víme, že se na vás skutečně můžeme spolehnout,“ pochválí mládence, kteří o něco povyroستou.

„Když dovolíte, něco bych jim řekl,“ promluví Bordas, poněkud zachmuřený, po přikývnutí obou bývalých vojáků si pokynem ruky zve chlapce stranou. Ti se kolem něho shluknou.

„Pane Edmonde, já asi některý z nich znám,“ vyhrkne tlumeným hlasem Eustache, minimálně další dva horlivě přikývují.

„Podle mýho určitě některý patří do bandy Zvířete,“ konkretizuje své podezření přímo Xavier.

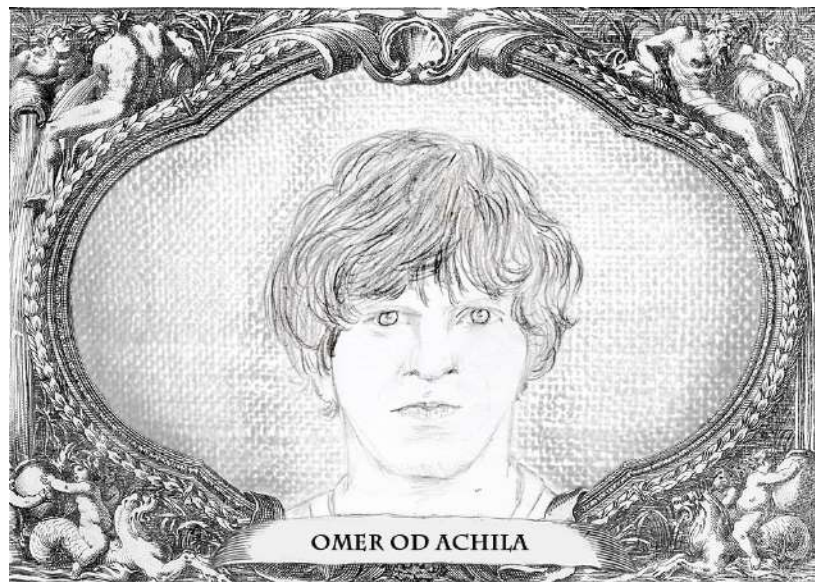
„Ani slovo, pánové,“ má velmi vážný výraz Bordas, „Taky jsem je poznal. Ale tohle si nechte pro sebe. S panem Achilem se poradím, co s tím. Takže jazyk za zuby, jasný? Neznáte je, prostě nějaký lupiči. Vo tom, ke komu asi patří, nikde ani slovo.“

„Jak si přejete,“ přikývne Anatol, stejně tak činí jeho druzi.

„Co bude s Omerem?“ položí praktickou otázku Xavier.

„Promluvím s ním,“ pohlédne směrem k raněnému Bordas.

„Podle mýho je s ním konec,“ řekne Eustache, „Má kulku v břiše, tohle nerozdejchá. Do rána to má za sebou,“ upřesní svůj odhad.

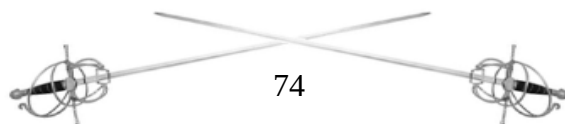
„Postarám se o něj,“ slíbí jejich velitel, „Vy pokračujte v tom, co tady děláte. Dneska přes noc vám tady nechám Raimonda s Hyacintem, pro jistotu, kdyby se ti zmrdi vrátili. Dávejte dobrou pozor.“

„Je to ale dobrý, ne? Čtyři ku jednomu, ne?“ loudí o pochvalu Timeleón.

„Tak drželi jste se dobře,“ pochopí Bordas nutnost alespoň mírného pohlazení, „Sice bych byl radši, kdybyste je zastavili bez vlastní ztráty, ale drželi jste se statečně. Tak děte za svejma povinnostma, já se domluvím s Omerem,“ dodá a rozpustí jejich shromáždění.

Dalou a Pellechet se vracejí zpátky do hlavního stavení, Timeleón a Xavier vylézají znovu na seník, tam se začnou zabývat nabíjením mušket a pistolí, to samé činí dole pod nimi i Anatol. Moc jim to nejde, pracují však s velkou pečlivostí a houževnatostí.

„Tak jak to vypadá,“ dřepne si na bobek Edmond vedle raněného, jeho řečnická otázka je vcelku dost zbytečná. Mladík si křečovitě tiskne pravou ruku na místo vstřelu, které je kousek nad pasem v pravé části břicha. Kulka mu poničila vnitřnosti a někde uvnitř těla zůstává.

„Je se mnou konec, pane,“ uvědomuje si svou situaci postřelený, v jeho očích je víc smutek než strach, tvář se mu křiví bolestí, ale drží se a příliš nenaříká.

„Zkusím někde sehnat doktora.“

„To bude na hovno, pane. Nejsem už malej, tohle znám. Vy taky. Tohle nejde přežít. Potřebuju kněze, pane. Co nejdřív. Nevím jak dlouho vydržím, než bude po mně. Ale moc dlouho asi ne. Sem docela v prdeli, cejtím to, pane, jak kmotřička smrt už přichází,“ pokusí se Omer o mírný úsměv.

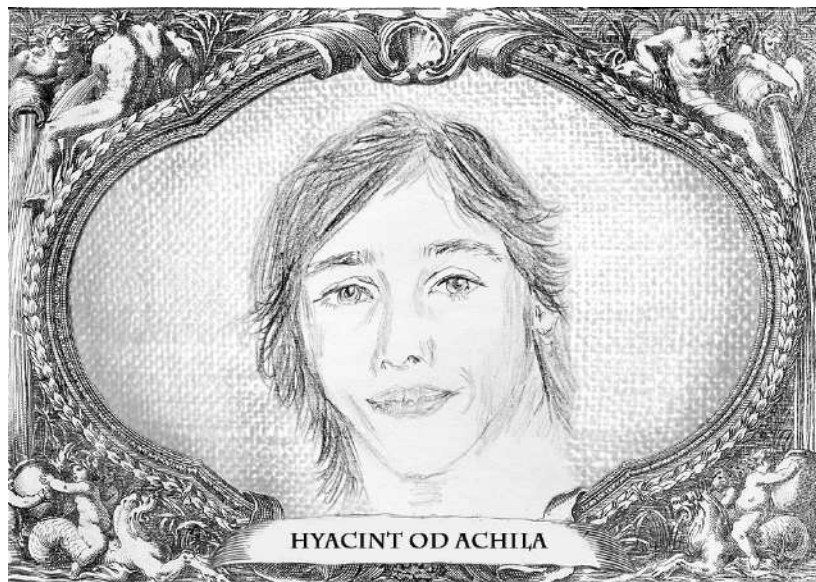
„Tak nebudu tě utěšovat, máš pravdu, už máš dost zkušeností. Zkusím sehnat Bazina, aby ti dal poslední pomazání, snad ho najdu včas,“ slibuje Bordas.

„Pane, snažte se, mám dost hříchů, si myslím ... Pane, co uděláte s mojim tělem? Nešlo by mě nějak slušně pohřbít? Víím, nejsem nic, jen jeden z mnoha, ale nevím ... najde moje duše spásu, když mě hodíte třeba do Seiny? Nebo někam do stoky?“

„Omere, uděláme ti křesťanský pohřeb. To ti zařídím.“

„Vopravdu, pane? Nebude to drahý?“ pochybuje umírající.

„Postarám se, aby ho zaplatil ten, kterému tady hlídáte jeho věci. A který jste dneska uhlídali, i díky tobě. Máš moje slovo, budeš řádně pohřben, do svěcený půdy. Tvoje kosti budou spočívat v pokoji a stejně tak i tvoje duše.“

„Děkuju, pane,“ objeví se v očích trpícího mládence vděčnost, jeho ruka křečovitě stiskne místo vstřelu, má ho sice ucpané kusem hadru, ale cítí, jak se do něho vpíjí jeho krev. Začíná mu být dost zima.

„Nechám tě přenést do stavení a co nejdřív za tebou s knězem přijdu,“ vstane Bordas od chvějícího se hochy. Tak zase jeden, který to bude mít brzy za sebou, pomyslí si a hodí zlostný pohled k tuhnoucím tělům lupičů.

Zajde za bývalými vojáky a domluví se s nimi na dalším postupu. Nechá jim tady Raimonda a Hyacinta, zatím pro tuhle noc, možná i pro další dny, ještě se domluví se svým šéfem.

Pak si odvede tlupu hrdlořezů, kterou na poslední chvíli přivedl. Což bude stát pana Maurice nějaký proviant, nicméně dost mu ho přesto zůstane. Určitě víc, než kdyby dav zaútočil na skladiště anebo vyšel útok lapků zezadu.

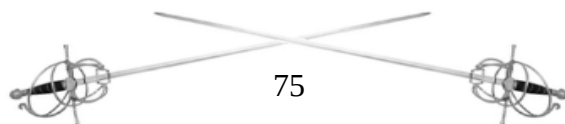
„Naštěstí to dost posrali,“ řekne na závěr debaty Dalou, „Bejt jich dvakrát tolik, tak nám bylo pořádně horko. Asi čekali, že nebudeme dávat pozor.“

„Snad,“ pokrčí rameny Bordas, „Tak jsme domluvený. Ty muže zase odvedu, vrátím se co nejdřív, vemte Omera sem do domu a někde ho uložte. Snad neumře dřív, než dorazím s knězem.“

„Je ho škoda.“

„Určitě, ale tak už to bohužel chodí,“ znovu pokrčí rameny Edmond, pak se rozloučí a zamíří za tlupou odrbanců, co přešlapuje na dvoře.

Ti se netváří dvakrát vlídně, jsou z bandy Kruťase Guy, moc dobře si vzpomínají, jak před ne zase tak dávnou dobou přišel s tímhle mladíkem do jejich doupěte Achile Gauvion, žádající potrestání jejich druha Marcela, který bodl do břicha Hyacinta. Který je mimochodem dnes také s nimi. A jak potom Achile převezl jejich šefa, když přímo uprostřed jejich tábora Marcela podřízl. Jak se zdá, dnes pro něj nebo jeho přátele udělali dobrou službu. Ale šéf asi ví proč, nespíš za to bude něco k žrádlu, co ten Edmond o jeho šéf dovedou vždycky někde sehnat. I když celá Paříž hladoví. To se jim zase musí nechat.

Bordas se vrátí asi za dvě hodiny a po jeho boku kráčí lehce ovíněný asi dvacetiletý mnich, soudě podle jeho zašlého hábitu. Bazin, jak se potulný mladý mnich jmenuje, má možná pár semestrů náboženského vzdělání, ale určitě není knězem, za kterého se vydává. Poskytuje však útěchu chudým za drobné materiální protislužby, nejčastěji něco k snědku a také na zapití soust. Umí něco málo latinsky, zná nějaké formulky. Tak jeho počínání dostává zdání důvěryhodnosti.

Omer leží na lůžku v domě a je popelavě bílý. Přes několik pokrývek, které přes něho přehodili, cítí stále větší zimu, oči drží otevřené jen silou vůle. Moc dobře cítí, jak si pro něho přichází smrt. Ale snaží se udržet při vědomí. Stěží otočí hlavu a na jeho bezkrvé tváři se rozhostí výraz míru, při spatření přicházející dvojice. Bazina zná, poskytl už útěchu a poslední službu nejednomu z jeho kamarádů, co už odešli z tohoto světa snad někdy za lepším.

„Díkybohu,“ hlesne jen.

„Už jsem u tebe, synu,“ tváří se zkroušeně falešný kněz, byť je mu osud raněného upřímně lhostejný. Umí ale hrát svou roli dobře, už pár let si tím

celkem dobře vydělává, bohužel většinou dostává odměnu v naturáliích.

„Musím se vyzpovídat ... ze svých hříchů ... Otče,“ mluví umírající přerývaně.

„Jsem připravený tě vyslechnout, synu, a dát ti rozhřešení,“ posadí se mnich na lůžko, tváří se zaujatě a soucitně.

Asi čtvrt hodiny trvá rozhovor odcházejícího s knězem, ten pak provede úkony spojené s rozhřešením a posledním pomazáním.

„Čeká tě království nebeské, synu,“ naznačí rukou kříž nad tělem Bazin.

„Kéž by, Otče.“

„Tvé hříchy nejsou velké a Bůh je milosrdný. Můžeš odejít v pokoji, synu, jsi nyní smířený s Bohem,“ řekne mnich rozhodně, pokřičuje se. U lůžka ho vystřídá Bordas.

„Už se to blíží,“ spíše zašeptá než řekne postřelený mladík.

„Já vím, Omere,“ vezme umírajícího za ruku Edmond, „Přivedl jsem kněze a splním i druhou část slibu. Budeš mít křesťanský pohřeb.“

„Tak jo, pane. A pane ... děkuju za všechno ... vám i panu Achilovi ... snad jsem to dneska aspoň trochu splatil ...“

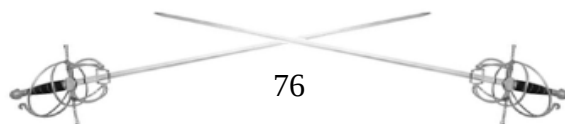
„Určitě, Omere, určitě.“

„Bez vás ... byl bych mrtvej už dávno ... ačkoli ... není mi zase tolik ... ale co se dá dělat, že jo.“

„Bohužel Bůh rozhodl, Omere, a bere si tě k sobě. Do svého království. Tam ti bude líp, než tady. Buď s pokojem, Omere,“ říká Bordas ztěžka, přeci jen má ke svým lidem jisté pouto, tohle byl hodně šikovný mladík.

„Chce se mi hrozně spát ... pane. Už musím jít, pane. Už nemám sílu ... už brzo ...“

„Zavři oči, Omere, přestaň se bránit, přestaň se prát se smrtí. Přijmi ji v pokoji,“ stiskne Edmond ruku umírajícího, která je hrozně studená, houževnaté mladé tělo a stejně tak jeho mysl už opravdu mele z posledního.

„Tak jo, pane,“ zašeptá skoro neslyšitelně hoch, lehce chvějící víčka se mu zavírají, poslechne a přestane bojovat s hroznou únavou, poddá se přicházejícímu bezvědomí a kómatu. Jeho víčka se ještě párkrát zachvějí a pak již zůstanou nehybné.

„Už?“ zeptá se Bazin, stojící kousek opodál.

„Ještě ne, jen usnul. Ale brzy už ano,“ povstane Bordas, „Pojď,“ vezme falešného kněze za ruku, „Odměnu dostaneš, nemusíš se bát. A jemu vystrojíme řádnej pohřeb, jak jsem mu slíbil,“ dodá.

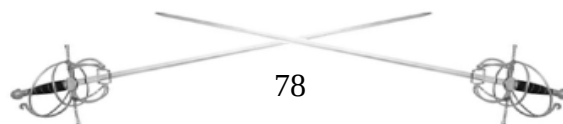
Princ Louis de Condé

SEDMDESÁTÁ PÁTÁ KAPITOLA

URVAT CO NEJVÍC, TO JE OČ TU BĚŽÍ

Po jednání parlamentní delegace v Saint-Germain-en-Laye ve čtvrtek pětadvacátého února, následují v sobotu a neděli sedmadvacátého a osmadvacátého února masové lidové bouře v Paříži. Díkybohu pro město nepřerostou v bezuzdné drancování, ačkoli se občasně excesy objeví. Město a jeho vyčerpané obyvatele tou dobou sužuje nejen hlad, ale také obleva, která zapříčiní rozsáhlé povodně. Díky nim se částečně rozpadá La Pont Rouge, Červený most, postavený před sedmnácti roky, který nahrazuje bývalý přívoz a který spojuje ulici de Beaune a palác Tuilerie.

Kardinál Mazarin se pochopitelně zabývá jak událostmi v Paříži, tak politickou situací i na jiných frontách. Na což doplatí maršál von Rantzau, který se jako guvernér Dunkerque ocitá v obklíčení

nepřítel. První ministr má obavu, aby se nenechal uplatit a město nevydal, špehové mu dokonce donesou i přesnou částku, která mu má být nabídnuta. Proto ho Mazarin vyláká na schůzku a nechá uvěznit. Chudák zmrzačený maršál tak doplácí na podezření ze zrady, už devět let nemá nohu, kterou ztratil při obléhání Arrasu a posléze mu na bojišti zmrzačili i ruku.

V pondělí prvního března přichází pro královský dvůr velmi dobrá zpráva. Maršál de Turenne, bratr vévody de Bouillon, utrpí porážku, když ho opustí téměř celé jeho vojsko, podplacené Mazarinem. Vojevůdci tak nezbyvá než uprchnout. Tato zpráva má samozřejmě dopad i na odbojné Frondéry v Paříži, neboť očekávaná pomoc pro obležené město dozajista nepřijde.

Možná i proto jsou od čtvrtka čtvrtého března zahájeny mírové rozhovory na neutrální půdě na zámku Rueil. Do toho se tak po dlouhé době vrací život, který zde vlastně skončil smrtí velkého kardinála de Richelieu v prosinci roku šestnáctistého čtyřicátého druhého.

K jednáním hledí s nadějí mnoho obyvatel Paříže, ale též přívrženců královského dvora, zvláště těch, kterým se krveprolití rozpoutané vojáky vévody de Condé příliš nelíbí. Všem je však jasné, že nalézt kompromis přijatelný pro obě strany bude nesmírně obtížné, zvláště, když na straně Frondy je značné množství velmi ambiciózních osob, které chtějí vytrískat do nejvíce nebo alespoň o co nejméně přijít. Ovšem stále rostoucí hlad nutí představitele Frondy se dohodnout co nejrychleji, klasická míra pšenice stojí šedesát liber, tu si však ze zbytků různých zásob může koupit jen málokdo, pokud se ještě vůbec ve vyhladovělém městě objeví.

Zásoby mají například ještě i obchodníci Maurice Tissot a Coiffier Mallet junior, kteří úspěšně přestáli lidové bouře a útok na jejich sklad, který jeho ochránci ubránili. Od té doby už je v jeho okolí klid. Chudákovi Omerovi nechá Maurice vystrojit solidní pohřeb a výdaje za něj si započítá do nákladů spojených s jejich obchodováním. Stejně tak tam přibude položka za odměnu vyplacenou v naturáliích pro členy bandy Kruťase Guy, což Tissotovi ale přijde přiměřená ztráta za zachování zbytku zásob. Ze kterých začne po dohodě s Coiffierem pouštět do prodeje přece jenom více. Také nějaké zásoby nechá v noci převést do domu svého i přítele, něco do pekárny.

Královská rodina zůstává na zámku Saint-Germain-en-Laye, kde se již v rámci možností zabydlela, kardinál Mazarin, stejně jako další vyjednavací za stranu dvora, pak cestují na jednání do Rueil. Pochopitelně napilno má i markýz de Almare, který spolu s dalšími úředníky nejen studuje písemné návrhy, ale též je pomáhá utvářet.

Nejde jen o požadavky vznášené parlamentem, které se týkají dodržování smluv podepsaných v říjnu loňského roku, ale především o požadavky vzbouřených velmožů z mocných francouzských rodů. Ti chtějí vytrískat pro své rodiny do nejvíce, jde jim jak o přímé peníze, tak o získání různých panství či guvernérství, přičemž o některé přišli při různých spiknutích jejích členů v minulosti, což je například případ vévody de Bouillon. Svoje si prosazují také sourozenci vévody de Condé. Pochopitelně se očekává amnestie pro Frondéry, aby nemohli být později obžalováni ze vzpoury proti králi a souzení či dokonce bez soudu uvěznění. Taková milost musí pochopitelně zahrnovat i vévodu de Beaufort, který je vlastně stále pouhým uprchlým vězněm. Pan de Gondi zase pošilhává přinejmenším po kardinálském klobouku.

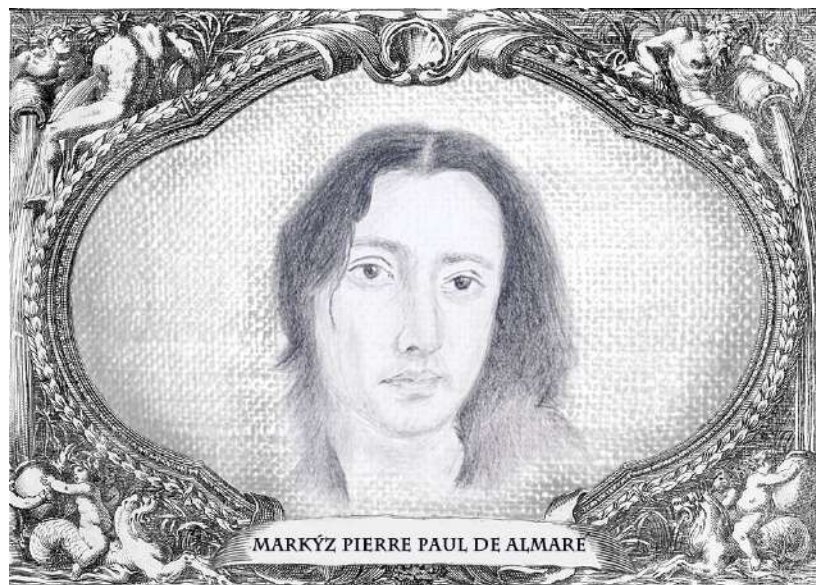

Jde o dost nehorázné požadavky, pokud si někdo uvědomí, že se ti, jenž je vznáší, nachází v obklíčeném městě, nedostává se jim zoufale jídla a čas hraje proti nim. Nicméně i kardinálovi Mazarinovi a jeho přívržencům je jasné, že nemohou očekávat své bezpodmínečné vítězství. Mnozí jejich nepřátelé jsou schopni v boji vytrvat, bez ohledu na utrpení obyčejných lidí, jsou schopni rozpoutat další krveprolití, bránit nadále město a jen zvyšovat nenávist. Pro stranu dvora je důležité, aby přestali volat po odchodu prvního ministra, aby uznali současné politické uspořádání a podvolili se nadále vůli královny regentky.

V každém případě je všem jasné, že jakákoli dohoda není definitivní, ale pouze dočasným smírem či kompromisem. Určitě se proti dřívější době posílí o něco moc dvora, svou pozici si upevní i kardinál Mazarin. Všichni ale tuší, kdo v tuto chvíli je jednoznačně na koni. Tou osobou je vévoda de Condé, který svými vojáky i svými nevybíravými metodami hájí zájmy krále. A který v následné době očekává, že bude plně respektováno posílení jeho vlivu. Sám jistě věří, že bude tím, kdo bude fakticky rozhodovat a bez jehož souhlasu si nedovolí první ministr ani královna vydat žádný významný výnos. Pravděpodobně se nevzdává naděje, že postupně nahradí Mazarina v jeho pozicích a stane se pro královnu mužem i rádcem číslo jedna.

Markýz Pierre de Almare toho večera dorazí do svého dočasného útočiště v paláci Saint-Germain-en-Laye až krátce před desátou hodinou večerní. Dostal sice nabídku, aby přenocoval na zámku Rueil, on však dává přednost vrátit se za svými blízkými. Podle předpokladů nalezne v komnatách, přidělených jeho rodině, svou sestru i jejího staronového milence. Ti jsou ve společnosti mladých urozených sloužících, povečeřeli, teď popíjejí víno a klábosí. Spolu s nimi u poněkud prosté tabule sedí pan Archibald de Rigault, pan Baptiste de La Solignac, jeho sestra Julie a její snoubenec pan Raoul de Barbou.

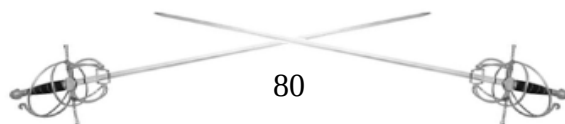
„Už jsem myslela, že dneska ani nedorazíš,“ pozvedne zrak ke svému bratru markýza Andrea de Cavarlene, jako jediná zůstane sedět, ostatní se rychle zvedají.

„Ó, moc nechybělo. Jsem nesmírně vyčerpaný,“ posteskné si oslovený.

„Můj ty Bože, příteli, z čeho můžete být tak vyčerpaný? Copak jste vedl nějakou bitvu?“ promluví hrabě Armand de Godille.

„Skoro, příteli. Jen jsme ji nevedli meči a pistolemi, ale slovy a dohadováním. Věřte, taková jednání jsou někdy ještě úmornější, než

kdybychom se dohadovali pomocí mečů.“

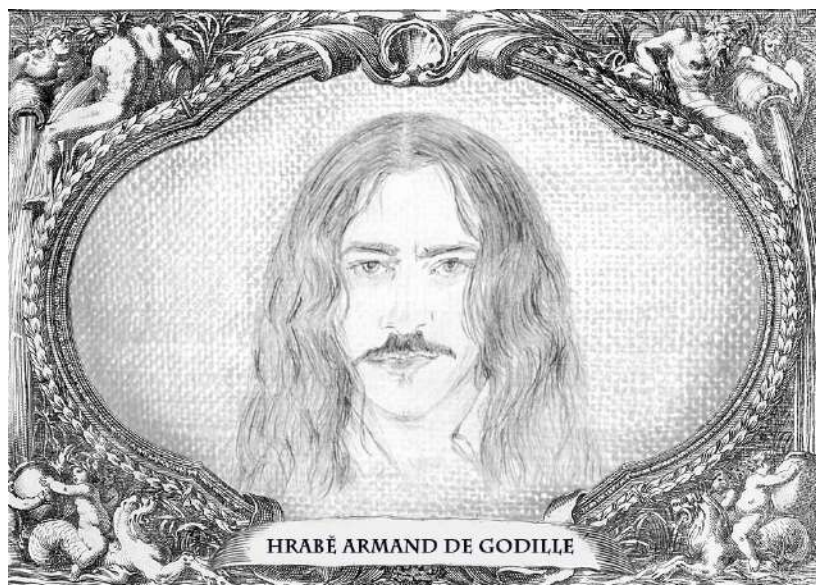

„Tak to vám věřím,“ zasměje se Armand, „Mě by určitě takový celodenní jednání dozajista zabilo.“

„Pokud by dříve Vaše Excelence nezabila ty vyjednávače z druhé strany,“ dovolí si štiplavou poznámku Quido Dujardin alias pan de Rigault, přeci jen si je vědom určité pozice, kterou si vydobyl a již se tolik nebojí bez dovolení promluvit.

„Však by se tak veškerý jednání náramně zjednodušilo,“ šlehne hrabě pohledem po svém podkoním.

„Máte pravdu, příteli, velmi zjednodušilo,“ zasměje se Pierre, „Bohužel by ale nestačilo zabít těch pár vyjednávačů, ale musel byste vybít celé mocné rody tohoto království, jejichž zájmy oni zastupují. Pak také celý parlament, všechny jeho členy, mnohdy s též rozvětveným příbuzenstvem. Ba ne, tak jednoduché to nebude. O čemž svědčí i skutečnost, kdy zase zítra brzo ráno musím odjet zpátky na zámek Rueil.“

„Pak bylo skoro zbytečné sem jezdit, ne?“ prohodí Andrea.

„Z praktického pohledu nepochybně, mohl jsem tam přenocovat. Ale potřebuji si vyčistit

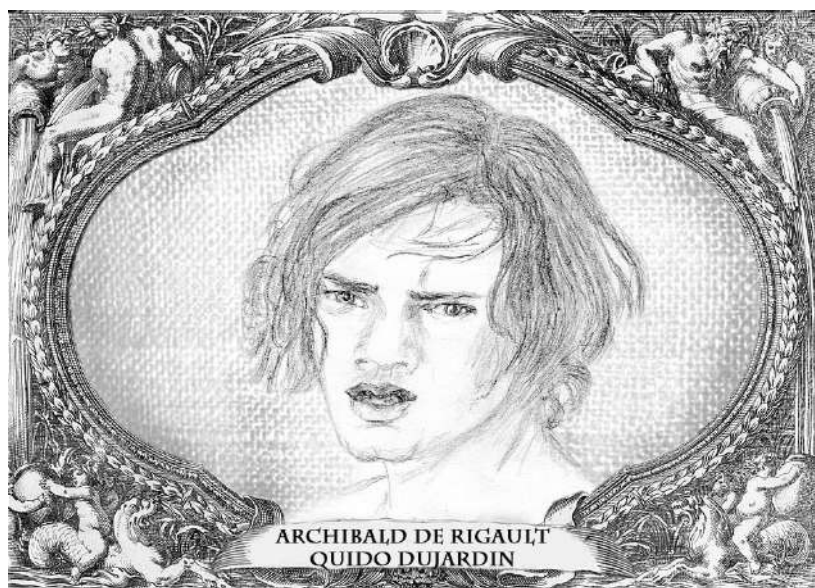
hlavu. Což jde nejlépe udělat v rozhovoru a ve společnosti osob mně nejbližších. Proto jsem za vámi přijel a raduji se, že vás zde nacházím,“ zatváří se velmi mile markýz, „Mám však i druhý důvod, poněkud přízemnější. Zítra odpoledne se chystám vyrazit do Paříže, zdržím se tam tak jeden, dva dny. Rád bych si s sebou vzal doprovod jako minule,“ podívá se významně na Baptista s Raulem a především na Quida.

„Chcete zase mého podkoního?“ otočí se na podřízeného pan de Godille, „Tak je váš. Stejně se teď jenom fláká. Vlastně my všichni, teda co se týká našeho vojenského posláním. Jinak ...,“ nedořekne a podívá se zamilovaně na markýzu.

„Řekněte mi, kdy a kde mám být, Milosti,“ ukloní se Dujardin.

„Zítra ve dvě hodiny mě vyzvednete s panem de La Solignac a panem de Barbou na zámku v Rueil,“ vydá jasný pokyn pan de Almare, „Když dovolíte, rád bych si teď chvíli promluvil se svou sestrou a svým přítelem, panem hrabětem,“ řekne svým osobitým okouzlejícím způsobem, takže vyhazovaným osobám jeho příkaz přijde docela milý.

Předchozí slova znamenají, že se tři mladíci a jedna dívka odporoučejí, naopak příběhne sluha Simon Dorlan, aby přinesl svému pánovi něco na zub a všem přítomným dolil jejich oblíbené nápoje, v případě pánů víno a pro dámu její likér. Pak se také odporoučí na chodbu.

„Nelhal jsem, jsem opravdu celý zničený,“ dopadne tělo markýze do křesla, které se svou kvalitou nemůže vůbec rovnat vybavení v jeho pařížském paláci.

„Je možný se vůbec dohodnout?“ zvedne svůj zrak jeho sestra.

„Nejen možné, ale bezpodmínečně nutné. Tento stav nelze protahovat donekonečna. Nikdo nechce frontální útok na Paříž, vždyť i bratránek Louis tam má svoje sourozence. Ani pan Jules nestojí o další krveprolití, už ho bylo více než dost. A ti uvnitř obleženého města zase nemají tak velký manévrovací prostor, jsou dokonale odříznutí od zásobování a možná jim i trochu napověděly lidové bouře, které minulou sobotu a neděli proběhly.“

„Já bych jim moc neustupoval. Radši bych je dorazil,“ zachmuří se Armand.

„Příteli, koho chcete dorazit? Nezapomínejte, kromě odbojných pánů z parlamentu a jejich rodin jsou ve městě velmožové, často i se svými rodinami. Příbuzní Louise i královského dvora. Ale také tam jsou naši lidé, například váš šikovný sekretář i s celou svou rodinou, všichni sloužící v mém paláci. Rodiny členů vašeho štábu, pana de Taille i pana de Brese. Copak i je byste chtěl vyhubit?“ pohlédne nevinně markýz na drsného vojáka, byť v tónu jeho hlasu zaznívá mírná ironie.

„Příteli, omlouvám se za svou přímost, ale jednoho se bojím,“ napije se zhluboka hrabě, pak teprve pokračuje, „Nějakou dobu tady krvácíme a já mám strach, že nakonec to bude všechno zbytečný. Přijdete vy, diplomati, domluvíte se nějak a vlastně to nakonec bude skoro jako předtím. Akorát jsme trochu krváceli, pravda, ta druhá strana poněkud víc.“

„Není vůbec třeba se omlouvat,“ zavrtí hlavou Pierre, „Vždyť máte skoro naprostou pravdu.“

„Naprostou pravdu? Chcete jim nakonec ustoupit?“ objeví se hrozná zklamání v obličeji vojáka.

„Příteli, politika je velmi zvláštní a má své mírné nuance, které se vám jako muži meče a rázných řešení jen obtížně vysvětlují. Situace nebude jako předtím, ačkoli se to tak může třeba i zdát.“

„Nebude? A v čem bude jako stejná a v čem jiná?“ chmouří se Armand.

„Asi většina lidí zůstane na svých místech, jako před bloádou města.“

„Všichni? Všichni ty odbojní radové a další zrádci z parlamentu? Nebudou potupně vyhnáni nebo ještě lépe pověšeni za krk? Jak by se vyjímali vedle těch sedláků, co jejich mrtvolu lemuje cesty!“

„Příteli, máte pravdu, kdyby existovala spravedlnost, museli by proradní pánové z parlamentu viset místo těch sedláků, ne vedle nich,“ zdůrazní pan de Almare slovo místo, „Bohužel světská spravedlnost je dost ohebná a dost nespravedlivá. Tak umírají ti nebozí sedláci, co si chtěli přivydělat prodejem svých výdobytků země a pánům z parlamentu tak maximálně kručí v břiše. Oni ani nekrváceli v bitvě u Charentonu, ani v dalších šarvátkách či při plenění vojáků Louise, ke kterému občas bohužel také došlo.“

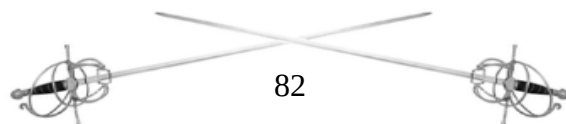
„To by mě teda zajímalo, co se teda změní, až se teda jako dohodnete,“ je hrabě očividně otrávený ba doslova znechucený.

„Změní se toho velmi mnoho, ačkoli na první pohled to nepozná někdo, kdo dobře nezná taje zákulisních jednání, velmi jemné předivo moci. Pánové z parlamentu poněkud zjihnou a i když jim mnohé vybojované výhody zůstanou, jejich odboj bude nepochybně umírněnější. Polepší si někteří členové nejmocnějších rodů, kteří si svou následnou loajalitu ke dvoru nechají zaplatit. Dobře zaplatit. Dohodou bude pan Jules potvrzený ve své pozici prvního ministra a nikdo ho nebude vyhánět a prohlašovat za osobu non grata. Alespoň v nějaké dohledné době ne.“

„Hm, to se mi moc jako vítězství nezdá. Vyhraje vůbec skutečně někdo?“

„Jeden vítěz zde nepochybně je, a tím je náš drahý Louis. Ne tím, že by získal snad úřad prvního ministra nebo prvního muže po králi, alespoň ne oficiálně. Ale ve skutečnosti je on vítězem a také bude očekávat zaslouženou odměnu. Což začas vyvolá další spory, kterých se my dva, přáteli, tolik obáváme,“ povzdechne si pan de Almare.

„Pierre, nešlo by nějak vyjednat, aby Louis zaujmul místo toho vašeho Mazarina? Víím, nechcete to slyšet, ale nevyřešilo by to mnohý? Teď, když tady má Louis vojáky? Však by jistě šlo domluvit, aby ani ten váš kardinál neodešel s prázdnou. Louis by se stal prvním ministrem a určitě by si zjednal pořádek,“ navrhuje své řešení Andrea.

„Drahá sestro, něco takového by okamžitě nabouralo křehkou rovnováhu sil, což si jistě uvědomuje i Louis. Co by říkal vévoda d'Orleans? A co další rody, kdyby rodina pana de Condé tak povýšila? Navíc královna určitě nebude chtít přijít o svého prvního ministra, který je jejím dobrým rádcem a štítem proti mocným rodům a jejich dost vyděračským požadavkům. To si řekněme upřímně, tady, mezi námi, v naší rodině,“ dodá markýz a oba jeho společníci se zachvějí, mluví, jako by již Armand patřil do rodiny.

„Vždyť i z pohledu naší rodiny by něco takového bylo více než dobrý,“ oponuje markýza, „Náš vliv by ještě vzrostl. Také máme právo něco požadovat, nebo ne? Přece se nebudeme jen dívat, jak všichni okolo hrabou a my nic?“

„Mám snad trvat, aby do smlouvy byl zanesen bod i pro naši rodinu?“ podívá se pobaveně Pierre na své spolustolovníky, „Copak bychom měli požadovat? Někaké statky?“

„Tak našlo by se toho dost,“ nehodlá se vzdát sestra, „Třeba pro tebe, taková pozice podkoního krále, jen si vzpomeň, jakou moc měl markýz de Cinq-Mars.“

„Já si spíše vzpomínám, jak nakonec dopadl.“

„Protože byl hlupák. To ty nejsi. Už jednou o tobě v té souvislosti mluvili.“

„Ano, ale já o žádný úřad nestojím. Kdybych o něj stál, dávno bych ho měl. Buď bych si ho dojednal, nebo bych si ho koupil.“

„Budiž, tvoje volba,“ dá markýza výrazem najevo svůj nesouhlas s postojem bratra, „Na dvoře královny jsou i úřady, který by byly vhodný pro mě. A tady Armand, ten by mohl získat titul maršálka nebo rovnou maršála. Mohli by mu svěřit velení nějaký armádě, zkušeností už má dost, nemyslíš?“

„Myslím, v případě vás obou. A mohu vám slíbit, budu vaše požadavky podporovat. Ale až nastane vhodná doba. Tu teď nevidím. Při vši úctě, teď se jedná přeci jen o něco výš, řeší se příslušníci těch nejmnocnějších rodů, většinou spojených blízkým příbuzenským vztahem s rodem královským.“

„Nepatříme snad k rodině de Condé? Nepatří snad Armand k významnému rodu?“

„Ale jistě. Ale pan de Conti, pan de Elbeuf, pan de Beaufort, ti jsou přeci jen o stupínek výš.“

„Prosím, uznávám. Ale Pierre, nebuď hloupej a nenech se zase uchlácholit sliby.“

„Uchlácholit sliby?“

„No, například, měl si už mít guvernérství v Angers, pokud se nepletu. A jak to dopadlo? Nějak se na ten slib zapomnělo.“

„Ani se nezlobím. O takový úřad nestojím, jen by mě zatěžoval.“

„Můj ty Bože, především by ti z něj plynuly příjmy. Ale pokud ho nechceš, tak proč bys ho nemohl přepustit Armandovi? Tomu by slušel, ne?“

„Pro mě?“ tváří se udiveně hrabě, „Já bych radši získal vojenskou hodnost ...“

„To se přece nevylučuje,“ je markýza v ráži, „Není nám už dvacet a musíme taky myslet na svoje potomky. Všichni tři, máme jich dohromady už dost. Byl by hřích nevyužít příležitosti, nemyslíte?“ podívá se na oba své společníky, kteří jsou teď poněkud rozpačití.

„Drahá sestro, jak by se tvářili jiní příslušníci podobně urozených rodin, jako jsou naše, kdyby se naše jména objevila ve stejné smlouvě se jmény princů a princezen?“ říká s mírnou ironií pan de Almare.

„Můj ty Bože, vždyť každá smlouva má různé dodatky, třeba i tajný, ne? Neříkej, Pierre, že by se něco takového nedalo zařídit. Seš součástí těch vyjednávání, máš nepochybně vliv, tak třeba právě to guvernérství v Angers by se domluvit mohlo, ne? Bez tak už si ho měl slíbený. A není bezvýznamný, to víte oba,“ trvá ona tvrdošíjně na svém, a aby toho nebylo málo, pokračuje, „Taky by mohli navýšit rentu pro tebe, Pierre, a další přiznat pro mě a Armanda.“

„Tohle všechno mám teď požadovat?“ tváří se pobaveně bratr, zatímco tvář jeho přítele vykazuje rozpaky.

„Pierre, nevysmívej se mi. Alespoň jeden z nás tří musí myslet na praktické záležitosti, když vy žijete jen pro svou zábavu,“ říká ona teď s mírným dotčením, „Ty, Pierre, se těšíš ze zákulisních jednání, prosím, ale proč nemyslet taky na sebe? Ty, Armande, se bavíš tím svým válčením, které ti už párkrát málem přineslo smrt. Ale taky budiž, jsi z rodiny, kde je válčení tradicí a posláním. Ale co z toho máš?“

„Drahá sestřičko,“ neztrácí dobrou náladu markýz, „nejsme snad dobře zajištěni? Ty máš své místo mezi dvorními dámami, a co se týká praktických záležitostí, nedohlíží snad na tvoje zájmy osoba, kterou ti sehnal sekretář tady pana hraběte? Který mimochodem nemyslí jen na válčení, právě díky svému sekretáři se mu taky daří zajistit se materiálně. I já získávám pomocí svého správce. Díky těmto lidem si můžeme s přítelem dopřávat zábavy, byť uznávám, že ta jeho je věru nebezpečná.“

„Nu prosím, pokud nám má tohle stačit ... možná vám připadám jako chamtivá ženská, ale já myslím na naše potomky ...“, zachvěje se teď markýza, neboť si uvědomí, že Armand stále neví o svém otcovství jejího druhého syna.

„Tak já nevím,“ říká dost rozpačitě pan de Godille, „Ten můj sekretář je opravdu šikovnej, nějaký peníze mi sehnal. A co se týká toho dalšího, mám svůj pluk, snad se těším důvěře pana prince, dosáhl jsem už nějakých úspěchů, si teda myslím. Pravda, takový titul maršálka bych bral, ale nejsem si jistej, jestli mi ho chce někdo dát ... Teda Mazarin vo tom už párkrát mluvil, kdysi mi nabízel podporu i vévoda d'Orleans, taky princ de Condé ... ale nejsem si jistej, jak vážně to mysleli. To se ví, řeči se mluví a voda teče, nebo tak nějak se to snad říká ...“

„Já jen říkám, že je třeba využít příležitosti. A podle mého teď je vhodná doba, když se domlouvá ten smír. Za kým vlastně jdeš, Pierre? Myslím v tý Paříži?“ podívá se ona upřeně na svého bratra.

„Státní tajemství,“ zazubí se on.

„Čerta tajemství, stejně je to jasný.“

„Tak proč se ptáš?“ usmívá se pan de Almare, „Pochopitelně navštívím naše příbuzném, mimo jiné. Už jsou známé jejich požadavky, možná bude vhodné o nich mluvit, zjistit, nakolik je myslí vážně a nakolik jsou schopni slevit. Uvidíme, jak přátelsky mě přijmou, minule mi Genevieva málem vyškrabala oči. Chová se jak pravá Amazonka,“ dodá s velkou ironií.

„A taky podle toho získá,“ neodpustí si poznámku Andrea, „Pierre, máš možnost ovlivnit mínění kardinála, máš ale taky možnost, aby tě podpořil Louis, a možná i jeho bratr, neříkals snad, jak dobře si rozumíte? Však ani Genevieva nebude věčně tak nabroušená, až jí zacpou hubu kde čím, možná taky pytle zlatáků.“

„Já ti přece rozumím,“ říká bratr shovívavě, „Jednáš tak, jak je zvykem. Považuješ za hřích nemyslet na sebe, když tak činí všichni okolo. Sice už není téměř z čeho brát ...“

„Můj ty Bože, Pierre, pořád je z čeho brát!“

„Kdybys věděla ... už několik let se žije na dluh ... ale to by bylo na dlouhé vyprávění a jen bych vás tím nudil,“ podívá markýz se na oba své společníky shovívavě, „Dobrá, slibuji, budu na tvoje slova myslet. Ale nepovažuji teď za nejvhodnější dobu příliš napínat strunu. Všichni jsou podráždění, všichni urputně bojují především za sebe. Nebylo by dobré ztratit teď přízeň. Dohodou nic nekončí, naopak, začíná nový souboj o moc, jen s poněkud jinak rozdanými kartami. Bude dost příležitostí požadovat i něco pro sebe. Budou se tvořit nová spojení, bude zájem udržet ta stará.“

„Ty se v tom vyznáš nejlíp,“ pokrčí ona rameny, „Víš, kdy a jak promluvit. Ale někdy podle mého myslíš víc na jiný než na sebe a svojí rodinu. Seš teď její hlavou, neseš zodpovědnost za všechny, na to nezapomínej.“

„Kvůli mně si starosti nedělejte,“ cítí nutnost se ozvat hrabě, „Nijak zvlášť si nestěžuju, mám svůj pluk a ten sekretář mi taky něco vydělá, aspoň doufám. Vlastně von a jeho přátelé nám vydělávají tak říkajíc všem, pokud se nepletu.“

„Nepletete, příteli,“ usměje se Pierre, „Provázanost našich neurozených služebníků je v Paříži i v Anjou, vyděláváme na tom oba, vlastně asi brzy i moje sestra, jejíž nový správce panství je taky z jejich řad. Ačkoli nezastírám, když použiji vulgárnější výraz, že tak říkajíc podojit státní kasu je nepochybně lákavé. Královský dvůr toho už hodně rozdál, ale pořád ještě něco má a něco rozdat může.“

„Konečně rozumná slova,“ tváří se markýza spokojeně, „I ten výraz se mi líbí. Podojit státní kasu. Jasně, dojej jí všichni, tak proč ne my.“

„Drahá sestřičko, řeknu ti jedno sladké tajemství,“ usmívá se bratr, „Já i pan hrabě už tu státní pokladnici nějaký ten pátek dojíme. Tedy ne přímo, ale prostřednictvím našich sloužících. Správců a

sekretářů. Z různých dodávek pro armádu máme nějaký ten podíl, ale máme i podíl v jiných obchodech. Zatím jsme o tom moc nemluvili, ale když si začala ... Příteli, nemračte se,“ zasměje se srdečně, „Tím vaše gloriola válečníka neutrpí, minimálně v očích mé praktické sestřičky určitě ne. Spojovat se s obchodníky není nic nečestného či zpozdilého, ba právě naopak. Oni mají budoucnost, jsou draví a šikovní.“

„Něco o tom vím,“ podívá se s úsměvem markýza na svého milence, „Pierre má pravdu, Armande, chováš se naprosto správně a docela tě obdivuju, jak sis to zařídil. Jaký sis vybral lidi, jak tady v Paříži, tak tam v Anjou. Ale ruku na srdce, Pierre, copak by neprospělo, například, kdybysme získali nějaký ty úřady? Třeba správcovství důležitých měst, jako je Angers? Nebo nějaký provincie? Tak trochu vyšoupli ty, co už jsou za vrcholem? Co už nejsou tak oblíbený? Královna tě uznává, král tě má rád, Mazarin tě potřebuje. Louis vás má rád voba. Tak proč toho nevyužít? Jen vo tom mluvím celou tu dobu, to přece není nic špatného, ne?“ podívá se teď velmi vyzývavě na oba své spolustolovníky.

„Kriste pane,“ povzdechne si teatrálně markýz, „tak já si sem jedu odpočinout a pročistit si hlavu, kodrcám se tmou po hrozných cestách, a místo toho mě tady čeká jen druhé kolo jednání.“

„Chceš snad utýct do postele?“ podívá se na něho přísně sestra.

„Ale ne,“ odpoví pan de Almare, naliže si do pohárku další víno, „pro mě za mě, můžeme si probrat naše požadavky, podrobně, co vlastně chceme. Nebo co bych měl pro nás někdy dosáhnout, neříkám ale, že je nyní nejvhodnější chvíle,“ upozorní důrazně.

ROZPUSTILÁ MLÁDEŽ

Je devět hodin dopoledne a trojice mladých šviháků pohání své koně březnovou krajinou, na které však stále leží stín tuhé zimy. Po předchozím oteplení, které přineslo oblevu a povodně, je zase veta a pořádně přitahuje. Mladíci však mají ve tvářích vcelku spokojený výraz, skoro by se dalo říci, že si jízdy užívají.

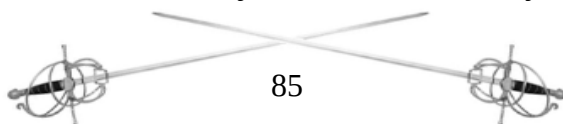
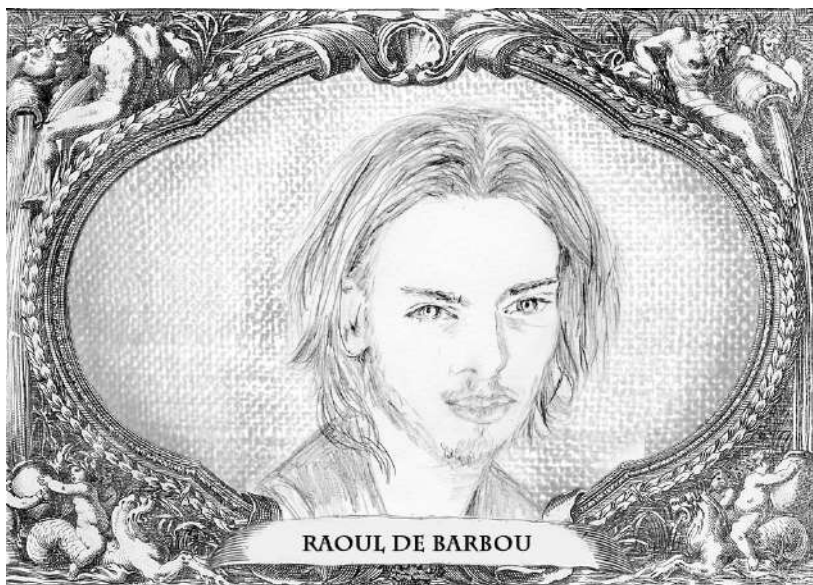
Drží se vedle sebe a družně klábosí, Quido Dujardin, kterému bylo patnáctého února jedenadvacet, po jeho pravici o půl roku starší Raoul de Barbou a po levici nejstarší z nich, Baptiste de La Solignac, jehož dvaadvacáté narozeniny předevčírem jen lehce zapili. Na nějakou oslavu nebyl čas, ostatně nikdo si na ně kromě něho a Julie beztak ani nevzpomněl.

„Docela mně kručí v břiše,“ poznamená teď právě zmíněný mladík.

„U mě se pořádně nadlábneme,“ odpovídá mu Quido, „Kdoví, čím nás pohostí v Paříži a jak dlouho tam budeme. Tak spojíme snídani s předčasným obědem. Aspoň to bude omluva za tu zajíždku na moje panství, ale potřebuju tam vyřídit rozkazy pana hraběte a taky si vzít svého sluhu,“ říká málem omluvně.

„Velmi rádi tě doprovázíme,“ ozve se Raoul, „Pořád lepší, než tvrdnout na zámku, když teď jezdí pan markýz na ty jednání bez nás.“

„Ó, prej tvrdnout ... podle mýho ti v poslední době tvrdne něco jinýho, a to dost často,“ rozesměje se pan de La Solignac, „Copak si de nevšimnout, jak často do toho s mojí sestrou bušíte?“

„Jsme přece snoubenci, ne?“ podívá se teď pan de Barbou trochu nejistě.

„Ale jo, dyť já vám to schvaluju. Julie je určitě pořád nadřazená a ... ale nic, to je vaše věc,“ uvědomí si Baptiste, že se dostává na tenký led, vždyť před pár roky se svou nevlastní sestrou dost často obcoval, o čemž její potenciální ženich moc dobře ví.

„Skoro se zdá, že mu závidíš,“ podívá se tázavě Dujardin, který nemá tušení, co bylo mezi nevlastními sourozenci, čímž ale dostane oba své společníky do rozpaků.

„Ale vůbec ne,“ zasměje se křečovitě Baptiste, „Ačkoli, ty máš svojí ctěnou choť, Raoul svojí budoucí ctěnou choť ... teda neříkám, že bych chtěl v nějaký dohledný době nějakou manželku. Ale vy máte svoje jistý, já se musím snažit.“

„Jen se nedělej,“ ušklíbne se pan de Barbou, „Už si vošukal nějaký služebný, tam na zámku. Moc dobře to vím. Konec konců, na ten tvůj ksichtík a tvou postavičku ty husy jistě jen

letěj.“

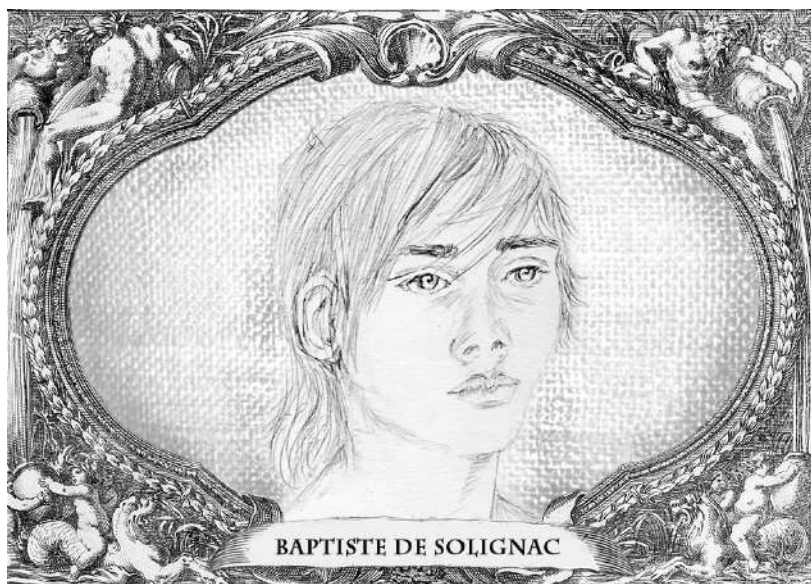
„Tak ty si určitě taky nemůžeš stěžovat,“ kontruje pan de La Solignac, „Vlastě nikdo z nás tří, ne? Tady náš přítel, co se jmenuje Archibald, ale přátelé mu říkaj přezdívkou Quido, tak ten taky určitě problém dostat do postele ženskou nemá. Aspoň co jsem slyšel, co se vypráví u pluku, co říkal Auguste a tak.“

„V tomhle si, vážení, asi nemáme co vyčítat a co závidět,“ usměje se shovívavě Dujardin, „Akorát, že já mám různě roztroušený potomky, vy, jak se zdá, vo žádnéjch nevíte. Ale jinak, jak jsem pochopil a taky slyšel, jak se teď daleko častějš bavíme, tak jste vojeli taky pěknou řádku ženskéjch.“

„To máš pravdu,“ zasměje se Raoul, „Na kterou ty nejvíc vzpomínáš? Nebo ne, která byla tvoje první?“ položí raději otázku jinak, má taky máslo na hlavě, markýzu by mezi svými milenkami zmiňoval velice nerad.

„Moje první?“ změní se tvář Dujardina, „Tak něco jsem zkoušel už dřív, ale skutečně první, co mě zasvětila do tajů milování, byla Marie. S tou mám mimochodem syna Quida a teď čeká další dítě,“ zatváří se potměšile.

Pokračují v tomto tématu vlastně až do doby, než se jim objeví obrysy statku podkoního velitele anjounského pluku. Už mlčky seskočí z koní a uzdy předají bratrům Monodovým, klukům zdejšího nájemce, aby se o zvířata postarali. Sami chvátají po schodech do jídelny, touží se zahřát a také zasytit, po cestě dost prokřehli a taky jim dost vyhládl.

V jídelně narazí na další dva mladé urozence, tím prvním je Antoine Hypolit de Brese, kterému bude koncem května devatenáct let, druhým pak Filip Edmond de Aboa, ten oslaví třiatvacáté narozeniny v září. Právě sedí u velmi pozdní snídaně, neboť si dovolili lenořit po klasickém náročnějším večeru. Naopak přítomný není baron de Taille, který v zastoupení velitele pluku odjel na obhlídku kumpanií. Spíše si však potřeboval pročistit hlavu a protáhnout tělo, oba pobočníky plukovníka pak nechal vyspávat jejich každodenní opičku.

„Jak se zdá, jdeme právě včas,“ podívá se na prostřený stůl Dujardin, představovat mladé pány není potřeba, už se setkali, ačkoli se zatím nijak zvláště nepobratřili.

„Tak si přisedněte, jistě vám něco přinesou, ne?“ podívá se zle pan de Aboa na dvojici sluhů hraběte, Sylviana a Celesta, kteří teď horlivě přikyvují, aby vzápětí Celeste vyběhl z místnosti a Sylvian začal pánům plnit pohárky vínem, jehož spotřeba je v tomto domě v posledních týdnech extrémně vysoká.

„Na chvíli mě omluvte,“ ukáže místní pán na židle u stolu svým dvěma spolucestujícím, „Skočím za ženou a

taky si najdu svého sluhu. Pojede s náma.“

„Pojede? Jen si dorazil a už zase někam jedeš?“ zvedne svůj kalný zrak Filip.

„Tak snad nejde vo žádný tajemství,“ zasměje se Quido, „Ve dvě hodiny musíme vyzvednout pana markýze de Almara a jedeme s ním do Paříže.“

„Do Paříže? No jo, co se dívám,“ mávne jen rukou pan de Aboa, „A co pan hrabě?“

„Ten asi zůstane na zámku.“

„Zůstane?“ zatváří se potměšile Filip, „Tak to se hodí, ne? Vyrazíme si, dneska?“ podívá se na svého mladšího kolegu pobočníka.

„Vyrazíte? Taky nějaký posláni?“ ptá se Dujardin.

„Hovno posláni,“ šklebí se pan de Aboa, „Minule, když sem byl za bratrem, tak sem tam něco rozjednal. Hodláme si s Hypolitem vyrazit a pořádně si zašukat,“ dodá, načež se všichni tři nově příchozí srdečně rozesmějí, což ho zarazí.

„To není nic proti tobě, Filipe,“ vysvětluje Quido, „To jen, že se celou cestu sem bavíme jenom vo šukání. Probírali sme, která byla první, hodnotily svoje bejvalky i náhodný milenky a tak. Tady pánové jsou naše krev, Filipe, taky voklátí každou, která se včas neschová.“

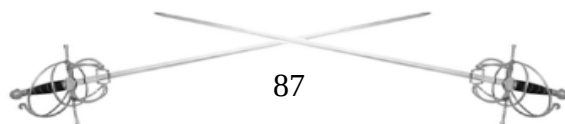
„Ach tak,“ změnění se výraz tváře proutníka, „No, my tady hlavně chlastáme. Ale když už jsme u toho, Archi, bejvaly doby, kdy bysme za nima jeli spolu,“ dodá s jemnou výčitkou.

„Tak bejvávalo,“ usměje se Dujardin s pochopením, „Ale to jsem nebyl ženatej, pamatuješ?“

„Kriste pane, copak to se vylučuje? No ne? Tady Hypolit má taky ženu, k tomu syna, ne? Což mu jistě nezabrání se dneska parádně pobavit, nemám pravdu?“

„Tak asi ano,“ dostane se teď do rozpaků nejmladší z urozených pánů, také ale nejméně oprsklý a nakonec i s nejmenšími zkušenostmi se ženami.

„To bych řekl! Využijeme tady toho bezvládí, když pan hrabě tráví teď hodně času v královském zámku. Mimochodem, taky tak mrdá, pokud je mi známo.“

„Tak o tom bych radši moc nemluvil,“ rozhlédne se kolem Quido, kousek dál postává Sylvian a není si jistý, nakolik je do milostných dobrodružství velitele pluku zasvěcený pan de Brese. Ale asi dost, neboť s panem hrabětem je nucen popíjet a dělat mu vrbu.

„Kriste pane, však na tom není nic špatného, ne? Každý potřebujeme někdy zasunout, no ne, pánové?“ podívá se Filip na oba nové hosty, „Když už vo tom mluvíme, tak vy ste vzpomínali na ty první, jo? Tak to já si taky pamatuju, bylo mi tak asi zrovna čtrnáct, jestli vůbec,“ zasměje se.

„Tak já vás tu nechám, vidím, že společné téma jste našli,“ řekne s mírnou ironií hostitel, pak už na nic nečeká a rychle vyjde z místnosti. Jeho kroky však nevedou za manželkou, ale do míst, kde by se měl nacházet Etienne Tissot, spolu s několika jinými pacienty, co si je ještě nechává doktor Athanas Viette v péči. Ke svému údivu tam nalezne jen dva vojáky, lékaře a taky svého sluhu Paula.

„Váš přítel asi bude u vaší paní,“ vysvětluje felčar, „Občas tam chodí na kus řeči.“

„Doufám, že jen na kus řeči,“ lehce se zachmuří Dujardin.

„O tom bych nepochyboval, pane,“ je si jistý Viette, „Vděčí vám za život a taky o něj jistě nechce přijít.“

„Nemyslel jsem svou poznámku vážně,“ řekne rychle Quido, uvědomuje si její nevhodnost, před doktorem a sluhou minimálně, „Vy ale přijdete o svého pomocníka, pojede se mnou,“ rychle převede řeč jinam.

„Odjíždíme, pane?“ zableskne se v očích hochů.

„Přesně tak, Paule,“ kývne podkoní, „Tak se připrav, zanedlouho vyjíždíme.“

„Může jít hned,“ říká smířlivě Athanas, „Dyť je mi jen půjčený, ne?“

Pán a sluha vyjdou na chodbu, asi šestnáctiletý mladík očima žadoní, aby dostal bližší informaci, kam že je jejich kroky vlastně povedou.

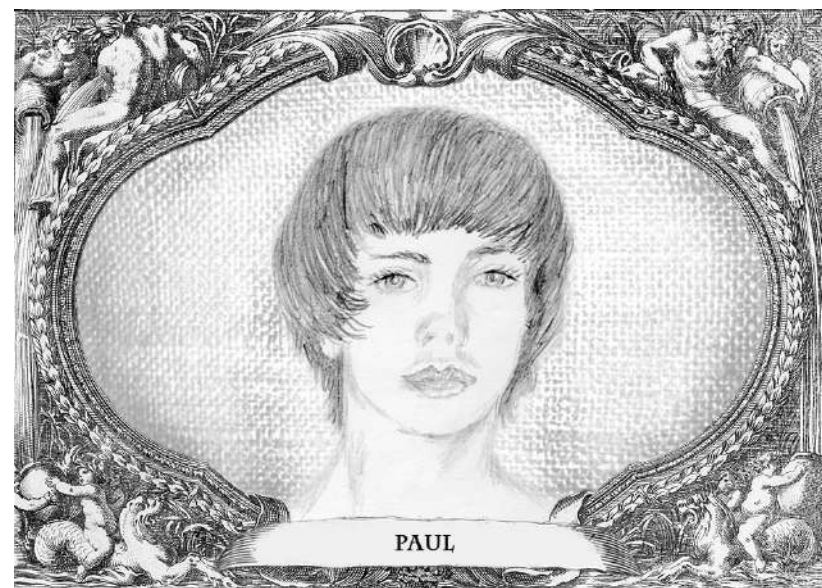
„Pojedeme zase do Paříže,“ dostane se mu odpovědi bez položené otázky.

„Do Paříže? Tajně?“ trochu se zachmuří mládenec.

„Jako obvykle, Paule. Co je? Něco ti přelítlo přes nos?“

„Ale ne, pane, já jen ... asi zase budu muset za Edmondem, že jo.“

„Asi jo,“ ušklíbne se Dujardin, „Ale je i lepší zpráva, teda si myslím.“

Budeme zase doprovázet pana markýze.“

„Pana markýze?“ rozzáří se oči chlapce, „Budeme jako zase tam v tom jeho paláci?“

„Tak minimálně jednu noc určitě, jak jsem pochopil.“

„A pane, myslíte, že nám zase daj tu nádhernou postel?“

„Tak asi jo, kam jinam by takový vzácný hosty uložili, ne?“

„Vy se mi vysmíváte, pane?“ posmutní kluk.

„Paule, radši si na něco takovýho nezvykej,“ ušklíbne se Quido, „Už začali jednat o smíru, pokud to nevíš. Oblíhání možná brzo skončí a kdoví, jak to bude s tebou.“

„To nebylo hezký, pane.“

„Krucí, Paule, seš snad můj sluha, ne? Nejsem tu vod toho, abych ti říkal hezký věci!“

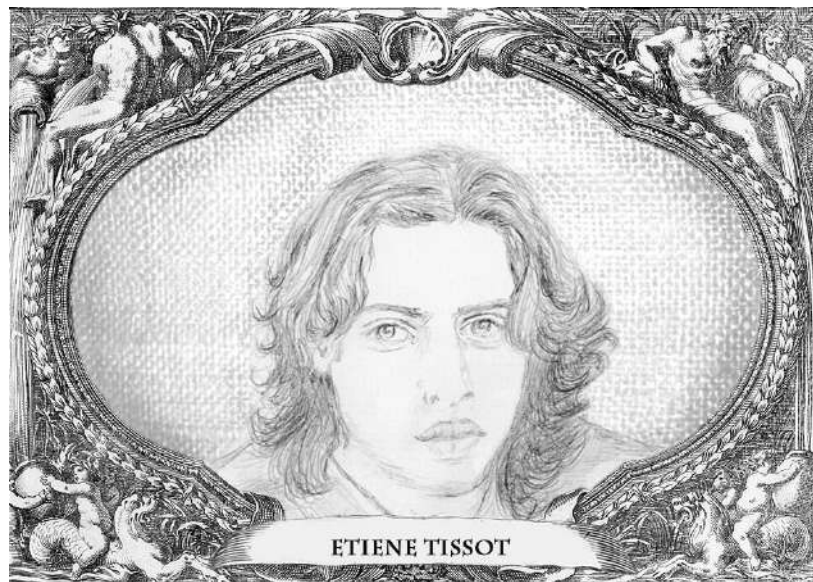
„Jistě, pane,“ sklopí hlavu mladík.

„Tak se upaluj sbalit, ať na tebe nemusíme čekat,“ otevírá právě dveře do svých osobních prostor podkoní, tam však nalezne jen sloužící manželky a nevlastní dceru, Armanda je tedy s Etienem v jejich ložnici. Ještě aby tak měla ta jeho poznámka opodstatnění, zkrabatí se mu čelo, ani by ho nemohl zabít, když dal slovo jeho bratrovi.

Otevře dveře a může se uklidnit, jeho choť i host sedí způsobně na židličkách a živě spolu debatují, nicméně ve vší početnosti. Přesto však, když vejde pán domu, oba rychle vstanou a tváří se provinile, konec konců mladík s vdanou ženou sami v jedné místnosti, dokonce v ložnici, co by si tak mohl manžel pomyslet.

„Snad neruším,“ zatváří se ten pobaveně, když vidí jejich rozpaky.

„Jen jsem zaskočil na kus řeči,“ klopí zrak Tissot, jeho zachránce je poslední, koho by chtěl naštvat či dokonce zradit.

„Pan Etienne mi jen vypráví o svojí rodině,“ říká rychle i Armanda.

„Tak to je na dlouho,“ usměje se Dujardin, „Jeho rodina je hrozně rozvětvená, má tolik různých bratranců a sestřenic, asi taky tet a strejčků.“

„Nebudu vás rušit,“ chystá se rekonvalescent raději opustit scénu, hlavu má stále obvázanou, ale vypadá dobře, zdravě.

„Počkej,“ zadrží ho přítel, „Dneska zase jedu do Paříže, tak bych možná mohl něco vyřídit, ne? Nevím, jestli budu mluvit s Mauricem osobně, ale беру s sebou Paula, tak ho tam minimálně pošlu se vzkazem, pokud budu mít jiný povinnosti,“ přidá raději

vysvětlení, zatím zraněnému hostu nic neřekl o slibu, který dal jeho otci, že už do jejich domu nev kročí. Což hodlá opravdu dodržet, pokud nebude donucen vyšší mocí tam zavítat.

„Tak do Paříže ... kdy to už probůh skončí?“

„V Rueil probíhají nějaký jednání, vo smíru. Tak možná už brzo, pak se budeš moct vrátit.“

„A nemohl bych třeba už teď s váma?“

„Ani náhodou,“ odmítne podkoní rezolutně návrh, „Nejedu sám a nemůžu si vzít další osobu. Když pominu, že ještě nejseš úplně zdravěj a kdoví, co se teď děje ve městě.“

„Právě, Quido, pořád na ně musím myslet. Jestli jsou všichni v pořádku, jestli to Victor přežil,“ klopí hlavu Tissot.

„Tak to ti řeknu tak za dva, tři dny. Zatím můžeš dělat společnost mé ženě.“

„Omlouvám se, pokud ti vadí ...“, pobledne raněný, vyloží si poslední větu jinak.

„Ale Etienne,“ položí mu přátelsky ruku na rameno hostitel, „jsi přece přítel a já ti věřím, stejně jako svojí ženě. Je jen dobře, když jí někdo dělá společnost, když jsem pořád někde pryč,“ dodá a pohlédne vlídně na oba mladé lidi, Armandě bude v dubnu devatenáct a Etienovi za pár dní dvacet.

„Nechtěl bych, aby snad nějaký řeči ...“

„Řeči?“ objeví se teď chlad v očích manžela, „Nikomu bych nedoporučoval, aby jakkoli tupil mojí ženu,“ říká rozhodně, „Což ale všichni vědí. Proto máš svolení dělat mojí ženě společnost. Nebo dokonce příkaz, pokud chceš.“

„Děkuju, Quido, nikdy bych tě nezradil,“ dušuje se Tissot, pak se na oba podívá, „Tak já už půjdu, určitě chcete být aspoň chvíli sami, když zase dneska odjíždíš.“

„Odjíždím, dokonce za velmi krátkou dobu, musíme ještě za někým do Rueil, vlastně to není tajemství, čeká nás tam ve dvě hodiny pan markýz de Almare, budu ho zase doprovázet.“

„Snad se dohodnou brzo a já se budu moct vrátit domů,“ pronese vroucné přání mladík na odchodu.

„Quido, opravdu se nezlobíš? Je to hloupé, najít mě v ložnici s cizím mužem. Ale všude jinde jsou nějaký pánové ...“

„Armando, je zbytečný vo tom mluvit. Etienne by si nikdy nic nedovolil, tím jsem si jistej a tobě taky věřím. Jsem vopravdu rád, že ti dělá společnost právě von. Je slušnej, chytřej a vzdělanej, s ním si můžeš povídat. To spíš moji urozený hosti, ty jsou jak utržený ze řetězu. Ale ani ty by si nic nedovolili, protože dobře vědí, co bych pak musel udělat,“ říká Dujardin konejšivým hlasem, ve kterém zaznívá jistota, „Mám vopravdu moc málo času, brzo zase musíme vyrazit a já se musím taky najíst. Ráno jsme nesnídali a kdoví, jaký mají v Paříži zásoby,“ tváří se teď omluvně.

„Vůbec si nedělej starosti,“ usmívá se ona, „Mám radost, za tebe. Určitě jsi významný muž, pořád někde chodíš, zatímco ti pánové tady se jen vyvalujou a popíjej.“

„Zas tak důležitěj nejsem, ale mám nějaký povinnosti. Bohužel mě často odváděj vod tebe.“

„Dyť se za pár dní vrátíš, ne? Nebo pak budeš zase pryč?“

„Nevím, pan hrabě je teď často na královském zámku, já tam jsem teda s ním. Ted' si mě zase vyžádal pan markýz de Almare, tak jsem trochu rozlítanej.“

„Všichni si tě vážej, Quido. I Etienne, to je poznat. Ten tě dokonce obdivuje.“

„Hm, možná ho to málem stálo život,“ usměje se on trpce, „Možná i s bratrem toužili po dobrodružství a málem je zabili. Maj se držet svýho kopyta, snad už to teď vědí.“

„Etienne mi vyprávěl, jak si jim radil před bitvou. I cos jim říkal. Prý už bude jen obchodníkem.“

„Tak ho snad Bůh přivedl k rozumu.“

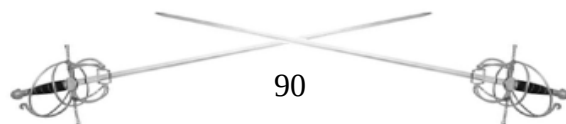
„Chceš ještě, než pojeděš?“ naznačí ona pohledem k lůžku.

„Upřímně?“ podívá se on na ni, když ona kývne, pokračuje, „Ani moc chuť nemám, ale pokud máš ty zájem, tak ...“

„Ne, ne, já jen kvůli tobě,“ odpovídá ona rychle.

„Tak to necháme, až se vrátím, snad budu mít víc času. Určitě budu mít víc času,“ opraví se on, „I kdybych si měl od pana hraběte vyžádat volno,“ slibuje.

„Quido, se mnou si starosti nedělej. Raději se běž najíst a hlavně na sebe dávej pozor, když zase jedeš do nepřátelského tábora.“

„Jedeme tam s panem markýzem jako vyjednaváči, teda von, já jsem jen jeho doprovod. Nic nám nehrozí, nikdo nám nebude chtít ublížit. Zvlášť ne teď, když se jedná, tam v Rueil.“

Ještě chvílku spolu klábosí, on se zajímá o její rostoucí břicho, ona se snaží být milá. Začíná svého muže milovat, což není vždy zvykem, když jde o domluvený sňatek. Zároveň se o něho taky začíná bát, je tak statečný a často musí čelit velkým nebezpečím. O jednoho muže už přišla, ale toho ani moc neoplakávala, tohoto by ztratit opravdu nechtěla. Je nejen hezký, ale také dobrý milenec a určitě i člověk. Chová se k ní s úctou, zároveň je upřímný a přirozený. Laskavost od manželů také není samozřejmost, však se taky bála, aby nebyl její druhý muž násilník, zvláště potom, co o něm její bratr vyprávěl, jaký je válečník a zabiják. A on je přitom tak milý a snaží se být i pozorný.

Dujardin nalezne čtveřici mladíků v družném rozhovoru, dokonce bouřlivém rozhovoru, při vyprávění o ženách si neberou právě servítek, hovoří o nich snad až moc pohrdavě. S výjimkou Hypolita, který se jen připitoměle usmívá a poslouchá chvástání svých spolustolovníků.

Quido bez dalšího zasedne, Celeste a Ambrois nanosili pořádnou porci jídla, do toho se pustí s velkou chutí. Alespoň nemusí konverzovat, může jen s trpným úsměvem naslouchat vychloubání svých přátel. Kterým rozhodně sebevědomí nechybí, alespoň tedy, co se týká žen.

Pořádně nasycení a napojení se chystají k odchodu, naopak Filip hodlá ještě zaujmout horizontální polohu na svém lůžku, jistě bude snít o příjemném večeru. Jeho nucený společník v tomto dobrodružství však zastaví Dujardina a s rozpaky ho požádá o malou službu.

„Velmi rád,“ přikývne podkoní, pozdrží se na chodbě, čímž mohou mluvit o samotě, Raoul a Baptiste i s jeho sluhou Paulem už krácejí po schodech dolů ke koním.

„Omlouvám se, já jen, mám taky trochu starost,“ tváří se hodně rozpačitě pan de Brese, „Přeci jen, tam v Paříži, je moje žena a taky můj syn.“

„Úplně vám rozumím, taky bych se bál, co je s nima.“

„Vlastně jsem svého syna skoro ani neviděl.“

„Když mi zbude čas, zkusím zaskočit do domu vašeho tchána. Zjistím, jak se tam všichni mají, ale myslím si, že dobře. Je to hodně bohatá rodina, váš tchán má vliv.“

„To určitě,“ usměje se hodně trpce Hypolit, „Mě nijak moc nemusí, ale to víte. Ale k tomu dítěti cítím nějaký závazek, je to přece moje krev, můj dědic. Je ale tak malej a tam ve městě je prej hroznej hlad, možná i nemoci ...“

„Vaše rodina je určitě dobře zajištěná,“ dívá se soucitně Dujardin, „A taky si nemyslím, že vás ta rodina nebere. Aspoň teď už vás vidí jinak, prokázal jste statečnost v bitvách a především, zplodil jste syna. Je to jedinej vnuk pana soudce, pokud vím. Pan baron i Coiffier mají jen dcery, vím, jak moc chtěl mít Coiffier syna. Zatím máte jedinýho mužskýho potomka vy.“

„Jen abych vo něj nepřišel.“

„Slibuji, určitě se tam zastavím,“ říká rozhodně podkoní, „Nějak si to zařídím.“

„Moc vám děkuju,“ tváří se vděčně pan de Brese, už se chystá odejít, pak se zarazí, „Pokud tam bude paní baronka, tak ji taky pozdravujte od pana barona. Sice tu teď není, ale určitě na ní myslí, mluvili jsme vo tom spolu.“

„Máte pravdu,“ přikývne Quido, „Možná ji ale už brzo uvidíte, podle mého se brzo dohodnou.“

Mladík s ustaraným výrazem se jen poněkud rozpačitě usměje, pak odchází za svým novým přítelem Filipem, vedle kterého se taky považuje za trochu méněcenného. Pan de Aboa je velmi sebevědomý. Dokonce se ani nijak netěší na dnešní plánované dobrodružství, ne že by netoužil po ženě, ale přijde mu, že ho jeho starší přítel potřebuje jen jako křena, tak nějak do počtu.

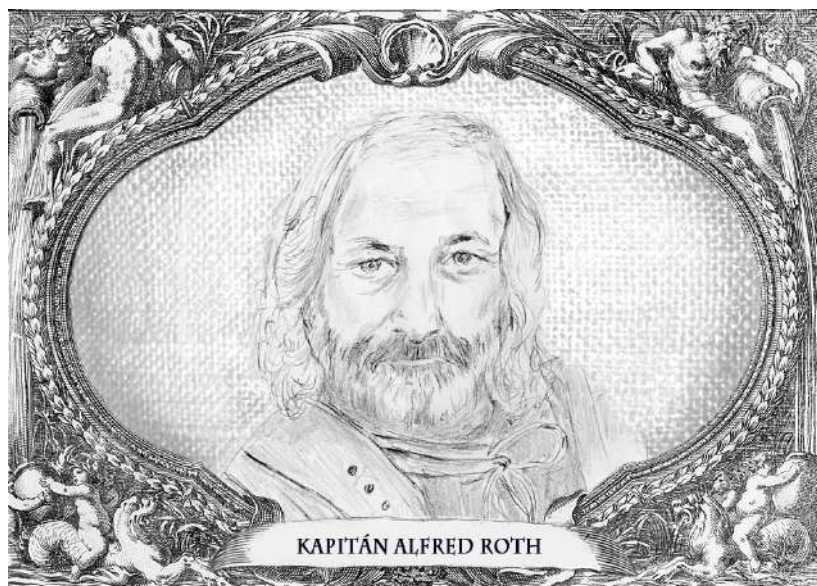
Dujardin mezitím seběhne před dům, kde již jeho druhové a sluha stojí u svých koní, Paul pak přidržuje za uzdu i jeho věrné zvíře.

„Tak na co čekáme, pánové? Do sedel,“ zavelí.

PRINC, JENŽ HLEDÁ SVÉ MÍSTO NA SLUNCI

Nepočtená skupina markýze de Almare vstoupí do Paříže bez větších problémů, všichni vědí o jednání a nikdo jim nečiní žádné obstrukce. Jako při minulé návštěvě doprovází vyslance dvora jen jeho oficiální a neoficiální velitel gardy, jeho podkoní a dvojice vypůjčená od pana hraběte de Godille. Zamračená obloha začíná vrhat na město stíny, dny se sice protahují na úkor noci a světlo panuje čím dál tím déle, dnes se však díky pošmournému počasí šíří dříve.

Palác Almare je opět nedobytně uzavřený, nicméně jim se dostane vřelého přivítání. Vzápětí jsou pro ně přichystány komnaty jako minule, pročez může zakrátko Paul téměř láskyplně pohladit lůžko, které je krásně upravené, s novým a čistým povlečením, dokonce před jejich příchodem do prostor nechal správce rozptýlit i nějakou vůni. Jen ještě teplo chybí, neboť palác bez panstva se vytápí sporadicky, navíc se šetří též nedostatkovým dřevem.

KAPITÁN ALFRED ROTH

Markýz si již za svitu svíců svolá všechny své doprovázející osoby do modrého salónku, včetně sluhy Paula, který vstupuje s téměř nábožnou úctou a schovává se za svým pánem. Majitel nádherného paláce sedí ve svém křesle, všichni ostatní stojí pár kroků od něho.

„Vše bude podobné naší minulé návštěvě,“ říká jim Pierre, „Pouze návštěvu anglické královny vykonáme až zítra dopoledne, dnes večer máte všichni volno, s výjimkou pana de Rigault, který mě bude zase doprovázet na mých návštěvách.“

Kapitán Roth už ani neprotestuje, neboť ví, že jeho nářky

ohledně bezpečnosti jím chráněné osoby nebudou beztak vyslyšeny.

„To se asi netýká Paula, který možná bude někam poslán,“ podívá se markýz na Dujardina, než ten může zareagovat, pán paláce pokračuje, „Opět vás žádám o zdrženlivost, co se týká požadavků na stravu. Všichni teď můžete jít, zůstaňte však v paláci, abych vás mohl zavolat, kdyby bylo třeba. Zůstane jen pan de Rigault, se kterým proberu svoje návštěvy.“

Jeho slova jsou zde rozkazem, proto se všichni hluboce ukloní, poté odcházejí. Pan de Almare ukáže na křeslo u stolku, za nímž teď sedí, pročez se Quido posadí a pohlédne na velmože, který se tváří velmi mile.

„Pane, potřeboval bych co nejvíce informací co se týká situace ve městě,“ říká klidným hlasem, „Jak jsem pochopil, vy máte možnost mi je zajistit. Nejlépe dnes v noci, pokud je to možné. Mohl bych

zase zavolat pana Maurice, ale vy také máte možnost zjistit, co potřebuji, snad přímo od zdroje, který pak vše předává panu Mauricovi.“

„Ano, Milosti, mám takové možnosti,“ přikývne podkoní, „Hned pošlu Paula, aby vyhledal určité osoby a požádám, abych byl naopak já jimi vyhledán, buď ještě v noci, nebo nad ránem. Tak budeme mít ty nejčerstvější zprávy, předpokládám, že hned před snídaní. Dříve asi těžko.“

„To postačí, pane. Dost už vím od pana kardinála, má svoje další zdroje. Co se týká dnešních návštěv, chtěl bych postupovat poněkud jinak,“ vysvětluje své záměry Pierre, „Nehodlám jako minule postávat někde před paláci jak prosebník. Chci vás využít jako svého posla, pokud s mým záměrem budete souhlasit.“

„Udělám, jak si Vaše Milost bude přát,“ přikývne Dujardin, „Mohu vyrazit okamžitě, jen nevím, jak moc budu úspěšný a kdy se vrátím. Milosti, asi by bylo dobře říci, s kým Vaše Milost chce mluvit, aby se vaše schůzky nepřekrývaly.“

„Máte pravdu, chci dnes večer či v noci navštívit pouze dvě osoby, pana de Conti a pana de Gondi. Po rozhovoru s nimi se rozhodnu, co bude dál. Zítra dopoledne bych zašel za královnou Jindřiškou a možná odpoledne ještě vyhledal vévodkyni de Longueville.“

„Pana vévodu de Beaufort vynecháme?“ lehce se pousměje Quido.

„Ano, vynecháme, nebudete se tedy muset do jeho paláce dobývat s mečem v ruce,“ přikývne pan de Almare, „Nuže, pane, byl bych rád, kdybyste se zastavil nejprve v Notre Damme, jsem schopný za panem koadjutorem přijít kdykoli v noci, mohli by sem někoho poslat, až se ten uráčí přijít. Nebo domluvit schůzku, třeba i na ráno. Dnes večer bych chtěl mluvit s panem de Conti, kam by měly směřovat vaše kroky z chrámu.“

„Jak si přejete, Milosti,“ přikývne Dujardin, pak se zarazí, „Vaše Milosti, mohu mít prosbu? Mohla by mě Vaše Milost zítra postrádat, až půjde za anglickou královnou? Rád bych navštívil dům pana de Saint-Grevy, vyřídil tam pozdravy od jeho dvou zeťů, kteří slouží v anjounském pluku, přeptal se tam na jejich manželky a děti.“

„Jistě, pane, zítra dopoledne vaši přítomnost oželím. Jinak se všem daří dobře, zrovna dnes jsem krátce s panem soudcem mluvil, je členem delegace, která je v Saint-Germain-en-Laye.“

„Ach tak, to jsem nevěděl. Pak je asi moje návštěva zbytečná, když ...“

„Nikoli, jen ji vykonějte a vyřídíte své vzkazy a pozdravy. Ale domluvíme se až ráno, teď by bylo vhodné, abyste co nejdříve vyrazil.“

„Jistě, Milosti,“ rychle povstane Quido, hluboce se ukloní a opustí salónek.

Paul stojí naproti Dujardinovi, který se posadí na svou postel a velmi pozorně poslouchá, aby snad něco nespletl. Dostane příkaz vyhledat Edmonda Bordase a požádat ho, zda by mohl přijít nad ránem do tohoto paláce, nebo s ním domluvit schůzku někde ve městě. Je však důležité, aby k setkání došlo ještě této noci nebo nejpozději za svítání.

„Zařídím, pane,“ netváří se nijak nadšeně kluk, je mu jasné, že přivítání od svého bývalého šéfa nebude zase nijak zvlášť vřelé.

„Cestou zpátky, pokud bude čas, se zastavíš v domě pana Maurice. Pokud bys to nestihnul, musel na Edmonda dlouho čekat, tak za panem Mauricem zajdeš zítra po ránu. Jen vyřídíš, že se panu Etienovi vede dobře a poptáš se na Victora a vůbec na celou jejich rodinu.“

„Ano, pane,“ chystá se hoch odejít, pak se zarazí, „Pane, možná by bylo dobrý, kdybyste šel se mnou a domluvil se se strážema. Minule mě nechtěli pustit dovnitř, málem mě zamordovali.“

„Máš pravdu, půjdu s tebou a se strážnými se domluvíme. Nebo ještě líp, najdeme spolu pana kapitána a domluvíme se s ním,“ souhlasí podkoní, který se už stejně jako jeho sluha strojí. I on musí brzo vyrazit za svými povinnostmi.

Oba za krátký čas už pochodují směrem ke chrámu Notre-Damme, nedaleko hučící Seina, která obklopuje ostrov, se už poněkud zklidnila a nehrozí už vylití vody z jejího řečiště. U monumentální církevní stavby se jejich kroky rozdělí, sluha pokračuje do latinské čtvrti, jeho pán se jde dobývat do svatostánku.

Má štěstí, nenalezne sice pana de Gondi, ale jeho sekretáře Guy Jolyho, kterého požádá o schůzku s panem koadjutorem. Neřekne pro koho, ale naznačí, že půjde o osobu, kterou i minule doprovázel a pro kterou i tehdy vyjednával schůzku.

„Nemusíte mít obavy, pane de Rigault,“ usměje se Joly, „Jsem důvěrníkem pana koadjutora, vaše tajemství zůstane skryto v mé mysli. Stejně jako vaše tvář, kterou tak umě skrýváte ve stínu.“

„Jak vidím, znáte moje jméno,“ přestane si hrát na schovávanou Quido, „Není to nic proti vám, pane, jen opatření, pro moji bezpečnost.“

„Vím, pane, chodíte často do Paříže, někdy tajně, někdy jako doprovod vyjednávačů dvora. Ale Jeho Milost mi o vás řekla, mluvila o vás hezky, těšíte se její úctě.“

„Taková slova mě velmi těší, pane. Mohu tedy považovat naši domluvu za uzavřenou?“

„Ano, jen jste mi neřekl, kam mám poslat vzkaz, až se Jeho Milost vrátí a já s ním domluvím schůzku.“

„Chtěl jsem sem poslat svého sluhu, či se zastavit osobně, ale když znáte moje jméno, asi víte i jméno muže, kterého jsem minule doprovázel,“ podívá se podkoní pátravě na služebníka božího.

„Ano, znám ho. Jeho palác odsud není příliš vzdálený.“

„Máte pravdu, pane. Pak prosím pošlete vzkaz přímo tam. Posel může vyhledat buď mě nebo přímo pana markýze.“

„Můžete se spolehnout, pane,“ přislíbí sekretář.

Dujardin poté už na nic nečeká a vydá se do paláce rodiny de Condé, kde se mu podaří sice dostat dovnitř, nicméně musí asi dvě hodiny čekat na prince, který buď není přítomný nebo na něho nemá čas. Nakonec ho však za nim zavedou a když řekne jméno markýze de Almare, jednak si na něho pan de Conti

vzpomene a za druhé se výraz jeho tváře změní. Nabude mnohem přátelštější podoby. Díky tomu je domluva rychlá a příznivá, princ audienci poskytne ještě tohoto večera, bude hosta očekávat a posel ho tedy může přivést.

Spokojený podkoní se bez problémů vrací do paláce, v ulicích sice cítí napětí, ale nezdá se, že by hrozilo nějaké nebezpečí či nepokoje. Nálada není nejlepší, ale vyjednávání parlamentní delegace v Rueil znamená pro mnohé naději a pro jejich duše přeci jen poněkud uklidnění. Snad jejich neradostná situace brzo skončí a obnoví se zásobování města.

Pan de Almare nemá důvod otálet a proto jeho průvodce krátce po příchodu do paláce nastoupí znovu cestu směrem za panem de Conti. Nyní je přeci jen ostražitější, cítí zodpovědnost nejen za svůj život, ale i za bezpečí osoby, kterou doprovází.

Princ svého bratránka přijme velmi srdečně, nicméně tajně, oba zůstanou o samotě a mohou zahájit svůj dialog. Baví se znovu velmi otevřeně, s důvěrou, že jeden i druhý zachovají svá tajemství i před dalšími příbuznými. Respektive před nimi především, neboť Armand si opět vylévá své poněkud ukřivděné srdíčko. Proberou otázky mírové smlouvy, ale je patrné, že prince zajímá jen jediné a tím je jeho vlastní postavení v rodině.

„V žádném případě nehodlám přijmout vůli rodiny a dát se na církevní dráhu,“ říká zarputile a odhodlaně.

„Chápu váš postoj,“ přikyvuje host a svým způsobem i zpovědník mladého prince.

„Možná jako jediný, pane markýzi,“ usměje se bolestně pan de Conti, pak pokračuje ve svých nářkách, ale také definuje jasněji své požadavky. Ty však více směřují vůči jeho vlastní rodině, než královskému dvoru.

„Monseigneur, jak jsem pochopil, vašim zásadním požadavkem je, aby bylo upuštěno od vaší dráhy duchovního,“ je mírně na rozpacích pan de Almare.

„Máte pravdu, pane,“ přikývne princ, pak se dlouze na svého posluchače zadívá, „Moje ambice nejsou tak vysoké, jako u mých sourozenců,“ pokračuje tichým hlasem, „Ale nehodlám se už jimi nechat peskovat. Sám dobře víte, jaké poměry u nás panují, jakou povahu má můj bratr a jak panovačná je moje sestra. Proto vítám někoho, jako jste vy, pane, který by snad mohl být mým pomocníkem,“ podívá se na hosta tázavým pohledem.

„Monseigneur, usilovně přemýšlím, jak bych vám mohl být nápomocný. Snad váš bratr Louis mi trochu naslouchá, vaše sestra mi při minulém setkání málem vyškrábala oči. Nazvala mě zrádcem a kdoví čím ještě.“

„Však taky vyváděla, když se doslechla, že jste mě navštívil,“ usměje se teď potouchle Armand, jako by pociťoval radost, že sestru rozzlobil, „Neměla pro vás moc hezká slova, pane. Což však je pro mě spíše důkazem, že byste mohl být mým spojencem, v této naší rodinné při.“

„Monseigneur, velmi nerad bych vás zklamal, ale nevím, nakolik můj hlas bude vyslyšený,“ je teď na rozpacích Pierre.

„Pane markýzi, vy dokážete velmi krásně mluvit, nacházet vhodné argumenty a být přesvědčivý. Promluvte s mým bratrem, s mojí matkou. Se sestrou je mluvit asi

zbytečné, jen by ještě víc vyváděla. Cítí se teď málem královnou Paříže,“ dodá pan de Conti s přízvukem ironie.

„To mohu slíbit, monseigneur, ale za výsledek neručím.“

„Pochopitelně, pane markýzi. Já se rozhodně nehodlám stát kardinálem, jak by si přála moje rodina. Být velitelem vojska se mi líbí víc, ačkoli, pane, nejsem zase tak naivní, jak si o mně mnozí myslí. Moje role tady není taková, jakou bych si přál. Ale mám zájem budovat si kariéru ve světském životě, oženit se, mít děti, nikoli se zaslíbit církvi.“

„Vaším přáním naprosto rozumím a pokusím se být vaším spojencem, jak poněkud nadneseně říkáte. Možná spíše vašim vyjednavatelem, nejen směrem ke svoru, ale více k vaší vlastní rodině.“

„Ke dvoru? Já sám mám ke dvoru minimální požadavky,“ mávne jen rukou princ, „Na té dohodě, co se teď dojednávám, mi až tak moc nesejde. Se mnou mít problémy nebudete, pane markýzi, to spíše s mojí sestrou. Ta je tak zakopána ve svých pozicích, až se sám divím, proč je tak radikální. Ale asi se jí zalíbila role, kterou teď mezi frondéry měla.“

„Radíte mi tedy ji raději nevyhledávat? Uvažoval jsem s ní promluvit, nejlépe zítra,“ podívá se teď pan de Almare zpytavě na mladíka sedícímu proti němu.

„Určitě vás zase zahrne mnoha výčitkami,“ přemýšlí Armand, „Nevím, proč tak nenávidí toho kardinála. Moje názory jsou určitě mnohem smířlivější. Ale znáte moji sestru, mám ji sice rád, ale někdy už s ní není skoro k vydržení. Chová se vůči mně hrozně, přitom jsem s ní zůstal v Paříži, proti vůli svého

staršího bratra. A místo vděku mám na stole stále nějaké její výčitky. Neustále mě komanduje,“ je očividně roztrpčený.

„Znám povahu vaší sestry,“ kývá chápavě hlavou pan de Almare, „Ale snad bude mít pro vaše požadavky větší pochopení váš bratr a také vaše matka. Mohu se pokusit je nějak taktně a nenápadně hájit.“

„Taktně a nenápadně, přesně tak,“ zvedne teď své smutné oči princ, „Právě na tyto vaše schopnosti spoléhám. Nemám zájem vyvolat v rodině nějaký rozkol, pane, jen chci pro sebe více respektu. Což snad není z mé strany přehnaný požadavek.“

„Určitě není, monseigneur.“

„Respektuji fakt, pane, že jsem mladším bratrem, tedy hlavou rodiny je Louis. Jemu patří privilegia, jako prvorozenému. Ale nehodlám se sebou dále nechat tak zametat, hodlám projevit svoji vůli. Rád bych stál po boku bratra, byl mu nápomocný. Mám vůči němu potřebný respekt, pane, jen bych chtěl také trochu jeho respektu vůči mé osobě. Rozumíte mi, pane?“

„Mluvíte naprosto jasně a naprosto srozumitelně, monseigneur,“ přikyvuje Pierre, „Navíc vaše slova nepostrádají logiku a také pokoru před svou rodinou, jejími zájmy, vašim starším bratrem. Budu se snažit být vám alespoň trochu prospěšný, monseigneur, nicméně prosím, nečekejte nějaké zázraky. Váš bratr je dosti svéhlavý, tvrdohlavý, o vaší sestře ani nemluví. Snad vaše matka, paní vévodkyně, by mohla být tou, která bude nakonec vyslyšena, pokusím se s ní promluvit co nejdříve.“

„Jinak je mi jedno, co v té smlouvě bude, pokud jste byl do Paříže poslán kvůli tomu,“ řekne pan de Conti shovívavě.

„Monseigneur, probíhají teď intenzivní jednání, jistě nejsem jediný, kdo vás navštívil,“ říká pan de Almare a přikývnutí mu je dostatečnou odpovědí, „Všichni se snaží horečně nalézt kompromis, který by byl přijatelný pro všechny. Záměrně neříkám pro obě strany, protože těch zájmů je daleko více. Jen mezi námi, celý ten spor považuji ze stran mnohých za zástupný, jejich cíl je obdobný vašemu, monseigneur. Získat výhody pro sebe. Bohužel u většiny nejsou tak bohuľibé, jako u vás, který je rozhodně vstřícný k dohodám a nevznáší žádné nesplnitelné požadavky. Proto mnozí emisaři, jako jsem já, cestují a snaží se jednáním nalézt shodu.“

„Znám vaše pozice, pane, které zastáváte. Ne vždy s nimi plně souhlasím, ale respektuji je. Ani vy nejste tím, kdo by šel přes mrtvolu za svým osobním prospěchem. A také umíte naslouchat, což mě zvláště těší, neboť s vámi mohu hovořit otevřeně. Věřím vám, pane, že nikdy nezneužijete nic z toho, co jsem vám mezi čtyřma očima řekl.“

VÉVODA HENRI
DE LONGUEVILLE

„Tím si můžete být jist,“ řekne Pierre rozhodně a přesvědčivě.

„Věřím vám, pane markýzi,“ zopakuje smutný princ, „Nuže, pane, pojďme teď probrat jednotlivé body chystané dohody, mohu vám k nim říci svůj názor, pokud vás tedy zajímá.“

„Pochopitelně zajímá, monseigneur,“ řekne rychle pan de Almare, byť je mu jasné, že mladý potomek rodu de Condé nebude tím, jehož slovo bude rozhodující. Ale mladík se snaží si vydobýt své místo na slunci, snaží se prosadit a stále zůstává významným synem mocného rodu. Ačkoli se na něj bohužel mnozí dívají skrz prsty, respektive je zastiňován

svými dvěma dominantními sourozenci a částečně i svým intrikářským švagrem, vévodou de

Longueville. Ale časem může nabýt většího vlivu a pokud bude mezi ním a hostem panovat přátelský vztah, může z toho mít i on v budoucnu výhody.

Diskuse mezi oběma mladými muži trvá skoro dvě hodiny, kdy si docela dobře rozumějí. Pierra dokonce princ příjemně překvapí, určitě není žádným omezcem ani nebetyčným náfukou, naopak se snaží o věci přemýšlet a hovoří docela uvážlivě, minimálně na svůj věk, většinou muži kolem dvaceti let mají dost radikální a vyhraněné názory, mluví z nich více emoce než uvážlivý úsudek. Vidí věci daleko více černobíle, než v pozdějším věku, kdy jsou již ovlivněni nabytými zkušenostmi.

Dujardin si nemůže nepovšimnou spokojenosti ve tváři markýze, když ho doprovází zpátky do jeho paláce. Je už pořádná tma, nicméně ulice se zdají být poklidné, minimálně v místech, kterými procházejí.

„Dáte si se mnou pohárek?“ překvapí Pierre svého strážce po příchodu do paláce.

„Bude mi velkou ctí, Milosti,“ ukloní se Quido.

„Potěšení je na mé straně,“ usměje se mile pan de Almare, následně vede svého hosta do jednoho ze salónků, kam jim přinesou dobré víno a něco málo k zakousnutí.

Pohárek se protáhne na více než hodinu a půl, mluví dost často velmi obecně, Pierre se však zajímá o názory svého protějšku, vyptává se i na hraběte de Godille, zde je Quido obezřetný. Naopak je otevřený ve svých stanoviscích kolem současného stavu, válečných operací, stejně upřímně hovoří i o kariéře vojáka. Z dlouhého posezení má výborný pocit, možná i proto, že vína mnoho nevypijí a jejich povídání není opileckým blábolním, jak je časté na seancích u anjounského pluku.

CO TO PROBOHA MĚLO ZNAMENAT, MILOSTI?

Kolem šesté hodiny ranní je Dujardin vzbuzený osobně kapitánem Rothem, neboť do paláce Almare dorazí jeho přítel Edmond Bordas. Vyslyšel volání svého bývalého kolegy a kamaráda, zjistil pro něho nejčerstvější informace o dění v Paříži a přichází je nyní předat.

Quido na chvíli zaváhá, potom se rozhodne pro nezvyklý krok, osobně jde za markýzem de Almare, který v tuto chvíli sní nějaký ze svých nočních přeludů ve své ložnici. Dujardin se odváží do ní proniknout, snad mu jeho opovážlivost nebude přičtena k tíži.

Pierre sice zpočátku kouká trochu vyjeveně, nicméně poté se vzpomene a i za pomoci půjčeného podkoního se začíná strojit. Společně s ním odejde do modrého salónku, kam je vzápětí přivedený Edmond. Ten sice zpočátku trochu protestoval, ale nakonec svolil, že informace předá v přítomnosti místního pána.

„Vítejte v mém paláci, pane,“ podívá se pan de Almare na dva mladíky před sebou, přičemž ten jemu doposud neznámý přichází v poněkud ošuntělém oděvu, který se však hodí do prostředí, ve kterém se pohybuje.

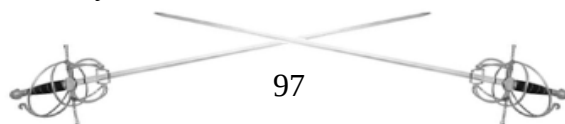
„Vaše Milosti,“ uklání se hluboce Bordas, je zřetelně nesvůj, nejen z té nádhery okolo.

„Nuže, pánové, posaďte se. Pane de Rigault, nalijte nám všem pohárek vína, jde o poněkud nezvyklou snídani, ale pro naše účely snad bude dostačující,“ ukáže Pierre na křesla u stolku.

Edmond si s ostychem sedá, je jako na trní, Quido nalije z karafy všem do broušených číší lahodný mok, poté se také usadí.

„Vaše Milosti, můj přítel Edmond pro nás zjistil, co Vaše Milost požadovala,“ rozhodne se podkoní pro úvodní řeč, snaží se mluvit co nejvíce kultivovaně a spisovně, „Považoval jsem za vhodnější, aby jeho slova vyslechla Vaše Milost přímo, nemusel bych být zcela přesným tlumočníkem a také takto může Vaše Milost položit doplňující otázky.“

„Rozhodl jste správně, pane de Rigault. Pane Edmonde, můžete nám tedy sdělit, co zjistili špehové? Pochopitelně mě zajímají nejčerstvější zprávy, ale také celková situace v Paříži, nálady, které zde panují, okolnosti nedávných lidových bouří.“

„Jak si přejete, Milosti,“ uklání se v sedě Bordas, pohárek v ruce se mu trochu chvěje, sedí jako by pod ním byly žhavé uhlíky a ne velmi pohodlné, měkké a polstrované křeslo. Přesto začne jasným hlasem, který postupně nabývá na jistotě.

Pierre poslouchá velmi pozorně, neváhá položit doplňující otázky, na které ke svému překvapení dostává velmi fundované odpovědi. Okamžitě zjišťuje, že poněkud nuzně vypadající mladík není rozhodně žádným hlupákem, naopak prokazuje nejen chytrost, ale také bystrý úsudek a logické uvažování.

Jejich rozhovor je náhle přerušeny, s velkými omluvami vstupuje kapitán Roth, oznamuje příchod posla, který má Jeho Milosti vyřídit vzkaz. Markýz se podívá na Dujardina, ten lehce přikývne, proto nařídí svému kapitánovi, aby dotyčnou osobu přivedl. Tou není nikdo jiný než sekretář koadjutora pařížského arcibiskupa pan Guy Joly, který je poněkud překvapený, když spatří markýze i pana de Rigault v tak časných hodinách na nohou, ještě v přítomnosti mladíka, který sem ve své ústroji příliš nezapadá. Všichni tři však při jeho příchodu vstanou, i místní pán dává najevo svoji zdvořilost, sám vyjde poslu v ústřety.

„Vaše Milosti,“ lehce se ukloní Joly, „přicházím se vzkazem od Jeho Milosti, na žádost zde přítomného pana de Rigault, který nás navečer poctil svojí přítomností.“

„Velmi mě těší, pane,“ odpovídá pan de Almare.

„Vaše Milosti, Jeho Milost vás očekává již za chvíli, kolem osmé hodiny, zve vás na malou snídani, z našich skromných zásob,“ dovolí si sekretář malé pošťouchnutí, pan markýz si nepochybně užívá hodování v Saint-Germain-en-Laye.

„Bude mi ctí, pane,“ přejde poznámku bez povšimnutí Pierre, „Přijdu na osmou hodinu.“

„Vaše Milosti, možná jsem se nevyjádřil úplně jasně,“ je trochu na rozpacích Joly, „Pozvání platí i pro pana de Rigault,“ podívá se na poněkud zaskočeného Dujardina.

„Rozumím, pane, přijdeme tedy oba v daný čas,“ zachová naprosto kamennou tvář markýz, ačkoli by radši s koadjutorem mluvil o samotě.

Sekretář se spěšně rozloučí a odchází. Vzhledem k tomu, že chrám Notre-Damme je nedaleko, mají ještě dost času, je krátce před sedmou hodinou. Proto se Pierre znovu posadí, aby dokončil rozhovor s nositelem jistě zajímavých informací.

„Vaše Milosti, mému pozvání nerozumím,“ tváří se nejistě Quido, „O nic takového jsem nežádal. Snad pan sekretář něco špatně vyřídil, nechápu, proč pan de Gondi zve i mě.“

„S tím si hlavu nedělejte, pane,“ mávne jen rukou pan de Almare, „Však nám to sám řekne u té skrovné snídani. Vás, pane Edmonde, žádám o diskrétnost.“

„Jistě, Vaše Milosti,“ říká rychle oslovený.

„Milosti, za Edmonda ručím. Navíc zná velmi mnoho různých tajemství, Milosti, které zůstanou jen v jeho hlavě,“ cítí nutnost vyjádřit svůj názor podkoní, na chvíli se zarazí, pak se rozhodne být ještě otevřenější, „Vaše Milosti, kdysi jsme se bavili o tom, jak byl princ Filip na podzim odvezený z Královského paláce pryč z Paříže. Vaše Milost se dovítí, kdo byl tou osobou, která Jeho Výsost odvážela, ta osoba však měla k ruce moc šikovného pomocníka,“ podívá se teď na kamaráda, který se dostane do hrozných rozpaků.

„Ale, ale, pánové, co se ještě dneska nedozvím,“ rozesměje se srdečně markýz, „Nu, pane Edmonde, můj předchozí odhad byl jistě správný.“

„Předchozí odhad, Milosti?“ je zcela zmatený Bordas.

„Můj odhad vašich kvalit, pane Edmonde. Jste velmi zajímavý mladý muž, neobyčejně bystrý. Váš prostý šat mě nijak neoklamal. Nicméně nemusíte mít obavy, vaše tajemství je u mě ve stejném bezpečí, jako moje tajemství u vás. Ale teď prosím pokračujme, zanedlouho budeme muset s panem de Rigault odejít za panem de Gondi a mám na vás ještě pár otázek.“

„Jistě, Milosti,“ znovu se uklání poněkud rozrušený host, pak však potvrdí předchozí příznivá slova na svou osobu a obstojným způsobem zodpoví položené dotazy. Ze salónku se svým přítelem odchází krátce před půl osmou.

Dujardin zavede svého přítele do své komnaty, mají tak deseti minut, pak se bude muset začít strojit. Zavře za nimi dveře, Paul se krčí v koutku a snaží se dělat neviditelným.

„Quido, tos neměl, tamto s tím, před panem markýzem,“ vyhrkne Bordas, v jeho hlase zaznívá jemná výčitka.

„Edmonde, pan markýz ví, že jsem v tom měl prsty. On toho ví hrozně moc. A co se týká tebe, nikdy nevíš, co bude za nějaký čas. Pan markýz má pochopení pro šikovný lidi, je trochu jinej, než jiný uroenci, vlastně dost jinej. Chtěl jsem ti tím jen trochu pomoc, třeba někdy do budoucna,“ vysvětluje své pohnutky Dujardin.

„No, nevím,“ tváří se hodně rozpačitě Bordas, „Hlavně nevím, k čemu by mi to mohlo bejt. Ale je to jedno, stejně na mě pan markýz brzo zapomene.“

„Tak v tom se rozhodně mylíš. Ten nezapomíná. Ale pro tebe to může bejt jen dobře, třeba někdy bude potřebovat nějakou službu a vzpomene si. Jinak je u něj to tajemství v bezpečí, toho se obávat nemusíš. Navíc teď už je to všem jedno.“

„Snad máš pravdu. Budeš se mnou chtít ještě mluvit?“

„Nevím, Edmonde. Netuším, jestli odjedeme dneska, nebo jestli odjedeme až zejtra. Pan markýz tady má nějaký jednání a já ho doprovázím. Konec konců sám víš dost, vo tom, že začaly rozhovory vo smíru. Ani já přesně nevím, co tady pan markýz dělá.“

„Nevíš, jo?“ ušklíbne se Bordas, „Hm, pak je teda divný, že tě zve koadjutor na snídani.“

„Asi jen ze zdvořilosti, protože jsem včera vyřizoval ten vzkaz.“

„Quido, tak tohle byla teda dost ubohá lež,“ rozesměje se návštěvník.

„Asi máš pravdu,“ dá se do smíchu i Dujardin, „No tak jo, trochu se s ním znám.“

„Nemám ti taky radši říkat Vaše Milosti?“ vrací se Bordasovi dobrá nálada, „Stoluješ s panem princem, snídáš s jedním z nejvlivnějších mužů v Paříži ...“

„Tak neznělo by to nejhůř ...“

„Quido, mám ještě něco. Týká se to tvýho přítele, klidně se oblíkej, Paule, co se tam schováváš, koukej svýho pána strojit, ať na něj pan markýz nemusí čekat,“ houkne host na kluka za postelí, ten vystřelí jak šipka, „Měli tam trochu živo, v pekárně a u jejich skladu,“ pokračuje a poté vyličí, co se odehrálo v době velmi nedávné.

„Hlavně, že jsou všichni v pořádku,“ říká Dujardin, když přítel skončí s referátem, „Včera se tam zastavoval tady Paul, vyřídil vzkazy od Etiena a i druhý Mauricův bratr díkybohu žije.“

„Dopadli dobře, ti naši mladí obchodníci,“ ušklíbne se Bordas,

„Myslím si, že na tom oblíhání nekřesťansky vydělali. Ale nesmím si tak stěžovat, za naši pomoc dobře zaplatili, to zase jo.“

„Tak vidíš, nakonec nikdo nepřišel zkrátka,“ bere si svůj kord a klobouk podkoní, „Paule, až odejdeme,“ otočí se na svého sluhu, „zajdeš za panem Vincentem, znáš ho, je místní správce. Požádáš ho, aby zajistil tady Edmondovi snídani. Nic, kamaráde, žádný protesty, určitě tu hladý neumíraj a ty si aspoň něco na zub zasloužíš. Paul se tady o tebe jistě rád postará, je tak?“

„Jistě, pane,“ kývá sluha, tváří se však dost kysele, až se oba starší mladíci upřímně rozesmějí.

Pan de Gondi přivítá své hosty u prosté snídaně, v tom jeho sekretář nelhal, zato nešetří milými úsměvy a komplimenty. Sám sedí v čele stolu, jako hostitel a významný církevní hodnostář, po jeho pravici dostal místo markýz a po levici jeho průvodce. Chvíli jen tak tlachají, Quido přitom uctivě mlčí a nechává mluvit své významnější spolustolovníky.

„Tak se zase po čase setkáváme,“ vyloudí trochu potměšilý úsměv koadjutor, „S čímžpak přicházíte tentokráte, pánové? Zase nějaké vzkazy a nabídky od toho lišáka, co ho k mé malé radosti podporujete?“

„Jistě znáte, o čem se v Rueil jedná,“ zachová kamennou tvář Pierre.

„Znám, pane markýzi, také znám, kdo jsou našeptávači v pozadí, kteří sice oficiálně nevystupují, ale jejichž hlas má dost velký význam. Vás mezi ně jednoznačně počítám.“

„Vaše Milosti,“ odkašle si Dujardin, „jsem velmi poctěný pozváním Vaší Milosti, ale nejsem si jistý, zda by nebylo vhodnější, kdybych se vzdálil. Aby mohla Vaše Milost hovořit nerušeně s Její Milostí,“ nedokáže zakrýt své rozpaky.

„Pane de Rigault, mně vaše přítomnost nevadí,“ tváří se přátelsky i potměšile pan de Gondi, „Během obležení za mnou chodíte se vzkazy od pana kardinála, tak jistě i vy nejste osobou nezasevěnou. Pokud by si však pan markýz přál, abyste odešel, mrzelo by mě to, ale budu jeho přání respektovat.“

„Ani mně přítomnost pana de Rigault nijak nevadí,“ nemá Pierre moc na výběr jak odpovědět, „Máte pravdu, Milosti, je zasvěcený do mnoha věcí.“

„Také si myslím. Už skoro dva měsíce nosí zprávy od špehů v Paříži Jeho Eminenci. Což nepochybně následně využíváte i vy, Milosti,“ rýpne si koadjutor.

„Stejně tak, jako Vaše Milost využívá svých zdrojů, kterých má mezi klérem jistě nepochybně dost,“ vrací úder s nevinným výrazem pan de Almare, „Což nám dává velmi dobré předpoklady k jednání, neboť všichni máme velmi přesné informace, jsme velmi dobře seznámeni s celkovou situací, postojí jednotlivých aktérů, jejich požadavky, přáními, někdy více a někdy méně splnitelnými. Moje vroucné přání pak je, aby co nejdříve došlo k dohodě a skončilo zbytečné prolévání krve, nehezké projevy krutosti, které bohužel celé obléhání doprovázejí.“

„V tom jsme nepochybně zajedno, pane markýzi, ovšem asi se budeme výrazně lišit v tom, jak takového smíru dosáhnout. A co se týká té krutosti, nevím o tom, že by představitelé Frondy či jejich vojáci něco takového páchali. Naopak kruté rozkazy vycházely především z úst vašeho bratráčka, pana de Condé, které s velkou důsledností poté naplňovaly lidé, jako je pan de Rigault.“

„Je o mně známo, že nejsem přítelem vojenského řešení,“ řekne jen Pierre.

„Vaše Milosti,“ cítí potřebu se hájit Dujardin, „při jedné návštěvě jsem Vaší Milosti řekl, že nejsem příliš nadšený, že musím bojovat proti krajanům, ale pokud bude nutné, tak svoje poslání naplním, já i další vojáci.“

„Vzpomínám si, pane, a svoje slova jste opravdu velmi precizně naplnili v bitvě u Charentonu.“

„Je to naše práce, Milosti.“

„Pane de Rigault, přede mnou se hájit nemusíte,“ zavrtí hlavou pan de Gondi, tváří se stále přátelsky, „Vy opravdu jen naplňujete rozkazy, a musím uznat, bohužel, že je plníte opravdu velmi dobře. Ale pokud zde pan markýz mluvil o barbarství, projevilo se nejen ve zmíněné bitvě, a především po ní, ale i při jiných příležitostech. Obětmi se stali prostí lidé, jejichž domy byly vyrabovány, prostí sedláci, které pan princ tak náruživě nechává rozvěšovat kolem cest.“

„O důvod víc, aby došlo co nejdříve k dohodám a všechny tyto excesy přestaly,“ řekne hodně důrazně pan de Almare.

„Pane markýzi, jsem hluboce dojat osudem tisíců lidí, které tento konflikt postihuje. Ale nemohu souhlasit s postupem dvora. Nehledá se smírné řešení, které by vycházelo z rozumných dohod, nýbrž dvůr sáhl k násilí, povolal vojáky proti svému lidu. Nyní mluvíte o smírném řešení, ale vyjednávači z druhé strany jednají pod namířenými pistolemi vojáků pana prince.“

„Milosti, je dle mého nešťastné, co se v posledním roce odehrává. Neboť nelze mluvit jen o událostech v tomto roce, ale o událostech, které nastaly před rokem. A které vyvrcholily na konci

minulého léta. Poslední měsíce jsou jen dozvuky mnoha nešťastných událostí, které zaplatili svými životy mnozí zcela obyčejní lidé, na obou stranách. Křivdu může cítit i sám král, který byl téměř jak rukojmí držen ve svém paláci. Pojďme se oprostít od vyvolávání starých a nepochybně bolestivých ran a soustředíme se na hledání cesty, která nás z tohoto marasmu vyvede.“

„Drahý pane markýzi, právě takto by si to mnozí přáli. Ale tím se neodstraní příčina, proč již před rokem začaly propuknout bouře lidí, proč pánové z parlamentu vznášeli oprávněnou kritiku na vládu současného prvního ministra. Který svým nekompetentním jednáním ožebračuje tuto zemi, doslova sdírá kůži z obyčejných lidí. Jeho špatné rady Jeho Veličenstvu zasely nenávist a beznaděj, která nakonec přivedla tuto zemi až k občanské válce. Neboť jak jinak nazývat situaci, kdy žoldáci pana de Condé plní vesnice a města na předměstích Paříže, bez soudu věší nebohé sedláky či vraždí po bitvě zajaté vojáky?“ hovoří pan de Gondi emotivně, procítěně, přitom ale neztrácí milý výraz ve tváři, aby tím dával najevo, že své hosty z ničeho neviní. Snad jen z jejich špatného úsudku, kdy stojí na opačné a především špatné straně.

„Vaše Milosti, i vy umíte dobře zacházet se slovy a argumenty vykládat způsobem, který podpoří vaše názory a vaše stanoviska. Bohužel tak jednoduché vše není. Její Veličenstvo královna regentka má nezpochybnitelné právo si vybrat prvního ministra, kterému důvěřuje. Ovšem již od počátku proti němu kují pikle mnozí, kteří by se rádi viděli na jeho místě, či na jeho místo dosadili figurku, jejímž prostřednictvím by mohli ovládat svou královnu a jejího nezletilého syna. Ještě se pan kardinál ve svém úřadu ani neohrál a vévoda de Beaufort s dalšími spiklenci připravoval dokonce jeho vraždu. Teď se pan de Beaufort prochází po městě a těší se podpoře lidu, jako opravdový král tržnic. Mnozí soudci parlamentu hledí jen na své zájmy, slovo lid si berou do úst jen proto, aby si usurpovali více moci, než kolik jim náleží. Nezastírám, jistě byla chybná rozhodnutí i na straně prvního ministra, ale není vše jen černobílé. Nenávist, umě živená a uměle vyvolávaná mezi lidem, je také příčinou současného stavu. Mnozí jen stojí s nataženou rukou, chtějíc vyškrábnout zbytky ve státní pokladně, hledíc jen na jeden jediný zájem, totiž prospěch svůj či své rodiny.“

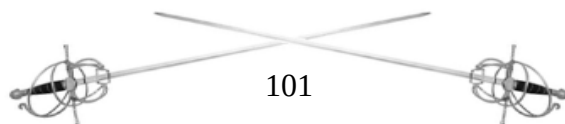
„Mluvíte jak advokát u soudu, pane markýzi.“

„Copak si někteří neosobují právo soudit, Milosti? Neobviňují prvního ministra, ale i svou královnu z prohřešků, které jsou založené na bohapusté lži, která má jen vyvolat větší nenávist? Nejsou snad kýmisi placeni tvůrci různých mazarinád, aby mezi lid zaseli ještě více nenávisti?“

„Pane markýzi, máte v jednom pravdu, kdo jsi bez viny, hod' kamenem. Ale nelze poměřovat vše stejně, chyby prvního ministra uvrhly zemi do hrozné bídy. Lidé se bouří ze zoufalství, neboť jsou na konci svých sil, ožebračení, sedřeni z kůže.“

„Lidé možná jsou na tom velmi špatně, Milosti, ale určitě ne ti, kteří se jejich jménem ohánějí, jen aby si na královně regentce vydobyli více moci. Těm se nežije určitě špatně, nemluvě už o mnoha páirech, kteří jen využívají situace, aby získali pro sebe další výhody. Aby zvýšili své požadavky na léna, státní peníze, na úřady. Kterých již beztak mají přehršel.“

„V tom asi máte pravdu a nepochybně o tom mnohé víte, pane markýzi,“ vyloudí na tváři prelát mírný posměšek, „Vy sám už mnoho let pomáháte uplácat odpůrce Jeho Eminence, aby zůstali loajální.“

Snažíte se rozdělit odpůrce tím, že si je různě kupujete. Mimochodem, na stejném principu je stavěna i dohoda, o které se nyní rokuje. Přiznat práva, která již lze jen těžko zrušit, bez jistoty, zda budou následně dodržována. Uplatit některé čelné představitele Frondy, aby vyjádřili dvoru svoji loajalitu. Aniž by byla vyřešena základní příčina toho všeho, tedy nekompetentní jednání prvního ministra, neustále narůstající daně a kdejaké poplatky, plýtvání penězi na zbytečnosti. Ani já nesouhlasím s postojem mnohých velmožů, žel bohu mohu jen těžko čelit tomu, co se dá směle nazvat jejich korumpováním. Pana markýzi, vy nevyjednáváte o smíru, vy si kupujete loajalitu a poslušnost. Ke všemu ještě pod tlakem síly, pod namířenými hlavními děl a mušket, pod barbarsky prováděnou bloádou města. Chcete snad, abych s takovým postupem vyjádřil souhlas?“

„Vaše Milosti, v mnohém nejsme ve sporu,“ je i výraz Pierra přívětivost sama, „Mnohé se mi také nelíbí. Ale vy odbíháte od tématu. Chcete snad pokračovat v současné situaci? Nebo ji dokonce ještě vyhrotit? Pro vévodu de Condé nebude velký problém obléhat město další měsíc, další dva měsíce. Žádná pomoc mu nepřijde, což sám dobře víte. Pokud proti němu vytáhnou lidé z města, budou znovu zmasakrováni. Ve městě nastane hladomor, nejprve budou umírat ti slabší, ženy a děti, poté dojde i na statnější muže. Opravdu chcete nechat situaci zajít až tak daleko?“ ptá se úmyslně s příděchem emotivnosti.

„Mně, pane markýzi, na zdejším lidu záleží daleko více, než panu princovi či dalším, kteří stojí se zbraněmi v rukách před pařížskými hradbami. Jen se lidí zeptejte, komu věří, kdo hájí jejich zájmy. Pokud přistoupím na tuto dohodu, tak je zradím. Taková dohoda bude výhodná jen pro některé, nejvíce královský dvůr a prvního ministra, a poté, což připouštím, také pro některé nejvýznamnější rody, jejich čelní představitelé si nechají zaplatit za svou loajalitu. Což je styl vládnutí Jeho Eminence, kupovat si významné osoby a na toto si brát od prostého lidu,“ přidá další výčitku pan de Gondí, jako by snad zapomněl, jak on mezi prostý lid rozhazoval své zlatáky, aby vrostla jeho oblíba. Což jeho host ví, ale rozhodně mu dnes tento jeho postup nepřipomene.

Quido jen sedí a poslouchá, oba dva nepochybně velmi vzdělaní muži se nadále přou, nicméně stále se na sebe usmívají. On sám neumí posoudit, kdo z nich má pravdu, oba totiž dle něj svá tvrzení mají podložená skutečností odpovídajícími argumenty. Zdá se mu, že se ocitl v nesprávnou dobu na nesprávném místě, tak jen trpně sedí a dumá, proč ho sem koadjutor dnes pozval. Mezitím oba pánové pokračují ve své při, která dle vojáka nikam nevede. Čas plyne dál, jen diskutujícím asi o poznání rychleji, než jejich nedobrovolnému posluchači.

„Pane de Rigault,“ zaskočí ho náhlé oslovení hostitele, „respektuji vás statut vojáka, dal jste své slovo panu hraběti a ten zase panu princovi. Ale jistě také máte názor na události, kterých jste sám účastníkem. Sám jste vyjádřil svoji lítost nad tím, že musíte zabíjet své krajany.“

„Vaše Milosti,“ snaží se podkonit zformulovat své myšlenky, „neumím tak vzletně hovořit, jako Vaše Milosti. Ale co jsem řekl, to platí. Raději bych bojoval jako dřív, proti nepřítelům Francie. Tedy tam taky, myslím v těch jiných armádách, jsou různí lidé, někdy u nich i Francouzi, u nás zase třeba Němci. Ale zdá se mi to vhodnější. Neumím to asi dobře vyjádřit, Milosti, snad jen na příkladu. V té bitvě u Charentonu, tam v pluku Vaší Milosti byli moji přátelé. A já stál se zbraní proti nim, i když jsme pár dní předtím spolu popíjeli víno. Díkybohu jsme útočili jinde, Milosti, jinak by se mohlo stát, že by třeba zemřeli mojí rukou,“ zapotí se a dívá se rozpačitě na oba své spolustolovníky.

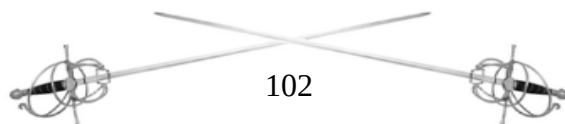
„Nejste jistě sám, kdo má takové pocity, pane,“ přikývne pan de Gondí, „Necítíte se někdy tak trochu zneužitý?“

„Zneužitý, Milosti? Nerozumím zcela otázce. Kým zneužitý?“

„Tím, kdo vás posílá zabíjet vaše přátele.“

„Milosti, nevím, jak odpovědět. Jsem voják, dal jsem své slovo. Moji přátelé zase dali slovo Vaší Milosti. Díkybohu oba přežili, ale měli namále. Já je přece nenutil, aby vstoupili do vašeho pluku. Aby vytáhli z města a postavili se vojsku pana prince.“

„Jistěže, vy jste nikoho nenutil, pane de Rigault. Ale nepřemýšlel jste někdy, jestli třeba nepřehodnotit svůj postoj? Zkusit hájit třeba zájmy vašich přátel?“

„Milosti, tomu už nerozumím vůbec,“ podívá se rozpačitě podkoní na oba muže u stolu, „Milosti, já přeci jen sloužím v armádě, ta má nějaký úkoly. Taky sloužím svému králi. Pokud dostanu rozkaz, tak jdu bojovat a snažím se jen přežít.“

„Svoje slovo jste dal panu hraběti, pokud se nemýlím.“

„Jistě, Milosti, jsem ve službách pana hraběte asi sedm let. A budu v nich do doby, dokud mi pan hrabě slovo nevrátí. Nebo dokud neumřu já nebo von. Pak by už takové slovo nemělo smysl.“

„Kdyby se pan hrabě přidal na druhou stranu sporu, budete ho následovat?“

„Budu, Milosti, protože jsem mu přece dal svoje slovo.“

„Rozumím, pane de Rigault. Což by vás ale přivedlo třeba do bitvy, kde by stáli vaši bývalí přátelé, se kterými jste válčil třeba několik let bok po boku,“ tváří se pořád velmi mile koadjutor.

„To by se mohlo stát, Milosti. Bylo by mi to líto, Milosti, ale musel bych proti nim bojovat. Mám jen jeden život a toho si cením víc, než těch, kteří proti mně stojí se zbraní v ruce,“ přestává Dujardin výslechu rozumět, po očku kouká na pana markýze, ale jeho tvář zůstává bez pohnutí.

„Tomu také rozumím, pane de Rigault. Každý se snaží uchránit svůj život za každou cenu.“

„Milosti, s tím nemohu souhlasit, omlouvám se,“ zvedne svůj zrak Quido, „Ano, snažím se svůj život uchránit, ale jsou chvíle, kdy bych ho musel obětovat. Teda například, když bych tím odvrátil útok na pana hraběte. Nebo teď na pana markýze, když ho doprovázím. Jsem ale taky připravený zemřít pro úspěch armády, ve které sloužím. Když jsem šel už mnohokrát proti mušketám, čekal jsem na svou smrt. Díkybohu nepřišla. Nebo když jsem šel vyhodit opevnění nepřítele. Naděje na přežití byla nepatrná, Bůh mě tehdy díkybohu ochránil. Věděl jsem, že asi umřu, ale bylo potřeba tam jít a vyhodit ten val do vzduchu. Milosti, asi mluvím nesrozumitelně, ale to je možná proto, že nerozumím vašim otázkám.“

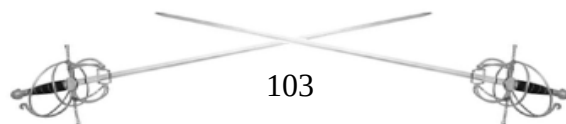
„Naopak, pane de Rigault, odpovídáte naprosto logicky, tak jak je u vojáka zvykem. Jste statečný muž, pane, a jistě byste neváhal ani chvíli, kdyby byl ohrožený život pana hraběte nebo zde pana markýze. Ale já chtěl jen slyšet názor muže, který stojí se zbraní v ruce na druhé straně. A který tak precizně naplňuje rozkazy pana prince.“

„Milosti, možná nejsem tím pravým,“ zamyslí se teď Quido, „Například pan hrabě říká, že jsem změkčilý, trápí mě smrt kamarádů, nedokáži prožívat bitvu tak, jako pan hrabě. Který je jak u vytržení, když začne, a určitě není sám. Mě to nijak netěší, když začne, jediný, co mě těší je, když jsem i po jejím skončení naživu. Milosti, zabil jsem už hodně mužů, ale nikdy nešlo o nějakou nenávist, zlobu. Jen je chci předejít,“ dívá se tázavě, zda mu jeho společníci u stolu rozumí. Samotnému mu připadá, že blábolí, ale chce vyjádřit svoje pocity, jak byl vyzván. Vzhledem k oběma přítomným mužům si ale připadá v této disciplíně poněkud méněcenný.

„S panem de Rigault jsem o tom již párkrát hovořil,“ promluví po delší době pan de Almare, „On koná tak, aby přežil a aby pokud možno přežili také ti, které chrání nebo kteří jsou jeho spolubojovníky. Budete se divit, Milosti, i mě překvapil, protože si klade filosofické otázky, aniž by o tom věděl. Soucítí s utrpením jiných, ale koná tak, jak vyhodnotí za nejlepší. Nedělá mu problém zabít, ale činí tak z nutnosti, nikoli z radosti či pro své potěšení.“

„Pochopil jsem, pane markýzi,“ přikývne koadjutor, „Jen jsem tím chtěl dokladovat, jak jsou muži jako pan de Rigault zneužíváni. Jemu nic jiného nezbyvá, pokud nechce porušit svoje slovo, a také, pokud chce v bitvě přežít. Vážím si pana de Rigault, i když je teď mým protivníkem a v oné bitvě jsme stáli na protějšcích stranách. On a další vojáci nemohou za utrpení, které kolem sebe šíří. Pochopitelně neberu v potaz takové excesy, kdy bezcitní hrdlořezové vypálí nějakou vesnici a dopouštějí se zločinů. Mezi takové pana de Rigault rozhodně nepočítám.“

„Válka není hezká věc, Milosti,“ cítí Dujardin nutnost promluvit a svou řeč doplnit, „V tom je náš občasný spor s panem hrabětem. On vidí pouze tu lepší stránku, když slaví vítězství, já i ty hromady mrtvých a zmrzačených. Ale Milosti, kdybych měl odhadovat, tak v tomhle budu asi v menšině. Mnoho vojáků žije pro ten opojnej okamžik, kdy slaví vítězství, někdy moc slavný vítězství. Já mám radost jen z toho, že jsem přežil.“

„Asi máte pravdu, pane markýzi, pan de Rigault není typickým příkladem bezcitného žoldáka,“ usmívá se pan de Gondi, „Ale je příkladem vojáka, který naplní své povinnosti, i když na druhé straně budou stát jeho přátelé.“

„Milosti, když mluvíte o těch přátelích ... možná jsem přeci jen bezcitnej žoldák. Když jsem s nima mluvil, myslím tím bratry pana Maurice, krátce před bitvou, radil jsem jim, jak se zachovat, aby přežili. Ale taky jsem jim řekl, že pokud bysme se potkali v bitvě, tak je budu muset zabít, abych sám přežil. Že je mám sice rád, ale sebe mám radši. Asi to není moc hezký, Milosti, ale já cítil, že je to tak správný. Možná ne správný, ale nutný. Mám ženu, ta čeká dítě, chtěl bych ho vidět vyrůstat. Aspoň chvíli, Milosti,“ dívá se Quido s rozpaky, vůbec nechápe, do jaké diskuse byl vmanipulován.

„Byl jsem už vícekrát v Anglii,“ hovoří teď tichým hlasem Pierre, „Tam je to mnohem horší, tam probíhala roky dost krvavá občanská válka. Kde proti sobě nestáli jen bývalí přátelé, ale mnohdy i bratr proti bratru. Modlím se k Bohu, Milosti, aby ti, co mají právo rozhodovat, měli dostatek rozumu i pokory, aby zabránili pokračování konfliktu a zabránili dalšímu zabíjení se navzájem. Já se proto snažím udělat vše, co je v mých silách, snažím se přesvědčit obě strany k ústupkům, nalezení přijatelného kompromisu.“

„Jistě, já vaši úlohu nezpochybňuji,“ zachová koadjutor kamenný výraz, ačkoli si představoval výslech podkoního poněkud jinak, než jak nakonec vyzněl. Byť svým způsobem dokladoval myšlení vojáků, kteří budou v zájmu svého přežití zabíjet, na koho jim ukážou. Třeba i své přátele.

„Milosti, mluvil jste tady o lidu, o obyčejných lidech, na které tíže sporu a jeho eskalace doléhá nejvíce. V jejich zájmu je nutné se domluvit a ukončit obléhání města. Zatavit vzrůstající násilí, dokud je ještě čas. K tomu já osobně vyzývám obě strany.“

„Bohužel prostředky a způsoby dohody jsou velmi nepěkné, pane markýzi,“ trvá si na svém pan de Gondi.

Dujardin si trochu oddechne, oba jeho společníci se opět začnou přít, byť tak činí velmi kultivovaným způsobem a toliko svými slovy. On je zmatený, vůbec nechápe, proč dnes s nimi sedí u jednoho stolu a co měly znamenat otázky, kterými ho počastoval jejich hostitel. Na které mu mimochodem částečně již dříve odpověděl, když spolu hovořili.

Je velmi rád, když snídaně skončí a oni se loučí s hodnostářem církve, který po celou dobu setkání projevoval stále svou přívětivost. I když oponoval panu markýzi.

„Milosti, co to proboha mělo znamenat?“ musí Quido položit otázku, když se ocitnou před nádherným chrámem a nastupují cestu k nedalekému paláci Almare.

„S tím si nelamte hlavu, pane,“ usměje se přátelsky markýz, „Pan de Gondi mi chtěl vaši přítomností trochu ztížit moji vyjednávací pozici. Také mi chtěl na vás dokladovat, jak smýšlejí vojáci, kteří obléhají město.“

„Milosti, nebyl jsem moc za pitomce?“ strachuje se podkoní.

„Nikoli, pane, naopak. Vaše odpovědi byly velmi rozumné.“

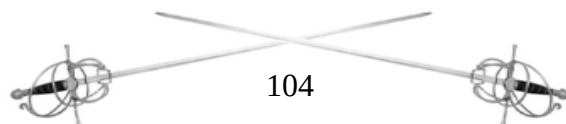
„Určitě, Milosti?“ podívá se teď pátravě Dujardin, „Mně se to tak nezdálo. Připadal jsem si hloupě. Milosti, vy i on jste hovořili o tom samém, ale každý úplně jinak. Zdálo se mi, že oba říkáte pravdu, jen každý trochu jinak. Moc jsem tomu nerozuměl, proč se vlastně nedokážete dohodnout.“

„Pane de Rigault, to je daleko prostší, než se vám může zdát,“ zasměje se teď Pierre, „Pan de Gondi je totiž úplně stejný jako ti další. Jde mu jen o jeho vlastní prospěch. Jak se zdá, ostatní pomoci připravované dohody získají mnohem více, což se mu pochopitelně nelíbí.“

„Hm, mně přijde docela příjemnej, Milosti. Aspoň ke mně se choval vždycky mile. Teda skoro vždycky,“ vyloudí na tváři mírný úsměv, když si vzpomene na úplně první setkání, kdy byl tímto pomešším mužem vyzván na souboj, a pak také na druhé, při kterém ho zranil pan koadjutor na ruce.

„Pan de Gondi umí jednat s lidmi, je vzdělaný, umí vhodně používat slova. Proto je mnohem nebezpečnější, než třeba pan de Beaufort, který je hrubián,“ vysvětluje pan de Almare.

„Snad jsem vám to moc nepokazil, Milosti. Myslím to vaše jednání, o tý dohodě, nebo smlouvě, nebo co se tam vlastně domlouvá,“ podívá se nejistě podkoní.

„Vůbec ne, pane, vůbec ne. Pan de Gondi toho řekl daleko více, než vy jste asi schopen poznat. Což je ale moje práce, abych pochopil, co se za jeho slovy skrývá. V tom je kouzlo diplomacie, které se věnuji, přechytračit své protivníky. Trvá hodně dlouho, než se člověk naučí tomu všemu porozumět.“

„Na něco takovýho nemám hlavu, Milosti.“

„Nemyslím si, pane. Jen jste byl vycvičený v něčem jiném. Vy i váš přítel, co přišel dnes ráno do mého paláce, rozhodně nepostrádáte chytrost a správný úsudek. Ale na věci hledíte z pohledu prostředí, ve kterém se pohybujete, s rozhledem, které vychází z vašeho poznání a vašich zkušeností. Ty jsou jiné, než ty moje. Ale i pro vás má například dnešní schůzka s panem de Gondi svůj význam, i vy tím získáváte nové poznatky, které třeba jednou využijete.“

„Tak o tom pochybuju, Milosti,“ řekne rozhodně Quido, „Na tohleto se opravdu nehodím. Radši zůstanu jen vaším průvodcem a radši budu čekat na Vaši Milost někde venku.“

Markýz už neodpoví, jen se lehce usměje. Místo toho přidá do kroku, jeho palác je pomalu na dohled.

TI MUŽI MAJÍ MOJI NEJHLUBŠÍ ÚCTU

Dujardin se asi na hodinku natáhne, kdy chvíli přemýšlí o podivné snídani, kterou právě absolvoval, pak však usne. Sluha ho vzbudí podle domluvy a pomůže mu v oblékání. Poté již znovu vykročí do ulic Paříže, aby se vydal do čtvrti Marais, kde se nachází dům rodiny Malletů. Jde naplnit slib, daný panu de Brese. Nijak zvláště ho chystaná návštěva netěší, ocitne se v moc zazobané rodině měšťáků, jejíž hlava rodina si sice koupila urozenost, nicméně tím jen korunovala okázalost, které v domě panuje. Bude si zase muset dávat pozor na slova, na své chování, aby si moc nezadal.

Cestou pozoruje lidi, které míjí, všímá si jejich zachmuřených tváří, jejich nehezkých pohledů, kterými ho občas počastují. On je přitom ustrojený v celkem obyčejný šat, který ale i díky meči, který mu nadzvedává jeho plášť, dává jasně najevo jeho příslušnost k urozenému stavu. Kdyby však možná ti zevlouni tušili, že je členem armády, která město obléhá, jejich pohledy by byly mnohem nevraživější.

Zaklepe, představí se a nechá se ohlásit. Je krátce před jedenáctou hodinou, pevně doufá, že jeho návštěva bude mít rychlý průběh. Promluví s Coiffierem, možná pozdraví manželku pana de Brese a honem pryč. Má sice od pana de Almare tak říkajíc volno, časově neomezené, ale jen pohled na nádherně vybavený dům mu říká, že je zase ve světě, do kterého nepatří.

Sluha mu s úklonou otevře dveře, on se snaží důstojně vstoupit do pracovny, v níž očekává syna pána zdejšího domu, jenž je již déle než půl roku upoutaný na kolečkové křeslo. Což je další problém, jak hovořit se zmrzačeným mladíkem, jaká slova volit, aby se ho nedotkl, ale aby nedával ani moc najevo soucit, což asi taky není vzhledem k postiženému nejlepší.

„Hrome, jaká to návštěva,“ rozléhá se mu v ústrety hlas mladého muže, sedícího na vozíku u stolku, u něhož je však ještě jedna osoba, kterou není nikdo jiný než Maurice Tissot. Zřejmě je vytrhl z jejich jednání, vzpomene si na slova Edmonda, jak se tito dva mladí a draví obchodníci napakovali na obléhání města.

„Potěšení je na mojí straně,“ tváří se Dujardin velmi rozpačitě.

„Jsme tu sami,“ podívá se na dveře Coiffier, sloužící je již dovřel zvenku, „tak snad se nebudeme zabývat oficialitama. Jsem vopravdu moc rád, že tě zase vidím, zdravýho a celýho,“ pokračuje v projevu nefalšované radosti, „Jak už je to dlouho, co jsme se viděli naposled? Tehdy jste mě tahali ze sraček, po tom mým zranění. Když jsem přemejšlel, jestli by nebylo lepší, kdybych umřel, než skončit takhle,“ ukáže na bytelné křeslo, krásné křeslo, které muselo stát hodně peněz, nepochybně je zkonstruované na míru postiženému.

„Tak to přijímám rád, nejsem moc na ty protokoly,“ usměje se host, klobouk a plášť mu odebrali už dole, on si teď sundá bandalír s kordem a zavěsí ho na židli u stolu, pak se posadí k obchodníkům ke stolku. Tissot mu nalije pohárek s vínem, pak si taky kecne do pohodlného a krásně zdobeného křesla.

„Jsem opravdu rád, že tě vidím,“ mluví dál Mallet a doslova září, jako by hledal každou příležitost ke svému rozptýlení, „Dokonce je moc dobrý, že je tu i Maurice, aspoň se zase vidíte, když už do jeho domu nechodíš.“

„Coiffiere, to snad ...,“ zbledne Tissot.

„Maurici, já jsem zvyklý mluvit zpřímá a pokud vím, tak Quido taky, ne?“

„Jistě, já taky,“ nemá oslovený možnost ani jak jinak odpovědět.

„Pak u toho zůstaneme. Quido, ani nevíš, jak to Maurice trápí. To víš, trávíme spolu dost času, tak si vobčas vyleje svoje srdíčko. Ale jak vidím, ani jeden z vás vo tom mluvit nechce, tak tohle téma rychle přejdeme,“ vyhodnotí hostitel naprosto přesně situaci, „Radši nám řekni, co přivedlo našeho chrabrýho oblehatele do našeho domu.“

„Jen jeden obyčejnej slib,“ je Dujardin rád, že předchozí téma skončilo, „Ten jsem dal panu de Brese, tvému švagrovi. Věděl, že jedu do Paříže, tak mě požádal, abych pozdravoval jeho ženu a taky se přeptal na jeho syna, jak se mu daří a tak. Jo, a taky mám vyřídit pozdravy vod tvýho druhýho švagra, pana barona de Taille, něco v tom samým duchu. Voba už doufaj, že všechno brzo skončí a voni zase uviděj svoje ženy a děti. Tak nějak.“

„Jasně. Quido, jak si na tom s časem? Spěcháš moc?“

„No, doprovázím pana markýze de Almare, teď mám celkem čas, teda do odpoledne, navečer ho asi zase budu někam doprovázet, nebo možná pojedeme pryč z Paříže. Von šel teď za anglickou královnou. Nějakěj čas se zdržet můžu, ale počítám, že tak do dvou hodin bych měl bejt v jeho paláci.“

„Skvělý. Ještě jedna otázka, seš tady na koni nebo kočárem?“

„Po svejch, koně mám ve stájích v paláci.“

„To nevádí, zpátky tě odvezou moji lidi. Tak máme čas tak do půl druhý, to je dvě a půl hodiny,“ podívá se Mallet na nástěnný stroj času, „Maurici, prosím, zavolej sem Michela, nebo mu rovnou na chodbě řekni, ať nechá na dvanáctou hodinu připravit oběd pro nás všechny. Tam budeš moct předat vzkazy, jsou tady vobě moje sestry.“

Dujardin nemá jak oponovat, navíc při projevovaném nadšení a srdečnosti, s jakou je zde vítán, by něco takového bylo nezdvořilé. Proto jen trpně přikývne, byť se na společenský dýchánek nijak netěší, Tissot pak vstane a jde vydat pokyny mladému sluhovi Michele Manottovi, který kromě strkání do vozíku, je i osobním sluhou zdejšího mladého pána.

Coiffier nic nepřehrává, z návštěvy má skutečnou radost, což dává opakovaně najevo. Je zvědavý, proto pokládá mnoho otázek, na které mu Quido trpělivě odpovídá. Maurice spíše přihlíží, oba mladíky má rád a proto cítí spokojenost. Byť by byl pochopitelně raději, kdyby se přítel rozhodl zrušit slib daný jeho otci a zase jeho dům začal navštěvovat. Ale důvodů k dobré náladě má víc, jeho oba bratři se uzdravují, i stav bratrance Vincenta se po amputaci ruky stabilizoval a doktor je spokojený. V jeho tajné skrýši v ložnici se hromadí zlatáky, získané z prodeje nedostatkového zboží během blokády, dokonce jich je daleko víc, než zpočátku doufal. Nouze nutí i jinak lakotné spoluobčany hrábnout hlouběji do svého měšce.

„Ještě byste nás tak aspoň měsíc měli oblíhat,“ říká právě rozverně Mallet, na tázavý pohled vojáka pokračuje, „Na tak dlouho nám naše zásoby ještě vystačej a ceny půjdou ještě nahoru.“

„Ach tak, něco jsem zaslechl,“ usměje se chápavě Dujardin, zatímco druhý obchodník již takovou radost neprojevuje, přeci jen se trochu stydí, jak vydělávají na nouzi jiných.

„Zaslechl? Vod koho?“ zajímá se hostitel.

„Vod toho, kdo vám pomáhal bránit váš sklad, když vám ho chtěli vykrást.“

„Jo tak. Díkybohu ho ubránili, však taky dostali vodměnu. Ale ta se nám bohatě vyplatí. To by člověk neřekl, kolik je mezi lidma peněz. Pořád hořekují, že maj hovno, a jen přijde trochu hladu, tak najednou najdou dost, aby ho zahnali.“

„Možná vám to brzo skončí, ne?“ usměje se trochu škodolibě podkoní, „Jak jsem slyšel, tvůj otec je s nějakou delegací v Saint-Germain-en-Laye, vlastně teda tam ne, jsou v Rueil. A v Paříži jsou zase nějaký vyjednávači dvora, jako pan markýz, kterýho doprovázím. Možná se dohodnou a skončí to, ne?“

„Možná. Quido, když už vo tom mluvíme, taky bys pro nás mohl něco udělat,“ zamyslí se teď Mallet, „Co takhle navštívit Juana a zeptat se ho, jestli už pro nás má něco dalšího. Až bude blokáda votevřená, tak stejně bude všeho nedostatek a ceny jen tak nespadnou.“

„To pochopitelně můžu,“ přikývne Dujardin, „Jen jestli mu něco zbylo. Dost velkoryse zásobuje naší armádu, soudím podle toho, co sežere a vychlastá náš anjounskej pluk.“

„Jak ho znám, tak už mu přicházej další zásoby, z provincií. Ale za zeptání nic nedáš. Chtěli bysme něco pro sebe, teda já a Maurice, taky jeho bráchové. Jako si koupit a sami prodat.“

„Není problém, určitě si najdu čas a můžu se za ním zastavit. Pokud ho teda najdu a nebude někde courat. Ale zatím jsem ho vždycky našel, když jsem něco potřeboval pro pluk nebo vyřizoval vzkaz tady Maurice. Je moc dobře, že na tom aspoň takhle vyděláte,“ dodá podkoní, což ale vychází z jeho hlubokého přesvědčení, vzpomene si i na jednu místnost ve sklepení svého domu, která je téměř celá zaplněná tím, čemu říká odváděný desítek ze zásob pro štáb anjounského pluku.

„Moje slova,“ je spokojený hostitel, pak zase změni téma a pokračuje více méně ve výsledku podkoního, žertuje, směje se, na chvíli nepochybně zapomíná na svoje postižení. Quido ho opatrně pozoruje, přijde mu, že trochu přibral, i když ne moc nato, že se nemůže téměř hýbat. Je však rád za příjemnou atmosféru, po té nepříjemné snídani, která se mu stále vrací v myšlenkách a nedává mu spát.

Bohužel pro něj nic netrvá věčně a sluha oznamuje oběd, který je již přichystaný v jídelně. Poté, co obdrží souhlas, chopí se křesla svého pána a začne ho tlačit správným směrem, oba hosté jdou dva kroky pozadu. Takto vjedou a vejdou do prostorné místnosti, která je stejně honosná jako vše okolo, prostírání si nezádá s paláci velmožů, stejně tak jsou nafintěné dámy, které skupinku mladíků již trpělivě očekávají.

Přesně čtyři dámy, na čele s matkou dvou z nich a tchyní té poslední. Paní Malletová nepochybně kyne do krásy, stává se z ní usměvavá kulička. Má všeho dost a neumí si nic odeprít, když se k tomu přidá téměř nulový pohyb, není divu její zakulacování, velmi jemně řečeno. Její odulá tvář trpí pod nánosem různých šminek, nicméně srdce této dvačtyřicetileté ženy zůstává stále dobrácké, i přes zarůstání sádlem. Láskyplně hledí na svého syna i jeho přátele, především Maurice přímo zbožňuje, již několikrát správně usměrnil jejího syna a ne vždy se mu dostalo toho nejlepšího poděkování.

Její nejstarší dceři Gabriele, baronce de Taille, je právě v těchto dnech čtyřiatdvacet let. Její tvář je přívětivá a snad i optimistická, byť svého milovaného muže už neviděla dlouhé měsíce, lépe řečeno to bude již rok, co jsou odloučení. Radovat se může z dvou dcer, bezmála tříleté Anny-Marie a dvouleté Henrietty, když stále v jejím srdci má místo i Gabriela-Julie, která zemřela před dvěma a půl roky ve věku nedožitých tří let. Ted' se na Dujardina usmívá, byť na její přání pomohl získat pro jejího muže místo u anjounského pluku a tím došlo k jejich dlouhému odloučení.

Druhá dcera kypré paní domu Madeline, paní de Brese, oslaví na konci tohoto měsíce dvacáté narozeniny, na rozdíl od své sestry je více nafrněná a také prostšího ducha. I ona má již dítě, koncem

května bude malému Hypolitu Antoinemu jeden rok. Hosty pozoruje spíše znuděně, na jedné straně jí na manželovi příliš nezáleží, na druhé již muže ve své posteli jednoznačně postrádá.

Coiffierova manželka, Agnes-Viktorie, rozená Rochembeauová, naopak dělá na svého muže zamilované obličej a pro jeho přátele má připravený přátelský výraz. I její narozeniny dopadají na druhou polovinu měsíce března, zanedlouho jí bude jedenadvacet let. Je typickou představitelkou současné ženy, jenž je vychována k domácímu životu, přízemní konverzaci a poskytování zázemí pro svého muže. Již tři měsíce se těší ze své dcerky Louisy, její manžel se sice mračil, chtěl syna, ale ona svou dcerušku zbožňuje. Je jí však jasné, že by se její postavení v rodině zlepšilo, kdyby porodila syna, proto se snaží se svým ochrnutým mužem obcovat a znovu přijít do požehnaného stavu. Rodit děti, nejlépe syny, je přece zásadním údělem ženy.

Místa v čele mohutného stolu zůstanou prázdná, Coiffiera dostrká Manotte na jeden okraj, vedle něho je usazena jeho manželka, následují oba hosté, nejprve Dujardin a pak Tissot. Proti nim usedá paní domu se svými dvěma dcerami. Tak je snad společnost vyvážená, stolovníci na sebe vidí i mohou bez problémů konverzovat.

Ani v tomto domě se dnes nepořádají tradiční hody, neboť chybí vzácnější potraviny, nicméně stále má kuchyně co nabídnout. Hlady zde rozhodně netrpí, což by bylo nelogické, když mladý pán se svým přítelem na zásobách tak vydělávají. Sloužící rozlijí různý mok do nádherných pohárů a

oběd může začít. Oběma hostům stolování již problém nečiní, i Quido si již zvykl na vybrané způsoby, neboť se již vícekrát ocitl i v daleko významnější společnosti. Na úvod padne pár obecných frází, jak se sluší a patří, paní domu málem září, má svoje děti pěkně kolem sebe a těší se již i ze čtyř vnoučat, z nichž bohužel pouze jediný je syn. Ale čas snad tento nepoměr napraví, jak doufá nejen ona, její manžel, ale i další muži z jejich rodiny.

„Pan de Rigault byl tak laskavý a zastavil se, aby nám vyřídil pozdravy od vašich manželů,“ prohodí Mallet, zachová i oficiální ráz, kdy svého přítele správně tituluje.

„Máte pravdu, pane,“ přizpůsobí se i Dujardin, „Díkybohu se jim oběma daří dobře. Pan baron se již zcela vyzdravěl ze svého zranění u Lensu, oba pak bez újmy přežili bitvu s kyrysníky pana de Gondy i druhou bitvu u Charentonu,“ oznamuje.

„Díkybohu i my jsme v pořádku,“ usměje se mile paní de Taille, „Jistě vyřídíte na oplátku naše pozdravy. Již se nemůžeme dočkat, až se naši muži vrátí,“ hovoří i za sestru.

„Jistě, paní baronko,“ naznačí podkoní v sedě úklonu, „S panem baronem jsem nedávno hovořil, již se nemůže dočkat, až vás zase uvidí. Je přímo zoufalý, jak dlouhé je již vaše odloučení. Snad dojde k dohodám a oni přijedou.“

„Také se dennodenně modlím, pane,“ odpovídá Gabriela, „Jak za zdraví svého muže, tak za jeho návrat. Nejdůležitější však je, aby jak můj muž, tak můj švagr, přežili bez újmy obléhání města.“

„Nezdá se, paní baronko, že by se schylovalo k další bitvě. Naopak se spíše schyluje k té dohodě. Ovšem asi nějaký čas potrvá, než bude vše dojednáno a také, než budou pánové uvolnění ze své služby.“

„Můj bratr naznačoval, že jste dostal mého muže na starost,“ ozve se paní de Brese, přičemž tázaný jen lehce stáhne obočí, vůbec se mu nelíbí, jak je otázka zformulována, ani tón, jakým byla pronesena. Cítí za tím nedostatek respektu k Hypolitovi.

„To je poněkud nepřesné tvrzení,“ odpovídá přesto Quido mírným hlasem, „V počátcích jsem dostal za úkol seznámit pana de Brese se zvyklostmi u pluku, kde já již delší dobu sloužím a on byl nováčkem. Ale to je běžné, stejně jsem zasvětil do těch věcí i pana barona de La Solignac, který velí druhé kumpanii. Také jsme spolu cvičili, pan hrabě je v tomto přísný, dobrý výcvik nám pomáhá přežít.“

„Slyšeli jsme o vás mnoho vyprávět,“ promluví paní Malletová matka, mladík se jí líbí, jak jeho vizáž, postava, tak i jeho skromnost.

„Opravdu, madam?“ usměje se s mírnými rozpaky podkoní, „Snad alespoň trochu v dobrém.“

„V dobrém, pane?“ málem zvolá paní domu, „Mluvil o vás jak můj syn, tak pan Maurice. Co vše jste dokázal. I jak jste zachránil život jeho bratrovi, když jste ho odvezl z bojiště těžce raněného. Ale říkal mi o vašich hrdinských činech, i jak se staráte o mého zetě, pana de Brese.“

„Ach tak, moji přátelé jsou velmi laskaví, madam, a jak je jejich zvykem, tak poněkud přehánějí.“

„Prý vás chválil sám pan princ, a jako poctu vás dokonce pozval ke svému stolu,“ nehodlá se nechat odbýt kyprá žena.

„Pan vévoda de Condé se ke mně zachoval velmi laskavě, madam. Je pravdou, že jsem měl tu velkou čest s ním párkrát stolovat, spolu s mnoha dalšími významnými pány. Dokonce nedávno poctil můj dům svou návštěvou. Ale sloužím v armádě pana de Condé už více než pět let a párkrát jsem snad dobře posloužil.“

„Jste velmi skromný, pane de Rigault. Můj zeť, pan de Brese, má jistě štěstí, že jste se ho ujal.“

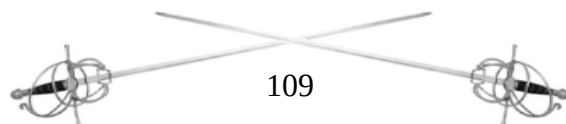
„Madam, zde asi dochází k velkému nedorozumění,“ pozvedne svůj zrak podkoní, podívá se postupně na všechny tři dámy na protější straně stolu, „Když dochází k bitvě, jdeme do ní jako jeden muž, bez ohledu, zda je někdo velitelem pluku, jeho podkoním, jeho pobočníkem či velitelem štábu. Chráníme se navzájem a pomáháme si navzájem. Ale každý z nás podstupuje stejné riziko. Lidé z blízkosti pana hraběte, kam patří i oba vaši manželé, pak ještě vyšší, neboť pan hrabě je velmi statečný a většinou je na čele svého pluku. Tím pádem i ti nejbližší musí být vedle něho. Pan baron i pan de Brese již mnohokrát prokázali svou statečnost, madam.“

„Jako v bitvě u Lensu, kde byl můj manžel vážně raněný,“ přikyvuje paní de Taille, která cítí mírné popuzení hosta, jak se zde mluví o Hypolitovi.

„Tam, paní baronko, to bylo opravdové peklo. Přestavte si, že náš pluk, který byl součástí hlavního útoku, jde vyrovnán jezdec vedle jezdce,“ vžije se Dujardin do líčeného děje, „Teď si vemte, že tato zeď,“ ukáže na stěnu se vstupními dveřmi, „je naše linie, kterou jsme museli držet. Jeli jsme krokem, těsně vedle sebe. A tam, jak jsou okna, tam stál nepřítel. Dojeli jsme k němu snad na dvacet kroků. Tam, u těch oken, tam je tisíce mušket, které míří na nás. Přesto, madam, ani jediný voják nezakolísal, nikdo se neopozdil ani o půl kroku. Jeli jsme svorně vstříc smrti, hrdě, se vztyčenou hlavou.“

„Můj ty Bože,“ pobledne Gabriela a očima měří vzdálenost obou zdí. Pravda, vzdálenost je trochu menší, než byla realita, ale to zde nikdo posoudit nemůže.

„Pak se to stalo, paní baronko,“ mluví dál Quido ke starší sestře, byť jeho slova jsou určeny především té mladší, „Všichni naši nepřátelé na nás vystřelili. Takový byl ale rozkaz pana prince. Vydržet první salvu a potom je pobít. Byla to ale hrozná salva. Váš manžel, paní baronko, byl vážně zraněný. To samé potkalo i téměř všechny důstojníky pluku. Jen pan hrabě, já, pan de Brese a pan d'Saisset, velitel

jedné z kumpanií, jsme i po té salvě zůstali v sedlech. Kolem nás zmar, madam, samí těžce ranění i mrtví. I druhý pobočník pana hraběte byl dole z koně, dokonce ležel hodiny omylem mezi mrtvými, díkybohu nakonec přežil. A pak jsme my, co jsme zůstali naživu, na ně zaútočili.“

„To je strašné, co nám vyprávíte, pane,“ hlesne jen paní Malletová, jejich několik brad se jí lehce třese.

„Madam, to byl jen začátek bitvy. Jak jsem již říkal, zůstali jsme jen čtyři z velení pluku. Prorazili jsme řady nepřátel, probili se jejich řadami a poté se znovu začali dávat dohromady. Zbytky našeho pluku, madam, ten den více než polovina buď zemřela nebo byla těžce raněná. Pan de Brese byl nováčkem, ale pan hrabě na to nedbal a pověřil ho velením kumpanie, která přišla o svého kapitána. Nepřítel ještě zdaleka nebyl poražený, zformoval svoje řady a urputně se bránil. My pak museli znovu a znovu útočit proti jejich mušketám, pistolím a pikám,“ hovoří podkoní zaníceně, u stolu je hrobové ticho, „Pokud si pamatuji, madam, tak

jste desetkrát takto útočili, vstříc mušketám a jiným zbraním, než se nám podařilo odpor nepřítele zlomit. Pan de Brese jel vždy v čele svých mužů, které dostal na starosti, mužů mnohem zkušenějších. Ale on prokázal odvahu a rozhodnost, i díky němu se jeho kumpanie držela vždy v řádné řadě.“

„Můj ty Bože,“ hlesne znovu paní domu, „To muselo být hrozné!“

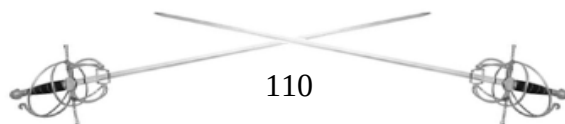
„Bylo, madam. Zažil jsem už mnoho bitev, tato patřila k těm nejkrvavějším. Zvítězili jsme, slavně zvítězili, ale tisíce našich druhů toto vítězství vykoupilo svými životy. Zvítězili jsme i díky nesmírné odvaze našich mužů. Ti všichni mají moji hlubokou úctu. Pan de Brese, paní baronko, prokázal nesmírnou odvahu a také rozvahu. Ani jednou nezaváhal, a i díky jemu mnozí z jeho kumpanie přežili, protože v ní nedopustil zmatek. Po bitvě ho pochválil pan hrabě, což se v jeho případě stává málokdy. Madam, kdo tam nebyl, tak si nikdy nedovede představit, jakým peklem jsme museli projít. Kolikrát jsme byli jen kousek od své smrti, kdy nám kulky létali kolem našich hlav,“ dokončí svou řeč Dujardin, pak sklopí hlavu, u stolu se rozhostí hrobové ticho.

„Máte pravdu, pane,“ říká popelavě bledá paní de Taille přiškrčeným hlasem, „Nic takového si představit nedokážeme.“

„Paní baronko, všichni ti mladí muži, kteří tam bojovali, mají moji nejhlubší úctu. Každý z nich, do posledního vojáka,“ hovoří tichým hlasem Quido, „Jak tedy vidíte, není v takové bitvě čas, aby se někdo staral o jiného, tam každý musí bojovat za sebe a za svůj pluk, ten pak za svou armádu. Pan de Brese je mým přítelem a já jsem hrdý, že ho tak mohu nazývat. Svoji statečnost prokázal i v bojích teď u Paříže, opět jsme byli bok po boku, vedle pana hraběte, a ten se nikdy nešetří. Paní baronko, i vy, paní de Brese, můžete být na své muže pyšné, stejně jako jsem já hrdý na to, že mohu bojovat po jejich boku,“ dokončí svou emotivně laděnou řeč a znovu se rozhostí ticho.

„Pan de Rigault umí opravdu znamenitě vyprávět,“ přeruší ho Coiffier, „Skoro jako kdybych to viděl před očima.“

„Není to asi vhodné téma ke stolování,“ zvedne opět svůj zrak podkoní, „A ještě daleko horší by to bylo, kdybych vylíčil, co následuje po takových bitvách. Kdy se počítají mrtví a ošetřují ranění. Těchto podrobností vás ušetřím, slibuji. Zároveň se omlouvám, neměl jsem o tom asi začínat.“

„Nikoli, pane,“ řekne rychle paní de Taille, „Naopak, je moc dobře, že jste nám vyličil, čím vším musíte procházet. Vy i naši muži. I oni si jistě váží vás.“

„Snad ano, paní baronko.“

„Určitě ano, pane de Rigault. Já sama jsem moc ráda, že má můj muž takové přátele, stejně jako můj bratr. Jsem moc ráda, že jste k nám dnes zavítal a budeme velmi potěšeni, když vás opět budeme moci uvítat u společného stolu,“ vrací se částečně barva do lící Gabriely, „Pane de Rigault, známe se dobře z Anjou, kde jsme spolu vícekrát hovořili. Vážím si vás a jsem moc ráda, že jste naším přítelem. Modlím se každý den, aby již všechno to nepřátelství skončilo a vy jste se vrátili domů, ke svým ženám. Také jste ženatý, jak jsem slyšela.“

„Ano, už od podzimu,“ pochopí Quido změnu tématu, za což je rád, „Já mám jistou výhodu, v těchto dobách, protože velitelství našeho pluku je na mém panství a tak občas mohu být se svou paní. Ačkoli dost často někam musím jezdit. Moje ctěná paní je v pozhnaném stavu, modlím se, aby na svět přivedla zdravé dítě a také sama vše přečkala ve zdraví.“

„Jste tak vlastně hostitelem našich mužů, je tak?“ položí Gabriela další otázku, což znamená další vyprávění podkoního, nicméně teď již bez krvavých detailů. Spíše hovoří o tom, jak často rukují, když mluví o taktických poradách a ne pijáckých orgiích, o různých úkolech, které plní, když vše trochu zamlží, aby snad nevyzradil nějaké podrobnosti v nepřátelském táboře, kde se vlastně nachází.

Následně mu přijde na pomoc kamarád Maurice, chytře znovu změni téma a svého přítele osvobodí od již poněkud dlouhého výslechu. Nicméně se atmosféra znovu uvolní, pouze Madeline, manželka pana de Brese, je poněkud zaražená. Není zase tak hloupá, aby nepochopila, že hodně vyřčeného panem de Rigault patřilo především jí.

Čas však neúprosně letí a tak se brzo přiblíží doba, kdy bude muset Quido odejít. Loučí se asi čtvrt hodiny a nakonec všechny mrzí, včetně něho, že již dnešní seance končí. Coiffier, Maurice a Gabriela dokáží dobře a na úrovni konverzovat a vytvořili tak velmi příjemnou atmosféru, ve které se i Dujardin cítí téměř jako doma. Musí alespoň slíbit, že po skončení obléhání města, až do něho přijede, přijme pozvání na další návštěvu.

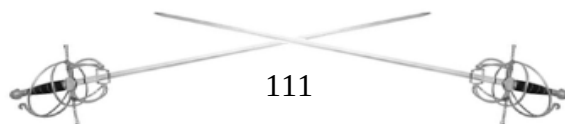
Z pracovny Coiffiera si vezme svůj kord, ve vestibulu dostane plášť a klobouk, aby mohl vzápětí nastoupit do připraveného kočáru. Ten ho odveze do paláce Almare, proto nebude muset po svých. Což se mu docela hodí, venku není dvakrát přívětivě a on začíná pociťovat únavu. Navíc možná bude muset opět doprovázet pana markýze, nebo budou z Paříže odjíždět.

PŘETVÁŘKA

Dujardin po návratu do paláce vyhledá pana de Almare, aby zjistil, jaké jsou jeho další plány. Od něho se dozví, že poslal pana de La Solignac za paní de Longueville a nyní čeká na odpověď. Netuší, zda ho pyšná princezna přijme, jeho podkoní dostal pouze mlhavý příslib, že se paní vévodkyně vyjádří. Za ní ho vůbec nepustili, naopak ho dost odbyli a rychle vypakovali.

Pierre se nejprve zavře do své pracovny a tam se věnuje přemýšlení i studiu, má zde dost bohatou zásobu i hodně vzácných knih. Poté si zavolá do salónku Quida, Baptista a Raula a debatuje s nimi, přičemž je vlastně nenásilnou formou diskuse vyučuje. Jeho posluchači mu však naslouchají skoro až s nábožnou úctou, byť hovoří i o antice, filosofii, tedy tématech, které je zase tak moc neoslovují. Nicméně v jeho podání je poučování velmi zábavné a zajímavé, proložené i pár pikantními příběhy.

Tak se převalí den v další večer a ten pomalu již směřuje k noci. Nechájí si přinést velmi prostou a střídmostou večeři, k tomu popíjejí víno a dále klábosí. Mládenci si uvědomují, jak cenné získávají zkušenosti, neboť některé poznatky mohou později využít při konverzaci ve vybrané společnosti. Proto projevují patřičný zájem, což činí naopak jejich mentora spokojeným.

Na přelomu večera a noci se objeví stejný mládenec, který markýze při minulé návštěvě odvedl za jeho nazlobenou sestřenicí. Ta se rozhodla ho i tentokráte nakonec přijmout, což on kvituje s mírným úsměvem. Genevieva jistě také nechce zůstat zkrátka, až se bude dělit kořist, tedy až si bude král v zastoupení své matky kupovat loajálnost svých nejvýznamnějších vazalů.

Dujardin tvoří opět doprovod, přeci jen se v jeho přítomnosti cítí Pierre lépe, když krácejí noční Paříží, která se však zdá být poměrně klidnou. Podkoního opět čeká úděl průvodce čekajícího ve skrytu noci, schůzka se znovu koná na radnici, kde vévodkyně dočasně přebývá. Markýz je zaveden do spoře osvětleného salónku, kde musí nějakou dobu čekat, než se objeví princezna, s nosíkem opět pořádně nahoru. Sama se rozvalí v křesle, jeho nechá postávat, což však není nic urážlivého, jen dodržením klasického protokolu.

„Dostala jsem váš vzkaz,“ řekne ona dost úsečně, naznačujíc jak odstup, tak stále ještě svou nespokojenost s jeho konáním.

„Velmi děkuji za přijetí,“ ukloní se on, „Vím, jak jste teď zaneprázdněná, velmi si cením, že jste si přesto našla čas.“

„Zaneprázdněná?“ chytne se ona na udičku.

„O tom nepochybuji, drahá vévodkyně. Vždyť vy jste tou pravou duší celé Frondy. Jistě se teď velmi usilovně zabýváte připravovanou dohodou, o které se jedné v Rueil.“

„Tak dohodou?“ zamračí se ona, „Nebo spíš diktátem ze strany dvora?“

„Při diktátu by se jen stěží jednalo o výhodách pro některé členy Frondy, nemyslíte, drahá vévodkyně?“ zachovává on milý úsměv, ačkoli

z druhé strany je patrné nepřátelství, skoro až nenávisť. Jak rychle se mění přízeň žen, pomyslí si, ale je rozhodnut tyto projevy ignorovat.

„Láry fáry, drahý pane.“

„Copak už nebylo nepřátelství dost?“ složí on ruce na prsou, dívá se pokorně, „Všichni už touží tento spor ukončit. Nemá smysl ho vést dále. Váš bratr může v obléhání pokračovat, jak dlouho bude chtít, vy mu nejste schopni čelit. Jste teď královnou Paříže, opravdovou duší zdejšího odporu. Ale i přízeň lidu je vrtkavá, nejen krásných žen.“

„Vrtkavá přízeň? Zase už koušete, drahý bratránku?“ zableskne se jí v očích.

„Sám jsem toho přece jasným důkazem. Neučinil jsem nic špatného a upadl jsem u vás do hrozného nemilosti. Možná jsem dokonce nenáviděn stejně, jako pan kardinál. Ale o mou osobu zde nejde, rád přestojím všechny projevy vaší nevole, jen když se věci posunou správným směrem. Mluvím však o lidu, pařížském lidu. Jste pro něj teď bohyní, stejně jako pro všechny muže, kteří měli tu čest vás kdy spatřit. Ale lid je nevyzpytatelný. Již teď ho sužuje hlad a může se odvrátit od těch, které uctíval.“

„Pokud vím, tak lidi spíš nenávidí toho vašeho kardinála, ještě víc než předtím,“ ušklíbne se ona.

„O tom nepochybuji, zvláště když se lidu dostává velmi účinné nápovědy. Ale až na všechny ještě více dolehne hlad, až opravdu už nezbudou ani ty nejmenší zásoby, budou si možná lidé hledat i další viníky. Pak se jejich hněv může obrátit proti jejich současným vůdcům a modlám. Jste teď na vrcholu, drahá vévodkyně, a můžete na něm zůstat, pokud přispějete ke smíru, nebo ho alespoň nebudete svým odmítáním mařit.“

„Nezdá se mi nijak výhodné v tuto chvíli na cokoli přistupovat. Ani můj bratr nemá zase tolik na výběr, pokud nechce vzít město útokem. A to určitě neudělá.“

„Zaútočit na Paříž asi opravdu nikdo nehodlá. Ale vašemu bratrovi stačí jen vyčkávat, a vy i ostatní vůdci Frondy to dobře víte. Stejně tak dobře víte, že se ostatní vůdci s dvorem dohodnou. Bude jen záležet na tom, jak výhodné pro koho takové dohody budou. Teď je královna připravená učinit velkorysá gesta, ale pokud bude někdo příliš napínat strunu, lehce by mohl o takovou vstřícnost přijít. Pak se štědrost dvora může přelít k někomu jinému, což by bylo nepochybně škoda, nemyslíte?“

„Tak co mi nabízíte?“ pohodí ona vztekle hlavou, musí uznat pravdivost pronášených argumentů, někteří pánové se jistě rádi dohodnou, vévoda de Bouillon, vévoda d'Elbeuf a nakonec možná i vévoda de Beaufort, kdo ví, čím uplatí pana de Gondi. Určitě i její bratr Armand nebude nijak zvlášť vzdorovat, je slaboch a snadno ho přesvědčí.

„Co vy požadujete?“ odpoví on a vystaví na odiv andělský výraz, jako reakci na její mohutné zamračení, „Mám jistou možnost ovlivnit názory prvního ministra a možná i královny,“ pokračuje on tichým hlasem, „Ne nijak velkou, ale sama jste mi minule přiznávala jistý vliv a jistou schopnost vhodnými argumenty ledasco prosadit. Bude velmi rád hovořit ve prospěch vašich požadavků, aby i pro vás byla dohoda výhodná.“

„Můj názor znáte. Chci, aby Mazarin táhnul k čertu!“

„Vy ale zase dobře víte, že tento požadavek je v tuto chvíli nesplnitelný,“ nepohne se v jeho tváři ani brva.

„Tak vidíte, jak špatně jsme začali, vážený pane. Jen něco vyřknu, vy již říkáte ne. Tak si představujete hájit moje zájmy při dojednávání smíru?“ říká ona s nesmírnou ironií v hlase.

„Odchod pana Julese v tuto chvíli opravdu není možný. Nejen pro jistý nesouhlas královny, ale také pro rozbití rovnováhy mezi ostatními rody.“

„Říkáte zatím?“ zadívá se ona velmi pátravě.

„Říkám, neboť přízeň mocných je vrtkává. V tuto chvíli se pan Jules těší naprosté důvěře královny, ovšem také je velmi posílený vliv vašeho bratra Louise. Královna si je jeho zásluh moc dobře vědoma, stejně jako první ministr. Ovšem jsou tu i další významní pánové, stojící na straně dvora, jako je vévoda d'Orleans, ale především další představitelé mocných rodů, stojící na straně Frondy. Podle mého nejhlubšího přesvědčení teď všichni uvažují o tom, jak získat co nejvíc za svůj souhlas s dohodou. Dle mých zjištění je dvůr připraven být štědrý, za ukončení nepřátelství a projev loajality ke svému králi.“

„Nepleťte do toho laskavě krále, o toho tady nikdy nešlo.“

„O něho přímo ne, ale o vliv na něj, respektive jeho matku, tu jde od začátku. Což váš bratr Louis pochopil a učinil dle mého názoru velmi moudré rozhodnutí. Teď je třeba ukončit nepřátelství, dojednat smír a když to řeknu hodně ošklivě, koupit si loajalitu dalších mocných rodů. Až nastane klid, bude čas určitě na další jednání, včetně posílení vlivu vašeho bratra. A tím také celé vaší rodiny.“

„Na tom něco je, pane, ale proč vám nevěřím, když tohle říkáte právě vy?“

„Budu upřímný, nevidím důvod, proč by nemohl být pan Jules nadále prvním ministrem a váš bratr Louis prvním vojevůdcem země. On jako skvělý válečník, kardinál jako mistr diplomacie, spolu mohou dokázat obrovské věci,“ říká on přesvědčivě.

„Ten Talián není mému bratru vůbec roven,“ řekne ona s obrovským pohrdáním.

„Rodem nepochybně ne, v tom máte pravdu. Ale diplomat je skvělý, o tom jsem přesvědčený. Ale paní vévodkyně, o tomto nemá teď smysl mluvit, teď je třeba dojednat smír, ukončit obléhání Paříže. Pak se jistě bude jednat dál.“

„Nikdy jsem tomu přivandrovalci nevěřila a nevěřím mu pořád. On svoje sliby neplní, však moc dobře víte o mnoha odmítnutí významných úřadů pro mého bratra. Teď naslibuje cokoli, až bouře pomínou, na svoje sliby zapomene.“

„Na písemné sliby se zapomíná velmi těžko, a jistě vznikne dokument, který zajistí ukončení nepřátelství a smír. V něm nepochybně budou zakotveny i ústupky dvora vůči nejvýznamnějším rodům či

jejich členům. Teď je příležitost mnohé požadovat. Ovšem odchod prvního ministra není reálný požadavek, ten vám teď rozhodně splněný nebude," říká on přesvědčivě.

„Tak co mi můžete nabídnout? A neptejte se zase, co vlastně chci," upozorní ona důrazně.

„Co takhle třeba guvernérství v Pont-de-l'-Arche, což svým způsobem znamená moc nad celou Normandií pro vašeho manžela? Pro vás pak třeba určitou částku peněz?" nahodí on udičku.

„Jen tohle nabízíte?" ohrne ona ret.

„Ta částka by mohla být významná, jistě v řádu statisíců liber."

„Kupříkladu milion liber?" ožije ona.

„Milion?" protáhne on, „To je asi přespříliš, ale tři sta tisíc? Možná i více, pokud budeme vhodně argumentovat," podívá se on pátravě.

„Jen si nesnažte hrát na to, že vy hájíte moje zájmy," znovu se ona ušklíbne, pak se zamyslí, „Nedávno se mi narodil syn. Bude potřebovat vhodného kmotra," podívá se poněkud nejistě.

„Takový král by byl velmi vhodný kmotr," poznamená on, je si moc dobře vědomý, jak problematický je původ dítěte. Za svého potomka ho sice uznal vévoda de Longueville, ale všichni považují za skutečného zploditele pana de Marcillac.

„Král by byl dobrý kmotr."

„Měl bych i návrh na kmotřenku," zatváří se on poťouchle, „Zrovna dnes jsem hovořil s královnou Jindřiškou. Váš syn by tak mohl mít za kmotra krále Francie a za kmotřenku královnu Anglie. Taková pocta již něco znamená, i pro budoucnost vašeho syna."

„Tohle nabízíte?"

„Nabízím, že budu tyto nároky hájit a prosazovat," odpoví on, „Považuji je za rozumné a důstojné pro vás, za splnitelné ze strany dvora."

„Máte snad pravomoc něco dojednat?" dívá se teď ona pátravě.

„O mém pobytu v Paříži ví pochopitelně jak pan Jules, tak královna

Anna. Pevně věřím, že mi budou naslouchat, pokud přednesu přijatelné požadavky. A já jsem je připravený hájit, to vám mohu slíbit."

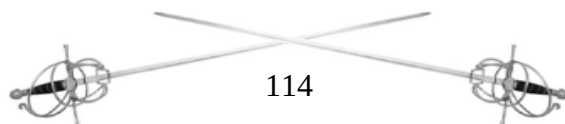
„Jak bude pohlíženo na náš odpor?"

„Pro všechny bude jistě poskytnuta královská amnestie, o tom se také jedná. Nevím, zda z ní nakonec někoho nevynechají, ale určitě ne příslušníky rodu de Condé, to by bylo nemyslitelné," odpoví on velmi přesvědčivě.

„Ten prokletej Ital nakonec zase vyhraje," řekne ona hodně mrzutě.

„Vyhrají všichni, když bude dosaženo důstojného kompromisu. Pokud k němu nedojde, všichni naopak prohrají. Země bude uvržena do občanské války a v takové hrozně době mohou být poničeny statky všech. Nedej bože, aby někdo ztratil i to nejcennější, tedy svůj život. Nedávno zemřel můj přítel, vévoda de Chatillon, jistě i vy jste ho dobře znala. Náš společný přítel pan de Marcillac byl vážně zraněný. A to skutečné boje ještě nepropukly, jen jedna nepřilíš významná bitva a pak ta nešťastná šarvátka kolem konvoje zásob, kde byl zraněný pan de Marcillac. Zemřelo ale daleko více lidí, byť méně významných."

„Však oni si pánové stejně nějakou válku najdou," ušklíbne se ona.

„Bude lepší, když budou válčit pro slávu Francie, bok po boku, než když budou prolévat svou krev navzájem před branami Paříže. Dobrá dohoda není potupou pro nikoho, naopak je vítězstvím všech, kdo dočasně stanuli na opačných stranách. I vaše rodina bude zase svorná a bude hájit svorně své zájmy,“ vznese on velmi významný argument.

„Co moji bratři?“

„Vaši bratři?“ protáhne teď on, „Váš starší bratr Louis si jistě svoje zájmy dostatečně uhájí, o tom nepochybuji. Co se týká vašeho bratra Armanda ...“, podívá se zpytavě na sedící krásku.

„Zase jste s ním mluvil? Tajně, za mými zády?“ objeví se v jejích očích záblesk nevole.

„Váš bratr Armand je již dospělý,“ říká on co možná nejjemněji, „Sama vaše paní matka mě za ním kdysi poslala, od té doby si celkem dobře rozumíme. Určitě jsem však nemluvil proti vám, paní vévodkyně, spíše jsem naslouchal jemu, jeho přáním, názorům.“

„Neví co chce,“ řekne ona dost opovržlivě.

„Možná, ale zdá se mi, že ví dost přesně, co nechce. Nechce nastoupit na dráhu církevního hodnostáře, což se mu nedivím. Světský život je dle mého zajímavější.“

„Ale pane, přece si nebudeme nic namlouvat. Pokud mu jde o to si zašukat, kardinálský oděv k tomu přece není žádnou zábranou. Naopak moc a vliv, která z toho může plynout, je nemalá výhoda. To snad i vy dobře víte.“

„Máte pravdu, znám mnoho církevního hodnostářů, kteří rozhodně nedodrží celibát. Ale mít právoplatnou manželku a právoplatné potomky také něco znamená. Pro muže je velmi důležité, aby zplodil svého následníka, který nebude nějakým levobočkem, vzniklým z hříchu, ale legitimním potomkem.“

„Jak se zdá, jste na jeho straně, co?“ znovu už se ona mračí.

„Řekněme, že tento jeho postoj chápu. Ale neříkám přece nic nového, vždyť i vy jeho přání dobře znáte.“

„Znám. Ale nesouhlasím s ním.“

„Do toho já nemám co mluvit,“ pokrčí on lhostejně rameny, „Jde o věc vaší rodiny,“ lže teď vědomě, aby dodržel slib daný panu de Conti, „Já jen říkám, že názorům vašeho bratra Armanda rozumím a chápu je. I já se musel takto rozhodnout a svého rozhodnutí nelituji. Nezapomínejte, jsem vysvěcený na kněze, ale opustil jsem dráhu duchovního a dal přednost světskému životu.“

„Proč vám už zase nevěřím?“ je v jejím pohledu i hlase ironie, „Ale v jednom máte pravdu, teď nejde o mého druhého bratra.“

„Vidíte, nakonec se přeci jen na něčem shodneme, drahá vévodkyně,“ usměje se on, „Snad mi časem zase uvěříte a vezmete mě na milost. Nejsem nepřítelem vaším, nejsem nepřítelem vaší rodiny. Naopak, jsem připravený její zájmy hájit, pokud bude zájem i z vaší strany.“

„Pane markýzi, až vaše činy mě přesvědčí,“ říká ona přece jen s trochou méně zášti v hlase, jistě si začíná uvědomovat, jak zpozdlé by bylo zbytečně tohoto mladého muže, který se těší přízni dvora, postavit zcela proti sobě. V tuto chvíli mu nepochybně naslouchá nejen první ministr, ale i královna a určitě i její bratr Louis. On by pak mohl velmi významným způsobem poškozovat její zájmy.

„Budu se snažit, paní vévodkyně. Prosím, mohu být ještě nějak užitečný?“ zvedne on své oči a nasadí zase svůj typický nevinný výraz.

„Snad. Máte nějakou představu, co požadují jiný?“

„Jiní?“ zaváhá on trochu, nicméně je mu jasné, že zde se s obecnými frázemi neobejde, „Nemám zcela přehled, ale něco jsem zaslechl. Jednání probíhají, proto mohou být konečné dohody odlišné od toho, o čem se teď mluví.“

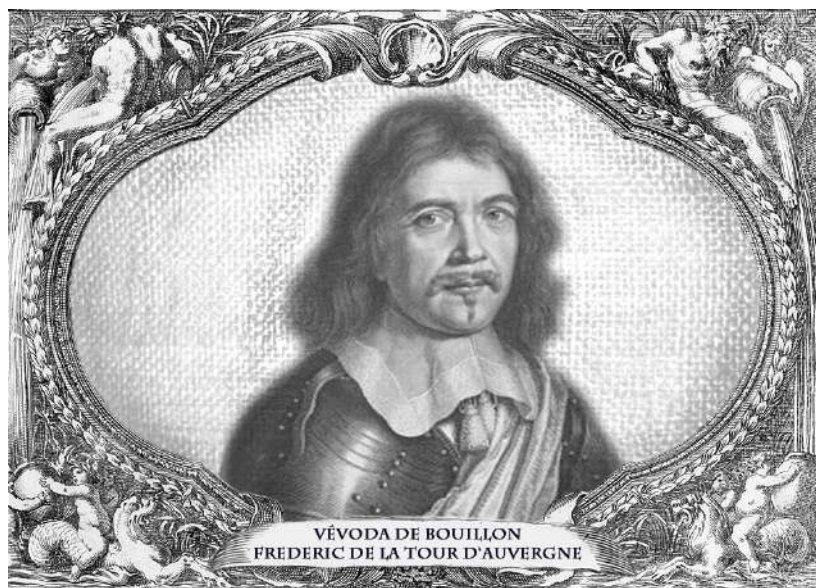
„Na každém drbu je něco pravdy.“

„Prosím, ale znovu připomínám, bavíme se opravdu o doposud neuzavřených jednáních,“ tváří se on teď důležitě a vážně, jako by chtěl předat ty nejtajnější informace, přitom je připravený jich pustit co nejméně, aby uspokojil nerudnou krásnou ženu v křesle a zároveň neprozradil příliš podrobností z již

uskutečněných debat nad připravovanou dohodou. Ale podle jejího výrazu si počíná dobře, minimálně ji zaujal.

V následných minutách probírají některé body připravované smlouvy. Včetně zachování jistých privilegií pro pařížský parlament, což ji očividně téměř nezajímá, naopak je patrný její interest, když naznačuje možné vyrovnání s vévodou de Bouillon, vévodou de Elbeuf, snad i domluvu s vévodou de Beaufort, když mu asi budou prominuty jeho předchozí hříchy i jeho útěk z pevnosti Vincennes. Zkrátka by neměl přijít ani její milenec pan de Marcillac. Dvůr je ochoten jednat s papežským stolcem i o kardinálském klobouku pro pana de Gondi, což je ale slib dost na vodě, nikdo nezaručí, jak intenzivní taková podpora bude a zda naopak nebudou vyjednávači mluvit v neprospěch koadjutora. Což je ale paní de Longueville opět lhostejné, soudě z jejího výrazu.

„Jak vidíte, paní vévodkyně, jednání probíhají, a pokud vím, ze strany zmíněných pánů není zase tak nepřekonatelný odpor k nalezení shody. Pokud se zdráhají, tak dle mého jen z čistě prospěchářských důvodů, aby se jim podařilo vyrazit z královny co nejvíce ústupků a výhod,“ upozorní on na vztah dalších představitelů Frondy k připravované smlouvě.

„U nich mě to vůbec nepřekvapuje,“ pohodí ona vzdorovitě hlavou, ale již si tak jistá svou radikálností není. Ten poťouchlý bratránek má pravdu, lehce by se jí mohlo stát, že zůstane ve svých vyhraněných postojích zcela osamocená.

Pak, až by se dvůr dohodl s ostatními, mohl by vůči ní být daleko méně vstřícný.

„Drahá vévodkyně,“ tváří se on jak andílek, „jsem opravdu připravený hovořit ve váš prospěch, a byť můj hlas nezní tak silně jako některých jiných, pravděpodobně nebude zcela přeslechnut. Pokud máte ještě nějakých otázek, nebo snad požadavků, velmi rád si je vyslechnu či se vám pokusím odpovědět. Zítra po ránu se vracím do Rueil,“ dodá.

„Kéž bych vám mohla důvěřovat,“ tváří se ona teď málem nešťastně, jako by litovala rozkolu, který mezi nimi vzniknul, přitom jen mizerně skrývá špatnou náladu, neboť nemůže dát průchod své zlobě. Ano, připravovaná dohoda možná není její úplnou porážkou, ale také určitě ne vítězstvím, za což může i její bratr Louis, což mu má rovněž dost za zlé. Není ale zase tak hloupá, aby ji opanovala pouhá nenávist a rozmar, je schopná i věčně kalkulovat. Což ji vede k větší vstřícnosti vůči vyjednávači dvora, než při jejich minulém střetnutí.

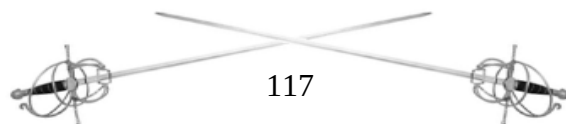
Ještě asi čtvrt hodiny spolu hovoří, ujasňují si některé postoje, ona se tváří celkem přátelsky, i když její bratránek z mnoha jemných náznaků pozoruje skutečné rozpolezení její mysli. To rozhodně tak vstřícné jako její postoj navenek není.

Markýz odchází s rozporuplnými pocity. Umí předvídat a je mu jasné, co bude následovat, pokud dojde ke smíru. Právě vévodkyně de Longueville bude velmi naléhat na svého bratra Louise, aby vznášel vůči dvoru různé požadavky, možná i dost nehorázné, bude ho poňoukat proti prvnímu ministrovi a její slova jistě budou dopadat na úrodnou půdu. Vévoda de Condé pana Julese také rád nemá, určitě chce posílit svůj vliv a určitě očekává za svou pomoc dvoru vděk. Při jeho velkých ambicích, a až arogantní povaze, bude brzo zaděláno na další konflikty.

Pan de Almare kráčí vedle svého průvodce zamlklý, ten nemá důvod zahájit rozhovor, vracejí se zpátky do paláce, aby zítra ráno opustili Paříž. V níž se nacházejí odpůrci kardinála Mazarina, kteří

možná teď přijmou kompromis, ale ještě než zaschnou podpisy pod připravovanou listinou, již začnou přemýšlet o dalších intrikách. Což Pierra činí nešťastným, neboť nevidí budoucnost tohoto království v právě zářivých barvách.

SEDMDESÁTÁ ŠESTÁ KAPITOLA

PŘEDČASNÁ RADOST

Život na zámku Almare v provincii Anjou je od ledna poněkud jiný, než v předchozích letech. Tráví na něm dobu obléhání Paříže velmi nesourodá společnost, které se však dostává vysoké pozornosti místního správce a sloužících.

Jednačtyřicetiletý Achile Ronsarde, velmi schopný správce zámku, je zpočátku velmi nejistý. Především přítomnost matky jeho pána ho činí téměř nešťastným. Ví o jejich neshodách, schraňuje ve sklepení velmi cenný poklad, o který syn s matkou svedli dost nekompromisní boj. Co může od stárnoucí krásky čekat? Jak se bude na zámku chovat?

K jeho překvapení však nepřichází žádné nepřátelství, ale naopak velmi vstřícná stárnoucí šlechtična, která je k němu milá, pozorná ke svým dvěma urozeným společníkům a její jediným rozmarem je pan de Mortimer, který je ubytován tak, aby se mezi jeho komnatou a pokojem hraběnky dalo procházet, aniž by si toho kdokoli jiný ze zámku povšiml. Což však správci odkvétající kráska přiznala, společně pak vymysleli způsob s průchozími místnostmi.

Vůdčí osobností tří urozených dam je nepochybně právě osmačtyřicetiletá hraběnka de Besiere, Marion Anne de Julsea, která se však prezentuje jako příjemná společnice, pozorná babička a vcelku přívětivá paní z pohledu služebnictva, od něhož sice vyžaduje perfektní výkon, ale neobtěžuje je žádnými výlevy arogance ani přehnanými rozměry, jak je u panstva mnohdy zvykem.

Klíčovou osobou z pohledu správce je pak dvaadvacetiletá markýza de Almare, Charlotta of Clapperton, neboť je manželkou zdejšího pána a také matkou jeho prvorozeného potomka Pierra, který oslaví první narozeniny jedenatřicátého května. Ronsarde moc dobře ví o potratu, který se udál při prvním těhotenství markýzi, proto chápe její až panickou hrůzu o svého tak vymodleného synka. Ona sama je pak velmi milá a vstřícná, nemá žádné přehnané nároky.

Mírně nervózní je správce ze třetí ženy, velmi krásné ženy, kterou je osmadvacetiletá baronka de La Solignac, Angelika d'Saussier. Chová se sice také celkem vstřícně, ale jeho na ní cosi znervózňuje.

Její nazelenalé oči jako by mluvily o nebezpečí, o něčem zlém, co však on neumí definovat. Na rozdíl od markýzi se o svého dvouletého synka Juliena příliš nestará, zajde za ním jen občas a vše nechává na služebnictvu.

Pokud Ronsarde potká pětadvacetiletého Mare de Mortimer, vždy raději klopí zrak. Tento milenec dvounásobně staré hraběnky v něm příliš důvěry nevzbuzuje. Nejen tím, že se očividně nechává vydržovat, aby posloužil svým tělem a penisem stárnoucí krásce, ale v jeho pohledu je něco zlého, ošklivého. Zná takové muže, většinou jde o bývalé vojáky, zabijáky. S těmi je neradno si něco

začínat, je lépe se jim vyhýbat.

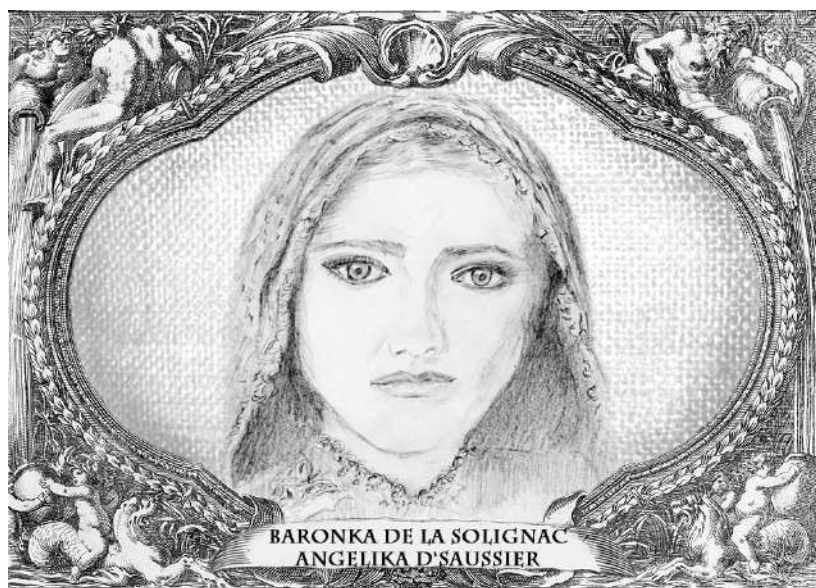
Pak je tu ještě osoba, která se těší nejvyšším privilegiím, byť není nijak velká. Jde o synovce místního pána, o syna jeho sestry, pětiletého Pierra de Cavarlene. Ronsarde musí uznat, že tak živé, skoro až divoké dítě, už dlouho neviděl. Klučina se nechová nijak zle, ale je prostě rozpustilý, rád všechno prozkoumává, všude vleze, je ho plno, kam se uráčí zavítat. Kdo ho má na starosti, přibývají mu vrásky na čele, neboť se musí strachovat, aby se někde nedej bože nezranil. Uhlídat cenné dítě před ním samým není lehký úkol, zvláště když se k němu musí chovat s úctou a neodváží se mu dát pár na zadek, aby se zklidnilo.

Jediný, z koho má ten hoch respekt, je jeho babička. Ne snad proto, že by ho sama trestala nebo omezovala, nýbrž ona je schopna ho zaujmout, povídat si s ním, téměř ho rozmazlovat. Dokonce si s ním i hrát. Kluk se tak cítí v její společnosti asi dobře a její pokyny dodržuje.

Když správce vidí tři malé urozené chlapce, kteří se těší takové pozornosti, a ze kterých mají vyrůst významní šlechticové, musí si nutně vzpomenout ještě na jednoho hochu, jehož oficiálními rodiči jsou Marietta a Victor Molinetovi, ve skutečnosti je jeho pravým otcem markýz de Almare, což však zde na zámku ví jenom on, místní šéfkuchař a jeho choť, bývalá milenka pana markýze. Simonovi již byly v lednu čtyři roky a jde o velmi milého a přemýšlivého chlapce, který si však nemůže dopřávat žádných mimořádných privilegií. Žije s ostatními dětmi služebnictva, byť jeho budoucnost snad bude radostnější, neboť jeho otec mu plánuje poskytnout prostředky na výborné vzdělání a i poté, pokud se dožije dospělosti, ho i nadále nenápadně podporovat.

Zpočátku panuje na zámku poněkud stísněná atmosféra, která však je brzo rozptýlena, a správce musí uznat, že především díky chování hraběnky. Ta ho stále překvapuje, slyšel o ní moc ošklivých věcí, měl z ní od počátku jejího příjezdu velký strach, ale ona se jeví naprosto jinak, než jak mluví pověsti o ní. Jak jde čas, soužití sloužících s panstvem dostává jasný řád a neobjevují se žádné problémy. Pravda, urozené dámy i vzácné děti mají ten nejlepší servis, ale na druhou stranu neobtěžují zbytečně svými rozmary.

Správce je nervózní z ještě jedné okolnosti. Ví nejen o velkých problémech v Paříži, kde dvůr povolal vojáky proti nepoddajnému parlamentu a některým velmožům, ale duch této vzpoury, nazývané Fronda, se šíří i do regionů. I v Angers jsou nálady mnohdy dost radikální a takový stav není pro úředníky panství právě dobrý, lehce by mohlo dojít k nějakým rebeliím, ty pak většinou doprovázejí násilnosti. Zdejší pán je pak přívržencem dvora, což by mohlo přinést i nepřátelské projevy proti jeho majetku.

Proto si se svolením urozených dam najal muže na ochranu zámku, zde se mu naopak velmi hodí přítomnost pana de Mortimer, ze kterého na nápad jeho milenky udělali velitele zdejší gardy. Ti najatí vojáci z něho mají očividně vítr, nejen kvůli jeho přátelství s panstvem, ale i díky jeho pádné ruce. On se pak baví tím, že s ochrankou zámku cvičí, někdy pořádá doslova manévry. Díkybohu však služeb strážců potřeba není, žádné projevy nepřátelství nepřicházejí.

Naopak přicházejí zprávy z různých míst, jak od dvora, tak z Angers, proto jsou zdejší obyvatelé tak říkajíc v obraze, vědí, jak se vyvíjí konflikt u Paříže, ale i jak propukají další ohniska nevole především vůči politice prvního ministra po celé zemi. Přitom netuší, jak dlouhý bude azyl pro urozené dámy a děti na zdejším zámku, kdy je zavolá pan de Almare zpět.

Blíží se již příchod jara, byť tomu počasí nijak neodpovídá, v krajině panuje stále tuhá zima. Březen je už ve své polovině, život na zámku má již téměř vžitě rituály. K nim patří i odpolední dýchánky trojice urozených dam, kdy spolu vysedávají, popíjejí a klábosí. Někdy hrají i karty či jiné společenské hry, někdy ke stolu pozvou i pana de Mortimer, což je ale spíše výjimkou. Většinou si vystačí sami. Návštěvy sem nejezdí, nepořádají se tady žádné sešlosti, slavnosti.

Za okny se již začíná šerit, trojice urozených dam sedí na polstrovaných židlích okolo menšího stolu, na kterém mají karafu s obyčejnou vodou, vínem i likérem, na tácech slané i sladké delikatesy

k zakousnutí, k tomu rozložené obrázkové karty, jenž využívají ke své zábavě. Co se týká konzumace jídla i alkoholu, jsou všechny velmi zdrženlivé, dbají na dobré vychování a především svoje postavy, které jsou i jejich významnými zbraněmi ve vztahu k mužům. U paní de Besiere je až obdivuhodné, jak se dokáže udržovat i těsně před padesátkou.

Jako vždy žvatlají víceméně nesmysly, probírají politickou situaci, jak ve Francii, tak v Anglii, baví se o dětech, obě mladší ženy vzpomínají na své manžele, kteří jim v jejich postelích již očividně chybí. Navzájem se poznávají a získávají k sobě důvěru.

„Jak se zdá, Pierre zase řadí,“ zaposlouchá se Angelika, přes zavřené dveře k nim doléhá výskot pětiletého chlapce, radostný, pravděpodobně si pohrává i se služebnou, které ho má právě na starosti.

„Jak se ten živý,“ usměje se Marion Anne.

„Celej otec,“ poznamená baronka, za což sklídí nehezky pohled své starší příbuzné, paní markýza nic neví, kdo je jeho zploditelem. Netuší, že sémě zasel hrabě de Godille a nikoli markýz de Cavarlene, který ho nicméně pro odvrácení skandálu uznal za svého.

„Už aby i můj Pierre vyrostl,“ povzdechne si Charlotta, „Je tak maličký, tak moc se o něj bojím. Je tolik nástrah.“

„Děláte si zbytečné starosti, drahá,“ podívá se na ni mile tchýně, „Váš syn je zcela zdravý a roste jako z vody. Jak se na pokračovatele rodu sluší a patří.“

„Stále se modlím k Bohu, aby ho před vším ochránil,“ přizná se paní de Almare.

„I já, moje drahá. Mám velkou radost ze svých vnuků a vůbec nepochybuji o tom, že pochovám ještě další vnoučata. I když teď jste s mým synem odloučení, určitě se zase brzy shledáte,“ hovoří paní de Besiere téměř až něžně.

„Kéž byste měla pravdu, paní hraběnko. Váš syn mi hodně chybí.“

„Vy ho máte opravdu ráda, to já poznám. Děkuji Bohu za vaše šťastné manželství, ne každému svazku je dopřáno vzájemné lásky.“

„Z mé strany nepochybně,“ poznamená Charlotta.

„Drahá, můj syn vás má také velmi rád,“ zavrtí hlavou Marion Anne, „Vím, co předcházelo vašemu svazku, ale postoj mého syna nebyl vzdorem proti vám, ale proti diktátu ze strany královny Anny. Je pyšný a nerad si nechává poroučet, co má dělat. Díkybohu poslechl a získal vzácnou ženu, která ho nejen miluje, ale která mu dala i vytouženého potomka.“

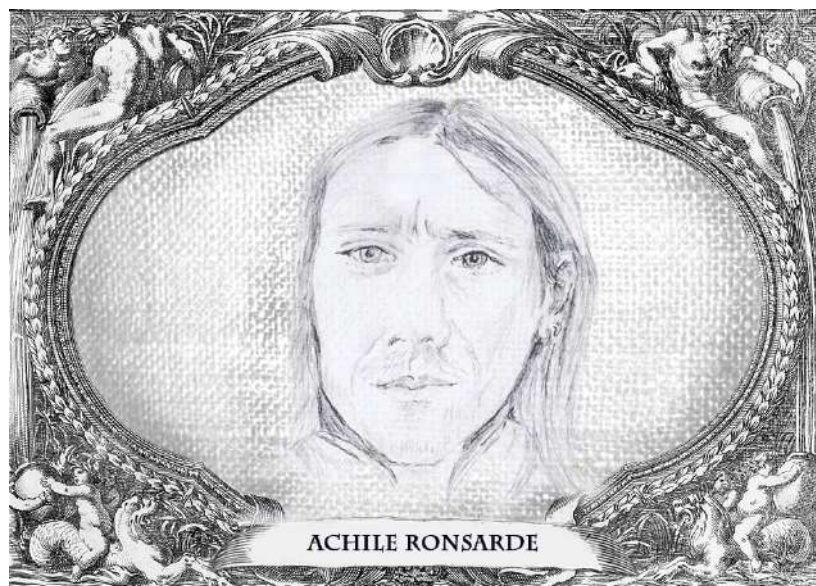
„Co je to zase za hluk?“ zamračí se Angelika, neboť na chodbě se ozývají hlasy a dupot, někdo zřetelně směřuje k prostorám, které jsou vyhrazené jejich siestě.

Odpověď dostane záhy, neboť se ozve zaklepaní a po vyzvání vstoupí s úklonou místní správce.

„Paní markýzo,“ osloví dle protokolu skutečnou místní paní, „přijel podkoní vašeho muže, pan de La Solignac.“

„Baptiste?“ ožije švagrová jmenovaného, nepochybně se tak dozvedí nejčerstvější zprávy z Paříže.

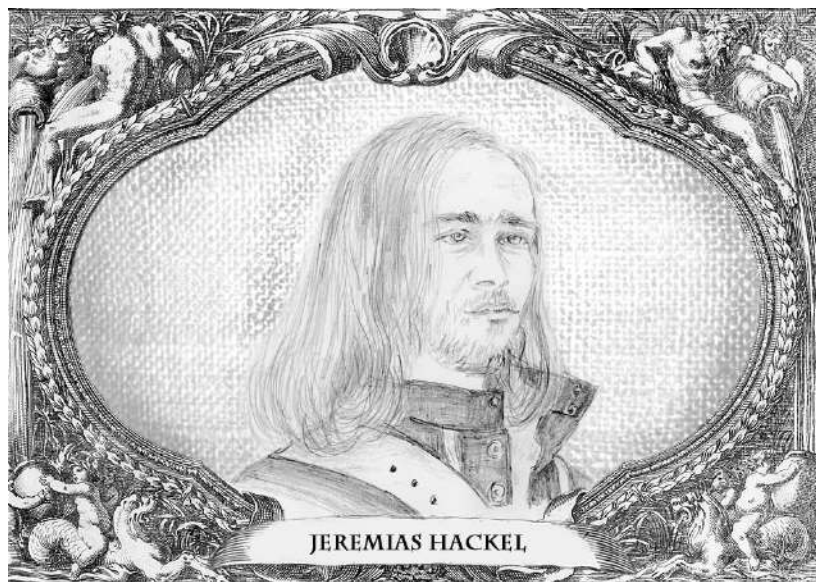
Ani tentokrát jí nikdo neopoví, místo toho se objeví mírně zarudlý mladík, jak přišel ze zimy do skvěle vytopených prostor zámku, zde dřevem rozhodně nešetří. Velmi elegantní chůzi dojde až k dámám, smekne klobouk a vysekne poklonu, plášť sice odložil ve vestibulu, svůj meč a pokrývku hlavy si nechal. Dorazil opravdu před chvílí, v doprovodu vojáka Jeremiáše Hackela, který dostal za úkol dbát nad jeho bezpečností na cestách.

„Pane de La Solignac, jaké to potěšení. Jistě se dozvíme novinky, jistě přinášíte ty nejčerstvější zprávy z Paříže,“ usmívá se Marion Anne.

„Z Paříže přímo ne, paní hraběnko, ale ze Saint-Germain-en-Laye. Posílá mě pan markýz. Všechno vám řeknu, jen co trochu rozmrznu. Nějak tam dneska hrozně fouká,“ lehce se chvěje podkoní.

„Pane Achile,“ obrátí se paní de Besiere na správce, „přineste panu de La Solignac něco na zahřátí, na zakousnutí tady něco zbylo,“ podívá se na stůl, pak i na posla, „Posaďte se, pane, všechny už hoříme netrpělivostí se dozvědět, co se děje u Paříže.“

„Smír, paní hraběnko,“ nechá mladík dopadnout své pozadí na židličku, „Došlo k dohodě a asi už všechno to bláznění končí.“

„Končí?“ zachvěje se radostí Charlotta, snad se tak budou moci brzo vrátit.

„Asi ano, paní markýzo,“ přikývne Baptiste, cítí, jak ženy visí doslova na jeho rtech, proto pokračuje,

„Teď ve čtvrtek došlo k podpisu nějaké dohody v Rueil, kde se děle než týden jednalo. A nejen tam, s panem markýzem jsme byli i v Paříži, pan markýz se tam po nocích scházel kdoví s kým. Tam ho doprovázel pan de Rigault.“

„Ten podkoní pana hraběte?“ podívá se teď velmi upřeně na mladého muže Marion Anne.

„Ano, paní hraběnko. Ale ani se nedivím panu markýzi, že si ho bere s sebou. Viděl jsem, co dovede ve cvičebním sálu. S panem markýzem tam nejprve porazili pět Švýcarů na kordy, pak sám pan de Rigault vyřídil během mžiku tři Švýcary dýkou. Tedy jen ve cvičném souboji, pochopitelně.“

„Poněkud odbíháte od tématu,“ upozorní Angelika.

„Máte pravdu, paní baronko,“ zachová oficiální tón její švagr, „Jen jsem chtěl říct, že podrobnosti vám bude muset říct pan markýz sám. Já jen vím, co se povídá, a taky, co mi pan markýz řekl. Došlo k dohodě, dvůr se nějak vyrovnal s těma Frondérama a ty sklopili uši. Podle všeho už nemají v Paříži moc co jíst.“

„Dvůr se vrací do Paříže?“ zajímá se Charlotta.

„Tak to nevím, paní markýzo, možná časem. Ale podle všeho se už přestanou navzájem vraždit.“

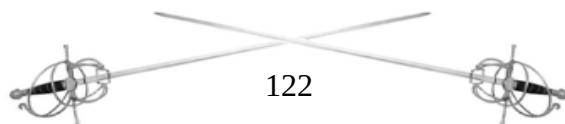
„Říkáte vraždit? Něco jsme zaslechli, i od mého syna, který sem poslal zprávu, ale určitě si rádi poslechneme podrobnosti. Když jste mého syna často doprovázel, jistě víte podrobnosti.“

„Tak já osobně ...,“ podívá se poněkud rozpačitě Baptiste, „Napřed jsme byli s panem markýzem v Anglii, to bylo hrozný, především ta cesta. A potom jsem většinou jen někam pana markýze doprovázel, ale něco určitě vím. I od pana de Barbou a pana de Rigault, dost často jsme teď spolu hovořili.“

„Už zase zmiňujete podkoního pana hraběte. Copak on přešel do služeb mého syna?“ znovu zpozorní Marion Anne.

„Nikoli, paní hraběnko. Pan markýz si ho párkrát jen půjčil. Ale jinak byl pan de Rigault v poslední době dost často v Saint-Germain-en-Laye, když doprovázel pana hraběte. Párkrát tam přespál, když na pana hraběte čekal,“ podívá se teď mladík významně na stárnoucí krásku, „Pak jsme spolu hovořili, on vyprávěl, jak rozprášili kyrysníky pana de Gondi, taky, jak pobili frondéry u Charentonu.“

„Tak vyprávějte, pane, my vás nebudeme rušit dotazy a vy nám všechno pěkně vyličíte,“ tváří se mile paní de Besiere.

Podkoní se nenechá dvakrát pobízet a mluví o všem, co ho napadne, o událostech při obléhání Paříže, o různých násilnostech, ale také jednáních, o kterých má povědomí. Pochopitelně si nechá pro sebe informace o vztahu markýzi de Cavarlene a hraběte de Godille, jinak je vcelku hodně sdílný. Vyprávění přeruší, jen když mu přinesou lahodný teplý nápoj, smíchaný kdoví z čeho, ale chutná náramně. Cítí z něho i alkohol, což kvituje.

„Stále ale nevíme jedno,“ nedokáže už přemoci svou netrpělivost Charlotta, „Kdy se budeme moci vrátit?“

„Ach ano, paní markýzo. Máte pravdu, to nejdůležitější jsem vám neřekl. Ačkoli teda taky nevím přesný den,“ dodá a uvidí zklamané obličej, „Pan markýz mě sem poslal, abych vám řekl o smíru. A také, abyste se pomalu chystali k návratu. Je domluvený s panem hrabětem de Godille, že sem pošle mého bratra s vojáky, aby vás doprovodili zpátky.“

„Pane, stále ale nevíme kdy,“ projeví rozmrzelost paní de Almare.

„Paní markýzo, moc se omlouvám. Ale pan markýz říkal, že nějaký den potrvá, než budou smlouvy potvrzeny, pak má dojít ještě k nějakým jednáním. Podle jeho odhadu by sem měl můj bratr s vojáky přijet tak do tří neděl, nejdéle prý do měsíce.“

„Ještě další měsíc?“ nedokáže Charlotta potlačit své ohromné zklamání, očekávala návrat v nejbližších dnech.

„Paní markýzo, Paříž je stále v obležení, vojáci zůstávají. Sice došlo k dohodám, k podepsání nějaký tý smlouvy v Rueil, ale asi nebude tak jednoduchý, aby se všechno zase vrátilo jak bylo. V tom zámku, myslím Saint-Germain-en-Lay, to není pořád žádná sláva. V tom vyhladovělém městě taky ne. To vy tady máte všechno nádherný, krásnej zámek, teploučko, samý dobroty,“ vezme se plněnou taštičku a zakousne se do ní, pak odhaduje, z čeho je paštika uvnitř vyrobena.

„Vaše slova jsou tak hrozně neurčitá,“ zoufá si zámecká paní.

„Drahá, pan de La Solignac má pravdu. A také pochopitelně můj syn, váš manžel. Tady jsme v bezpečí, v pohodlí zámku, především děti tu jsou v bezpečí. Královský zámek byl hrozný, není zřejmé, kdy bude možné se vrátit do Paříže. Je určitě správné raději nějaký ten čas počkat,“ hovoří Marion Anne konejšivě.

„Já vím, paní hraběnko,“ kývá snacha smutně hlavou na souhlas, „Ale moje očekávání ... moje radost, když se pan de La Solignac objevil, hovořil o smíru. Proto je moje zklamání tak velké.“

„Třeba to nebude až tak dlouho trvat,“ pokusí se být pozitivní Angelika, „Třeba se domluví rychle, všichni všechno podepíší, jak je potřeba.“

„Je mi moc líto, že jsem vzbudil vaše naděje, paní markýzo,“ tváří se provinile podkoní, „Ale paní hraběnka má naprostou pravdu. Pan markýz říkal, že mu moc chybíte, paní markýzo, vy i syn, ale nedovolí, aby vás cokoli ohrožovalo. Proto raději pár dní počká, až bude možné se bezpečně vrátit do Paříže, do vašeho skvostného paláce.“

„Jak dlouho se zdržíte vy, pane?“ zeptá se paní de Besiere.

„Pan markýz mi nenařídil, abych se vrátil obratem, proto bych se den dva zdržel. Cestování je pořád dost nepříjemné.“

„Budeme tedy mít dost času vás ještě vyzpovídat,“ usmívá se Marion Anne, „Sice jste nám toho již sdělil dost, ale určitě máte ještě mnoho dalšího, nějaké drby ode dvora.“

„Tak něco by se asi našlo,“ podívá se mladík významně na postarší ženu, „Jen mě mrzí, že jsem nepřivezl lepší zprávy a vzbudil takové očekávání.“

„Vy za nic nemůžete, pane,“ zavrtí hlavou paní de Almare, „Navíc máte ve všem naprostou pravdu, stejně jako můj ctěný manžel. V zájmu našeho syna je nutné vyčkat. Tady nám opravdu nic nechybí. Kromě našich mužů,“ podívá se na Angeliku, která horlivě přikyvuje, vždyť její choť je bratrem posla, musí ho tedy postrádat. Což je ale i pravdou, už dlouho nebyla s mužem, v současném postavení si nemůže dovolit spustit se s nějakým sloužícím ze zámku. Ač by docela ráda.

„Pane de La Solignac, vypadáte přepadle, asi jste dost unavený,“ podívá se paní de Besiere na Baptista, „Možná byste se měl ubytovat, možná trochu odpočinout. Jistě nás poctíte svou přítomností u

večeře. Pokud tedy paní domu není proti,“ dodá a podívá se na svou snachu. Minimálně před služebnictvem dává jasně najevo, kdo je zde nejvýše postavenou osobou, manželkou zdejšího pána.

„Ale jistě, paní hraběnka má pravdu,“ přikývne Charlotta, „Půjdu i já, zpráva mě rozrušila, zajdu se podívat za synem.“

„Pak bude nejlépe, když se všichni sejdem při večeři,“ následuje Marion Anne příkladem své snachy a také povstane.

Markýza odchází zamyšlená, představa dalšího měsíce odloučení od manžela ji opravdu rozesmutněla. Potřebuje se trochu dát dohromady. Její tvář se rozjasní, když spatří svého milovaného syna spočívajícího v nádherné kolébce, u které posedává komorná Tereza Barreme. Teď pochopitelně stojí v pozoru, když její paní vstoupila.

Devítiměsíční škvřně právě spí, jeho matka se nakloní nad kolébkou a s hrdostí v srdci ho pozoruje. Opravdu je stále maličký, ačkoli již povyroste. Takový droboučký. Tolik malých dětí umírá, i těch, kterým se dostává té nejlepší péče. Jestlipak tomuhle

krasavci dá Bůh, aby se dožil dospělosti? Mráz jí běhá po zádech, když si uvědomí, jak málo by stačilo, aby o něj přišla.

První syn se narodil předčasně, tehdy v Římě, skončil zabalený v kusu hadru, jako krvavý chuchvalec. Díkybohu druhé těhotenství dospělo až v úspěšný porod. Nyní se už zase cítí silná a ráda by znovu přišla do požehnaného stavu. Chce více dětí, stejně jako její manžel. Pak mají vyšší naději, že některý z jejich potomků dosáhne dospělosti. Chtěla by ještě jednoho chlapce, a potom dívku. V tomto pořadí. Celkem alespoň pět dětí. Jestlipak jí Bůh umožní naplnění jejich vroucných přání?

Sama dobře ví, co je to být jedináček a k tomu dívka, když její otec tak toužil po synovi, ačkoli to nikdy nepřiznal. Panebože, otec. Ten mladík něco mlel o Anglii, kde popravili chudáka krále Karla, kterého tak dobře znala. Co se jen teď děje v její domovině? Bude muset toho mladíka lépe vyzpovídat, snad bude vědět něco víc, i když je jen podkoním jejího muže a jistě před ním manžel a otec mnoho neprozradili. Jak ráda by svého otce zase spatřila, pochlubila se mu se svým synem, jeho vnukem.

Posadí se na stoličku, ze které vstala před chvílí komorná, opře si hlavu o ruce složené na kolébce a zírá na svého malého Pierra. Jak jí jen chybí ten velký Pierre, jak už by ho chtěla sevřít v náručí, popovídat si s ním, pomilovat se.

MALÝ ROŠŤÁK

Večeři v pěti, k obsazení odpoledního dýchánku přibyl pan de Mortimer, tabule je vzorně nachystaná a bohatá, ačkoli strážníci jako vždy konzumují nanošené dobroty jen velmi střídmě. Dnes však s výjimkou, neboť posel z Paříže je docela hladový a láduje se. Služebnictvo postává v povzdálí a byť se tváří nezaujatě, tak poslouchá. Dámy se především ptají a mladý pán odpovídá. Sice se dost otázek týká Anglie, kam dle hovoru nedávno doprovázel jejich zámeckého pána, nicméně občas mluví i o událostech u dvora, kde se pánové hodně poškorpi a vjeli si do vlasů. Což vzbuzuje obavy i u sloužících,

nežijí ve vzduchoprázdnu, znají nenávist, která se týká prvního ministra. I tady v Anjou mu nemohou mnozí přijít na jméno a sympatie většiny je na straně Frondérů, jak si jeho odpůrci říkají.

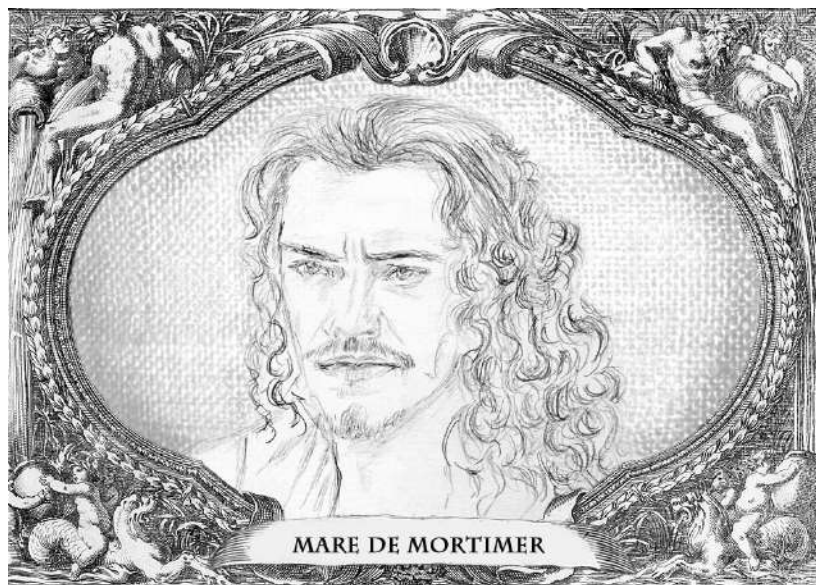
Pan de La Solignac projevuje značnou trpělivost, kdy mnohdy musí opakovat již vyřčené. Bohužel na spoustu otázek neumí dát uspokojivou odpověď, mnohé zná pouze z doslechu a jiné vůbec. Což se týká především událostí za průlivem, kdy byl zavřený v domě otce paní markýzi a ví jen, co mu sdělil pan de Almare. Který s ním sice často hovořil, ale více o jiných věcech.

Tak alespoň vylíčí podrobně, jak si pan markýz zařadil ve cvičebním sále při předminulé návštěvě v Paříži, nešetří superlativy směrem k jeho osobě i panu de Rigault. Při jeho jménu znovu paní hraběnka zpozorní, on si toho povšimne, nicméně opět ani náznakem nezmíní vztah její dcery a pana hraběte. Ačkoli právě to paní de Besiere jistě zajímá.

Večeře se protáhne a vlastně plynule přejde už jen v posezení a klábosení nad pohárkem vína v případě jeho a pana de Mortimer, dámy si dopřávají jakýsi likér, který kdysi sice také ochutnal, ale ničím ho neoslovil. Baví se nakonec o kde čem, znovu se vracejí k událostem okolo povstání v Paříži, on přidá pár historek, na které předtím zapomněl. I o velmi tvrdém postupu pana prince vůči jeho nepřátelům. Což však dámy nechává klidným, těm jen těžko bude záležet na osudu obyčejných mužů. Pouze litují smrti vévody de Chatillon a zranění pana de Marcillac, pochopitelně, ti patří k jejich vrstvě.

Nakonec i večeře skončí, což on kvituje, neboť se opravdu cítí hodně unavený. Snažil se jet co nejrychleji, aby strávil na cestě co nejméně času a tak s radostí zamíří do své komnaty, která je již pro něj nachystána. Zde se mu klaní nějaký mladík, který mu byl přidělený. Ani mu nevěnuje moc pozornosti, raději mu měli poslat nějakou přítulnou služebnou. Ale takové služby asi v tomto honosném zámku neposkytují, sám se lehce usměje nad svými myšlenkami.

Sotva vejde do své moc hezky zařízené komnaty, vyruší ho místní správce, který se jde

informovat na délku jeho pobytu a osobně přeptat, zda je se vším spokojený a jestli mu ještě něčím nemůže posloužit. Vysvětlí mu své rozhodnutí zdržet se tak dva dny, poté ho již nechá úředník na pokoji, sluha mu pomůže se odstrojit a on pouze v košili vklouzne do měkoučké postele. Ještě však než dá pokyn mládenci, aby zhasnul svícen, ozve se zaklepání a poté, co sluha otevře dveře, hrne se dovnitř pan de Mortimer. V ruce nese láhev a dva pohárky.

„Mare, to je překvapení,“ řekne jen, možná by měl dát najevo větší radost, uvědomí si.

„Zaskočil jsem jen na kus řeči,“

ušklíbne se starší přítel, rukou odešle pryč sluha.

„Hrome, měl si přijít o chvilku dřív, teď se zase budu muset oblíknout,“ dere se ven z postele podkoní.

„Jen zůstaň, kde seš,“ zavrtí hlavou nezvaný host, sám si vezme stoličku, přisune si jí k lůžku, nalije do pohárků víno a jeden podá Baptistovi.

„Tak jo, zůstanu, kde sem,“ souhlasí unavený posel, pouze si vypodloží záda, aby se mu lépe nápoj konzumoval.

„Abych nezapomněl,“ prohodí jakoby mimoděk pan de Mortimer, „mám tě požádat, abys po ránu přišel za paní hraběnkou. Chce s tebou mluvit, sama, bez paní markýzi. Když budeš souhlasit, tak tě

přijdu vytáhnout z pelechu, vo trochu dřív, než budou všichni snídat. Což dělaj tak kolem půl desátý, většinou nikdo nespěchá.“

„Jasně, tak si pro mě přijď,“ kývne pan de La Solignac na souhlas, tuší, co bude zajímat milenku jeho přítele, „Tak jak se tady vlastně máš? Užíváš si tenhle ráj na zemi?“

„Hm,“ zamračí se poněkud Mare, „na nic si moc stěžovat nemůžu, ale je to všechno tak jednotvárný. Jak závidím tvému bratrovi, kterej si někde válčí a já tady hniju. Teda nehniju, oprašuju paní hraběnkou a taky se starám vo vojáky, co teď nově najali, vo nějaký místní silnější muže, co to tu jako hlídaj. Sice jsou to vojáci na hovno, ale aspoň se zabavím, když se je snažím něco naučit. Ale je to pořád to samý, jestli mi rozumíš.“

„Naprosto ti rozumím. Taky mi občas chybí to naše divoký řádění, tam u nás doma, na Solignacu. Tam jsme se dokázali vodvázat, téměř žádný pravidla, divoký pitky, mrdání, kdy se nám zachtělo a s kým se nám zachtělo. Ale na druhý straně, Mare, vem si tohle všechno kolem. A co jsme měli tam. Úplný hovno.“

„To máš sice pravdu, ale bylo víc zábavy, tady se pořád musíš držet.“

„Tak to máš úplnou pravdu,“ přikyvuje horlivě podkoní, „Co bych měl říkat já. Všechno má svoje protokoly, musíš se hlídat, abys něco neplácnul, abys dobře vypadal, chodil, klaněl se. Ale když si vezmu ten přepych ... ačkoli ten pan markýz pořád někde cestuje, já pak musím s ním. A když necestuje, tak mě pošle sem.“

„Aspoň se nenudíš, ne?“ podívá se poněkud smutně pan de Mortimer, „Podívej, mám všechno, co si řeknu. Krásný hadry, krásnýho koně, chlast, skvělý jídlo. Ani ta hraběnka není pořád marná, i když už jí je dost. Ale udržuje se, to zas jo, umí to pořád v posteli. Když jste mě do ní poslali, tak sem teda netušil, na jak dlouho se to protáhne. Tak nesěžuju si, mám se tu jako prase v žitě, ale pořád to samý, to je prostě ubíjející, jestli mě chápeš.“

„Naprosto ti rozumím. Taky mi občas chybí ta naprostá volnost, kterou jsme měli dřív. Ale kdybych měl volit, mezi tou volností a tím, co je teď, vybral bych si to, co je teď. Tam nebyla žádná budoucnost, tady snad nějaká je.“

„Možná pro tebe, vedle pana markýze. Ale pro mě?“ zachmuří se Mare.

„Tak se zkus domluvit, ne? Možná bude zase na léto nějaký tažení, nějaká válka. Můj bratr je v tom anjounským pluku dost spokojenej, tak možná by šlo se tak nějak přimluvit. Abys tam taky mohl sloužit, třeba v kumpanii mého bratra. Mám v tom něco udělat?“

„Nevím, radši počkej, až se vodsud vrátíme. Domluvím se asi radši s paní hraběnkou. To víš, mám něco slíbený, za ty roky služby pro ní,“ lišácky se pan de Mortimer usměje, „Tak abych to neposral. To by bylo na hovno, po takový době,“ projeví svoji praktičnost, pak si zase povzdechne, „Ale dost často vzpomínám na Solignac a na ty naše jízdy,“ zasní se.

Setrvají v debatě až do vypití láhve, poté si příslibí, že příští den si na sebe najdou čas, aby rozhovor dokončili, podkonímu se očividně klíží oči, což neujde ani jeho návštěvě. Proto ho opustí a přesune se do své komnaty, kde bude čekat, zda se ozve zaklepání a on bude vyzván k přechodu do sousední ložnice, aby tam uspokojil jednu docela obstojnou stárnoucí urozenou dámu.

Panu de La Solignac je spánek dopřán až do osmé hodiny ranní, potom je vytažen z postele svým přítelem, sluha mu pomůže se ustrojit a on je zaveden do jednoho z místních salónků, kde už na něho čeká paní hraběnka a také jeho švagrová. Obě jsou zřetelně v dobrém rozmaru, rozesmáté, kdoví, o čem si vyprávěly před jeho příchodem.

Na vyzvání se posadí, nic nedostane, asi za hodinu se bude podávat pro urozené panstvo snídaně, sem byl pozván za jiným účelem, než naplněním svých útroh. Má ukojit zvědavost obou žen, neboť nepochybně o něčem s ním nechtěly mluvit před paní markýzou. Mare s ním nevstoupí, což mu dává tušit, že je brán jen jako milenec paní de Besiere a ne jako člen rodiny.

„Tušíte asi, proč jsem s vámi chtěla hovořit bez přítomnosti mé snachy,“ podívá se upřeně Marion Anne, až jemu přeběhne mráz po zádech, proboha, snad zase ty dvě nepřipravují nějaké intriky, pak by se

dostal do velmi nepříjemné situace, kdy cítí povinnost být loajální k panu markýzi, ale také pocituje vděčnost k oběma dámám, bez jejich přičinění by ještě teď hnil na Solignacu.

„Možná ano,“ je jeho pohled nejistý, což oběma ženám neujde.

„Jde mi o naši rodinu,“ pokračuje milým hlasem paní de Besiere, „Z vašich slov jsem vyrozuměla, že vy sám i váš bratr jste spokojení. Ale také jste naznačil, minimálně svými významnými pohledy, že kolem mé dcery se cosi děje.“

„Tak naznačil ... paní hraběnko, nevím, jak moc mám mluvit. Cítím jistý závazky, respektive jsem zavázanej k mlčení, jestli mi rozumíte ...,“ kroutí se jak had.

„Drahý pane, pak si musíte dávat pozor na výraz svého obličeje. Tak co, dali se moje dcera a ten divokej hrabě dohromady?“ vybafne Marion Anne přímo, pak se rozesměje, neboť jeho tvář jí dává dostatečnou odpověď.

„Panebože, Baptiste, dyť přece vo nic nejde,“ vrtí teď hlavou Angelika, „Jen nás zajímá, jestli se k sobě maj a jak je to vážný. Copak tohle je nějakej hřích, nám něco o tom povědět?“

„Můj syn o tom ví, nebo se zase scházejí za jeho zády?“ položí vzápětí otázku starší z žen.

„Tak jo,“ rezignuje podkoní, „Máte pravdu, jsou už zase milenci. Začalo to tak trochu nevinně, vlastně v tom měl tak trochu prsty ten pan de Rigault a taky můj bratr,“ rozhodne se s pravdou ven.

„Cože?“ vyvalí teď oči paní de La Solignac.

„No, když útočil ten anjounskej pluk na jezdce pana de Gondi, tak přitom pana hraběte střelili do hlavy ...“

„Pan hrabě je vážně zraněný? Ale o tom jste vůbec nemluvil ...,“ objeví se úlek ve tváři Marion Anne.

„Nemluvil, protože jsem vo něm vůbec radši moc nemluvil. Tak pana de Godille střelili do hlavy, díkybohu kulku zastavila helma, ale byl nějak mimo, prostě jako když dostanete ránu do hlavy. Odvezli ho na ten statek toho pana de Rigault. Ten si svolal velitele kumpanií a řekl mému bratrovi, aby o jeho zranění řekl paní markýze. S tím, že má tak trochu mlžit, asi aby ji jako trochu poplašil ...“

„Ale, ale, copak to slyším! Tak vy intrikujete proti mojí dceři?“

„Paní hraběnko, ten hrabě a vaše dcera, pořád na sebe dělali zamilovaný vobličeje a pořád nic. Jako se nemohli k ničemu rozhoupat. Tak pana de Rigault napadlo toho zranění hraběte využít. To přece není žádná intrika, a už vůbec nic, co by bylo proti zájmům vaší dcery, jak se ukázalo vzápětí,“ cítí on povinnost hájit svého nového přítele i bratra.

„Neodpověděl jste, je zranění pana hraběte vážné?“ podívá se přísně paní de Besiere.

„Ale ne, sice byl pár dní trochu mimo, ale už za pár dní bojoval v bitvě u Charentonu, kde prej řádil jak zběsilej, aby se pomstil za tu ránu, jak aspoň říkal jeho podkoní. Prostě vaše dcera, když slyšela o jeho zranění, tak chtěla za ním jet už v noci, bratr jí sotva přemluvil, aby počkala do rána. Co se mezi nima událo, nikdo neví, ale prostě někdy vod tý doby jsou milenci. Začlo to teda ještě dřív, než jsme se s panem markýzem vrátili z Anglie, ale v poslední době je pan hrabě pečeněj vařenej na zámku, dokonce tam ...,“ zarazí se Baptiste.

„Co tam?“ nenechá ho vydechnout matka probírané šlechtičny.

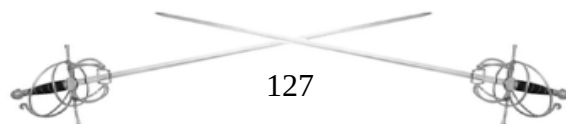
„No tak ať víte všechno,“ ušklíbne se podkoní, „Snad mě neprásknete.“

„Pane de La Solignac,“ podívá se Marion Anne pohoršeně, až se mladíkovi protáhne obličej, „copak vás můj syn neučí dvorní způsoby? K nim jistě takové obhroublé výrazy nepatří! Nejsme žádné drbny, co touží po pikantnostech z ložnic dvořanů, vy pak nejste žádný donašeč. Jsem jen matka, která má zájem na štěstí své dcery.“

„Jistě, paní hraběnko,“ zjihne Baptiste, „Chtěl jsem říci ... pan Auguste, majordomus vaší ctěné dcery, za pomoci jistých známostí, vybavil jednu místnost v Saint-Germain-en-Laye jistým nábytkem, ve kterém je nejpodstatnější postel s nebesy. Tajně, v noci, pokud je mi známo. Tam pak vaše ctěná dcera přijímá jistou návštěvu, nepochybně za účelem konverzace.“

„Vidíte, jak vám to jde,“ rozesměje se srdečně stárnoucí šlechtična.

„Jen co jsme odjeli, paní hraběnko, dějí se tam tedy věci,“ zubí se i Angelika.

„Stále jste mně neodpověděl na mojí otázku,“ zklidní se paní de Besiere, „Víte o tom vztahu můj syn?“

„Se mnou o tom nemluvil, paní hraběnko, ale musel by být slepý, hluchý a hloupý, což ani jedno není. Vzhledem k tomu, že již několikrát poseděl se svou sestrou a svým přítelem, který pak šel s vaší dcerou do té ložnice, tak se dá předpokládat, že o tom ví.“

„Což je dobře, pane de La Solignac. Jak vážný je jejich vztah?“

„Jak vážný?“ vyvalí oči podkoní, vůbec mu nedochází smysl otázky.

„Pan hrabě je vdovec a moje dcera vdova.“

„Ach tak,“ ušklíbne se mladík, po spatření výrazu urozené dámy však rychle svou grimasu změní, „Tak o tom nic nevím, paní hraběnko. Já jen vím, že jsou milenci.“

„Baptiste, je tam ale přece jeden problém, ne?“ podívá se teď na švagra paní de La Solignac, „Je tam ještě Raoul, teda pan de Barbou.“

„Ach ten,“ usměje se tázaný, „Tak s tím problém není.“

„Není? Jak znám pana hraběte, tak pokud se dozví o vztahu pana de Barbou s paní markýzou, bude mít vaše dcera po synovci. Dozajista ho vyzve na souboj a zabije,“ říká přesvědčivě Angelika.

„Nezdá se,“ zavrtí hlavou podkoní a svá slova doplní nejdříve potměšilým výrazem a poté i vysvětlením, „Dost často totiž Raoul, tedy pan de Barbou, je přítom hlídá. Tedy on a pan de Rigault.“

„Tak to je opravdu nádhera,“ rozesměje se teď jako malá holka Marion Anne.

„Tohle myslíš vážně?“ tváří se nevěřičně baronka.

„Tak pan de Barbou taky nepřijde zkrátka,“ má dobrou náladu i posel, „Paní markýza a pan markýz tohle taky dobře vymysleli. To se týká i tebe, Angeliko, protože Raoul bude brzo tvým švagrem. No ano, už je to domluvený, už jsou zasnoubení, Raoul a moje sestra Julie,“ říká podkoní se zadostiučiněním, když vidí překvapený výraz v očích obou žen.

„Jsou to opravdu vaše děti, paní hraběnko,“ neudrží se už Angelika a dá se znovu do smíchu, „Tohle vymysleli opravdu dobře. To se musí nechat.“

„Pokud vím, tak pan hrabě ani pan de Rigault o vztahu vaší paní dcery s Raoulem nic nevědí, ten nás prosil, abysme si dali pozor a nepodřekli se, myslím tím mě a Augusta. Pan de Rigault tam s náma teď zůstává, když čeká na pana hraběte. Raoul měl strach, aby ho pan hrabě nezapíchnul, tak nějak preventivně, se bál,“ upozorňuje Baptiste.

„Pak je jeho sňatek s vaší sestrou dvakrát dobrý tah. Navíc bude mít i Julie ženicha, také pan de Barbou bude zabezpečený, čímž se nám vše velmi zjednodušuje. Teď už jen, aby se domluvil pan hrabě s mojí dcerou a bude vše přímo dokonalé.“

„Myslíte tím jejich sňatek?“ dívá se trochu nedůvěřivě podkoní.

„Přesně tak. Pan hrabě je z výborného rodu, jeho zámek je pár hodin jízdy odsud, teď ho právě přestavěl. Proto jsem se ptala, pane, zda o tom nepadlo nějaké slovo, když jsou už zase milenci.“

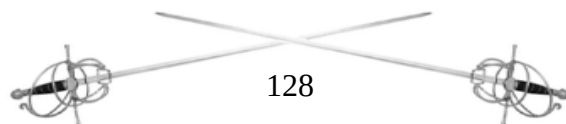
„Tak o tom opravdu nic nevím, paní hraběnko.“

„Však uvidíme, co se bude dít, až se zase vrátíme,“ zamyslí se paní de Besiere, „No tak, vyprávějte, pane, jak probíhají dostaveníčka, jak často za mou dcerou pan hrabě jezdí. Jak vidíte, jsem jednoznačně na jejich straně.“

Baptiste se zklidní, jak se zdá, jde jen o zvědavost hraběnky a nikoli o intriku, proto celkem podrobně popíše techniku schůzek i jejich četnost. Pak ještě odpoví na pár otázek týkajících se účasti pana markýze na jednáních v Rueil a nastane čas k oficiální snídani, kdy k nim přibude ještě paní markýza a pan de Mortimer.

Ranní stolování je spíše malou společenskou událostí než přátelským debatováním, uvolněná nálada z večera poněkud chybí. Nicméně se všichni na všechny usmívají a snaží se být milí a pozorní.

„Pane de La Solignac, ráda bych s vámi mluvila,“ obrátí se na konci siesty paní de Almare na podkoního svého muže, „Chtěla bych se zeptat na svého otce. Strávil jste v jeho domě nějaký čas, jistě jste s ním občas mluvil,“ přidává vysvětlení, „Něco jste mi už naznačil, ale snad si vzpomenete i na podrobnosti. Také jsem dobře znala krále Karla, kterému ti neznabozi usekli hlavu.“

„Rád, Milosti. Mohu přidat i podrobnosti z návštěvy Jejího Veličenstva, jeho manželky, teda teď už vdovy. Před pár dny jsme za ní byli, tedy váš muž, mě tentokrát vzal s sebou, tak jsem byl svědkem jejich rozhovoru,“ přikyvuje oslovený, „Chudák královna, je pořád taková přepadlá,“ dodá.

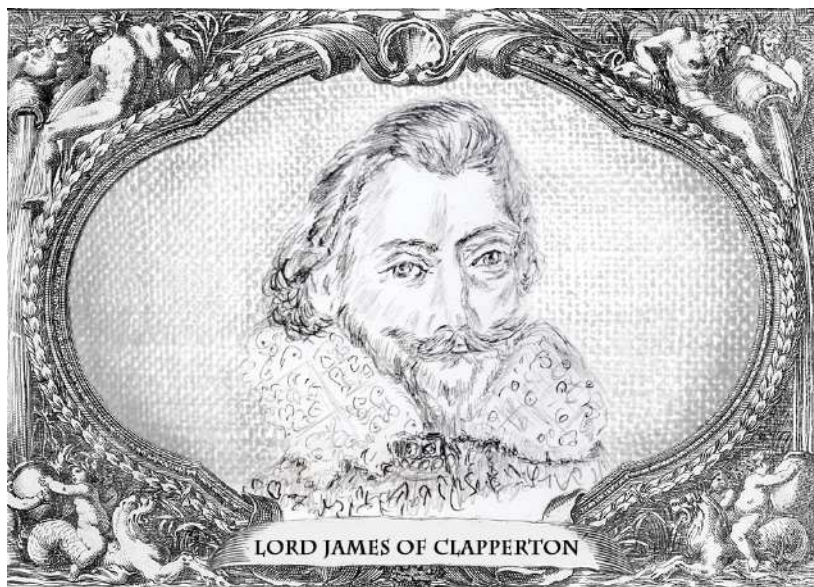
„Není divu, pane,“ povzdechne si Charlotta, „Přišla o muže, její děti, co přežily, jsou někde roztroušené po světě. Navíc i jejímu synovi Karlovi hrozí nebezpečí, jistě bude chtít pomstít smrt otce a určitě se snaží naverbovat vojáky. Její další dva syny drží ti vrazi někde v zajetí, kdoví, co s nimi chtějí udělat,“ zní její hlas velmi lítostivě.

„Něco vím, Milosti, co se týká toho druhého syna. Vlastně i toho prvního. Princ Karel, teď už vlastně král Karel, je někde v Nizozemí a tam chce postavit armádu. A ten druhý, tuším vévoda z Yorku, tak ten prý jim nějak utekl. Jak říkala královna, tak je teď u její dcery, oranžské kněžny, taky v Holandsku, ale prý by měl za matkou přijet. Prý ho očekává každým dnem.“

„Opravdu? Tak snad alespoň James potěší tu nešťastnou ženu. Mohu tedy počítat s naším rozhovorem, pane?“

„Jistě, Milosti, jakmile řeknete, jsem připravený,“ přikyvuje horlivě Baptiste.

Přání zámecké paní všichni zcela chápou, stejně jako její zájem hovořit s mladíkem o samotě, jistě se ho chce vyptávat na otce a nemá zájem, aby se některé detaily přetřásaly před ostatními. Proto paní hraběnka navrhne, aby oba zůstali zde, ostatní odejdou a vezmou s sebou i služebnictvo, aby neposlouchalo.

Mladík po vyzvání znovu podrobně popíše anglickou anabázi, cestu, pobyt v domě lorda of Clapperton, otce zasmušilé posluchačky, poté přidá i některé informace, které se dozvěděl od pana markýze v souvislosti se smrtí krále Karla. Markýza je vším očividně dojatá.

„Co můj otec, pane? Jak vypadá? Jak se mu daří?“ ptá se dychtivě.

„Zdál se mi v pořádku, Milosti, teda co se týče zdraví. Jinak měl hodně starostí, byl takový zasmušilý, jako právě teď vy, Milosti.“

„Je hrůza, co se v mé rodné

zemi děje,“ má ona v očích slzy.

„Pravda, Milosti, hrozná hrůza. Když lůza usekne hlavu králi. Co je tohle za hrozný pořádky? Jejího Veličenstva mi bylo hrozně líto, přitom byla taková milá, dokonce i se mnou chvíli mluvila, jak jsem doprovázel vašeho ctěného chotě.“

„Královna Jindřiška je laskavá žena, kterou však Bůh těžce zkouší. Na druhou stranu jí umožnil přivést na svět mnoho dětí, z kterých šest přežilo dětství,“ zase už markýza tak trochu myslí na sebe a svou rodinu, „Neuvažoval můj otec o odjezdu do Francie?“

„Tak určitě se o tom bavili, s vaším manželem, panem markýzem. Ten mi o tom řekl, nějak jsem se ho zeptal, když byl taky hodně smutnej, tak mi to řekl. Prý opakovaně vašemu panu otci nabízel, aby s ním odjel, ale ten nějak nechtěl. Podrobnosti bohužel nevím, Milosti, omlouvám se.“

„Proč omluvy, pane, vždyť není vaše chyba, pokud nejste do všeho zasvěcený. Ale pokud mohu požádat, popište mi, jak otec vypadá, určitě jste s ním taky mluvil, někdy stoloval, ne?“

„Ano, Milosti, občas. Ale když hovořili s panem markýzem o nějakých důležitých věcech, tak vždycky byli sami. I na tu popravu šli jen spolu, já a ostatní z doprovodu vašeho muže jsme na ně čekali doma. Díkybohu je váš muž moc hodný a často si se mnou povídá ...“

„Povídá?“ pozvedne ona své tesklivé oči.

„Tak povídá, po pravdě, Milosti, snaží se mě něco naučit. Za což jsem mu hrozně moc vděčný. Ale přitom někdy mluví i o některých věcech, co se staly, rozebírá je, chce, abych mu k tomu řekl svůj názor a tak. Proto něco vím, jak jsem už vyprávěl.“

„Popíšete mi setkání s mým otcem? Jak vypadá?“

„Ano, Milosti, je to moc vznešený pán, to se hned pozná. Taky k nám všem byl hodně milý, ne jako ti sloužící, ti se na nás dívali tak nějak divně,“ vyjadřuje své pocity Baptiste a pak se pokusí co nejvěrněji popsat jak otce své posluchačky, tak jeho domácnost, kdy se s ním setkal, prostě vše, na co si vzpomene a o čem si myslí, že by markýzu mohlo potěšit nebo alespoň zaujmout.

Rozhovor se protáhne na více než hodinu, Charlotta si nakonec nechá vyprávět o svém muži, co dělá, jak se mu daří, cítí se tak alespoň zprostředkovaně být s ním. Následně mladíka zavede za svým synem, aby o jeho dobrém stavu mohl následně referovat jeho zploditeli.

„Je nádherný, Milosti,“ neví Baptiste, co má říci, dítě mu přijde jako každé jiné, jsou tak stejné, v tomhle věku. To by ale asi pyšná matka slyšet nechtěla.

„Máte pravdu, je celý po otci,“ dívá se ona na potomka rozněžněně.

„Asi ano,“ předstírá on zkoumání obličeje devítiměsíčního dítěte, po pravdě na něm nevidí nic, co by mu alespoň vzdáleně připomínalo pana de Almare.

„Děkuji vám, pane, za vaše vyprávění,“ narovná se ona, „Udělal jste mi radost.“

„Kéž bych vám mohl udělat větší radost, Milosti, například s příznivější zprávou o návratu. Nebo o tom tam v Anglii. Snad nebudou ta jednání tak dlouhá a už brzo pro vás pan markýz pošle.“

„Musím se obrnit trpělivostí, už kvůli němu,“ ukáže ona do kolébky.

Ještě chvíli žvatlají, z jeho pohledu naprosté nesmysly, týkající se dětí, on se však snaží předstírat zájem a zaujetí, oddechne si, když je propuštěný. Ocítne se na chodbě a přemýšlí, kam se vydat. Náhle se k němu vyřítí klučina, mává dřevěným mečíkem a tváří se hrozně bojovně.

„Braňte se, pane,“ říká vážným hlasem.

„Mám se bránit, pane?“ je zaskočený Baptiste, zírá na Pierra, syna paní markýzi de Cavarlene, kterému planou jeho oči.

„Tumáš,“ křikne malý uličník a než se podkoní naděje, přetáhne ho dřevem přes stehno, rána pěkně štípne.

„Promiňte, pane,“ tváří se hrozně nešťastně mladá dívka, které má právě rošťáka na starosti.

„Tumáš,“ nečeká na nic Pierre a úder zopakuje.

„Hrome, jsem těžce raněný,“ chytne se pan de La Solignac za nohu, nic lepšího ho nenapadá, vzápětí dostane další ránu do předloktí, tak padne na zem, předstírá poslední tažení, rozhodnutý však další úder už odrazit, nechce mít po celém těle jelita. Přitom neví, co má dělat, aby nedej bože dítěti neublížil. I když by si ten parchant zasloužil dostat pořádně na prdel.

„Ale, ale, copak se tu děje?“ ozve se pobavený hlas paní de Besiere.

„Dostal jsem ho,“ ukazuje Pierre mečíkem na podkoního, který se tváří dost nejapně.

„Opravdu? Jak si to udělal,“ ptá se Marion Anne.

„Takhle,“ rozpráhne se klučina, podkoní zvedá preventivně ruku k obraně.

„Ale Pierre,“ zastaví hochu jeho babička, „to nejde takto bodat do podkoního tvého strýce,“ usmívá se, „Vždyť se nemá čím bránit.“

Kluk se zarazí, přemýšlí o slovech, ale asi si není úplně jistý, jestli má v útoku pokračovat nebo ne.

„Tak Pierre, nech už pana de La Solignac, už jsi ho docela přemohl. Jsi vítěz,“ pohladí vnuka Marion Anne po vlasech, čehož využije služebná a začne dítě nejistě přemlouvát, aby šlo s ní do

místnosti, kde má své hračky a odkud jí uniklo. Klučina se podívá na babičku, když ta přikývne a mile se usměje, rozhodne se poslechnout.

„Děkuji za záchranu života,“ zvedá se s rozpaky Baptiste.

„Rádo se stalo, pane,“ směje se paní de Besiere, „Možná byste si měl vzít někde klacík, nějakou vařečku, a znovu se s mým vnukem utkat. Trochu ho potrápít, co říkáte? Ať zjistí, že není nejsilnější.“

„Vysmíváte se mi, paní hraběnko? Jen jsem ho chtěl potěšit,“ tváří se hodně divně podkoní.

„Právě. Všichni ho chtějí potěšit a on potřebuje dostat trochu za vyučenou. Tak ho vyzvěte, bojujte s ním a trochu ho pocuchejte.“

„Mohl bych mu ublížit.“

„Jste snad dost velký nato, abyste mu neublížil,“ usměje se babička uličníka, „Jen mu dal malinko za vyučenou. Co říkáte?“

„Já opravdu nevím ...“

„Pojďte,“ přikáže paní de Besiere, jdou za hlasem, který nejde přeslechnout, dítě právě demoluje nějaké dřevěné hračky, služebná jen bezmocně přihlíží. Na zemi se válí i druhý mečík podobný tomu, co teď leží nedaleko kluka. Šlechtična ho zvedne a podá podkonímu.

„Opravdu mám?“ ptá se duelant.

„Ale jistě, ovšem s rozumem,“ usmívá se stále Marion Anne, pak se obrátí na svého vnuka, „Pierre, přišla jsem se podívat, jak se budeš bít s panem de La Solignac. No tak, vezmi si zbraň a do střehu!“

Hoch se nedá dvakrát pobízet, chytne dřevěný mečík a bez jakéhokoli varování na svého soka zaútočí. Jde do něho hlava nehlava, až musí před úderu Baptiste uskakovat. Jen občas zastaví mečík tím svým. Nakonec se ale do boje také vžije a rozhodne se poslechnout rady babičky násilníka. Začne nejen rány odrážet, ale také rozdávat, a to tak, že vždy velmi šetrně plácne malého válečníka přes paži nebo přes zadek či nohu. Čímž ho ale rozzuří, ten útočí o to více zarputile. Nechce si vůbec připustit porážku.

„Opravdu celej otec,“ říká si v duchu paní de Besiere, přitom se na oba duelanty usmívá a předstírá ohromné zaujetí.

Pierre má v očích slzy, nikoli však od bolesti, ale od vzteku. Dochází mu, že je ten druhý moc velký a silný, sám dává do úderů vše, ale zřetelně to nestačí. Nakonec mu mladý pán vyrazí jeho meč z ruky.

Kluk se vrhne po zbrani na zemi, rudý vzteky a hanbou. V jeho očích planou ohně, je mu jedno, co se stane, chce pokračovat v boji. Vrhá se vpřed jako zběsilý, bohužel pro něho párkrát promáchně, jeho sok ho obejde a ze zadu sevře, poté pozvedne. Je tak nyní paralyzován, jen zuřivě mrská nožkami a snaží se alespoň svého přemohitele kopnout.

„Výborně, pánové, moc krásný souboj,“ přijde Marion Anne k oběma duelantům, „Pane de La Solignac, vy už mého vnuka pusťte. A ty, Pierre, vzdej poctu svému přemohiteli. Tentokrát vyhrál pan de La Solignac.“

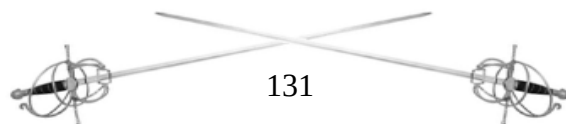
Baptiste postaví kluka na zem, tomu planou oči, nejraději by svého soka zabil, kdyby věděl jak. Není hloupý a chápe, že jeho protivník je silnější a když bude chtít, zase ho chytí nebo zmlátí. Bezmoc ho neskutečně vytáčí.

„Pierre, pozvedni svou zbraň a vzdej poctu panu de La Solignac,“ podívá se na vnuka přísně hraběnka, ten přeci jen trochu zjihne, s neskutečným odporem jen mávne svým mečíkem, pak s ním vztekle mrší stranou. V očích má slzy studu, nechce a neumí prohrávat.

„Bylo mi ctí, pane,“ tváří se rozpačitě podkoní, uvědomuje si nenávist dítěte vůči své osobě. Odpovědi se nedočká, hoch stojí zády, zatíná pěstičky a vzrušeně oddechuje.

„Pierre, copak hodláš teď dělat?“ obrátí se na brečícího kluka jeho babička, „Tak ty trucuješ? Ale to není moudré, Pierre. Jestlipak víš, že tady pan de La Solignac často cvičí, někdy i s tvým strýčkem, někdy s jinými vojáky. Je tak, pane?“

„Ano, paní hraběnko. Dost často, bohužel dost často také dostávám pořádně napráskáno,“ říká po pravdě Baptiste, což zřetelně hochu potěší.

„Tím cvičením se jistě hodně zlepšujete, pane. I proto jste teď vyrazil meč z rukou mého vnuka, není pravda?“

„Ano, paní hraběnko. Váš vnuk je velmi šikovný, ale chybí mu výcvik. Udělal to, před čím mě moji učitelé šermu varují. Útočil urputně, všechna čest, ale jeho útok nebyl promyšlený.“

„Naprosto s vámi souhlasím, pane. Říkal jste, že tady budete dva dny, to znamená dnes a zítra?“

„Ano, paní hraběnko, pak se budu vracet za panem markýzem, vaším synem a strýčkem tohoto velmi statečného mladého pána,“ ukloní se podkoní směrem k chlapci, který právě přemýšlí, o čem se dospělí vlastně baví.

„Pak byste mohl s mým vnukem chvíli cvičit, co říkáte? Ukázat mu základní postoj, pár výpadů. Souhlasíte?“

„Bude mi velkou ctí, paní hraběnko.“

„Tak Pierre, co tomu říkáš? Já se pěkně posadím a budu vás sledovat. Pan de La Solignac tě bude učit, co se sám učí od jiných, zkušenějších a lepších. Pierre, pokud chceš pana de La Solignac porazit, musíš se hodně zlepšit. Už jsi dost velký, abys i takový výcvik mohl podstoupit, tvá maminka by také měla radost,“ říká paní de Besiere, přičemž v duchu si říká, že radost by měl především jeho tatínek, což však rozhodně neřekne. Na toho oficiálního si vnuk nepamatuje a o svém pravém nic neví.

Hoch ještě chvíli, truceje, pak však svou babičku poslechně. S jistým váháním zvedne svůj mečík a postaví se proti podkonímu. Jeho výraz je rozpačitý. Baptiste však nelení a začne mu vysvětlovat, jak má vypadat základní postoj a pak mu ukazuje některé jednoduché výpady i prvky obrany. I on je zpočátku hodně nejistý, postupně se však zklidňuje.

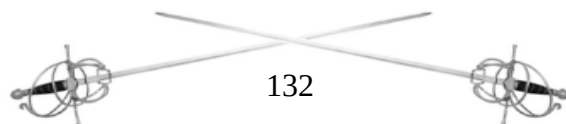
Pierre také mění barvu, a to jak ve tváři, tak ve svém chování. Za pár minut je již zcela zaujatý novou hrou, velmi náruživě vše opakuje, snaží se být co nejlepší. Marion Anne sedí nedaleko a dvojici s mírným úsměvem pozoruje. Mladík má nepochybně talent na lidi zapůsobit, dítě pak povahové rysy svého otce. Ten, ač kdysi stárnoucí ženě překazil některé její plány, ji nyní přijde jako velmi vhodná partie pro její dceru. Získal si postavení v armádě. Ale jí se na něm líbí především jeho napojení na dravé pařížské obchodníky. Jeho rodina si v posledních třiceti letech nežila nejlépe a po smrti otce hraběte už vůbec ne. Ten však udělal tak říkajíc díru do světa, dokázal zaujmout kardinála de Richelieu, ten mu z jí neznámých důvodů hodně pomohl a on chytil příležitost za pačesy. Což ho v jejich očích opět šlechtí.

Ano, měla by se na něho zlobit, ale ona nikdy nepodléhala a ani nyní nepodléhá emocím. Pomsta je nesmysl, pokud zároveň nepřináší užitek. Hrabě de Godille je nepochybně lepší jako člen rodiny než jako nepřítel. Po dlouhém odloučení na zámku Besiere má teď ona možnost být zase alespoň trochu mezi lidmi, radovat se upřímně ze svých vnuků, ačkoli ti ji tak krutě připomínají, jak už je stará.

Povzdechne si. Snad se už brzy budou moci vrátit do Paříže a opět se opět zapojit do společenského života. Snad své děti přesvědčila, že se jí už nemusí obávat a nebudou jí bránit se zase zúčastnit různých slavností, sešlostí, plesů. Ještě si chce alespoň pár let užít, čas nemůže zastavit, moc dobře ví, jak je stále těžší a těžší se udržovat, svoji pleť, svoje tělo i svého mnohem mladšího milence. Když vidí krásného mladíka, jak cvičí s jejím pětiletým vnukem, znovu si krutost času důrazně připomene.

ROZLADĚNOST VELITELE ANJOUNSKÉHO PLUKU

Pan de La Solignac na zámku Almare popisuje události ve sporu královského dvora a vzbouřené Paříže pravdivě. Ve čtvrtek jedenáctého března byl skutečně v Rueil podepsán mír, který ukončuje Frondu, zažehnutou rebelováním pařížského parlamentu, ke kterému se především ze zjištěných důvodů přidalo mnoho významných rodů.

Smlouva je nepochybně vítězstvím dvora, neboť jeho vliv tímto znovu vzrůstá. Už se nemluví o odchodu prvního ministra, byť ještě dva dny před podpisem je v Paříži v dražbě prodáván jeho zabavený majetek. Ale jeho vratké křeslo prvního úředníka v zemi se zdá být uzavřením dohody stabilizováno.

Ani parlament zdánlivě nezůstává zcela bez zisků, dohoda potvrzuje dodržování dvaceti sedmi článků, které mu přiznávají některé výhody, zvyšují také svobody občanů a částečně omezují moc panovníka. Zároveň je přiznána amnestie pro všechny rebely i právo shromažďovací pro pány soudce, tvořící právě pařížský parlament. Který není voleným orgánem, ale ve kterém se posty dědí či kupují.

Výhody pro sebe získávají i mnozí oponenti dvora z řad nejvyšší šlechty. Čtyřiapadesátiletý vévoda de Longueville, Henri II. d'Orleans, švagr sedmadvacetiletého vévody de Condé, se stává guvernérem v Pont-de-l'Arche, jeho devěťadvacetiletá choť Anna Genevieva, symbol vzpoury posledních týdnů, pak pro sebe získává částku pět set tisíc liber. K tomu dostávají oba slib, že jejich synovi, narozenému koncem ledna, půjde za kmotra sám král Ludvík a kmotřenkou bude anglická královna Jindřiška.

Radost může mít i skutečný otec malého Charlese-Parise, pětatřicetiletý Francois de Marcillac, který se dobře zotavuje ze svého zranění. V očích královny získává na významu, jsou mu přiznány některé dvorské pocty, nejvyšší však pro jeho ženu, která dostává právo taburet, což v překladu znamená stoličku, ve skutečnosti tímto výnosem smí sedět v přítomnosti krále nebo královny. Což však hned roztrpčí některé příslušníky jiných rodů a tak praktické naplnění tohoto práva se od počátku jeví značně problematické.

Dvacetiletý Armand de Conti, bratr nepochybně hlavního vítěze konfliktu pana de Condé, obdrží obec Damvillers nedaleko Verdunu, ale především je mu přiznáno, že se osvědčil jako generál pařížského vojska a bude tudíž brána v potaz jeho světská kariéra, místo plánované duchovní. Což má pro něho daleko větší význam, než nějaké hmotné statky. Dokonce se v zákulisí hovoří o tom, že by bylo vhodné pro něho nalézt nějakou významnou nevěstu. Už jen to ho naplňuje uspokojením, jemu je jedno, jakou ženu mu vyberou, ale podstatné je, že se bude moci vůbec oženit a že se přestává mluvit o jeho postu kardinála, což byl původní plán jeho významné rodiny.

Jeden z největších intrikánů současnosti, který byl v posledních desetiletích zapleten snad do každého spiknutí, pětatřicetiletý vévoda de Bouillon, Frederick Maurice de La Tour d'Auvergne, také nepřichází zkrátka. Nemocí trápený velmož dostává statky ve stejné ceně, jakou představovalo knížectví v Sedanu a náhradu v penězích za sedm let, kdy tento majetek nemohl užívat. Přišel o něj totiž po zpackaném spiknutí markýze de Cinq-Mars z dvaatřicátého roku, v němž hrál jednu z hlavních rolí. K tomu dostává ještě právo pro sebe a své příslušníky rodiny právo používat titul prince. Zatím zplodil se svou chotí Eleonorou-Cathrine-Febronie de Berg čtyři chlapce a dvě dívky. Pardon za svůj příklon k Frondě získává i jeho bratr, sedmatřicetiletý maršál de Turenne, Henri de La Tour d'Auvergne.

Další velmož, dvaapadesátiletý vévoda d'Elbeuf, Charles II. de Guise-Lorraine, také nepřichází zkrátka. Získává nárok na vyplacení částek patřící jeho ženě, dalších sto tisíc liber pro nejstaršího syna a dvacet pět tisíc liber pro mladšího syna. Manželkou pana d'Elbeuf je Catherine Henriette de Vendome, nemanželská dcera krále Jindřicha IV. a Gabriely d'Estres, jejichž první manželský styk byl nucen kdysi sledovat tehdy osmnáctiletý Ludvík XIII., aby se poučil, jak se má chovat ke své ženě královně Anně. Manželé spolu již zplodili tři chlapce a tři dívky, druhorozený ze synů však zemřel minulého roku ve větu osmadvaceti let a druhorozená dcera pak před třemi roky ve věku jedenadvaceti let.

Je pamatováno i na synovce vévodkyně d'Elbeuf, dvaatřicetiletého vévodu d'Beaufort, Françoise de Vendome. Je mu prominuta jeho příprava spiknutí před šesti roky i jeho útěk z vězení v pevnosti Vincennes před necelým rokem. Dostává příslib, že se bude moci ucházet i o významné úřady. Obdrží rovněž náhradu za majetek, který mu poničila některá rozhodnutí bretoňského parlamentu.

Zdánlivě nejméně získává pětatřicetiletý Jean Francois Paul de Gondi, koadjutor pařížského arcibiskupa, svého strýce. Ano, má příslib dvora, že bude s papežem jednat o kardinálském klobouku pro něho, ovšem takový slib je velice mlhavý a dost obtížně vymahatelný. Na každá dotaz se dá nepochybně vždy odpovědět, ale jistě, jednáme, ale znáte, jak obtížně se komunikuje se stolcem svatého otce.

A je to právě pan de Gondi, který proti dohodě nejvíce brojí, ovšem více tajně než veřejně. Přes své příznivce v kléru organizuje v Paříži demonstrace proti míru z Rueil, ty proběhnou v sobotu třináctého března, ovšem již nic nemohou změnit na rozběhnutém procesu. Lid sice není zcela spokojený, nicméně jeho samozvaní představitelé ano, což je podstatné.

Proto v pondělí patnáctého března je dohoda přijata radnicí Paříže a o dva dny později jsou obnovena jednání mezi dvorem a představiteli Frondy v Saint-Germain-en-Laye.

Trochu starostí kardinálovi Mazarinovi dělá aktivita Španělů, jejichž vojsko proniká na území Francie z Nizozemí v okolí Soissons, což by v případě jejich úspěchu ještě mohlo zamíchat kartami a někteří vzbouřenci znovu začít zlobit. Proto je proti němu poslán maršál du Plessis-Praslin, který k radosti dvora v pondělí dvaadvacátého března jejich nájezd v bitvě odráží a nebezpečí zažehná. Zpráva o tom má významný vliv i na stále probíhající jednání na královském zámku, mír je sice uzavřený, teď je ale potřeba také dohody převést do konkrétních realizací.

V té době se do Saint-Germain-en-Laye vrací Baptisme de La Solignac, přijíždí navečer a zamíří rovnou do prostor, vyhrazených jeho pánovi, markýzi de Almare. Tam však nalezne pouze Augusta Bastiena, majordoma markýzi de Cavarlene, jeho sestra Julie a její snoubenec Raoul de Barbou jsou také někde v trapu.

„Vida, tak už ses vrátil?“ zeptá se Bastien, když zmožený mladík dosedne na postel v jeho komnatě a přijímá od něho pohár vína a drobné občerstvení, které je po ruce.

„Díkybohu. Ta cesta je pořád na hovno, ačkoli už má být jaro,“ přikyvuje Baptiste, už skousnul, že si s tímto významným sloužícím sestry jeho pána tyká, což je ovšem práce pana de Rigault. Ale jak se ukazuje, majordomus je docela milý, sice neurozený, ale významný sloužící,

jejich společným zájmem je jistě jejich promiskuitní chování.

„Co nového na zámku Almare? Přivážíš doufám příznivý zprávy.“

„Ale jo, všichni tam jsou v pohodě. Maj se tam moc dobře, skoro jako v paláci Almare v Paříži. Podobně zařízený, podobné služby a tak. A co tady? Něco nového?“

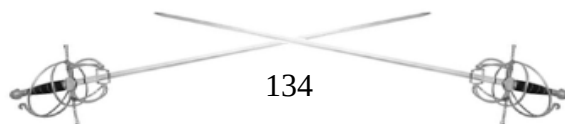
„Pořád se jedná, pořád jsou nějaký problémy,“ mávne jen rukou Auguste, pak stručně popíše, co se k němu doneslo o strastech dojednávaného míru. Který on tak toužebně očekává, aby se ze zdejšího prostředí dostal zpátky do pařížského paláce, kde je skutečným majordomem paní markýzi.

„A co nějaký drby, co? Co pan hrabě a paní markýza? Pořád je to tak žhavý?“

„Tak pořád vrkaj, jak dvě hrdličky,“ ztiší Bastien podvědomě hlas, byť ho nepochybně nikdo slyšet nemůže, „Scházej se tady, každou chvíli. Možná i dneska dorazej, tedy pan hrabě a jeho podkoní. Podle všeho jsou domluvený na dnešní večer. Ty ses ale na zámku zdržel dýl, než jsem čekal, ne?“

„Máš pravdu, pár dní sem tam zůstal. Jednak kvůli počasí, pak jsem taky dostal úkol cvičit se synem tvojí paní, to je teda divoch,“ trochu se vymlouvá Baptiste, prostě se mu pohodlí na zámku zalíbilo a svůj odjezd o pár dní odložil.

„Vono je to vlastně jedno, pan markýz je stejně pořád někde pryč, na nějakých jednání, a když něco potřebuje, tak to vyřídí Raoul. Paní markýza i se synem je taky pořád u královny, takže je tady docela klid. Až se někdy nudím,“ podívá se ke dveřím Auguste, pak pokračuje, „Kdybych tady nenašel jednu přítulnou komornou, asi bych se nudou zbláznil.“

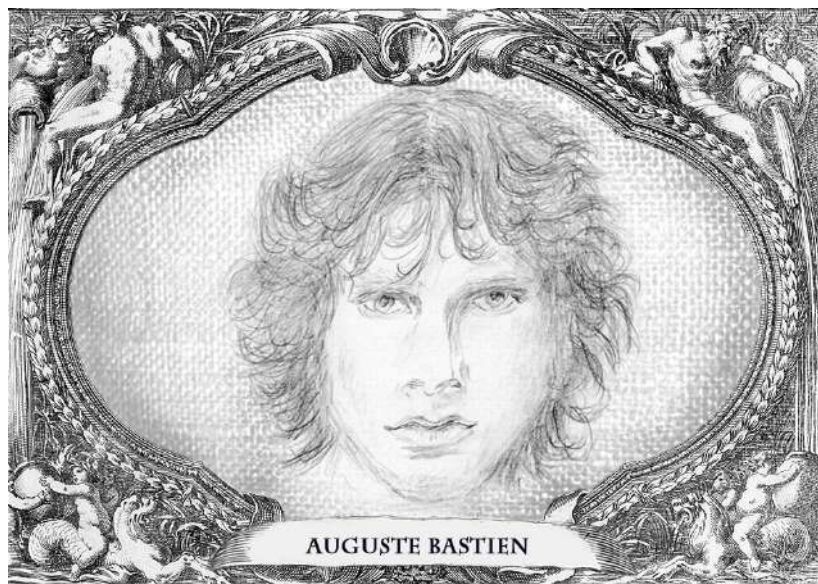

„Tak přítulnou komornou? Kterou, znám ji?“ ožije druhý z mladých mužů.

Poté asi čtvrt hodiny probírají zdejší služebné, které již ochutnali, neberou si žádných servítek a projevují dost malou úctu k druhému pohlaví.

„A co moje sestra a Raoul?“ přejde pan de La Solignac k jinému tématu jen zdánlivě.

„Tak užívaj si, co k tomu říct,“ tváří se potměšile majordomus, „Tvoje sestra podle všeho dlouho nebyla s mužem a Raoul, jak sám ve slabší chvílce přiznal, tak dřív, jako student, obšťastňoval paničky. Tak jim snad jen můžeme jejich vztah přát, ne?“

„To určitě. Neviděl jsem je, nejsou teď taky někde zalezlí a nebuší do toho?“

„Nevím, možný to je,“ pokrčí rameny Bastien, „Nebyl jsem se podívat v té ložnici, co je ale určená pro pana hraběte a paní markýzu. Možná tam zase dneska v noci přijdou, takže jestli tam řáděj, tak doufám, že tam po sobě nic nenechaj.“

Chvilí žertují o dvojici snoubenců, probírají téma vztahů a jejich praktickou fyzickou realizaci, v jejich mluvě v syrovém podání, což jim vydrží delší dobu, než se ozve zaklepání a vzápětí se dveře rozevírají. V nich stojí Dujardin.

„Tady nikdo není?“ položí otázku.

„Podle toho, koho hledáš. My dva tu kupříkladu jsme,“ povstane Bastien a jde příteli v ústřety.

„Při vši úctě, vy dva asi panu hraběti stačit nebudete,“ ušklíbne se Quido, pak zavře raději dveře, než pokračuje, „Říkal jsem panu hraběti, že jedeme moc brzo, ale byl jak na trní. Pan markýz i paní markýza jsou asi ještě pryč.“

„Jsou, ale postaráme se o vás, tady Baptiste vás zavede do komnaty pana markýze, bude vás bavit a já seženu něco k jídlu a pití.“

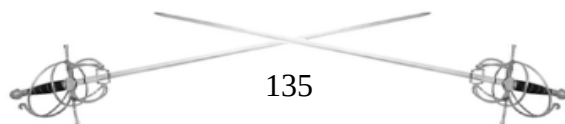
Pan de La Solignac nemá moc na výběr, ačkoli je docela unavený a po přidělené roli nijak netouží. S povzdechem následuje svého kolegu podkoního, na chodbě se uctivě ukloní veliteli anjounského pluku, který se tváří, řečeno hodně mile, značně sebevědomě. Baptiste zavede hosty do komnaty pana de Almare, kde je usadí ke stolu, u něhož už panstvo vícekrát společně stolovalo, někdy i se svými urozenými sloužícími.

Pan de Godille nemá zřetelně příliš družnou náladu a poněkud zženštilý podkoní jeho přítele u něho žádné velké sympatie nevzbuzuje. Nezbyvá mu však než čekat, spíše však nasává a poslouchá rozhovor dvou mladíků, kteří s ním nyní sedí u jednoho stolu. Zaujme ho, až když Baptiste vypráví o návštěvě na zámku Almare. Nicméně ani pak nic neříká, jen se mu zasteskne po svém rodovém sídle, na němž má svých pět synků, které po pravdě skoro nevidá. Jak jsou už vlastně velcí? A jsou všichni zdraví? Co jeho zámek? Změnilo se tam něco?

Jako první tentokrát dorazí markýz de Almare, zadrží oba podkoní, kteří chtějí odejít, i on touží po nových informacích ze svého panství, proto je pan de La Solignac nucen některé věci zopakovat. Nakonec se opět zmíní o zklamání tamních dam, že se ještě nemohou vrátit.

„Brzo už budou moci,“ usměje se Pierre, „Jak se zdá, jednání úspěšně pokračují. Díkybohu jsou všichni v pořádku.“

„Váš syn je moc hezký, Milosti, už zase povyrosl,“ rozhodne se Baptiste pochválit potomka svého pána, tím snad nic nezkaží.

„Už se na něj těším, pochopitelně i na jeho matku,“ usměje se markýz, pak pokračuje víceméně debata na všeobecná témata, kdy kupodivu nejvíce hovoří kromě Pierra pan de Rigault. Zabývají se posledními událostmi u dvora, kdy snad již brzo budou dohody realizovány a život se snad navrátí do normálních kolejí.

„Stejně si myslím, že ty rebelové z toho vyvázli moc hladce,“ mračí se pan de Godille, podle něho byl hřích úspěšné blokády více nevyužit, bez ohledy na oběti, které by třeba další dva měsíce obléhání přinesly. Doslova nenávidí lůzu, která si dovolila útočit na královský majestát a jeho vojáky. Ti darebáci by měli do jednoho viset, bez ohledu, zda by jich byli tisíce.

Na markýzu de Cavarlene si přeci jen chvilku počkají, opakuje se celá procedura, ona předá syna Henriho své komorné Julii, které se už se svým snoubencem také objevila, a poté se sama připojí ke společnosti. Baptiste tak do třetice musí informovat o své návštěvě zámku Almare, tady pro změnu více popíše, jak dováděl Pierre, přičemž se zmíní i o tom, jak s jejím malým rošťákem cvičil s dřevěnými mečíky.

„Není na takové hry ještě malý?“ zakaboní se výraz matky malého výtržníka.

„Nevím, Milosti, jen jsem splnil přání vaší paní matky, paní hraběnky,“ znejistí vypravěč.

„Když už může chodit, tak taky udrží meč, nebo aspoň dýku, ne?“ ozve se teď Armand, „Žádný výcvik nezaškodí, pro mladého uroence.“

„Není mu ještě ani pět,“ zachvěje se Andrea, její mileneček nevědomky mluví o svém synovi.

„Tou dobou už jsem cvičil s ostrýma zbraněma,“ chlubí se hrabě.

„Panebože, vy muži. Nic vám není svatý. Ani to dětství.“

„Na jedné straně výuku k násilí neschvaluji,“ ozve se s vážným výrazem pan de Almare, „Na druhou stranu vím, jak je potřebné pro mladého šlechtice být po této stránce připravený. Můžeme diskutovat o věku, kdy s výcvikem začít, ale jinak ho považuji za potřebný.“

„Moje řeč,“ příkvyje pan de Godille, potěšený spojencem, s kterým rozhodně nepočítal, „Jak si syn paní markýzi počínal?“

„Je jistě velmi šikovný a nadaný, Excellence. Jen je trochu moc divoký. Dost se liší od svého bratra,“ vysvětluje Baptiste, aniž by znal původ kluka, nepovšimne si ani významného pohledu, který si vymění bratr se sestrou.

„Mám docela hlad,“ řekne raději rychle Pierre, „Povečeříme opět společně? Ještě s tvým synem, panem de Barbou a slečnou de La Solignac?“

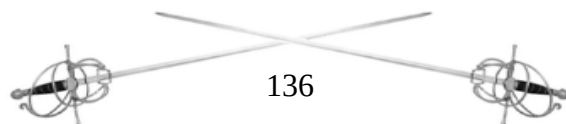
„Proč ne,“ přikývne Andrea, „Já sice moc hlad nemám, ale souhlasím. Pane de La Solignac, zaříd'te to. Ať Auguste sežene něco k jídlu a řekněte i ostatním, ať se k nám potom připojí. Vy pak přijďte s nimi,“ dodá.

Vyzvaný mladík přikývne a odejde, tím pádem zůstane ze sloužících již jen Quido, který se náhle cítí být nadbytečným.

„Milosti, Excellence, asi bych jim také měl jít pomoci,“ tváří se nejistě.

„Však oni si vystačí,“ mávne rukou markýza, „Jen klidně posed'te, pane de Rigault.“

„Příteli, mohu počítat s uvolněním barona de La Solignac a oddílu vojáků, aby doprovodili dámy z mého zámku do Paříže? Už se jejich návrat blíží, myslím si, že do týdne bude vše domluvené.

Parlament přijme dohody a nic nebude bránit tomu, abychom se mohli vrátit do Paříže,“ obrátí se Pierre na velitele anjounského pluku.

„Tak s panem baronem počítat můžete,“ říká zamyšleně Armand, „Ačkoli mě něco napadlo. Když váš podkoní vyprávěl vo tom, jak byl v Anjou.“

„Napadlo?“

„Uvažuji vo tom, že bych tohle obstaral osobně. Pokud bych se domluvil s panem princem. Stejně už k žádnéjm bojům nedojde, u pluku mě zastoupí baron de Taille, stejně to už dělá, když jsem dost často tady. Princ asi bude souhlasit.“

„Vy sám chcete zajišťovat doprovod?“ podívá se trochu překvapeně markýz, pak mu vše dojde a usměje se, „Ale jistě, chcete se podívat na svůj zámek a své syny. Pokud se k tomu uvolíte, budu jen rád. Tak budou dámy jistě v ještě větším bezpečí.“

„Těm nic nehrozí, leda že nastydnou, i když u toho nebudu. Ale máte pravdu, nějak se mi zastesklo. Co vy, příteli, co kdybysme jeli společně? Jako za starejch časů?“

„Bohužel, u mě odjezd nepřipadá v úvahu, mám svoje povinnosti,“ zavrtí hlavou pan de Almare, „Ačkoli bych se také rád na svůj zámek podíval a doprovodil svou ženu a svého syna do Paříže. Takto budu muset to nejcennější, co mám, svěřit panu baronovi či vám, pokud se k cestě rozhodnete.“

„Tak já už skoro rozhodnutej sem. Nemusíte mít žádný starosti, tady s panem de Rigault vám váš poklad ohlídáme,“ podívá se hrabě na svého podkoního, který se netváří však příliš nadšeně, „Copak, tobě se snad moje rozhodnutí nelíbí?“ zamračí se.

„Nikoli, Excellence,“ snaží se nasadit radostnou tvář Dujardin.

„Já jen, že se tváříš tak nějak divně.“

„Příteli, nedivte se panu de Rigault. Vždyť má nedaleko svou ženu, která je v požehnaném stavu. Jistě si již maloval, jak po uzavření míru s ní stráví nějaký delší čas. Ač jste měl svůj štáb v jeho domě, on pořád někam chodil, částečně i mojí vinou,“ usmívá se s pochopením Pierre.

„Jo tak, jeho žena,“ ušklíbne se Armand, „Pak bych mu rád připomněl, že na mým zámku mu roste několik jeho dětí, ani už nevím kolik, ale je jich dost. Jako starostlivej tat'ka je jistě taky rád uvidí, ne?“

„Jistě, Excellence,“ snaží se Quido nedat najevo rozladění, moc se mu to však nedaří. Neustálé předhazování jeho poklesků od jeho pána mu moc vtipné nepřijde.

„Pak už pomalu začněte s panem de Condé jednat o svém uvolnění,“ má pan de Almare podobný pocit jako podkoní, jeho přítel je k mladíkovi minimálně necitlivý, přitom on mu poskytuje znamenité služby.

„To taky udělám.“

„Možná bude na čas váš pluk rozpuštěný, muži dostanou volno, když se situace uklidní,“ prohodí markýz.

„Já bych tak nespěchal,“ zamračí se znovu pan de Godille, „Já těm zrádcům nevěřím. Co když čekaj jen na tohle, a až vojáci zmizej, tak se zase začnou bouřit? Já bych tu radši nějakej čas armádu nechal. Nebo aspoň část z ní, možná dal volno jen některejm.“

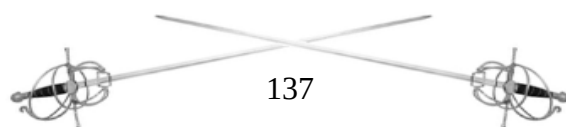
„Uvidíme, jak se rozhodne bratránek,“ usměje se Pierre, „V každém případě si myslím, že do týdne dvou budete moci odjet a dámy a děti přivést.“

„Excellence,“ ozve se teď Dujardin, „mám taky prosbu. Mohli by být do doprovodu zařazeni moji švagři? Aby se taky podívali domů, za svým otcem.“

„Tvoji švagři? Nějak moc jim nadržuješ, to nedělá dobrotu,“ zamračí se plukovník, „Taháš je často vod jejich kumpanie, jsou v tvým domě pečený vařený.“

„Ale příteli, nebud'te tak přísný,“ přijde podkonímu na pomoc pan de Almare, s čímž on tak trochu počítal, proto teď zmíněnou otázku otevřel, „Vždyť slouží pokud vím v kumpanii právě barona de La Solignac. Pokud se tedy jeho rozhodnete využít. A i kdyby ne, tak můžete této prosbě vyjít vstříc, ne?“

„Víte, co je tam kluků z Anjou? Každěj by se asi rád podíval domů,“ mračí se stále hrabě.

„Armande, co ti přelítlo přes noc, že máš tak špatnou náladu?“ podívá se Andrea na svého milence, který rázem zjihne, „Pan de Rigault se o vás stará na svém panství už déle než dva měsíce, zaslouží si trochu privilegií, ne? Pro sebe a pro svou novou rodinu.“

„Pro mě za mě, tak ať se vo ten doprovod postará sám,“ mávne jen rukou pan de Godille, „Vem si koho chceš. S panem markýzem se domluv na počtu vojáků, který bude považovat za dostatečný a vyber je,“ přehraje tuto povinnost na svého podkoního.

„Na ochranu byste jistě stačili jen vy dva,“ podívá se na přítomné hosty Pierre, „Netrvám na nijak silném doprovodu, deset mužů jistě bude víc než dostatečných.“

„Tak si slyšel. Vyber si své kamarády, mně je všechno jedno. Stejně si všichni děláte, co chcete, někdy se mi zdá, že tady Quido velí pluku víc než já.“

„Ty teda máš náladu,“ okomentuje poslední slova markýza.

„Mám, špatnou, protože nesouhlasím s tím mírem. Prostě ty zrádci zasloužili potrestat a vy je necháte ze všeho vyklouznout skoro zadarmo. Radši se ani neptám na podrobnosti, určitě i mnohým ještě zaplatíte, za to, že budou jako hodný. Můj ty bože, kam to všechno spěje. Jednou nám ta lůza nakope prdel, pak se nemůžeme divit.“

„Pokud někdo něco získá, tak rozhodně ne lůza, ba ani měšťané.“

„Rozumím, zase si koupíte ty intrikány. Když si třeba vzpomenu na vévodu de Bouillon. Tomu taky všechno vždycky projde. Ne projde, von na těch spiknutích ještě vydělá. Můj ty bože, tohle je vopravdu hroznej svět, jen co je pravda.“

„V něčem máte pravdu, příteli,“ usmívá se markýz, „Ale neříkáte, že s čím nic nemůžete udělat, tak nemá smysl se tím zabývat?“

„To je pravda, přesto mě to sere.“

„Budeš takhle napruzenej celej večer?“ podívá se markýza na svého milence, který rychle mění výraz, alespoň navenek, uvnitř ho asi zmíněná nespravedlnost dále hněte.

„Ale ne,“ mávne jen rukou oslovený, ale svým výrazem ve tváři svá slova nepotvrdí.

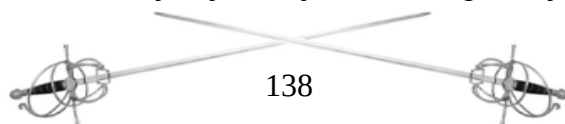
Následně se mu pokusí trochu vylepšit náladu jeho přítel Pierre, když mu vysvětluje nutnost dojít k dohodám a ukončit již dost krvavý spor, některé záležitosti se pokusí zlehčovat a brát s nadhledem. Atmosféra se však zlepší jen o trochu, než se objeví další urození sloužící a syn markýzi Henri, o obsluhu se stará Auguste a Simon Dorlan.

Večere proběhne naopak v příjemné atmosféře, konverzaci zajišťují především sourozenci z rodu Almare. Po ní se chvíli ještě klábosí, pak zůstane jen bratr, sestra a její milenec. Ten už přeci jen nechal svou rozladěnost odejít s mladými spolustolovníky a dál už se baví o všem možném, když převažují vzpomínky na jejich zámky v Anjou a také i plány do budoucnosti, co se týká majetku, respektive jeho zvelebování.

MILENEC A MATKA JEHO MILENKY

Jak markýz de Almare předvídal, v sobotu sedmadvacátého března se podaří úspěšně dokončit tak zvanou Saint-Germainskou konferenci. Bohužel pro dvůr již o dva dny později dochází k nepříjemné události ve městě Bordeaux, jehož radní vyhlásují podporu provinčnímu parlamentu, který je zase solidární s tím pařížským. Začíná Fronda v Bordeaux, nazývaná l'Ormée.

V tuto chvíli je však pro královnu a jejího prvního ministra důležitější, že v úterý třicátého března přijímá pařížský parlament domluvy uzavřené v Saint-Germain-en-Laye a ve čtvrtek, o dva dny později, potvrzuje královské prohlášení, které vychází ze zmíněných dohod a ze smlouvy uzavřené v Rueil. V něm jsou i přiděleny generálské hodnosti některým vůdcům pařížské Frondy, která tímto de facto končí. Byť jisté napětí zůstává kolem represí vůči některým autorům mazarinád, ošklivých pamfletů směřujících proto prvnímu ministrovi. Ovšem silně zaujatá justice je většinou zprošťuje viny.

V pátek, o další den později, je královské prohlášení publikováno, většinu zajímá hlavně ta část, která mluví o všeobecné amnestii, menšinu i pasáž, která vrací čelným představitelům Frondy jejich majetky a pocty. Je také schválena maximální výše státní půjčky, která nemá v následných dvou letech přesáhnout čtyřicet milionů liber. Tím je potvrzeno pokračování žití na dluh, zadlužování budoucích generací očividně tu současnou nijak moc netrápí. Prázdná státní kasa potřebuje finanční injekci.

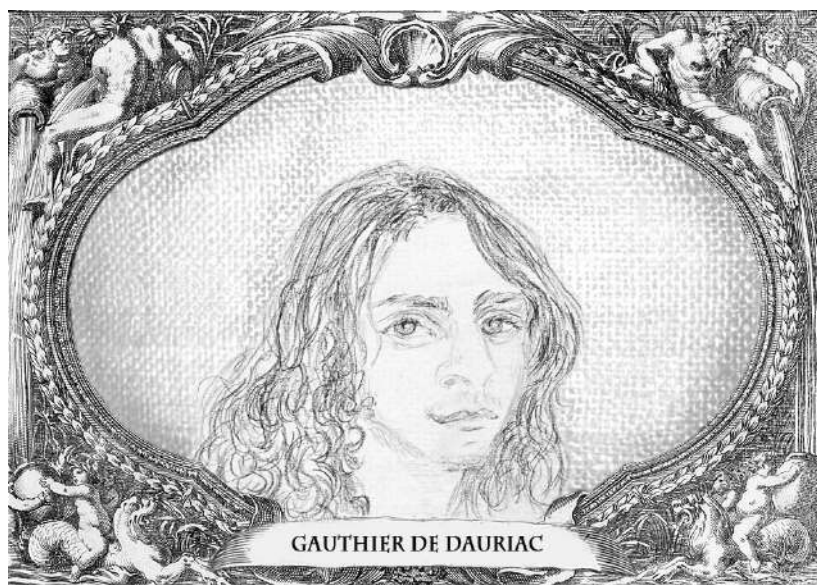
V této době probíhají na panství pana de Rigault přípravy k odjezdu do Anjou. Zatím není zcela jisté, zda si princ neponechá alespoň část anjounského pluku v pohotovosti, ale vojevůdce souhlasí s cestou svého plukovníka, neočekává žádné další dramatické zvraty. Právě uzavřené dohody alespoň nějaký čas vydrží, předchozí blokáda a boje mnohé vyčerpaly, a ti musí nabrat další síly.

Pan de Godille dodrží slovo a nechá na svém podkoním, aby si vybral, koho bude chtít vzít s sebou. Což ten kvituje. Se souhlasem svého velitele vynechá barona de La Solignac, on a jeho pán jistě budou pro vojáky dostatečnou autoritou. Pak začne vybírat muže, kromě svých příbuzných nominuje muže, které už zná delší dobu, nebo které chce odměnit za jejich konání v poslední době. Což není jednoduché, další se nepochybně budou cítit ukřivdění, zvláště, když se očekává, že v Anjou dostanou na pár dní volno, aby se mohli rozjet do svých domovů, než nastoupí cestu zpátky.

„Excelence, mám vám sdělit jména vybraných vojáků?“ jde za velitelem Dujardin.

„Mně je to jedno, vem si, koho chceš,“ dostane očekávanou odpověď, ale zeptat se musel.

Druhý den, kolem osmé hodiny ranní, tak čeká deset velmi natěšených a vzorně ustrojených vojáků anjounského pluku na svého velitele a jeho podkoního na nádvoří před domem, kde má pluk svůj štáb. Kromě nich u svých koní postávají také tři sloužící, Sylvian a Celeste, náležící k panu hraběti, a Paul, jenž slouží panu de Rigault.

„Jsi moc hodný, žeš vybral moje bratry,“ loučí se s manželem paní domu, „Otec bude rád, když je zase uvidí.“

„To bylo přece jasné,“ mávne jen rukou Quido, pochopitelně se nezmíní o výhradách velitele pluku, „Je mi líto, Armando,“ tváří se teď provinile, „Ale asi to tak bude pořád. Pořád budu někam jezdit. Někdy jsme sice přes zimu nebojovali, ale i tak, jsem pořád podkoním pana hraběte.“

„Nemusíš se přece omlouvat,“ říká ona s pochopením, „Vím, co je údělem vojáka. Jsem Bohu vděčná za každou chvíli s tebou. Snad už teď tím průměrem boje končí a vám aspoň

nehrozí žádné nebezpečí.“

„Snad, teda určitě,“ opraví se on, chce se mu dodat, na jak dlouho asi nikam armáda nepotáhne, ale raději svá slova spolkne. Proč jí zbytečně přidělovat další starosti.

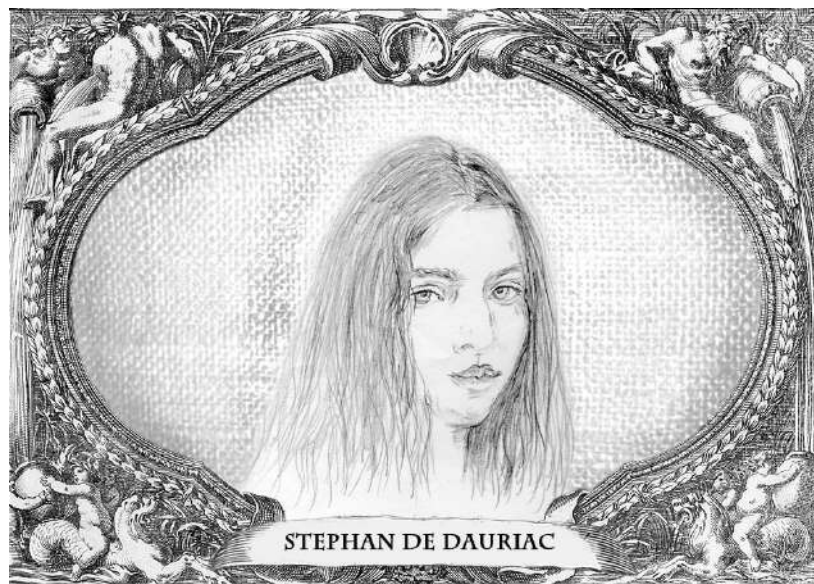
Hrabě už je taky ustrojený a dokonce na svého podkoního čeká na chodbě, když ten vyjde z prostor své manželky, jen po něm hodí zlým pohledem, čekat má sloužící na pána a ne naopak. Oba však bez řeči scházejí ke svým mužům.

Pan de Godille přehlédne mladé muže jen letmým pohledem, švagry svého podkoního zná, ty tu rozhodně chybět nemohou, další vojáci mu zase tolik neříkají, ač některé umí i jménem. Ale stále jsou pro něj jen spotřební materiál pro palné či sečné zbraně nepřátel, vždy mu jich však musí zbýt alespoň tolik, aby slavně zvítězili. Prořídlé řady se dají doplnit, porážka už odčinit nejde.

Armand převezme uzdu svého koně od Sylvienu, Quido pak od Paula, oba se vyšvihnou do sedel a průvod může vyrazit. Dujardin má alespoň trochu dobrý pocit, neboť všichni vybraní vojáci chápou tuto službu jako odměnu a možnost se po delší době podívat domů. Všichni jsou totiž z Anjou. On je zná všechny velmi dobře, jejich osud mu není lhostejný a je rád, že obléhání Paříže všichni přežili bez vážnějších šrámů.

V koloně jsou oba jeho švagři, osmnáctiletý Gauthier de Dauriac a stále ještě čtrnáctiletý Stephen de Dauriac. Dále se v sedle nese jednadvacetiletý Tristan de Charuel, dvaadvacetiletý Roland Joasias de Vigny, osmnáctiletý Arnault de Villemesand, stejně starý Balthazar de Todouze, sedmnáctiletý Fabrice de Platiere, dvacetiletý Jeremie de Mocquereau a osmnáctiletý Romuald de Chaussard, ti všichni slouží v anjounském pluku již od šestačtyřicátého roku, kdy proběhlo památné tažení do Flander a velmi těžké boje u Dunkerque. Posledním

z doprovázejících vojáků je šestnáctiletý Hérauld de Jouvenet, naverbovaný v minulém roce, který mimo jiné prošel i bitvou u Lensu, stejně jako starší ze švagrů Quida.

Již od počátku dají jejich nadřazení jasně najevo, že se nehodlají nijak zdržovat a tempo bude na hraně možného, limitem je pouze stav cest, po kterých se budou pohybovat a ohled na jejich koně. Pro vojáky nejde až zase tak o velký problém, ten mají jen sloužící, přeci jen jejich výcvik v jízdě není tak dobrý, zvláště pak u Paula. Ten však prokazuje svůj talent a šikovnost, ač k večeru prvního dne chodí poněkud divně a je očividně rozlámaný.

Hrabě má jasno, vyráží za svítání a jedou i po setmění, cestu prostě zdolají za dva dny. Což všichni ale nakonec kvitují, již se těší, až se dostanou na zámek Almare, kde je jejich cíl, jak jim bylo sděleno. Respektive na zámek Godille, kam se chce z pochopitelných důvodů podívat jejich velitel.

Je už dávno tma jak v pytli, když před sebou spatří sporadické světla vycházející ze zámku markýze de Almare. Mnoho komnat stále zůstává neobydlených a tak je v nich kromě temných oken většinou i zima.

Příjezd patnácti jezdců nemůže zůstat pochopitelně bez odezvy, zvláště poté, co správce Ronsarde pozná majitele sousedního panství. Není hloupý a tak si dá vše dohromady, urozený pán přijíždí, aby si odvezl urozené dámy a děti, kterým zámek poskytoval dočasné útočiště.

„Pane hrabě, taková čest, taková radost,“ klaní se Achile.

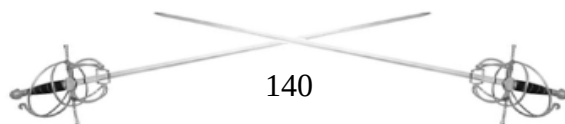
„Hm, cesta nic moc, pane, trochu se to protáhlo,“ šklebí se oslovený, i jeho doprovod již je dole ze sedel, teď rychle přibíhají sloužící, aby se postarali vzorně o zvířata vojáků, ke kterým ti mají většinou i významné citové pouto. Soužití kyrysníka a jeho koně je pro oba mnohdy otázkou života a smrti.

„Chápu, pane hrabě, hned se o vše postaráme.“

„Pane, rádi bysme tady dneska přenocovali,“ nenechá Armand úslužného úředníka vydechnout, „Zítra pojedeme na můj hrad, vlastně zámek,“ opraví se s hrdostí, „vrátíme se sem podle toho, jak se dohodnu s dámami. Jsou doufám ještě vzhůru.“

„Ano, pane hrabě, jsou. Určitě budou velmi potěšené. Vlastně by se teď měla podávat večeře, kdopak se případně připojí?“

„Já a můj podkoní. Ale napojte a nakrmte i moje vojáky a naše sloužící,“ vydává stroze příkazy plukovník, jak je zvyklý, „Půjdem, pane?“ projev svou typickou netrpělivostí.

Ronsarde vystřelí a vede oba zmíněné pány směrem k jídelně, kde je již ale večeře v plném proudu. Když však čtveřice urozených stolujících spatří oba pány, v jejich obličejích se objeví různě velká radost. Tu největší má markýza de Almare a její tchyně, uměřenou baronka de La Solignac, která pochopí, že dnes si s manželem nezaskotačí, a celkem lhostejný výraz je možné spatřit ve tváři pana de Mortimer.

Večeře je však okamžitě přerušena, všichni vstávají, aby přivítali očekávané a zároveň nečekané hosty. Doprovod je totiž toužebně vyhlížen, překvapením však je jeho obsazení. Správce rychle vydává své pokyny a sloužící jen kmitají. On však s rozpaky přemýšlí, kam hosty umístit, na jedné straně delšího stolu totiž má svou židli paní markýza a baronka, na druhé hraběnka a její milenec. Novým stolovníkům je naštěstí jedno, kam je usadí, hlavně když dostanou najíst a napít, pan de Godille skončí vedle paní de La Solignac a jeho podkoní vedle pana de Mortimer.

Skoro ve chvíli, kdy si zase všichni sedají, již sloužící nandávají novým strážníkům jídlo, vždy je ho podstatně více, než panstvo sní, zároveň jim nalévají i místní víno, nejlepší, jaké mají k dispozici. Hosté se s chutí pustí do jídla, byť si uvědomují nutnost ho pořádat poněkud kultivovanějším způsobem, než v domě Quida, oba však umějí stolovat, když chtějí, a tak se přizpůsobí.

„Pane hrabě, všichni čekáme na jedinou odpověď,“ usmívá se mile paní de Besiere, nedá jim moc času vydechnout, „Kdy se vrátíme?“

„Paní hraběnko, to záleží dost na vás a taky tak trochu na mně,“ podívá se mírně rozpačitě oslovený, „Na vás, jak rychle se připravíte na cestu, a na mně, protože se chci zastavit na svém zámku.“

„Pochopitelně, pane hrabě. Jsme tu již dost dlouho, abychom nějaký ten den počkali, než si vyřídíte svoje záležitosti,“ přikyvuje odkvétající kráska.

„Dáte nám tři dny?“ podívá se pan de Godille na manželku svého přítele, protože ta se při předchozích slovech své tchyně zatvářila dost nehezky. Oči všech vzápětí směřují stejným směrem, vždyť tato mladá dáma je skutečnou hostitelkou a zámeckou paní.

„Jistě, pane hrabě,“ odpovídá markýza bez valného nadšení, ale snaží se alespoň o přívětivý výraz.

„No, snad bysme to vyřídili za dva dny,“ slevuje ze svého požadavku plukovník.

„Já si myslím, pane hrabě, že jeden den navíc už vydržíme, co říkáte, drahá?“ podívá se Marion Anne na svou snachu.

„Máte pravdu,“ přikývne Charlotta, „nesmím být sobecká. Jistě štvete své koně, jste unavení, také jste na svém zámku dlouho nebyl,“ dodává smířlivě, „Tři dny budou rozumné, alespoň se připravíme,“ přidává očividnou lež, neboť je patrné, že ona by nejraději vyrazila již zítra.

„Jsme tedy dohodnutí,“ podívá se paní de Besiere i směrem ke správci, který postává nedaleko a slechy má napjaté, teď přikyvuje.

„Pokud by byl problém ...,“ není si jistý velitel přepravy.

„Dohoda již padla, pane hrabě,“ rozhodne se Marion Anne tuto otázku uzavřít, „Rády bychom se také zeptaly, jak se všechno vyvinulo, tam v Paříži či na Saint-Germain-en-Laye, nebo v Rueil, kde všude se vlastně jednalo.“

„Můj podkoní, pan de Rigault, vám všechno řekne,“ použije klasický trik Armand, aby přehrál nutnost vyprávění na svého služebníka, „Beztak pořád chodil na výzvědy do Paříže, doprovázel i vašeho syna, beztak toho ví víc než já,“ přidá i přijatelné zdůvodnění.

„Ach ano, pan de Rigault,“ obrátí se postarší žena na mladíka vedle svého milence, „Pan de La Solignac nám při své návštěvě nedávno zde na zámku o vás hodně vyprávěl. Uhasíte naši zvědavost, pane, a sdělíte nám, co nového se událo a jak si stojí spor mezi dvorem a odbojným parlamentem a některými velmoži?“

„Paní hraběnko, bude mi velkou ctí,“ udělá hlavou úklon Quido, jen co polkne poslední sousto, na roli vypravěče si již zvykl, „Bohužel musím trochu uvést na pravou míru slova Jeho Excellence, a asi také pana de La Solignac. Víím jen velmi málo, tak říkajíc z kuchyně jednání. Byl jsem většinou jen doprovod nebo jsem přenášel nějaké vzkazy. Nejvíce ví pochopitelně pan markýz de Almare. Díkybohu jsem však měl tu čest s ním několikrát hovořit a také být pozván k jeho stolu, jako doprovod pana hraběte

a něco málo jsem zaslechl,“ podívá se mile na bezmála padesátiletou ženu, jejíž jménu poprvé zaslechl, když mrznul na hlídce v Saint-Denis, kam poslala ona zabijáky, aby ublížili rodině sestry správce jejího syna. Ovšem situace se asi změnila, rodina se udobřila a mnoho křivd a i mrtvých bylo zapomenuto.

„Chápu, pane, tak nám tedy řekněte, co jste tak nějak mimoděk vyslechl,“ usměje se Marion Anne, má svou představu, co asi dělal podkoní hraběte v Paříži, určitě nosil zprávy od špehů a určitě ví mnohem víc, než jim následně sdělí.

„Pokusím se, paní hraběnko. Nejsem moc dobrý vypravěč, díkybohu mi Jeho Excellence často dává příležitost se učit, když dostanu právo vyprávět o jeho hrdinských skutcích,“ dloubne si Dujardin, což vzbudí letmý úsměv tazatelky a už méně přívětivý výraz plukovníka, „Něco vám jistě již řekl pan de La Solignac, abych se zbytečně neopakoval.“

„Něco ano,“ připouští paní de Besiere, „něco jsme zaslechl i od místních. Ale pokud nás seznámíte se svým pohledem na události po našem odjezdu, jistě si vaše vyprávění vyslechneme. Chodil jste do obleženého města často na výzvědy, jak říkal pan hrabě?“

„Často ne, ale občas ano. Dvakrát jsem také doprovázel vašeho ctěného syna, pana markýze, ale v takovém případě jsem na něho čekal před místem, kde se uskutečnila schůzka,“ nenechá se vyvést z míry Quido, rozhodnut sdělit pouze to, co uzná za vhodné, pak začne, a opravdu zešíroka. Hovoří nejprve o účinnosti blokády, zmíní hlad a nepokoje ve městě. Pak popíše různé opatření pana prince, včetně věšení sedláků, krátce se zmíní o dvou bitvách, respektive jedné potyčce a jedné bitvě, kterou absolvoval jejich pluk. Zde vyzdvihne odvalu a úspěch svého pána v bitvě u Charentonu, když bagatelizuje jeho zranění v duelu s rejtary pana de Gondi.

Opravdu již začíná mít ve vyprávění praxi, neboť hovoří zajímavě a poutavě, když někdy popíše i detaily. Pak se zmíní o dohodách z Rueil respektive při pozdějších jednáních, i zde ví mnohem více, neboť ještě před odjezdem jednou zašel pro zprávy do Paříže. Ale mluví obecně o plošné amnestii a některých ujednáních, která jsou veřejně známá.

„Díkybohu tedy rozepře končí,“ podívá se mile Marion Anne na vypravěče, „Pane hrabě, hodláte něco doplnit? Jak se zdá, nesouhlasíte zcela se svým podkoním.“

„Ne, ne,“ zavrtí prudce hlavou Armand, zaskočený otázkou, „S tím, co říkal, tak souhlasím. Ale už ne moc s tím, co upekli na těch jednáních. Já bych ty vzbuřence exemplárně potrestal. Ne jim dával generální pardon. Pár mých mužů zemřelo a jak se zdá, tak pro nic,“ přidá argument, který tentokráte vzbudí mírný úsměv podkoního, spíše je jeho velitel nespokojený, že se vzbuřenci nehoupou na oprátce, než by ho tolik mrzela smrt či vážná zranění několika vojáků, zvláště když ztráty pluku tentokráte byly netradičně nízké.

„Rozumím vám, také pro ty pány v těch jejich honosných hábitech nemám pochopení,“ souhlasí paní de Besiere s viditelným pohrdáním pro pány soudce a další neurozené rebely.

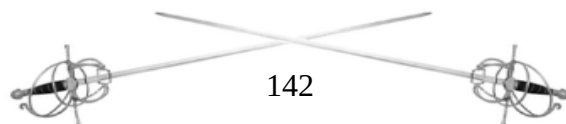
„Bohužel už s tím nic neuděláme. Alespoň se můžete vrátit do Paříže,“ povzdechne si Armand.

Následně se rozpoutá asi čtvrt hodinová diskuse na téma poměrů v zemi, kdy si Marion Anne a Armand zřetelně notují, občas se na něco zeptá Charlotta a zcela výjimečně Angelika. Pan de Mortimer jen trpně sedí a mlčí. Většinu odpovědí opět přenechá plukovník svému podkonímu, který se snaží v přítomnosti dam mluvit spisovně a vzletně, ne vždy se mu předsevzetí podaří naplnit, někdy se zapomene a vloudí se mu do řeči slovíčko či obrat, na který není následně hrdý.

Večeře je pomalu u konce, plynule přechází v tlachání, i o pobytu zde na zámku a také se blíží rozpuštění společnosti.

„Pane hrabě, věnoval byste mi ještě krátký čas?“ obrátí se paní de Besiere na hosta, „Ráda bych se vás na pár věcí zeptala, soukromě. Nejde o nic vážného, jen o moji vrozenou zvědavost,“ dodá, nicméně tak nějak všichni chápou její požadavek a respektují ho. Včetně její snachy. Ta co potřebovala vědět, už ví a teď jen musí přestát poslední dny čekání a následnou cestu.

„Velmi rád, paní hraběnko,“ pocítí vyzvaný lehké mrazení mezi lopatkami, tuší, o čem pravděpodobně bude řeč a přemýšlí, kolik toho ona ví o něm a Andree. Ale byl tu pan de La Solignac,

z toho jistě ta zkušená intrikánka mnohé vytáhla. Sice je teď jak beránek, ale on ji podvědomě nevěří, ona či její lidé napáchali v minulosti dost zlého, konec konců i on osobně ji jednou odvázel do vyhnanství.

Krátce poté se společnost rozchází, pan de Godille a paní de Besiere se přesunou do jednoho ze salónek, služebnictvo jim nalije víno respektive likér a poté na pokyn šlechtičny nechá dvojici o samotě. Ona má ve tváři velmi přívětivý a klidný výraz, naopak on nedokáže skrýt svoji nervozitu.

„Pane hrabě, jste voják a jako takový jste zvyklý jednat přímo. Bez oklik. Proto i já budu přímá. Od pana de La Solignac vím, že se váš vztah s mojí dcerou obnovil. Nemusíte mi věřit, ale mám z toho upřímnou radost. Je tomu tak?“ začne ona zostra.

„Tak nemýlíte se,“ tváří se on hodně rozpačitě.

„Pane hrabě, vzpomínáte si na náš poslední rozhovor? Tuším v Saint-Germain-en-Laye? Což není podstatné. Vy jste nyní vdovec a má dcera vdovou. Můj syn je váš výborný přítel. Mezi vámi a mou dcerou je upřímný vztah, možná dokonce láska, vašeň. Vše přímo vybízí k úvahám o posvěcení vašeho vztahu. Mluvili jste o tom s mou dcerou či mým synem?“

„Jdete na to opravdu zpříma, asi jako když já útočím se svým plukem,“ zasměje se on křečovitě.

„Pane hrabě, mezi námi není žádný spor, proto není nutný žádný útok. Naopak, jsem zcela na vaší straně. Budu naprosto respektovat rozhodnutí vaše a mé dcery. Pokud se vám zdá, že moje otázky jsou až příliš otevřené, mohu mluvit i v náznacích, ale mluvit tak říkajíc na rovinu, mi přijde účelné.“

„Ale ne, v tom to není,“ zavrtí on hlavou, „Jen je to trochu složitý a zamotaný.“

„Pane hrabě, víte o mně možná víc, než já sama,“ usměje se ona mile, „Moc dobře vím o tom, co jste dělal pro kardinála de Richelieu a co dělá váš sekretář, a tuším i teď váš podkoní, pouze pro jiného kardinála a možná také pro vévodu de Condé. Byla jsem roky pod dohledem. Naplnila jsem všechny své sliby. Vy máte oprávněné pochybnosti, nedůvěřujete mi. Minimálně podvědomě. Ale v tomto mi opravdu můžete věřit. Osobně vás považuji za velmi dobrou partii pro mou dceru. Z mnoha důvodů. Nejen majetkových, ale i díky vzájemné náklonnosti.“

„Tak když upřímně, paní hraběnko, tak upřímně. Byl jsem poněkud překvapený změnou vašich postojů. Ale jsem rád, že jste se usmířila se synem,“ dodá on rychle.

„Nebylo to ze dne na den, pane hrabě,“ zatváří se teď ona smutně, „Strávila jsem pět let v izolaci na svém zámku Besiere. Odříznutá od všech známých a přátel. O tom vám jistě vaši špehové řekli. Tam jsem měla dost času přemýšlet.“

„Ty špehové,“ ušklíbne se on, „Po pravdě, nebudu před vámi lhát, že s nima nemám nic společného. Ale v poslední době už to vyřizuje můj sekretář, já se o to moc nestarám. Asi víte, jak často jsem na nějakých válečných taženích.“

„Ale jistě, vaše slavná vítězství,“ přikývne ona, „Kdo by o nich neslyšel. Nejde o nějaké špehy, pane hrabě, ale o délku mého odloučení. Roky nejdou zastavit, bohužel, a já měla tak hrozně dlouhou dobu na přemýšlení.“

„Vypadáte velmi dobře,“ cítí on nutnost pochválit vizáž stárnoucí ženy.

„Děkuji za kompliment, pane hrabě, čas je však nyní mým největším a vlastně už jediným nepřítelem. Prožila jsem velmi bouřlivý život, pane hrabě, mnoho let z toho na výslunní. Poslední roky mi však daly příležitost zpytovat svědomí.“

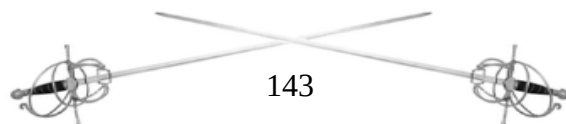
„Snažím se vás pochopit,“ řekne on, ale v jeho slovech ona postřehne pochybnosti.

„Pane hrabě, uvědomila jsem si jedno. Pokud se neusmírím se svými dětmi, strávím zbytek svého života v odloučení a osamění. Moje děti se dokázaly prosadit, zaujmout místo u královského dvora, za což jsem ráda. Stejně tak jim děkuji za jejich velkorysost, se kterou mi odpustily některé moje činy a dovolily mi se vrátit. Pane hrabě, brzy mi už bude padesát let, což je už opravdu hodně. Ano, snažím se udržovat, jím velmi střídme, mnohé dělají různé šminky a mastičky, které si díkybohu mohu dovolit. Ale ten čas, pane hrabě, je neskutečně krutý nepřítel, nemá ani špetku slitování,“ usměje se ona velmi trpce.

„Taky cítím, jak stárnu.“

„Ach, pane hrabě, kolik vám je let?“

„Koncem ledna mi bylo už sedmadvacet.“

„Krásný to věk. Už máte zkušenosti, ale vaše tělo je pořád ještě mladé a pružné,“ zasní se ona, co by za takové roky dala, ne, co by dala i za to, kdyby jí bylo sedmatřicet.

„Vlastně je to dost hezkej věk,“ zasměje se teď on poněkud křečovitě, „Teda v mojím případě. Když si vezmu, že vod patnácti let sloužím v armádě. Tehdy jsem nastoupil do Francouzských gard.“

„Díkybohu jste stále naživu, pane hrabě. Je sice těžké vás zabít, ač se o to mnozí tolikrát pokoušeli, ale buďte raději více zdrženlivý. Slyšela jsem o vás hodně, o vaší statečnosti. Cení si vašich úspěchů na bojišti, ale mnohem víc si cením vašich jiných úspěchů.“

„Mám pět synů,“ řekne on hrdě.

„Vím,“ usměje se ona shovívavě, dokonce jich máš šest, ty rozumbrado, říká si v duchu, „Já však mluvila o vašich jiných úspěších,“ pokračuje nahlas, „Byť zplodit syny je jistě velmi záslužné, pro zachování rodu. K tomu vám pochopitelně blahopřeji. Já ale myslela něco jiného, když jsem mluvila o vašich úspěších. Znovu jsem se o tom přesvědčila zde na zámku, v rozhovorech s místním správcem. Trochu jsem se zajímala o hospodaření, jako zvědavá ženská jsem se také poptala po vašem panství.“

„Po mém paství?“ zachvěje se on.

„Ano, pan správce sice trochu mlžil, ale umím poznat i to, co mi třeba někdo nechce přímo říci. Například, jak jste velmi pozvedl svoje panství, poté, co jste se domluvil na spolupráci s kardinálem de Richelieu. Ne, ne, nemusíte se bát, je mi jedno, na čem jste se domluvili a jak významné služby jste mu poskytl, já však musím ocenit, jakou jste si dokázal vyjednat odměnu za ně. Málokomu se podařilo dostat tak štědrě zapláceno. Ovšem to byl jen začátek, jak jsem pochopila. Našel jste ještě jeden zdroj příjmů, který je dlouhodobý a trvalý.“

„Vidím, že jste se vyptávala velmi pečlivě,“ nedokáže on zakrýt své roztrpčení.

„Ani ne, pane hrabě, dost jsem toho už věděla. Vždyť máte velmi šikovného sekretáře, tam v Paříži, přes kterého jste napojený na velmi dravé a schopné pařížské obchodníky. Vlastně díky vám i jemu mají zisky i moje děti, což je také velmi dobré. Jen jsem si svoje názory ověřila. Ale zde jsem pochopila, jak dobře si počínáte i tady v Anjou. Našel jste dalšího skvělého úředníka, myslím tím vašeho správce ze zámku. On a jeho tchán v této provincii hodně znamenají, právě ve spojení s těmi obchodníky z Paříže. A jak se zdá, mají smělé plány i do budoucnosti,“ hovoří ona málem s nadšením.

„Nejsem na to zase tak moc pyšnej. Otázka cti ...“

„Pane hrabě,“ málem ona spráskne ruce, „o té mluví ti neschopní. Vaše čest je vytvářena vašim jednáním a konáním u vojska. Jen neschopní se ale nedokáží postarat o svoje příjmy, které jim umožní rozkvět jejich rodového majetku. Na druhou stranu,“ usměje se potměšile, „díkybohu za to, že je jich tak málo. Alespoň tak více zbude na schopné, jako jste vy.“

„Ne každý musí mít nutně takový názor.“

„Asi ano, ale ti třou bídu s nouzí. Hlupáci, co si na něco hrají, ale spíše lidi omezení a líní. Nikoli, pane hrabě, budoucnost má jen ten, kdo se dokáže spojit s těmi obchodníky. Pochopitelně tajně, jak to děláte vy, přes prostředníky, kterými jsou vaši úředníci. Obdivuji, jak jste si tohle dokázal zařídit.“

„Taková slova se neslyší často,“ je on poněkud zmatený.

„Neslyší, ale jsou pravdivá. Taky nemám právě dvakrát tyhle lidi v účtě, myslím tím ty měšťáky, co si hrají na urozené, oblékají se jako my, snaží se chovat jako my. Ale nemohu jim upřít jejich schopnosti a taky jejich peníze, které na rozdíl od rodové šlechty mají. Ač to říkám nerada, oni mají budoucnost. A vy jste to vycítil.“

„Vycítil? Po pravdě, takhle jsem o tom neuvažoval ...“

„Možná, ale podvědomě jste poznal, jak je třeba se zachovat. V tom máte dar, vyhodnotit dobře situaci a také se správně rozhodnout. Což vám přináší úspěchy jak na bojištích, tak i při získávání peněz. Ti lidé, co jste na ně přes ty dva mladé úředníky napojený, ti jsou zlatý důl. Ať se změní poměry v zemi, ať bude vládnout Pavel nebo Petr, tihle tady budou vždycky. Je správné s nimi spolupracovat, pochopitelně ve vší tajnosti.“

„Když to říkáte vy, která nashromáždila dost velký majetek ...“

„Ach ano,“ zasměje se ona, „ten můj majetek. Pane hrabě, těžce jsem nesla, když si ho můj syn přivlastnil trochu dříve, než měl. Zdědil by ho, ale on si ho vzal už za mého života. Asi to tak ale mělo být, co já už s ním. Pierre je rozumný, jistě ho celý nestačil rozházet, navíc jeho správce mu zajišťuje další příjmy. Dost snad zbude i na moje vnuky.“

„Jsem moc rád, že mezi vámi došlo k dohodě,“ řekne on, neví, co jiného by měl plácnout.

„Nuže, pane hrabě, pojďme se vrátit na počátek. Mluvil jste s mým synem a mou dcerou někdy vážně o svém vztahu? O tom, abyste se vy a má dcera stali manželi?“ podívá se teď ona upřeně, až jemu znovu proběhne mráz po zádech.

„Jak už jsem řekl, je to poněkud složitý,“ nedokáže on zakrýt svoji křečovitost, „Na začátku, po jistý době, jsem se Andrei zeptal, jestli by to nešlo dát zase dohromady. Řekla ano, ale jen naprosto nezávazně. Což se mi moc nelíbilo a tak jsem to nechtěl. Teda nemyslel jsem hned na svatbu, to ne, ale jen tak si občas užít, mít volnost k jinejm vztahům, to se mi nelíbilo.“

„Tomu se nedivím,“ kývá ona s pochopením.

„Vlastně musím poděkovat Bohu za tu kulku, co mě zasáhla díkybohu jen do helmy. A taky trochu tomu svému podkonímu, co nechal vaší dceři vyličít moje zranění dost hrozně, pokud vím. Proto za mnou přijela, když jsem tam ležet trochu zmatenej, po tý ráně do hlavy, a tam se to stalo,“ rozhodne se on pro upřímnost.

„Tam? Při tom vašem zranění?“ podívá se teď ona.

„Tak není lehký mě zabít, jak jste řekla,“ zasměje se on zase křečovitě, vzpomene si na nedůstojné pokračování po souloži, kdy se mu zvedl žaludek, „Od té doby se scházíme, dost často, ale to vám jistě ten podkoní vašeho syna vyzvonil, když byl tady.“

„Máte pravdu, sice mlžil, ale dost se dalo z jeho slov usuzovat,“ rozhodne se ona trochu krýt Baptista.

„To je jedno, prostě jsme milenci a docela si to užíváme. Teda já určitě, snad i Andrea ...“

„Stále jste mi nedal ale odpověď na mou první a zásadní otázku.“

„Já vím, ale sám odpověď neznám,“ povzdechne si on, „Váš syn o tom jednou začal, ale ona ho hned okřikla. Tak toho nechal. On sám o tom mluvil, řekl mi, že by nebyl proti našemu sňatku, zařídil by všechno potřebný, co se týká souhlasu krále a tak. Ale nebude to dělat proti naší vůli, teda především proti přání Andrey.“

„Jak chápu, vy byste proti tomu nebyl, stát se manželem mé dcery.“

„Jak jste říkala, roky přibíjvaj, ale to hlavní, já ji mám pořád moc rád,“ roztaje teď on, „Nikdy jsem žádnou ženu tak nemiloval. I svou bejvalou ženu, co mi dala těch pět synů. Měl jsem jí rád, jsem jí vděčný za ty syny, moc mě mrzelo, když umřela ... ale jen Andreu jsem kdy skutečně miloval. Možná to zní hloupě, nevím, ale je to tak,“ vyzná se ze svých citů.

„Jsem si jistá, pane hrabě, že tomu tak je. Poznám to na vás,“ tváří se ona hodně spokojeně, „Možná vám Bůh nejprve připravil zkoušku, aby prověřil vaši lásku a teď vám dává novou příležitost. Pokud se vezmete z lásky, půjde o hodně ojedinělý sňatek, v našich kruzích.“

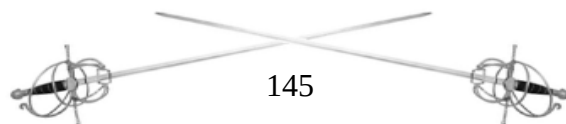
„Já vím, ale nejsem si jistej, jak to vidí ona.“

„Bohužel, tím si nejsem jistá ani já. Ale velmi důležitý je postoj Pierra, on je hlavou rodiny a také má možnost zařídít souhlas krále, bez kterého by byl váš sňatek nemyslitelný, když jistě chcete oba pokračovat ve své kariéře u dvora, respektive v královském vojsku.“

„Asi by taky nebyla jednoduchá svatební smlouva,“ podívá se teď on velmi nejistě a podezřívavě na svou potenciální tchýni.

„To si nemyslím, pane hrabě,“ zavrtí ona k jeho překvapení hlavou, „Vy máte svoje dědice z prvního manželství, a máte jich tolik, aby se rozhodně některý z nich dožil dospělosti, ba co víc, v přímé linii zplodil další pokračovatele rodu. To samé moje dcera. Pokud byste měli i vlastní potomky, jistě i jim zajistíte dobrou budoucnost, díky vašim penězům a stykům u dvora.“

„Tak jednoduché?“ tváří se on nevěřicně.

„Jistě ne, musí se brát všechny možnosti, i ty nejtragičtější. Ale na to vám jistě vaši velmi schopní úředníci naleznou ty nejlepší právníky, o tom nepochybuji,“ usměje se teď ona chápavě.

„Paní hraběnko, nedostali jsme se teď nějak moc daleko?“ podívá se on hodně nejistě.

„Pane hrabě, přeci se jen bavíme. Nic nedomlouváme, na to já už nejsem povolána. K tomu musí říci své hlavně Pierre, a v tomto případě asi bude mít rozhodující slovo Andrea. Ačkoli trochu riskuje, pokud vás odmítne, neboť jednou může královnu napadnout někdo jiný, třeba i z taktických důvodů a moje dcera bude donucena se provdat za někoho jiného, když nebude chtít ztratit své postavení u královského dvora.“

„Někoho jiného?“ zatváří se teď on hrozně.

„Pane hrabě, nemůžete zabít všechny její nápadníky, a u některých to ani nebude možné, když je vybere třeba královna. Ale pane hrabě, moje dcera není hloupá, však ona pochopí, věřte mi. Máte i spojení, Pierra i mě. Uvidíte, vše dopadne ke spokojenosti všech,“ říká ona téměř konejšivě.

„Nechci, aby byla k tomu nucená,“ vyhrkne on.

„Ovšem, ona se musí rozhodnout sama. Naše i vaše rodina není v situaci, kdy by byl vhodný sňatek řešením jejich problémů. Obě naše rodiny jsou velmi dobře zajištěné.“

„Hm, s vaší rodinou se moje příjmy asi nedají moc srovnávat.“

„To si nemyslím, určitě i vaše příjmy budou v budoucnu růst. Můžou být chvíle, kdy se nebude tak dařit, ale podle mého vám toto spojení bude stále peníze zajišťovat. Což vám umožní myslet na vaši kariéru,“ tvrdí ona přesvědčivě.

„Moje kariéra ...“

„Získal jste skvělou pověst, jste velmi úspěšný velitel proslaveného pluku, jistě bude vhodné uvažovat také o nějakém významném místě ve státní správě a titulu například maršálka,“ ví ona, na jakou strunu zahrát. „Můj syn Pierre se vyzná, jistě dokáže mnohé, časem. Ale pokud se naše rodiny spojí, výhody z toho budou pro všechny.“

„Paní hraběnko, vaši rodiny si vážím, zvláště vašeho syna. O výhodách mého sňatku s vaší dcerou mě nemusíte přesvědčovat,“ podívá se on poněkud nejistě, tlak stárnoucí ženy na jeho spojení s její dcerou mu přijde poněkud podezřelý. Vybaví si, co se říkalo o jejich manželích, jak nakonec skončili. Oba údajně někdo zabil, možná i s jejím souhlasem, pokud to nebyl přímo její nápad. Možná jsou něco pomluvy, ale co kdyby zatoužila po jeho majetku? Vzápětí se zastydí, markýz je přece jeho přítel, nic takového by nedopustil. Pokud by o tom tedy věděl.

„Máte pravdu, pane hrabě,“ napije se ona, „Jistě jste po náročné cestě unavený. Nebudu vás již déle zdržovat, jen jsem chtěla znát vaše stanovisko. Děkuji vám za vaši upřímnost.“

„Snad jsem uspokojil vaši zvědavost,“ pokusí se on o vtip i úsměv, obojí vyzní dost rozpačitě, ve společnosti s touto intrikánkou se prostě cítí nesvůj. Ať je teď jaká chce. Na druhou stranu je snad v tuto chvíli jeho spojenkyní, stále více si on sám přeje, aby si ho Andrea vzala za manžela. Aby spojili své životy i před Bohem. Hraběnka má pravdu, kdo z jejich vrstev dostane takové privilegium, strávit život po boku milovaného partnera. Mizivé procento.

„Moje zvědavost byla uspokojena, pane hrabě. Po návratu do Paříže zkusím promluvit se synem i dcerou. Vy se jistě pokusíte o totéž. Nuže, pane hrabě,“ povstane ona, usmívá se více než mile, „Jistě vás již čeká komnata, kterou pro vás správce připravil. Vyřídíte si vše, co potřebujete, na svém zámku.“

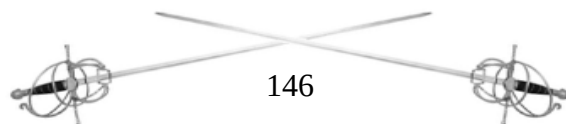
„Tak teď přemýšlím, viděla jste vy osobně někdy můj zámek?“ zarazí se on.

„Nikoli, pane hrabě. Chcete mě snad pozvat na návštěvu?“

„Byla byste proti? Například pozítří, třeba na oběd? Váš ... pan de Mortimer by vás mohl doprovodit, pokud byste chtěla.“

„Velmi ráda vaše pozvání pozvu,“ je ona očividně spokojená, v tomto gestu vidí příslib budoucího sblížení, byť si spíše myslí, že se jí chce pan de Godille pochlubit.

„Pak uspořádám na vaši počest oběd, pozítří,“ přikývne on, pak se znovu zarazí, „Neměl bych pozvat také paní markýzu, manželku vašeho syna?“

„Nevím, moje snacha má trochu jiné starosti,“ zamyslí se ona, „Ale mohu jí o pozvání říci, ať se rozmyslí sama. Bud' přijedu jen se svým milencem nebo i se svou snachou.“

„V každém případě budete vítáni, paní hraběnko,“ otevírá on dveře, přitom již přemýšlí, co si má o celém tom bratření myslet. Přes všechna ta hezká slova a moc přívětivé úsměvy jí stále nevěří.

JABLKO NEPADÁ DALEKO OD STROMU

Je kolem desáté hodiny dopolední a zámek Godille žije svým nudným a stereotypním zimním životem, ač je již dle kalendáře nějaký čas jaro. Ale slunce doposud nijak svými paprsky promrzlou zem neohřívá, květena pořád váhá se svým probuzením k životu, mráz střídá plískanice, když teplejší den je stále ještě vzácnou výjimkou.

Všech patnáct jezdců na čele s plukovníkem směřuje do zámku po skvěle udržované příjezdové cestě. Hrabě chce udělat dojem a přijet v doprovodu svých vojáků, přijde mu to daleko působivější. Kyrysníci pak mají slíben rozchod a to přímo do svých domovů, musí se hlásit za tři dny navečer, další den pak je již čeká naplnění povinností a bezpečné dopravení dam ze zámku Almare do Paříže.

Nyní však musí urostlí vojáci udělat dojem na sloužící na zámku svého velitele, který popohání svého koně na padací most, který vede do hradeb. Příjezd takové velké skupiny jistě nelze přehlédnout a tak ještě než jezdci zcela zaplní nádvoří, již je způsoben pořádný poprask. Každý pozná lenního pána i jeho podkoního a jejich příjezd vzbuzuje různé emoce. Někdo má radost, dalšímu je to svým způsobem jedno, jiný má přímo nepříjemný pocit, většina se však obává, že nastane minimálně tvrdší režim, aby byl pan hrabě spokojený.

„Tak, vojáci,“ obrátí se pan de Godille na své muže, stále je ještě v sedle, „počkáte, až mě tu přivítají, snad někdo už šel pro správce,“ podívá se na zevlouny okolo, „Pak máte na tři dny volno. Využijte ho, jak se sluší a patří na příslušníky našeho slavného pluku. Ale pozor! Za tři dny tady budete zpátky a ve stavu, ve kterém budete použitelný!“

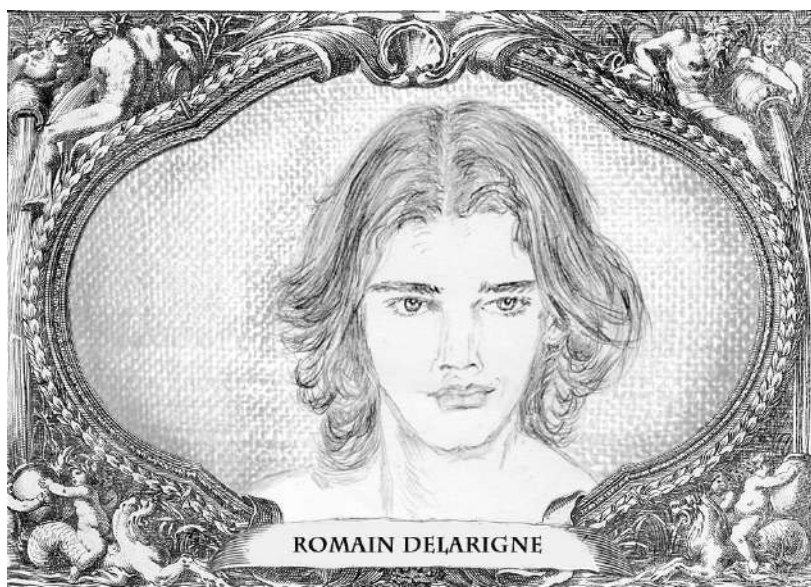
Oslovení kyrysníci jen přikyvuji, netřeba jim takové věci vysvětlovat. Jistě se už těší na své blízké, možná taky na přátele, někdo i na přítulnou dívku ve své posteli.

„Pane hrabě, Vaše Excellence, vítejte!“ volá Romain Delarigne, písař, který třetího února oslavil osmnácté narozeniny, jeho tvář je však hladce oholená a působí velmi mladistvě, je velmi dobře oblečený a v očích má své tradiční plamínky.

„Hrome, tak von správce za sebe posílá svého písaře?“ houkne jen vítaný.

„Ó, pane hrabě, Excellence, pan správce je teď mimo zámek,“ znovu se klaní hluboce Romain.

„Ach tak,“ seskočí z koně plukovník, rukou dá pokyn svým vojákům, ti teď obrazejí své koně a směřují zpět k bráně, pouze podkoní a tři sluhové se také svezou ze sedel. Vzápětí již přibíhají místní sloužící a berou od nich uzdy.

„Pane hrabě, prosím, kam si Vaše Excellence bude přát jít jako první?“ ptá se písař, lehce přihrbený, „Mohl bych Vaši Excelenci zavést do naší pracovny. Pak by asi chtěla Vaše Excellence vidět děti. Paní de La Chauvet už dostala vzkaz, jistě je mezitím nachystá na návštěvu otce.“

„Na návštěvu ...“, hlesne jen Armand, pak si uvědomí hloubku vyřčených slov, jistě, vždyť on pro své syny představuje návštěvu, většina ho určitě ani nepozná, kdoví, jestli ten nejstarší, „Máš pravdu, půjdeme do té pracovny, tam nám řekneš co a jak a potom se podívám na svoje syny,“ jde již pan de Godille za svým úředníkem do nového křídla svého sídla, „Kde je vůbec Leander? Je pryč na dlouho?“

„Nikoli, jen jeli s panem architektem k tomu kostelu, co se staví. Jde o vnitřek, mají nějaké menší neshody kolem prací, tak se jeli domluvit přímo na místo,“ vysvětluje Delarigne.

„Tak neshody, říkáš?“

„Znáte pana architekta, pořád by chtěl co nejvíc peněz. Naopak váš pan správce se s nimi loučí velmi nerad, také ho přeci znáte, dbá vždy na jejich co nejúčelnější využití.“

„Dobře dělá,“ zatváří se spokojeně hrabě, taková slova chce slyšet, má však pocit, že právě proto mu je ten uličník říká.

„Prosím, Excellence,“ otevírá písař dveře do vkusně vybavené pracovny, kde je i stolek pro hosty s křesli, většinou sloužící k obchodním jednáním, „Když dovolíte, Excellence, vydám rozkazy, aby připravili něco na zub,“ chystá se odběhnout.

„Stůj!“ zastaví ho striktní příkaz, „Dej nám jen něco na napití, nic dalšího nechceme.“

„Ale ovšem, Excellence,“ hrne se mladík ke karafě s vínem, poté do dvou krásných broušených číší rozlévá lahodný mok. Po jejich předání zůstane uctivě stát, zatímco oba urozenci se usadí, a také se hned napijí.

„Tak co tak civíš! Tak spust’!“ houkne hrabě, čímž dostane služebníka do rozpaků, „Copak, došel ti rozum? Tobě? To se mi nechce věřit!“

„Spustit, Excellence? Co by Vaše Excellence chtěla slyšet?“ ptá se velmi opatrně písař.

„Co? Všechno!“

„Ach tak, všechno,“ není mladík o nic moudřejší a horečně přemýšlí, o čem by tak asi měl začít.

„Můj ty bože, pane podkoní, ten malej rošťák docela ztratil řeč,“ rozesměje se Armand, „Tak na co čekáš?“

„Třeba čeká na pozvání ke stolu, na pohár s vínem,“ dloubne si Dujardin a rozesměje se, když uvidí zděšený výraz ve tváři stojícího mládence.

„Cože?“ zařeve hrabě.

„Ne, ne, jistě ne, Excellence!“ zvolá rychle Delarigne, „Já jen ... odkud mám začít ... Tak třeba od synů Vaší Excellence. Jsou zdraví a rostou, jak z vody. Také další děti ... teda ty další ...“, zrudne, o tom asi mluvit neměl, uvědomí si.

„Tak další, jo?“ zamračí se zámecký pán, což duševnímu rozpoložení vynervovaného sloužícího právě neprospěje, pak se podívá na svého podkoního, který jen pokrčí rameny, následně se oba dají do smíchu.

„Omlouvám se, Excellence. Začneme teda stavem zámku, co se změnilo a ...“

„Romaine!“ zarazí ho pan de Godille, „Zůstaň u těch dětí. Probereme ty naše nešťastný děti. Další děti, jak říkáš. A víš co, ty jeden malej darebák? Vem si teda ten pohárek, ty lumpe, a sedni si. No, co civíš, dvakrát ti to říkat nebude.“

„Jistě, jistě,“ jedná horečně písař, nalije si taky víno a poté se nesměle posadí, prsty se mu lehce chvějí, jen smočí rty, aby se neřeklo.

„Tak napřed ty moje,“ má očividně dobrou náladu lenní pán, je zase po dlouhé době doma, jeho sídlo žije, doslova září.

„Tak Excellence, jak jsem říkal, synům se vede velmi dobře. Jsou zdraví, silní, dobře rostou. Paní de La Chauvet se o ně stará jako o vlastní. Pak je tady Julie, krásná holčička, která se narodila v září minulého roku, Claire ji přivedla na svět. Ta se provdala za vojáka Vaší Excellence Theodora. Tedy Claire, ne ta holčička ...“

„To dá přece rozum,“ ušklíbne se Armand, „Co vyvádíš? Copak vypadáme, že tě chceme sežrat nebo zapíchnout?“

„Já jen ... velká úcta ... jsem trochu neklidný, abych něco nezkazil ...“

„To určitě.“

„Vaše Excellence, nejsem snad dostatečně uctivý?“ zbledne mladík a ruka se mu chvěje o poznání více, „Pokud něco dělám špatně ...“

„Špatně?“ podívá se upřeně lenní pán na svého úředníka, tomu běhá mráz po zádech, „Zajímá tě, co si vo tobě myslím?“

„Jistě, Excellence, pokud dělám něco špatně, vynasnažím se ...“

„Tak určitě se vynasnažíš,“ zasměje se pan de Godille, „To ty umíš dokonale, vynasnažit se. Víš ty, co si vo tobě myslím? Nevíš? Tak já ti to řeknu. Seš takovej malej vychcanej zmetek, kterej umí využít každý příležitosti. Aby si polepšil, ale taky, aby si užil.“

„Tak moc špatně o mně smýšlíte ...“, skloní hlavu pisař.

„Ježíši Kriste, jen se zase nepřetvařuj. Víš ty co? Mně se to docela líbí. Takový lidi, co si uměj jít za svým, když ale dodržují jistý hranice. Ale ty dobře víš, kde je tvoje místo, že jo?“

„Jsem pokorný služebník Vaší Excellence ...“

„Tak pokornej určitě ne, ale umíš v tom chodit,“ zasměje se pan de Godille, pak plácne vystresovaného mladíka po rameni, „No tak, ty jeden malej intrikáne, přestaň už hrát tu hroznou pokoru a koukej se uvolnit. Dobře víš, že tě neukousnu. Moc se mi líbilo, jak si to nastrojil s těma našima dětma, jak si sehnal ty ženichy. To byl určitě tvůj nápad, co? Ne Leandera.“

„Pan správce mě pověřil, abych to vyřídil ...“

„Kdy budou připravený moje děti?“

„Excellence, dají nám vědět,“ je stále velmi nejistý Delarigne, jeho zhodnocení nebylo právě dvakrát ideální a neví, co si má myslet.

„Dají vědět?“

„Když mi řekli o příjezdu Vaší Excellence, hned jsem poslal Theophila za paní de Chauvet, aby děti Vaší Excellence připravila. Jakmile se tak stane, tak Theophil přijde, řekl jsem mu, že pozvu Vaší Excelenci sem do pracovny a poprosím Vaší Excelenci o strpení.“

„Jednáš velmi rychle,“ podívá se hrabě spokojeně, „Často zastupuješ Leandera?“

„Pan správce má mnoho povinností, snažím se mu pomáhat,“ klopí pokorně hlavu pisař.

„Co ty další dva? Jak se chovaj k Elke a Barboře, jak k mojim dětem?“ vstoupí do rozhovoru Dujardin.

„Oh, pane, velmi hezky. Dávám na ně pozor, pane, ale oni mají úctu a respekt k vám, pane, nemusíte mít žádný obavy,“ říká rychle Delarigne.

„Tak co jinak? Nechme už ty děti bejt,“ napije se zhluboka Armand, Quido ho následuje a Romain si decentně usrkne, „Jak si stojíme, zásoby, vylepšování zámku a tak. Na co čekáš, tak povídej, ať zabijeme nějak čas, než se budu moct podívat na svoje děti.“

„Jistě, Vaše Excellence,“ nenechá se dlouho pobízet pisař, pak začne pěkně zeširoka, tak, aby se v referátu on a správce jeví v co nejlepším světle. Pravdou však je, že si nemusí příliš vymýšlet, hospodaření vlastního panství je v dobré kondici, k tomu příjmy z dalších činností, spojených i s tchánem Leandera. Mluví velmi opatrně o stavbě kostela, neboť si povšimne, jak se při této zmínce lenní pán zatváří nevraživě, asi mu je proti srsti takové vynakládání peněz. To samé vycítí u podzemní chodby do zahrad, naopak už lépe je přijímáno vybavování místností v zámku. Nejvíce posluchače zaujme informace o rozšíření počtu koní ve stáji a získání zcela nové psí smečky.

Je s vyprávěním skoro u konce, když se ozve zaklepání, po vyzvání ke vstupu se neobjeví očekávaný posel od chůvy dětí, nýbrž vstoupí Leander Brizeux. Urození pánové zůstanou sedět, naopak pisař rychle vyskočí, s pohárkem vína v ruce, neujde mu nesouhlasný pohled jeho každodenního šéfa.

„Pane hrabě,“ uctivě se klaní nejvyšší úředník na zámku.

„Vida, Leander,“ podívá se vcelku vstřícně pan de Godille, „Pojď, připoj se k nám. Tvůj skvělejší zástupce nám už většinu řekl. Pokud moc nekecal, tak se vám tady daří dobře, po všech stránkách. Což teda rád slyším.“

„Snad bude pan hrabě spokojený,“ sedá si nesměle Brizeux, zatímco jeho písař mu rychle podává číši s vínem, sám pak zlehka umístí své pozadí na sesli.

„Pokud nepopřeš slova svého písáka, tak spokojenej budu. Tak, pánové,“ podívá se na oba mladé muže pan de Godille, „Neřekl jsem vám to hlavní. Jsme tu jen na tři dny a zejtra na oběd přijede na návštěvu matka pana markýze de Almare, je na vedlejším zámku, jak jistě víte.“

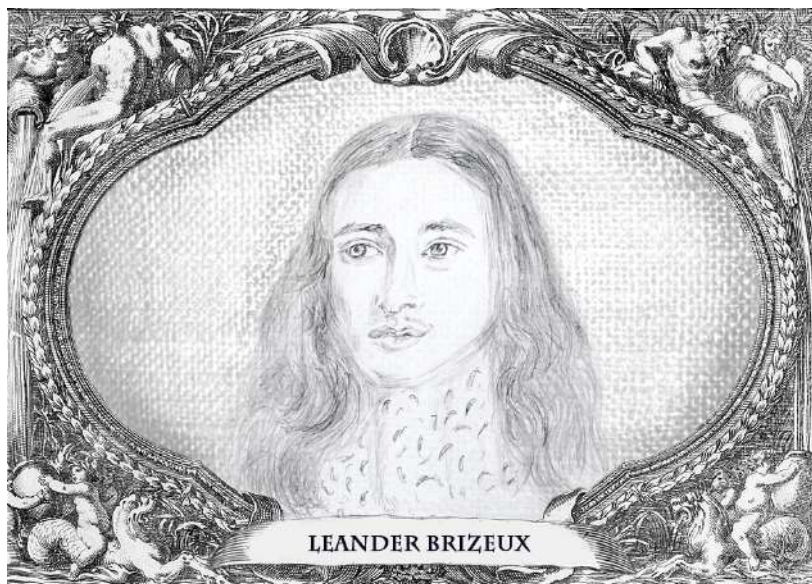
„Ano, pane hrabě, víme,“ přikyvuje správce, „Kolik hostů s paní hraběnkou dorazí?“

„Tak to nevím. Ale budeme s ní obědovat jen my dva tady, možná pan kapitán, ten je taky urozenýho původu,“ vykládá Armand, a když vidí lehké bolestné stažení obočí svého vrchního úředníka, s lehkým úsměvem se uvolí pokračovat, „Tak mně by tak moc nevadili u stolu ani neurozený osoby, já si na to tolik nepotrpím, vy dva právě teď jste zářnej příklad. Ale nechci dostat paní hraběnkou do rozpaků.“

„Pochopitelně, pane hrabě, není vůbec správné, že my dva ve vaší přítomnosti sedíme.“

„Jen se nepřetvařuj, Leandere, viděl jsem tě, jak se tě to dotklo. Ale možná tě potěším, dneska uděláme oběd tak, jak ste tady zvyklý, pozvi si ke stolu koho chceš, my to tady s mým podkoním vydržíme,“ říká blahosklonně lenní pán, přitom jeho slova vyznívají spíše negativně, byť prokazuje ve své podstatě všem neurozeným velkou poctu a projevuje svou velkorysost.

„Uděláme, jak si pan hrabě bude přát. Jen bych pro kuchyni potřeboval upřesnit, kolik osob přijede na zítřejší oběd.“

„Počítej radši čtyři, možná přijede jen sama, možná se svým ... doprovodem,“ použije Armand vhodnějšího slova než milenec.

Než může kdokoli cokoli dodat, ozve se zaklepání a posléze se už hluboce klaní šestnáctiletý Theophile Vandreuil, syn zahradníka, který především v zimních měsících dělá spíše osobního sluhu a poslíčka. Oznamuje připravenost hraběcích dětí k návštěvě svého otce, který je po pravdě vídá velmi sporadicky.

„Tak jdeme,“ zavelí zploditel pěti synů a klenotů zdejšího zámku, které zde opatrují jak oko v hlavě. Jsou si vědomi, jakou mají pro lenního pána cenu a jak moc zle by pohlížel na to, kdyby se některému z nich stala nějaká nehoda, nedej bože došlo k úmrtí.

Představení pro otce, který své potomky hodně zanedbává, se koná v krásném salónku. Všichni pokračovatelé zdejšího rodu jsou shromážděni uprostřed místnosti, za nimi s mírným úsměvem postává jejich jednapadesátiletá vychovatelka Isabela Julie de La Chauvet. Vpravo od ní pak vartuje kapitán zdejší gardy, sedmatřicetiletý Theodore de Barellia, kousek od něho přešlapuje zdejší lékař, devětatřicetiletý Athanas Chapon. Úplně v rohu stojí matka manželky šéfkuchaře a chůva dětí, šestačtyřicetiletá Madeleine Coquerelová.

Delegace na čele s hrabětem projde dveřmi, jež hlídají dva členové gardy, devěťadvacetiletý Edmond Guizot a pětadvacetiletý Donatien Jadot, hrdě vypnutí v ústroji v barvách zdejšího domu. Na čele návštěvníků jde Armand, o krok za ním jeho podkoní, další dva kroky zaostává správce a o další zpět je písař. Takto i zůstanou stát za dveřmi, zatímco hrdý otec pokračuje.

Na chvilku se zarazí a zachvěje se, hlavou mu proběhnou vzpomínky, jak ho takto vítala jeho manželka Karolína, která mu těchto pět potomků porodila, přičemž příchod na svět posledních dvou, dvojčat, se jí stal osudným. Tito dva nejmladší zůstávají v kolébce, další stojí na svých nohách, krásně vyšňorení a lehce zmatení, neboť svého zploditele téměř neznají.

„Vítejte, tatínku,“ postoupí o krok dopředu Armand Ernest, kterému bude v srpnu pět let, pronáší naučená slova, nicméně v jeho očích je spíše zvědavost, než velký ostych. Krok za ním teď stojí dva jeho bratři, Filip Francois, tomu budou koncem července čtyři roky a Roland Horné, který oslaví v září třetí narozeniny. V kolébkách spočívají dvojčata, těm koncem července budou dva roky.

„Zdravím vás, synu,“ řekne očividně dojatý Armand, tohle je jeho největší bohatství, které nejde žádnými penězi vyvážit, jeden z nich se jistě dožije dospělosti, projde i nástrahami mládí a stane se budoucím hrabětem de Godille. Díkybohu všichni vypadají zdravě a silně.

„Jsme moc rádi, že jste přijel,“ řekne nejstarší syn, jak byl poučený.

„Jak už jste velký,“ prohlíží si otec svého prvorozeného, „Skoro už budete moci začít s výcvikem, bude z vás jistě skvělý voják,“ dodá, přičemž vychovatelka má co dělat, aby neobrátila oči v sloup.

„Já už cvičím,“ prohlásí kluk hrdě.

„Cvičíte?“ podívá se překvapeně hrabě na velitele své gardy.

„Tam s ním,“ ukáže synátor za záda otce, když pochopí, že se ten dívá špatným směrem.

„S kým?“ je zmatený Armand.

„Pan písař si občas hraje s vašim synem, pane hrabě,“ rozhodne se paní de La Chauvet uvést vše na pravou míru, „Někdy svádějí bitvy s figurkami vojáků, někdy zkoušejí i boj dřevěnými meči.“

„Až takhle?“ podívá se hrabě na Romaina, který rudne, nicméně má vychovatelka pravdu, občas za dost těžko zvladatelným dítětem dochází a musí si dávat pozor, aby ho nechával vyhrávat, minimálně většinou vyhrávat, jinak by byl oheň na střeše, „Budete mi muset ukázat, jak jste dobrý,“ podívá se otec na syna, pak se však věnuje i jeho bratrům. Ti jsou však očividně vyplašenější, třetí v pořadí málem natahuje, z jeho zploditele jde docela strach.

Nakonec se pan de Godille nakloní nad širokou kolébkou, kde spočívají obě nejmladší děti, teď posedávají a přes okraj své dřevěné ohrádky pozorují cvrkot okolo. Určitě nepřipomínají tvorečky, kteří skoro tři čtvrtě roku bojovali o své právo zůstat na tomto uplakaném světě. Jsou již dostatečně vykrmení a také jejich oči svědčí o jejich živosti. Která u jejich nejstaršího bratra přechází až v živelnost.

Přivítání otce se syny silně zapůsobí nejen na ně samotné, ale i na všechny přítomné. Zvláště když většinou obhroublý šlechtic projevuje své dojetí, svou obrovskou radost. Nakonec ho prvorozený syn donutí, aby se šel podívat, jaké hry provozuje s jeho písařem. Paní de La Chauvet vezme do ruky třetího hochy v pořadí, druhorozené dítě se jí drží za šaty, a takto následuje lenního pána s jeho prvorozeným potomkem. Za nimi jde celé procesí, podkoní, správce, velitel gardy, písař. Chůva Madeleine pak zůstává hlídat nejmladší bratry.

„Tak se ukažte, synu,“ usmívá se Armand, jsou nyní v místnosti plné různých hraček.

Armand Ernest se nenechá dlouho pobízet, vrhá se k plastické desce, podobné taktickým pomůckám na poradách vojevůdců a začíná stavět svou armádu, pak však svráští obočí a zle se podívá směrem k písaři, nechápe, proč tady stále není a tak mu kazí chystané představení.

„Romaine, tys ochrnlul?“ podívá se stejným směrem i jeho otec.

„Ne, ne, Excellence,“ přemísťuje se rychle vyzvaný k desce, dostává také hrst figurek, které staví na svou stranu. Cítí přitom nerudný pohled svého protihráče i výsměšný jeho otce. Jen co stačí umístit poslední figurku, uchopí dítě jednu ze svých a tou začíná rozhazovat vojáky písaře, až ty létají všude okolo. Ostatní s decentním úsměvem přihlížejí zdáli, jen Quido si dovolí přistoupit blíže a očividně se velmi dobře baví.

Delarigne uznává svou naprostou porážku, posbírání své vojáčky v rozlehlém okolí desky a pokorně je znovu staví po pozic, aby se vzápětí zopakoval jejich masakr. Tentokrát však jednu figurku uchopí a tím zachrání, s ní pak poskakuje po krajině, pronásledován malým zuřivcem, jehož úder figurkou teď schytává nejvíce ruka písaře. Nakonec už má toho mlácení Romain dost a tak i posledního svého muže obětuje. Neživý voják letí vzápětí až k nohám podkoního.

„Celý otec,“ poznamená do ticha Dujardin, zvedající oběť poslední rány, „Přesně takto postupuje váš otec, mladý pane, když se svým plukem útočí na své nepřátele,“ dodává s tváří naprosté nevinnosti. Většina přihlížejících klopí hlavy, aby nebyl vidět jejich úsměv, kterému se marně snaží zabránit.

„Pane podkoní!“ otočí se pan de Godille zlostně, pak však uvidí výrazy všech okolo a sám se rozesměje, „Až tak zuřivě útočíme, pane podkoní?“ zeptá se.

„Řekl bych, že minimálně tak zuřivě, Excellence. Jen vzpomeňte na letošní události, jak jsme naše nepřátele hnali. A kdo včas neutekl, skončil jako nepřítel vašeho syna. Taky rozmetáni do všech stran, zadupáni do země.“

„Máte pravdu,“ přikývne Armand, pak se podívá na syna, který teď velmi pozorně zírá na svého otce, snaží se dovtípit, zda se jeho přestavení líbilo, „Co ten boj na meče?“ navrhuje hrabě raději jiné téma, ještě by mohl jeho přidržený podkoní pokračovat v ironických poznámkách.

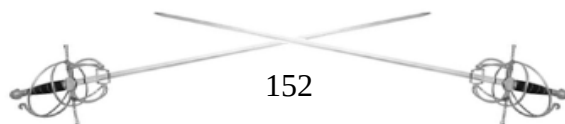
Slova otce jsou pro kluka rozkazem i výzvou, okamžitě běží k hromadě hraček, aby z ní vydoloval dva krátké dřevěné mečiky, vezme oba do ruky, velmi důležitě je hodnotí, aby následně ten horší z nich, z jeho pohledu, předal svému sokovi. Toto taktické počínání nutí opět všechny přítomné skrývat své pobavení.

Písař se postaví rádoby do střehu, když už na něj hoch útočí, seká ho s co největší intenzitou, s cílem se před otcem co nejvíce předvést. Romain má pochopitelně strach, aby klučinu nezranil, tak se pouze brání a před zuřivými atakami uhýbá. Když už obdrží dost citelných ran do ruky i do jiných částí těla, od úderů co nestačil včas vykrýt, raději po dalším kontaktu mečiků ten svůj pouští. Vzápětí svěsí ruce, ovšem rozparádný sok ho zcela regulérně píchne do břicha, až zasažený bolestivě vyhekne. To už se Quido doslova řehťá, ostatní svůj smích tlumí.

„Ale synu!“ podívá se teď káravě hrabě, „Ta poslední rána, ta už neměla přijít. Vždyť ten muž už neměl zbraň.“

Kárané dítě klopí hlavu, dýchá přerývaně od vynaložené námahy, naopak písař si tře rukou postižené místo a má ve tváři bolestnou grimasu. Nečekaná rána ho zaskočila, nestačil napnout svaly a pociťuje značnou bolest.

„Taky jste útočil moc toporně,“ rozhodne se pro krátkou lekci otec, „Dovolíte?“ sebere teď mečík z rukou syna, druhý kopne směrem k překvapenému písaři.

„Já pane?“ má ve tváři Delarigne málem hrůzu.

„Pane Leandere, asi si budete muset najít jiného pomocníka,“ říká se smíchem Dujardin, „Ti dva vám ho dnes nepochybně dobijí,“ dodává a přehlédne i ošklivý pohled svého pána.

Delarigne nemá na výběr, musí se chtít nechť chopit dřevěné zbraně. K jeho radosti ho hrabě nezačne hned mlátit, ale svému potomkovi vysvětluje správný postoj a první výpady vede zpomaleně, když klade důraz i na pohyb nohou. Vzápětí se však rozhodne pro krátkou praktickou ukázkou, kdy také zaútočí dost neurvale, nakonec nešťastného mladíka píchne dřevem pod pravá žebra, až se ten prohne.

Než může kdokoli cokoli poznamenat, vrhne se vřed Armand Ernest, skoro svému otci vytrhne mečík z ruky. Vzápětí se snaží velmi pečlivě napodobit předváděný postoj, pak se zle podívá na písaře, kterému nezbyvá, než se zase postavit do střehu. A hned čelit dalšímu zběsilému ataku. Dítě se snaží daleko vyššího mladíka zasáhnout na stejné místo jako otec, což je ovšem téměř neproveditelné díky rozdílné výšce, nakonec už je dost našťavaný a tak přetáhne soka dost silně přes pravé koleno. Ten bolestí zaúpí, na chvíli se zapomene a tak dostane další dva údery přes stehno druhé nohy.

„Dyť jsem to říkal, dneska ho tu ubijí,“ téměř řve smíchy Dujardin, zatímco potlučený písař se různě kroutí.

„Moc dobře, synu,“ neudrží se už i pan de Godille, nakažený dobrou náladou svého podkoního, „Určitě se vám budu osobně věnovat,“ slibuje, „Romain nám jistě zase rád poslouží jako figurant, nemám pravdu?“

„Jistě, Excellence,“ říká Delarigne s kyselým výrazem v bolestí zkřiveném obličeji.

„Možná vám něco ukážeme, tady s panem podkoním,“ podívá se hrabě s úšklebkem na svého podřízeného, „Ve cvičebním sále, někdy odpoledne, co říkáte, pane de Rigault?“

„Bude mi ctí, Excellence,“ ukloní se Quido, pak ho něco napadne, co by mohlo potěšit oba násilníky, malého i velkého, „Mohli bychom vás večer vyzvat na cvičný duel, já a tady Romain. Váš syn by se bil s písařem, my dva spolu.“

„Duel. Cvičnej. Moc dobrej nápad,“ rozzáří se nejprve oči otce, následně i kluka, když mu dojde, o čem se mluví.

„Díkybohu až večer,“ ozve se Delarigne, „to ještě stačím napsat závěť,“ dodá, čímž rozesměje oba vojáky, k těm se teď přidávají i další přítomní, výjimkou je snad jen paní de La Chauvet, které takové násilí u dítěte, kterému ještě není ani pět let, připadá poněkud přehnané.

„Ale jdi, ty jeden rozumbrado,“ přijde teď hrabě ve vynikající náladě k písaři, vezme ho kolem ramen, pocta před tolika lidmi nevídaná, „Však něco vydržíš, ne? Tobě zbudou jen nějaký ty modřiny, ty začas zmizí. To my tady s panem de Rigault máme po těle jiný památky, ty už nám zůstanou navždycky, jako jizvy.“

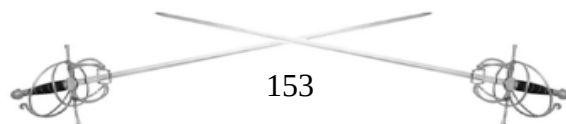
„Máte pravdu, Excellence,“ náhle zapomíná mladík málem na veškerou bolest, pán ho pořád drží kolem ramen, takový projev přízně, to se určitě rozkřikne.

„Jinak si mě potěšil, že si chodíš hrát se synem. Tak v tom pokračuj, seš mladej, nějakou tu ránu vydržíš,“ přidá pan de Godille pochvalu i slovní, a v tu chvíli písaře už nebolí vůbec nic.

„Děkuji,“ špitne jen.

Hrabě konečně pustí mladíka a vrátí se ke svému synovi, který mu následně ukazuje ještě další hračky, ostatní trpně postávají. Nakonec k nim přivede paní de La Chauvet další dvě děti, ty jsou však přeci jen zprvu zaražené, nakonec se také připojí a rovněž se začnou chlubit, za což je prvorozený zpraží jak pohledem, tak následně i nejedním štulcem. Jejich otce to však nechá klidným.

Po půlhodině hrabě opustí své děti a nechá se správcem provést po svém zámku, kde se však tolik zase nezměnilo, skončí nakonec ve stájích, kde Armand obdivuje nové koně a se zájmem si prohlíží i smečku loveckých psů, které poměrně levně Leander získal. Což jeho pána nadchne, smečka patří nepochybně do výbavy úspěšného zámeckého pána, byť tolik asi nebude využívána. Delarigne mezitím dohlíží na přípravu oběda, který má být v tradičním obsazení, což většina přítomných kvituje.

SEDMDESÁTÁ SEDMÁ KAPITOLA

HRABĚCÍ VÝCHOVA

Romain Delarigne opravdu umí využít každé příležitosti ve svůj prospěch, v tom ho pan de Godille charakterizoval velmi trefně. Už během starostí s obědem vypráví Theophilovi o svém souboji s malým hraběcím synkem, ale především o poctě, které se mu dostalo. Tedy napřed o právu s místním pánem posedět u pohárku s vínem a posléze i o jeho pochvale i důvěrnosti, kdy ho vzal kolem ramen. O dva roky mladšímu chlapci naznačí, že by bylo dobré, kdyby si toto nenechal pro sebe. Stejný postup uplatní směrem ke své milence Michelle, ta také není hloupá a svého souložníka vychválí před každým, s kým má možnost mluvit.

Krátce před obědem spokojený písař vše kontroluje, dnes nesmí nic selhat, což si ale uvědomují všichni na zámku. Sice ještě pociťuje menší bolest v koleni, ale tu dokáže překousnout.

„Romaine,“ syká ode dveří Claire, jeho bývalá milenka, která porodila panu de Godille dcerku a je již nějaký čas manželkou vojáka Theodora Barbanauxe.

„Co tady děláš?“ zle se zamračí oslovený, pak ale za dívkou zamíří, aby s ní po chodbě poodešel kousek stranou, kde je nikdo neuslyší.

„Co pan hrabě, co jeho dítě,“ zajímá se krátce vdaná paní Barnabauxová.

„Dyť u nich strávil delší dobu.“

„Víš dobře, vo který mi jde dítě,“ vzteká se ona.

„Ty huso, na tvým místě bych se vůbec nepřipomínal,“ zlobí se i on, „Bud' ráda, jak to dopadlo. Máš manžela, ten dostal přidáno, seš počestnou vdanou ženou. Snad nechceš tu holku strkat hraběti pod nos. Mohl by se taky nasrat.“

„Je to pořád jeho dítě.“

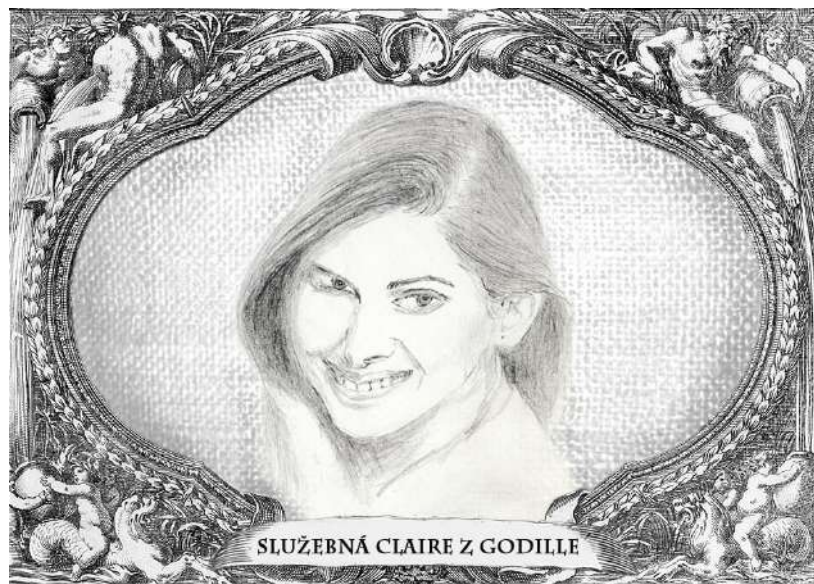
„Panebože, kdoví, kolik takovejch má po světě. Ve tvým vlastním zájmu bych ti doporučoval se někde schovat a snažit se mu nepřijít na voči.“

„Třeba by se mu líbila.“

„Claire, já mu řekl, že má holčičku Julii. Hned po jeho příjezdu, když jsem s ním a podkoním poseděl a popíjeli jsme víno,“ neopomene on zdůraznit své výsostné postavení, „Pokud bude mít zájem, tak se na ní podívá. Pokud ne, tak se mu ty radši nepřipomínej.“

„Nemohl bys, třeba nějak ...,“ škemrá ona.

„Zbláznila ses? Mám mu podruhý připomínat jeho poklesek? To určitě,“ odsekne on, „Claire, ve tvým zájmu, zmizni a nechod' mu na voči. Nemám teď čas, za chvíli začnou chodit lidi ke stolu a musím všechno zkontrolovat. Dneska musí všechno klapnout, rozumíš?“ otočí se k ní zády a odchází. Ona jen vztekle dupne nožkou, bohužel však musí dát mládenci za pravdu. Zámecký pán má pět svých legitimních synů, co by ho zajímala nějaká holčička se služkou.

Delarigne se za chvíli uklidní a na prostořekou služebnou zapomene. Začnou se totiž postupně trousit stolovníci, kteří dostanou tu čest zasednout s místním pánem k jednomu stolu. V jeho čele je pochopitelně vyhrazeno místo pro pana hraběte, po pravé ruce mu písař umístil jeho podkoního, po levé pak vychovatelku jeho dětí. Za podkoním bude sedět kapitán gardy, vedle něho manželé Brizeuxovi, naopak naproti dostává místo doktor, za ním architekt a následují dva umělci, malíř a sochař. Aby stůl zůstal vyvážený, sám sebe usadí vedle paní správcové, tak je na každé straně stolu pět osob.

Na oběd pochopitelně přicházejí nejprve ti nejméně urození a významní, neboť by bylo urážlivé dostavit se později než jejich hostitel, a tím je proslavený válečník i lenní pán v jedné osobě. Na druhou hodinu, kdy se oběd dle domluvy podává, tak už jsou všichni v jídelně, s výjimkou pána a jeho podkoního. Ti dorazí asi o minutu později a mohou spatřit klanící se spolustolovníky.

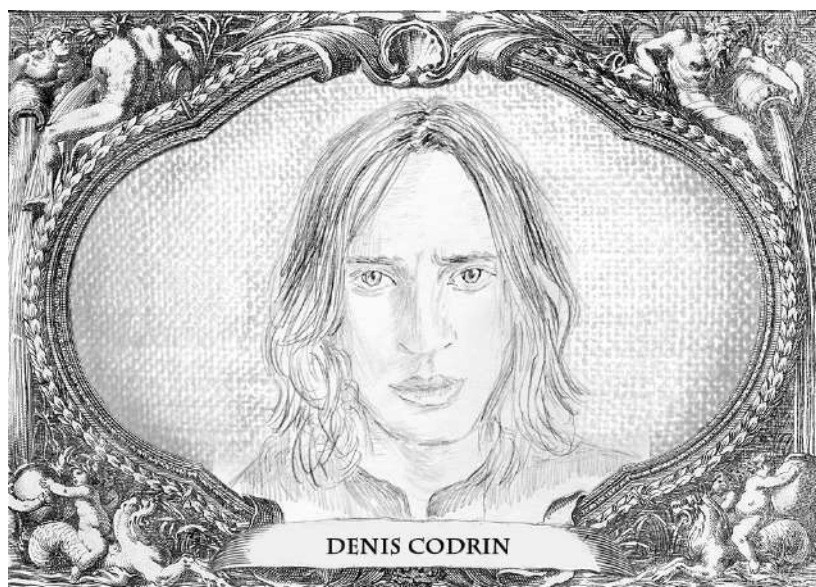
Místní sloužící jsou pochopitelně instruováni, proto rychle odsouvají nově přichozím židle, aby se ti mohli usadit. Což Armand udělá, poté blahosklonně pokyne rukou, čímž dá právo si sednout i ostatním. Tento zvyk společného stolování panstva s jejich nejvýznamnějšími služebníky neurozeného původu zde zavedla paní hraběnka a její choť ho po její smrti zachoval. Zatím, uvědomují si všichni, a nechtějí mu dát důvod, aby své rozhodnutí přehodnotil.

„Pane hrabě,“ sykne Dujardin, neboť se u stolu rozhostí poněkud trapné ticho, „asi by to chtělo pár slov,“ spíše naznačuje rty, než hovoří.

„Jistě,“ kývne pan de Godille a znovu povstane, což ale přinutí totéž učinit i ostatní, čímž nastane mírný zmatek, „Hrome, sedněte si,“ řekne pán rozmrzele, „Chci říct jen pár slov,“ dodává na vysvětlenou. Ostatní si zase rychle sedají, oběd dle všeho nezačíná dvakrát dobře.

„Tak, vážení,“ odkašle si Armand, „tak nějak jsem si prošel zámek a taky se podíval na děti. Z toho, co jsem viděl, jsem docela spokojenej. Děti jsou zdravý, všude je pořádek, dobře se tu hospodaří, jak nám sdělil pan písař, po našem příjezdu. Což je dobře. Tak, a to by asi stačilo, ne? Leandere, pane Leandere,“ opraví se, „asi byste měl dát pokyn, aby se začalo nosit na stůl,“ dodá, posadí se a rozhlédne se okolo. Výrazy všech jsou kamenné, nikdo si nedovolí dát najevo, jak hodnotí jeho velmi stručný projev.

Správce rychle pokyne ve dveřích stojícímu šéfkuchaři, šestadvacetiletému Denisovi Codrinovi, který přísun potravin organizuje. Ten rozpohybuje další sloužící, kteří začnou přinášet a posléze i rozdávat skvosty jeho kuchyně. Strava vypadá i voní moc hezky. Bohužel se zase rozhostí poněkud trapné ticho, pán mlčí a nikdo se neodvažuje promluvit. Quido lehce dlobune do správce, je na něm, aby s ponurou atmosférou něco udělal. Ten si povzdechne.

„Vaše Excellence,“ ozve se nejistým hlasem, „něco se nám doneslo, o událostech kolem Paříže. Bylo by možné se dozvědět více?“

„Ale proč ne,“ odvětlí pan de Godille, který si povšiml posunků svého podkoního, „Nejlépe bude, když vám o tom řekne pan de Rigault,“ postupuje jako vždy a nutnost vyprávění přehrává na svého nejbližšího služebníka, „Byl dost často na výzvědách v Paříži, doprovázel tam i pana markýze de Almare, jako vyjednavče dvora. Tak toho ví dost, aby vám všechno řekl.“

„Pane de Rigault, můžeme poprosit?“ obrátí se Brizeux na svého souseda, rád, že snad bude ticho u stolu přerušeno.

„Ovšem,“ přikývne oslovený, s něčím takovým počítal, „Začnu asi tajným odjezdem královského dvora z Paříže,“ pustí se do líčení událostí. Více méně zopakuje svou řeč, kterou držel předešlého večera na sousedním zámku. Neopomene pochopitelně ani vyzdvihnout statečnost svého pána ve dvou válečných střetech.

Když skončí, rozhostí se krátce ticho, které přeruší správce doplňující otázkou a tím uvolní prostor i pro další. Hrabě jen s uspokojením pozoruje, jak jeho podkoní odpovídá, sám může mlčet a věnovat se jídlu či usrkávání vína.

„Pane hrabě,“ neudrží se po nějaké době dvaadvacetiletý architekt Arnaut Peligot, „s panem správcem jste si prošel zámek, jak jsem slyšel. Ale nebyl jste, pokud vím, ještě v podzemní chodbě. Tak bych vám rád ukázal pokroky při stavbě kostela.“

„To jsem opravdu neviděl,“ snaží se zachovat přívětivý výraz oslovený plátce obou staveb, pročez z nich velkou radost nemá.

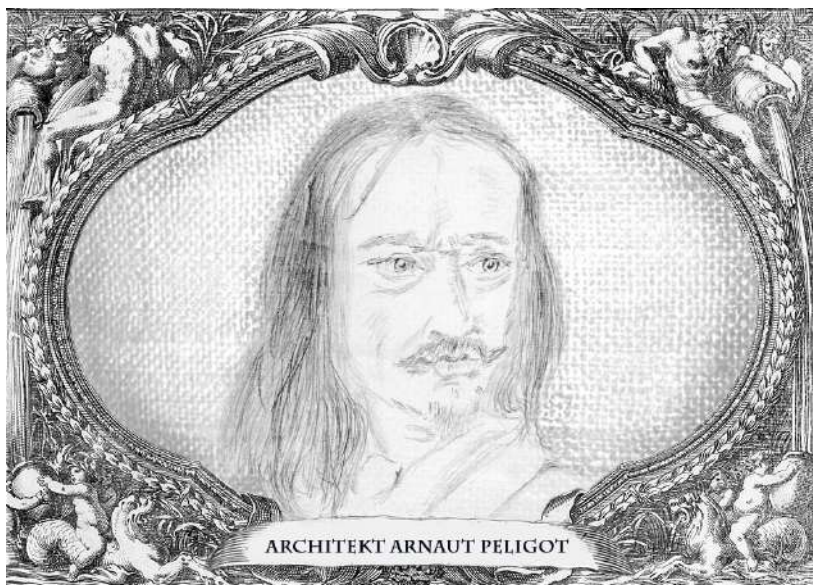
„Kdybyste souhlasil, mohli bychom se tam někdy odpoledne podívat.“

„Ale určitě ... vlastně máme něco domluvenýho ve cvičebním sále, ne?“ podívá se Arnand na svého podkoního.

„Máme, Excellence, ale asi hned po jídle by takové cvičení nebylo nejvhodnější. Světla je stále málo, můžeme tu věc uskutečnit později, stejně se bude muset sál osvětlit,“ říká svůj názor Dujardin, pak

pokračuje, „Před tím cvičením bychom se mohli podívat na tu slavnou chodbu pod vaším zámekem,“ přidává konstruktivní návrhy, „A na ten kostel bychom se mohli zajet podívat zítra dopoledne. Vaše Excellence by mohla vzít kočár a taky třeba svého prvorozeného syna,“ přidá nápad, na který by mohl jeho pán slyšet.

„Se synem si vyjet?“ nezklame ho Armand, „No proč ne. A na tu chodbu se po obědě podívám,“ rozhodne se pro vstřícnost.

„Skvělé, pane hrabě,“ září stavitel.

„Možná bychom se mohli podívat i do hodovního sálu,“ ozve se Brizeux, „Pan Augustin tam umístil nějaké obrazy, s motivy rodiny Vaší Excellence,“ dodá a podívá se na malíře na protější straně stolu.

„Bude mi ctí, Excellence, když na mém výtvoru spočinete svým zrakem,“ promluví Caillé, ovšem nijak nápadem správce nadšený není. Pokud se plátno nebude líbit, mohl by také

místní pán přehodnotit své rozhodnutí nechat je se sochařem na zámku i po smrti své paní.

„Pánové už brzo budou mít mnoho práce na výzdobě kostela,“ rozhodne se podpořit své kolegy umělce architekt, on se za něj také považuje, dokonce za daleko většího než jsou ti dva.

„Hm, nic se ale nemá přehánět,“ vidí pan de Godille za vším především náklady.

„Nejde o žádnou rozmařilost, pane hrabě,“ vycítí Peligot správně význam předchozí věty, „Však nás taky váš správce pořád a pořádně škrtí,“ postěžuje si, „To vše zanecháte, pane hrabě, jako svůj odkaz budoucím generacím. Dětem vašich krásných a statných synů, i jejich dětem, vašim vnukům a pravnučkům.“

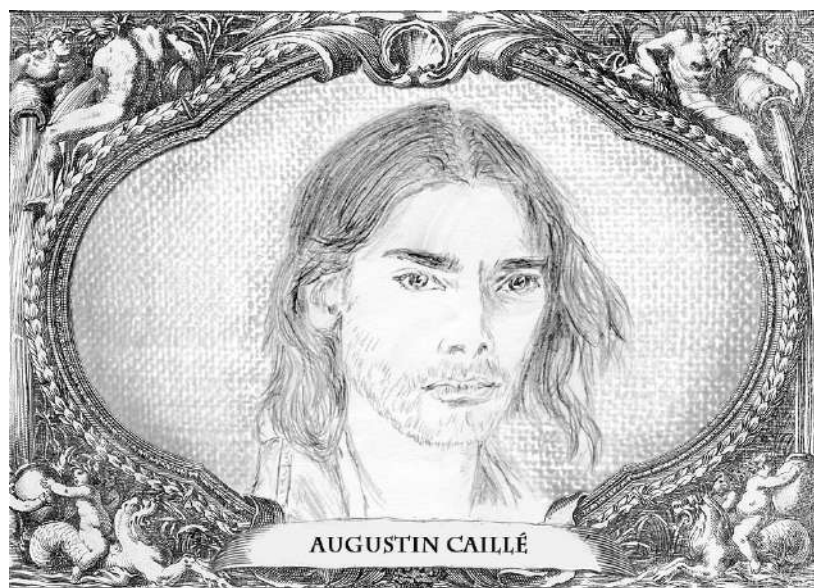
„Hlavně abych jim zanechal taky něco, z čeho budou živi,“ kontruje plukovník.

„Díkybohu máme slušné příjmy,“ rozhodne si Brizeux přihrát svou polívčičku, „Snažím se, aby nebyly žádné výdaje zbytečně vysoké a nedocházelo k plýtvání.“

„Tak toho se drž ... držte,“ opraví se Armand, „Necháte mě doufám aspoň nějakou chvíli po obědě vydechnout.“

„Jistě, Excellence. Nebo můžeme prohlídku nechat i na zítra,“ řekne rychle správce, potřebuje pána v dobré náladě a nikoli rozmrzelého.

„Ale ne, jsem zvědavěj, co jste tam uklohnili,“ mávne jen rukou pan de Godille, poslední slova se dotknou architekta, který stáhne bolestně svou tvář, použít slovo uklohnili u výsledků jeho práce mu přijde skoro jako rouhání.

Zbytek oběda je vyplněný různě oduševnělým tlacháním, většina stolovníků si oddychne, když skončí. Zámecký pán si jde na chvíli natáhnout, ale zvědavost je nakonec větší a tak už po pár minutách vyšle svého podkoního, aby zorganizoval výpravu do hodovního sálu a podzemí, zároveň nechal i připravit cvičební sál.

Za další čtvrt hodiny již Armand přešlapuje ve vestibulu, kde se sbíhá jím vybraná společnost, která půjde hodnotit výtvoř architekta i místních dvou umělců. Kromě nich je přítomný i podkoní, správce a jeho písař, který se nad přizváním tetelí blahem.

Hodovní síň zůstává ve svém celkem přijatelném hávu, nicméně za vyvýšeným stupínkem s křeslem pro místního pána přibýlo několik obrazů. Ty představují předky Armanda, další pak jeho samotného a jeho rodinu. Jeho portrét namalovaný bez předlohy vcelku odpovídá skutečnosti, stejně tak samostatný portrét jeho paní. Co však hraběte nejvíce nadchne je obraz celé jeho rodiny. Na něm je vypočetně on se svou paní i všemi svými pěti syny. Byť je jasné, že takto se nikdy nemohli ve skutečnosti setkat, neboť paní hraběnka zemřela krátce po porodu dvojčat.

„Docela výstižná podoba, Excellence, nato, že pan Augustin všechno kreslil z hlavy a vy jste mu nestál modelem,“ rozhodne se být pozitivní Dujardin, chce tím podpořit svého přítele Leandera, který se mu na zámku stará o jeho nemanželské děti.

„Máš ... máte pravdu, pane,“ přikyvuje pan de Godille, „Tohle se vám teda povedlo,“ obrátí se na malíře.

„Děkuji za uznání, Excellence,“ uklání se devětadvacetiletý Augustin Caillé.

„Za tohle si pochvalu zasloužíte. Díky vám zůstane moje choť zachována budoucím generacím, jak u oběda mluvil pan architekt,“ je poněkud zjihlý hrabě, při pohledu na obrazy se mu vracejí některé staré vzpomínky.

„Pane hrabě, škoda, že se zdržíte tak krátce,“ říká Caillé, „Kdyby byla možnost a vy jste postál modelem, mohl bych namalovat daleko věrnější portrét, například ve válečné výzbroji, třeba i na vašem koni. Aby zůstala vaše přesná podobizna v těch nejlepších vašich letech pro ty vaše vnuky a pravnučky a tak dále.“

„Bohužel, pozítří musím odjet,“ přemýšlí Armand, „Ale tohle nezavrhnu, bylo by to dokonce vhodný, mít takový portrét.“

„Určitě, pane hrabě. Kdyby byla někdy v budoucnost příležitost, velmi rád takový portrét vyhotovím. Vaše Excellence si jen řekne, jak by chtěla být zachycena.“

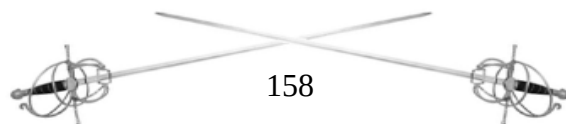
„Tak určitě jak jste říkal, ve vojenský zbroji.“

„Já bych navrhoval portrét na koni, s blyštivým kyrysem, krásně zdobeným kloboukem a taky možná s praporem našeho pluku,“ rozhodne se přispět svou troškou do mlýna Quido. Čímž rozpoutá debatu, jakou podobu by plánovaný portrét měl mít, až hraběte začne mrzet, že bude muset odjet a obraz skutečně nevznikne. Alespoň ne v dohledné době.

Další kroky této skupiny vedou do sklepení, které je narychlo uklizené, ještě teď tam pracují pomocníci sochaře Olivier a Valentin, aby zmizely posední zbytky prachu pocházejícího z jimi opracovaného kamene. Do čela se teď sám nominuje Peligot a hned spustí se svým výkladem. Na jeho příkaz oba zmínění sochařští učni zapálili v ústí štoly louče, proto vycházejí z otvoru na konci klasické sklepní chodby záblesky plamenů.

Hned za tímto otvorem se však prostor rozšiřuje, čímž je vytvořena dost rozsáhlá podzemní místnost. Je zhotovena uměle, stěny vystavěny, leč je snaha zaretušovat lidský podíl na vzniku sluje a naopak nabudit zdání přírodnosti. Místnost s elipsovitým půdorysem má mnoho různých výklenků, na stěnách umístěné zažehnuté louče hází stíny na všechny strany. Stěny i strop jsou obloženy opracovanými kameny, ty leží i na zemi. Ve většině výklenků jsou již umístěné podstavce a sochy, uprostřed místnosti vystupuje ze země další a mohutnější podstavec, na kterém se tyčí podivné sousoší, představující cosi zlověstného.

„Můj ty bože, to jsou teda příšery,“ prohlíží si dílo se zájmem Dujardin.

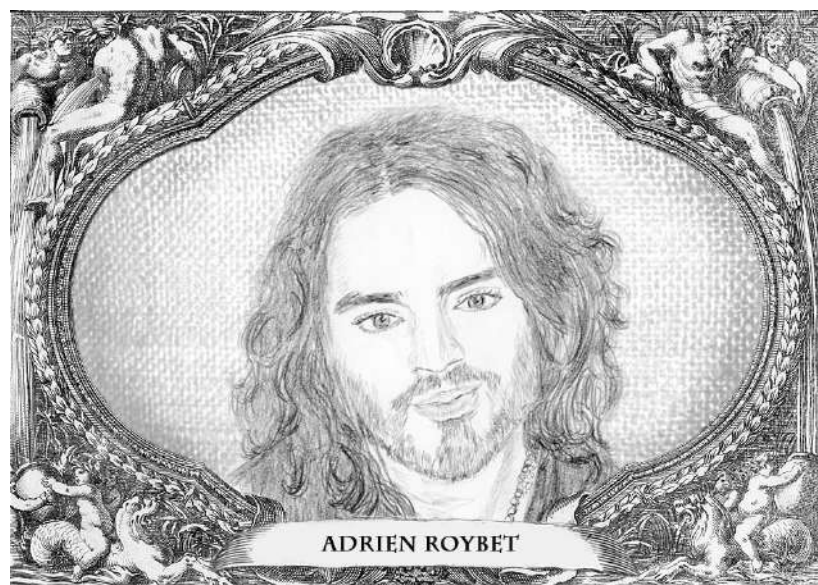

„Tahle část má představovat peklo,“ vysvětluje architekt, „postupně přejdeme do ráje, který symbolizuje konec chodby a východ do zámecké zahrady.“

„Tak čerty tady jak se zdá máte,“ je výtvořů zaujat i Armand.

„Má jít o různé demony,“ ujme se slova čtyřicetiletý Adrien Roybet, „Symbolizují skutečné zlo, v jeho různých podobách.“

„Takhle skutečně ty demony vypadají? A mají i jména?“

„Excelence, jde částečně o umělecké ztvárnění,“ vysvětluje sochař, „Některé snad naznačují podobu některých demonů, jak jsou tradičně zobrazovány či sochány. Další pak jsou výtvořem mé představivosti.“

„Tohle všechno jste udělal vy sám?“ rozhlíží se hrabě.

„Nejen to, Excelence. Další sochy máte ve své zahradě, jiné jsou ještě i dál v té chodbě. Mám ale také mnoho nápadů, například do nové části vašeho zámku, něco ještě sem, do zahrady i do kostela.“

„To musíte pracovat dost rychle,

ne?“

„Něco mi předpřipraví i moji pomocníci, moji učni,“ pokyne Roybet rukou a přistupují dva chlapci, „Tady ten hubenější a dost hubatější kluk je sice drobnější, ale má nepochybný talent. Který rozvíjí i díky přízni Vaší Excelence. Oliver se jmenuje. A vedle něj je Valentin. Ten toho sice moc nenamluví, ale za práci vzít umí.“

„Vaše Excelence,“ klaní se Oliver, kterému v srpnu bude patnáct let.

„Vaše Excelence,“ následuje jeho případu i šestnáctiletý Valentin.

„Pánové, z těch vašich soch jde skoro strach,“ zkoumá šklebící se zjevy pan de Godille.

„Pan Arnaut má pravdu,“ lehce se dotýká jedné z hlav Quido, „Je to tady jako v pekle. Když si představím, že někde na takovémhle místě skončím ... ještě tu chybí ten kotel, kde se prej vařejí hříšníci, nebo nějaká průrva s ohněm, kam je tyhle bestie shazují.“

„Zajímavý nápad, pane,“ chvěje se radostí Peligot, jak se zdá, hraběti i jeho podkonímu se jeho dílo líbí, „Mnohý se dá ještě udělat. Ale pokud chcete, můžeme jít dál tou chodbou. Kluci vezmou louče, možná i pan písař a pan Augustin s panem Adrienem by mohli, aby bylo více světla,“ obrací se na jmenované.

„Máme jít tam do té tmy, pane?“ usměje se lehce Dujardin, „Nezřítí se to a neskončíme v tom pekle už dneska? Nebo nás tam někde nečekají skuteční demony?“ žertuje.

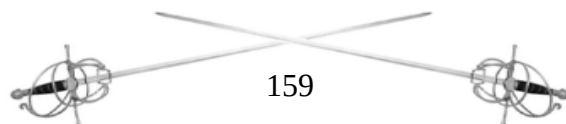
„Nikoli, pane, vše je bytelně vyztužené a podepřené. Šel jsem tudy osobně snad tisíckrát a jak vidíte, pořád jsem tady. Nic mě nepohltilo ani nesežralo,“ oponuje architekt.

„Třeba nejste takovej hříšník jako já.“

„Každý asi máme svoje hříšky,“ lehce se usměje stavitel, „Tak kluci, hybaj, půjdete první, budete nám svítit na cestu,“ popohání oba sochařské učně.

Chodba se zdá být úzká a jednolitá, ovšem zdání klame. Na některých místech jsou vytvořeny taverny, některé již se sochou, další teprve čekají na svou výzdobu. Roybet a Peligot chtějí vytvořit doslova alegorii, v umělé jeskyni pod zámkem začít od pekla a postupně, jak se půjde chodbou, bude se motiv měnit, až skončí návštěvník v ráji.

„Půjdeme až na konec? Je to už vůbec propojené?“ ptá se po chvíli pan de Godille.

„Ano, pane hrabě, už tím projdeme,“ odpovídá hrdě architekt, „Bohužel nám stále chybí mnohý z výzdoby, ale uvidíte, dojdeme až do zahrady. A nebudete se muset ani jednou shýbnout.“

Během poměrně unylé cesty vysvětluje stavitel své záměry, až dojdou do prostor, které jsou podobné místnosti na počátku chodby. Jen zde mají být umístěny motivy nebe. Ty však ještě chybí, tato místnost vypadá opět jako přirozená jeskyně, ačkoli byla také z větší části vytvořena uměle. Na konci probleskuje denní světlo, částečně mu brání ve vstupu holé větve vysazených keřů.

„Tady, Excellence, by měly být sochy svatých a andělů, taky daleko více světla,“ vysvětluje Peligot, „Musíme na tom ještě zapracovat, vymyslet, jak vlastně zobrazíme ráj. Ukazuje se, že vytvořit motiv pekla je vlastně jednodušší.“

„Možná i proto je kolem nás tolik zla,“ filosofuje Dujardin, „Na rozdíl vod dobra, který dostává dost často pořádnou nakládačku. Ale jde vůbec v takový jeskyni vytvořit ráj?“ pokračuje, „Já bych si ho představoval spíš jako kouzelnou zahradu, plnou světla, barev, květin a stromů.“

„Máte určitě pravdu, pane,“ je stavitel příjemně překvapený přístupem podkoního, „Právě tak je to míněný, pane. Projdete tou chodbou, tady v tý jeskyni vás budou vítat ty svatý a andělé a pak vstoupíte do tý zahrady, do toho ráje. Protáhnete se skrz ty keře a budete tam. Ale asi máte pravdu, za těma keřema by to chtělo něco pořádného, symbolického, plného barev a krásy,“ málem se rozplývá.

„Jen se moc nerozmachujte,“ mírní nadšení pan de Godille, „Aby to nestálo jmění.“

„Ó, pane hrabě, to už nebude tak drahý,“ vrtí zuřivě hlavou Peligot, „Jde jen o to, uspořádat dobře tu zahradu, aby to vypadalo, jak tady říkal pan de Rigault. To je práce především pro zahradníka, promluvím s ním,“ slibuje.

Dalších deset minut diskutují, jak by si kdo představoval skutečný ráj, poté už má hrabě tlachání dost a tak zavelí k návratu. Což kvitují všichni, z otvoru do volné přírody přichází zima a jejich oblečení není dostatečné.

„Pánové,“ přehlédne pan de Godille přítomné, jsou zpátky v místnosti na začátku štoly, „musím se přiznat, není to špatný, docela se mi to líbí. Jsem s vaší prací spokojenej.“

„Děkujeme za vstřícná a příznivá slova, pane hrabě,“ klaní se Peligot, srdce mu plesá radostí a stejné pocity mají umělci i jejich učni. Ale i správce s písařem, neboť jsou za toto dílo také spoludopovědní.

„Toho si važte, pánové, pan hrabě nechválí často,“ přidá se Quido.

„Pane Leandere, co myslíte, bude už cvičební sál připravený?“ je už Armand myšlenkami jinde.

„Určitě, pane hrabě. Hned jak byl znám váš úmysl, nechal jsem tam zatopit,“ tvrdí rozhodně Brizeux.

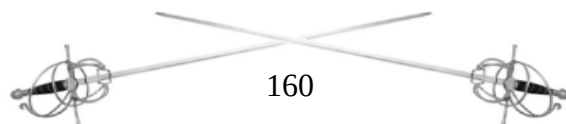
„Už se jistě těšíte, ne?“ podívá se Dujardin na písaře.

„Velmi, pane,“ zakřeně se oslovený.

„Tak na co čekáme?“ vyrazí vpřed pan de Godille, za sebou nechává spokojené umělce i stavitele, jak se zdá, o práci na další roky mají postaráno. Což je v současné době doslova výhra.

Cvičební sál se začíná pomalu plnit aktéry i přihlížejícími. V první řadě je zde zámecký pán a jeho podkoní, také vychovatelka dětí paní de La Chauvet se třemi nejstaršími syny hraběte. Pak i správce a jeho písař, kterému běhá mráz po zádech, dostal přidělenou roli, která mu není příliš blízká. K obsluze je připravený Theophil a také trojice sluhů, která na zámek dorazila, tedy Sylvian, Celeste a Paul. Nechybí pochopitelně ani lékař Chapon, který se modlí, aby ho nebylo zapotřebí, rovněž kapitán de Barellia a čtyři jeho muži, kteří nemají zrovna jiné povinnosti. Pochopitelně si účast nenechá ujít ani skupinka ze sklepa, dokonce i oba sochařští učni si vymodlili u svého mistra účast na této jistě ojedinělé události. Objevuje se i pár dalších sloužících, co nesměle nakukují.

Čtveřice aktérů se mezitím připravuje na domluvený duel, svlékají si kabátce, jsou jen v kalhotách a zdobených košilích. Velitel gardy pak přináší hraběti a jeho podkonímu cvičné vesty, které mají za úkol ochránit trup cvičících, i rána tupým kordem se zaoblenou špičkou může pořádně bolet. Naproti tomu druhá, daleko více nesourodá dvojice, podobné ochranné pomůcky nedostává, na malého chlapce by beztak nic neměli. Místo toho jim do ruky strčí dřevěné mečiky, s nimiž zápolili již dopoledne. Zvláště

Armand Ernest bere vše s největší vážností, naprosto soustředěný a také natěšený. Bude se bít spolu s otcem proti dvojici jiných mužů.

Právě hrdý zploditel a sekundant v jedné osobě k chlapci přistoupí a udílí mu důležité rady, které on bere velmi vážně. Quido vše sleduje s úsměvem, pak se rozhodne udělat divadlo dokonalým, proto si zavolá k sobě svého spolubojovníka.

„Tak jak se těšíš na další výprask?“ říká mu šeptem.

„Snad tohle odpoledne přežiju,“ škmuří se Delarigne.

„Hlavně nesmíš tomu uličníkovi ublížit, jinak se ti rozhodně jeho otec pomstí,“ straší podkoní písaře, „Když teď má hrabě v rukách meč, jedno že tupej, tak je nebezpečnej.“

„Nic mu neudělám, snad se nezraní sám, je tak hrozně divokej.“

„Tak to teda je. Ale zkus mu trochu vzdorovat, ať to vypadá jako boj. Jen odrážet rány, ne pořád utíkat a kličkovat jak zajíc.“

„Ještě se praští sám vo to moje dřevo a bude zle.“

„Možná by ten malej rošťák zasloužil nějakou menší lekci, co říkáš?“

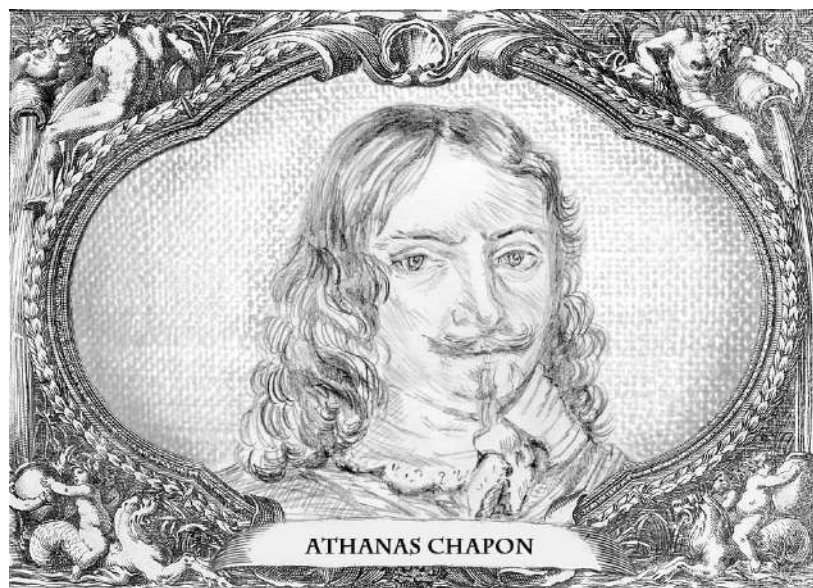
„Malou lekci? Potřeboval by velkou lekci, ale tu já mu rozhodně neudělím. Jsem rád za svoje místo a za přízeň pana hraběte. Proto budu tiše trpět.“

„Zbabělče.“

„Vám se to mluví ... pozor, už sou asi připravený,“ upozorní Romain, neboť se opravdu otec a syn staví do střehu.

Druhá dvojice následuje příkladu té urozenější části duelantů a boj může začít. Armand a Quido lehce zkříží své meče, občas s nimi o sebe bříknou, ale ve skutečnosti pozorují mladého pána, jak buší ze všech sil do písaře, který většinou uhýbá a jen sem tam nastaví své dřívko k obraně. Tentokrát je ale více ve střehu, nechce se jen tak nechat otloukat.

Armand Ernest začíná být naštvaný, neboť nemůže svého soka zasáhnout a ten velmi chytře před údery uhýbá. Proto ještě s větší zuřivostí zaútočí, bohužel však se setká s mečíkem soupeře, a to tak, že do něj uhodí svými sevřenými prsty. Vyjekne, bolest je hodně veliká, pustí svou zbraň a do očí se mu derou slzy. V tu chvíli písař zbledne, neboť se dítě sice zranilo samo, ale jemu jistě bude dávana vina.

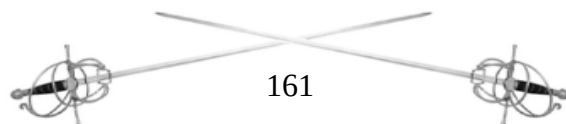
Hrabě se zachmuří, rychle zaútočí na svého podkoního, který se očividně bez odporu nechá píchnout do trupu, čímž je vyřazen z boje. Otec se tak dle pravidel stane vedle svého syna.

„Copak se vám stalo?“ zeptá se přísně.

Kluk má oči plné slz a ukazuje na své prstíky, které ho bolí jak čert. K tomu se ale cítí hrozně poníženy, navíc před tolika lidmi.

„Dovolíte, pane hrabě?“ přistoupí k raněnému devětatřicetiletý doktor Athanas Chapon, vezme malou ručku do své daleko větší a začne zkoumat prstíky, „Jak se zdá, jde jen o naraženinu, nic není vážně pochroumané,“ hlásí spokojeně.

„To rád slyším,“ přikývne pan de Godille, pak se přísně podívá na potomka, „Synu, slyšel jste doktora. Jen jste se praštil. Tak si znova vemte svou zbraň.“

„Ano, tatínku,“ sklopí kluk hlavu, pak se sehne pro mečík a uchopí ho bolavými prstíky, které se mu zřetelně chvějí. Slzy se mu koulí po tvářích.

„Synu, bolest musíte přemoci. Slzy nevadí, ale musíte se znovu postavit do střehu a znovu zaútočit,“ nařizuje hrabě.

„Ano, pane,“ hlesne jen ubrečený klučina a postaví se proti písaři, který už nemůže být bledší. Vzápětí hoch zaútočí, ovšem velmi nesměle, neboť se bojí znovu se udeřit.

„Synu,“ podívá se na potomka velmi zle jeho zploditel, „v životě dostanete ještě mnoho ran. Budete sražen k zemi. To není ostuda, tou je se nezvednout a znovu nebojovat,“ vykládá ani ne pětiletému dítěti, „Asi před měsícem mě střelili do hlavy, div jsem nespadl z koně. Musel jsem ležet a odpočívat. Ale za pár dní jsem už byl zase na koni a vyřídil si to s těmi, co mě srazili k zemi, rozumíte?“

Kluk nic neříká, jen velmi zoufale kouká.

„Tak jinak, synu,“ pokračuje ve výkladu pan de Godille, „Před krátkou chvílí jste se udeřil o zbraň vašeho protivníka. Cítíte ještě pořád bolest? Pořád to bolí?“

„Už míň,“ hlesne kluk, ale prsty se mu chvějí.

„To je dobře. Přece nenecháte toho muže vyhrát. Nenecháte ho přece vyhrát, nevzdáte se přece, ne?“

„Ne, tatínku.“

„To je správná odpověď budoucího hraběte de Godille,“ řekne spokojeně Armand, „Tak, a teď se soustřeďte, vemte veškerou bolest a ponížení, které se vám právě dostalo, a svou zlost obraťte proti tomu muži,“ ukáže na písaře, který se také začíná chvět, „Dejte se do něj, ze všech svých sil. A víte co, synu? Já už svého protivníka porazil, podle pravidel se k vám mohu přidat. Pustíme se do něj oba, co říkáte?“

„Oba?“ zvedne své uszlzené oči hoch, cítí naději na vítězství.

„Správně. Tak, Romaine, do střehu, jdeme na tebe oba dva,“ podívá se zámecký pán na svého úředníka, který se málem loučí se životem.

„Můj ty Bože,“ hlesne jen a pozvedne svůj ubohý dřevěný mečík.

Armand už na nic nečeká a zaútočí, k jeho dobru je třeba říci, že jen symbolicky, aby upoutal pozornost soka a dal příležitost synovi. Ten chvíli váhá, pak se vrhne vpřed a udeří písaře do levého stehna. Ten jen stáhne bolestně obočí, ale nijak moc se nebrání. Je připraven se nechat zmlátit a odčinit tak svou vinu za zranění dítěte. Proto dostane i další údery dřevěným mečíkem.

„Romaine!“ přeruší boj zámecký pán a na jeho pokyn skončí s bitím sloužícího i jeho syn, „Proč se nebráníš? Proč nebojuješ?“ zlobí se.

„Excellence, jste dva ...,“ je vykulený Delarigne.

„Hrome, začni se bránit úderům mého syna, nebo se do tebe dovopravdy pustím i já! A to pak budeš mít jiný jelita, to mi věř.“

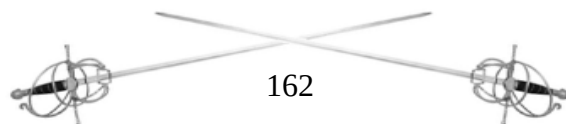
„Já jen, aby se mladej pán nezranil ...“

„Pokud je mladej pán nešikovnej, tak se zraní. To není tvoje chyba. Tak se koukej snažit, nebo tě sám přetáhnu,“ vyhrožuje Armand.

„Jak rozkazujete, Excellence,“ postaví se písař do střehu, vzápětí na něho zase oba zaútočí, hrabě opět symbolicky, jen aby povzbudil k aktivitě svého syna. Ten se ale znovu dostává do varu, má možnost smýt předchozí potupu, kdy mu vypadl mečík z ruky. Tentokrát však se mladík snaží a přeci jen odráží údery, velmi jemně a nesměle, aby se snad dítě znovu nepraštilo. Přitom sám schytá pár dalších ran. Nakonec ho praští malý násilník přes klouby ruky, v níž svírá svoji dřevěnou zbraň, což mu přijde jako vhodné, aby ji pustil. Kluk toho využije a bodne ho do podbřišku, díkybohu pro písaře těsně nad rozkrok, jinak by bolest byla určitě vyšší.

„Tak vidíte, synu, teď jste taky vítěz, jako já,“ říká s uspokojením pan de Godille, „Teď vzdáme poraženým čest, protože si také bili dobře,“ udělá pohyb mečem, syn ho napodobuje, „Ještě vás pořád bolí ty prsty, synu?“ obrátí se na kluka.

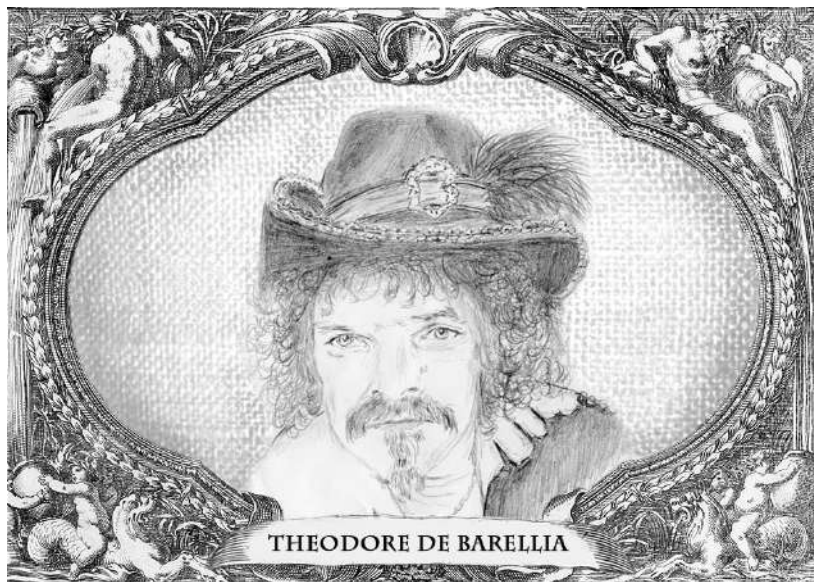
„Ještě trochu, tatínku,“ odpovídá způsobně Armand Ernest.

„Ale určitě už míň, když jste vyhrál, ne?“ usměje se otec a na tváři syna se také po delší době objeví radostný výraz. „Výborně, synu, cvičte dál. Pane kapitáne?“ otočí se na velitele gardy.

„Ano, pane hrabě?“ přiběhne oslovený.

„Budete cvičit s mým synem. Budete ho učit zacházet se zbraněmi. Už je na to dost velkej.“

„Ano, pane hrabě,“ přikyvuje pan de Barellia.

„Romaine, pojd' sem,“ pokyne hrabě pobledlému písaři.

„Excellence,“ klaní se mladík.

„Romaine, budeš se kromě svých jiných povinností věnovat i mému synovi,“ říká vážným hlasem pan de Godille, „Budeš si s ním nejen hrát, ale taky ho učit. Pozvolna, pomalu. Aby z něj vyrostl dobrý muž. Rozumíš tomu?“

„Mám snad ...,“ nevěří svým uším mladík.

„Budeš jeho druhým vychovatelem. Po paní de La Chauvet, pochopitelně,“ ukloní se Armand k ženě, která zachová kamennou tvář, „A vy, synu, budete tady pana písaře poslouchat. Už brzo vám bude pět let a tak začneme s výukou. Ať máme trochu náskok před králem, u toho výchova začíná v sedmi letech, pokud vím,“ zasměje se a okolí se k němu decentně přidá.

„Já mám být vychovatelem?“ zírá jak vyoraná myš Delarigne a po pravdě i všichni okolo. Znají nepříliš skvělý charakter písaře a také je hodně mladý, pravda, vzdělaný je, ale vychovatel?

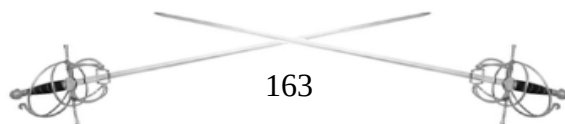
„Přesně tak,“ přikyvne pan de Godille, „Můj syn tě už zná, umíš se otáčet, umíš číst a psát. Co víc potřebuje mladý urozený pán vědět? Teda s výjimkou jak zacházet se zbraněma, ale to ho ty asi nenaučíš,“ ušklíbne se.

„Taková čest, Excellence, moc děkuju,“ nemůže stále Romain pochopit, co mu bylo právě sděleno. Při boji s ním se chlapec zraní, očekával spíše nevoli nebo nakládačku a on je jmenován vychovatelem.

„Co bude tvojí povinností probereme později,“ ukončí toto téma pan de Godille, „Pane de Rigault, co kdybysme si zašermovali doopravdy?“ otočí se na svého podkoního.

„Velmi rád,“ ukloní se vyzvaný.

Všichni udělají dostatečný prostor a oba zkušení vojáci se pustí do boje s meči. A hned zostra. I Dujardin se již mnohé naučil, poctivě dře, aby byl připravený. Má talent na zabíjení a nyní již i kord ovládá velmi dobře, stejně jako jiné zbraně. Proto velmi účelně vzdoruje silnému ataku svého pána, má i tu výhodu, že spolu šermují často a tak zná jeho taktiku, silné i slabé stránky. Nemá však zájem vyhrát, pouze předvést skvělé divadlo přihlížejícím, včetně dětí hraběte a nakonec čestně prohrát.

Přesně tak se stane, po delším usilovném boji jednou nevykryje včas atak a kord protivníka ho zasáhne do hrudi. Od námahy zarudlý Armand se vděčně podívá, moc dobře si je vědom, že i tento jeho úder mohl být odvrácen. Takto mu patří potlesk, včetně nadšeného povykování malého Armanda Ernesta.

„Skvělý boj, opravdu skvělý boj,“ klaní se pan de Barellia.

„Kapitáne, tak mě napadá, nechcete se přidat?“ otočí se pan de Godille.

„Bude mi ctí, pane hrabě,“ klaní se další vyzvaný duelant.

„Možná by si pan kapitán mohl vzít sekundanta, já bych pak byl sekundantem Vaší Excelence,“ navrhone Dujardin, dnešní cvičení bere především jako představení pro hraběcí děti a tak k němu přistupuje. Také si vzpomene, jak dováděli s markýzem de Almare v jeho pařížském paláci.

„Skvělý nápad, pane de Rigault,“ ocení návrh svého služebníka plukovník.

Ani Theodore se nedá dlouho pobízet, za sekundanta si vybere přihlížejícího šestatřicetiletého Lucase Lormaina, který má též mnohé zkušenosti z armády. Vzápětí se rozhoří boj, který je vcelku vyrovnaný, nakonec ale slaví přeci jen vítězství hrabě a jeho podkoní. Jsou v lepší formě než poněkud zahálejší členové jeho gardy.

„Co takhle si vzít ještě jednoho?“ navrhone Quido, dělá přesně to, co nedávno kritizoval v paláci Almare, ale chce udělat radost svému pánovi i přihlížejícím, především jeho synům.

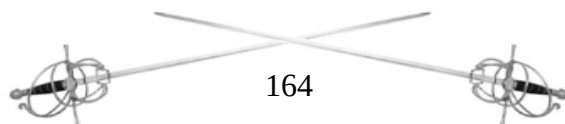
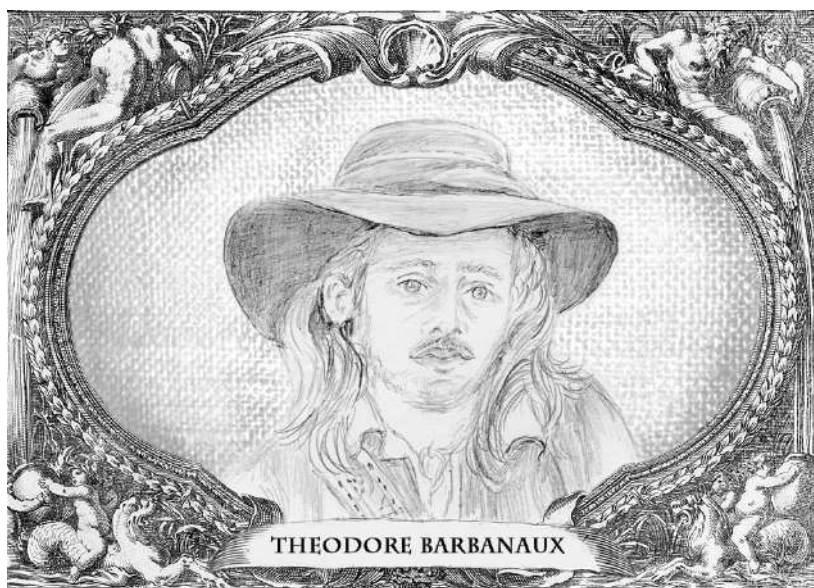
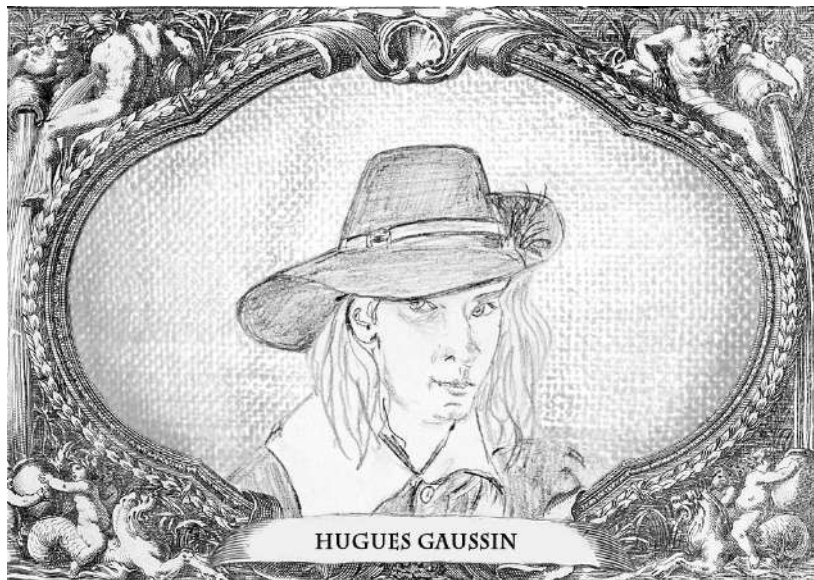
Přidá se tedy přítomný dvaadvacetiletý Hugues Gaussin, který je sice statný, ale nepříliš zdatný, proto i trojice soupeřů odchází poražena.

„Ještě jednoho?“ nadhodí Dujardin a mrkne na Armanda. Ten jen nadšeně přikyvuje.

K bojujícím se přidá i dvaadvacetiletý Theodore Barnabaux, manžel služebné Claire, která místmu zámeckému pánovi porodila dcerku Julii. Teď už je boj hodně vyrovnaný, ačkoli i členům gardy je jasné, kvůli komu se dnes představení koná. Útočí tedy silně, ale nemají zájem vyhrát. Nicméně většina si nepovšimne, že občas početnější soupeři nevyužijí vhodné chvíle k ataku a nakonec i oni slavně prohrají. Ze všech přítomných se pot jen lije.

„Začíná se smrákat, pane,“ upozorní udýchaný pan de Barellia, začali se cvičením dost brzo a v sále není umělé osvětlení.

„Asi ano,“ podívá se pan de Godille, „Ale jak vidím, máte tady ještě jednoho ze svých mužů, pane kapitáne,“ ukáže na třicetiletého Gasparda Sauveta, „Tak ještě jeden boj, co říkáte?“

„Jak si přejete, pane hrabě,“ pokyne Theodor poslednímu ze svých vojáků, kteří jsou přítomni ve cvičebním sále.

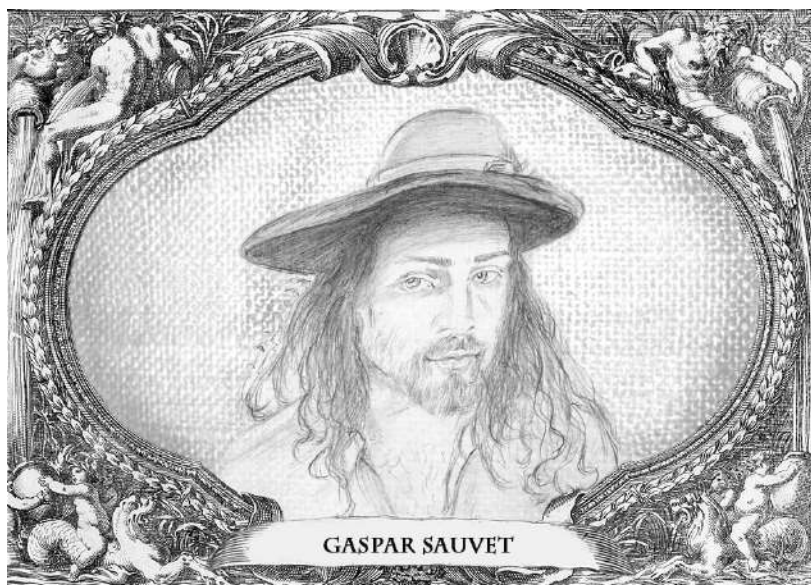
„Musíme se pořádně předvíst,“ pošeptá svému podkonímu jeho pán, „Pustíme se do nich zostra, co říkáš?“

„Jak si přejete, snad budou zdrženliví a nerozsekají nás na kusy před vaším synem.“

„Kuš, kdyby to bylo doopravdy, tak bysme je vyřídili, ne?“

„Asi ano, pane, ale bez šráků by se to jistě neobešlo,“ hodnotí situaci střizlivě Dujardin, dost si věří, má však i úctu k soupeřům. Navíc bojují jen s meči, bez dýk, což je jeho nevýhodou.

Poslední duel je zahájen a tentokrát jsou členové gardy zaskočení. Oba jejich sokové se na ně oboří opravdu zostra, navzájem si kryjí záda a kromě klasického šermu používají i svá těla, kdy neváhají do někoho hrubě vrazit. Bojují teď ne jako kavalíři, ale jako vojáci v bitvě, kdy se nehledí na krásu, ale na účelnost. Jelikož členové gardy mají i jistý respekt, podaří se nakonec i v tomto souboji dvojici proslavených válečníků zvítězit. Za což je nemine potlesk, nejen za poslední boj, ale za celé odpolední představení.

Společnost se rozchází, paní de La Chauvet odvádí hraběcí děti, ostatní míří za svými povinnostmi. Také hrabě se svým podkoním, následováni svými sluhy.

„Romaine, pojď s námi,“ houkne Armand na písaře, „Promluvíme si, před večerí,“ dodá.

Pan de Godille a pan de Rigault se posadí do křesel, Delarigne jim nalije víno, na blahosklonný pokyn pak i sobě, načež si k dvojici válečníků nesměle přisedne. Je na vrcholu blaha, jen má obavy, aby z piedestalu nebyl záhy sražený. Událo se až příliš dobrých věcí, než aby to mohlo vydržet.

„Tak, Romaine, proč myslíš, že chci, abys tak trochu vychovával mého syna?“ položí Armand otázku, jen co si pořádně přihne.

„Nevím, Excellence, přemýšlím o tom už delší dobu.“

„Že bych se v tobě zklamal? To by mě mrzelo.“

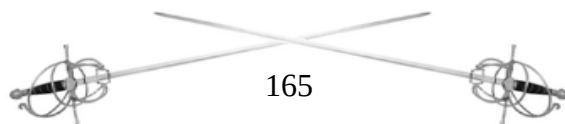
„Excellence, moc si té pocty vážím. Jde o to, co bych měl vašeho syna naučit. Co by měl umět takový urozený mladý muž ...“

„Musí toho umět hodně,“ protáhne se pan de Godille, „Vynechám umění se zbraněma, to není tvůj problém. Ani po tobě nechci společenský věci, nějaký ty protokoly, potom i tanec a tak. To ho taky naučí někdo jinej. Ale měl by umět psát a číst, aby mohl načmárat nějaký ten rozkaz a taky si ho přečíst.“

„Tak číst a psát ... jistě, Excellence.“

„Ale to není všechno, Romaine,“ podívá se zostra na písaře jeho pán, „Život je hodně krutý, prosaděj se v něm jenom silný a schopný. Ty, Romaine, seš takovej parchant, kterej se vyzná. Přišel si sem na výpomoc správci, začal tady šukat služebný, pak je dohazovat hostům. Lisáš se ke správci, abys ho mohl využívat a získat lepší postavení. Ještě ti teče mlíko po bradě a už se tady nosíš jako pán, poroučíš služebnictvu. To není špatný, co říkáš?“

„Snažím se, Excellence,“ klopí hlavu Delarigne, „Máte pravdu, Excellence, ale co mám dělat? Dyť já vlastně nic nemám. Jen se snažím prosadit, pane, nejsem hloupej, mám nějaký vzdělání, panu správci opravdu dost pomáhám. Možná jen trochu zneužívám svého postavení, abych se trochu pobavil, teda s nějakou dívkou, ale jsem mladý, Excellence, snad to není takový hřích.“

„Na hříchy se zeptej Otce Leona,“ ušklíbne se Armand, „Ale máš pravdu, umíš se otáčet. Nejsi takovej slušňák jako Leander. Chci, aby se můj syn, vlastně všichni moji synové, taky dokázali prosadit. Jiný jim určitě budou vštěpovat lásku k Bohu, což je správný, ale taky pokoru, slušnost a tak. Jenže s tím moc neprorazej. Je potřeba bejt někdy sobec, hledět především na svoje zájmy, umět využít příležitosti. Prostě nebejt připosranej, rozumíš?“

„Snažím se, Excellence.“

„Tak se snaž víc. Můj syn nesmí bejt žádný takový krásný kvítko, ale taky tak trochu darebák a sobec, jako seš právě ty. Tyhle vlastnosti ho sotva tady někdo bude učit. Už mi rozumíš? Musíš mu vysvětlit, že se musí naučit využívat lidi, svýho postavení, dokázat se prosadit. Když se kolem něj bude motat darebák jako ty, tak vod něj taky určitě něco pochyť.“

„Pan hrabě ti naznačuje, že máš jeho syna tak trochu zkazit,“ neodpustí si poznámku Dujardin, kterému tento záměr přijde trochu směšný.

„Vlastně má pan de Rigault pravdu,“ přikývne překvapivě pan de

Godille, bere poznámku svého podkoního vážně, „Nejde kluka vychovávat jako květinku. Nebo slečinku. Ale na druhý straně, nic se nesmí přehánět. Není nutný se s ním nějak srát, taky nesmí bejt namyšlený parchant, jestli mi rozumíš. Takový tupci se taky neprosaděj.“

„Pokusím se vyhovět, Excellence.“

„Romaine, tohle je jen mezi náma, tady, rozumíš? Oficiálně ho budeš učit číst a psát, taky trochu počítat, aby ho neobalamutil kde kdo. Jinak se budeš zodpovídat jenom mně, jasný?“

„Ano, Excellence.“

„Tohle ti taky prospěje, k tvému postavení tady na zámku,“ zasměje se Armand, „Budeš taková protiváha k Otcí Leonovi, který se určitě taky do výchovy mejch synů bude srát, tomu asi nezabráníme. Musej mít lásku k Bohu, to jo, ale to neznamená, že by třeba nemohl člověk občas hřešit, jako my tady, ne? Když máme vhodný lidi, který se vo následky našich hříchů dobře postaraj.“

„Budu se moc snažit, pane hrabě.“

„Tak tomu taky věřím. Díky mně tady teď máš hodně dobrý postavení, tak si to neposer. Pamatuju, žádněj strom neroste do nebe, tak ať ti vydrží ta pokora vůči mně i dalším Ale to ty jistě dobře víš, ke komu bejt úslužnej a na koho můžeš dělat ramena. Co ti vůbec dává správce za toho písaře?“

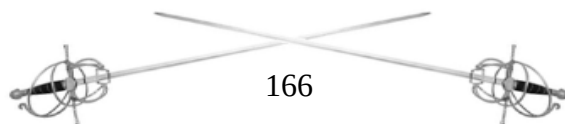
„Dává?“ pozvedne zrak Delarigne, „Pan správce říká, že jsem tady v učení. Což je teda trochu pravda, už jsem se toho tady naučil dost. Bohužel mi nedává vůbec nic, myslím tím peníze. Jinak mám ale všechno, střechu nad hlavou, hezké oblečení a taky povolení hřešit, tedy mít milenku, když to bude tajný a nenápadný. Občas se smím i trochu napít, ze zásob. Ale jinak ...“ pokrčí rameny, „Excellence, dyť já tady opravdu pracuju od nevidím do nevidím a jedinou zábavou je, že si někdy vezmu do postele Michelle, to je jedna ze služebných.“

„Takže máš vlastně hovno,“ shrne pan de Godille předchozí vyjádření.

„Pane hrabě, já si ale nestěžuju,“ řekne rychle mladík, „Vždyť tady mám všechno, co potřebuju. Teď i určitý respekt, některý lidi tady na zámku vědí ...,“ zarazí se.

„No, co věděj?“

„Že bych se třeba někdy mohl přimluvit, nebo jim uškodit, kdybych je třeba pomluvil. Tak mi projevuou úctu, určitou. Občas pana správce zastupuju, pak se to hodí,“ pozvedne svůj zrak Delarigne,

pak pokračuje, „Pane hrabě, já dobře vím, kde je moje místo. Nejsem hlupák, abych si to neuvědomil. Mít možnost si sednout ve vaší přítomnosti je nesmírná pocta, ale mně to do hlavy nestoupne, nechci totiž spadnout na hubu. Vždyť stačí jedno vaše slovo a všechno je pryč. Když vám nebudu užitečný nebo vás rozzlobím, můžu taky být ze zámku vyhozený a jelikož nic nemám, tak bych taky mohl odejít docela nahý, vždyť ani ty šaty, co mám na sobě, mi vlastně nepatří. Mám je jen jako váš písař.“

„Tohle je hodně rozumná řeč, co říkáš, Quido?“ otočí se plukovník na svého podkoního.

„Romain to má v hlavě srovnaný,“ přikývne Dujardin, „Ale mezi námi, pane hrabě, takový lidi se hoděj. Nemaj žádný velký morální předsudky a věděj, kde je jejich místo. Nedovolí si vás podrazit a jestli občas někoho jinýho lehce podrazí ...,“ pokrčí rameny, „Určitě z něj bude v budoucnu dobrý úředník.“

„Taky si myslím,“ přikývne spokojeně Armand, „Romaine, k mému synovi se musíš chovat jako k budoucímu hraběti. Ale na druhý straně ho nesmíš rozmazlovat. Musí poznat, že život je krutý a co si nevybojuje, tak to nemá. Nesmíš mu ve všem vyhovět, podlízat mu. Aby si nemyslel, že mu všechno projde. Nesmí být v žádném případě rozmazlený. Musí se naučit překonávat bolest, být tvrdý.“

„Budu se snažit ...“

„Romaine, viděl jsem, jak ses dneska málem posral, když se praštil do ruky vo ten tvůj dřevěnej meč. A pak si do sebe nechal řezat, aby byl spokojenej von a taky já. Tak takhle by to ale nešlo. Jen ať si zvykne, že nic není tak jednoduchý. Musíš ho naučit být tvrdý i sám k sobě. Je sice ještě kluk, ale tohle si musí zvykat od mala. A stejně tak i další moje děti, jak budou dospívat. Žádný rozmazlený slečinky, ale skuteční muži.“

„Vaše Excellence, nelze se mi až zase tak moc divit. Sice jsem nemohl zato, že se váš syn praštil, ale kdybyste se naštal, co bych já zmohl? Proto jsem měl strach, Excellence, přiznávám.“

„Teď ale máš jiný postavení. Můj syn tě musí poslouchat, ty si už musíš najít způsob, jak ho k tomu donutit. Nesmíš ho ale bít.“

„Excellence, nikdy bych si nedovolil vztáhnout ruku na vašeho syna!“ zvolá Delarigne.

„Správně. Ale potrestat ho můžeš i jinak. Třeba si s ním zašermovat a tentokrát ho přetáhnout přes prdel. Nebude to trest, ale bude to ve hře, rozumíš? Můj syn musí dostat za vyučenou, kdyby bylo třeba. Ale ty seš vychcanej, ty si už poradiš, jak ho přimět poslouchat a přitom ho neponížit před okolím.“

„Až teď vidím, jak to bude složité,“ zbledne lehce písař.

„Máš pravdu, není to jednoduchý,“ zamyslí se Armand, „Romaine, kdyby už s ním nebylo vůbec k vydržení, tak máš moje svolení ho vzít někam stranou, aby to ale nikdo další neviděl, a tam mu dát pár přes zadek. Ale jak říkám, beze svědků. Než odjedu, tak mu řeknu, že tě bude poslouchat a že sem ti dal právo ho potrestat, pokud si to zaslouží. Ovšem s rozmyslem, abys mi ho nezmrzačil.“

„Excellence, já přece ...,“ lehce se chvějí prsty mladíka, až teď si uvědomuje, jakou právě dostal pravomoc.

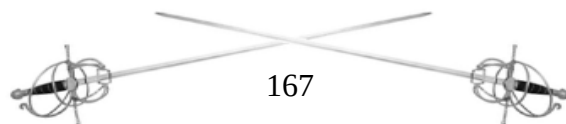
„Někdy je potřeba si něco vynutit, to vím. Romaine, seš dost chytřej, abys pochopil, jakou ti teď nabízím příležitost. Když se osvědčíš, tak mám přece i další syny. A pokud budu spokojenej, tak ti můžu slíbit i odměnu. Sice se vo mně říká, že sem lakomej, ale na svejch synech šetřit nebudu.“

„Excellence, já ...,“ zarazí se Delarigne, pak se rozhodne pro upřímnost, „Když jste začal mluvit o tom vychovateli, byl jsem doslova nadšenej. Ale teď, když vás poslouchám, tak jsem už zase posranej. Abych něco nezkazil. Abych nezklamal vaši důvěru. Neumím jednat s dětma, nikdy jsem nikoho neučil. Právo potrestat vašeho syna ... taková důvěra ... nikdy ji nezneužiji, nejsem blbec, ale i tak. Nevím, co mám říct, Excellence, moc si toho vážím.“

„Já si myslím, že už jsme toho nakecali dost,“ rozhodne se Armand výchovu svého syna uzavřít, „Tak cos říkal našemu boji s vojáky, co? To je něco jinýho, než to tvoje tajrdlíkování s tím svým dřevěným mečíkem co?“

„Byl jsem doslova unešený, pane hrabě, jako všichni okolo,“ odpovídá Delarigne, „Ale po pravdě, já asi neumím dobře ocenit vaše umění. Já zbraněmi nevládnou, jen svým brkem.“

„Jo tak brkem? V tom by ses s náma chtěl měřit?“ rozesměje se pan de Godille, „Dyť u tebe ani nevíme, jestli nemáš v pytlíku vítr. Podívej, kolik my s podkoním už máme dětí, a co ty?“

„Díkybohu žádné, Excellence. A pevně věřím, že se nic takového nepříhoda. Už kvůli Otcí Leonovi,“ dodá písař, který dobře ví, na jakou strunu zahrát, jaký vřelý vztah má místní pán k asketickému faráři, který učinil tu nejzásadnější chybu, když se rozhodl hraběte poučovat.

NEČEKANÁ UPŘÍMNOST

Hrabě, podkoní a písař vydrží tlachat až do večere, a také přitom pít, proto ke stolu přijde Delarigne nejistým krokem. Brizeux jen dává oči v sloup, nicméně nic nekomentuje. Během stolování udržují tentokrát konverzaci na téma odpoledního představení, proto je atmosféra přeci jen poněkud lepší, i další strážníci pochlebují zámeckému pánovi. Jak se očekává, sluší a patří.

Večer stráví hrabě nejprve ve společnosti svého správce, který mu podrobněji referuje o hospodaření, před spaním si dá ještě pár pohárků se svým podkoním, baví se o zámku, o písaři i výchově dětí. Díky tomu jim čas rychle ubíhá a lehce podnapilí se odeberou na lůžko.

Dujardin se nechá vzbudit dříve, oblékne se a jde vyhledat písaře. Toho nalezne ve společnosti Brizeuxe, ten svého pomocníka odešle za dveře.

„Co to má znamenat, s tím vychovatelem?“ ptá se správce ustaraně.

„Leandere, radši ani nechtěj vědět, co mu hrabě řekl,“ usměje se lehce podkoní, „Jaký mu dal rady. Ale nech to být, ber to jako hotovou věc. Prostě bude část dne trávit s tím malým rošťákem.“

„Co ten ho tak asi naučí, můj ty Bože. A co řekne Otec Leon, až se to dozví.“

„To si dovedu představit,“ zasměje se Dujardin, „Leandere, chci se zajít podívat na svoje děti. Tak si na chvíli půjčím Romaina, aby mě doprovodil.“

„Klidně si ho vezmi na celý den, abych si začal hledat jiného písaře,“ říká smutně, „Víš, ten Romain je sice asi darebák, ale velmi šikovný. Představ si, ani nevím jak, ale nějak zaujal i mého tchána. Ten by ho chtěl taky začít využívat, pro ty různé obchody. Nevím, jak to ten uličník dělá, ale opravdu zaujal pana hraběte i mého tchána.“

„Ten kluk ví, jak se ke komu chovat,“ pokrčí rameny Quido, „Leandere, když dovolíš, tak už půjdu, chci vidět ty děti.“

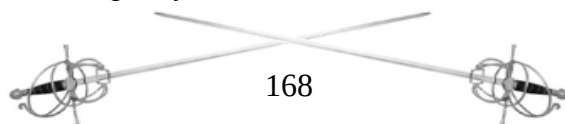
„Ale jistě, jistě,“ říká zamyšlený správce, vždy když se zámecký pán objeví, je rázem všechno vzhůru nohama.

Delarigne přešlapuje na chodbě, po vyslechnutí striktního rozkazu běží jeho obsah naplnit a domluvit schůzku podkoního s jeho bývalými milenkami a jejich dětmi. Ty zavede do jednoho ze salónek a poté k nim sežene i jejich muže. Proto, když pan de Rigault vstoupí, spatří živý obraz poněkud nejistých osob.

Vlevo z pohledu od dveří stojí čtyřiaadvacetiletá Elke, která drží v ruce půlroční dceru Angeliku, vedle ní se chmuří její manžel, dvaadvacetiletý Vilém Kramer, ten třímá v rukách Augustina, kterému budou začátkem července dva roky. Vpravo postává třiadvacetiletá Barbora, v náručí s Augustinou, která dosáhne věku dvou let také v červenci. Vedle ní přešlapuje její muž, dvacetiletý Mikuláš Plicher.

Setkání je opravdu velice oficiální, což dokládá i přítomnost písaře. Ale Quido nechce dát žádnou příčinu k tomu, aby si snad některý z německých mladíků myslel, že by měl zájem obnovit svůj vztah s bývalými komornými paní hraběnky. O ty mu už vůbec nejde, ale ke svým dětem cítí jisté pouto a závazek. Dle všeho se jim daří dobře, minimálně vypadají zdravě.

Zpočátku hodně nervózní Vilém a Mikuláš se přeci jen trochu uklidní, jak se zdá, pan de Rigault hodlá dodržet svůj slib a nenasazovat jim parohy. Oni sami si nemají mnoho důvodů stěžovat, obě zkušené milovnice jim dokáží poskytnout velmi příjemné prožitky v posteli a k tomu mají zaručené stále místo na zámku, což je při současné bídě doslova výhra. Zase tak velkou hrdost nemají, či spíše si ji nemohou dovolit, aby nepřijali za své cizí potomky. Mezi sebou se baví o tom, že by bylo dobré si pořídit i vlastní, ale zatím jim Bůh tento dar neposkytl.

„Velice vám oběma děkuji za starost o mé děti, pánové,“ promluví Dujardin k oběma mladíkům, „Vám všem čtyřem přeji z celého srdce, abyste spolu byli šťastní. Aby vám dal Bůh další děti a prožili jste šťastný život. Doufám, že vám nic nechybí.“

„Máme se dobře,“ odpovídá poněkud prkenně Kramer.

„To rád slyším. Mým dětem s vámi určitě bude lépe než se mnou. Voni nemůžou za svého otce, nato nezapomínejte. Dávám vám je k výchově, ale dokud budu naživu, tak se o ně budu zajímat. Vždycky, když přijedu, tak je budu chtít vidět.“

„Pane, můžu mít jeden dotaz?“ zeptá se nesměle Plicher.

„Pochopitelně.“

„Ty děti, budou vědět, kdo je jejich pravý otec? Zatím jsou malé a nic nechápou. Ale až povyrostou, co pak? Kdo jako budete, když za nimi budete chodit? Hodný pán, nějaký strýček nebo jim řeknete, že jste jejich otec?“

„Správná otázka,“ zamyslí se Quido, „Ale teď sám nevím odpověď. Nevím, co pro ně bude lepší. Možná to rozhodne Bůh, pokud si mě povolá k sobě v nějaké bitvě. Pak asi bude lepší, když si budou myslet, že jsou vaši. Pokud jim ovšem někdo časem všechno nevyžvaní. To už budete muset zvážit sami. Pokud bych byl pořád naživu, až začnou mít rozum ...,“ pokrčí jen rameny.

„Já se ptám kvůli těm dětem,“ řekne rychle Mikuláš, „Nejde o vás, pane, tady stejně všichni vědí, kdo je jejich skutečný otec.“

„Já vím, máte naprostou pravdu. Ale bohužel opravdu nevím, co bude lepší. Máme ale ještě nějaký ten den čas, než začnou myslet.“

„Chcete zůstat s těmi dětmi sám, pane?“

„Ne, ne,“ zavrtí hlavou podkoní, „Takhle to bude vždycky. Budu za nima chodit ve vaší přítomnosti. Nechci, aby vznikly nějaký pomluvy. Vážím si vašeho rozhodnutí, kdy jste Elke a Barboru pojali za svoje ženy i s mými dětmi. Máte moji úctu i můj respekt k vašemu manželství. Nejsem až tak zkažený, jak si možná myslíte,“ dodá bolestně.

„Pane, nechtěl jsem se vás dotknout,“ řekne rychle Plicher.

„Já vím. Jste oba hodný, pracovitý. Možná by bylo nejlepší, kdyby ty děti vyrůstaly v domnění, že jsou vaše. Rád bych pro ně udělal víc, ale nevím, jestli k tomu budu mít příležitost. Za prvé, jak dlouho ještě budu žít, vzhledem k mojí práci, kterou je válčení. A taky nemám moc peněz. Ale pokud budou spolu s vámi vyrůstat tady na zámku, a správce i pan hrabě slíbili pro vás práci, budou možná šťastnější, než jako moji levobočci. Ačkoli se obávám, aby jim to někdo později neprozradil, aby jim to někdo nevyčítal. Je to složitý, já vím.“

„Nikdy těm dětem neublížíme, pane,“ ozve se teď Kramer, „Sám jsem skončil jako sirotek, díky válce, pane. Kdyby se mě neujala paní komtesa, paní hraběnka, určitě už bych byl mrtvý. Kdybyste tehdy nepřivedl pomoc, určitě by nás na tom letovisku oba zabili, mě i Mikuláše. A kdyby nás paní hraběnka nevzala sebou, tak už by nás taky určitě někdo zabil. Ty děti si zaslouží lepší život, pane.“

„Naprosto souhlasím. Společně časem vymyslíme, co pro ně bude nejlepší,“ přikývne spokojeně Dujardin, mládencům jejich slova věří, sami toho zažili dost, jejich rodiče a další příbuzné jim vzala hrozná válečná vřava, která trvala třicet let, Mikuláš tu má alespoň sestru a bratra, Vilém zůstal zcela sám.

Podkoní si ještě chvíli prohlíží své potomky, prohodí pás strojených slov i s jejich matkami, pak opustí místnost, když je na něm patrné dojetí. Jak jsou ti tři tvorečkové malí a bezbranní, navíc jde o dvě dívky, jak si asi budou hledat muže, až vyrostou, když budou mít cejch nemanželských dětí? Kluk se spíše nějak protluče, ale dívky? Co jim jako otec dává do vínku? Nebude příčinou jen jejich trvalého utrpení?

Snídani si každý vychutná sám ve svých přidělených prostorách, Dujardin má vlastní komnatu, kde přespává i jeho sluha Paul, opět se radující z krásné postele. V posledních měsících se ocitá ve zcela jiném světě, než na který byl zvyklý. Jen začíná být čím dál tím více zasmušilý, obléhání Paříže končí a jemu hrozí návrat do jejího podsvětí, do nuzoty, bídy a násilí. Neodvazuje se však začít mluvit o své službě, aby pána nenaštval a neuškodil si.

Kolem desáté hodiny je přistavený kočár, který odveze pana hraběte a jeho nejstaršího syna na místo, kde roste do své krásy kostel. Quido si bere koně, stejně jako architekt, naopak do kočáru je ještě přizván písař, ve kterém jen hrkne, když mu tento rozkaz hraběcí sluha Sylvien přijde oznámit. Koukne na správce, který jen otráveně mávne rukou, jako že už je mu všechno jedno.

Hrabě a jeho syn přijdou pochopitelně jako poslední, sám Delarigne otevírá dvířka kočáru, u svých koní postávají nejen Dujardin a Peligot, ale také pan de Barellia a čtyři jeho muži, kteří budou dělat doprovod. Klučina i jeho tatka vklouznou do dopravního prostředku, kam se za nimi nasouká i písař, poněkud nesměle se posadí, netuší, proč byl povolán a k tomu ještě aby se vezl s panstvem. Je dán pokyn k odjezdu. Na chvíli se rozhostí ticho, kdy sloužícího pohled bloudí všude možně, jen ne a ne spočinout na panstvu.

„Synu,“ promluví vážným hlasem pan de Godille, „víte, kdo je ten pán, co sedí naproti nám?“

„To je písař, Romain,“ odpovídá pokorně chlapec, ke svému otci má ještě větší respekt než dříve, potom, co jeho zploditel včera předvedl ve cvičebním sále s mečem. Jednou chce být stejně dobrý jako on.

„Ano. To také. Ale čím je ještě?“

„Ještě, pane?“ zvedne klučina oči, nejsou až tak bezelstné, jak by na první pohled vypadalo, naopak vypovídají o živelnosti i určité vychytralosti. Ale také zpupnosti a touze, aby bylo vždy po vůli jejich majitele.

„Včera jsem ho jmenoval vašim vychovatelem. Víte synu, co je to vychovatel?“

„Vychovatel?“

„Ano. Pan Romain se o vás bude starat, tak jako paní de La Chauvet a později i další. Ale pan Romain bude mít výsadní postavení,“ pokračuje hrabě a při jeho slovech se mladík naproti němu zachvěje, „To znamená, že bude zodpovědný pouze mně za vaši výchovu. Naučí vás mimo jiné psát, číst a taky trochu počítat.“

„Psát a počítat?“ opakuje klučina bez velkého zájmu, „A budeme se spolu zase šermovat?“

„Proč ne, pokud bude pan Romain chtít,“ pokrčí rameny otec, „Jak zacházet se zbraněmi vás bude učit pan kapitán. Romain vás bude učit něčemu jinému. Ale pokud budete vše umět, tak si určitě můžete také hrát a také si třeba i zašermovat. Rozumíte mi, synu?“

„Ano, pane, tatínku,“ odpovídá dítě, je však trochu zaražené, jeho mozeček šrotuje a přemýšlí, co tohle pro něj vlastně znamená.

„Teď mě ale velmi dobře poslouchejte, synu,“ tváří se Armand hrozně vážně, až tvář chlapce hodně ztuhne, „Pan Romain slouží mně, je mou pověřený k vaší výchově. Bude vám prokazovat úctu, jakou si zaslouží můj syn a budoucí hrabě de Godille, na druhé straně i vy ho budete poslouchat. Rozumíte tomu, co vám říkám?“

„Ano, tatínku,“ odpovídá syn, ale jeho pohled svědčí spíše o opaku.

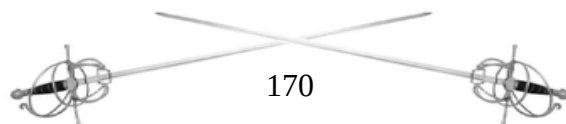
„Tak jinak, synu,“ povzdechne si hrabě, „Pan Romain má ode mě povolení, aby vás potrestal, pokud ho nebudete poslouchat. Víte, co to znamená?“

„Potrestat?“ spadne klukovi čelist, sice přesně neví, co konkrétně tohle pro něj znamená, ale je mu jasné, že nepůjde o nic příjemného.

„Může vám třeba zakázat si hrát. Může vám nařídit, že se něco za trest naučíte. Že něco opíšete. Přečtete. A tak. Ale synu,“ zase už se dívá pan de Godille až výhružně, „pokud byste se choval velmi špatně a neposlouchal, může vás potrestat i jinak. Třeba vzít ten váš dřevěný mečík a dát vám s ním několik ran přes váš urozený zadek.“

Hoch nic neřekne, ale podívá se na písaře, který nemá z tohoto rozhovoru vůbec dobrý pocit. I oči chlapce se mu teď zdají dost nepřátelské.

„Synu, pan Romain nebude tohoto práva zneužívat, ale může vám prostě natlouct, pokud byste ho neposlouchal. Má moje požehnání. Proto pro vás bude lepší ho poslouchat a dělat, co vám řekne. Až zase přijedu, podívám se, co jste se naučil a věřím, že budu spokojený.“

„Ano, pane,“ řekne kluk strojeně, co právě slyšel se mu vůbec nelíbí. Podvědomě cítí, že se na něj něco chystá, co mu nebude příjemné.

„Synu, máte pro mě velký význam,“ poprvé tvář hraběte nabude trochu vstřícnější podoby, „Jednou zdědíte můj titul, tento zámek, budete všem zdejšími sloužícím poroučet. Ale proto musíte něco umět, znát. Proto máte různý vychovatele a přibudou i další. I já takového měl, i král je má. Víte, kdo je to král?“

„Ano, pane.“

„To je dobře. I pan Romain vám případně vysvětlí, jaké máte závazky ke svému králi, jaké jsou vaše povinnosti ke svému otci a k našemu rodu,“ říká už zase vážným hlasem hrabě, ale to jsou také jeho poslední slova, neboť se kočár zastaví. Dle všeho dorazili na místo.

Stavba nového kostela začala přesně před dvěma roky, je umístěna blíže zámku Godille, než současný svatostánek, architekt Peligot kolem něho plánuje postupně vybudovat malé městečko. Během prvního roku vznikla hrubá stavba, včetně střechy lodi a fary. V loňském roce se pokračovalo ve stavbě věže, přes zimu se konaly práce na podzemních prostorách. Od zámku je nový kostel vzdálen asi jeden kilometr vzdušnou čarou, nachází se pod táhlejším kopcem, na kterém je naopak vybudován zámek. Leží na opačné straně, než lesní zahrada.

Nyní se usilovně pracuje na úpravách jeho interiéru, zatím je vše v hrubé stavbě, buduje se vyvýšený oltář, různé kóje po obvodu zdí, vnitřní úpravy střechy. Vytvářejí se i jednotlivé místnosti ve fáře, která je podsklepená, před oltářem a částečně pod ním je již zhotovena krypta.

Okolí kostela je jedno velké staveniště, nicméně dnes je doslova umetená cestička pro lenního pána, aby si mohl prohlédnout stavbu zvenku i zevnitř. Pan de Godille jistě není hloupý a tak dobře ví, že hezký a důstojný stánek boží k významnému panství patří a i proto dal souhlas utápnout své peníze v maltě, kterou jsou tmeleny jednotlivé kamenné kvádry, ale nyní jeho zlatáky už pohlcuje i příprava vnitřní výzdoby. Armand pohlédne ke svatostánku, který opravdu působí velmi dobře, nejde sice o chrám či katedrálu, ale o dost rozsáhlou stavbu, možná až zbytečně moc rozsáhlou, probleskne mu hlavou.

„Půjdete se svým vychovatelem,“ hodí pan de Godille svého syna na hrb písaři, který se ukloní a roli přijímá, kluk s jistým náznakem nevole také.

„Pane hrabě, pane hrabě,“ přibíhá mezitím stavitel a spustí stavidla své výřečnosti. Možná až zbytečně do podrobností popisuje, jak stavba vznikala, jak bytelné má náklady, v jakém stylu je vedena, chválí se za rychlost jejího postupu.

Dujardin poslouchá výklad a po očku pozoruje počínající nevoli svého pána nad rozsahem výkladu, přešlapujícího Armanda Ernesta, který se také začíná očividně nudit, i narůstající nejistotu Romaina, co si počne, pokud kluk začne zlobit. Zdá se věčnost, než architekt skončí a umožní delegaci vstoupit do interiéru stavby.

Ten je doposud tvořen pouze již téměř dokončenou kamennou dlažbou na podlaze a místem pro oltář, právě budují kazatelnu. Okna jsou zatím bez skel, vnitřek je omítnut jen na některých místech a prostý jakékoli výzdoby.

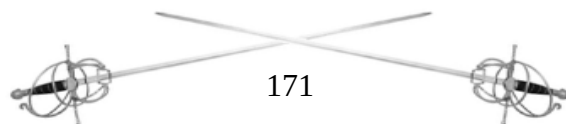
Stavitel, hrabě a podkoní poté sestoupí do krypty, následně si jdou všichni prohlédnout faru, do jejího sklepení však jde opět jen zmíněná trojice. Delarigne tak znovu zůstane s vymóděným chlapcem venku a oba po sobě po očku koukají, dumajíc, co jeden od druhého může čekat.

„Co je tam?“ ukáže kluk ručkou ke schodišti vedoucímu pod zem.

„Tam jsou další prostory, pane,“ odpovídá nejistým hlasem písař, „Tam si budou schovávat zásoby. Říká se tomu sklep, pane. V zimě je tam větší teplo než venku a v létě zase chladněji. Proto se tam dávají zásoby, v zimě nezmrznou a v létě se nekazí,“ přemýšlí, jestli tohle už je dítě schopné pochopit.

„Proč tam taky nejdeme?“

„Je tam teď ještě špína, taky by se tam Vaše Milost mohla zranit. Proto váš otec rozhodl, že na něho počkáme tady.“

Dítě se už neptá, ale Delarigne se ho rozhodne zabavit, proto mu vypráví, jak se vlastně staví takový kostel, jak se dávají na sebe kameny, čím se spojují, o tom může dobře referovat, protože ho sem čas od času správce posílá, aby zkontroloval práce a hlavně vynakládané prostředky. Není si jistý, zda chlapce zaujal, ten je zatím mírný jak beránek, což vychovatel přičítá blízkosti jeho otce, ze kterého má klučina nepochybně vítr. Co ale bude, až rodičovská autorita zase na dlouhý čas zmizí? Bůh suď.

Celková prohlídka trvá něco přes půl hodiny, což nakonec přežije otec i syn. Znova nastoupí do kočáru a ten se dá do pohybu.

„Víte synu, proč je důležité synu postavit kostel?“ položí pan de Godille záludnou otázku.

„Kostel?“

„Možná by vám mohl napovědět váš nový vychovatel,“ upře lenní pán zrak na písaře.

„Váš pan otec, mladý pane, tím dává najevo svou zbožnost,“ říká opatrně Delarigne, „Víra v Boha je nesmírně důležitá, protože nastoluje na světě jistý řád. Obyčejní lidé jsou vedeni v těchto stavbách panem farářem k poslušnosti k Bohu, ale také k vrchnosti. Tou nejvyšší vrchností na tomto panství je teď váš otec, jednou, za mnoho a mnoho let, jí budete vy.“

„Trochu zjednodušené,“ kouše se do rtů Armand, nicméně se mu odpověď líbí.

„Snažím se, aby váš syn moje slova pochopil, Excellence,“ brání se velmi decentně písař, „Později mu vysvětlím nutnost zachovávat dobré vztahy s církví, zachovávat zvyklosti, jako jsou mše a tak. Vést lidi ke strachu z Boha a také z pána, světského pána, na jehož panství žijí.“

Pan de Godille už nic neřekne, proto se rozhostí ticho. Z okénka kočáru pozoruje hrabě krajinu okolo, o což se pokusí i jeho syn, proto si ho otec vezme na klín a v mlčení setrvají až do doby, než kočár zastaví na nádvoří. Tam doprovodí písař chlapce za paní de La Chauvet, které ho předá, přitom přehlédne ne právě radostné pohledy vychovatelky. Ta jeho novou funkcí očividně nadšená není.

Armand a Quido jdou na pohárek vína a naprosto nezávazně klábosí, jen aby řeč nestála, tato siesta jim však nevydrží dlouho, neboť příběhne sluha Theophil a hlásí, že na zámek dorazila očekávaná návštěva. Oba dva urození pánové se zvednou, mladší upraví staršího a pak i sám sebe, a vykročí směrem k nádvoří.

Jak se záhy ukáže, hraběnka de Besiere přijíždí pouze se svým milencem, svou snachu později omluví drobnou nevolností. V každém případě nachází zdejší služebnictvo nastoupené, na čele se správcem, který se také klaní vzácné návštěvě, jenž přijíždí v doprovodu několika urostlých chlapíků na koních. Pan de Mortimer vystupuje oficiálně jako velitel gardy a tudíž obyčejný doprovod. Proto se ho ujme kapitán de Barellia, zatímco šlechtičně vychází vstříc zámecký pán, v závěsu za ním zůstává jeho podkoní.

„Vítejte na mém skrovném sídle, paní hraběnko,“ projeví zdvořilost slovy i gesty pan de Godille.

„Skrovné sídlo, říkáte?“ rozhlíží se Marion Anne, „Nevím, jestli jsem tady kdy byla, možná ještě jako velmi mladá, ale jistě se tu za poslední roky hodně změnilo.“

„Když dovolíte, pozval bych vás na něco na zahřátí, po té cestě, poté vám rád ukážu svůj zámek, pokud budete mít zájem o prohlídku,“ ukazuje Armand ke vstupním dveřím.

„Určitě, velmi ráda vaší nabídky využiji,“ přikyvuje paní de Besiere, poté již následuje místního pána, který ji zavede až do salónku, kde je již připravené občerstvení. Ovšem všeho je zde spíše pro regiment, než pro jednu stárnoucí krásku, která velmi dbá na linii svého těla.

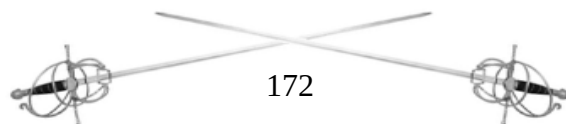
„Pane hrabě, tohle všechno je jen pro nás?“ dívá se na hromady jídla a pití Marion Anne.

„Nevěděl jsem, kolik vás přijede,“ pokyne Armand podkonímu, který jediný zůstal ze služebnictva, ten nalije návštěvě nějaký likér, snad její oblíbený, hostiteli pak víno. Načež se rovněž chystá odejít.

„Pane de Rigault, vy se s námi neposadíte?“ zastaví ho její medový hlas.

„Milosti, domníval jsem se, že budete chtít hovořit s panem hrabětem o samotě,“ znejistí Dujardin.

„Pane de Rigault, nemáme s panem hrabětem žádné tajemství, tedy rozhodně ne žádná, o kterých byste vy nevěděl či k nim třeba i sám trochu nepřispěl,“ odpovídá ona s odzbrojujícím úsměvem.

„Posad'te se,“ ukáže na jednu z polstrovaných seslí Armand, nakonec je rád, že nebude muset být s návštěvou sám, alespoň ta snad nezačne zase mluvit o sňatku, „Pokud budete souhlasit, paní hraběnko, až si odpočinete po cestě, mohli bychom se projít po zámku. Pak bude nachystán oběd, na vaši počest. Jen se zeptám, budeme obědovat takto ve třech, nebo přizveme další osoby? Mám na mysli pana de Mortimer, pak bych asi přizval velitele své gardy pana de Barellia a vychovatelku mých synů paní de La Chauvet,“ ptá se s mírnými rozpaky.

„Záleží na vás, pane hrabě, můžeme pojít ve větší společnosti.“

„Dobrá, pozveme teda i další,“ podívá se Armand na svého podkoního, ten přikývne, postará se o zajištění přítomnosti zmíněných osob.

„Váš zámek i přístupová cesta dává tušit o velmi dobré správě zdejšího panství,“ rozhodne se ona k mírnému pochlebování, „Co vaši synové, pane hrabě. Daří se všem dobře? I těm dvojčátkům?“

„Díkybohu ano,“ přikyvuje pan de Godille, „Také vám je ukážu, vlastně jsou to nejčennější, co může tenhle zámek nabídnout.“

„Máte pravdu, pane hrabě, v tom jste také úspěšný muž. Zplodil jste své dědice, pro které budujete toto krásné sídlo. Na dětech ale vidíte, jak rychle postupuje čas, o kterém jsme se nedávno bavili. Než se nadějete, jsou dospělí. Prý ale zušlechtíte i okolí svého rodového sídla.“

„Zrovna dneska jsme se byli podívat na stavbu nového kostela. Ukázal bych vám i lesní zahradu, ale v téhle době by spíš než ke koukání byla taková procházka k nasytění. Snad někdy jindy, až sem zase zavítáte, v příhodnější době na procházku v zahradě.“

„Děkuji za pozvání, pane hrabě, snad k tomu bude vhodná příležitost,“ usměje se ona trochu poťouchle a jejímu hostiteli přeběhne mráz po zádech, pochopí její poznámku jako další připomenutí vhodnosti legalizace jeho vztahu s její dcerou, „Pane hrabě, co se mě týká, jsem již dostatečně odpočutá. Pokud mi tedy ukážete svůj zámek, ráda si ho prohlédnu. Doprovodíte nás, pane de Rigault?“

„Bude mi ctí, paní hraběnko,“ zvedá se Quido, neboť totéž činí i oba spolustolovníci.

Pan de Godille se rozhodne začít starou částí zámku, proto jejich kroky vedou nejprve do tak zvané hodovní síně, kde se hostitel pochlubí sérií portrétů svých předků i sebe sama. Šlechtičnu upoutá obraz celé jeho rodiny.

„Je to jen jako,“ říká rozpačitě Armand, „Bohužel moje žena zemřela, když se tyhle dvě děti narodily. Namaloval to malíř tak nějak po paměti.“

„Rozumím, pane hrabě, přesto je obrázek velmi dojemný,“ kývá ona hlavou a pokračuje ve studii plátna, „Z vaší paní vyzařuje ušlechtilost a moudrost. Bůh si ji sice povolal k sobě velmi mladou, ale ona zde zanechala svůj odkaz v podobě vašich krásných dětí.“

Padne ještě pár méně či více duchaplných poznámek a oni se vracejí do přízemí starého křídla, hrabě vede svou návštěvu do stájí, kde se pochlubí svými koňmi i psí smečkou, o obojí paní hraběnka projevuje přiměřený zájem. Odtud vedou jejich kroky do kruhové věže, kde přešlapuje nervózní a smutný architekt Peligot, který jako by nemohl pochopit, že nebyl k prohlídce svého díla přizván.

„Jak se zdá, Excellence, pan stavitel se nám přišel připomenout,“ poznamená Dujardin.

„Váš stavitel? Chce se pochlubit?“ pochopí šlechtična, nač mladík naráží.

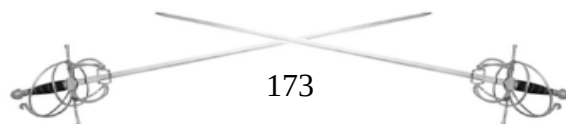
„Pan Arnaut velmi rád poskytuje sáhodlouhé přednášky, ve kterých vyzdvihuje svůj přínos při přestavbě zámku,“ odpoví podkoní.

„Pokud mu chcete udělat radost, pane hrabě, tak ho pozvěte. Máme dost času a já vydržím i jeho případný odborný výklad,“ projeví ona vstřícnost.

Jakmile pan de Godille pokyne, Peligot se doslova přiřítí, klaní se a hned začne vykládat, jak se představovala část zámku, kterou si právě prošli. Vzápětí už s ohromným nadšením mluví o svém podzemním díle.

„Nevím, zda je pro paní hraběnku vhodné sestupovat do sklepení,“ dostane se do rozpaků hostitel.

„Proč ne, pane hrabě?“ usměje se ona, „Jak pan architekt o té chodbě zaníceně hovoří, hořím doslova touhou jeho náboženskou alegorii spatřit.“

„Oh, Vaše Milosti, pak račte, prosím,“ je nadšením bez sebe stavitel, hrabě a podkoní se na sebe jen podívají, oba pokrčí rameny a povzdechnou si, budou muset znovu absolvovat cestu temným tunelem a znovu si poslechnout jistě obšírný výklad stavitele. Leč teď už nemají na výběr, doprovodit návštěvu musí.

Peligot slovy opravdu nešetří, donutí sochaře a jeho pomocníky jít s nimi a svítit, zároveň se ale i Roybetovi dostane pochvalných slov k jeho dost děsivým výtvorům. Architekt již za chůze štolou pokračuje v líčení svého záměru, v čemž pokračuje i v jeskyni v zahradě i cestou zpátky.

„Velice pozoruhodné dílo, pane hrabě,“ usmívá se Marion Anne, „Určitě něco, čím se hned tak někdo pochlubit nemůže. Zároveň jde o velmi účelné využití kdysi únikové cesty z hradu. Snad jí nikdy za podobným účelem nebudete muset použít.“

„Tak to taky doufám,“ přikývne Armand, „Ale aspoň můžeme i tímhle způsobem dojít do zahrad.“

Stavitel je velmi potěšený zájmem postarší šlechtičny, která rozhodně umí svým přístupem získat lidi kolem sebe. Klade velmi fundované otázky, a to včetně těch z uměleckého světa, pochvalnými slovy jimiž počastuje i sochaře, který je okouzlený jejím vystupováním i rozhledem.

Po výstupu na zemský povrch následuje prohlídka nového křídla zámku, kde se opět neubrání Peligot dlouhým výkladům, které však šlechtična přijímá s okouzujícím úsměvem a dokonce nešetří i slovy uznání nad některými řešeními interiéru. Stavbu označí za moderní a vzdušnou. Ocení skloubení tradice a nové architektury, přestavba bývalého starobylého hradu na zámek má dle jejího hodnocení nepostrádá potřebný švih.

Nezbývá již nic jiného, než navštívit potomky místního pána, kteří jsou opět připravení ke svému předvádění. Svým způsobem je vytvořen podobný živý obrázek jako při příjezdu hraběte, teď si však mohou děti prohlížet starší paní, která se na ně culí a před jejich otcem je vychvaluje. Dokonce se dá do řeči s nejstarším synem zdejšího pána.

„Opravdu okouzující děti, pane hrabě,“ rozplývá se Marion Anne, přitom přemýšlí, jak moc si je Armand Ernest podobný svým chováním a postojí s jejím vnukem Pierrem, mladším synem Andrei.

„Děkuji, paní hraběnko, však jsem na ně taky dost pyšnej.“

„Kéž je Bůh opatruje a odvrací od nich všechny nástrahy,“ loučí se paní de Besiere s ratolestmi.

Následuje přechod do salónku, kde mají za úkol tlachat a čekat na slavnostní oběd. Trojice se opět posadí a probírají vše, s čím se během prohlídky setkali, Marion Anne nešetří pochvalnými slovy. Pak projeví i zájem poznat zdejšího správce, v čemž je jí vyhověno a Quido velmi rychle Leandera přivede.

„Paní hraběnko,“ klaní se zdejší nejvyšší úředník.

„Pane správce,“ opět paní de Besiere nešetří úsměvy, „hodně jsem o vás slyšela, od správce zámku mého syna. Jste opravdu velmi mladý a přitom již tolik úspěšný.“

„Velmi děkuji za velmi příznivá slova, paní hraběnko,“ klaní Brizeux přeuctivě, „Pan Achile je velmi laskavý, vděčím mu za mnoho velmi dobrých rad. Jsem moc rád za velmi dobrou spolupráci.“

„Taková spolupráce je jistě vítána, pane správce. Zvláště v této době, kdy všude panuje bída. Vám se ale daří, jak jsem slyšela.“

„Nemohu si stěžovat, paní hraběnko.“

„Neposadíte se s námi a nedáte si pohárek? Pokud pan hrabě bude souhlasit,“ podívá se Marion Anne na svého hostitele, který přikývne.

Poněkud křečovitá atmosféra panuje jen krátkou chvíli, pak ji paní de Besiere velmi rychle přetaví v přátelské klábosení. Dokáže velmi dobře projevovat svou vstřícnost, ale také prokázat svou znalost v hospodaření. Stejně jako dokázala mluvit o umění, nyní dokáže stejně zasvěceně diskutovat o údržbě paství či obchodech.

Nakonec ještě vykoná návštěvu u rodiny Brizeuxe, pozdraví jeho manželku a prohlédne si i jejich syna Raphaela, kterému bude v červnu jeden rok. Osmnáctiletá šťastná matka Agnes-Cristine se jen rdí nad proudem chvály, směřující k ní a především k jejímu potomkovi. Paní de Besiere neopomene znovu pochválit i jejího manžela, jak se rychle dokázal vypracovat na skvělého správce kvetoucího panství.

Pomalu se přesouvají k jídelně, kde se již nachází další trojice, které je dnes umožněno zúčastnit se společného oběda. Kapitán de Barellia, paní de La Chauvet a pan de Mortimer již čekají, jen co dorazí místní pán, jeho vzácná návštěva a podkoní, začne se nanášet na stůl.

Díky paní de Besiere se i oběd stane příjemnou záležitostí, dokáže nenásilnou formou udržovat konverzaci na jakékoli téma. S výjimkou pana de Mortimer, který se necítí právě dobře, se nakonec všichni do debaty zapojí. Mluví se o všem možném, o politice, o zámcích, o hospodaření, o dětech, jejich výchově.

„Mohu vás pozvat ještě na chvíli do salónku?“ ptá se pan de Godille, když společný oběd končí.

„Velmi ráda nabídku přijímám,“ přikývne paní de Besiere.

Tentokrát zůstanou oba sami, služebnictvo je obslouží a zmizí za dveřmi. Zpočátku padne pár frází, pak se Marion Anne vrátí ke své návštěvě.

„Vaše rodové sídlo mě opravdu velmi překvapilo,“ říká ona uvážlivým hlasem, „Snoubí se v něm tradice a moderní prvky stavitelství. Vše je zde spořádané a přitom tu panují příjemné vztahy.“

„Já jsem také velmi mile překvapený, paní hraběnko,“ vrací jí on

kompliment, „Dokázala jste si tu všechny získat, doslova vám zobali z ruky.“

„Tak zobali z ruky, říkáte?“ rozesměje se ona srdečně.

„Nechtěl jsem se vás dotknout. Jsem voják, moje mluva ...“

„Naopak, vaše přímost a upřímnost se mi líbí, pane hrabě. Co se týká zdejších lidí, dlouhé roky jsem strávila v nejvyšších vrstvách, naučila se jednat tak, aby ti lidé byli spokojeni,“ vysvětluje ona, „Moje hodnocení vašeho zámku ale žádné předstírání není, pane hrabě. Velmi se mi tu líbí, máte dobře vychované sloužící, zámek je velmi vkusně přestavěný, vlastně vybudovaný celý znova. Co se týká vašich dětí, jsou velmi hezké, silné. Určitě z vašich synů vyrostou stejně chabří muži jako jste vy.“

„Modlím se za to k Bohu. Čeká je hodně nástrah, ale máte pravdu, jsou silní. Mají tak říkajíc tuhý kořínek. U tří z nich skoro nikdo nevěřil, že přežijou, narodily se velmi malé a slabé. Ale teď jsou už silní, aspoň se mi zdá.“

„Jsou silné a zdravé, k čemuž vám blahopřeji,“ mluví ona líbezným hlasem, „Pane hrabě, jsem vám moc vděčná za vaše pozvání i za přijetí, kterého se mi tady dostalo. Snad vás časem přesvědčím, abyste mi mohl důvěřovat.“

„Neřekl jsem přece, že vám nevěřím.“

„Neřekl, ale mám již své zkušenosti, abych poznala, co lidé raději neřeknou. Stále váháte uvěřit. Nedivím se vám a chápu vás. Od chvíle, kdy jste vstoupil do služeb kardinála de Richelieu, se setkáváte s různými intrikami. Znáte mnoho ze zákulisí života u dvora. Proto máte plné právo mi nedůvěřovat. Ale to vše je už minulost.“

„Paní hraběnko, já o tom nechtěl mluvit, ale když už jste s tím začala ... vím toho opravdu hodně. Bohužel i o vašem podílu, například na spiknutí vévody de Beaufort. Když pomenu vaše předchozí spory s vaším synem, kdy jsem sám čelil ... ale ne, o tom opravdu nechci mluvit,“ zavrtí on skoro až zuřivě hlavou, „Jsem moc rád, že jste se usmířila se synem a nechci to pokazit.“

„Nic nezkazíte, pane hrabě. Máte opět pravdu, neudělala jsem všechno tak, jak jsem měla. Ale jednu věc jistě i vy uznáte. Máte služebníky, kteří by pro vás udělali mnohé. Buď z lásky k vám, nebo

proto, aby se vám zalíbili. Tak třeba došlo ke vstupu mého bývalého zetě do místnosti, kde jste byl s mou dcerou. Jak hořce jsem litovala toho, co se stalo. Za prvé k tomu vůbec dojít nemělo a za druhé jste ho měl zabít, když vám dal příležitost. Ale to nebylo poprvé ani naposledy, kdy se někdo neřídil mými rozkazy a radami. Stejně postupoval i zmíněný vévoda de Beaufort,“ hovoří ona se stále milým úsměvem.

„Paní hraběnko, není lepší o tom nemluvit?“

„Není, protože ve vás z toho stále zůstává nepříjemná pachuť,“ zavrtí teď ona hlavou, její hlas zní rozhodně, „Vy jste vsadil na svého favorita, kterým byl a je ten prohnaný Ital. Já na potomky krále Jindřicha. Bohužel pan de Beaufort se ukázal jako hrozný hlupák, jako hrozný vůl, že tak hloupé zvíře na vašem panství určitě nenaleznete.“

„Najala jste ale ty muže ...“

„A vy jste potom s mým synem vše tak trochu zamlžili, myslím můj podíl na tom spiknutí, za což je nutné vám poděkovat. Ano, podporovala jsem vévodu a když se rozhodl kardinála odstranit, chtěla jsem to zařídit tak, aby uspěl. On se však rozhodl vše vykonat sám a jak jeho počínání dopadlo, už víte.“

„Nic z toho nepopíráte?“ zvedne on překvapeně oči.

„Mělo by smysl něco z toho popírat, když vše tak dobře víte? Zaplatila jsem za svou prohru pětí roky ve vyhnanství. Moje dcera platila za hloupost mých sloužících třemi roky pekla, až se sám Bůh nad ní slitoval a vzal si toho hlupáka k sobě. Pane hrabě, na mnohé, co se událo, co jsem vykonala, opravdu pyšná nejsem.“

„Jak ale mám věřit, že teď mluvíte pravdu? Že nejde o další vaší hru?“

„Pane hrabě, jaký účel by tato hra měla? Co bych v ní mohla získat? Bojuji o důvěru svých dětí, která je velmi křehká. Snažím se nalézt společnou řeč i s vámi, pomoci vám stát se manželem mé dcery, se kterou dle mého můžete být šťastný a ona s vámi. Co bych získala, kdybych vám teď neříkala pravdu? Určitě o mně víte hodně, určitě vám také řekli, že v mém počínání nikdy nehrály roli nějaké osobní zášti. Konala jsem vždy tak, abych z toho měla co největší prospěch.“

„To jsem slyšel,“ připustí on s jistou trpkostí v hlase, tento rozhovor se mu líbí ještě méně, než ten na zámku Almare.

„Když jsem byla mladá, pane hrabě, dostala jsem se do velmi tvrdého souboje krále a jeho matky, ze které vyšel ale jiný vítěz, kterým byl kardinál de Richelieu. Zpočátku jsem byla sama obětí, záhy ale pochopila, jaká pravidla má jejich hra. Totiž, že žádná pravidla nemá, každý ji vede tak, aby pro sebe získal co nejvíce. Tak jsem začala konat jako oni. Využila jsem svých ženských předností a využívala vaší mužské ješitnosti. Dozvěděla se tak mnohé, co mělo zůstat skryto a za mé mlčení pak byli mnozí ochotni zaplatit. Půjčovala jsem peníze, chtěla vysoké úroky, znala způsob, díky svému vlivu, jak donutit dlužníky zaplatit. Třeba i cennostmi z jejich paláců. Přimlouvala jsem se za jiné, kteří dokázali být dostatečně štedří. Měla jsem své skryté prostředníky, kteří místo mě obchodovali a mně předávali výdělek. Díky tomu jsem nashromáždila za téměř dvacet let usilovné práce velký majetek,“ mluví ona naprosto bez obalu.

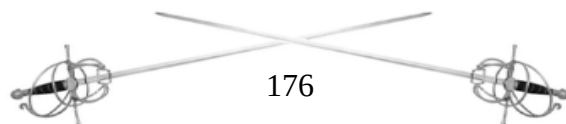
„Jsem velmi překvapený vaší otevřeností,“ hlesne jen on.

„Bohužel jsem ale v jisté chvíli přecenila svoje možnosti. Asi jsem začala být nebezpečná mnohým mocným, proto se mě rozhodli odstranit. Prozrazení tajemství Pierra jistě nebyla žádná náhoda, kardinál de Richelieu o něm jistě věděl už dříve. Hodně jsem o tom přemýšlela a nyní jsem si tím jistá. Naopak mému synovi prozradili moje tajemství s uloženými cennostmi v podzemí v mém paláci, mě poslali do vyhnanství, postarali se, abych byla zcela očerněna.“

„Nevím, neumím tohle posoudit. Tehdy však zemřel můj přítel ...“

„Ano, nešťastný pan Henri de Taille. Pane hrabě, teď, když už o mně tolik víte, možná se budete na tehdejší události dívat poněkud jinak. Z mého pohledu vražda pana de Taille byla naprosto nesmyslná. Co bych tím já dosáhla? Nějaké pomsty? Na bezvýznamném šlechtici z Anjou, který byl jen obyčejným prostředníkem? Který vůbec netušil, o co ve skutečnosti jde?“

„Co říkáte, paní hraběnko, dává smysl. Ale mnohý nebylo právě ... právě ...,“ zarazí se on, nemůže nalézt vhodné slovo.

„Nebylo čestné? Nebylo správné? Nebylo dokonce ani v mezích zákona, světských i božích? Ano, máte pravdu. Ale tak se u dvora hrálo a stále hraje. Sám jste teď rozzlobený, jaký smír se před pár dny dojednal v Rueil. Pane hrabě, nehraji si na žádnou světici, mám svým způsobem na rukách i krev nějakých méně významných lidí, sloužících, ale podívejte, co dokáží rozpoutat oni. Proto, aby si nakonec odnesli další statky, další peníze. Kolik lidí zemřelo za dva měsíce během obléhání Paříže? Rozhodně stovky, ne, určitě tisíce. A výsledek? Jen zisk úzké skupiny osob. Za kardinála de Richelieu se bojovalo ještě drsněji. Co jen toho navyvával vévoda d'Orleans. Sám chtěl několikrát kardinála de Richelieu nechat zavraždit, dokonce i svého bratra krále chtěl on a jeho příznivci nechat zabít, za pomoci vévodkyně de Chevruse, která k tomu přes postel zlákala chudáka markýze de Chalais. V tomhle prostředí jsem se naučila pohybovat a naučila se dobře zvládat jejich hru. Ba co víc, hrála jsem ji mnohdy lépe než oni, přitom se ale snažila především získat peníze, protože když ty máte, můžete si koupit téměř všechno.“

„Snažím se vás pochopit ...“

„Není moc co chápat, pane hrabě,“ zavrtí ona hlavou a zatváří se hodně sklíčeně, „Udělala jsem nakonec osudovou chybu, cítila jsem se být na vrcholu a nezranitelná. Na svou lehkomyšlnost a asi i pýchu jsem doplatila. Jak se říká, pýcha předchází pád. Pane hrabě, mluvím s vámi upřímně. Vražda v té době byla prostředek, který mnozí hojně využívali. Intriky kvetly všude. Vždyť i vy jste nakonec pomohl odvrátit poslední pokus zavraždit kardinála de Richelieu.“

„To nepopírám,“ zachvěje se teď on, vzpomene si též na úkol, se kterým byl poslán do bitvy u La Marfée, totiž zabít prince de Soissons. Snad si tohle tajemství vzal zmíněný kardinál do hrobu, ačkoli možná o něm věděli i další ... můj ty Bože, aby mu to tak někdy někdo připomenul. Ale co, došlo k tomu přece v boji, ačkoli se mluvilo i o zákeřném střelci poslaným tehdejší všemocným prvním ministrem.

„Byla jsem jako oni, za to si zasloužím odsouzení,“ říká ona záměrně bezbarvým hlasem, „Teď už jsem stará, nevím, kolik let mi Bůh ještě dopřeje. Kolik let budu schopná ještě žít jako žena, radovat se z mladého milence. Chudák pan de Mortimer, už toho má taky dost, jen neví, jak mi to sdělit. Možná taky nechce přijít o velmi pohodlný život,“ usměje se hořce.

„Paní hraběnko, nemám určitě právo vás za mnohé soudit. Mnohé bych vám asi vyčítat mohl. Bohužel vím dost o hrozných intrikách, které tady pořád kolem nás jsou. Určitě není možný mezi těmi intrikány žít a zůstat čistej, neúspěšit se,“ říká on velmi pomalu, hledá vhodná slova, „Mám rád jako voják jasno, kdo je přítel, kdo je nepřítel, kdo se mě chystá zabít a kdo mi jistí záda. U dvora je ale všechno jinak, to dobře vím, i díky těm špehům, co jsem jich pár tak říkajíc zdědil.“

„Pane hrabě, byla jsem pořádná mrcha, ale stále také měla i jisté city. Proto jsem kdysi zachránila svého syna, kterého proti mně později využili. Směrem k němu jsem také hrozně chybovala, nevěnovala se dost ani své dceři, našla jí manžela jen podle majetku a tak se zbavila starosti o ní. Za všechno jsem později zaplatila, a tam v osamění, na Besiere, jsem si začala uvědomovat, jak málo času mi už zbývá, abych něco napravila a aspoň pár let byla se svými dětmi a vnuky.“

„Paní hraběnko, jak rád bych vám věřil,“ říká on skoro nešťastně.

„Ale stále nemůžete, je tak, pane hrabě,“ usměje se ona chápavě, „Vůbec se vám nedivím. Proč byste měl věřit ženě, která je z vašeho pohledu zákeřná potvora, která svedla neúspěšný boj se svým synem o majetek, která byla ochotná pomáhat principi de Beaufort zavraždit prvního ministra, jejíž služebníci neváhali ublížit i její dceři, když odhalili její milostné zálety. Pane hrabě, jsem velmi ráda, že nic nepředstíráte.“

„Nic nepředstírám?“ nepochopí on.

„Ano. Kdybyste tvrdil, že mi již věříte, že jste mi odpustil vše, co se událo v souvislosti s mým sporem s mým synem, stejně bych vám nevěřila. Nevím, zda vůbec budu schopná vás přesvědčit, možná nikoli. Ale jedno vám mohu slíbit, pane hrabě. Nikdy už neudělám nic, co by bylo proti zájmu mé rodiny, tedy mých dětí, jejich dětí, mých vnuků. Ale i jejich partnerů. Opět mi nemusíte věřit, tento slib nedávám vám, ale dala jsem ho Bohu, když jsem ho prosila o shovívavost, aby mi bylo umožněno opustit zámek Besiere a vrátit se do Paříže.“

„Nic by mi neudělalo větší radost, než kdybyste tyhle slova taky naplnila skutky.“

„Velmi tvrdé, pane hrabě, ale přijímám,“ řekne ona, pak rukou naznačí, aby nereagoval a sama pokračuje, „Pane hrabě, já bych byla velmi ráda, kdybych vás mohla počítat do své rodiny. Kdybyste se stal její součástí. V dnešní době se prosazují mocné rodové klany a my bychom společně jeden takový mohli vytvořit. Já už sama mnoho přispět nemohu, ale vy, můj syn i má dcera, máte schopnosti, získali jste vliv, získali jste zdroje příjmů. Můj syn se i vhodně oženil s dcerou významného anglického lorda, pojí nás i pouto s vedlejší větví vládnoucího rodu Bourbonů. Můžeme hodně dokázat, ne, vy mladí můžete hodně dokázat a zabezpečit své potomky na generace dopředu. Mění se doba, utvářejí se nové vztahy, nové majetky a dá se nesmírně mnoho získat.“

„Nezlobte se, paní hraběnko, ale musím se zeptat. Právě z toho, co teď říkáte, vaše dcera je nepochybně výbornou partií. Mohla by získat výhodnějšího ženicha, než jsem právě já,“ upozorní on a pátravě se na stárnoucí ženu podívá.

„Co je to výhodnější partie, pane hrabě,“ usměje se zlehka ona, „Nějakého prince, třeba druhého či třetího v pořadí, například z nějakého významného vévodství či knížectví? Možná, pane hrabě, možná také ne. Už jednou byla mnou provdána, z majetkových důvodů, odnesla si z toho svazku dost velké šrámy. Nejsme v situaci, abychom museli hledat vhodného ženicha, když jednoho máme přímo před sebou a toho má moje dcera ráda a on ji.“

„Jde o moje příjmy?“

„Také, pane hrabě. Jste z výborného a váženého rodu, jste uznávaný muž, který dosáhl významné úspěchy na válečnickém poli. Ale také jste získal skvělé úředníky, kteří pro vás vydělávají peníze. O čemž jsme mluvili už na zámku Almare. Máte budoucnost před sebou, pokud se nenecháte hloupě zabít v nějaké šarvátkce.“

„To hrozí každému vojákovi.“

„Smrt, pane hrabě, hrozí nám všem. Stačí nějaká nákaza, která se bude rychle šířit, nějaká morová rána, ale i vzbouření lidu, mohutné, pak se kdokoli z nás může stát obětí loupeživé chásky. Bůh vás má asi rád, pane hrabě, když vás už provedl tolika bitvami, ale i půtkami, které snad záměrně vyhledáváte. Modlím se, aby nad vámi držel ochranou ruku i nadále. Mám ale ještě i jeden velmi významný argument, který mě přesvědčuje o vašich kvalitách.“

„Další argument?“ usměje se on nejistě.

„Ano. Vybral si vás kardinál de Richelieu. Dal vám důvěru. On měl vždy tak říkajíc čich na schopné lidi, pokud tedy zrovna nedosazoval na nějaká místa členy svého klanu, ovšem tam šlo o něco jiného. On si vás vybral a to je pro mě velmi silný argument, pane hrabě.“

„Zase tak významné postavení jsem neměl ...“

„Pane hrabě,“ usměje se ona, „já přeci nechci vyzvídat, co bylo mezi vámi a kardinálem. Tím velkým kardinálem, ne touto jeho napodobeninou. Ačkoli i tomu musím přiznat jeho schopnosti. Ale ten první, to byl skutečný muž, před kterým se všichni třásli. Tenhle je vychytralý obchodník s mocí, který si lidi kupuje, ten je neziskává svou velikostí či strachem z něho.“

„Možná máte pravdu, ale podívejte, kardinálovi Mazarinovi moc lidí nevěřilo, a už je prvním ministrem šest let.“

„A asi ještě nějaký ten rok bude,“ usměje se znovu ona, „Ačkoli tomu smíru moc nevěřím, jen se přeskupí síly a všichni začnou zase přemýšlet, jak by si uloupili další díl. Tato politika toho vašeho současného kardinála je velmi nákladná, jak se říká, s jídlem roste chuť. Zatímco ten první všechny zašlapal do země, tento hází plné hrsti úplatků. Ovšem ti vyděrači budou chtít zaplatit znovu a znovu. Nebo, pokud nebude schopen platit, se ho pokusí nahradit někým novým.“

„V tomto s váma plně souhlasím,“ přikývne on, „Bavili jsme se o tom, s vaším synem a vaší dcerou. Tam takový soulad není, Andrea by chtěla na jeho místě pana de Condé.“

„Tak ten by si jistě zjednal pořádek, ten by se s nikým nepáral, už skoro vidím, jak by srovnal se zemí panství každého, kdo by se mu postavil. Ovšem jako první ministr? Nevím, je příliš lačný po moci, což byl i kardinál de Richelieu a je i ten současný, ale na rozdíl od nich mu chybí schopnost diplomacie a

někdy dle mého i dostatek důvtipu. Ale pro naši rodinu by mohl mít význam, pokud by se Pierre dokázal s ním domluvit. Bohužel se domnívám, že s ním by byla domluva velmi obtížná.“

„Překvapujete mě, paní hraběnko,“ zvedne on podíveně zrak, „Nakonec se z vás stane přívrženkyně Mazarina,“ zasměje se chraplavě.

„To asi těžko, pokud zcela nezvítězí a vy s Pierrem se nebudete těšit jeho velké přízni. Raději bych na jeho místě viděla figurku, která by šla ovládat.“

„Jako vévoda de Beaufort?“

„Vévoda de Beaufort? Bůh nás chraň před tím blbem!“ zvolá ona, „Jeho otec, například. Ale mluvilo se i o dalších. Možná bych před šesti roky mluvila jinak, ale co ten hňup tehdy předvedl, tak už jsem zcela ztratila jakoukoli víru v něho.“

„Říkají mu Král tržnic.“

„To k tomu negramotnému hovu sedí,“ přikývne ona, „Je stejný jako ty z těch tržnic. Ovšem stále tu je ten jeho původ. Ne, pane hrabě, toho bych rozhodně nechtěla. Ale já už nechci podporovat nikoho, respektive budu podporovat toho, koho vy s mým synem uznáte za vhodného.“

„Já s vaším synem?“

„Pochopitelně v případě, kdy se oženíte s mou dcerou. Pak bude váš hlas jistě velmi významný i pro konání celé naší rodiny. Pierre vás má taky rád, mnohokrát jste mu pomohl a také mu zachránil i život, když jste ho zprostil souboje s panem de Marcillac. Tehdy ještě nebyl připraven a asi by byl v souboji zabit. Ale pomohl jste mu vícekrát a on vás nejen respektuje, ale má vás i rád.“

„Považuji vašeho syna za svého nejlepšího přítele.“

„Vidíte, on vás jistě taky. To by byl přímo ideální vztah dvou švagrů.“

„Paní hraběnko, mě nemusíte přesvědčovat,“ upozorní se on dost nejistě.

„Což také nedělám,“ zavrtí ona hlavou, „Pane hrabě, jen vás nabádám k větší snaze. Moje dcera nakonec povolí a ke sňatku dojde,“ říká ona přesvědčivě, „Čím dříve, tím dle mého lépe, než někoho od dvora napadne jí hledat jiného ženicha. Třeba i v rámci různých dohod, ústupků či úplatků. Pak by byla v situaci jako můj syn, kdy vlastně nemohl odmítnout dceru anglického lorda. Díkybohu, protože jeho žena ho má ráda a díkybohu mu už i dala syna, ačkoli je taková drobnější.“

„Jak si můžete být tak jistá, že Andrea ...“

„Protože svou dceru znám. Není v tom nic jiného, než její obava ztratit znovu svobodu, kterou získala po smrti svého muže. Ale je chytrá, pochopí výhodnost spojení s vámi, nejen na lůžku, ale také před Bohem.“

„Kéž byste se nemýlila ... stále víc bych si to tak přál,“ řekne on a přejede si rukou přes oči, ona má pravdu, takový svazek by byl asi výhodný, ale především pro něho. Je z významného rodu, ale nová rodina by byla z ještě významnějšího, s napojením příbuzensky na vládnoucí rod Bourbonů, přes jeho větev panů de Condé.

„Promluvte si s Pierrem, já i on pak můžeme působit i na mou dceru. Ale pozor, velmi jemně, aby se nezatvrdila. Je také totiž tak trochu paličatá.“

„Tak v tom jsme si podobní,“ zasměje se on.

Pokračují v rozhovoru asi ještě půl hodiny, ale spíše se věnují zdejšímu zámku, plánům hraběte ho dále zvelebovat, hovoří i o možnosti vybudovat městečko vedle vyrůstajícího kostela, o kterém sní místní stavitel. Ona působí naprosto přirozeně, nesmírně vstřícně a přátelsky, on je očividně lehce nervózní a stále jako by ostražitý. Hledající za jejími zájmy o sňatek cosi jiného, možná i špatného.

NOČNÍ TLACHÁNÍ I VÁŽNÉ ROZHOVORY

Paní de Besiere odjede krátce po skončení rozhovoru s hrabětem, má zájem se dostat na zámek Almare před setměním. Její hostitel má z její návštěvy těžkou hlavu, stále si není jistý, co si má o

stárnoucí krásce myslet, co se skrývá za jejími líbeznými slovy, zda je opravdu myslí upřímně. On sám by se sňatku s Andreou nebránil, naopak, stále více mu připadá jako naprosto logický. Být švagrem markýze de Almare je nepochybně postup vzhůru z pohledu společenské prestiže, přívazek v podobě tchýně se už nejeví tak hrozný, po jejích opakovaných projevech přízně, pokud alespoň něco z toho, co říká, myslí upřímně.

Armand se raději věnuje svým dětem, které jsou trochu vykulené, když za nimi odpoledne přijde a stráví s nimi čas až do večere. Ta proběhne již v komorním domácím prostředí, po ní hrabě přijme svého správce a dlouze s ním řeší hospodaření na panství, běžné starosti s výkonem moci i zabezpečení dětí. Spokojenost z jednání je oboustranná.

Před odchodem na lůžko si hrabě povolá svého věrného podkoního, který je již dlouho i jeho vrbou, do níž může vykřičet své problémy, která mu naslouchá a neodporuje. Ne všechno sdělí, ale mnohé vyjevit může, Quido je už hodně obeznámený s různými tajnostmi, ať již státními či jeho rodiny a přátel.

Hrabě se podívá lehce podnapilým zrakem na statného mladého muže, který mu již mnoho let dělá podkoního. Stále více se mezi nimi vytváří pouto, které se dá rozhodně spíše popsat slovem přátelství než poměr pán a sloužící. Někdy ho bere spíše jako svého mladšího bratra, než podřízeného, přechází jeho drobné ironické poznámky, ačkoli ty nikdy nepřesahují rámec základní úcty, kterou mu je jako podkoní povinen prokazovat.

„To by mě zajímalo, co se teď bude dít, když obléhání skončilo,“ prohodí již dost znavený Armand.

„Nevím, ale asi se zase někde bude válčit,“ zamýšlí se Dujardin, „Něco jsem slyšel o různých vzpourách, naposledy snad v provincii Provence. Možná tam potáhneme udělat pořádek. Taký pořád neskončila válka se Španělskem.“

„Asi máš pravdu. Jen nevím, jestli by se mi teď zrovna takový tažení hodilo.“

„Jistě narážíte na svůj dobře se rozvíjející vztah s paní markýzou.“

„Máš pravdu,“ přikývne pan de Godille zasmušile, „Co se stane, pokud teď na dlouhý čas někam zmizíme? Třeba na celý léto? Co pak bude vona dělat?“

„Tak to nevím, pane. Pokud vás ale má ráda ...“

„Quido, Quido, jako bys neznal ženský. Ty, takovej milovník.“

„Pane, nejsem si vůbec jistý, že bych ženský nějak dobře znal. Teda jejich jednání, myšlení a tak. Vždyť pro mě představují jen moje možný uspokojení a taky možnost pořádit si potomky.“

„No, v tom seš teda dobřej,“ zasměje se Armand, „Vidíš, pořád si měl strach, že tě zabijou dřív, než zplodíš nějaký dítě a teď ti jich už běhá po světě nespočet. A mají přijít další, ne?“

„Asi jo, moje žena i Marie jsou v požehnaném stavu. Mohl bych mít i legitimního potomka.“

„To ti přeju, ty starej brachu.“

„Starej? Pane, necítím se zase tak starej,“ usměje se podkoní.

„Můj ty Bože, Quido, co my dva už spolu prožili,“ zasní se hrabě, „Tolik bitev, tolik šarvátek, tolik měsíců ve vojenských leženích.“

„Máte pravdu, pane, už toho bylo hodně. Modlím se k Bohu, aby těch let ještě pár bylo.“

„Pár let?“ zpozorní Armand, „Chceš snad vodejít z mejch služeb?“ zalekne se.

„Odejít? Kam bych vodcházel?“

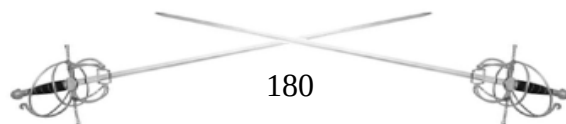
„Tak máš svou ženu, legitimní. K tomu si teď sloužil kardinálovi, taky markýzi, možná i princ by stál vo tvoje služby,“ podívá se pan de Godille pátravě na mladíka.

„Pane, dal jsem vám přece slovo, jako vy jste ho dal panu kardinálovi. Dokud mi ho nevrátíte, nebo dokud mě nezabijou, tak ho musím přece naplňovat.“

„Musíš nebo chceš?“

„Té otázce nerozumím, pane.“

„Quido, ptám se jasně. Zvykl jsem si na tebe, nechtěl bych vo tebe přijít. Kdyby přišla třeba lepší nabídka ...“

„Lepší? Copak vy byste mě vyvázal z mého slibu k vám?“ podívá se teď pátravě Dujardin

„Quido, nechtěl bych ... bylo by smutný, kdybys zůstal jen z povinnosti. Udělal si pro mě dost, zasloužíš si ... prostě bych chtěl, abys byl mojí podkoním, protože chceš, ne protože musíš. Rozumíš mi?“

„Snažím se, pane. Tak za první, nevím o žádný nabídku, co by mi taky kdo mohl nabídnout. Nejsem z významného rodu a nic moc neumím. Jen zabíjet a dělat vyzvědače. A potom, pane, nejsem nevděčný. Bez vás bych byl nikdo, to vy a pan markýz jste mě stvořili. A to doslova, pane. Díky těm papírům, co mám pořád uschované u Maurice, a teď už i jejich vopis schované v mém domě, jak mi doporučil právě Maurice. Bez toho bych byl jen naprostý nic.“

„No jo, to už si víckrát říkal,“ mávne rukou hrabě, „Však ses taky sám přičinil. Teď už by si nikdo nedovolil zpochybnit tvůj původ. Navíc, když se o to postaral pan markýz, tak to bude všechno dobře sedět, nikdo nic nezjistí, i kdyby se v tom šťoural.“

„Kvůli tomu jsem to neříkal, pane,“ zavrtí hlavou Dujardin, „Jde mi o vděčnost, kterou k vám i panu markýzi chovám.“

„No jo, ta tvoje vděčnost,“ povzdechne si Armand, „Jenom kvůli tomu mi sloužíš?“

„Pane, víte, že to tak není. Už mockrát jsme o tom přece mluvili. Vážím si svých služeb. Nehodlám na tom nic měnit.“

„Věřím ti. Hrome, co nás jenom letos ještě čeká.“

„Tak to nevím. Ale asi se nám ty mocný o nějakou zábavu postarají.“

„Jsem dneska nějak unavený. Možná mě zmohly ty moje děti, nebo paní hraběnka.“

„Ta byla hodně milá, ta paní hraběnka,“ podívá se pátravě podkoní, „Nevím o ní zase tolik, ale něco přece, jsem přece jen u vás dlouho. Vypadá jako velmi milá stará paní.“

„To před ní neříkej, teda že ti přijde stará.“

„To bych si nikdy nedovolil. Jen jsem z ní tak trochu zmatený. Po tom, co jsem o ní slyšel. Já vím, je matkou pana markýze, ale ...“

„Quido, hlavně o tomhle nikde nemluv, rozumíš? Co mezi nima bylo, tak to už je pryč, díkybohu. Teď se usmířili a bylo by hrozný, kdyby ses někde podřekl a něco z toho připomenul.“

„Nejsem přece žádný žvanil. Nikdy přece nic neříkám. Jen se mi zdá takovej zasmušilej. Tak jsem se zeptal, jen když jsme tady sami dva.“

„Taky jsem z toho trochu zmatený, ale tohle je jen mezi náma, Quido. Možná jsem taky trochu smutnej, že zejtra tady budeme naposled, kdoví, kdy se sem zase podíváme. Jak jsem byl dneska se svejma synama ...“

„Tohle už je přece náš úděl, pane. Pořád někde jezdit, pořád někde bojovat. Díkybohu je o naše děti dobře postaráno.“

„To je. Někdy mi přijde líto, že sem s nima tak málo. Někdy jsem rád, že je tady dobře vopatrují. Co myslíš, neudělal jsem chybu, myslím s tím Romainem?“

„Tohle je přece vaše věc, do toho já nemám co kecat.“

„Ale svůj názor říct můžeš, ne?“

„Ten kluk je velmi chytrý, vychcanej, řekl bych. Určitě se přetrhne, aby nezklamal. Asi bude dobrej vychovatel, si myslím.“

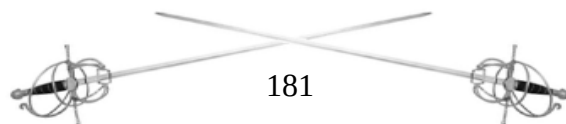
„Snad jo. Jinak mu zakroutím krkem.“

„Což von dobře ví,“ zasměje se Dujardin, „Právě proto se bude snažit.“

„Hrome, jsem vážně nějak přešle,“ povzdechne si pan de Godille, „Dáme ještě pohárek a pak si půjdu lehnout. Zejtra bych se projel po panství, uvažoval jsem taky zajet za panem abbé, můj vychovatelem. Mohl by dohlídnout na toho Romaina, třeba.“

„Otec Antoine je už starej. A má moc práce, tam na panství pana barona. Leander taky není hloupej, navíc i jeho Otec Antoine vychovával, jako vás. A von zase si vychoval Romaina.“

„No, to se mu moc nepovedlo.“

„Nepovedlo? Já si myslím, že právě jo. Ten kluk udělá víc, než nějakej utápnutej písař. Právě že je tak ambiciózní, myslím, že tak nějak se to říká vo těch, co se chtěj za každou cenu prosadit, ne?“

„Snad máš pravdu,“ zamyslí se hrabě a nastaví ruku s pohárkem. Tomuto gestu podkoní rozumí dokonale, je hodně časté. Dolije plukovníkovi i sobě a asi ještě čtvrt hodiny žvatlají. Pak se zámecký pán odebere do své ložnice, Quido mu osobně poslouží, zbytek už nechá na sluzích Sylvianovi a Celestovi.

Vzápětí vyjde na chodbu a zamyslí se. Na rozdíl od pana de Godille se unavený necítí, také vypil daleko méně vína. Chvilí váhá, pak vykročí směrem k pracovně správce. Nechá zbytek svého večera na náhodě, pokud bude Brizeux ještě pracovat, pozve ho na pohárek, pokud už šel spát, vezme si z jeho konání příklad.

Jak se ukáže, nejvyšší místní úředník nemá na spánek pomyšlení. Díky zmatkům na zámku mu mnohá práce stojí a tak dohání, co přes den nestihl. Právě zadává úkoly svému písaři. Delarigne je už opravdu více než obyčejným písařem. Mnohé jednodušší věci už umí vyřešit sám, což je pro správce úleva.

„Pane de Rigault,“ povstane způsobně Brizeux.

„Leandere, tady není třeba ofițiality,“ mávne jen rukou podkoní, „Ale jak se zdá, asi jsem vás vyrušil, řešíte tady s váženým panem vychovatelem jistě velmi důležitý věci,“ ušklíbne se.

„Vy si ze mě utahujete, pane,“ zasmuší se Delarigne.

„Vážně se ti to zdálo?“

„Vážně nás nerušíte ... teda nerušíš,“ opraví se správce, když vidí nesouhlasné zavrtění hlavou nočního návštěvníka své pracovny.

„Tak budu tomu věřit,“ usměje se nečekaný host, „Napadlo mě zaskočit na pohárek, nějak se mi nechce spát. Ale pokud potřebujete něco projednat, tak mě vyhod'te, nebudu to brát nijak osobně. Máte tu asi pořádněj zmatek, ty poslední dny.“

„Nesmysl, pojď se posadit. Romaine, nalij nám pohárek vína,“ nařizuje správce a jeho pomocník hned rozkaz naplňuje.

„Sobě nedáš? Když máš teď tak výsadní postavení?“ neopustí si další popíchnutí Dujardin, Delarigne se podívá na svého šéfa, když ten kývne, tak si také naplní číši s vínem a přisedne si k dvojici.

„Pan hrabě šel tak brzo spát?“ podiví se Brizeux.

„Asi ho zmohly jeho děti, taky trochu víno, von teď dost pije,“ pokrčí rameny podkoní, „Byl takovej nějakej zasmušilej, asi že zase musíme vodjet a kdoví, kdy se tady zase vobjevíme.“

„Asi budete zase přes léto u armády, ne?“

„Tak to teď nikdo neví,“ pokrčí rameny podkoní, „Ale dá se to předpokládat. Pořád se někde válčí. Třeba přitáhneme i sem, když se Anjou vzbouří,“ zavtipkuje.

„Takhle radši nemluv,“ pokřičuje se správce, „Nálada je u některých dost bojovná. Díkybohu otevřená revolta zatím nevypukla. To nesvědčí obchodům ani správě panství.“

„Obchodům?“ protáhne Dujardin, „Pokud vím, tak se Maurice a Coiffier dost napakovali, na tom hladu v Paříži. Nedodávali jste jim nakonec taky něco?“

„Už se chystaj další dodávky,“ chytne se Delarigne, vzápětí zmlkne, když uvidí ošklivý pohled svého šéfa.

„Můj ty Bože, vy ale máte tajnosti,“ zašklebí se podkoní, „Pánové, přede mnou teda rozhodně nemusíte. Já nosil mimochodem vzkazy i od Maurice k panu Juanovi, taky vím, jaký tam měl Maurice problémy. Chtěli mu vykrást pekárnu a taky nějakej sklad. Vo jeho bratrech jste slyšeli?“

„Něco víme, od poslu pana Juana,“ přikývne Brizeux, „Řekneš nám něco bližšího?“

Dujardin se dá do vyprávění, zaměřené na rodinu svého přítele Tissota, popíše i události v jeho pekárně a skladišti, problémy s dodávkami, mrtvými i zraněným bratrancem Vincentem. Oba dva jeho společníci jen naslouchají, jistě rádi, že jsou zde v závětrí na zámku v Anjou.

„Je to hrozný, co se děje,“ poznamená správce, když vyprávění skončí.

„Nedopadlo to tak nejhůř,“ nesouhlasí zcela Quido, „Mohlo bejt víc mrtvejch, kdyby se včas nedohodli nebo kdyby někoho napadlo znova vytáhnout z bran města s tím jejich podivným vojskem.“

Nějakou dobu diskutují o situaci a o tom, jak se může projevit na nich osobně, obchodech s Paříží, rodině Maurice, ale také zda vzpoury nemohou zachvátit další provincie. Z toho má Brizeux doslova vítr, zatím si tu žijí docela v klidu, ale potulovat se po kraji vojska samozvaných vůdců opozice proti dvoru, nemuselo by jim být do smíchu.

„Tak co ty? Už ti malej pán nakopal prdel?“ obrátí se Dujardin na písaře, už má těch starostí s Frondou tak akorát dost.

„Moc mi nevěříte,“ zašklebí se Delarigne.

„Copak já. Hlavně když si věříš sám. Ten fracek bude po otci, to nebudeš mít jednoduchý. Určitě ti dá pořádně zabrat. Ale i když ho nějak zkrátíš, tak vyhráno nemáš. Budou dorůstat další.“

„Další ...“

„Tak si to představ, třeba za pět let. Pět malejch podobizen pana hraběte, vod deseti do pěti let, a ty mezi nima. To bude k popukání. Utlučou tě svejma hračkama, pokud se sám předtím nepověsíš.“

„To je dost děsná představa ...“ hlesne jen písař.

„Mně se navopak líbí,“ rozesměje se teď Brizeux, „Jako bych to už viděl. Určitě budou všichni stejně divocí, každý něco vezme do ruky. A nakonec, když nebudou dobře vychovaní, podle představ otce, tak až jednou přijede, tak se k nim přidá. Možná na tebe uspořádaj hon, jen tak, pro svou zábavu.“

„Pánové, nestrašte mě. Už takhle mám nahnáno,“ žadoní Romain.

„Nahnáno? Ty?“ ušklíbne se podkoní, „Jen se nedělej, dělá ti to dobře, bejt vychovatelem. Zase budeš ten svůj rypáček nosit ještě víc nahoru.“

„Pane de Rigault, co jsem vám proboha udělal? Něčím jsem vás popudil, nedej Bože urazil? Vždyť se tak snažím, všechno tady vyřídit, ohlídat vaše potomky. Nejsem si vědom žádného pochybení,“ dívá se téměř zoufale Delarigne, „Co vám na mně tak vadí?“ přidá zásadní otázku.

„Vadí? Na tobě?“ podívá se upřeně Quido na písaře, až tomu přeběhne mráz po zádech, „Vlastně vůbec nic. Dokonce ti to přeju. Chceš se prosadit, prosím. Na tom není nic špatného.“

„Náš drahý Romain se opravdu umí otáčet,“ přidá se teď správce, „Představ si, ani nevím jak, ale nějak se vetřel i k mému tchánovi. Nevím, co mu nakecal, co mu nasliboval, ale ten přišel s tím, že by nám mohl pomáhat i s obchody. Jistě ne zadarmo, taky by z toho něco jistě chtěl.“

„Pane správce, myslel jsem to dobře ...“

„Jistě, dobře pro sebe,“ mávne jen rukou Brizeux.

„Ale Leandere, proč ta přísnost?“ zasměje se Dujardin, „Podívej se na nás dva. Vlastně všichni tři máme dost společného, ne?“

„My tři?“ zatváří se překvapeně správce.

„No jistě. Život se s náma moc nemazlil, ne? Všichni jsme skončili jako kluci docela vopuštěný, pokud vím. Díkybohu se nás někdo ujal, mě jistě pán v Paříži, naučil mě dost, dokonce i trochu číst a psát. Pokud vím, voba máte podobnej vosud. Tebe, Leandere, se ujal Otec Antoine a ty ses zase ujal Romaina. Tak to máme společný za první, nebo snad ne?“

„V tom máš pravdu. Ale říkáš zaprvé? Co jako za další?“

„Řekl bych, že se každé z nás snažil a snaží prorazit. A docela se nám to daří, ne? Ty, Leandere, si tady byl správcem už ve věku, kolik je teď Romainovi. Pokud si z tebe bere příklad, tak se nediv, že se tak snaží. Já začal dělat podkoního u pana hraběte taky dost brzo, nebylo lehký s ním vyjít, získat si ho. Teď mi snad už věří a já získal docela slušný postavení.“

„Pokud to bereš takhle,“ podívá se teď správce na svého písaře.

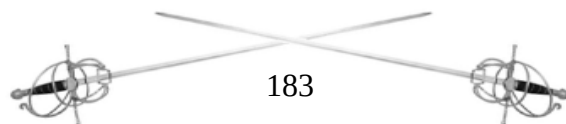
„Jak jinak. Romain je šikovnej, určitě i chytřej. Akorát si musíš dát pozor, aby ti nepřerostl přes hlavu. Třeba by ho napadlo, že by tady mohl bejt správcem místo tebe!“

„Pane de Rigault, z čeho mě podezíráte,“ pohoršuje se snad až moc teatrálně Delarigne.

„Já mu dám správce,“ rozesměje se Brizeux, „Ale dobře mu tak, snaživci. Teď dostal na krk ty děti, tak ať se ukáže.“

„Tak mít začas na starosti osm dětí ...“ usmívá se Dujardin.

„Jakejch osm dětí?“ vyvalí oči Delarigne.

„No snad si nemyslíš, že budu chtít ty svoje zanedbávat! Konec konců, pokud se bude tady Leander snažit, tak by jich třeba za pět, sedm let mohlo být i víc, ne? Pak už bys tady měl rovnou celou školu.“

„Kriste pane, pane de Rigault ...“, zvolá písař.

„Na tom něco je, teda pokud se osvědčí a neutluče ho ten malej ďáblík nebo pozdějš jeho otec,“ tváří se vážně Brizeux.

„Třeba si taky udělá nějaký svoje děti. Nebo se jeho věhlas rozkřikne a budou mu sem posílat děti z celého okolí,“ sýčkuje podkoní.

„Máš naprostou pravdu,“ přikývne správce, „Když se na to teď takhle koukám, tak asi budu muset udělat nějaký opatření.“

„Nějaký opatření? Jaký opatření?“ zpozorní Delarigne.

„Taková role vychovatele ti bude jistě zabírat moc času. Vlastně skoro všechno. Proto si budu muset najít nového písaře, tebe zprostit všech povinností. Budeš už jenom vychovatelem, budeš od rána do večera s dětma, budeš je všechny učit. Určitě také budeš muset daleko víc spolupracovat s Otcem Leonem. A taky musíš jít příkladem, jako vychovatel. Žít skromně, podle božího slova. Co nejdříve by ses měl oženit, abys nehřešil. Tvůj život se teď zcela změní,“ vykládá Brizeux naprosto vážným hlasem, na svého pomocníka se dívá téměř soucitně.

„Vy si ze mě utahujete,“ říká ne právě jistě písař.

„Utahovat? Vůbec ne. Role vychovatele hraběcích dětí je moc vážná věc. Pan de Rigault má pravdu, budou dorůstat další, včetně těch jeho. Možná ti svěřím i výchovu dalších dětí, pokud se osvědčíš, ale sám si myslím, že jen ty děti pana hraběte a pana de Rigault ti budou stačit. Jistě taky sám budeš muset studovat, připravovat se, abys byl dobrým vychovatelem a učitelem. Nic nesmíš zanedbávat, máš teď moc velkou zodpovědnost. Vždyť prvorozený syn pana hraběte tu jednou bude pánem, bude tu poroučet. Moc pak bude záležet, jaké se mu dostane výchovy.“

„Pane správce, tohle jistě nemyslíte vážně!“

„Co si myslíš?“ dívá se stále s kamenným výrazem ve tváři Brizeux.

„Co si myslím?“ zaváhá teď Delarigne, prohlíží si oba muže, se kterými popíjí víno, „Myslím si, že jste mi dovolili si k vám přisednout, abyste se mohli bavit na můj účet.“

„Opravdu? Co ale když to myslím vážně?“

„To by pak bylo hrozný. Ale i vy byste tratil, pane. Dost jste mě toho naučil, bude vám podle mého trvat roky, než si vychováte nového písaře, aby se ve všem vyznal jako já. Aby vás dokázal v mnohém zastoupit. Aby vám ulehčil ve vašich mnohých povinnostech.“

„Krucí, tobě teda sebevědomí nechybí!“

„Taky si myslím, že bude škoda, když vám nebudu pomáhat s hospodařením. Už toho dost vím, vždyť přepisuju všechny účty a tak. Můžu vám ulehčit i v tomhle, váš tchán má velké plány, však ho dobře znáte. Pánové z Paříže taky. Pro vás samotného to bude velmi náročné, zastat všechny povinnosti správce a ještě se věnovat těm obchodům,“ pokračuje teď vážným hlasem písař.

„Pane jo, to je teda řeč,“ zasměje se Dujardin.

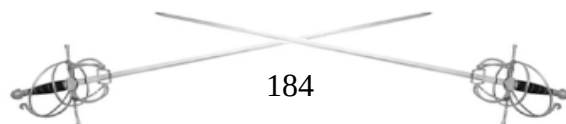
„Možná ještě něco, pane,“ podívá se významně Delarigne, „Pokud se plány vašeho tchána a pánů z Paříže naplní, budete muset opravdu hledat nového písaře, možná i dokonce dva další úředníky, aby se vůbec všechno stihlo. A to ne místo mě, ale spolu se mnou.“

„Když to tak vidíš, tak jak chceš zvládnout tu roli vychovatele, kterou si s takovou radostí přijal?“

„S radostí přijal?“ usměje se shovívavě písař, „Copak bylo možné odmítnout? Zvláště ve chvíli, kdy se mě pan hrabě vůbec neptal a rovnou to veřejně oznámil? Mohl jsem odmítnout, aniž bych pana hraběte velmi rozzlobil? To asi těžko. Budeme si proto muset sednout a vymyslet, jak tu roli vychovatele naplnit a přitom neohrozit plnění mých dalších povinností.“

„My si budeme muset sednout ...“, opakuje správce.

„Pane, vy jste tady druhý nejdůležitější, po panu hraběti. Rozhodujete o penězích, zastupujete ho, když tady není. Proto jistě i vymyslíte, jak naplnit příkaz pana hraběte a přitom mi umožnit plnit si svoje

další povinnosti. Jistě stanovíte hodiny, které budu věnovat mladému pánovi, nemusí jich být zase tolik. Na hraní mu můžeme najít někoho jiného, koho bude otloukávat. Já za ním každý den třeba tak na hodinu zajdu, něco mu budu povídat, pokusím se ho pomalu naučit číst a psát. To bude na začátek stačit. Aby až přijede pan hrabě, byl s jeho výchovou spokojený. Třeba byste mi mohl dát k ruce Theophila, beztak ho na rozdíl od otce a bratra zahradničení moc nebaví,“ hovoří Delarigne tichým, ale rozhodným hlasem.

„Dyť sem říkal, ten se neztratí,“ zasměje se podkoní.

„Pane, je to přece i ve vašem zájmu. Sám dobře víte, kolik povinností máte, jak často chodíte pozdě spát a jak nekřesťansky brzo každý den ráno vstáváme. Těch povinností jistě nebude ubývat, naopak, budou se zvětšovat, o to už se postará váš tchán. Pan hrabě tady asi často nebude, tak budete mít všechno většinu roku na hrbu. Budu se vám dost hodit, pane, jen jako vychovatel vám moc nepomůžu.“

„Ty lumpe, ty to máš opravdu v hlavě srovnaný,“ zasměje se teď Brizeux.

„Vidím, že si opravdu dobře rozumíte,“ přidá se i Quido, „Tak si na to připijeme, ne?“ pozvedne svůj pohárek.

Docela smělá řeč písaře ukončí jeho zesměšňování, asi ještě čtvrt hodiny klábosí, pak se Dujardin omluví. Vycítí, že jeho společníci potřebují ještě něco důležitého probrat a rozhodne se je dále nezdržovat od práce. Pouze požádá písaře o láhev vína a dva pohárky, což ten velmi rychle zařídí. Takto vybavený pak Quido opustí pracovnu správce a zamíří do komnaty, která je mu zde na zámku přidělena.

V té panuje ticho a jen jedna svíčka velmi sporadicky osvětluje pokoj pro hosty, kde jsou postele jak pro pana podkoního, tak pro jeho osobního sluhu. Ten leží na zádech a zírá do stropu, přemýšlejíc o všem možném, především však o svém vlastním osudu, který se mu jeví značně nejistým. Jakmile zaslechne svého pána přijít, okamžitě vyskočí z lůžka, je bosý a jen v košili, místnost je dobře vytopená.

„Paule,“ podává Dujardin svému sluhovi láhev a dva pohárky, „nalej nám a pojď si sem sednout,“ ukáže na židle ve stínu.

„Nalejt nám?“ zopakuje pro jistotu příkaz hoch, jestli se nepřeslechl.

„Jo, nám voběma. Čeká nás moc vážnej rozhovor,“ odpoví pán a klukovi přeběhne mráz po zádech. To nevypadá dobře, možná ten pohár vína bude na rozlučku, asi mu chce říct, že se vrací k Edmondovi, napadne ho.

„Můžu se trochu voblíknout, pane?“ zeptá se stísněným hlasem.

„No jasně,“ mávne rukou podkoní, sám se rozvalí do sesle a pozoruje, jak se jeho sluha urychleně strojí. Na zámku panuje naprosté ticho, všude je tma, jen ta svíčka v povzdálí vrhá trochu světla.

„Tady, pane,“ podává hoch chvějící se rukou pohár s vínem, druhý naplní jen zpola, ten si nechá. Láhev pak postaví na zem, nemají poblíž stolek, kam by ji odložil.

„Asi tušíš, vo čem s tebou chci mluvit,“ řekne vážným hlasem Dujardin.

„Asi jo, pane. Oblíhání Paříže skončilo, takže se musíte rozhodnout, co se mnou,“ odpoví tázaný smutným hlasem.

„Máš pravdu. Až se vrátíme, musím se rozhodnout. Co myslíš, uspěl si jako můj sluha?“

„Jestli jsem uspěl, pane? To přece musíte rozhodnout vy, pane.“

„Určitě. Ale co si myslíš ty?“

„Já?“ protáhne kluk, „No, já i myslím, že jsem toho moc nezkazil. Ale nevím, jestli to bude stačit.“

„Máš pořád dost nedostatků.“

„To je pravda. Například jízda na koni, pokaždé mě bolí prdel. Ale taky nedošlo k ničemu vážnému, kde bych se mohl ukázat, pane.“

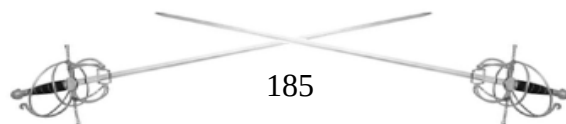
„Díkybohu, Paule. Nevyhledávám nebezpečí, když to není nutný.“

„Jistě pane. Ale ...“

„No, cos chtěl říct?“

„Myslím si, pane, že nejsem špatnej sluha. Ale asi ne tak dobrej, abyste si kvůli mně dělal problémy s Edmondem, kterýho dobře znáte a jste přátelé.“

„Takhle to vidíš?“

„A co mám říct, pane? Dobře víte, jak moc bych chtěl ve vašich službách zůstat. Jak moc se mi líbilo, co jsem s váma prožil, pane. Ale vy si můžete najít hromadu jinejch sluhů, když budete chtít. Máte toho Ambroise, ten má i bráchu. Ale dost kluků vodkudkoli bude rádo dělat vašeho sluhu.“

„V tom máš pravdu,“ přikývne Quido, pak ťukne do poháru hochy, „Tak si připijeme, na to, že už skončilo voblíhání Paříže.“

„Dobře, pane,“ lehce si lokne kluk.

„Copak, nemáš radost?“

„Radost? Jak mám mít radost, když spolu s tím skončila doba, na kterou jste si mě půjčil. Nebo jste se ještě nerozhodl mě vrátit?“

„Pořád váhám, Paule,“ říká vážným hlasem Dujardin, „Asi budeš dobrej sluha, ale Edmond je kamarád. Nejseš špatnej, ale zase tak výbornej taky ne. Řekni mi sám důvod, proč bych si tě měl nechávat.“

„Důvod? Nevím, snad jen, že sem vo moc lepší než ten Ambrois. Teda ne na domácí práce, ale tam na ven. Já bych se chytit nenechal, jako von tenkrát.“

„To není takový umění, bejt lepší než sedláckej synek, co nedělal vod mala nic jinýho, než dře na poli. Takovejch lepších najdu stovky.“

„To asi jo, pane,“ přikývne hoch, pak se trochu bolestně usměje, „Po pravdě, pane, napadá mě moc důvodů, proč bych měl zůstat, ale pro mě. Pro vás ...,“ pokrčí lehce rameny, „Ale zkusit jsem to musel, pane, když se naskytla příležitost, ne? Kdo by se nechtěl dostat tam z té ulice. Díkybohu jsem chytřejší než většina těch, co má pan Achile. Proto si mě Edmond vybral. Snad mě zase vezme na milost.“

„Rozumím ti, moc dobře ti rozumím,“ říká také tichým hlasem Quido, přitom si pohrává s hladinkou vína ve své číši, „Taky jsem snil vo tom, že se votamtud dostanu. Ačkoli jsem tam měl taky výsadní postavení. Život se s náma nesral, zrovna před chvílí jsem vo tom mluvil s panem správcem a jeho písařem. Možná i proto jsme se dokázali prosadit.“

„Takovejch je, pane, co se s nima život nesere,“ zavrtí lehce nesouhlasně hlavou sluha, „Ale většinou skončej špatně. Jen moc málo se jich prosadí. Jako třeba vy, pane. Někdy pomůže Bůh, pane, že dá příležitost, ale taky si musí pomoc ten dotyčnej sám, pane. Proto jsem to zkusil, oslovit vás. Obdivuju vás, pane. To neříkám proto, abych vám lez do prdele, ale protože je to pravda. Vím, takový štěstí nepřichází dvakrát, já určitě nemám žádnýho utajenýho otce, co bych po něm něco zdědil.“

„Máš pravdu, já měl velký štěstí a jsem Bohu moc vděčnej za to, co mi nakonec umožnil. Že nade mnou drží ochranou ruku, bez toho už bych byl dávno mrtvej. Nejseš špatnej, Paule, ale co mi vlastně můžeš nabídnout?“

„Nabídnout, pane? Víte, pane, to záleží na tom, k čemu mě chcete. Pokud jen jako vobyčejnýho sluhu, co vám poleze do prdele, bude se úslužně klanět, stlát vám postel a vynášet vaše chcanky a sračky, tak na to sem zbytečnej. Pak nemá smysl, abyste si mě nechával a něco dlužil Edmondovi, jak jste mi říkal. Na to vám stačí ten Ambrois.“

„Takhle to vidíš?“

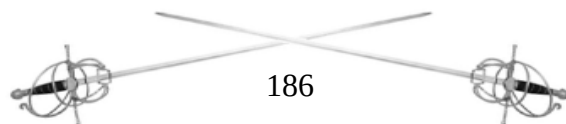
„Pane, hodně jsem vo tom přemejšlel. V poslední době. Vlastně pořád, pane. Kdo by se tam chtěl vracet, to víte vy sám nejlíp, ne?“

„S tím, cos říkal, souhlasím. Ale proč bys pro mě měl význam? Proč bych si tě měl nechat?“

„Pane, to musíte vědět vy sám,“ odpoví kluk a trochu vzdorovitě trhne hlavou, „Podle mýho nic nekončí, pořád se někde bude válčit. Vy ste válečník a taky děláte výzvědy. Tam se vám můžu hodit, v tom se vyznám. Ale jak jsem pochopil, vy nejčastěji spolíháte jen sám na sebe, nikoho s sebou neberete, proto jsem asi zbytečnej. Kvůli tomu, abych vám sloužil v domě, by bylo zbytečný naštvat Edmonda. Proto asi bude pro vás výhodnější mě vrátit.“

„S tím se dá taky souhlasit,“ přikývne Quido a podívá se pátravě na zasmužilého sluhu, „Ale užil sis, ne? Třeba takovýhle postele,“ ukáže na lůžko, ze kterého se kluk před chvílí vyhrabal.

„To jo, pane. Ale měl jste pravdu, na tohle si člověk rychle zvykne.“

„Bude ti to chybět?“

„Komu by to nechybělo,“ povzdechne si Paul, „Možná byste pro mě mohl něco aspoň udělat, říct Edmondovi, aby mě moc netrestal. Víím, musím si to vyžrat ... ale co se dá dělat pane,“ usměje se, „Život stojí za hovno, pořád se nějak musíme protloukat. Já už si nějak poradím.“

„Nebudeš mě teda přesvědčovat, abych si tě nechal?“

„Pane, k čemu by to bylo? Pokud jsem vás doteď nepřesvědčil ... snažil jsem se, ale ...,“ pokrčí rameny sluha, „Víte, aspoň jsem to zkusil, sice teď budu mít trochu peklo, ale nelituju toho. Kdybych se tehdy nezeptal, pak bych si to vyčítal. Vám děkuju, pane, že jste mi dal příležitost.“

„Tak nám ještě nalej, i sobě, jen ucucáváš.“

„Máte pravdu, pane,“ naplní hoch oba pohárky až po okraj, „Ať si to s váma ještě užiju, ne?“

„Jak se zdá, tak se moc nezlobíš, že se vrátíš k Edmondovi.“

„Proč bych se měl zlobit? Vy máte právo si vybrat, koho chcete. Jste teď pán, tak je to vaše právo. Mrzí mě to, to jo. I kvůli tomu, že si vás vopravdu vážím. Asi ste vopravdu dobřej, dost jsem toho za tu chvíli pochopil, jak si vás vážej. Bylo by hezký u vás zůstat, ale neposeru se z toho. Vííte, pane, já už v životě dostal takovejch ran ... pokaždé jsem se z toho zmátořil.“

„To jsme dostali všichni ... Máš pravdu, je důležitý se vždycky znova zvednout.“

„Pokud to jde, pane ... no a jednou to prostě už nepude, ale to už budu mrtvej. Do té doby to budu vždycky zkoušet. Nejsem úplnej hlupák, pane, možná se dokážu prosadit, Edmond mě vezme na milost. Můžu se mu hodit, nejsem zase tak špatnej.“

„Tak to tě možná trochu zklam,“ podívá se Dujardin na sluhu, „Mluvil jsem vo tobě s Edmondem, už dřív, jak jsme byli v Paříži. Podle něj už tě ztratil, nikdy už nebudeš takovej, jako dřív. Někde v tobě bude křivda, což je podle něho špatně a takovej pro něj už nemá cenu.“

„A do prdele, pane. Tak proto to víno?“ pobledne kluk, „Chcete mi říct, že se nemám kam vrátit? Do prdele, tak to je teda na hovno.“

„Myslíš?“

„No určitě. U pana Achila byla nějaká jistota, i když život nic moc. Ale bejt sám a něco si hledat, tak to bude krušný ... pane, nevííte vy sám vo někom, kdo by mě třeba přijmul? Já víím, je dost bída, takovejch by bylo, co by chtěli nějakou práci ... Hm, tak to je teda na hovno. Když dovolíte, tak se teda pořádně napiju,“ učiní kluk, co právě řekl.

„Bereš to nějak klidně ...“

„Ježíši Kriste, a co mám jako dělat? Kleknout si před váma na kolena, brečet a prosit? Abyste si mě nechal, když mě nechcete a když už mě nechce ani Edmond? A to vííte jistě? Nebyl jen nasranej? Nemám si s ním přeci jen promluvit? Co myslíte?“

„Tobě by dělalo takovej problém si kleknout a poprosit?“ podívá se pátravě Quido, ale v místnosti je dost tma, než aby mohl něco vyčíst z tváře sluhy.

„Jako jestli jsem hrdej moc na to, abych si před váma kleknul? Na to se ptáte?“ ušklíbne se kluk, „Víte, na hrdost maj právo jen některý, já mezi ně asi nepatřím. Moc by se mi to nelíbilo ... ale k čemu by vám to bylo?“

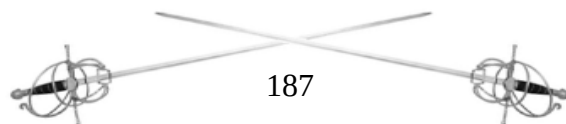
„Máš pravdu, pro mě by nebylo vůbec k ničemu, kdybych tě ponižoval,“ napije se Dujardin.

„Tak to je teda v prdeli,“ napije se Paul, „Ale děkuju, že ste mi to řekl. Mám ještě pár dní, než se vrátíme, abych něco vymyslel. Nemyslím na vás, ale na Edmonda. Nebo vymyslet, co budu dělat. Konec konců jsem už dost velkej, možná mě něco napadne.“

„Paule, já ti vlastně neřekl úplně všechno, s tím Edmondem,“ protáhne se podkoní, „Když jsme vo tobě mluvili, tam v paláci Almare. Von řekl, že už je druhej, protože už si poznal službu u mě a abys mu byl co platnej, musel by tě pořádně ztřískat a i tak bys mu potom sloužil jen ze strachu a ne, protože bys chtěl, což by pro něj bylo na hovno. Proto se tě vzdal, už tehdy, v tom paláci. Já ti to neřekl, abys byl nějakej čas v nejistotě a víc se snažil.“

„Takhle to řekl? Takže vy mě nechcete vrátit, aby nebyl Edmond nasranej?“

„Tak to možná trochu je, ale vono ho to přejde.“

„Hm, pak mám už jen úplně poslední otázku, pane. Co sem tak poslal, že si mě nenecháte? V penězích to asi nebude, když mi nic nedáváte a sloužím vám za žrádlo a střechu nad hlavou. Nebo snad moc žeru? To se mi nezdá. Tak co sem teda poslal?“

„Podle mého si neudělal nic špatně. Musíš zlepšit mluvu, to jo. Taky se naučit líp jezdit na koni. Určitě i zacházet líp s dalšíma zbraněma, a určitě i s tím nožem můžeš bejt ještě lepší. Ale jinak nemám velkejch výhrad. Seš pracant, moc nedržkuješ, asi můžeš bejt i dobrej pro ty výzvědy.“

„Tak v čem je ten problém?“

„Problém? Podle mého není v ničem, Paule.“

„V ničem?“ je zmatený kluk.

„No, možná jen v jednom. Žes nepochopil, co ti už delší dobu naznačuju. Což možná znamená, že nejseš zase až tak chytřej, jak si sám myslíš,“ ušklíbne se Dujardin a přihne si vína.

„Nejsem tak chytřej ... vaše domluva s Edmondem ... pane, je pravda, co mě napadá?“

„Tak nevím, co tě napadá ...“

„Že ste mě chtěl jen trochu potrápit ... teda pokud jo, tak to nevádí ... ale řekněte mi to rovnou, abych si nedělal planý naděje ... teda jestli to chápu dobře.“

„Chápeš to asi dobře. Na tom, že si tě nechám, jsem se s Edmondem domluvil už tam v paláci Almare.“

„Takže můžu zůstat?“ vyskočí kluk ze židle, v očích se mu blýská.

„Paule, budeš dál můj sluha,“ přikývne Dujardin, „Ale to jsem nepopíral, ty sám si začal všechno líčit černě. Tak jsem tě v tom jen nechal. Tak teď už víš, na čem seš a začne ti nověj život.“

„Nověj život?“

„Budeš se pořádně učit. Zdokonalovat. Tak, abys mi byl k užitku. Kolik že ti je přesně let?“

„Tak to přesně nikdo neví. Ale asi tak šestnáct, pane.“

„Tak si zase sedni, Paule, a dolej mi. A sobě můžeš taky, když si dneska oficiálně přijatej do mejch služeb.“

„Tak to udělám rád ... a kurva, pane, nějak tam toho v tý láhvi už moc není,“ vymáčkne poslední kapky sluha.

„Není? Ale to je škoda, ne? Nedal by sis ještě víno?“

„Což vo to, pane, určitě dal. Ale vo tom musíte rozhodnout vy, jestli můžu dál chlastat nebo vám jen dolejš.“

„Dolejš, když není co?“

„Vždycky je co, pane,“ ušklíbne se hoch.

„Jo? Tak kde teď v noci seženeš víno?“

„Tak to záleží na vás, pane. Jestli to jako bude na vás, nebo na mě.“

„V tom je rozdíl?“

„No a jakej, pane. Když bude pro vás, půjdu do jednoho z těch salónek a seberu tam nějakou karafu s vínem. Nebo normálně půjdu do sklepa a přinesu láhev.“

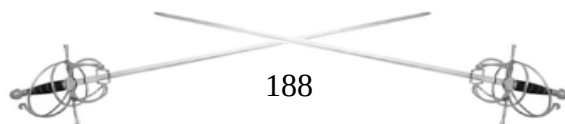
„Sklep ale možná bude zamčeněj.“

„Když to bude pro vás, tak řeknu strážnému, společně něco určitě najdeme. Kdybych to chtěl pro sebe, teda jako ukrást, bylo by to složitější. Ale taky by to šlo. Akorát by to trvalo dýl a vy byste musel čekat. Ale vobojí je možný, pokud chcete,“ říká hoch sebevědomě.

„Paule, nebudeme nic dramatizovat, i když se mi tvoje odpověď líbí a měl bych sto chutí zjistit, jak si s tím poradíš. Zajdi do pracovny správce, možná tam ještě rokuje s písařem a požádej o láhev, nebo radši rovnou vo dvě. Nějak se mi nechce spát, tak ať oslavíme tvůj nástup do mý služby. Kdyby tam nebyl, tak seber, na co narazíš. Kdyby se někdo ptal, někdo z vojáků, co hlídaj, tak je to pro mě.“

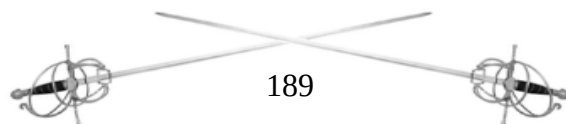
„To jako ty dvě láhve vypijeme spolu, pane?“ zajiskří se v očích hoch.

„Ale jen výjimečně, sluha vožrala je mi na hovno. Tak už upaluj, už se koukám ve svém poháru na dno!“

„Už běžím, pane, už běžím,“ vyrazí Paul doslova, cestou si má chuť výsknout, což ale potlačí. Svou radost musí dát najevo jinak. Jeho černá můra je rozptýlená, dnešek znamená v jeho životě zlom, alespoň z jeho pohledu. Jistě, může něco posrat a pán ho vykopne, taky můžou pana podkoního zabít, nebo jeho, ale to je všechno kdyby. Teď má prostě stálou službu a bude se modlit k Bohu, aby mu vydržela co nejdéle.

SEDMDESÁTÁ OSMÁ KAPITOLA

NÁVRAT ZTRACENÉHO SYNA

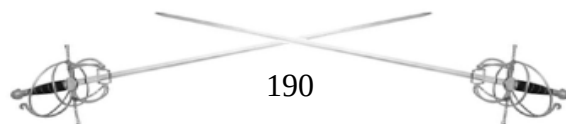
Odpoledne se pomalu blíží k večeru, když před domem Maurice Tissota zastaví mladý jezdec svého koně. Mráz mu přeběhne po zádech, když levou rukou přidržuje za uzdu zvíře a druhou zabuší na zavřená vrata.

„Pane Etienne!“ skoro zařve dveřník Simon Meillet, když spatří dvacetiletého bratra svého šéfa.

„Trochu jsem se zdržel,“ odpovídá s těžko skrývaným dojetím navrátilce.

„Můj ty Bože, vypadáte moc dobře, po tom hrozném zranění!“ zírá dál sloužící a je vidět, jakou ohromnou má radost.

„Simone, buď tak laskavej, postarej se o mého koně. Já půjdu za Mauricem. Je vůbec doma?“

„No, vlastně není. Ještě je u pana Coiffiera,“ podrbe se na hlavě Meillet.

„Tak víš co?“ zarazí se Tissot, „Neříkej zatím nikomu, že jsem se vrátil. Já zajedu za bratrem, vrátím se s ním později. Dokážeš držet jazyk za zuby?“

„Snad jo,“ poškrábe se znovu ve vlasech dveřník.

Etienne už na nic nečeká, vyskočí na půjčeného koně a směřuje ho k domu jejich rodinného přítele. Ten není daleko a v sedle koně je u něj opravdu za chvíli. Procedura se opakuje, tentokrát však nejen vstoupí do budovy, ale je sloužícím veden až k pracovně místního mladého pána. Před tou vartuje jeho osobní sluha Michele Manotte, kterému je předán do péče. Ten nezaváhá a hned zaklepe na dveře.

V pracovně stále ještě probíhá schůzka Coiffiera Maletta juniora a jeho obchodního společníka Maurice Tissota. Mají se věru o čem radit, vyhladovělá Paříž si žádá své, chybí i jiné komodity než potraviny a je potřeba zajistit co nejdříve dodávky, dokud jsou ceny dostatečně vysoké.

„Co se děje?“ zavrčí místní pán na sluhu.

„Návštěva, pane,“ řekne Manotte.

„Hrome, nevidíš, že ještě máme nějaký jednání?“ tváří se Mallet dost zle.

„Tuhle návštěvu podle mého rád přijmete, pane,“ nenechá se Michele vyvést z míry.

„Kruci, vodkdy ty rozhoduješ, koho rád přijmu a koho ne?“

Sluha neodpoví, místo toho uvolní dveře a do nich vstoupí zmíněný host. V tu chvíli vyskočí jeho bratr a i obličej Coiffiera se rozzáří. Manotte jen tiše zavře dveře.

„Můj ty Bože,“ hlesne jen Maurice, s nesmírným dojetím vyběhne vstříc sourozenci a sevře ho silně do náruče.

„Trochu jsem se zdržel,“ zopakuje Etienne slova, vyřčená již před Simonem.

„Trochu? Tak asi něco před dva měsíce, ne?“ zasměje se chraplavě Mallet, „Ale vypadáš dobře, asi tě tam v tom nepřátelském táboře dobře živili, ne?“

„Byl jsem dost prominentní zajatec,“ usmívá se navrátilce, „Ne, kecám, Quido se o mě staral doslova vzorně, jako o nejvýznačnějšího hosta. Ale Maurici, co Victor?“ zmizí úsměv z jeho tváře.

„Už je na tom líp, však ho brzo uvidíš,“ zakaboní se obličej i staršího sourozence.

„Pánové, hrome, koukejte si sednout! Musíme si na to připít, když se vidíme po tak dlouhý době,“ ozve se znovu Mallet.

Jeho slova jsou vyslyšena, oba bratři se usadí, Maurice rozlije víno a všichni tři si nejen přituknou, ale také se zhluboka napijí.

„Maurici, promiň,“ sklopí teď hlavu mladší sourozenec, není třeba říkat více, oba moc dobře vědí, co tato slova mají znamenat.

„Je to za námi, Etienne. Díkybohu! Už vo tom nebudeme mluvit,“ odpoví starší bratr.

„To je pravda, proč se v tom šťourat,“ přikývne Mallet, „Jak ses sem dostal? Po pravdě, myslel jsem, že přijedeš dřív. Tak kde ses toulal?“

„Nějak moc otázek,“ usměje se Etienne, „Jednak mě nechtěl pořád pustit ten doktor, něco pořád mlel vo klidu, po tý ráně do hlavy,“ ukáže na místo, kde stále ještě není zcela srostlá kůže, „Pak taky Quido, musel jsem čekat, než přivezl z Anjou paní markýzu de Almare. No a s těma jsem se dostal sem, Quido mi půjčil koně a Auguste mě zařadil do doprovodu paní markýzi,“ dokončí svoje vysvětlování.

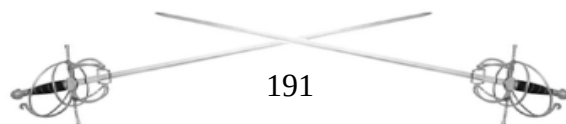
„A to tvoje zranění,“ podívá se na čelo svého bratra Maurice, „Už je opravdu zahojené?“

„Nelíbí se ti ta jizva?“ ušklíbne se mladší sourozenec, „Mám tam nějakou destičku, nebo co, ale prej to časem zaroste úplně kůží. Jinak se cejtím dobře.“

„Sice jsme něco slyšeli, ale co se ti vlastně stalo?“ je zvědavý hostitel.

„To je jednoduchý. Viděl jsem, jak zasáhli Victora, chtěl se sehnout, abych mu pomohl a pak už si nic nepamatuju. Až že ležím v domě Quida,“ odpovídá po pravdě raněný, „Jinak pokud se ptáš na tu bitvu, tak z té toho taky moc nevím. Byl jsem v davu, běželi jsme tam a pak nás hnali zpátky a než jsme mohli jen jednou vystřelit, tak voni postříleli všechny moje přátele. Teda většinu, jak jsem slyšel.“

„Možná o tom Etienne nechce mluvit,“ ozve se Maurice.

„Ale ne, klidně vám to vyličím,“ zavrtí hlavou jeho mladší bratr, lokne si vína s pustí. Téměř ve čtvrt hodinovém monologu se znova vrátí k nešťastné bitvě u Charentonu, popíše, jak se probral pod rukama doktora Vietta, potom se zmíní o péči, které se mu dostalo v domě pana de Rigault, jak pro nedostatek místa spal v jeho posteli, zatímco on ve svém domě na přistýlce. O Quidovi mluví s ohromnou vděčností, moc dobře ví, že bez jeho pomoci by byl vhozený do Seiny buď jako těžce raněný, kde by se utopil, nebo byl předtím doražen, kdyby měl štěstí. Cítí k němu velkou vděčnost, což vyplyne z jeho vyjádření přímo i nepřímě.

„Doufám, že jste mu za mě taky poděkovali,“ řekne na závěr.

„To jo,“ rozesměje se Mallet, zatímco Maurice se zatváří přímo příšerně.

„Co se stalo?“ je zmatený mladší z bratrů.

„Jen to, že Quidovi tvůj otec právě moc nepoděkoval, dokonce ho přímo vyhodil z domu, když přišel Mauricovi ještě tý noci říct, že tě zachránil a ty žiješ,“ nebere si servítky hostitel.

„Cože?“ zděsí se zachráněný.

„Bohužel je to tak,“ sklopí hlavu jeho starší sourozenec a popíše, co se stalo v jejich domě po bitvě, jak se Dujardin urazil, jak už nechce nikdy do jejich domu vkročit, aby naplnil slib, který dal jejich otci.

„Můj ty Bože,“ je úplně zdrcený Etienne, „Tohle se nemělo stát. Já vo tom nic nevím, vůbec nic mi neřekl. Můj ty Bože, tohle je hrozný. Vždyť mi zachránil život, potom riskoval i ten svůj, když šel tajně do města a my se mu takhle odvděčíme. Přitom sám porušil nařízení prince de Condé, podle něj mě měl zabít a hodit do Seiny, místo toho se vo mě staral v domě, jak jsem už říkal. Tohle je hrozný, co se stalo,“ běduje.

„Třeba ho to časem přejde,“ mávne jen rukou Mallet.

„Taková hrozná křivda?“ nesouhlasí zachráněný.

„Taky mě to trápí. Mluvil jsem s ním, omluvil se mu, ale jeho stanovisko je jasný,“ říká velmi smutným hlasem Maurice, „Do našeho domu vkročí, jen když nebude zbylí, třeba když bude doprovázet pana hraběte a nebude se tomu moct vyhnout. Jinak k nám už odmítá chodit. Přitom tam má syna a milenkou, která by měla do dvou měsíců porodit jeho druhý dítě.“

„Třeba tam nechce chodit kvůli ní,“ zasměje se hostitel.

„Coiffiere, tohle není hezký,“ pohorší se starší z bratrů.

„Kriste pane, vypadáte voba, jak kdyby vám někdo umřel, přitom se voba vidíte po dvou měsících a tady Etienne se přímo vyškrábal z hrobu. Měli byste se radovat a ne truchlit. Když cejtíte ke Quidovi takovej závazek, tak se mu nějak odvděčte a bude to.“

„Odvděčit? Co máš na mysli?“ zpozorní mladší z Tissotů.

„Odvděčit?“ zeptá se stejně i Maurice, „Jen bysme ho ještě víc urazili, kdybysme mu něco nabídli, třeba z peněz, který jsme vydělali na tom obléhání.“

„Tak to by se asi vopravdu urazil, určitě Etiena nezachraňoval, aby získal vaši vděčnost,“ přikyvuje Mallet, „Ale jste přece chytrý hlavy, ne? Tak něco vymyslete, jak mu pomoc nepřímě, ne? Pokud vím, a jak znám pana hraběte, tak mu dává hovno, a to jeho panství se sotva užíví. Jeho manželka mu jako věno přinesla taky hovno, vlastně ne, přinesla mu nemanželskou dceru. Tak si asi moc vyskakovat nemůžou.“

„V tom máš pravdu. Ted' mu ještě dost poničili jeho dům ty další, co tam měl,“ přikyvuje mladší z bratrů a přidá popis, jak bylo sídlo jeho zachránce přeplněné vojáky, včetně těch raněných, ale i stav, kdy opravdu nemají novomanželé mnoho peněz, což vytáhl i z Armandy, když s ní často hovořil.

„Jenže co udělat, když k nám do domu nebude chtít přijít? Třeba nějak obdarovat jeho ženu, ale k čemu to bude? Jakej mu to přinese užitek? K nám jeho a jeho manželku pozvat nemůžu, když k nám nechce chodit,“ neví si rady Maurice.

„Určitě něco vymyslíme,“ říká sebevědomě Mallet, „Nezapomínejte, můj švagr baron je jeho kolegou z pluku, k nám by určitě pozvání přijal. Von a jeho žena, až teda vyprdne na svět to dítě. Ale nejjednodušší by bylo, kdybyste mu pomohli zvýšit výnosy z toho jeho panství nebo ho nenápadně zatáhli

do nějakýho obchodu a dali mu vydělat. Máme dost času, abysme něco vymysleli. No jasně, pomůžu vám, kdo se má na vás taky koukat. A už dost vo Quidovi,“ rozhodne se změnit téma, poněkud potměšile se zatváří, než pokračuje, „Tak co, Etiene, když ses teď uzdravil, hodláš pokračovat ve svý vojenský kariéře nebo se vrátit mezi nás vobyčejný obchodníky?“

„Tak na to je dost jednoznačná odpověď,“ říká velmi vážným hlasem bývalý příslušník pluku pana de Gondi, „Bůh mi dal ještě jednu příležitost a musel bych bejt blázen, kdybych ji zahodil. Přisahal jsem to Bohu, když jsem tam ležel raněný a nevěděl, jestli náhodou neumřu, jestli se z toho vyhrabu. Pokud přežiju, pokorně se tady Mauricovi omluvím a udělám všechno proto, abych napravil, co jsem způsobil. I Victorovi, kterej mě následoval. Cejtím vinu i za jeho zranění.“

„Nechtěli jsme se k tomu už vracet,“ upozorní jemně starší z Tissotů.

„Maurici, to si můžeme říkat, ale skutečnost je jiná. Svoji zodpovědnosti za zranění Victora se nezbavím, jsem starší než von a tak ... S hraním na vojáky je konec. Chci s váma dvěma spolupracovat, pokud mi dáte znovu příležitost, když jsem zklamal.“

„Tak mě si nezklamal,“ zavrtí hlavou hostitel, „Práce bude dost a máme dost smělý plány. Teď, když se snad ty idioti dohodli, tak by načas mohl bejt klid a my mohli něco začít dělat. Bude třeba zajet do Anjou a tam to popohnat, zjistit, jak pokročil Leander a ten jeho tchán. Máme i další plány, s těma zaoceánskejma společnostmi, co vo tom jednáme s panem Nicolasem. Je toho víc než dost. Teď například musíme dostat co nejdřív další zboží do Paříže. Zatím se ceny drzej dost vysoko, tak je toho třeba využít. Já vodsud paty nevytáhnu, někdo musí všechno projednat s Juanem. Otec na nic nemá čas, pořád je někde s těma svejma radníma, a tyhle obchody nechává na nás. Jak vidíš, Etiene, vo zábavu se ti postaráme.“

„Teď ale nemůže nikam cestovat, po tom těžkým zranění,“ řekne rychle Maurice.

„Nevypadá špatně,“ ušklíbne se hostitel, „No jistě, jistě, nějakěj čas nemusí, ale ...“

„Jsem už v pořádku,“ nesouhlasí s bratrem Etiene, „Budu velmi rád, když mě zase vezmete mezi sebe. Snad tak splatím dluh i vůči naší rodině, Victorovi.“

„Pořád seš naším společníkem,“ řekne rozhodným hlasem Coiffier, „A víš co? Možná už je čas, aby přestalo to vaše bědování a začli sme se zabývat tím, co je potřeba udělat,“ podívá se na bratry, a když spatří jejich rozpačitý obličej, zasměje se, „No jasně, chcete co nejdřív jít domů, to chápu. Maurici, dokončíme to, co jsme nestačili probrat, když se vrátil náš ztracený společník a pak běžte. Další si řekneme zejtra nebo v dalších dnech. Etiene za mnou může přijít, i bez tebe, já ho do všeho zasvětim, aspoň tak nějak přijdu na jiný myšlenky.“

S tímto návrhem nemohou bratři než souhlasit, proto rychle přejdou k jeho naplnění, aby se mohli následně odebrat do svého domova. Z čehož má především Etiene strach, neví, co řekne Victorovi, který byl v té nešťastné bitvě zmrzačený. Možná ho i jeho rodiče zahrnou výčitkami.

Dveřník Meillet dodržel slovo a s velkým sebezapřením zatajil příjezd prostředního z bratrů Tissotů. Proto nastane v domě boží dopuštění, když ten vstoupí v doprovodu svého staršího sourozence. Všichni přítomní se k němu nahnou, s výjimkou několika osob, které jsou upoutány na lůžku. Chybí i otec, který už zase zařezává v pekárně, jejíž provoz je obnovený, byť nyní spíše pečou běžné potraviny než delikatesy do nejlepších paláců, ačkoli i tomu se nebrání. Jako jedni z mála mají dostatek zásob a tak mohou chrlit své zboží a pochopitelně ho za velmi výhodné ceny prodávat.

První kroky znovunalezeného syna vedou za jeho matkou, která je stále upoutána na lůžko. Pohled na její propadlé tváře, do nichž se při spatření potomka vrací na chvíli radost, ho dost zdeptají. Matka vypadá opravdu hodně špatně. A on si zákonitě musí položit otázku, zda k jejímu zhoršenému zdraví nepřispěl tím, co spáchal. Zda se ona nezhroutila poté, co byli s Victorem zmasakrováni u Charentonu.

„Jak ráda tě vidím,“ zaskřehotá ona, naopak on přiklekne k jejímu lůžku, uchopí její chvějící se vyhublou ruku a vtiskne na ní polibek. Maurice se taktně vzdálí a nechá bratra s matkou o samotě. Sám se opře zády o stěnu na chodbě a vzrušeně oddychuje. Má o matku velký strach, její stav není dobrý a lékař nemůže přijít na nic, co by jí vrátilo zdraví. Stejně jako není schopen odhalit příčinu jejich potíží.

Etiene vyjde se zarudlýma očima, neřekne ani slovo a následuje svého sourozence, který teď kráčí k pokoji, v němž jsou oba marodí, Victor a Vincent. Oba se nacházejí stále na lůžku a prostřednímu

z bratrů se skoro zastaví dech, když je spatří. Není skoro schopen udělat krok a do očí se mu znovu derou slzy. Oba dva marodi vypadají dost hrozně, minimálně psychicky zdrchaní.

Navrátilce kývnutím hlavy pozdraví bratrance, jeho kroky však směřují k lůžku bratra, na jehož tváři se objeví po dlouhé době zase úsměv.

„Victore, promiň, moc se omlouvám,“ posadí se na okraj lůžka Etiene a sevře ruku svého bratra.

„Díkybohu, vypadáš dobře,“ říká mladší sourozenec chraplavě, má okoralé rty, „Za co se ale omlouváš? Tys mi přece kouli neustřelil.“

„Neměl jsem tě do toho zatáhnout ...“

„Etienne, nejsem dítě a bylo to moje rozhodnutí,“ říká tvrdě Victor, „Sice hloupý, jak jsem zjistil, ale moje. Jsem moc rád, žeš to přežil, my už tě tady jeden čas oplakali.“

„Já vím, všechno vím,“ přikyvuje prostřední z bratrů.

„Hrome, dyť já ti vlastně zabral postel,“ ozve se Magerdie, vypadá opravdu dost bídne, lépe řečeno, po fyzické stránce na tom není tak hrozně, zranění na noze se dobře hojí, stejně jako řez po amputaci, ale duševně se pořád plně nevyrovnal se ztrátou své levačky.

„Tohle vyřešíme,“ ozve se rychle Maurice, „Etienne bude mít svou postel jinde, o to se postarám.“

„Jak se zdá, tak z nás tří dopadl nejlíp,“ posadí se na lůžku Vincent, „Mně i Victorovi něco chybí,“ zasměje se, „Zatímco ty prej máš dokonce něco navíc.“

„Jen malou destičku, tady v hlavě,“ ukáže rozpačité na zranění prostřední z bratrů, „Ale máš pravdu, dopadnul jsem z vás nejlíp.“

„Tak proč ten smutek? Kvůli Victorovi? Dyť ten taky dopadnul celkem dobře,“ pokračuje Magerdie, snaží se o veselý tón, ale moc mu to nejde, pahýl levé ruky má položená na stehně, „Podle doktora může s jednou koulí dělat to, co se dvěma, a jeho vocas se už skoro zahojil. Teda já mu ho prohlížet nechodím, ale slyším, co říká ten felčar,“ opět se chrčivě zasměje.

„Máš velký bolesti?“ zeptá se Etiene a pohlédne do zdrchané tváře raněného sourozence.

„Teď už ani moc ne,“ zavrtí hlavou tázaný, „Etienne, je to skoro zázrak, ne je to velkej zázrak, že jsme to přežili. Já málem vykrvácel, než mě sem dotáhli a tebe málem hodili s dalšíma mrtvolami do řeky, jak jsem slyšel.“

„Máš pravdu, Bůh vykonal zázrak a my bysme si to měli vzít k srdci. Oba jsme dostali znovu příležitost, což většině našich přátel z pluku dopřáno nebylo. Děkuju Bohu každé den, za sebe i za tebe.“

„Bylo mi hrozně, když tě zasáhli,“ přivře oči Victor, „Chtěl jsem taky umřít, chtěl jsem, aby všechno skončilo. Museli mě votamtud vodvlíct doslova násilím.“

„Už je to za náma. Sice na to nikdy nezapomeneme,“ říká prorocky prostřední z bratrů, „Ale musíme se z toho poučit. Využít božího daru, kterýho se nám oběma dostalo.“

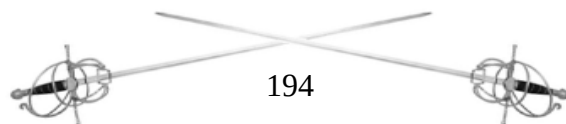
„Nechám vás tady,“ ozve se Maurice, „Etienne, až skončíš, přijď do mé pracovny, budu tam,“ dodá a po souhlasném přikývnutí adresáta svých slov opustí komnatu. Cítí se všelijak, na jedné straně ohromná radost, že má oba své bratry zase v domě a ti dle všeho svůj nerozvážný čin přežijí. A dokonce možná bez trvalých následků, pokud se lékař nemýlí a Victor i s jedním varletem bude moci mít potomky. Jeho postřelený penis se opravdu hojí a díkybohu se do ran nedostala žádná infekce. Na druhé straně má stále obavy, o matku, o duševní stav Victora.

Usedne do svého pohodlného křesla, nalije si víno, lokne si a zírá na hromadu papírů na svém stole, ale jeho zrak je nepřítomný, neboť je myšlenkami někde jinde. U své rodiny, bratrů, matky i otce, se kterým vychází stále hůře, i teď se hádají kvůli cenám, za které prodávají.

Ani si neuvědomí, jak dlouho trýzní svou duši, než do místnosti vstoupí psychicky zdrchaný Etienne. Beze slov přijme pohárek s vínem a ztěžka dopadne do židle na druhé straně stolu. Je již tma, trojramenný svícen však vrhá dostatek světla, aby mohli oba vidět do protějších obličejů, v nichž se zračí více starostí než radosti ze shledání.

„Matka vypadá strašně,“ hlesne mladší bratr, obávající se dalších slov, která uslyší.

„Mám vo ní strach,“ přikývne Maurice, „Doktor ví úplný hovno. Ne, nechci ho pomlouvat, zachránil Victora, i Vincenta, a kupu dalších raněných, co s ním přivezli proviant. Nevím, co s ní je.“

„Je to kvůli mně?“ musí položit Etienne otázku, činí tak hodně stísněným hlasem.

„To nejde takhle říct,“ zavrtí hlavou starší sourozenec, „Určitě jí ta zpráva nepřidala, ale nebyla úplně v pořádku už předtím. Není přece ještě tak stará, nevím, mám strach, aby něco v jejím těle nebylo špatně.“

„Může nám umřít?“

„Bojím se toho, ale snad, když přijde jaro, skutečný jaro, tak se snad zase vzpamatuje. Možná bysme ji mohli odvézt někam na venkov, nebo najmout nějaký dům se zahradou, aby byla na tom slunci ... prostě nevím, co mám dělat. Jsem úplně bezmocný a to mě hrozně sere.“

„Bylo toho teď na tebe moc. Slyšel jsem vod Quida, co se tady dělo, v tý pekárně, i v tom skladu. Taky, jak ti sem vozili ty zraněný vod Vincenta. Taky jsem pochopil, vod Coiffiera, že máš spory s otcem. Přitom si na to všechno byl docela sám,“ sklopí Etienne provinile hlavu.

„Etienne, prosím, nebudeme si nic vyčítat,“ říká velmi ztěžka starší bratr, „Každý z nás udělal chyby. Já k vám byl moc přísný, pořád jsem vám něco kázal, vám se to nelíbilo a ...“

„Ne, ne, ty za nic nemůžeš ...“

„Nech mě prosím domluvit,“ přeruší Maurice sourozence, „Chci tě požádat, abychom už o tom nemluvili. Něco se stalo a už s tím nemůžeme nic udělat. Díkybohu jste oba přežili a s naší pomocí se z těch sraček vyhrabe i Victor. Proto si pojďme slíbit, že už to necháme za námi a budeme se bavit jen o budoucnosti.“

„Dobře, přijímám, ale je to pořád moc čerstvý. Maurici, myslíš si, že už to běsnění skončilo? Dyť to bylo hrozný, co nařídil pan de Condé, nechat povraždit všechny zajatce a ty polomrtvý naházet do Seiny spolu s mrtvolama. Taky věšel kde koho. Myslíš, že už je po všem?“ zní z hlasu mladšího sourozence úzkost.

„Bohužel si to nemyslím,“ zavrtí hlavou oslovený, „Snad nějaký čas smír vydrží, ale pak se do sebe pustí znova. Nedělám si velký iluze. Mezi lidma je velká nenávist a ty mocný jsou hrozně lačný po úřadech, penězích, statcích.“

„Tak vo tý nenávisti bych mohl mluvit. Kdybys slyšel, co říkal hrabě de Godille. Ten by nás všechny nejradši pověsil. Vím to jen z doslechu, vod sloužících, ale možná by pověsil i mě, kdybych teda nebyl tvůj bratr a Quido na de mnou nedržel ochranou ruku.“

„Až tak?“ zbledne starší z Tissotů.

„Tak nevím, von má někdy dost silácký řeči, hlavně když se napije. Já se s ním vlastně vůbec nesetkal, ani jsem vo to nestál. Ale dost tam chlastali a dost i řvali. Taky tam byli ti sloužící, co toho dost slyšeli. Tak mi něco naznačili.“

„Díkybohu za Quida.“

„To jo, vděčím mu za život, a to asi vícekrát. Ten nápad Coiffiera je dobrej, jen něco vymyslet.“

„Na to budeme mít čas, teď se musíme bavit o naší rodině,“ mluví dál velmi vážným tónem starší bratr, „Máš naprostou pravdu, jsem na to tady sám. S otcem mám stále větší rozpory, on má moc dobrý srdce, ale já musím myslet na rodinu, abychom vydělali.“

„To se nedivím, vom je dost mimo.“

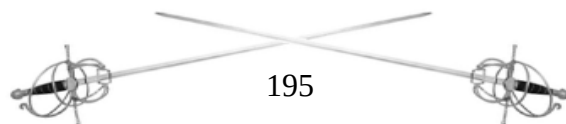
„Není mimo, jen by chtěl všem pomáhat, ale my musíme myslet na naši rodinu. Máme spousty příbuzných, časem přijdou i vaše ženy, tvoje a Victora, pak vaše děti, rodina se zase rozšíří. Ale to teď neřeším, teď musíme využít současný situace.“

„Jak říkal Coiffier. Pane, tomu to myslí. I když je na tom vozíku, pořád mu to pálí.“

„Coiffier se stal dost drsným,“ pousměje se Maurice, „Dost zahořkl na svět, ale nejde se mu divit, když ho ten vrahoun připravil o možnost chodit. Ale má čich na obchody, nebere na nikoho ohledy, v tom bude po svém otci. Teda bere ohledy na nás, možná až moc.“

„Jak tomu mám rozumět?“

„Tohle zůstane jen mezi námi, stejně ti to zítra řekne, až za ním půjdeš. Coiffier vyjednal, že během toho obléhání všechny zisky z prodeje budou jen naše, teda po odečtení nákladů, které budeme muset zaplatit Juanovi. Ale to, co vyděláme, zůstává nám, našemu spolku. Víš ty, co to znamená?“

„Komu nám?“

„Nám čtyřem. Coiffier a my tři, já, ty, Victor. To znamená, že tři čtvrtiny z toho, co na tom vyděláváme, zůstane naší rodině, rozumíš? Moc velkorysé gesto.“

„A vyděláváme?“

„To si ani nedovedeš představit,“ zavrtí hlavou Maurice, „Ty ceny všeho šly strašně nahoru. My to zboží dostali poměrně levně. A prodáváme zatraceně draho. Něco jsme museli dát za hlídání, ale i tak je zisk moc dobrý.“

„A otec Coiffiera a Juan s tím souhlasí?“

„Souhlasí, navíc společnost vydělává na dodávkách královskému dvoru a armádě. Pro ně to není až tak důležité, ale nám to dost pomůže, když máme náklady na ty naše strážce, taky za doktora za léčení a tak. Tohle je moc důležitý.“

„Tak to zírám, Maurici. Tohle je ale vod Coiffiera pěkný, ne?“

„Chová se k nám jako přítel. Musíme si toho vážit. Je nutný, abychom ho dokázali udržet v dobrý náladě, dost často ho přepadá trudomyslnost. Dokud má zájem o obchod, tak je pro nás moc důležitý. Jeho otec je na naší straně, potřebuje nás, abychom se o Coiffiera starali.“

„Jeho otci moc nevěříš, je tak?“

„Etienne, já se v něm nevyznám,“ povzdechne si starší z bratrů, „Dřív mě div neoznačoval za přítele, když Coiffiera pobodali, tak mě ani nepustil do domu. Až zase, když mě potřeboval, abych Coiffiera vytáhl z jeho trudomyslnosti. Ne, nevěřím mu. On je hrozně vypočítavý. Podle mého nám tenhle obchod přihrál, myslím ten prodej během obléhání Paříže, jen kvůli Coiffierovi. Kdyby se mu nedej bože něco stalo, tak už pro něj nebudeme mít velkou cenu. To si jen myslím.“

„Asi máš pravdu. Tak je třeba se zajistit, dokud se Coiffier drží, ne? Ale vypadá dobře, nemyslíš?“

„Vypadá, ale víš ty, kdy se třeba zhroutí? Být odkázaný na zbytek života na to jeho pojízdný křeslo, jen na toho jeho sluhu Michela, to musí být hrozné. Aspoň že může souložit s manželkou, kéž by se jim podařilo zplodit syna, to by mu mohlo vrátit chuť do života. Ale nevím, kdy se může zhroutit. Proto je důležitý ho stále udržovat v dobrý náladě.“

„Tomu rozumím. Co já s tím?“

„Chodím za ním často, bohužel jen někdy skutečně pracujeme, moc často však spíš jen tak kecáme, on vypráví o těch svých snech, co chce dokázat. A mně pak stojí práce. Potřebuji, abys mi pomohl, chodil za ním, zapojil se. Pokud ti to teda tvoje hlava dovolí. Nebo až ti to dovolí, teď odpočívej, jak dlouho bude potřeba.“

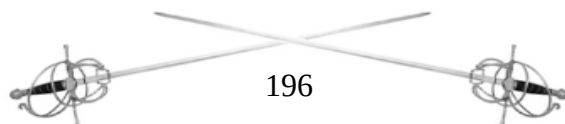
„Díkybohu nemám žádný velký bolesti, tohle zastat můžu,“ přikývne Etienne, „Poslouchej, ty říkáš sny, ale von má dost jasnou představu, co by chtěl dokázat. Myslím s těma společnostmi, co obchodují s Novým světem. Nebo Indií. To přece není zase až tak nemožný, ne?“

„Není, jen se obávám, že je to pro nás moc velké sousto. Pro jeho otce nebo Juana ne, ale pro nás asi ano. Můžeme se na tom přiživit, třeba nějakým menším podílem, ale tohle potřebuje zkušené muže, kteří také mají hodně peněz. Radši bych rozvíjel víc naše vlastní obchody, zaměřil se na Anjou, možná taky na Normandii. Máme tam člověka, kterého jsem dosadil na panství markýzi de Cavarlene, jistě víš, o koho jde.“

„Nejsem hlupák, ne?“

„Možná bychom i tam mohli něco získat. I pro nás osobně. Etienne, nechci, aby to vyznělo špatně, ale musíme se zajistit, pro případ, kdyby se Coiffier zhroutil a už nechtěl dál spolupracovat. Co ty víš, co se takovému postiženému honí hlavou. Může se zbláznit, přestat mít chuť žít, dokonce si na život sáhnout. Mám Coiffiera rád, ale musím myslet na naši rodinu. Ale tohle je opravdu jen mezi námi dvěma, ani s Victorem o tom nemluv.“

„Já tomu rozumím,“ přikývne mladší sourozenec, „Měl jsem teď hodně času přemýšlet, když jsem tam jen tak ležel nebo se nudil. Jsem připravený ti pomáhat, poslouchat tě. To svoje zranění беру jako boží varování, zároveň i druhou příležitost, kterou jsem od něj dostal. Kdybych jí nevyužil, zasloužil bych si, aby se ode mě odvrátil, seslal na mě třeba nějakou nemoc a poslal mě do pekla.“

„Takhle prosím tě nemluv! Moc jsem Boha prosil, aby vás oba uchoval při životě, dal i sloužit mše, modlil se za vás. Děkuji Bohu, že mě vyslyšel a my jsme zase pohromadě. Budeme se taky muset postarat o Victora, aby přestal myslet na tu svoji nešťastnou kouli, co mu ustřelili. Možná, až se zotaví, bychom mu měli najít nějakou ženskou.“

„A může ... když je raněnej ... myslím na tom vocase ...“

„Není to tak hrozné, našťastí ho kulka nezasáhla naplno, jen ho lízla. Podle mého se hojí, ptal jsem se ho, i mu stojí, takže v tomhle je v pořádku, díkybohu.“

„Určitě ho taky rozptýlíme. A zaměstnáme, až bude moct vstát z postele. Co říkal vůbec doktor? Jak dlouho ještě bude muset ležet?“

„Nevím, snad už bude brzo moct začít normálně žít. Jeden čas vypadal moc špatně, měl vysoké horečky a všichni jsme se báli, že nám umře. Ale díkybohu se z toho vyhrabal a rána se mu nezanítila, jako Vincentovi. V jeho případě by to bylo hrozné, buď by skončil úplně vykastrovaný nebo umřel.“

„Až tak vážný?“

„Jeden čas ano. Ale i to je díkybohu za námi,“ pokřižuje se starší bratr, „Ještě jedno se chci zeptat, chceš udělat dneska večeri, na počest svého návratu?“

„Jen to ne!“ vyhrkne navrátillec, „Nic takovýho. Pokud můžu poprosit, chtěl bych to přejít. Není totiž moc co slavit. Určitě jsem vám tady všem přidělal moc starostí. Tak to nějak přejdeme, prostě jsem tady a budeme dělat, jako by se nic nestalo.“

„S tím souhlasím, ale připrav se na to, že se tě budou vyptávat.“

„A co tvoje děti? Quido něco naznačoval, že snad jsou nemocný, nebo co.“

„Díkybohu snad nic vážného. Ale taky stonali, aby toho nebylo málo. Vy dva, děti, matka, Vincent, do toho další raněný. Nebyly to dobré měsíce, z téhle stránky. Naopak, co se týká obchodů, tak to bylo naopak. Sice mám trochu výčitky, protože vyděláváme na utrpení jiných. Teda ne na těch, co nám platí, ty mají peněz dost, ale všude kolem bylo tolik hladu a utrpení. I ti kluci, co vlezli do pekárny a naši strážci je zmasakrovali, měli jen obyčejný hlad. Bylo to dost strašný, Etiene, modlím se k Bohu, aby se už nic takového neopakovalo.“

„Maurici, řekni mi, co mám dělat, a já ti budu pomáhat. Už nebudu držkovat a budu dělat, co mi řekneš. Klidně i studovat, když to bude potřeba. Chci ti pomoc s naší rodinou.“

„Etiene, teď se v první řadě domluv s Coiffierem, ten má dost času a všechno ti vysvětlí. Já tak budu mít víc času na naší pekárnu, musím obnovit zakázky, některé skončily, protože byli naši zákazníci mimo Paříž. Když už o tom mluvím, kdo se vlastně vrátil do Paříže? Mluvil jsi o tom s Quidem nebo Augustem?“

„Mluvil. Quido a pan hrabě zatím zůstávají u pluku, navopak se chystají do Paříže pan baron a pan de Brese, švagři Coiffiera. Teď přijela paní markýza de Almare a taky matka pana markýze. Navopak pan markýz a jeho sestra zůstávají s královským dvorem, ten se ještě nevrací.“

„A co Auguste?“

„Dostal za úkol doprovodit ty dámy do Paříže, pak se má vrátit za paní markýzou de Cavarlene. Pokud s ním chceš mluvit, tak co nejdřív, protože asi brzo zase zmizí.“

„Ne, ne, nepotřebuji s ním mluvit. Spíš mě zajímalo, jestli se tu neobjeví pan hrabě. Už takhle máme starostí dost, i bez něj.“

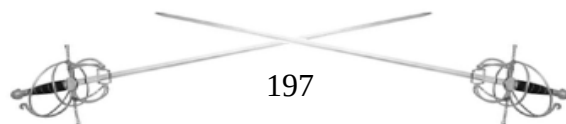
„Tak to opravdu nevím, Quido vo ničem nemluvil. Von sem chodil na výzvědy, ne? Možná zase přijde a něco ti řekne.“

„Pokud se vůbec uvidíme, nechce sem chodit,“ připomene Maurice, „Ty zprávy si umí zjistit i jinak. Ale někdy sem posílal toho Paula, víš, toho kluka ...“

„Vím moc dobře, kdo to je,“ usměje se zlehka Etiene, „Dyť von tam dělal ranhojiče, i mně vobčas tu hlavu převazoval. Dost často jsem s ním mluvil, ale taky byl skoupej na slovo. Ale vobčas něco přece jen pustil.“

„No jistě, já zapomněl.“

„Tak co pro mě máš? Jsem připravený hned pracovat.“

„Vítám tvoje nadšení, ale v nejbližších dnech spíš odpočívej. Tvým úkolem v nejbližších dnech bude navštěvovat Coiffiera, dostat se do obrazu. A taky chodit za Victorem a zkusit ho povzbuzovat. S otcem se ale rozhodně nehádej, nevyčítej mu, co bylo s Quidem. Už tak je na mě s prominutím nasranej, kvůli cenám v pekárně a komu dodáváme přednostně. Nepotřebujeme ještě další bouřku. Můžeš taky povzbudit Vincenta, taky na tom není dobře. A určitě i matku. Jak vidíš, je toho víc než dost. Pak tě začnu využívat i pro naše obchody, musíme zase rozjet tu pekárnu a hlavně se vrátit do paláců, odkud jde největší zisk. Něco zůstalo, ale dost se zpřetrhalo.“

„Všechno udělám, jak mi řekneš. Co sestra? Tam nouzí netrpěli?“

„Ne, ne, dostali, co potřebovali, i ta naše hospoda tak nějak živoří, co ji vede Philibert. Ale taky můžeš sestru navštívit, taky se na tebe pochopitelně ptala.“

„Hlavně, že jste to oblíhání vy přežili. Docela jsem se bál, když mluvil Quido vo nepokojích ve městě, vo hladu, i když mi toho asi zase tak moc neřekl, asi aby mě nerozčiloval. Maurici, já jsem tak šťastnej, že jsem zase tady s váma.“

„Tak to jsme dva. Etiene, když jsem si v jednu chvíli myslel, že jsi mrtvý ... bylo mi hrozně. Pak jsem se bál, abys nakonec stejně neumřel. Etiene, snad nás tohle ještě víc spojí, mě, tebe, Victora. Pokud bych byl zase nesnesitelný, tak mi to řekni. Nechci vás pořád jen poučovat a ...“

„Tiše, Maurici, vo tomhle nemluv, prosím. Zachoval jsem se nevděčně a ... Beru, cos říkal. Začneme znova a líp. Měl si ve všem pravdu, bohužel jsem předtím musel dostat kulku do hlavy, abych si to uvědomil. A Victor přijít vo kouli. Chci ti víc pomáhat, jen nevím, jestli na to mám. Budu pochopitelně klidně nosit i vzkazy, ale když uznáš, že bych něco mohl i zařídit, vzít si na starosti ... Ty ale musíš rozhodnout, co mi můžeš svěřit, abych to neposral.“

„Dost ses už naučil, mnohý můžeš pochytit od Coiffiera. Využij těch návštěv, nech se od něj poučovat, on bude mít radost a ty se něco dalšího naučíš.“

„Dobrá, Maurici, беру to,“ pozvedne pohár Etiene, „Tak si snad připijeme, jen my dva. Nejen na můj návrat, ale taky na vodpuštění a novej začátek. Souhlasíš?“

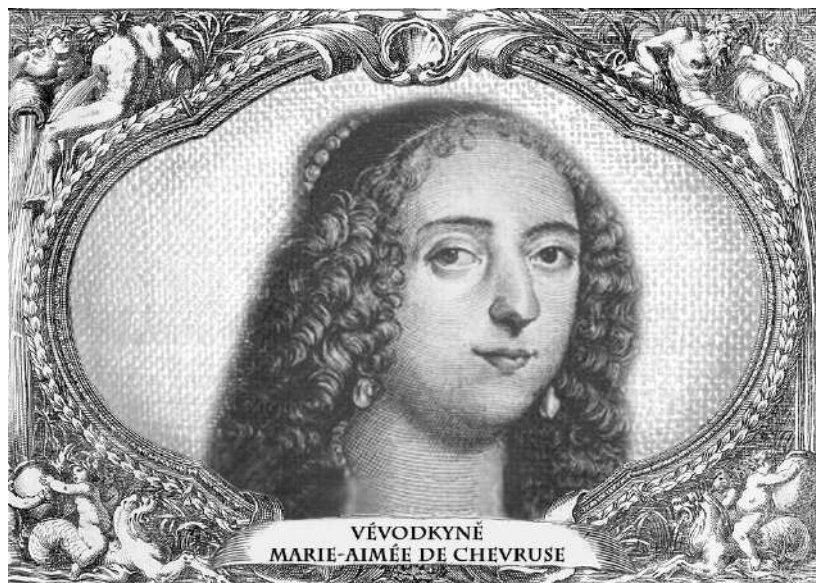
„Naprosto, nic mi neudělá větší radost,“ pozvedne svůj pohárek starší ze sourozenců, „Tak, a teď ti ukážu, co jsme zatím vydělali. Jde o dost zajímavá čísla,“ přidá mírný úsměv.

DŮVĚRNÉ ROZHOVORY

Matka a manželka markýze de Almare nejsou zdaleka jedinými představiteli významných rodů, kteří se v průběhu dubna vrací do Paříže. Již dvanáctého dne tohoto měsíce se objevuje devětačtyřicetiletá vévodkyně de Chevruse, Marie Aimée de Rohan, kterou královna před šesti roky donutila odjet ze země, pravda, s pěkným odstupným. Poslední čtyři roky strávila v Bruselu a nyní je odhodlána svou maličkostí oslňovat Paříž.

Spolu s ní přijíždí i její dvaadvacetiletá dcera Charlotta-Marie, která jako jediná ze tří sester nezasvětila svůj život Bohu, její starší sestra Anna-Marie je jeptíškou v klášteře Pont-aux-Dames, mladší Henrietta slouží v klášteře Jouarre. Mají ještě nevlastního bratra Louise-Charlese, z prvního manželství její matky s vévodou de Luynes, tento sourozenec má za manželku dceru kancléře Seguiera a již ze své krásné matky udělal babičku.

Kromě této velmi obávané intrikánky vjíždí ve čtvrtek patnáctého dubna do Paříže i vévoda d'Orleans se svou suitou. Tento jednačtyřicetiletý králův strýc, a rovněž věčný intrikán, je pařížským lidem oslavován jako hrdina. Bohužel však je také jediným z královské rodiny, který se vrací, zbytek zůstává za branami města. Nepovažuje ho zatím za zcela bezpečné, neboť pan de Gondi a také vévoda de Beaufort stále poňoukají lidi proti královskému dvoru, přes uzavřený smír.

Ve městě již natrvalo zůstává jeho dcera, nazývaná Grande Mademoiselle, neboli Velká Slečna, dvadvacetiletá Anna Marie Louisa. Ta sama přijímá mnoho návštěv a týden před příjezdem otce navštíví i anglickou královnu, kde se setká i s jejím synem vévodou z Yorku. Ten přijel do Paříže od své sestry, oranžské kněžny, u které setrval od doby, co uprchl ze svého vězení v Anglii, kde ho dlouhou dobu drželi odpůrci jeho otce.

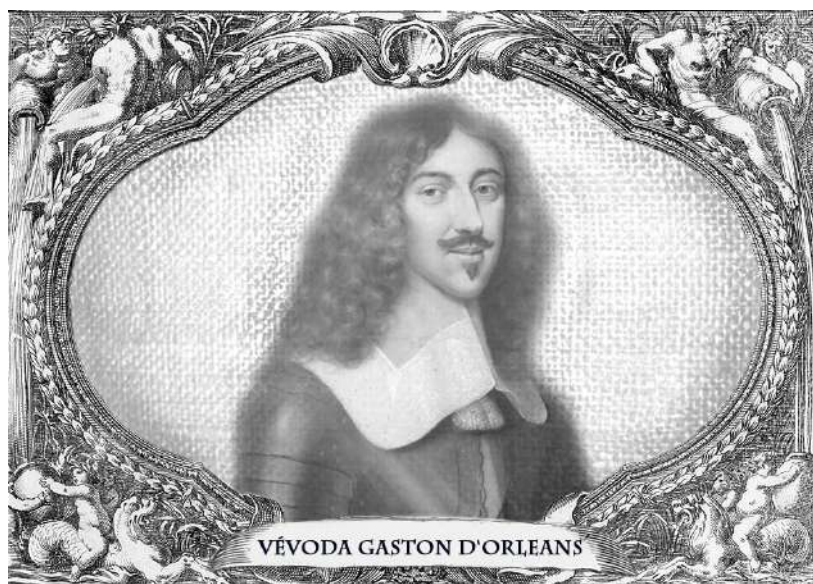
V paláci Almare se koná snídane, které se zúčastní tři dámy, markýza de Almare, hraběnka de Besiere a také baronka de La Solignac.

Kolikrát už takto společně zahajovali nový den, ovšem teď jsou zpátky ve svém pařížském paláci. Přesto není Charlotta dobře naladěná, ač se na návrat tak těšila.

„Drahá, snad se brzo už vrátí i královský dvůr a spolu s ním i váš manžel a můj syn,“ řekne směrem k ní její tchýně.

„Takhle jsem si to nepředstavovala,“ poznamená snacha, „Jen jsme vyměnili místa odloučení. Tak jsem se těšila na Pierra a přitom jsme spolu strávili tak málo času.“

„Však říkám, dvůr se taky brzo vrátí. A předtím sem bude Pierre jezdit,

určitě budou pokračovat jednání,“ chlácholí paní de Besiere manželku svého syna.

„Možná bychom mohli někoho pozvat, pro vaše rozptýlení,“ poznamená paní de La Solignac, ale podívá se spíše na starší z dvou žen, s nimiž právě snídá.

„Já bych vám spíše doporučovala navštívit anglickou královnu,“ nadhodí jinou zábavu Marion Anne.

„Také na to myslím,“ přikývne markýza, „Ale zároveň se toho setkání bojím. Vždyť jí před nedávnem zabili manžela.“

„Právě proto vás ráda uvidí. Jednou se budete muset setkat, první setkání sice bude asi krušné, ale pak přijdete obě na jiné myšlenky.“

„Asi máte pravdu,“ přikývne Charlotta, „Možná bych schůzku opravdu neměla odkládat. Asi požádám pana správce, aby mi zajistil kočár,“ uvažuje nahlas.

„Pokud dovolíte, postarám se o to,“ nabídne se Angelika, „Stejně nemám co dělat, i můj manžel zůstává u armády.“

„Budete velmi laskavá,“ souhlasí markýza.

Snídaně pokračuje v jejich klasickém klábosení, všechny tři ženy jsou poměrně dost výřečné a tak jsou schopné konverzovat téměř o čemkoli. Pravdou však je, že zůstávají zase sami, opět v komfortním prostředí, obklopení velmi úslužným služebnictvem. Jen pan de Mortimer je z urozených pánů přítomen a ten se z jistých důvodů drží velmi decentně v pozadí.

Markýza se následně odebere do svých komnat, hraběnka a baronka ještě setrvávají v salóнку. Zatím zůstávají zde, ač mají k dispozici dům markýzi de Cavarlene. Ale nikdo je odsud nevyhání, když je palác bez svého majitele i jeho sestry.

Zatímco paní de Besiere zůstává u stolku, Angelika se odebere za správcem, aby naplnila slib daný Charlottě. Vráti se za chvíli, podívá se na svou bývalou poručnici.

„Je tady ten Maurice,“ nadhodí.

„Ten Maurice?“ zpozorní starší z žen, „U správce?“

„Ano, asi něco probíraj, možná dodávky pro palác. Já jen, abyste věděla.“

„Možná bych s ním měla promluvit.“

„Nejsem si jistá. Ví toho o nás hodně.“

„Právě proto. Ví toho hodně, třeba by z něj šlo něco vytáhnout. Nepotřebujeme, aby nás pomlouval. Napadá mi, na co by to šlo navléci. Mohli bychom se ho zeptat na panství mé dcery, byl to on, kdo doporučil správce, ne?“

„Mám pro něj zajít? Než odejde?“ zeptá se Angelika a po přikývnutí znovu opustí salónek. Marion Anne se místo toho soustředí a začne přemýšlet, jakou taktiku zvolit pro následný rozhovor. Je rozhodnutá získat na svou stranu své bývalé nepřátele, anebo alespoň zajistit, aby ti zůstávali nestranní a taktně mlčeli.

„Paní hraběnko,“ klaní se hluboce Tissot, snaží se předstírat radost, nedokáže však ze svého obličeje vytěsnit nejistotu, ba až skoro nechut' k tomuto setkání.

„Pane sekretáři, mohu vám tak říkat, jste sekretářem pana hraběte de Godille?“ nasadí velmi vstřícný výraz paní de Besiere.

„Ano, paní hraběnko,“ znovu se ukloní mladý muž, zůstává stát, zatímco Angelika, které ho přivedla, se posadí vedle své starší společnice.

„Náhodou jsem se doslechla o vaší návštěvě v paláci,“ pokračuje stárnoucí kráska v žoviálním tónu, „Napadlo mě využít této příležitosti a zeptat se vás na panství mé dcery. Jak vím, vy jste mé dceři doporučil nového správce a zde přítomná paní baronka ho pomohla uvést do jeho úřadu. Máte nějaké zprávy, jak to tam teď vypadá?“

„Bohužel ne, paní hraběnko,“ snaží se Tissot o příjemný a hlavně klidný výraz své tváře. Je mu jasné, že naznačené důvody jsou zástupné, z čehož je nervózní, tuhle dvojici považuje za velmi nebezpečnou. Má z nich strach a bohužel nedokáže své pocity zcela skrýt.

„Netušíte tedy, jak si tamní správce vede?“ pokračuje stárnoucí šlechtična ve výslechu.

„Bohužel ne, paní hraběnko,“ zopakuje Maurice, cítí však, že taková odpověď není dostačující, proto pokračuje, „Události, které začaly na konci loňského léta a vyvrcholily na začátku tohoto roku, bohužel mnohé záměry odsunuly. Mluvil jsem s vaší ctěnou dcerou, paní markýzou de Cavarlene, o jejím zájmu zvýšit výnosy z jejího panství i navázat obchodní vazby s Paříží. Bohužel již zmíněné události tomu opravdu nijak nesvědčily.“

„Rozumím, pane sekretáři. Vy sám jste zůstal v obleženém městě, jistě jste musel přetpět velmi vážné nástrahy. Jak jsem slyšela, ve městě panoval velký hlad,“ táže se Marion Anne medovým hlasem a s andělským výrazem ve tváři.

„Díkybohu moje rodina tak velkou nouzí netrpěla, paní hraběnko. Ačkoli i naše kuchařka dostala pokyn významně šetřit. Díkybohu jsme získali nějaké zásoby a mohli i dodávat nějaké pečivo do nejvýznamnějších paláců, jako je například palác Almare.“

„Moje tušení mě nezklamalo, pane sekretáři.“

„Vaše tušení?“

„Tušení o vaší schopnosti se zajistit, dokonce bych řekla, i na obléhání Paříže vydělat. Pane sekretáři, není třeba se chmuřit, z mé strany nejde o výtku, naopak, oceňuji schopné muže a vás mezi ně rozhodně počítám.“

„Děkuji za ocenění, paní hraběnko,“ ukloní se nervózní mladý muž, „Bohužel jsem vám nedokázal dát uspokojivou odpověď na vaši otázku, za což se omlouvám.“

„Není třeba, pane sekretáři, chápu vámi zmiňované okolnosti,“ zavrtí velmi lehce a elegantně hlavou paní de Besiere, „Jak jistě víte, strávila jsem teď skoro čtvrt roku na zámku mého syna v Anjou. Při té příležitosti jsem měla možnost hovořit se správcem zámku, mimo jiné i o sousedních panstvích. On velmi ocenil, jaký obrovský rozkvět učinilo panství pana hraběte de Godille, což je nepochybně velká zásluha i vás, jeho sekretáře, který se panu hraběti stará o jeho majetek.“

„Pan hrabě má v Anjou svého správce.“

„Ano, ano, také velmi mladý muž, také velmi schopný. Jistě by však nedokázal tolik, kdyby mu nedocházely peníze od vás,“ nemění výraz svého obličeje Marion Anne, „Ne, ne, není třeba být skromný, pane sekretáři. Zde jste odvedl opět výbornou práci, jak jsem se mohla přesvědčit na vlastní oči.“

„Prohlídla jste si zámek pana hraběte?“

„Ano, dokonce mě na této prohlídce pan hrabě osobně doprovázel. Byla jsem mu velmi vděčná za jeho pozvání, za jeho velkou vstřícnost i doprovod. Zámek je opravdu skvěle vybudován, upoutala mě i výzdoba, kterou vytvářejí místní mladí umělci, kteří sice nemají velkého věhlasu, ale talent jim upřít nelze. Prošla jsem se i tou zajímavou štolou, co jste vybudovali pod zámkem a která vede do lesní zahrady. Velmi se mi prostředí zámku líbilo,“ říká paní de Besiere s velkým zaujetím, ovšem její host spíše přemýšlí, co má toto vše znamenat, proč mu o tom vypráví.

„Bohužel jsem již delší čas na zámku nebyl,“ řekne jen, nenapadne ho nic lepšího.

„Pane sekretáři, jistě víte o panu hraběti mnohé,“ pokračuje Marion Anne líbezným hlasem, „Proto vám jistě také neuniklo opětovné navázání vztahu mé dcery a pana hraběte. Ano, ano, nemusíte nic říkat, z vašeho výrazu je patrné vaše povědomí o tomto. Jsem velmi ráda, jak se daří napravit mnohé křivdy a nedorozumění, které v minulosti nastaly.“

„Nedorozumění?“ vyhrkne on s výrazem málem znechucení, vzápětí však svého vyjádření i výrazu lituje, bohužel již nelze nic z toho vzít zpět.

„Chápu vás, pane sekretáři,“ nezmění se naopak výraz paní de Besiere, „Mezi námi si přece nemusíme nic namlouvat. Znáte velmi dobře všechna tajemství naší rodiny, znáte také všechna tajemství mé i zde přítomné paní baronky,“ říká a jemu běhá mráz po zádech, „Musím ocenit vaši zdrženlivost a váš takt, kdy jste si všechna zjištění ponechal pro sebe, respektive je sdělil pouze panu hraběti a mému synovi.“

„Chcete mluvit o minulosti, paní hraběnko?“ je Maurice celý pobledlý a cítí, jak se mu chvějí ruce.

„Ráda bych mluvila o budoucnosti, pane sekretáři,“ zavrtí Marion Anne hlavou, „Naskýtá se možnost napravit staré křivdy, pro moji dceru a pana hraběte pak příležitost naplnit svůj vztah. Jistě i vás napadlo něco podobného, když je teď pan hrabě vdovcem a má dcera vdovou.“

„Až tak?“ hlesne jen Tissot.

„Pane sekretáři, spoléhám na vaši diskrétnost, co nyní řeknu, je určeno pouze vašim uším. S tím sňatkem už souhlasí téměř všichni.“

„Téměř všichni?“

„Ano, pan hrabě, můj syn, já jsem jeho nadšenou podporovatelkou a nic mi neudělá větší radost, než když k tomuto svazku dojde. Již jen zbývá souhlas mé dcery, ve které stále přetrvávají jisté předsudky z minulého nepovedeného manželství. Ale pevně věřím ve šťastný konec.“

„Paní hraběnko, promiňte mi mou smělost, ale chci se zeptat, proč mi o tom říkáte?“ není Maurice schopný zakrýt svou hroznou nejistotu.

„Pane sekretáři, jsem si dobře vědoma vašeho postavení, vašich znalostí i vašeho přínosu pro hospodaření pana hraběte. Ale nejen pro něho. Mé dceři jste zajistil nového správce na její panství a jistě spolu s ním zvednete příjem z něj. Se zdejším správcem čile obchodujete, což naplňuje pokladnici mého syna. Vaše napojení na pana de Saint-Grevy osobně, i přes jeho syna, je velmi významné. Je tak těžké pochopit můj zájem o vás?“

„Chcete snad, abych ...“, málem se zděsí Tissot.

„Bylo by to tak nelogické? Zvláště pokud by se opravdu sňatek uskutečnil a z nás se stala rodina? Nebo snad máte nějaké výhrady?“ dívá se stárnoucí kráska bezelstně na mladého muže, který se kroutí jak had a nedokáže skrýt, jak je tímto rozhovorem konsternován.

„Nevím, asi by nebylo, jen ...“

„Ano, pane sekretáři? Prosím, vyjádřete svůj názor.“

„Jen se obávám o komodity, teda o druh obchodu a výrobky ... tam v Besiere a tady ...“, zakoktá se Maurice.

„Ach ano, rozumím,“ rozesměje se srdečně, nicméně nikoli příliš vyzývavě Marion Anne, „Chápu vaše rozpaky, pane sekretáři. Přičítám je vašemu taktu, kdy nechcete vyjádřit své pohoršení nad některými aktivitami v Borgogne. Ale určitě dobře víte, že jsme se všichni od těchto nepřilíš vhodných aktivit odpoutali, zvláště potom, co jste o nich referoval mému synovi. Ne, ne, prosím, to není žádná výtku, pane, naopak pochvala, svou práci děláte vy a vaši lidé opravdu skvěle. Však jsem vám již děkovala za vaši diskrétnost.“

„Paní hraběnko, snažím se pochopit svou přítomnost zde ...“

„Pane sekretáři, v žádném případě vám nechci nic vyčítat, naopak, chci vyjádřit své uznání. Jak sám nejlépe víte, již mnoho let zachovávám zdrženlivost a dodržuji dohody s mým synem. Již nemám žádné své vlastní zájmy, s výjimkou hospodaření na panství Besiere. Vy sám dobře víte o pravdivosti mých slov,“ říká stárnoucí šlechtična rozhodným hlasem.

„Paní hraběnko, mohu jen konstatovat jediné. Vše, co jsem se kdy dozvěděl, je ukryto hluboko v mé mysli a nikdy o tom s nikým nemluví.“

„Tím jsem si jistá, pane sekretáři. Nicméně máte stále jisté pochybnosti, což je ale pochopitelné. Jsem si také vědoma vašeho významu. Pro pana hraběte představujete nesmírně důležitou osobu, která spravuje jeho majetek, můj syn vám naslouchá, i díky vašim zprávám, které zjišťujete pro státní správu. O této vaší činnosti naopak zase zachovávám mlčení já i všechny osoby mě blízké,“ pohlédne paní de Besiere na baronku, která se stále stejným kamenným výrazem přikývne.

„Za tuto vaši diskrétnost jsem vám vděčný,“ odpoví Tissot snad až se zbytečným ironickým přízvukem, což si vzápětí uvědomí, obě sedící ženy však nedají cokoli najevo.

„Pane sekretáři, ráda jsem vás poznala,“ říká se stále stejným vstřícným výrazem Marion Anne, „Určitě spolu nehovoříme naposledy.“

„Bylo mi velkým potěšením, paní hraběnko, paní baronko,“ uklání se Maurice.

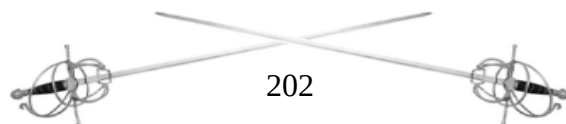
„Můžete jít, pane sekretáři,“ pokyne rukou paní de Besiere.

Tissot se ještě jednou ukloní a poté nejistým krokem opouští místnost. Zatímco Marion Anne zachová klidný výraz, ve tváři Angeliky se objeví náznak zlosti.

„Když si vzpomenu, co všechno von a jeho lidi způsobili,“ poznamená.

„O to důležitější je, aby byl na naší straně,“ opáčí s klidným výrazem starší z žen.

„Bylo dobře s ním vůbec mluvit? Určitě o tom bude vykládat kde komu. Copak jste neviděla, jak se bojí?“

„Vždyť šlo jen o přátelskou rozmluvu a jemné připomenutí, že nejen on ví vše o nás, ale také my o něm. Nemá důvod nám škodit.“

„Nemá? Třeba vašemu synovi radil, aby nepřijal Baptista jako podkoního, dokonce mu to pak sám přiznal a on to zase řekl nám.“

„Vidíš, další důvod, proč s tím měšťákem dobře vycházet. Nemusím ho mít ráda, ale můžu s ním spolupracovat, když se nám to vyplatí. Má napojení na ty nejbohatší obchodníky a k tomu využívá špióny toho Itala, nebo spíš pro něj pracuje.“

„Pokud jste se s ním chtěla sblížit, tak se to moc nepovedlo,“ ušklíbne se paní de La Solignac, „Vypadal dost vyděšeně, měl z vás strach.“

„Taky jsem si všimla, proto jsem rozhovor ukončila dříve, než jsem chtěla. Měla jsem zájem se s ním domluvit, bohužel asi bude třeba víc času.“

„Možná nebyl nejlepší nápad s ním mluvit.“

„Nemyslím si. Je to jen ustrašený měšťák, v tom mě zklamal. Ale co od měšťáků chtít. Oblékají se jako my, hrajou si na nás, ale jinak jim chybí všechno,“ mluví pohrdavě paní de Besiere, „Noblesa, úroveň, prostě všechno. Bohužel ale mají peníze, nebo vědí, jak je získat.“

„Jenže tenhle měšťák může být nebezpečný. Ví toho na nás až přespříliš.“

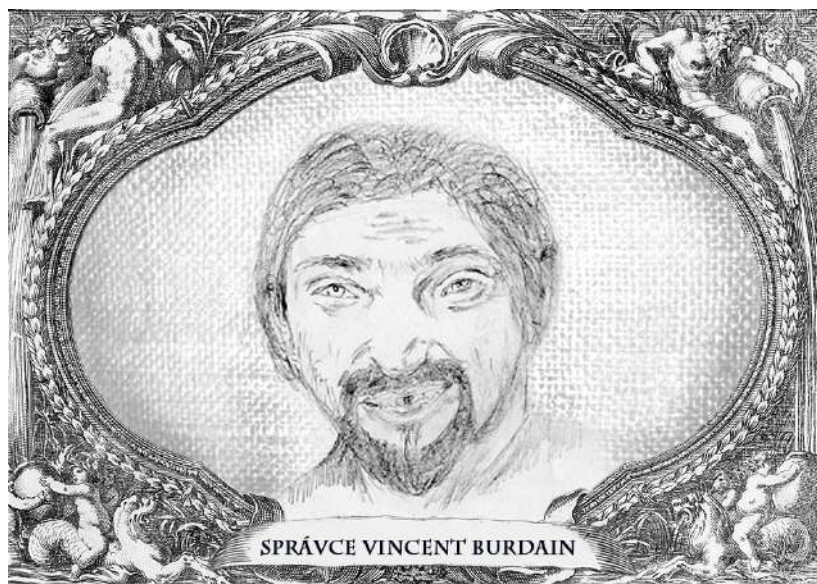
„Což si nechá pro sebe, ve vlastním zájmu. Neudělá nic, co by bylo proti přání jeho pána nebo i mého syna. Aspoň má o čem přemýšlet. Třeba i on přijde na to, že bude lepší s náma spolupracovat. Pokud dokáže zařídit peníze pro hraběte, pro mého syna i mou dceru, proč by nemohl pomoci i nám? Až si hrabě vezme moji dceru za manželku, bude vše ještě jednodušší.“

„Vezme si ji? Nezdá se, že by vaše dcera byla vidinou sňatku nadšená.“

„Ale ona se nakonec poddá,“ řekne rozhodně starší z žen.

„I kdyby. Co bude pak? Co se změní? Paní hraběnko, vůbec nevím, co vlastně chcete dosáhnout. Nebo už opravdu jen chcete zestárnout vedle svých vnuků?“

„Angeliko, všechno se změnilo,“ podívá se velmi upřeně Marion Anne na svou mladší společnici, „Sami už nezmůžeme nic. Jen v rámci naší rodiny. Za pomoci mých dětí, ale třeba taky hraběte de Godille nebo právě toho měšťáka, co tady před chvílí byl.“

„Měli jsme ale přece taky naše plány. Stále ještě máme nějaké zájmy, ne? Které nám vydělávají peníze, ačkoli jsme to nechali všechno na Geoffrim a Carlovi.“

„Teď by nebylo vůbec vhodné se k tomu hlásit. Musíme zachovávat naprostou zdrženlivost.“

„Tomu rozumím, udělám, co si budete přát. Jen bych ráda někam postoupila. Vy i já jsme pořád jen někde zavřený, nechodíme do společnosti.“

„Angeliko, ty a tvoje nová rodina jste již získali dost. Tvoje netrpělivost není na místě. Doporučuji ti zdrženlivost. A nezapomínej, náš osud je teď spjatý s mými dětmi. Můžeme

jim pomoc vybudovat významný rodinný klan, ale oni musí být ti, kdo budou vidět. My jim můžeme jen radit, popostrčit je.“

„Tak jako chcete popostrčit svou dceru do svatby s tím hrabětem?“

„Například. Důvěra dětí v mou osobu je velmi křehká, možná i podmíněná. Ten hrabě mi pořád nevěří, co si myslí ten měšťák, si sama viděla před chvílí. Chci získat důvěru svých dětí a v jejich závěťti dožít svůj život.“

„Opravdu? Už nechcete sama být středem pozornosti?“

„Nejsem v postavení, abych něco takového mohla dosáhnout. Moji bývalí přátelé již většinou nemají velký vliv. Naopak mnozí moji nepřátelé ho mají. Královna mě nenávidí, to samé vévodkyně de Condé. Mazarina jsem chtěla nechat zabít a on to minimálně tuší. Můžu být ráda, že jsem zpátky se svou rodinou. Tobě doporučuji, abys přemýšlela podobně,“ povstane hraběnka a dá najevo, že rozhovor právě skončil.

Tissot mezitím dojde zpět do pracovny správce Vincenta Burdaina, který právě hovoří se svým sedmnáctiletým synovcem Julesem Perronem, který mu dělá něco na způsob písaře či pomocníka. Je synem jeho sestry, která má ještě devatenáctiletou dceru Kateřinu.

„Julese znáte, myslím,“ podívá se Burdain na hosta, ten vstoupil bez ohlášení.

„Ano, již jste mi ho představoval,“ přikývne tázaný.

„Dobrý den, pane Maurici. Velice mě těší,“ ukloní se lehce mladíček, má bezvadné vychování, je úslušný jako jeho strýc a velmi dobře

vzdělaný domácími učiteli.

„Potěšení je i na mé straně. Vychováváte si svého nástupce, pane Vincente?“ zeptá se Tissot.

„Kéž by, pane Maurici. K tomu ale mnohé schází,“ zamrká správce, „Za prvé se ještě nechystám na odpočinek. Za druhé se ještě musí mnoho naučit. A především, nakonec musí přesvědčit pana markýze, získat si jeho důvěru. Ale nezastírám, jde o mé tajné přání.“

„Taky se snažím zaučit své bratry,“ zachvěje se při této vzpomínce host.

„Vím, vím, díkybohu za návrat vašeho bratra, pan Auguste mi o tom řekl,“ přikyvuje Burdain, pak se otočí na svého synovce, „Julesi, nech nás teď o samotě, později tě zavolám.“

„Ano, strýčku,“ odpoví mladík, pak se hluboce ukloní hostu, „Pane Maurici, jsem velmi rád za naše setkání,“ dodá a vcelku elegantní chůzí místnost opustí.

„Beru ho skoro jako vlastního syna,“ řekne správce, jen co mládenec za sebou zavře dveře, „Pane Maurici, co vám proboha chtěla?“ změní se jeho výraz i se zvýší frekvence mrkání.

„To kdybych věděl,“ posadí se do křesla Tissot.

„Neřekla vám, co chce?“

„Mlela něco o spolupráci, o naší spolupráci, o správci pro její dceru. Ale nejsem si jistý, co vlastně chtěla,“ říká po pravdě mladší a také přeci jen klidnější z obou mužů, byť i on má nervy na pochodu.

„Nevyhrožovala vám snad.“

„Vyhrožovat?“ usměje se Tissot, „Milejší už být nemohla. Stále se usmívala, mazala mi med kolem huby, jako jak jsem úspěšný, jak si mě váží. Ale nemám z toho dobrý pocit.“

„Je hrozně vypočítavá mrcha,“ ztiší teď podvědomě hlas Burdain, „Sice je teď milou babičkou, ale to je jen přetvářka, věřte mi.“

„Zatím všechny dohody se svým synem dodržuje, pokud vím.“

„Dodržuje, protože jí nic jiného nezbyvá. Chce se vetřít zpátky ke svým dětem, které jsou úspěšné. O to jí jde. Ale jinak je to zlá ženská, v tom se změnit nemohla. Vždycky se dokázala přetvařovat, věřte mi, já ji znám bohužel už moc dlouho.“

„Vy jste jí ještě neodpustil, že?“

„Odpustil? Pane Maurici, vždyť chtěla zavraždit moji rodinu. Kdyby tenkrát pan hrabě ty vrahy nezastavil, tak ten chytrý mladík Jules by byl mrtvý, a asi i jeho sestra, kdoví, co by s ní předtím dělali. Hrůza. Proč jen nezůstala na tom zámku. Teď se roztahuje tady a já se klepu strachy.“

„Vám snad vyhrožovala?“

„Ani náznakem, ani náznakem,“ říká vzrušeným hlasem správce, „Chová se mile, stejně jako dneska k vám. Ale já ji znám!“

„Co jsem slyšel, tak ona se nemstí. Vždy koná vše jen tak, aby jí to přineslo užitek. Vy ji znáte líp, možná tohle není pravda.“

„Což o to, tohle asi pravda bude,“ zamyslí se Burdain, „Jenže když se jí to hodí, když z toho má užitek, nezaváhá ani minutu, pane Maurici, a klidně nechá někoho zavraždit. Vydírá, vyhrožuje, prostě hrůza. Však víte sám.“

„Podle toho, co o ní říkáte, se jí ale teď není třeba obávat, ne? Nyní, když se snaží přesvědčit své děti o své proměně, o své lásce k nim.“

„Snad. Ale pane Maurici, my jsme jen úředníci, vy měšťan. Což v jejich očích není téměř nic. Možná u pana markýze ne, ale u jiných? A my taky moc víme, moc ošklivých věcí víme. Což by se nejen jí nemuselo časem líbit.“

„Pane Vincente, nestrašte mě, už takhle mám nahnáno,“ zachvěje se Tissot, on toho ví přece mnohem víc než ten mrkající mužík.

„Možná opravdu plaším zbytečně,“ povzdechne si správce, „Ale já prostě z ní mám strach. Z jejího pohledu jsem jí připravil o peníze, to mi nemůže nikdy odpustit. Tím jsem si jistý. Ale já tehdy jinak přece jednat nemohl, když přišel její syn a také si to přál pan kardinál,“ náhle se ulekne, poslední větu asi říkat neměl.

„Nebojte se, pane Vincente, znám mnoho tajemství, tohle také zůstane jen v mé hlavě.“

„Pak si na ní dávejte zatracený pozor, když v ní nosíte tolik tajemství,“ zabručí hostitel a jeho hostu přeběhne mráz po zádech.

„Od chvíle, co mi chtěli vydrancovat dům, chodím vždy se dvěma strážci,“ řekne tiše Tissot.

„Já vím. Pořád se nezjistilo, kdo je na vás poslal a kdo pobodal mladého pana Coiffiera?“

„Bohužel ne.“

„Nemohla třeba ...,“ nedokončí větu Burdain.

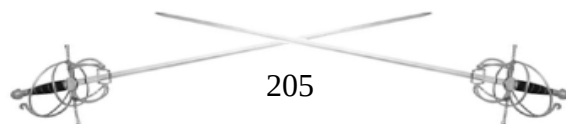
„Myslíte hraběnkou? Nemyslím si, to by nedávalo smysl. Naopak, bylo by to z její strany krajně hloupé, když se snaží přesvědčit své děti o své pokoře, o tom, že z ní už strach mít nemusejí. Z toho ji opravdu nepodezírám. Bohužel jsme nepřišli na to, komu jsme s Coiffierem ublížili, či snad komu jsme přebrali nějaké zákazníky. Věřte mi, často nad tím přemýšlím, ale všechna podezření nikam nevedou,“ říká smutným hlasem host.

„Asi máte pravdu, ale dobrý pocit z ní nemám,“ konstatuje suše správce, pak se rozhodne tuhle kapitolu uzavřít, „Pane Maurici, budeme pokračovat? Pokud si vzpomínám, ty dodávky jsme probrali. Teď jde o ty peníze, které máme vložené v tom bankovním domě. Díkybohu vaše zprávy, respektive varování od pana de Saint-Grevy, nás ochránilo, když se všechno minulý rok zhroutilo. Ale pořád máme nějaké pohledávky.“

„Máme, ale to jsou pohledávky proti konkrétním věřitelům. Po pravdě, taky o tom mnoho nevím, tímto se zabývá pan de Saint-Grevy a pan Juan. Ale možná bych měl pro vás jednu nabídku, zatím poněkud neurčitou, ale do budoucna možná výhodnou.“

„Pak povídejte,“ zableskne se v očích Burdaina, jako vždy, když vycítí možnost zisku.

„Už jsem vám kdysi naznačil zájem mého přítele Coiffiera o vstup do těch zámořských společností. Stále spolu o tom hovoříme. Ovšem na něco takového sami nestačíme.“

„Nestačíte? Nebo budete potřebovat vstupní peníze?“

„Tak nějak. Nevím, zda o to bude mít zájem pan de Saint-Grevy, možná svého syna podpoří. Pokud bychom do toho ale šli, a nějaké konexe máme, pak by možná bylo výhodné, kdybychom získali také nějaké akcie, cenné papíry, úpisy. Víte, jak ty společnosti fungují.“

„Něco o tom vím,“ přikývne správce, „Dokonce tam vidím budoucnost. Musel bych ale promluvit s panem markýzem, něco takového bych bez jeho vědomí ... chápete jistě.“

„Zatím o tom s nikým nemluvte, pokud mohu poprosit. Jednáme s Coiffierem a jednou významnou osobou, pokud by to bylo aktuální, jistě bych vám dal vědět. Jen jsem vám o tom řekl, abyste si případně o těch společnostech něco zjistil, a abych já zjistil, zda to rovnou nezavrhujete.“

„To určitě ne,“ řekne rozhodně Burdain, „Tam je budoucnost a jsou tam i peníze. Nový svět má ohromné možnosti, stejně jako obchody s Indií a tou oblastí kolem. Není ale asi lehké mezi ty lidi proniknout.“

„Určitě není, ale my máme jistou možnost, jak jsem se zmínil. Nezastírám, i díky jménu Coiffierova otce. Tohle je ale úplně o něčem jiném, než o mé pekárně či dodávkách do Paříže.“

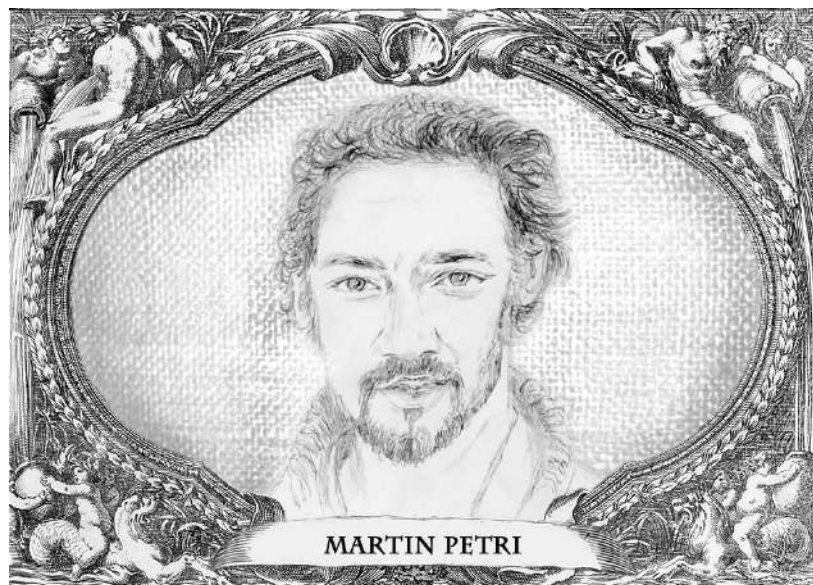
„Tak to určitě, pane Maurici. Vy jste ale mladí, draví, myslí vám to. Ne, ne, tohle není pochlebování, nemusíte se tak usmívat. Myslím to vážně. Už jsme společně něco vydělali, ne? Pokud by se něco takového naskytlo, pane Maurici, se mnou můžete počítat. Jen bychom museli společnými silami přesvědčit pana markýze, pokud by bylo třeba větších peněz.“

„Společnými silami?“

„Na vás hodně dá, vždyť za ním často chodíte, do jeho pracovny. Tam jen tak někoho nezve, vlastně skoro nikoho,“ usmívá se teď uznale správce.

„Pane Vincente, uvidíme, jestli se trochu uklidní situace a bude čas se tím zabývat. Teď jsme měli trochu jiné starosti.“

„Já vím, a jistě ne starosti nepříjemné,“ objeví se ve tváři Burdaina poťouchlý úsměv, „Jen nechte, nejsem dnešní a umím taky počítat. Málokdo měl tolik zásob jako vy. Ale nezávidím vám, výdělek vám přejí. Jen to ale potvrzuje moje slova, vy se umíte otáčet, pane Maurici.“

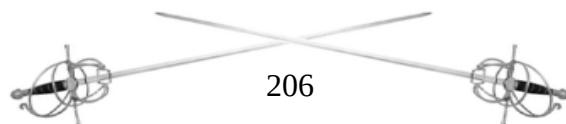
„Od muže jako vy mě takový kompliment velmi těší,“ rozjasní se tvář hosta, na chvíli zapomene na svoje další starosti, „Pane Vincente, pojďme teď dokončit naše přízemní obchody,“ navrhne a jeho přání je přijato.

Markýza de Almare nastoupí do připraveného kočáru, který doprovází šest Švýcarů pod velením Martina Petriho, k tomu se do sedla vyhoupne i pan de Mortimer. Ten je za tuhle službu rád, alespoň načas zažene nudu. Nepojedou daleko, neboť anglická královna Jindřiška stále pobývá ve vyprázdněném Louvre, kde získala svůj dočasný azyl ve své vlastní domovině.

Charlotta se necítí dvakrát dobře, neboť poprvé spatří svou královnu od chvíle, kdy se ta dozvěděla o smrti svého manžela. Lord Jermyn ji vítá s radostí, slíbí hned svou paní spravit o nečekané návštěvě a slibuje brzké přijetí. V čemž se nemýlí, zanedlouho vede markýzu do místnosti, kde v křesle sedí Jindřiška a vedle ní postává patnáctiletý mladík, dobře stavěný, nad jehož krásnou tvář bují hustá hříva.

„Paní markýzo,“ pokyne své příležitostné dvorní dámě královna.

„Vaše Veličenstvo, Vaše Výsosti,“ přistoupí blíže paní de Almare.

„Již jste se vrátila do Paříže? Váš manžel říkal o vašem pobytu na jeho zámku v Anjou.“

„Ano, již jsme se vrátili. Zámek poskytl mému synovi lepší prostředí, než nezařízený a velmi studený královský zámek v Saint-Germain.“

„Poznáváte Jamese?“ otočí se matka na svého syna, který je druhorozeným a tedy prvním po svém bratrovi na uprázdněný královský trůn. I když se vlastně narodil až jako čtvrté dítě a třetí chlapec v pořadí, skutečný prvorozený syn Charles-Jacques však zemřel v den svého porodu.

„Ano, ačkoli se velmi změnil,“ usměje se mile na náhradního následníka trůnu Charlotta, „Je z něho již dospělý muž.“

„Jsem šťastná z jeho příjezdu, nějaký čas strávil u své sestry,“ snaží se Jindřiška zachovat radostný výraz ve tváři, „Předtím bohužel musel přestát krušné časy v zajetí našich nepřátel.“

„Vím o tom.“

„Nerad o tom mluvím,“ ozve se teď princ a usměje se na šlechtičnu, „Já si také na lady Charlottu velmi dobře vzpomínám.“

„Lady Charlotta je již paní markýzou de Almare,“ upozorní královna.

„Pan se omlouvám, paní markýzo,“ ukloní se lehce chlapec a vykouzlí na své pěkné tváři úsměv.

„Netřeba, Výsosti. Slyším na obě oslovení.“

„Jsem moc ráda, že jste za námi přijela,“ podívá se na šlechtičnu Jindřiška, „Pokud budete teď v Paříži, budeme se moci těšit z vaší přítomnosti častěji?“

„Velmi ráda sem budu chodit, Veličenstvo, pokud to bude vašim přáním.“

„Jak jinak, paní markýzo. Jsem tu stále tak opuštěná,“ zalesknou se královně oči, „Teď mám u sebe alespoň svého Jamese. Budu ráda za vaši přítomnost, jak nejčastěji vám to vaše povinnosti umožní.“

„Moje povinnosti?“ usměje se poněkud bolestně Charlotta, „Byla jsem teď čtvrt roku na zámku mého muže, těšila jsem se na shledání s ním. On však zůstává s královským dvorem a já jsem opět sama, v odloučení v Paříži.“

„Rozumím vám. Vy se však můžete těšit, neboť váš manžel za vámi

jistě přijede. Mně již taková útěcha je odepřena.“

„Vaše Veličenstvo, moc se omlouvám,“ ulekne se paní de Almare, „Bylo ode mě necitlivé o tom mluvit. Snad mi Vaše Veličenstvo promine.“

„Vy přece za nic nemůžete,“ zavrtí hlavou Jindřiška, „Musím přijmout boží vůli, byť je pro mě neobyčejně trýznivá.“

„Matko, odkaz našeho otce žije v nás,“ ozve se teď princ, v jeho slovech je cítit nejen smutek, ale i zloba a odhodlání, „Oni nezvítězili natrvalo. Můj bratr je teď králem a jednou usedne zpět na trůn, kterého se zmocnili ti vrazi a barbaři.“

„Máš pravdu, synu,“ podívá se usouzená žena vdova na svého potomka láskyplným pohledem, „Modlím se za vás, za svoje děti, za tebe, Karla, ale i další dva vaše sourozence, které jsou stále v rukách těch ničemníků. Snad k nám bude Bůh milosrdnější než byl k mému muži,“ opět se jí lesknou oči, nicméně se ovládá a svou bolest drží ve svém nitru.

„Vaše Veličenstvo, moc mě mrzí, že jsem svoji poznámkou připomněla tyto hrozné události.“

„Nemusíte se omlouvat, Charlotto,“ zavrtí hlavou královna, „Jsem toho stále plná a kdyby mi ty hrozné události nepřipomněla tato vaše poznámka, vybavila bych si je při jakékoli jiné. Nemohu zapomenout.“

„Jak jste spokojená ve Francii, paní markýzo?“ rozhodne se James změnit téma, „Možná zde budu také trávit nějaký čas,“ dodá, čímž vše pokazí.

„Nemohu si stěžovat, Výsosti. Mám velmi pozorného a pozoruhodného muže, mám veškeré pohodlí a také mám svého malého syna. Lidé jsou ke mně přátelští. Zdají se mi zde uvolněnější, než v naší domovině.“

„Paní markýza mluví pravdu, Jamesi,“ přikývne Jindřiška, „Její manžel je opravdu pozoruhodný mladý muž, velmi vzdělaný a chytrý. Určitě budu ráda, když se s ním seznámíš. Ale můžeš využít přítomnost paní markýzi, hovořit s ní zdejším jazykem a poptat se jí na některé zdejší zvyky.“

„Hovořím dobře francouzsky,“ odpoví princ ve vzpomínaném jazyce.

„Opravdu, Výsosti,“ usměje se paní de Almare, též v rodném jazyce svého chotě.

„Nikdy není na škodu řeč zdokonalovat,“ přejde do francouzštiny i královna, v čemž pokračuje i nadále, „Paní markýza je také velmi dobře vzdělána a jistě spolu naleznete mnohá témata, o kterých si budete moci pohovořit. Sice nás tady nevidí příliš rádi,“ usměje se bolestně, „ale nic jiného nám nezbyvá, než tento azyl přijmout.“

„Francie má mnoho svých problémů a také vede stále válku se Španělskem,“ rozhodne se markýza podpořit svoji novou vlast, „Oni se bojí, aby se nezapletli do dalšího konfliktu. Také nemají moc peněz, pokud vím. Proto jsou tak zdrženliví k podpoře, o kterou žádalo Vaše Veličenstvo i váš syn Karel.“

„Vida, Charlotto, hájíte svého muže, který je zde diplomatem,“ poznamená Jindřiška, ale tváří se stále mile, „Což je jistě od manželky správné. Já bohužel tak smířlivá být nemohu.“

„Nejen Francie se k nám otáčí zády, matko,“ připomene princ z Yorku.

„Pravda, všichni se tak chovají. Ale oni na to doplatí sami. Tady už také někteří věrolomníci rebelují, jak dobře víš, synu. Už i tady se prolévá krev, dokonce hodně krve, jak nám ukázal pan de Condé, díkybohu setrvávající na straně dvora, na rozdíl od svých sourozenců.“

„Možná se budeme muset brzo stěhovat za sestrou,“ řekne s jistou ironií v hlase James.

„Možná, synu. Ale o tom rozhodne Bůh. Pokud budeme v Paříži, musíš využít každé příležitosti se vzdělávat, zdokonalovat. Musíš být oporou svému bratrovi králi, na kterém teď leží velké břímě, v jeho mladém věku. A kdyby si ho Bůh snad povolal také k sobě, musíš být připravený nastoupit na jeho místo a dále hájit odkaz a čest svého otce,“ říká Jindřiška snad až moc pragmaticky, ona však již je částečně

otupělá a nedokáže se zbavit strachu o svého staršího syna Karla, obává se, aby v boji s rebely také nepřišel o život. Bud' hrdinně v nějaké bitvě nebo potupně na popravišti.

„Jsem a budu připravený, matko,“ řekne mladík sveřepě.

„Obdivuji vás, Vaše Veličenstvo, obdivuji i oba vaše syny. Zároveň s vámi všemi soucítím. Je mi moc líto, že sama nemohu více pomoc. Ani můj manžel, který se tím také trápí,“ tváří se smutně paní de Almare.

„Charlотно, všichni děláme, co můžeme, bohužel proti boží vůli nic nezmůžeme. Vy jste teď byla delší čas na zámku vašeho muže, se svým synem. Co kdybyste nám o tom vyprávěla? Vy i James si vezmete židle, posad'te se a budeme si povídat,“ vyslovuje své přání královna, „Necháme za dveřmi protokoly a popovídáme si jako staří přátelé. Však si jistě i můj syn na vás pamatuje, kdy jste v lepších dobách se svým otcem chodila k našemu dvoru.“

„Velmi ráda,“ souhlasí markýza, zatímco lord Jermyn a samotný princ jdou pro židle, aby byl pokyn opuštěné královny naplněný.

RODINNÁ RADA

O několik dní později v podvečer zastavují na dvoře paláce Almare dva kočáry, obklopené houfem jezdců. První z nich patří markýzi de Almare, druhý jeho sestře markýze de Cavarlene. Ta má po svém boku svého syna, je poněkud pobledlá a necítí se dvakrát dobře. Spolu s nimi se vracejí i všichni sloužící, kteří je doprovázeli při lednovém útěku z Paříže.

Největší radost z příjezdu pochopitelně projevuje Charlotta, která vrhá na svého manžela zamilované pohledy, on jí je vrací o poznání zdrženlivěji. Nejprve nastane v paláci zmatek, který postupně utichá, jak se nově přijedší rozejdou do svých komnat. Žádná společná večeře se však nekoná, místo toho svolá Pierre do salónku malou rodinou radu, na kterou k jejímu překvapení přizve i svou manželku. Tak se on sám ocitá v obklíčení tří žen.

Služebnictvo jim pomůže se usadit, dá na stůl menší občerstvení a na výběr několik nápojů, pak je vykázano za dveře. Oči všech tří urozených dam se upírají na jediného muže v místnosti, sedí všichni u kruhového stolu v měkoučkých křeslech. Dvě z žen však netuší, o čem chtějí sourozenci mluvit a proč se nečekaně v Paříži objevili.

„Jak se zdá, je na mně, abych začal,“ usměje se zlehka markýz, „Svolal jsem tohle rodinné posezení, abychom se zabývali jednou velmi zásadní otázkou. Jsme teď jedna rodina, proto je zde má sestra, má matka a moje žena. Jde mi o projednání důležité věci, která se dotýká naší rodiny.“

Na chvíli se odmlčí, ale žádná z žen nepocituje touhu promluvit. Na tváři hraběnky de Besiere je kamenný výraz, stejně jako u její dcery, naopak obličej markýzi de Almare vykazuje jisté obavy. Její manžel začal až moc vážně, začíná se strachovat, zda se něco neudálo u královského dvora či zda není vyslán na nějakou dlouhou zahraniční misi.

„Půjdu rovnou k věci. Budu hovořit otevřeně, pro mou ženu něco může být překvapením, není zasvěcena do všech našich rodinných tajemství. Ale považuji za nutné, aby se také ona dozvěděla plnou pravdu, neboť je nyní mojí paní a má na právo být do rodinných záležitostí zasvěcená,“ znějí slova Pierra ještě hůř než ta předchozí.

„Jsem jen žena,“ říká velmi tichým hlasem Charlotta, teď už doslova vydešená, „záleží na mém muži, co se mi rozhodne říci a co nikoli.“

„Ne, drahá, nebudu si hrát na despotickou hlavu rodiny, stejně bych u vás tři nepochodil,“ pokusí se pan de Almare zlehčit poněkud tíživou atmosféru, „Začnu tím, proč jsme s mojí sestrou přijeli. V posledních dnech jí velmi často přepadala nevolnost, proto ji královna načas uvolnila z jejích povinností dvorní dámy. Dvůr teď bude cestovat, odjíždí do Beaufortu a odtud se chce přesunout do Compiègne. Proto královna svolila, aby se má sestra i se synem vrátila do Paříže.“

„Nejde o nic vážného,“ pokusí se Andrea o úsměv, když vidí obličej matky i švagrové.

„Ano, nejde o nic vážného ani neobvyklého,“ přikývne markýz, „Což potvrdil i královský lékař. Jinými slovy, jde o stav, do kterého se většina žen občas dostává.“

„Rozumím vám dobře, Pierre?“ nezmění svůj výraz hraběnka.

„Asi mi rozumíte dobře, matko,“ přikývne syn, „Pro mou ženu pak vysvětlení, má sestra je v pozhnaném stavu. O tom již nemá ani ona ani lékař pochyby.“

„V pozhnaném stavu?“ protáhne teď obličej paní de Almare, náhle si uvědomí, že její švagrová je vdova, nemá žádného oficiálního muže a asi půjde o velký problém. Vzápětí se zastydí za svou otázku, měla mlčet, ale zpět svoje málem zvolání vzít už nemůže.

„Chápu,“ ušklíbne se Andrea.

„Nemyslela jsem to zle,“ sklopí hlavu Charlotta.

„Jak se zdá, pan hrabě se nezapře,“ poznamená jen Marion Anne a pohlédne na své dvě děti, těm nejprve začne cukat kolem koutků úst, pak dají průchod své náladě a srdečně se rozesmějí. Jejich matka se k nim přidá, zatímco anglická lady se dívá naprosto konsternovaně.

„Je to prostě Armand,“ pokrčí rameny Andrea.

„Drahá,“ obrátí se paní de Besiere na svou snachu, „asi si zasloužíte vysvětlení. Má dcera kdysi byla milenkou pana hraběte de Godille. Jistě dokážete být diskrétní a tajemství zachovat.“

„Jistě,“ přikývne jen paní de Almare.

„Pak vám asi sdělíme vše,“ podívá se paní de Besiere na své děti, když ty obě přikývnou, pokračuje, „Moje dcera tehdy byla ještě vdaná a její manžel, dnes už nebožtík, dokonce s panem hrabětem zkřížil svůj meč. Pan hrabě se zachoval velkomyslně a ušetřil jeho život. Na druhé straně manžel mé dcery uznal i druhého svého syna za vlastního. Jistě jste si povšimla, jak rozdílní jsou moji vnuci. Ten starší je po svém otci a ten mladší, co byl s námi v Anjou, také. Ovšem každý má jiného.“

„Lépe to asi říci nejde,“ ušklíbne se Andrea, „Charlotto, počítám s tvou naprostou diskrétností.“

„To je samozřejmé.“

„Jsme teď jedna rodina,“ připomene Pierre, „Právě proto jsme se sešli, abychom našli řešení, a vzhledem ke stavu mé drahé sestry, poměrně rychlé řešení.“

„Pokud mohu říci svůj názor, řešení je velmi jednoduché,“ sdělí své stanovisko Marion Anne.

„Já vím. Jak se zdá, všichni jste stejného názoru,“ netváří se paní de Cavarlene dvakrát nadšeně.

„Máš pravdu, drahá. Nejen já a Pierre, ale i pan hrabě. Tvůj stav můžeš brát jako odpověď Boha na svoje váhání. Dal ti tím jednoznačné znamení,“ pokrčí rameny paní de Besiere.

„Ty jsi s ním o tom mluvila? Slíbila jsi mi přece ...,“ projeví nevoli dcera.

„Drahá, jen zcela náhodně na to přišla řeč, když pan hrabě zajišťoval náš doprovod, při našem návratu do Paříže.“

„To určitě. Určitě naprostou náhodou.“

„Andreo, chápu tvoje pocity. Tvoje první manželství bylo nešťastné a nevydařené. Ale Armand je úplně jiný, samo to víš nejlépe,“ říká jemně markýz.

„To já všechno vím. Ale taky znám jeho jiný stránky. Pořád někde bojuje, doma bude jen výjimečně. A já budu naprosto svázaná.“

„Tak o to ti jde? Jen o tvou svobodu?“ podívá se matka na svou dceru, „Co ale uděláš, když královnu napadne tě provdat? Za nějakou osobu, co bude naprosto nepřijatelná? Co uděláš? A jak vysvětlíš svoje dítě, co čekáš? Chceš ho zatajit? Porodit někde v ústraní a dát ho třeba někomu na vychování?“

„Po pravdě o tom dost přemýšlím,“ přizná se paní de Cavarlene, „Nebylo by to poprvé, co někdo takhle porodil. Tajně. Předtím dotyčná předstírala nemoc a pak ...“

„Co na to řekne otec toho dítěte? Chceš mu ho zase zatajit?“

„Tak to ještě nevím.“

„Já se ti divím. Máš ho ráda, on má rád tebe. Kdo má takové štěstí, aby mohl vstoupit do svazku, kterému předchází vzájemná náklonnost? Rozumím ti,“ říká matka s chápavým výrazem, „současný vztah

ti vyhovuje. Máš milence, kterého máš ráda, ale nejsi nijak svázána. Ovšem jak dlouho tohle chceš praktikovat?“

„Někdo to dokáže praktikovat asi dvacet let,“ ušklíbne se dcera.

„Máš pravdu. Ale moji milenci nikdy nebyli muži, kteří by připadali do úvahy pro sňatek. Také jsem k nim necítila nic víc, než tělesnou přitažlivost. A teď, když už jsem stará, ti mohu říci, že možná nešlo až o tak dobrý nápad.“

„Jaký je tvůj názor, drahá?“ obrátí se markýz na svou manželku.

„Můj názor? Nemám přece právo říkat tvojí sestře, jak se má zachovat,“ je zřetelně nejistá paní de Almare.

„Ale co bys jí poradila?“

„Domnívám se, že nemám právo ani radit,“ je pořádně nesvá Charlotta, „Nevím, jaký vztah má k panu hraběti, neznám ho příliš. Ale snad ... má se narodit dítě. Snad z jeho pohledu, když se narodí tajně, co s ním bude pak?“

„Velmi správná otázka,“ využije příležitost hraběnka, „Vůbec si myslím, že by se pan hrabě měl dozvědět i o Pierrovi.“

„On o něm neví?“ ujede paní de Almare.

„Neví,“ odsekne Andrea.

„Nic jsem tím nemyslela ...“

„Drahá, mnohé věci v naší rodině jsou poněkud nezvyklé,“ podívá se Pierre na svou ženu, „Byl bych pochopitelně rád, kdyby má sestra tuto věc vyřešila tak, aby se další nepřehledné záležitosti nepřidávaly, na druhé straně respektuji její rozhodnutí. Očekávám, že ať se Andrea rozhodne, jak uzná za vhodné, budeme za ní jako rodina stát.“

„Omlouvám se, jsem ze všeho zmatená,“ klopí oči paní de Almare.

„Já se přece nezlobím,“ zavrtí hlavu paní de Cavarlene, „Chápu snahu mi dobře poradit. Jde ale především o můj život. A pak taky Armanda.“

„To nikdo nezpochybňuje,“ říká mírným a vmlouvavým hlasem markýz, „Jen prosím nezapomínej, že nejsi sama, nerozhoduješ jen za sebe. Ne, ne, nemyslím teď sebe, matku nebo mojí ženu. Ale máš své syny a teď se narodí další dítě. Za ty také neseš zodpovědnost, ať se ti to líbí nebo ne. Pokud přivedeš na svět dítě tajně, dopředu ho odsuzuješ k velmi problematickému životu. Pokud ale budeš souhlasit se sňatkem, pro všechny své děti naleznesh otce. U dvou dětí pak dokonce jejich vlastního otce. Toto je velká zodpovědnost.“

„To já přece vím,“ povzdechne si Andrea, „Neměla jsem vůbec v úmyslu přijít do požehnaného stavu. Tím se všechno zkomplikovalo.“

„Děti jsou ale božím darem a štěstím,“ hlesne Charlotta, „Jsem za našeho syna Bohu tak vděčná. A modlím se k němu, aby nám dal i další.“

„Jsi také o hodně mladší.“

„Rozhodně nejsi stará, můžeš mít ještě nejen jedno dítě,“ nesouhlasí zcela se sestrou bratr.

„Jistě, budu jako jeho předchozí žena. Von pořád někde coural, pak si odskočil domů, oplodnil svou ženu a zase zmizel. Ona byla skoro pořád březí, není divu, že jí to zabilo,“ ušklíbne se paní de Cavarlene.

„Jsi k němu trochu nespravedlivá. Vždyť jen plnil své povinnosti, válčil pro svého krále, denně nasazoval svůj život. Jeho plodnost je spíše božím darem než chybou.“

„Já mu jeho schopnost přivést ženu do požehnaného stavu nevyčítám. Ale nechci dopadnout jako jeho předchozí žena. K tomu být pořád sama.“

„Na tomhle uspořádání světa ale nic nezměníš. Pokud zůstane jen tvým milencem, jaký bude rozdíl? Také bude válčit a také se k tobě bude vracet. Pokud si najdeš v době jeho delší nepřítomnosti milence a on se o tom dozví, nepochybně ho vyzve na souboj. Pokud o tom nic nezjistí, budeš si připadat lépe? Jaký bude rozdíl? Já žádný zásadní nevidím,“ hovoří Pierre vmlouvavě, „Navíc má matka pravdu. Královnu může napadnout tě provdat, pak bude těžké říci ne, když si budeš chtít zachovat své místo u

dvora, pro sebe i pro Henriho. A časem jistě i pro druhého syna. K tomu ta potíž s dalším dítětem. Může se narodit jako zcela legální potomek se všemi právy, nebo bude celý život trávit ve značně složitých podmínkách. Jde o tvoji i Armandovu krev.“

„Tohle já všechno vím. Ale jde o moc vážný krok.“

„Musím položit jeden dotaz,“ ozve se teď Marion Anne, „Určitě jste se o tom již bavili, cestou sem. Mluvíš jen o pochybnostech nebo už jsi rozhodnutá?“

„Nejsem rozhodnutá,“ řekne pevně Andrea, „Jsem si vědoma důsledků svého rozhodnutí. I vůči tomu dítěti, jak mi pořád předhazujete. To, co mi navrhuje, je správný, to mi říká moje svědomí a možná i můj rozum. Ale moje srdce mluví jinak. Mám z toho kroku strach, když k vám mám být upřímná. Così mě varuje.“

„Varuje?“ pozvedne oči matka, „Hrabě je divoký, ale neslyšela jsem nic o tom, že by se choval ke své ženě hrubě. Žádné šušandy o jeho násilnickém chování.“

„O tom ale nemluvím. Mluvím o závazku, před Bohem, na celý život.“

„Tvým obavám pak nerozumím.“

„Taky jde o děti. On má již pět synů z prvního manželství, já dva a teď přijde další dítě. Kéž by to byla holčička,“ zasní se těhotná žena.

„V tom také problém nevidím,“ oponuje paní de Besiere, „Prvorozený syn hraběte s jeho předchozí ženou má nárok na jeho titul a panství Godille, tvůj prvorozený syn Henri pak na titul markýze z Cavarlene a tohle panství. Náhradníky jsou další v pořadí. Další děti budou mít stejná práva jako v jiných rodinách, takových případů je velmi mnoho a vše se dá dobře uspořádat v manželské smlouvě.“

„Armand se taky zmohl a není už chudý, my máme rovněž dost peněz, aby bylo postaráno o všechny děti,“ připomene Pierre, „Chlapci mohou nastoupit duchovní nebo vojenskou dráhu, jsme schopni jim zajistit či koupit úřady ve státní správě. U dívek pak můžeme hledat vhodné ženichy, pokud se nerozhodnou sloužit Bohu. Ani já v tomto uspořádání nevidím nějaké vážné komplikace.“

„Co souhlas královny? Nebude činit nějaké obstrukce?“ ptá se paní de Besiere.

„Nemyslím si, pan Jules jistě bude mluvit ve prospěch tohoto sňatku, nebude se stavět proti svému spojenci. Určitě stejně se vyjádří i pan de Condé, náš bratránek. Královna nepůjde proti těmto svým rádcům, i já budu mluvit naléhavě ve prospěch tohoto svazku,“ říká pan de Almare rozhodným hlasem.

„Co on? Ví o tom?“ položí další dotaz matka.

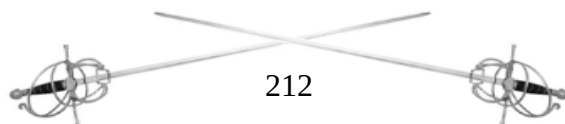
„Doposud ne,“ odpovídá její syn, „Dle mého názoru by se o tom měl dozvědět, až se Andrea rozhodne, jakou cestou se chce vydat. Pokud by se rozhodla pro sňatek, pak bych jí doporučil mu říci i o Pierrovi. Pokud ne, neumím si představit, jak bude on reagovat. Má Andreu rád a půjde o jeho dítě. Nepůjde před ním tento stav tajit, bude muset dostat nějaké vysvětlení, proč Andrea už není u dvora. Za nějaký čas bude muset odejít do ústraní, pod záminkou nějaké nemoci a tajně porodit. Pak se bude muset řešit, co s dítětem. Přijmout ho jako nalezence a starat se o něj, i takové věci se dělají. Dát ho k nějakým slušným lidem na vychování, zajistit jemu či jí podporu. Takový postup nebude jednoduchý, ale jde také uskutečnit. Osobně s ním ale nesouhlasím, a mám k tomu i své důvody, o kterých teď nechci hovořit.“

„Osobní důvody?“ pozvedne zrak Charlotta, zatímco ostatní tři ho sklopí.

„Budiž, tak ti ho řeknu,“ povzdechne si její manžel, „Když jsem se narodil, můj otec byl zavražděn a ti vrahové usilovali i o můj život. Aby mi ho má matka zachránila, vydala prohlášení o mé smrti při porodu a dala mě na vychování do angerského kláštera. Tam jsem žil v nevědomosti dlouhá léta. Nebyl to šťastný život a i moje sestra byla ochuzena o sourozence a moje matka o možnost mít u sebe své druhé dítě,“ dokončí svým způsobem oficiální výklad svého těžkého dětství.

„Tehdy byla moc těžká doba,“ podívá se matka vděčně na syna, „Kardinál de Richelieu se dral k moci a událo se moc ošklivých věcí. Ale váš choť, drahá, o tom mluví nepochybně z pohledu toho dítěte. To bude ochuzené o své sourozence a bude žít v naprosto jiném postavení, než kdyby bylo legitimním potomkem. A nemusí zůstat u jediného dítěte, pokud vztah s panem hrabětem bude pokračovat. Jsi ještě stále mladá a plodná a může přijít další dítě,“ připomene.

„Jak je vidět, všichni máte stejný názor,“ pohlédne na všechny okolo paní de Cavarlene.

„Čekala jsi snad něco jiného?“ kontruje její matka.

„Nečekala,“ zavrtí hlavou dcera.

„Kde je teď on?“ položí další praktickou otázku Marion Anne.

„Řeší svůj pluk, většina z vojáků dostane asi na čas volno, není jisté, zda bude následovat nějaké další tažení. Jsou i další ohniska vzpoury, která je nutná uhasit, ale k tomu asi budou použity jiné jednotky. Je otázkou, kam budou vojáci pana hraběte posláni, kdo jim bude velet, zda sám princ nebo někdo jiný, například některý z maršálů,“ vysvětluje pan de Almare.

„Ptám se, kdy se on začne po Andree shánět. Jak dlouho má na své rozhodování. Ačkoli bych doporučovala se rozhodnout rychle, vzhledem k jejímu stavu. Pokud by se rozhodla pro sňatek, jistě bude mít pan hrabě souhlas k opuštění pluku, i když bude na nějakém tažení.“

„Má jistě své další důstojníky,“ přikývne Pierre.

„Jaký je tvůj odhad?“

„Dle mého bude pluk využit, má dobrou pověst a nenechají ho asi zahálet. Ale teď nevím, bude záležet i na Armandovi,“ pokrčí rameny markýz.

„Pokud by se Andrea rozhodla pro sňatek, kde by se uskutečnil? Tady v Paříži? A kdo by byl pozván? Královský dvůr se nějak nemá k návratu, jak jsem pochopila.“

„Nemá a já se nedivím. Pan de Beaufort ani pan de Gondi nejsou spokojení, podněcují lidi k nepokojům, k projevování další nenávisti. Než tohle pomine, nechce se královna vrátit. Obává se, aby se ona a její děti znovu nestali rukojmími vzbouřeného města, jako se tomu stalo na konci loňského léta a znovu v zimě, když se dvůr vrátil. Může to trvat i měsíce, než se dvůr vrátí do města.“

„Ještě jsem se nerozhodla,“ prohodí paní de Cavarlene sveřepě.

„Však se s Pierrem bavíme pouze teoreticky,“ usměje se na ní její matka.

„Pokud by se sňatek uskutečnil, tak jistě bude muset říct své i Armand. Se svou předchozí paní vykonali obřad v Anjou, možná i v tohle případě by měl na tomto zájem. Ale to nevím, pouze se dohaduji. Což by nemuselo být až tak nepraktické, vzhledem k okolnostem. Čím později by k obřadu došlo, tím více bude vidět pozeňvaný stav, ve kterém se bude případně nevěsta nacházet.“

„Nechcete tedy udělat ze sňatku společenskou událost?“

„Nevím, je teď poněkud divná doba. Ale bude záležet, kdy a kde by se případně uskutečnil. Tady v Paříži bychom asi mohli pozvat velmi významné hosty. V Anjou jistě bude takový obřad a oslavy daleko prostší a méně honosné.“

„Váš svazek byl opravdovou událostí,“ prohodí paní de Besiere.

„Ano, přítomnost královské rodiny mu bezpochyby dodala lesku. Ta ale v Paříži asi nebude. Na druhé straně je zde mnoho jiných významných osob,“ pokrčí rameny pan de Almare, „Osobně je mi jedno, jak se má sestra a pan hrabě rozhodnou. Pokud budou potřebovat, ze všech sil jim pomohu, ať by již uskutečnili obřad zde v Paříži nebo v Anjou.“

„Pořád jsem neřekla ano,“ znovu se ozve paní de Cavarlene.

„Máš pravdu. Jen jsem vyjádřil svůj názor. Co se ale týká tvého rozhodnutí, zítra se vracím ke dvoru. Pokud budeš potřebovat delší čas, budete mi muset poslat vzkaz. Pokud by ses rozhodla do zítra, mohu na všem začít pracovat hned po mém návratu ke dvoru. Mohu i sehnat pana hraběte a předběžně s ním vše projednat. Tak, jak si budeš přát. Případně mu domluvit načas uvolnění ze služby, aby mohl přijet do Paříže a tady si vše zařídit a s přijít za tebou,“ dává sestře velmi něžně ultimata sourozenec.

„Do zítra?“ zvedne své krásné oči Andrea, značí se v nich nejistota.

„Záleží jen na tobě,“ pokrčí rameny bratr, „Jak jsem řekl, já na tebe nijak naléhat nebudu. Svůj názor jsem ti sdělil. Mám rád tebe i Armanda, z vašeho sňatku bych měl velkou radost. Ale jde o tvůj život a o tvůj závazek před Bohem i směrem k manželovi. Budu ti nápomocný, ať se již rozhodneš jakkoli.“

„Za tvůj přístup jsem ti vděčná. Já vím, všechno se zdá velmi jednoduchý,“ zamýšlí se nahlas paní de Cavarlene, „On je vdovec, já vdova, máme se rádi, teď čekám jeho dítě. Jsme ze stejné společenské

vrstvy, oba dobře zajištěný, opravdu asi nic nemůže být průzračnější. Ovšem co bude za pár let? Ted' nám to klape, ale co když se odcizíme?"

„Pak budete stále manželé a jistě se dohodnete na nějakém řešení,“ usmívá se shovívavě nad problémy dcery matka, „Takových případů taky je. Jsi sice stále ještě mladá, drahá, ale pozor, stárí se přihlásí, ani nebudeš vědět jak.“

„Tak mladá nebo stará?“ zasměje se křečovitě Andrea, „Taky se bojím ještě jedné věci. On je pořád někde ve válce, navíc je divokej blázen, pořád se vrhá do nějakých bitek. Když bude mým manželem, budu pořád trnout, kdy mi někdo přijde oznámit jeho smrt.“

„Pokud bude pouze tvým milencem, budeš se o něj bát méně?“ vyvrací Pierre s lehkým úsměvem další sestřin argument.

„Samozřejmě ho mohou zabít,“ ozve se Marion Anne, „Ale taky můžete zestárnout bok po boku. Za dvacet let tady nebo v jiném paláci budete sedět, kolem budou vaši vnuci a vnučky. On už bude odpočívat, ty taky, ale budeš mít někoho sobě blízkého. Ne nějakýho náhradního milence, který s tebou bude jen proto, že je to pro něj výhodný.“

„Tak se mi zdá, že se pouze točíme v kruhu,“ rozhodne se markýz debatu uzavřít, „My jsme všichni svoje názory řekli, je teď na Andree, aby se nad nimi zamyslela a rozhodla se. Proto navrhuji už tohle téma opustit a buď se rozejít, nebo se věnovat jiným věcem.“

„Naprostou souhlasím,“ přikývne paní de Besiere, „Co se týká vás, Pierre, měl byste se věnovat především své ženě. Moc dobře vím, jak se souží vašim odloučením, využijte proto každícké chvíle, kdy můžete být s ní. My dvě si dáme ještě jeden pohárek, co říkáš, drahá?“ obrátí se na dceru.

„Máš pravdu, ať se Pierre věnuje Charlottě. A ten pohárek si ráda dám,“ přikývne Andrea.

„Nuže, drahá?“ povstane markýz a podívá se na svou choť, která též radostně vyskočí ze své sesle. Nápad její tchýně se jí zamlouvá hned ze dvou příčin. Jednak se při tomto vážném rozhovoru necítila dobře a za druhé opravdu touží sevřít svého milovaného muže v náručí. A nejen to.

PAMÁTNÁ NOC

Je již pozdní večer, vlastně skoro noc, když je markýz de Almare přijat prvním ministrem. Stává se tak v jeho dočasném útočišti na zámku v Compiègne, kam se dvůr přestěhoval třicátého dubna, aby měl na dohled hranici s Pikardií, kde to opět vře. Královská rodina tím také dává zřetelně najevo, že nemá v brzké době zájem se navrátit do Paříže, která proti ní povstala a ona ji poté obléhala.

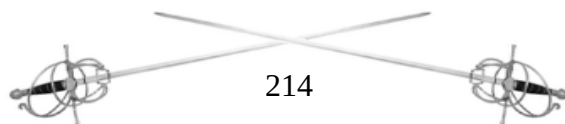
První ministr je evidentně unavený, přesto se na svého přívržence tváří mile, když oba usednou ke stolu. Mají dost věcí, které je nutné projednat. Zprvu se baví o všeobecných státních záležitostech, zahraniční politice, pak přejdou k dalšímu důležitému bodu.

„Mám pro vás jistý úkol, dost delikátní,“ říká Mazarin, „Vy znáte přece moji neteř Lauru, nemýlím se.“

„Znám ji, poprvé jsem se s ní setkal v Římě, když jste tam pobýval,“ přikývne Pierre, vzpomene si na čtrnáctiletou dívku z rodiny kardinálovy sestry baronky Hyeronimy Mancini, která má celkem osm dětí, z toho tři chlapce a pět dcer, „Znám také jejího bratra Paola, který se vyskytuje u dvora a s kterým občas hovořím,“ připomene dvanáctiletého synovce kardinála.

„Ach ano, Paolo,“ zasní se Mazarin, „Do toho vkládám velké naděje. Beru ho jako svého nástupce a dědice, pane markýzi. Ale tohle je jen mezi námi,“ připomene, jakou důvěrnost právě sdělil, „Vím o vašem dobrém vztahu s Paolem, sám se mi o vás zmínil,“ dodá.

„Je to velmi bystrý a chytrý chlapec, jistě má velkou budoucnost.“

„Pevně v něj věřím. Ale chci mluvit o jeho sestře, Lauře Viktorii. Rád bych přispěl k urovnání všech nepříjemností s rodem de Vendome. Proto uvažuji, velmi vážně uvažuji, o sňatku mé neteře Laury s prvním synem vévody de Vendome, vévodou de Mercouer.“

„Až tak?“ pozvedne překvapeně svůj zrak pan de Almare.

„Něco se vám nezdá, pane markýzi?“ zachová prelát kamennou tvář.

„Jen přemýšlím, jak na takový krok bude reagovat druhá strana,“ přizná své pochybnosti Pierre, „Pokud by však k tomuto svazku došlo, znamenal by nepochybně velký průlom.“

„Také si myslím,“ přikývne kardinál, který sní o tom, že všechny své neteře a synovce dobře provdá či ožení za představitele významných rodů. Což je v tuto chvíli dle jeho nočního společníka nesmírná opovážlivost, nicméně musí hledět na mazaného diplomata s obdivem. Sebevědomí mu rozhodně nechybí.

„Budu se modlit k Bohu, aby záměr Vaší Eminence byl úspěšný,“ řekne markýz nahlas.

„Půjde jistě o zdoluhavý proces a nepochybně bude mít mnoho odpůrců,“ hovoří klidným hlasem Mazarin, „V této souvislosti bych vás chtěl požádat, abyste toto nadnesl nějak taktně vévodovi de Beaufort, který mě asi má z té rodiny nejméně rád.“

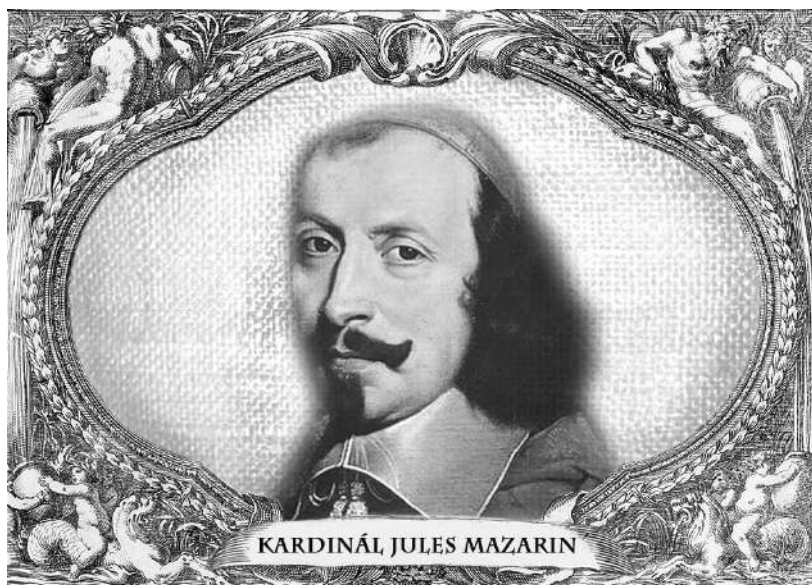
„Pravděpodobně ano, Eminence, když vás chtěl nechat zabít,“ usměje se Pierre.

„A já ho zato strčil na pět let do vězení,“ přikývne první ministr.

„Úkol přijímám, Eminence, ale raději se před tou schůzkou vyzpovídám,“ hovoří bezbarvým hlasem pan de Almare a na tázavý pohled společníka pokračuje, „Pokud pan de Beaufort zatím o ničem neví, až mu o této myšlence řeknu, pravděpodobně mě vyzve na souboj. Hodně cvičím, Eminence, ovšem on je vyhlášený duelant. Možná, když budu dostatečně šikovný, zbavím Vaši Eminenci jednoho velmi nepříjemného protivníka.“

„Ještě to tak, pane,“ řekne trochu rozmrzele Mazarin, „Právě proto, že znám váš takt a mírnou povahu, vás za ním posílám.“

„Bohužel povaha pana prince je přesně opačná. Při minulé návštěvě málem přinutil mého průvodce pana de Rigault, aby se bil s jeho velitelem stráže a navrhoval mu, až ho zabije, aby nastoupil na jeho místo,“ říká jakoby bez zájmu markýz, když však vidí překvapený výraz preláta, který nemá důvod se nyní přetvařovat, vyličí mu, co se odehrálo v paláci vévody de Beaufort.

„Můj ty Bože, on je opravdu blb,“ směje se kardinál, historka ho pobavila.

„O to více je nebezpečný, Eminence.“

„Moc se vám za ním nechce, co?“

„Po pravdě nechce, ale asi za ním někdo bude muset jít,“ přikývne pan de Almare, „Tak ho zkusím oťuknout, pomalu mu váš návrh sdělit, spíše v náznacích. I když v náznacích ... pak asi tento výkvět moudrosti nic nepochopí,“ rozesmějí se oba.

„Nechám na vás, pane markýzi, jakou zvolíte taktiku. I vhodnou dobu. Nemusíte za ním hned zítra,“ dodá Mazarin smířlivě.

„Eminence, docela se mi hodí, že jste začal o sňatku,“ využívá příležitosti Pierre, aby si přihrál svou polívičku, „Kdyby to nebylo příliš troufalé, navrhl bych reciproční službu. Také bych potřeboval projednat jeden svazek, tentokrát směrem k Jejímu Veličenstvu, jejíž souhlas považuji za nezbytný.“

„Svazek?“ pozvedne zrak kardinál, „Ve vaší rodině?“ hádá, „Vy už jste ženatý, že by vaše paní matka? S některým ze svých o mnoho let mladším milencem? Nebo si je nevydržuje a jde jen o pomluvy?“

„K tomu bych se raději nevyjadřoval, Eminence.“

„Chápu, pane markýzi. Tak vaše sestra, který je už pár let vdovou? Mám pravdu? A koho byste pro ni chtěl? Například vévodu de Beaufort?“

„Mám svou sestru rád, Eminence.“

„Rozumím. Pak asi Král tržnic nepřipadá v úvahu. Jeho bratra vám ale nedám, pane markýzi, toho chci pro sebe,“ žertuje dál prelát, „Musíte pro sestru vybrat jiného prince. Tak teď přemýšlím, kdo je asi tak volný a také vhodný.“

„Když dovolíte, Eminence, já již ženicha mám,“ usmívá se pan de Almare, dobrou náladu prvního ministra kvituje.

„Tak už máte. Sdělíte mi jeho jméno?“

„Jde o pana hraběte de Godille.“

„Tak jsem hádal dobře,“ zatváří se spokojeně Mazarin, „Velmi logický krok, poté, co mezi nimi bylo. Jejich vztah se obnovil?“

„Dá se to tak říci.“

„Pane markýzi, pokud si vzpomínám, vaše sestra odcestovala do Paříže, pro náhlé nevolnosti. Je snad skutečností, co mě právě napadá?“

„Vaše Eminence má vynikající postřeh i logické vývody,“ přikývne Pierre.

„Pak s tím sňatkem asi poněkud spěcháte.“

„Opět máte naprostou pravdu, Eminence.“

„Od mé osoby žádáte, abych zajistil souhlas královny.“

„Mohl bych prosbu Jejímu Veličenstvu přednést sám, ale pokud by přišla od Vaší Eminence, považoval bych takový postup za lepší. Pochopitelně královnu požádám o audienci a svou žádost přednesu, ale bylo by lepší, aby v té době již o všem věděla a přijala správné rozhodnutí.“

„Ach, jistě, správné rozhodnutí,“ kývá hlavou první ministr, „Já mám Jejímu Veličenstvu vysvětlit, jak by bylo žádoucí dát kladné stanovisko. Vzhledem k postavení obou žadatelů, ženichovi, chrabrému válečníkovi, který již roky prolévá pro krále krev svoji a hlavně nepřátel krále. Který je přítelem vévody de Condé. Nevěstě, která je pro změnu s rodem de Condé spřízněna, navíc je i dvorní dámou a sestrou vynikajícího diplomata a vychovatele krále. Pane markýzi, dá se za takových okolností sdělit jiné než kladné stanovisko?“

„Pokud Vaše Eminence takto moji žádost podá, pak snad nikoli. Možná ještě můžete přidat, proč se anjounský pluk nyní nachází v blízkosti královské rodiny. Ani vlastně nevím, kdo byl iniciátorem tohoto jeho nového pověření,“ podívá se Pierre pátravě na preláta.

„Snažil jsem se, aby ten návrh byl tak říkajíc z hlavy pana de Condé, minimálně jsem mu však tuto myšlenku vnukl, možná i své přání nenápadně vyslovil, jménem královny,“ usmívá se první ministr,

„Cítím se bezpečněji, když je poblíž pluk vyhlášených vojáků, vedený osobou ke královskému dvoru loajální.“

„Navíc když dala tato osoba své slovo vám,“ chápe důvody markýz.

„Tak nějak. Anjounský pluk má za úkol konat vzdálenou strážní službu, tedy drží hlídky v okolí a je připravený k případné obraně královského dvora, pokud by se snad nějakí rebelové chtěli chovat nepřístojně. Jde svým způsobem o posílení vlastních královských gard,“ vysvětluje své vcelku pochopitelné pohnutky Mazarin.

„Vaše Eminence, kdy mohu očekávat nějaký výsledek mé žádosti? Poněkud spěchám, z důvodů vám známých, které by však nemusely být Jejímu Veličenstvu vyjeveny.“

„I tomuto přání rozumím. Promluvím s královnou co nejdříve, při první možné příležitosti. Osobně nevidím žádný důvod, proč by neměla žádosti vyhovět. Jedině snad, kdyby s vaší sestrou měla nějaké jiné plány, pak ale budu naléhat, aby je pozměnila,“ slibuje kardinál.

„Předem děkuji, Eminence, jak za váš přístup, tak za vaši pomoc.“

„Rád v tomto případě svoji službu poskytnu. Pane markýzi, pojdme se teď ale věnovat mým záležitostem, poněkud jsme od nich odbočili,“ vrátí první ministr následný rozhovor jak ke státním zájmům, tak svým vlastním.

Markýz se vrátí do komnaty, která je na zámku přidělena nejen jemu, ale též jeho třem nejbližším služebníků, kterými jsou podkoní Baptiste de La Solignac, velitel gardy Raoul de Barbou a osobní sluha Simon Dorlan. Musejí se smířit s velmi skrovnými podmínkami, zámek není nafukovací a okolo královského dvora se točí poměrně dost osob.

Dvojice urozených mladíků posedává u menšího stolu, sluha trůní na zemi poblíž krbu. Je zde jedna skutečná postel, jistě není třeba zdůrazňovat, komu je určena, jinak tři přistýlky. Teď však vyskočí všichni tři mladíci, když jejich pán vkročí do této malé komnaty.

„Snad nejste moc opilí,“ podívá se Pierre na pohárky a poloprázdnou láhev na stole.

„Jen jsme si povídali, Milosti,“ cítí nutnost se hájit podkoní.

„Mně je to jedno,“ zavrtí hlavou markýz, „Jen mám obavy o vás.“

„O nás?“ vyvalí oči velitel gardy.

„Vzhledem k úkolu, kterým vás tímto pověřuji. Oba dva hned teď vyrazíte a vyhledáte pana hraběte de Godille. Sam přesně nevím, kde je, ale vy to jistě zjistíte, pokud to nevíte. Slouží tam přece i váš bratr, ne?“

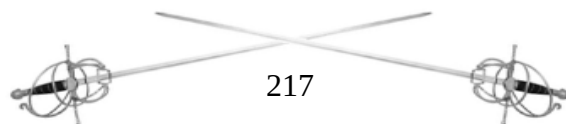
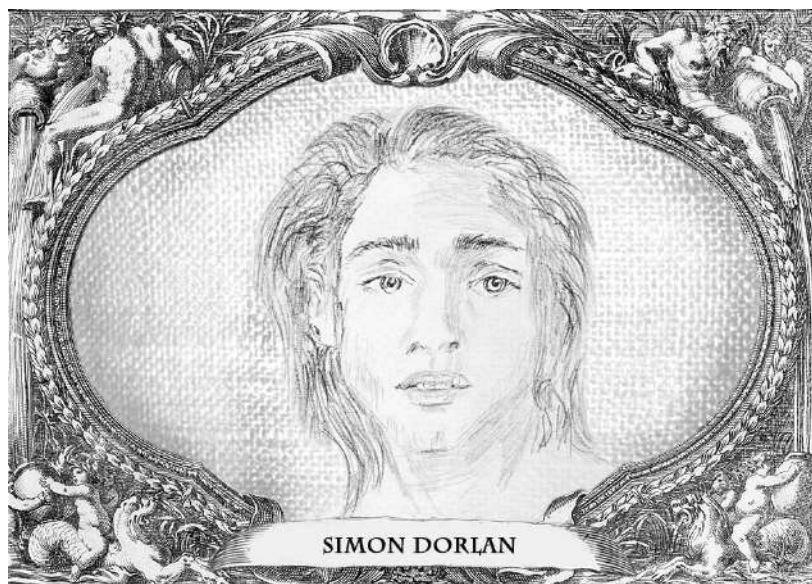
„Ano, Milosti, ale také nevím, kde se přesně pluk nachází,“ je poněkud nesvůj Baptiste, „Pokud tomu rozumím, máme jít hledat pana hraběte ještě teď v noci?“

„Chápete moje pokyny naprosto přesně. Chci s ním mluvit buď ještě v průběhu noci nebo brzo ráno, ještě před svítáním. Tak ho sem dostaňte.“

„Snad nebude pan hrabě moc opilý,“ poznamená Raoul.

„Váš problém, pánové. Nu, na co čekáte? Příkaz jsem vám vydal.“

Oba mladíci už nic neříkají a s nevalným nadšením se začínají oblékat. Noci jsou stále ještě velmi chladné a oni ani přesně nevědí, kam se mají vydat. Takový úkol je spíše krutým trestem, než čímkoli jiným. Ale neodvážejí se odmítnout, proto jen s kývnutím hlavy pokoj opustí.

„Simone, naliž mi pohár vína a jestli máš něco málo na zub, tak tím také nepohrdnu,“ obrátí se markýz na jediného podřízeného, kterého nevyhnal do studené noci.

„Něco tu je, Milosti,“ rychle se snaží naplnit příkazy Dorlan, „Omlouvám se však za to, jak to vypadá. Podmínky tady nejsou nic moc, Milosti.“

„Známe přece i horší, ne?“ usměje se mile Pierre, na tohoto velmi snaživého sluha nemá věru proč se zlobit, je tichý, velmi pracovitý a zdvořilý.

„Ano, Vaše Milosti. Vaše Milosti, Vaše Milost si půjde lehnout, nebo bude čekat na pana hraběte?“

„Moje Milost si půjde lehnout,“ usměje se markýz nad záplavou oslovení, „Než ti dva pana hraběte najdou a přivedou ho sem, možná už bude ráno,“ dodá s nepatrnou škodolibostí v hlase.

Jeho odhad se ukazuje správným, neboť je mu dovoleno spát asi až do pěti hodin. Teprve pak se do zamčeného a temného pokoje začíná kdosi dobývat, Simon rychle vyskočí od krbu, kde leží stočený do klubíčka, rozžne svíčku a jde uvolnit západku na dveřích. Proti němu opravdu stojí dvojice chvějících se mladíků a pan de Godille osobně, ten má pro změnu poněkud méně oduševnělý výraz a mírně vrávorá.

„Vaše Excellence,“ klaní se Dorlan, vzápětí již trojice vchází do relativního teplíčka komnaty, zatímco sluha decentně budí svého pána.

„Příteli, pokud to není vopravdu důležitý, tak ty dva vyzvu na souboj,“ durdí se Armand, „Vytáhli mě uprostřed noci a vláčeji mě za váma.“

„Postupně nebo najednou?“ mžourá markýz a hrabe se z pelechu.

„Co postupně nebo najednou?“ nechápe nakvašený host.

„Jestli se s nimi chcete bít najednou nebo postupně.“

„Ach tak. Třeba najednou, abych neztrácel zbytečně čas. Je mi hrozně, příteli. Tak pokud to není vopravdu moc důležitý, tak si hledejte nový sloužící!“

„To jistě brzy posoudíte sám, příteli,“ usmívá se pan de Almare, „Pánové, musím s panem hrabětem mluvit o samotě. Proto nás tady nechte a hlídejte před dveřmi, aby nás nikdo nerušil a také neposlouchal,“ nařizuje k nesmírné radosti celé trojice, soudě podle jejich protáhlých obličejů. Chodby jsou také hodně studené a jejich těla ještě ani nestačila vstřebávat teplo v místnosti, snad jedině Simon má nějaké zásoby k dobru.

Dvojice promrzlých urozených mládenců a sluha zmizí jak pára nad hrncem, beze slov, jejich výrazy nechávají jejich pána klidným. Ten se posadí ke stolu, sám naliže příteli pohárek vína, pak se na něj zadívá. Host vypadá dost hrozně, asi ho vzbudili po nějaké pijatice, táhne to z něj jak ze sudu a je otázkou, jak moc má zastřený rozum. Snad bude alespoň něco chápat.

„Tak co se děje? Snad spiknutí? Převrat? Někdo chce zabít kardinála?“ sype ze sebe otázky Armand, jen co do sebe hodí snad polovinu poháru.

„Nikoli, nejedná se vůbec o státní záležitosti, ale o záležitosti čistě rodinné.“

„Rodinné ... proboha, stalo se snad něco někomu?“ lekne se host.

„Díkybohu žádné neštěstí, příteli,“ zavrtí hlavou Pierre, „Ale než se začnete rozčilovat, že jsem pro vás poslal tak narychlo, tak mě vyslechněte. Jste schopný vnímat, co vám říkám?“

„Jak vnímat?“ tváří se pan de Godille jak vrah.

„Soudě podle vašeho dechu, koluje vám v žilách víno zředěné krví.“

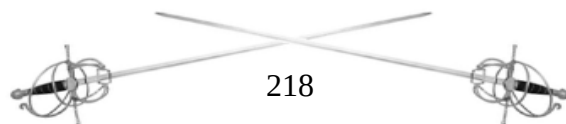
„Nejsem zase tak vožralej!“

„Tak to je moc dobře, příteli. Neboť moje sdělení se týká především vás,“ zvažní Pierre, až se do obličeje jeho nepříliš vábně vonícího společníka zase vkradou obavy, „Nebudu chodit dlouho okolo, příteli, ale tak říkajíc na vás vše vybalím rovnou. Moje sestra, jak víte, neodcestovala s královským dvorem.“

„Vím, říkal jste, že je nějaká nemocná. Kriste pane, co je s ní?“

„Uklidněte se, příteli, nejde o nic vážného. Už podobný stav dvakrát zažila.“

„Dvakrát zažila? Vo čem to proboha mluvíte?“ zírá host nepříliš oduševněle.

„Moje sestra a vaše milenka, příteli, je v pozeňnaném stavu,“ řekne markýz, nasadí neutrální výraz a složí ruce na prsa. Hledí do konsternované tváře úspěšného muže ploditele, který doposud ví o pěti legitimních a jednom nelegitimním dítěti, kdoví, kolik dalších s jeho krví po světě někde běhá.

„Vaše sestra ...“

„Moje sestra čeká vaše dítě,“ zopakuje Pierre sdělení, pak se rozesměje, „Promiňte, příteli, ale nemohu se udržet, když vidím váš výraz.“

„Divíte se?“ zahuhňá Armand, „Co s tím budeme dělat?“ vyrazí ze sebe.

„Právě o tom s vámi chci mluvit, proto jsem vás tak urychleně sháněl. Považujete tento důvod za dost závažný, abyste mi v odvetě za zkaženou noc nevyvraždil moje služebnictvo?“

„No jistě,“ hlesne jen host, jeho bojovná nálada je vniveč.

„Sešli jsme se v Paříži, já, moje sestra, moje žena a moje matka. Celou věc jsme probrali. Stanoviska nás tři byla od počátku jasná, moje sestra váhala. Ale nakonec uznala naše argumenty a rozhodla se pro řešení, které jsme jí od počátku navrhovali a které jsme snad i ve vašem zájmu hájili. Alespoň doufám.“

„V mém zájmu ...“

„Pokud moje matka dobře pochopila vaše vyjádření v Anjou, příteli, tak i ve vašem zájmu. Nebo snad nerozuměla dobře?“

„Nerozuměla ... příteli, proboha, začněte mluvit ne jako nějaký zas ... prostě diplomat, ale jak vám zobák narostl. Vůbec se v těch vašich narážkách nevyznám.“

„Tak dobře. Všichni považujeme za nejvhodnější, kdyby se co nejdříve konala svatba. Mezi vámi a mou sestrou, pochopitelně.“

„Hrome!“ vyskočí teď Armand, „Tak svatba? Jakože mi dáte Andreu?“

„My vám nic nedáváme, příteli, ona se tak rozhodla, a já jsem za její rozhodnutí velmi rád. Pokud budete souhlasit, už brzo vám budu moci říkat švagře.“

„Kriste pane, tak vona si mě vopravdu vezme?“ chodí pan de Godille po místnosti jak lev v kleci, snaží se utřídit ve své rozbolavělé hlavě myšlenky, v čemž mu brání nemalý obsah alkoholu v krvi.

„Čeká se jen na váš souhlas.“

„Na můj souhlas? No jasně, jsem pro, všema deseti. To snad není ani pravda... Moje tajný přání se snad vopravdu naplní ... kdo by si to pomyslel, když tehdy ... můj ty bože,“ nedokáže hrabě zakrýt velké dojetí. Možná i podpořené zmiňovaným alkoholem.

„Jak jsem pochopil, tak váš souhlas mám.“

„No jasně, dyť říkám,“ dýchá vzrušeně Armand, pak se zarazí, „Hrome, co královna? Nemusí dát souhlas ... teda král ... to je dítě ... tak královna.“

„Její souhlas je potřebný, aby se předešlo nějakým nejasnostem či aby se necítila dotčená,“ přikývne markýz, „Právě proto jsem si vás zavolal. Dnes večer jsem požádal pana Julese, aby s královnou promluvil, co nejdříve. On o dítěti ví, Jejímu Veličenstvu o tom raději vyprávět nebudeme. Královna je velmi zbožná, každý den se hodiny modlí, není třeba ji zatěžovat detaily,“ usměje se potměšile.

„Tak Mazarin ... ten by snad měl ...“

„Slíbil podporu a není důvod mu nevěřit. Chtěl jsem, abyste o tom věděl, kdyby si vás snad pan Jules povolal a chtěl o tom s vámi mluvit. Možná tak neučiní, ale raději jsem vám to chtěl říci co nejdříve, abyste pak před ním nebyl zaskočený.“

„No jo, to jste udělal dobře, příteli. Už mi vůbec nevadí, že mi ty dva malí ničemové vytáhli z pelechu. Bít se s nima nebudu, mám spíš chuť je vobejmout a vožrat se s nima.“

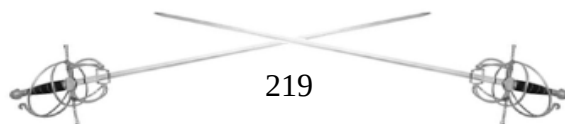
„Ještě chvíli vydržte, musíme probrat pár věcí,“ krotí ženicha jeho budoucí švagr.

„Pár věcí?“ zastaví se v pochodu pan de Godille, pak se trochu zklidní a posadí, „Jaký věci?“

„Rozhodně okolnosti, za jakých se bude konat obřad, slavnostní hostina. Ale předtím vám musím říci ještě jednu důležitou věc, kterou mě má sestra pověřila.“

„Něco vzkazuje?“

„Ano, a jde o podstatnou věc. Příteli, jak jistě víte, má sestra má dva syny, Henriho a Pierra.“

„To přece vím, já jich mám pět. Je v tom nějaký problém?“

„V dětech obecně rozhodně není. O jejich postavení se bude nepochybně pojednávat ve svatební smlouvě, tu jistě dobře připraví moji i vaši právníci, k oboustranné spokojenosti. Jistě nikdo nikoho v tomto případě nechce přechytračit. Já o dětech své sestry mluvím z jiného důvodu. Z důvodů jejich otce.“

„Otce? Ten je přeci mrtvej, ne?“ zarazí se Armand.

„Mrtvý je otec jenom jednoho syna, díkybohu otec druhého chlapce se těší dobrému zdraví.“

„Jinej otec? Kdo to ...“, zachmuří se pan de Godille, pak se zasměje, „To bylo přece dávno, je mi jedno, kdo je otcem toho druhýho a s kým ho vaše sestra má,“ nemluví tak zcela pravdu, náhle cítí šíravou žárlivost, „Nemusíte se bát, nebudu po něm pátrat. Dokonce mu i přeju, že se těší dobrému zdraví.“

„Tak to byste měl, příteli, ve vlastním zájmu,“ usmívá se Pierre.

„Co to zase ... už zase mluvíte v náznacích,“ zlobí se velmi jemně Armand.

„Chápu. Pak už jen poslední otázku, která asi vše objasní. Víte, proč vím o dobrém zdraví otce druhého dítěte mojí sestry?“

„Nechápu ... nevím,“ zatváří se dotčeně hrabě, nelíbí se mu, že je zkoušen.

„Protože se celou dobu na něj dívám.“

„Díváte se na něj ... Chcete říct ...“, vyskočí znovu ze židle Armand.

„Ano, přesně tak, příteli. Otcem Pierra jste totiž vy.“

„Já? Jak to víte ... no jistě, řekla vám to ... a je si jistá ...“

„Jistá si je, jistý si byl i její bývalý manžel. Chlapce sice uznal za svého, aby nevyvolal skandál, stejně jako teď uznává vévoda de Longueville za svého syna mé sestřenky Genevievy, ač všichni mluví o jiném otci, totiž panu de Marcillac. Ale u Pierra jsem si jistý i já, je tak rozdílné povahy se svým bratrem, že už asi většího rozdílu být nemůže. Prostě je po vás.“

„Můj ty Bože, mluvíte pravdu?“ zdráhá se uvěřit pan de Godille.

„Zeptejte se mojí sestry, nebo mojí matky. Ví to ještě moje manželka, ale jinak nikdo. Ale moje matka s ním teď byla čtvrt roku v Anjou, je si tím také jistá. Podoba je jak fyzická, tak v jeho povaze.“

„Příteli, to je teda den! Teda vlastně noc! Nemůžu tomu všemu uvěřit. Vážně ne!“

„Nechcete se raději zase postavit? Slibuji, další překvapení na vás již nachystané nemám, opravdu.“

„Je toho na mě moc. Nejdřív svatba a teď i syn. A já vo ničem nevěděl!“

„Nikdo o ničem nevěděl, příteli. Pouze já, řekl mi to už tehdy markýz de Cavarlene. Moje matka se to dovítí sama, když oba své vnuky poznala.“

„Příteli, teď už se ale vůbec, vůbec nezlobím,“ sedá si rozechvělý Armand, „Tohle je památná noc, příteli, památná.“

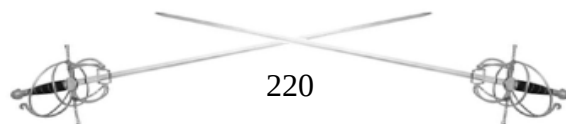
„Mám radost z vaší radosti,“ usměje se Pierre, „Možná by však bylo vhodné se zmínit i o pár praktických věcech. Pokud získáme souhlas královny, o čemž nepochybují, budeme muset vykonat mnoho různých příprav, ale také učinit vícero závažných rozhodnutí. Svatba se musí někde uskutečnit, musíte zvolit místo, duchovního, který obřad provede. Pak také připravit svatební smlouvu, musíte si nalézt vhodné právníky, nebo jejich nalezením někoho pověřit. Komu důvěřujete. Domluvit si opuštění pluku, pověřit někoho jeho vedením, ve vaší nepřítomnosti. A to už ani nemluvíme o seznamu svatebních hostů, volených asi i podle místa obřadu.“

„Tohle jsou jen vedlejší starosti,“ mávne rukou hrabě, „Podstatný je, co jste mi řekl. Andrea souhlasí se sňatkem, vy proti němu nic nemáte. K tomu ten syn. Bože, příteli, jak já vás mám jen rád“

„Mluví z vás víno.“

„Ne, ne, nebo jen trochu,“ dopije pohárek hrabě, „Pořád tomu nemůžu uvěřit. Dyť Andrea je jediná ženská, kterou jsem kdy miloval. Ale to přece víte. Tolik štěstí najednou, nevěsta, další syn ...“

„K tomu ještě další dítě na cestě,“ tváří se chápavě markýz, „Jste velmi úspěšný muž, příteli. Máte již šest zdravých synů, teď přijde další dítě. Má sestra by si přála holčičku, vy asi zase syna ...“

„Tak kluk je lepší, jako dědic i jako voják. Ale už jich mám dost, ne? Tak tu holku zvládnou.“

„Takový čin bude od vás laskavý. Ale zatím jste vždy zplodil syny.“

„Skoro vždycky, až na ...“, zarazí se teď Armand, o tom asi mluvit neměl.

„Ale, ale, mluvíte o nějakém levobočkovi? Dívce? Nebo dokonce o více dětech?“

„Ale co, dyť je to jedno. Na zámku je jedna malá holčička, co jí nedávno vrhla jedna služka. Asi bude moje, jak se zdá. Ale jeden šikovnej písař jí rychle našel manžela, takže je vo všechno postaraný. Doufám, že mě za to neodsuzujete a necháte si to pro sebe,“ podívá se hrabě prosebně na svého skoro švagra.

„Pochopitelně, navíc i já mám tak říkajíc máslo na hlavě. I na mém zámku v Anjou se vyskytuje dítě, které vzniklo z mého sémě. Sám jste mi tam pomohl dopravit jeho matku, mojí služku. Je to již tak dávno, tomu chlapci, Simonovi, už bylo pět let. Jak jen ten čas letí, příteli.“

„No jo, vzpomínám si. Teda už jsem zapomněl. Ale takovýhle hříšky se snad nepočítají, ne? Myslím tím parchanty se služkami.“

„V našich kruzích se mlčky tolerují, respektive se o nich taktně mlčí. Což jistě učiníme i my.“

„Se ví, tím se chlubit nebudeme, máme přece svoje legitimní potomky,“ kývá na souhlas pan de Godille.

„Příteli, musíme se domluvit na dalším postupu,“ změní raději téma Pierre, zapřený syn není nic, na co by byl hrdý, „V každém případě dejte vědět mým sloužícím, kde vás naleznou, kdybych s vámi zase potřeboval urychleně mluvit. Pak se také zamyslete nad tím, co jsem vám již říkal. Kde byste si představoval vykonat svatební obřad, kde svatební hostinu a koho na ni pozvat.“

„Je mi jedno, kde ke svatbě dojde, hlavně když k ní dojde.“

„Opravdu? Přesto, ještě o tom uvažujte, nějaký čas máme.“

„Už mě vyháníte?“ podívá se pátravě Armand.

„Vyhánět? Co vás napadá, právě se vás chystám pozvat na snídani. Zavoláme moje sloužící a necháme je připravit něco na zub. Pak se teprve můžete vrátit ke svým mužům, nebo se také můžete na nějakou chvilku natáhnout v mé posteli.“

„Ve vaší posteli? A kam si lehnete vy?“ rozhlíží se hrabě.

„Já po snídani odejdu plnit své povinnosti ke královskému dvoru, respektive ve státní správě. Bez vás se ale asi nějaký čas vaši muži obejdou, můžete se teda prospat. Přijel jste jen vy sám?“

„No, nepřijel, Quido a dva další vojáci jsou dole před zámkem, nechal jsem je tam. Ale voni tam vydržej, voni jsou na nepohodu zvyklí,“ mávne jen rukou starostlivý velitel pluku.

„Ještě bych navrhl o té svatbě zatím pomlčet, myslím tím před našimi sloužícími. Je zbytečné, aby se někde podřekli, dokud nemáme oficiální souhlas Jejího Veličenstva,“ navrhuje diskrétnost pan de Almare.

„Pokusím se ... nebude to snadný ... jsem toho plnej ...“

„Cítíte potřebu se s někým o svou radost podělit.“

„Tak nějak.“

„Pak si o tom promluvte se svým podkoním, ten umí držet jazyk za zuby, později, až s ním budete o samotě. Nebo ho snad chcete pozvat na snídani?“

„Nevím, pak u toho budou taky ty vaši ...“, je na rozpacích hrabě.

„Nemusí být, jejich přítomnost není nezbytná. Víte co, příteli? Nechám poslat pro vašeho podkoního a nařídím připravit snídani. Jen pro nás tři. Pak budeme moci hovořit otevřeně a vy se budete moci panu de Rigault pochlubit, co říkáte?“

„To by šlo,“ přikyvuje spokojený Armand, zrovna Quido je někdo, se kterým se rád o své štěstí podělí. Tráví s ním už tolik let tolik času, až je jeho podkoní spíše důvěrníkem než sloužícím.

SEDMDESÁTÁ DEVÁTÁ KAPITOLA

AUDIENCE S PŘEKVAPIVÝM VYÚSTĚNÍM

Hrabě de Godille střeží své příjemné tajemství před okolím, i když se vrátí na statek, do kterého se nakvartýroval, k malé radosti jeho majitele. Svým pobočníkům i veliteli štábu dal na měsíc volno, naopak všichni důstojníci i vojáci zůstávají u svých kumpanií. Sám sdílí místnost se svým podkoním, se kterým teď často o samotě probírá své štěstí. I Dujardin se usmívá, má radost i za svého pána.

Den po rozhovoru s markýzem de Almare, časně z rána, dorazí do statku Baptiste de La Solignac, je zastaven sloužícími obou urozených mužů, kteří ještě vespávají na svých postelích. Nejdrzejší z nich Paul se rozhodne panstvo vzbudit, činí tak velmi šetrně, nicméně si přesto vyslouží nevraživé pohledy obou pánů.

„Co se zase děje, do prdele?“ otevře jedno oko Armand, se svým podkoním dlouho do noci rozebírali své životy, u toho dost popíjeli, teď je mu nevolno, k tomu se připojuje značná únava.

„Je tady pan podkoní od pana markýze de Almare,“ špitne sluha, jako by se bál zvýšit hlas.

„Cože?“ posadí se prudce hrabě, až se mu zatočí hlava.

„Má prý nějaký důležitý vzkaz, Vaše Excellence, proto jsem si dovolil ...,“ krčí se Paul, jako by čekal každou chvíli ránu.

„Kriste pane, tak na co čekáš, ty pitomče, proč už tady není?“ projeví pan de Godille svůj vděk sloužícímu za jeho taktní probuzení.

„Ano, Excellence,“ vyrazí ke dveřím sluha, místnost opouští s radostí. Do té naopak vkráčí Baptiste, zachová kamenný výraz, když spatří dvě trosky v postelích, co na něho mžourají zarudlýma očima. Smrad by se zde dal krájet.

„Vaše Excellence,“ ukloní se hluboce posel.

„Tak co se děje?“ vyhrkne hrabě.

„Vaše Excellence, přináším vzkaz od Jeho Milosti, pana markýze,“ začne oficiálně pan de La Solignac, což přivede hraběte k zachmuření a jeho podkoního s mírnému úsměvu, „Vaše Excellence se má dostavit za panem markýzem, pokud možno co nejdříve. Je dost pravděpodobné, že Vaši Excelenci i Jeho Milost pana markýze přijme během dne Její Veličenstvo.“

„Cože?“ zařve pan de Godille, pak se podívá na sebe, pak na Quida a znovu na sebe.

„Nevyjádril jsem se jasně?“ ulekne se Baptiste.

„Naopak, Jeho Excellence rozuměla velmi dobře,“ rozesměje se Dujardin, „Právě teď přemýšlí, co si vzít na sebe a jak se co nejlépe upravit.“

„Ach tak, už jsem se lekl ...,“ kývá hlavou posel, „Jeho Milost poslala nějaký vůně, pro případ, kdyby Jeho Excellence neměla žádné, v těchto polních podmínkách.“

„Jsem voják, ne nějaká kurva,“ zavrčí Armand.

„Nechte nám je tady, pro jistotu,“ má pusu roztaženou od ucha k uchu Quido, „Když nás omluvíte, pane, pokusím se pana hraběte nějak vhodně ustrojit a upravit.“

„Jistě, počkám na vás venku,“ ukloní se pan de La Solignac, ještě jednou vrhne pohled na velitele pluku, budu to fuška ho připravit na významnou audienci, o jejíchž důvodech nemá ani ponětí.

„Už je to tady!“ zvolá příškrčeným hlasem hrabě, když posel za sebou zavře dveře.

„Zdá se. Její Veličenstvo asi chce vidět, komu svěřuje svou dvorní dámu,“ poznamená s mírnou ironií v hlase Dujardin.

„Myslíš? Asi jo, kdyby chtěla vodmítnout, asi by mě asi nevolala, co?“

„Když se za vaši věc bere pan kardinál a pan markýz, jistě vše dobře dopadne a vy se opět vrátíte mezi nás ženaté muže.“

„Mezi vás ... Quido, já už přece ženatej byl, a taky dětí mám víc, pokud teda dobře počítám!“

„Jak se zdá, tak ano,“ usměje se shovívavě podkoní, „Já mám teď čtyři vlastní děti a dvě na cestě, k tomu jedno vyženěné, to by mělo být celkem sedm, když ty dvě děti přežijou porod, za což se modlím k Bohu. Vy teď už máte sedm vlastních a jedno vyženíte, tedy budete o jednoho potomka lepší. A ještě máte další dítě na cestě.“

„My jako soutěžíme?“ zvedne zrak hrabě.

„Já nevím, pane, ale někdy se tak podle mého vyjadřujete.“

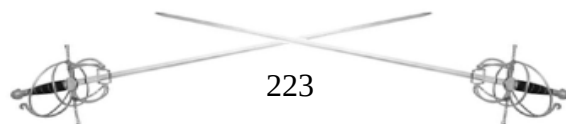
„Di k čertu, na to teď není čas, beztak jsem lepší, mám šest kluků a jen jednu holku, k tomu ta je parchantem. Na to nezapomínej, při těch svejch počtech.“

„Nezapomínám, pane. Stejně jako nezapomínám, že se máte připravit na audienci u královny.“

„Ani já ne,“ zavrčí Armand, stále sedí na své posteli, stejně jako jeho podkoní, „Tak co navrhuješ?“

„Co navrhuju? Asi se vám to nebude líbit ... podle mého byste se měl svlíknout, tím myslím úplně do naha, Sylvien a Celeste by vás měli votřít minimálně mokrým hadrem, vyprášit vaše šaty, nanést na vás nějakou vůni a potom pořádně upravit.“

„Mejt se?“ zatváří se nevraživě pan de Godille.

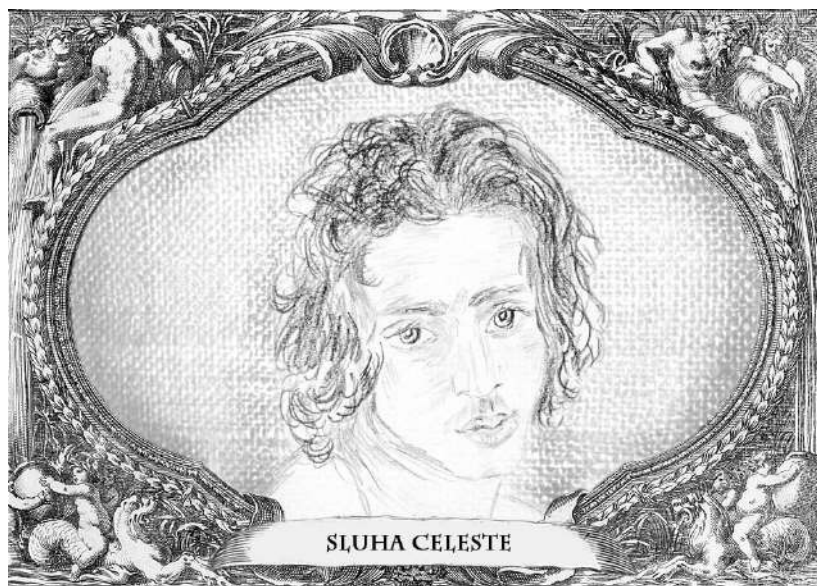

„Já vím, jste voják, ale na audienci k Jejímu Veličenstvu nechodíte každé den. Ještě aby se tak královna polekala a začala váhat, zda vám svoji dvorní dámu dát.“

„Myslíš?“ zamračí se hrabě, pak se jeho obličej rozzáří, „Tak na co čekáš? Proč se už nesvlikáš?“

„Já, pane? Já na žádnou audienci nejdu.“

„To ne, ale budeš mě doprovázet. Když mytí, tak pěkně voba!“ tváří se hrabě, jako kdyby právě vyhrál nějakou skvělou sázku, přitom jde poměrně o klukovinu, malou pomstu na podkoním, který ho chce vyčistit.

„Když jinak nedáte,“ povzdechne si Dujardin, sleze s postele a jde sehnat všechny sluhy, aby donesli potřebné nástroje a prostředky a dali se do práce.

Trvá nějakou dobu, než do selské jizby napochoduje trojice sluhů, nesoucí nějaké hadry, také džber s alespoň trochu ohřátou vodou. Oba dva urození pánové se postaví, k nim přistoupí jejich sluhové a začnou jim odebírat oblečení, po pravdě dost zasviněné a dost páchnoucí. Ocitnou se tak zcela nazí, což umožní jejich sluhům, zde má hrabě převahu dva ku jednomu, aby je začali otírat mokrým hadrem. Následně jim na vhodná místa

nanášejí silnou vůni, kterou donesl Baptiste.

Mezitím se Celeste snaží oprášit šaty pana de Godille, což není zrovna snadné a mnoho náhradního oblečení nemají. Přeci jen jsou ve vojenském ležení. Paul k tomuto přistoupí až po očistě svého pána, proto ten musí setrvat nahý o něco déle, zima mu způsobí husí kůži, ale on trpně nepřížeň teploty v místnosti snáší.

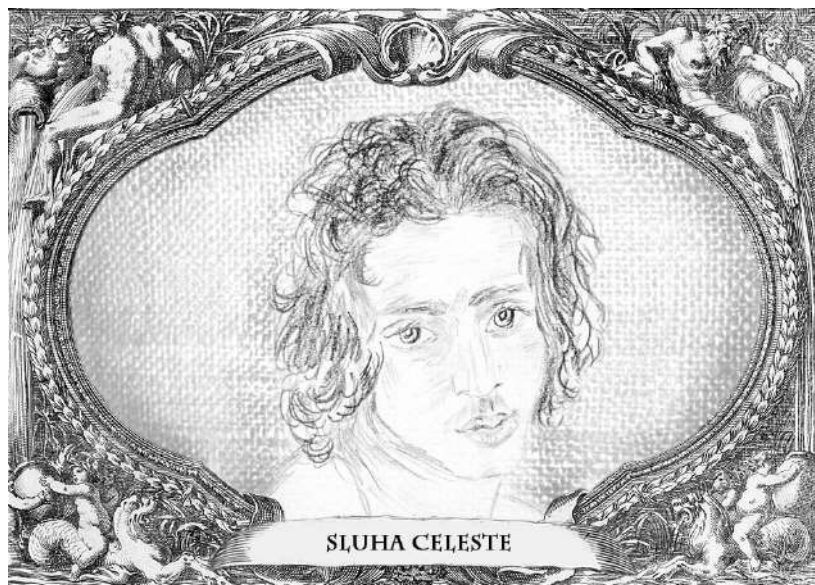
Znovu oblečením svých pánů práce sluhů nekončí, snaží se jejich šaty upravovat, ještě jednou čistit a i na ně cákají voňavku, což oba postižení přijímají s ohrnutím nosu. Poté se pustí do kultivace jejich vlasů a vousů, případně vyholení částí tváří. Oba dva šlechtici se sice vrtí, ale výrazněji svým sloužícím jejich práci neztěžují.

„Díky Bohu,“ oddychne si Armand, když konečně sluhové skončí, „Smrdíme vopravdu jak kurvy.“

„Raději bych o tom ale u dvora nemluvil,“ ušklíbne se Dujardin.

„No jistě, tam páchnou určitě všichni. Tak na co čekáme? Půjďme, ne?“

Netrvá dlouho a oba se vyhoupnou do sedel, průvodce jim dělá pan de La Solignac. Mnoho slov nepadá, ačkoli je pan de Godille očividně nesvůj, naopak jeho podkoní je spíše apatický. Po příjezdu na nádvoří zámku je Baptiste vede na místo, kde se mají setkat s jeho pánem.

Ten však někde courá a tak oba musí čekat a jen pozorovat frmol okolo. Většinu mužů i žen však neznají, sami stojí spíše stranou a raději nic neříkají.

Až po drahné době se objeví markýz de Almare a odvádí je stranou, do prostor běžným návštěvníkům zámku nepřístupným, do prostor, které pro sebe zabrala královská rodina. Zatímco Quido se tváří lhostejně, Armand nedokáže zastřít nejistotu.

„Příteli, budete zde muset nějaký čas zůstat. Neumím vůbec odhadnout, jak dlouho. Její Veličenstvo nás přijme v soukromí, bez dalších dvořanů, ale má také své další povinnosti. Proto prosím o vaši trpělivost.“

„Jsem zvyklej čekat. Jen doufám, že se nepřihlásí to včerejší víno.“

„Pokud byste si potřeboval odskočit, snad by to šlo zařídit, jsou tady proto takové prostory, oslovte některého ze strážných.“

„Zatím je to dobrý, já jen, kdyby to trvalo hodiny.“

„Musím teď odejít,“ omlouvá se markýz, „Ale až nastane čas, přijdu pro vás,“ slibuje, pak zase mizí.

„Kde to asi jsme?“ rozhlíží se Dujardin, netuší, jak daleko jsou od královských komnat a jaké je uspořádání zdejšího zámku, který přechodně poskytuje ubytování samotnému králi a jeho nejbližším.

„To je jedno, slyšel si markýze, až bude čas, přijde pro nás.“

„Určitě všechno dobře dopadne, pane, netřeba si dělat starosti.“

„Copak si dělám nějaký starosti?“ zakření se hrabě.

„Jistě ne, já jen tak, aby řeč nestála.“

„Tady radši moc nemluv, nikdy nevíš, kdo tě může slyšet,“ rozhlédne se i pan de Godille, nikdo se však poblíž nich nenachází.

Další bezmála hodina lelkování u okna nechává oba zkušené válečníky klidnými, kolikrát někde museli čekat, kolikrát vyčkávali na pokyn k útoku. Každý se zaobírá svými myšlenkami, které se týkají jejich vlastních životů a jeho pravděpodobným pokračováním.

Po zmíněné době se na konci chodby objeví samotná královna v doprovodu obou svých dětí, jdou směrem k čekajícím šlechticům, ale pak odbočí do jedné z místností. Oba členové anjounského pluku se narovnají, váhají, zda mají složit poklonu, ale než k tomu dojde, zmizí zase trojice z jejich zorného úhlu, za nimi do místnosti vcházejí další dvorní dámy a sloužící.

Netrvá dlouho a na chodbě se objeví i kardinál v doprovodu markýze de Almare, zatímco prelát se zastaví před dveřmi, v nichž zmizela královna, Pierre dojde až ke dvojici čekajících.

„Už je čas?“ lehce se potí hrabě, ačkoli je na chodbě poměrně chladno.

„Ano, příteli, můžete mě následovat?“

„Ale jistě, jistě,“ odpovídá pan de Godille a spěchá směrem k Mazarinovi.

„Pane hrabě, jak rád vás zase vidím,“ usmívá se první ministr, „Zároveň mě těší vaše rozhodnutí znovu vstoupit do stavu manželského. Nuže, pánové, pojďme, Její Veličenstvo nás již očekává, jak jsem byl zpraven. Jsme tu v poměrně polních podmínkách,“ usměje se na oba své příznivce.

Královna sedí v křesle v místnosti, v dalších po jejím boku pak oba její synové, desetiletý Ludvík a o dva roky mladší Filip. Komnata je jinak prostá dalšího nábytku, ale i osob, doprovázející služebnictvo či dvorní dámy zmizely druhými dveřmi. Jde tedy opravdu o naprosto soukromou audienci, kdy jsou

přichozí přijímání toliko královskou rodinou. Všichni tři muži ji pozdraví dle protokolu, jen kardinál přistoupí blíže.

„Vaše Výsosti, pana markýze de Almare dobře znáte, dovoluji si Vašemu Veličenstvu představit pana hraběte de Godille. Pochází z významného rodu hrabat z Anjou, kde se nachází jeho zámek. Pan hrabě je také velitelem slavného anjouského pluku, se kterým dosáhl již mnoha slavných vítězství,“ říká vzletným hlasem první ministr, přičemž mluví ke králi, který je nejvýše postavenou osobou v místnosti, ve skutečnosti jsou jeho slova určená jeho matce.

„Pane hrabě,“ řekne Ludvík velmi odměřeně, nicméně si se zájmem prohlíží právě popsaného válečníka, má pro takové muže pochopení, jednou chce být králem dobyvatelem.

„Vaše Výsosti,“ provede znovu oslovený pozdrav za pomoci svého klobouku, snaží se o co nejlepší provedení a zakrytí své nervozity.

„Pane hrabě,“ promluví teď královna, „pan kardinál nám přednesl žádost pana markýze, která se úzce dotýká i vaší osoby. Proto jsme se rozhodli vás pozvat, abychom poznali muže, který má zájem se stát manželem jedné z mých dvorních dam.“

„Vaše Veličenstvo,“ provede

další pozdrav pan de Godille, „jsem velmi vděčný za tu čest.“

„Slyšeli jsme o vašich vojenských úspěších, prošel jste mnoha bitvami, ve kterých bylo pro naše království dosaženo významných vítězství. Bylo jich asi už hodně.“

„Hodně, Vaše Veličenstvo,“ mne svůj klobouk v ruce Armand, „Nejprve jsem sloužil ve Francouzských gardách, od svých patnácti let. Od slavné bitvy u Rocroi sloužím v armádě pana de Condé, poslední roky velím jízdnímu pluku. Ten je nyní nedaleko, aby sloužil k ochraně Vaší Výsosti i Vašeho Veličenstva,“ obrátí se postupně na krále a pak jeho matku, „Prošel jsem si opravdu mnoha bitvami, například u Freiburgu, Dunkerque nebo Lensu. Naposledy jsme rozdrtili nepřátele Vaší Výsosti u Charentonu, pod hradbami Paříže. A vlastně ještě předtím hnali jízdu pana de Gondí, ti se snad zastavili až ve městě, pokud se vůbec zastavili,“ dodává ke své chvále.

„Váš pluk rozdrtil jezdce pana de Gondí?“ zableskne se v očích panovnice, z jistých důvodů lstivého pařížského preláta ze srdce nenávidí. To on ji donutil minulého léta podepsat potupný dokument, kterým propustila na svobodu parlamentního radu Broussela, aby uklidnila rebelující lid. Vzbouřený právě tímto baziliškem koadjutorem, který si pak přišel hrát na záchránce.

„Bylo nám velkým potěšením, Vaše Veličenstvo.“

„Kolik let už vlastně v armádě sloužíte, pane hrabě?“

„Pokud se nepletu, Vaše Veličenstvo, tak to bude už dvanáct let. Od svých patnácti sloužím, jak jsem již říkal,“ snaží se pan de Godille o co nejlepší mluvu i vyjadřování.

„Pan markýz nám prostřednictvím pana kardinála přednesl jistou žádost,“ obrátí se teď královna na druhého z mladých mužů, jenž jsou účastníky audience, který je zde však pečený vařený, proto rozhodně žádnou trémou netrpí.

„Ano, Vaše Výsosti, pořádal jsem o tuto službu Jeho Eminenci. Společně s mým přítelem, panem hrabětem de Godille, přicházíme pokorně poprosit Jeho Výsost, aby dala souhlas ke sňatku pana hraběte s mou sestrou, markýzou de Cavarlene. Pan hrabě je vdovcem a má sestra vdovou, proto se nám takový

svazek jeví velmi příhodným. Navíc naše panství v Anjou sousedí, dobře se známe,“ vykládá Pierre své záměry a zároveň je také stručně zdůvodňuje.

„Říkáte přátelé, vy a pan hrabě. Vzpomínám si na jistou nepříjemnou událost, před mnoha roky, kterou vám pan hrabě pomohl vyřešit.“

„Ano, Vaše Veličenstvo, šlo o velmi politováníhodnou záležitost, pan hrabě mě velmi nezištně zastoupil a pomohl mi uchovat moji čest. Pan hrabě mluvil o svých vojenských úspěších, ale jen velmi povrchně, asi mu bylo nepříjemné se příliš chválit. Je však pravdou, že jeho pluk patří k vyhlášeným jednotkám a sám pan hrabě je považovaný za jednoho z nejchrabřejších vojáků Vaší Výsosti,“ lehce se pan de Almare ukloní směrem ke králi, „Vždy jde na čele svých mužů, vede je do těch nejhorších řezí a mnohokrát si vysloužil velké uznání mého bratránka, pana vévody de Condé.“

„Něco jsme zaslechli,“ usměje se královna, zatímco oba její synové si chváleného šlechtice se zájmem prohlížejí, „Nuže, Ludvíku, vyhovíte prosbě pana markýze?“ obrátí se na svého staršího syna.

„Pane markýzi, pane hrabě, svoluji s tím sňatkem,“ řekne král strojeným hlasem.

„Děkuji, Vaše Výsosti,“ odpoví oba dva žadatelé zároveň.

„Pane hrabě, váš pluk se nachází v blízkosti zámku?“ zeptá se Ludvík.

„Ano, Vaše Výsosti,“ znovu se klaní Armand, „Byl převelen k zajištění ochrany Vaší Výsosti a rodiny Vaší Výsosti. Konáme strážní službu, hlídáme v okolí, jsme připraveni zasáhnout, kdyby bylo potřeba.“

„Konáte také přehlídky, pane hrabě?“ zajímá se dále král.

„Přehlídky?“ je zaskočený pan de Godille, „Spíše hodně cvičíme, Vaše Výsosti, aby vojáci byli připravený pro bitvy. Zatím nikdy neuhnuli,“ dodá s patřičnou hrdostí.

„Vaše Výsosti,“ přichází příteli na pomoc pan de Almare, „pluk pana hraběte je určený především pro válku, ne pro ochranu královské rodiny, jako například královská garda Vaší Výsosti. Kyrysníci pod vedením pana hraběte útočí na nepřátelská postavení či se střetávají s jízdou nepřítele. Tomu odpovídá jejich výcvik. Ale pluk pana hraběte se vyznamenal i v jiných situacích, hodně se hovořilo o dobytí předsunutého opevnění před roky v Dunkerque, tam slavil anjounský pluk velký úspěch.“

„Ach tak,“ trochu posmutní král, ale očividně přemýšlí, čehož jsou si všichni vědomí, jistě chce ještě něco říci, proto čekají a dávají mu čas na zformulování myšlenek, „Chtěli bychom vidět ten výcvik,“ stane se.

„Vaše Výsost by chtěla vidět cvičit můj pluk?“ ptá se Armand, zda se nepřeslechl.

„Ano, pane hrabě.“

„Vaše Výsosti, bylo by mi velkou ctí,“ chvěje se hlas panu de Godille.

„Mohl bych Jeho Výsost zítra doprovodit na výcvik pluku pana hraběte,“ přichází s návrhem markýz de Almare, „Dokonce by mohla Jeho Výsost i některému cvičení velet, nebo ho alespoň zahájit,“ dodává, neboť ví, jak rád Ludvík velí přehlídkám a je v blízkosti vojáků.

„Souhlasím, pane markýzi,“ řekne rychle král, pak se však podívá nejistě na svou matku, která bude mít nepochybně poslední slovo.

„Takové rozptýlení Jeho Výsosti by bylo vhodné, pod dohledem velitele královské gardy a pana markýze,“ podpoří svého krále i Mazarin.

„Nemám námitek,“ přikývne blahosklonně Anna, čímž učiní obrovskou radost hned dvěma přítomným, za prvé svému synovi a pak také veliteli pluku.

„Zítra váš pluk navštívíme, pane hrabě,“ říká strojeně Ludvík, ale žár v očích svědčí o jeho rozpoložení mysli.

„Bude nám ohromnou ctí, Vaše Výsosti,“ tetelí se blahem Armand.

„Pane markýzi, pane hrabě, král vyhověl vašemu přání,“ chystá se ukončit audienci Anna Rakouská, v tom ji trochu familiérně zatahá za rukáv její mladší syn a když se na něj otočí, nakloní se on ke své matce a cosi ji šeptá. Ostatní jsou sice překvapení, ale jen tiše přihlížejí, „Pane hrabě, kdo je tím mužem, který vás dnes doprovází?“ vznese královna k údivu všech dotaz.

„Ten muž?“ je rozhozený pan de Godille, pak se vzpomíná, „Tím mužem je můj podkoní, pan de Rigault.“

„Ten váš podkoní, ten je také voják?“

„Ano, Vaše Veličenstvo, dokonce znamenitý voják,“ cítí plukovník nutnost vychválit svého sloužícího, konec konců tím si zvyšuje i svůj kredit, „Nejen v mém pluku, ale dovolím si tvrdit, že i v celé armádě pana de Condé, patří k nejlepším vyzvědačům. Bývá pověřován těmi nejobtížnějšími úkoly. Ale je také znamenitý voják, Vaše Veličenstvo, jeden z nejlepších, po mém boku prošel všemi bitvami, o kterých jsme mluvili. A to se podařilo málokomu, Vaše Veličenstvo,“ chlubí se bez ostychu.

„Říkáte málokomu, pane hrabě? Proč?“

„Většina, co se snažila vydržet po mém boku, Vaše Veličenstvo, je totiž už mrtvá. Položila životy pro slávu Vaší Výsosti,“ ukloní se pan de Godille svému panovníkovi, v jeho slovech je cítit sice pýcha, ale také hrdost.

„Pane hrabě, přiveďte sem vašeho podkoního,“ nařídí k dalšímu překvapení všech Anna.

„Ano, jistě, Vaše Veličenstvo,“ provede úklonu poněkud zmatený Armand, pak spěšným krokem chvátá ke dveřím, aby hned za nimi začal zuřivě mávat na svého sloužícího, který jen tak lelkuje u okna.

„Co se děje?“ diví se Quido.

„Drž hubu a snaž se to moc neposrat,“ říká rozechvělým hlasem plukovník, „Deš taky na audienci,“ dodává.

„Já,“ zvedne oči Dujardin, pak však jen pokrčí rameny, byť mu mráz přeběhne po zádech.

„Hlavně se pořádně uklon, víš snad, jak pozdravit, ne?“ strká ho již do dveří Armand, na poslední chvíli se před něj vmáčkne, aby vstoupil první. Pak kráčí důstojně k mlčící královské rodině, „Vaše Výsosti, pan de Rigault,“ představí svého služebníka.

„Pane de Rigault,“ řekne jen Ludvík, který moc nechápe, proč byl tento muž povolán.

„Vaše Výsosti, Vaše Veličenstvo,“ provede dvě velmi dobře zvládnuté úklony Quido, vypadá daleko vyrovnanější než jeho pán, jeho tvář zůstává zdánlivě chladná.

Druhý královský syn se tázavě podívá na svou matku, když ta přikývne, upře svůj zrak na nově příchozího.

„Teď už znám vaše jméno, pane,“ řekne.

„Je mi velkou ctí, Vaše Výsosti,“ znovu se klaní podkoní.

„Odkud znáte tohoto muže, Filipe?“ zeptá se Anna.

„To je tajemství,“ tváří se velmi důležitě princ.

„Vaše Výsosti, všichni v této místnosti ho znají,“ usmívá se kardinál, „Proto může Vaše Výsost na otázku bez obav odpovědět.“

„Ten pán mě vezl z Paříže, když mě tam zajali,“ vysvětlí chlapec.

„Vaše Výsosti,“ říká teď první ministr ke svému králi, „když zůstal minulý rok na podzim bratr Vaší Výsosti v Paříži, pověřili jsme pana de Rigault tímto úkolem. On odvezl vašeho bratra z Paříže a když už byl v bezpečí, předal ho komorníkům.“

„Děkujeme, za našeho bratra,“ je na rozpacích Ludvík, neví, jak správně na nečekanou událost zareagovat.

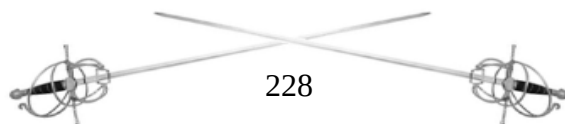
„Bylo mi velkou ctí, moci posloužit Vaší Výsosti,“ odpovídá klidným hlasem Dujardin.

„Pane, opravdu byste je všechny zabil, kdyby mě tenkrát našli?“ dívá se obdivně na mladého muže princ.

„Vaše Výsosti, zabil bych každého, kdo by se opovážil vztáhnout ruku na Vaši Výsost. Díkybohu nic takového nebylo zapotřebí, protože Vaše Výsost se znamenitě schovala a projevila velikou odvahu, pro kterou má stále moji velkou úctu,“ ukloní se Quido směrem k osmiletému hochovi, který se nad pochvalou zapýří.

„Velmi smělá slova,“ poznamená královna.

„Vaše Veličenstvo, jak znám pana de Rigault, v jeho případě jsou naprosto pravdivá,“ ozve se bez vyzvání pan de Godille, ale nedokáže odolat pokušení podepřít prohlášení svého podkoního.

„Souhlasím s panem hrabětem,“ přidá se i pan de Almare, „Mně pan de Rigault zachránil život, když mu bylo pouhých patnáct let. Postavil se po mém boku přesile zdivočelých dezertérů a udržel je, dokud nepřišli další naši vojáci,“ poněkud přehání, ale to tak nějak k věci patří, „Poté, sám vážně raněný, se v noci proplížil obklíčením naší družiny a přivedl pomoc. Ač krvácel z těžké rány na boku, běžel celou noc zmrzlou krajinou a nad ránem přijel v čele vojáků, kteří nás vysvobodili z obklíčení.“

„Pan de Rigault,“ zarazí se náhle královna, „Neslyšeli jsme vaše jméno při jiné příležitosti?“ podívá se přísně na mladého muže.

„Vaše Veličenstvo,“ sklopí hlavu oslovený, „vím, na co asi Vaše Veličenstvo naráží, a nejsem na tu událost pyšný.“

„Chápu,“ přikývne panovnice, ovšem teď čelí dychtivým pohledům obou svých synů, proto se jen lehce usměje, „Váš čin už byl, jak se zdá, promlčený, vaší dobrou službou svému králi. Příště však i vy ctěte zákony,“ dodá, pak se rozhodne dát vysvětlení i svým dětem, neboť ostatní asi moc dobře vědí, o čem mluví, „Pan de Rigault po jedné rozepři zabil dva muže, což by se dalo vykládat jako zakázaný souboj,“ vysvětlí, což má ale opačný účinek, její synové na mladíka hledí ještě s větším obdivem.

„Budu mít slova Vašeho Veličenstva vždy na paměti, i velkou laskavost, kterou mi Vaše Veličenstvo prokázalo,“ děkuje podkoní za projevený pardon.

„Pánové, volají nás již další povinnosti, rádi jsme vás poznali,“ ukončuje regentka audienci, čemuž všichni rozumí, ne však všichni jsou s tím srozuměni.

„Chtěl jsem se zeptat na to, co říkal pan markýz,“ projeví svou vůli král, ale s příznivou odezvou se nesetká.

„Pak se zeptejte zítra,“ utne jakékoli další diskuse královna, ale svými slovy nesmírně zaskočí Quida, ten se kradmo rozhlíží po ostatních, těm asi ale připadá tato poznámka v pořádku, jak se zdá.

Trojice mladých mužů provede vzorový pozdrav dle předepsaného protokolu a pak pokud možno elegantními kroky odchází, naopak první ministr zůstává u královské rodiny, bude součástí dalšího programu.

„Příteli, musím se teď vrátit za královnou,“ říká už na chodbě ve chvatu pan de Almare, „Na dalším se domluvíme zítra.“

„Zítra. Co to říkala královna o tom zítra?“ nedokáže potlačit svou zvědavost Dujardin.

„Co?“ usmívá se markýz, „Pane de Rigault, nyní zná celá královská rodina vaše jméno, ale k tomu ještě zítra král vykoná návštěvu u vašeho pluku. Asi zahájí cvičení a bude mu přihlížet.“

„Král přijde ...“, vyvalí oči podkoní.

„Přesně tak. Doufám ve váš úspěch, pánové, snad zaujmete Jeho Výsost. Ale pro jistotu bych na nic nečekal a šel se na zítřek připravit. Po té chvátce, která dnes zazněla, bude mít jistě král velká očekávání,“ rozhodne se trochu pocuchat sebevědomí obou příslušníků anjounského pluku.

„Máte pravdu, příteli. Uvidíme se asi tam, ne?“ přikyvuje pan de Godille.

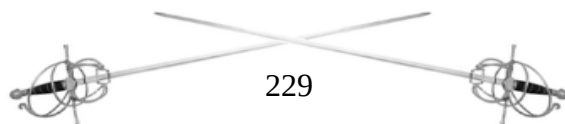
„Ano, slíbil jsem krále doprovodit. Nuže, pánové, přeji vám dobrý zbytek dne a klidnou noc,“ otočí se markýz a bez dalšího vstoupí zpět do dveří, ze kterých před krátkou chvílí vyšel.

„To teda byla dost zajímavá audience, co?“ poznamená Dujardin.

„To teda jo. Ale Quido, zejtra se musíme předvést, rozumíš? Nesmí bejt žádná vostuda, to bych nepřežil,“ říká vážným a lehce rozechvělým hlasem Armand.

ANJOUNSKÝ PLUK

Kroky pana de Godille a jeho podkoního se rozdělí, zatímco velitel pluku směřuje na zabraný statek, jeho podkoní uhání za kapitány jednotlivých kumpanií, aby je co nejdříve pozval na důležitou taktickou poradou. Jejich pluk se rozkládá na poměrně malém prostoru, proto není zase tak těžké je nalézt a správně instruovat.

Mezitím již hrabě nařizuje sloužícím, aby s místními domluvili přípravu oběda pro pány důstojníky, chce tomuto setkání dát i trochu slavnostnější ráz. Vždyť návštěva krále u pluku nepřichází každý den, již se těší, jak pánové protáhnou obličej, až jim o téhle poctě řekne. Během čekání na svého podkoního vypije pohár s vínem, přitom o všem přemýšlí a zdá se mu, že vůbec nic nemá chybu. Audience, která dopadla tak skvěle, a především teď již oficiálně posvěcený sňatek, který sám o sobě přináší pro něho dvě obrovské změny. Za první spojí před Bohem svůj život s ženou, kterou opravdu miluje a za druhé, spojí svůj rod s významným rodem pánů de Almare. Na což se také nesmí zapomínat.

Není mu přáno prožívat svou euforii příliš dlouho, neboť se postupně začnou trousit jeho velící důstojníci. Sluhové v druhé místnosti stavení připravili vše na taktickou poradou, bytelný, byť časem zubu poznamenaný dubový stůl, obklopují stejně stavěné sesle, velitel pluku si sedá do čela, po stranách jsou místa pro jeho podkoního, velitele trénu a čtyři důstojníky, kapitány jednotlivých kumpanií.

Hrabě zachovává mlčení, ač je plný právě proběhlých událostí, nicméně se tváří vážně a tajemně. Po jeho pravé ruce mezitím usedá i jeho podkoní, za ním velitel trénu, třicetiletý kapitán Caetan de Hurvois, ještě za ním

velitel čtvrté kumpanie pětadvacetiletý kapitán Archibald d'Saisset. Na druhé straně stolu sedí pětadvacetiletý velitel druhé kumpanie baron Julien de La Solignac, za ním velitel třetí kumpanie devětadvacetiletý kapitán Raphael de La Marignac a jako poslední je přítomný triadvacetiletý poručík Paul Amadeé de Pouvillon, jenž zastupuje samotného plukovníka u jeho první kumpanie.

Zatímco sluhové Celeste a Sylvien s místními připravují oběd, sluha Paul rozlévá drsně vypadajícím mužům víno, aby byl posléze vykázán z místnosti. Což udělá rád, z mužů jde strach, ti jistě pro ránu nejdou daleko.

„Tak, pánové,“ pozvedne pohárek pan de Godille, „připíjím na další velký úspěch našeho anjounského pluku,“ oznamuje.

Důstojníci vyklopí většinou polovinu číše do svého hrdla, teď ale už upírají své zvědavé pohledy na svého velitele, aby jim vysvětlil svolání porady i poněkud nejasná předchozí slova.

„Možná bude lepší, když vám pan de Rigault řekne, k čemu dneska došlo,“ přenechá Armand slovo svému podkonímu, aby si mohl vychutnat překvapení svých podřízených, které očekává.

„Pánové,“ přijímá výzvu Dujardin, „dnes se nám dostalo té cti být přijati u královského dvora, který teď náš pluk pomáhá chránit,“ snaží se o vzletná slova, aby udělal svému pánovi radost, „Audience byla velmi příjemná a velmi soukromá. Přítomna byla jen královská rodina, tedy sám král, jeho bratr a jeho matka, paní královna, pak už jen první ministr, kardinál Mazarin. Ty poskytl audienci Jeho Excelenci panu hraběti, panu markýzi de Almare a být přítomný se ještě dostalo té cti taky mně,“ rozhlédne se po důstojnících, samo již toto oznámení vzbuzuje respekt.

„Přijmete gratulace, k této poctě,“ rozhodne se vyjádřit mínění většiny pan de La Marignac.

„Tak nevím, jestli mám mluvit o důvodech té audience, nebo jen o tom, co se týká našeho pluku,“ dostane se do rozpaků Quido a pohlédne tázavě na plukovníka.

„Můžete říct i ty důvody, když už to je posvěcený,“ sděluje své stanovisko Armand.

„Nuže, pánové, pak mám tu velkou čest vám oznámit, že Jeho Výsost král dnes dal svoje požehnání Jeho Excelenci, panu hraběti de Godille, aby v brzké době pojal za choť paní markýzu de

Cavarlene, sestru pana markýze de Almare a sestřenku pana prince de Condé,“ dává si podkoní záležet na svých slovech, která vyvolají malá pozdvižení. Nejvíce udivený je pan de La Solignac, ale i tváře ostatních důstojníků skýtají podobný výraz.

„Snad zase za všechny, pane hrabě, naše velké blahopřání,“ ozve se znovu Raphael, velitel třetí kumpanie, nicméně z bojových důstojníků nepochybně nejzkušenější. Po jeho slovech opakují podobné věty všichni přítomní, jeden přes druhého.

„Za vaše gratulace děkuju, pánové,“ krotí jejich projevy pan de Godille, „Ale nechte laskavě domluvit pana de Rigault. Ještě totiž neskončil.“

„Jeho Excellence má pravdu,“ ujímá se zase slova Quido, „Během té audience se mluvilo taky o našem pluku, vychválil ho jak první ministr, tak pan markýz de Almare. Což asi zaujalo samotného krále, který projevil zájem náš pluk osobně navštívit.“

„Navštívit náš pluk?“ ozve se pan de Hurvois, jako zásobovací důstojník projevuje nad sděleným nejmenší radost, tuší totiž značné problémy.

„Nejen to, pánové,“ pokračuje podkoní, „Jeho Výsost se přijede podívat, ale chce taky vidět náš pluk cvičit. Možná taky bude Jeho Výsost některý cvičení zahajovat nebo jim velet. Na nás je, abysme Jeho Výsost nezklamali a předvedli mu pořádný představení.“

„To je nepochybně velká čest,“ konstatuje kapitán de La Marignac, je patrné, jak jsou on i ostatní tímto sdělením potěšení, oči jim planou a ve tvářích je vidět pýcha i radost.

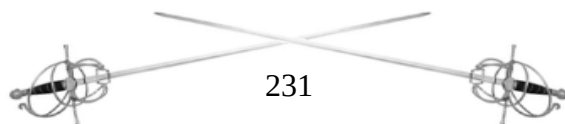
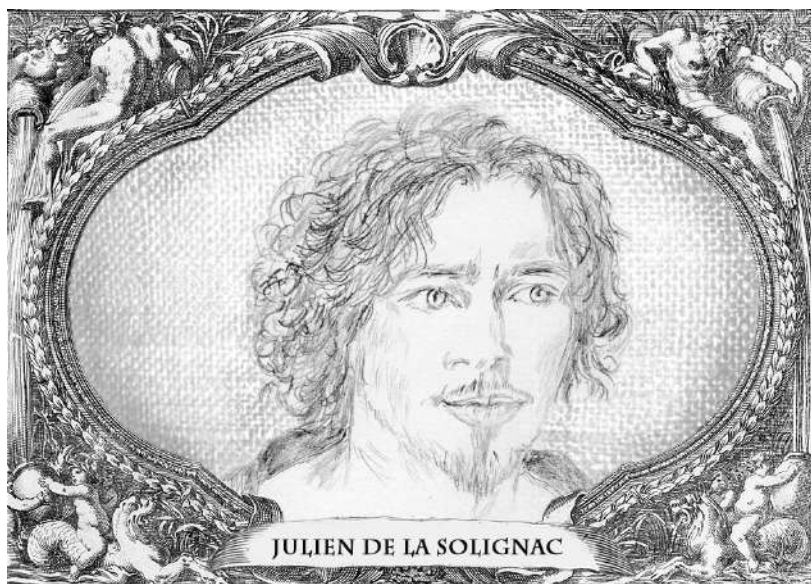
„Tak to určitě, pánové,“ vezme si slovo Armand, „Král se jistě těší na pořádnou podívanou. Tak ho nesmíme zklamat. Proto jsem vás svolal a očekávám vaše návrhy,“ rozhlédne se.

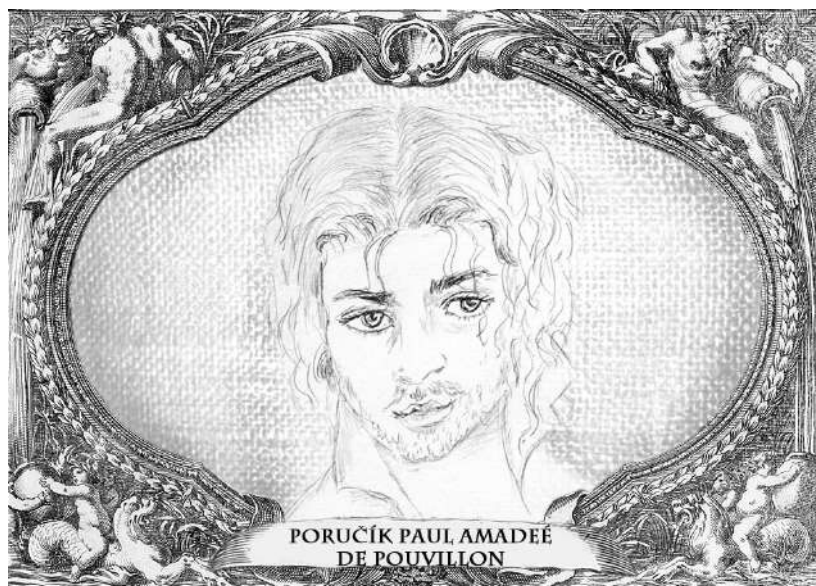
„Návrhy na co přesně, pane hrabě?“ položí otázku Caetan.

„Na co, pane? Na všechno!“ odpovídá s neskryvanou ironií v hlase plukovník, „Všechno musí bejt naprosto dokonalý a taky zajímavý! Takže musíme vymyslet, jak krále přivítat, co mu předvíst. Musí vidět to nejlepší, co v nás a našich vojácích je, rozumíte? Ted’ se musíme dohodnout, co mu ukážeme!“

„Já si myslím,“ ozve se Dujardin, „že by to mělo bejt vod všeho něco. Nástup, pak zajímavý cvičení. No a nakonec taky takový divadlo, představení. Útok pluku nebo aspoň nějaký kumpanie na nepřátelský postavení.“

„Můj ty Bože,“ hlesne jen pan de Hurvois, jeho obavy se začínají naplňovat.

„Co tím myslíš?“ je zaujat slovy podkoního jeho velitel.

„Já bych nakonec Jeho Výsosti předvedl bitvu,“ sděluje svůj návrh Quido.

„Předvedl bitvu,“ bledne velitel trénu.

„Excelence,“ rozvíjí svůj nápad Dujardin, „můžeme z jedné kumpanie udělat nepřítele, vystavět mu nějaký zákopy, zátarasy. Na ty můžou zaútočit další kumpanie. Nakonec se můžou dvě kumpanie utkat ve cvičném střetu. Jako proti sobě.“

„Hrome, Quido, teda pane de Rigault, tak tohle se mi líbí,“ planou oči pana de Godille.

„Jen aby potom měl krále kdo chránit,“ staví se do role kazisvěta Caetan.

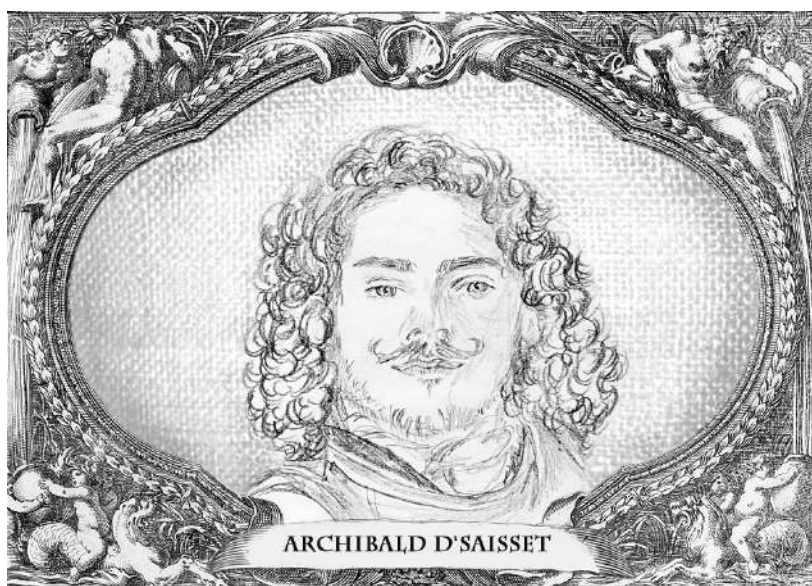
„Proč by neměl?“ zavrtí hlavou podkoní, „Ukážeme útok, vystavíme zátaras, opevnění, do toho budou vojáci střílet, najíždět na to a střílet, jak se to děje ve vopravdový bitvě. Budou mířit na nějaký terče, co jim tam dáme. A proti nim můžou střílet nějaký obránci, co tam někde schováme, tak aby je doopravdy nepostříleli. Ale ty nebudou mít v pistolích kulky. Tak to bude dělat hluk, ale nikdo nebude vohrožený. No a až dojde k boji těch dvou kumpaní, tak budou pistole zase bez kulky a vojáci do sebe budou řezat jen mečema.“

„To je vážně dobrý nápad!“ neskryvá své nadšení Armand.

„Určitě budou raněný,“ neodpustí si další poznámku pan de Hurvois.

„Můj ty Bože, no tak budou,“ mávne jen rukou hrabě, „Pan de Rigault má pravdu, pistole můžou zůstat prázdný, jen střelný prach bez kulek. No a jestli někdo dostane ránu mečem, tak jeho smůla, když je nešikovnej!“

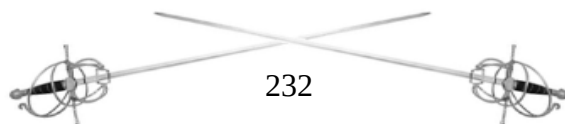
„Ještě něco mě napadá, pane,“ přemýšlí dál Quido, „Aby měla Jeho Výsost radost, tak by mohl velet tomu útoku. Pochopitelně ne jet s vojáky,“ říká rychle, když vidí zděšené pohledy, „Ale dát pokyn k jeho zahájení. A pak by pan hrabě se svou kumpanií zastupoval krále, zatímco někdo z vás se svou kumpanií dělal nepřítele. Toho by pochopitelně králova kumpanie porazila a zahнала na útěk. Aby jako král vyhrál a měl ještě větší radost.“

„Pane de Rigault, vás je na podkoního škoda. Vy můžete rovnou psát divadelní hry,“ směje se pan d'Saisset.

„Tak to mě ještě nenapadlo,“ oplácí stejnou mincí Dujardin, „Tak co říkáte, předvedeme Jeho Výsosti divadelní představení, jak tady říká pan kapitán?“

„Určitě, určitě,“ je doslova uchvácen nápadem hrabě.

„Myslím si, že se to dá nacvičit,“ říká rozvážně pan de La Marignac, „Kolik máme času? Kdy dorazí Jeho Výsost k našemu pluku?“

„Zejtra, asi dopoledne, si myslím,“ odpovídá pan de Godille a všichni teď ztichnou, uvědomí si, jak hrozně málo času mají na přípravu.

„Já v tom nevidím nic nemožného,“ hájí svou myšlenku podkoní, „Pan kapitán de Hurvois se svejma lidma připraví nějaký to opevnění, zákop, nebo tak něco, co naši vojáci rozstřílejí. Pan kapitán de La Marignac, kterej má nejvíc zkušeností, by mohl dělat toho nepřítele. A první kumpanii pana hraběte, která ve jménu krále slavně zvítězí, na všechno připraví pan de Pouvillon. Velet jí pak bude pochopitelně pan hrabě.“

„My se toho vůbec nezúčastníme?“ ozve se poprvé pan de La Solignac, jeho zklamání je očividné.

„Jak by ne,“ vyvrací jeho obavy Dujardin, „Přece všichni ukážou nějaký cvičení, nějaký manévry. A taky by vaše kumpanie spolu s kumpanií pana kapitána d'Saisset mohla dělat ten útok na to opevnění, na toho nepřítele za tím zátarasem.“

„Jak už jsem říkal, ve vás máme umělce,“ usměje se Archibald.

„Tak vo tomhle teda určitě nesním,“ ušklíbne se Quido, „Navíc v těch divadlech by asi nějaký bitvy šly předvádět jenom hodně stěží. Pánové,“ rozhlídne se po spolustolovnicích, „hlavně to dobře připravte a vymyslete, kde bude král, aby se mu nedej bože něco nestalo,“ dodá a vzápětí se rozhostí ticho. Představa, kdy by mohlo neopatrností dojít ke zranění Jeho Výsosti, všem způsobuje mrazení mezi lopatkami.

„Kdo bude na vše dohlížet? Vy, pane hrabě?“ ptá se s hodně vážnou tváří velitel trénu.

„Já?“ protáhne pan de Godille, zná však velmi snadné řešení, „Dyť to všechno vymyslel pan de Rigault, tak ať taky dohlídne na přípravu, ne? Vy mu ale všichni budete ve všem nápomocný. Pánové, tohle nám musí vyjít, rozumíte? Kvůli pověsti našeho pluku, ale i kvůli nám. Je vám to jasný?“

„Pánové, jen jsem řekl nějaký názor,“ krčí rameny Dujardin, „Úkol přijímám, Excellence. Ale čekám, že pánové taky řeknou svý, třeba to nějak vylepší a tak. Byl to jen nápad.“

„Mně se ten nápad moc líbí,“ ozve se pan d'Saisset, „Určitě vám s tím všichni rádi pomůžeme, i naši vojáci se určitě budou chtít před králem ukázat. Navopak je budeme muset krotit, aby to nepřehnali a vopravdu se nepozabýjeli, jak tady projevili obavy náš zásobovací důstojník. Uděláme pro krále opravdový divadlo, který se mu jistě bude líbit. Jen aby vyšlo počasí a Jeho Výsost skutečně dorazila.“

„Tak za to se budu modlit. Ale i kdyby král nepřišel zejtra, tak přijde třeba pozejtří. Připravit se musíme v každém případě, ať bude hezky nebo škaredě,“ upozorňuje pan de Godille.

„Co budete chtít ode mne, pane de Rigault?“ povzdychne si pan de Hurvois.

„Tak to ještě nevím, pane kapitáne,“ odpovídá po pravdě oslovený, „Čekám, že se tady při obědě vo všem poradíme. Pak byste asi měli jet za svejma vojákama a měli bysme se sejít zase někdy večer, abysme si řekli co a jak. Taky musíme najít vhodný místo, to bysme mohli spolu, pane de Hurvois, co říkáte? Po obědě se jet podívat, kde by se to mohlo uskutečnit. Mezitím by se další páni kapitáni mohli vydat ke svejmu mužům a připravit je na to.“

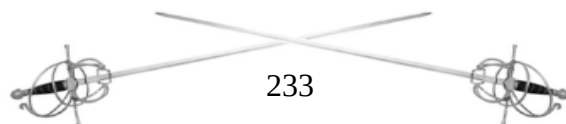
„Vyzkoušíme si to až ráno?“ tváří se ustaraně pan de La Solignac.

„Když začneme hned za svítání,“ pokrčí rameny podkoní, „Jeho Výsost jistě nedorazí hned tak brzo. Jsou asi nějaký protokoly a tak. Když v noci všechno připravíme, tak si to vyzkoušet můžeme brzo ráno, hned za rozbřesku. Jako když jdeme do bitvy. Což vlastně taky jdeme, akorát že tentokrát bojujeme za svou čest, za čest našeho pluku, jeho velitele.“

„Velmi hezky řečeno, pane,“ přikývne spokojeně pan de La Marignac.

Následně začne velmi bouřlivá diskuse, která je na chvíli přerušena opakovaným nesmělým klepáním, které zprvu v lomozu zanikne. To sluhové přicházejí s připraveným obědem, který není sice nijak honosný a už vůbec ne vybraně servírován, ale rozrušeným důstojníkům přijde opravdu k chuti. I během jeho konzumace vymýšlejí strategii představení pro svého krále.

Hned po jeho skončení je taktická porada ukončena, velitelé kumpanií chvátají za svými muži, podkoní s velitelem trénu jdou hledat příhodné místo pro představení a velitel pluku si jde lehnout,

s dobrým pocitem, jak dobře práci rozdělil, až na něj žádná nezbyla. Natáhne se na lůžko, leží na zádech, hledí do špinavého stropu stavení, přitom se mu hlavou honí strašně moc myšlenek. Jeho život se již brzo zásadně změní, tím si je jistý. Děkuje Bohu za vše, že ho provedl tolika bitvami a ráčil mu zachovat život, za přízeň královského dvora a především za Andreu, která se brzo stane jeho ženou. Něco takového bylo ještě před pár roky nemyslitelné, bohužel se mu vybaví i nepříjemné vzpomínky, spojené s odhalenou nevěrou markýzem de Cavarlene, ale ty rychle zahání do pozadí.

Podkoní a velitel trénu zatím na koních objíždějí okolí a hledají vhodné prostranství, které je dobře dostupné i kočárem, v němž dle jeho předpokladů přijede král, a také dostatečně rozlehlé, aby se dala uskutečnit plánovaná akce. Ke své radosti nakonec naleznou vhodnou louku, nepříliš vzdálenou od statku, kolem níž vede špatně udržovaná cesta, ale i tak je zajištěna dostupnost. Louka se mírně zvedá a končí u lesa, naopak cesta vede na okraji jiného zarostlého pahorku.

„Tohle bude ideální,“ rozhlíží se Dujardin, „Sem může dorazit král, támhle se uskuteční nástup vojáků. Nejdřív tady můžeme ukázat nějaký cvičení, manévry, pak tamhle u kraje toho lesa zaútočit na nepřitele. No a nakonec se tady utkají ty dvě kumpanie, co říkáte?“

„Tak nevypadá to nejhůř,“ souhlasí ustaraný pan de Hurvois, „Je tu snad i dost místa, povrch taky není nejhorší, aby si koně nezlámali hnáty a muži si po jejich pádu nesrazili vaz. Jak si ale představujete ten zátaras?“

„Nevím, co třeba tam udělat nějaký opevnění, takovej mělkej zákop. Tam umístit nějaký panáky, třeba oblečení vycpaný slámou, to budou jako nepřátelé, co do nich budou vojáci střílet? Navopak těsně nad zemí se dají udělat střelny, tam budou nějaký obránci, pár mužů, co na to dáme. Ty tak budou krytý a přitom udělají hluk a zdání skutečného bitvy,“ rozvíjí svůj plán Quido.

„Nemůžou ty muže za tím opevněním skutečně zabít?“

„Proč by měli? Vojákům řekneme, že budou střílet na ty panáky, co jim nachystáte. No a ty obránci budou vo hodně níž, krytý, tak budou v bezpečí.“

„Jen aby se na to někdo našel.“

„Pane kapitáne, vo tohle obavy nemějte. Naši muži přece nejsou zbabělci. Uvidíte, až se dozvědí, komu budou dělat to divadlo, budou radostí bez sebe a určitě nebudou mít nějaký strach z pár šráků.“

„Kde chcete mít Jeho Výsost? Aby mu ti vaši zdivočelí vojáci neublížili?“

„Třeba tady, na kraji cesty. Bude mít celej ten prostor jak na dlani. Co mu takhle udělat nějaký trůn, co? Někáký vyvýšený místo?“

„Nevím, můžu o tom přemýšlet, jestli něco vhodného najdeme,“ má Caetan ustaranou tvář, tuhle noc se on a jeho lidi nevyspí, „Dáte mi nějaký vojáky? Co pomůžou připravit to opevnění u lesa?“

„Budete jich mít, kolik budete chtít. Stačí říct. Každá kumpanie vám jich dá deset, dvacet? Nebo budou stačit osobní sluhové vojáků? Ty můžou taky třeba hrát ty obránce, nemyslíte?“

„Obsazení vašeho skvělého představení si udělejte laskavě sám,“ tváří se nadále kysele pan de Hurvois, „Já se vám jen musím postarat o kulisy.“

„Pane kapitáne, proč ty obavy? Dyť jde o velkou čest pro náš pluk, všichni určitě rádi přiloží ruku k dílu. Uvidíte, všechno dobře dopadne.“

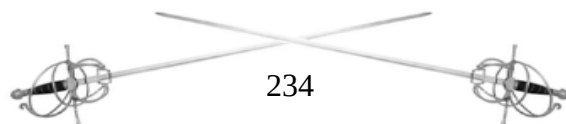
„Kéž by, pane de Rigault, kéž by. Hlavně dobře instruujte ty své muže, aby si zkontrolovali, že nemají v hlavních kulky, až na sebe začnou střílet. Nebo předvedete Jeho Výsosti opravdový masakr. Ty mladíci jsou horký hlavy, každý se bude chtít ukázat v tom nejlepším světle.“

„Já vím, určitě na to s pány důstojníky dohlédneme. Co vy? Potřebujete něco?“

„Ted? Nevím, snad ani ne. Kdy se sejdem?“

„Kdy? Mám návrh, pane kapitáne. To místo jsme našli dost brzo. Jděte za svými lidmi, já objednu kapitány. Sejdeme se tady tak za dvě hodiny, co říkáte? Domluvíme se pak na dalším. Bude ještě světlo, abysme si všechno vysvětlili, co říkáte?“

„Souhlasím, pane,“ je stále zachmuřilý Caetan, nicméně kývne jen hlavou a pobídne koně. Podkoní ho ještě chvíli doprovází, pak se od něho oddělí a vyrazí k jednotlivým kumpaniím.

Dujardin objede jak kapitány, tak zvedne z postele pana de Godille a přiměje ho se jet podívat na vybrané místo, kde chce uskutečnit pro krále své představení. Když s velitelem pluku příjíždějí, již se na okraji louky dohadují všichni velitelé kumpanií, většinou s sebou mají ještě někoho z podřízených.

„Jak se zdá, tak to všichni berou dost vážně,“ říká spokojeně Armand.

„Aby ne, nikdo ne nechce před Jeho Výsostí shodit,“ přikyvuje podkoní, „Souhlasíte s tímhle místem, pane?“

„Nevypadá špatně, není to daleko. A je dost velký. Jak si to představuješ?“

„No, mám už nějakou představu, ale chci to doladit s pány kapitány, a taky pochopitelně s vámi, pane. Proto jsem svolal tuhle další poradu.“

„Tak se toho ujmí, ať to vodsejpá,“ pobídne svého sloužícího hrabě.

Quido se dá hned do práce, svolá všechny důstojníky a přednese jim svůj záměr. Stojí na začátku louky, zírají na prostranství a podle stupně jejich představivosti již před sebou vidí výjevy, které by se zde měly zítra odehrávat. Pochopitelně každý má své připomínky a nápady, domlouvají se na přesných místech, kde co vybudovat, kde by měla být soustředěna ta která kumpanie, jak je navzájem odlišit. U všech je patrné nadšení pro věc, snaha domluvit se i na detailech. Nikdo nechce zklamat, každý se chce předvést v tom nejlepším světle. Většina v přítomnosti krále a jeho spokojenosti vidí i dobrý zárodek své úspěšné kariéry. A naopak, kdyby se jim jejich vystoupení nepovedlo.

Porada se protáhne, trvá skoro až do setmění. Domluví se, kolik kdo poskytne mužů panu de Hurvois, i co on přesně s trénem vybuduje. Vzhledem k tomuto setkání již není důvod svolávat další poradu do stavení, kde je přechodně ubytovaný velitel pluku, proto zůstanou až do rána důstojníci u svých jednotek, budou správně instruovat své vojáky, dohlédnou, aby se zbroj jejich mužů blýskala, aby jejich oděv byl v co nejlepším stavu. Každý tak nějak zná úkoly, které zítra naplní, sejdou se zde hned za rozbřesku, bez ohledu na počasí, a budou mít asi jen jeden cvičný pokus, pak už budou vyčkávat svého krále. Ten může či nemusí dorazit, oni však musí být připraveni ho uvítat a pobavit.

„Quido, všechno mi teď tak vychází, až z toho mám tak nějak strach,“ říká pan de Godille nad pohárkem vína, se svým podkoním se nachází v jejich nuzné ložnici, popíjejí a klábosí.

„Proč, pane? Proč by se mělo něco pokazit?“

„Nevím, jen mám takovej divnej pocit.“

„Všechno bude, jak má bejt, pane. Zejtra bude král spokojenej, pak pojedeme do Paříže, vy se setkáte se svou nastávající, se svým synem ... pane, co ten kluk? Chcete mu to říct?“ zvažní náhle Dujardin.

„Co říct?“

„Jakože jste vy jeho pravej otec. Třeba to nemusí dobře přijmout.“

„Tak to nevím, tohle nechám na jeho matce,“ nedělá si hrabě s touto záležitostí starosti, „Je na ní, kdy mu to řekne, jestli mu to řekne. Pro mě je důležitý, že je z mojí krve. Ale mám beztak už dost jinejch dědiců, tam v Anjou.“

„To ano, ale ten Pierre, co ho máte s paní markýzou, ten je starší než některý tam, ne? Nebude v tom nepořádek? Myslím v posloupnosti těch dětí, v nárocích na dědictví. Když i von bude teď tak nějak legitimní, ne?“

„Víš, že ani nevím?“ zamyslí se Armand, „Asi vo tom poradím s Mauricem, co myslíš?“

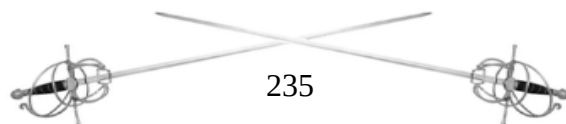
„Možná, možná taky s panem markýzem. Já jen, aby z toho pak nebyly spory, až ty kluci vyrostou a stanou se z nich muži.“

„To máš pravdu, ale jak říkal markýz, udělá se nějaká smlouva. Panu markýzi věřím, ale je tam pořád ta jeho matka. Asi se radši poradím s Mauricem, určitě bude znát nějaký právníky, ne?“

„Určitě, pane. Ale nechci malovat čerta na zeď.“

„Ne, ne, máš pravdu, vstatně ty s tím už máš zkušenosti, ne? Tys ty svoje nějaký děti legitimizoval, nebo ne?“

„To je něco jiného, pane hrabě,“ usměje se Dujardin, „Já vlastně ještě žádného legitimního potomka nemám. A taky je rozdíl v majetku.“

„Tím se teď netrápím,“ mávne rukou Armand, „Teď hlavně, aby to zejtra dopadlo dobře, pak musím někoho pověřit velením pluku, když tu nemám pana de Taille. Koho bys pověřil ty?“

„Nevím, asi pana de Marignac, je nejzkušenější. Ačkoli pan de La Solignac má titul barona. Tak nevím.“

„Máš pravdu, baron má málo zkušeností,“ kývá hlavou hrabě, „Ještě si to rozmyslím. Quido, koho by to napadlo,“ zasní se, „Před těma rokama, dyť to si u mě právě začínal, ne? Když jsem musel zmizet z Paříže, potom, co jsem píchnul toho markýze de Cavarlene. To už je skoro přesně šest let. Nebo jen šest let?“ zamyslí se.

„Jak se to vezme, pane,“ lehce se usměje podkoní, „Na jednu stranu už šest let, ale když si vezmete, co jste všechno dokázal, za těch šest let! Dyť je to málem neuvěřitelný. Kolik bitev jste přežil, kolik kluků jste zplodil, jak jste vybudoval svůj zámek. Jakejch úspěchů jste dosáhnul se svým plukem. Přitom jen za šest let! To je přece skoro zázrak!“

„Když se na to díváš takhle ...“

„Jak jinak, pane. Když si vzpomenu, čím vším jsme prošli. Musíme bejt moc vděčný Bohu, pane, čím vším nás provedl. Kolik mužů kolem nás umřelo, a my jsme pořád tady. Kolik máme potomků, kéž bych i já získal nějakýho legitimního.“

„Co bys nezískal, dyť ta tvá je přece v požehnaném stavu, ne?“

„Je, ale znáte to, vždycky jsou obavy, aby se něco nezvrtlo.“

„Quido, pořád ty tvoje obavy,“ mávne jen rukou Armand, „Každou zimu si říkal, že se už další nedočkáš. A pořád seš tady, máš syny, ačkoli teda ne úplně legitimní. Ale teď máš i manželku a ta čeká určitě legitimní dítě. Taky si získal hodně, seš uznávanej voják, zná tě dost významnejch lidí. Tak zase nesejckuj.“

„Já si všeho moc vážím, pane. Každý den zato děkuju Bohu. Sám ale uznejte ... ne, ne, nebudu už vo tom mluvit. Máte pravdu, proč se zatěžovat nějakějma starostma, když máme teď tolik radosti ne? Rebelové jsou poražený, vy se budete ženit, královna mi odpustila ten souboj, král navštíví náš pluk.“

„Tak je to lepší,“ přikývne hrabě, „A na to si připijeme. Potom mi podrobně řekneš, jak si to zejtra představuješ. Jak uvítáme krále a tak.“

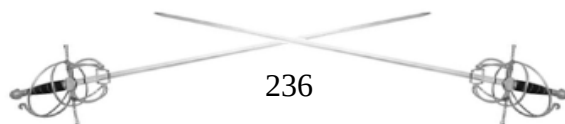
„Velmi rád,“ usměje se shovívavě podkoní, vždyť o tomhle už mluví pořád dokola. Ale nedělá mu problém probrat vše s velitelem pluku ještě jednou. Pravděpodobně však vícekrát.

AŤ ŽIJE KRÁL!

Noc je poměrně krátká a většina členů anjounského pluku nemůže dospat. Nemluvě o těch, kteří za tmy a jen za plápolání rozdělaných ohňů budovali kulisy pro dnešní představení a pro dnešní noc na spánek ztratili nárok. I velitel pluku již je na nohou a sluhové ho velmi pečlivě strojí, nakonec svolí i k nanesení trochu vůně na své tělo a oděv. Paul mezitím stejným způsobem upravuje svého pána, který je očividně méně nervóznější než hrabě.

Všichni tři sluhové se však také musí obléci, budou své pány dnes následovat, pan podkoní jim přidělil v dnešním divadle také roli, budou představovat obránce opevnění, spolu s dalšími sloužícími. Zatímco Paul se na své vystoupení těší, Sylvian a Celeste z toho mají značné obavy. Dovedou si podle popisu situace představit, co je čeká. Ale nemají naději vzdorovat, svého místa si váží a nechtějí o něj přijít.

Oba urození pánové i tři jejich osobní sluhové vyrazí ze svého přechodného bydliště a směřují na místo představení. U statku zůstávají dva poslové z trénu, kteří mají okamžitě přijet pro pana hraběte, jakmile by zahlédli tak toužebně očekávaného hosta. K vybrané louce opravdu není daleko a tak jistě nebude muset velevzácné dítě čekat.

Když plukovník dorazí na okraj louky, jeho pluk je již nastoupen. Dole u cesty jsou seřazené jednotlivé kumpanie, rozprostřené vlastně podél celé louky. Mladí vojáci sedí na svých koních, stejně jako jejich kapitáni. Ti se teď od svých jednotek oddělí a přijíždějí ke svému veliteli. Ač nikdo mnoho hodin nenaspal, v obličejích přítomných není vidět únava, nýbrž jen velká očekávání a odhodlání nezklamat.

Pan de Godille se zadívá na konec velmi rozlehlé a mírně stoupající louky, kousek od lesa se táhne opevnění, tvořené částečně vykopanou zeminou, ale především různými kmínky, kládami, větvemi. Nebyl čas na vyhloubení klasického zákopu, stejně jako zhotovení dostatečného množství košin. Ale s jistým přivřením oka se dá vybudované opevnění považovat za reálné. Nad ním se tyčí zaražené kůly, na nichž jsou upevněné různé košile či kabátce narvané slámou. Mají představovat nepřátelské vojáky a do nich budou útočící kyrysníci střílet. Je jich poměrně dost a jsou rovnoměrně rozloženy podél celé linie.

„Docela dobrý,“ řekne pan de Godille směrem k veliteli trénu, jehož lidé si v noci mákli.

„Snažili jsme se, pane hrabě,“ odpovídá znaveným hlasem pan de Hurvois.

„Co ty obránci?“

„Támhle je skupina sloužících,“ ukáže Caetan na hlouček mladých mužů, některých skoro ještě chlapců, většinou osobních sloužících vojáků, v rukách třímají muškety.

„Nedali jste jim kulky, doufám, aby ty pitomci skutečně nenabíli a někoho nepostřelili,“ dívá se hrabě na obvyčejné sluhy s pohrdáním.

„Nemají kulky, jen střelnej prach,“ odpovídá pan de Hurvois.

„Dám jim správný instrukce, Excellence,“ nabídne se Dujardin, „Vezmu i naše sluhy a rozmístím je po té obranné linii.“

„Dobřej nápad, pane de Rigault,“ přikývne plukovník, „My si zatím s pány projdeme cvičení, a taky, kdo je jak předvede.“

Quido již na nic nečeká, seskočí z koně, stejně jako to udělají na jeho pokyn jejich sluhové. Zvířata jsou odvedena muži od kapitána de Hurvois, podkoní, v zádech se třemi mladíky, kráčí k ostatním vybraným sloužícím. Ti mají podle pokynů zbraně i pro trojici svých nových kolegů.

„Pánové, půjdeme tam k tomu opevnění, tam vám řeknu víc,“ osloví Dujardin skupinu asi čtyřiceti mladých mužů, pak vyrazí směrem k lesu na protější straně louky, oni za ním jdou jak dobytek na porážku. Asi jim není dobře po těle, neboť moc dobře vědí, jaká je jejich role v dnešním nebezpečném představení.

Takto dojdou až ke zmíněné obranné linii, tam se celá skupinka zastaví a otočí směrem k vojákům. Mnozí sluhové ještě více poblednou, když vidí seřazené šiky kyrysníků.

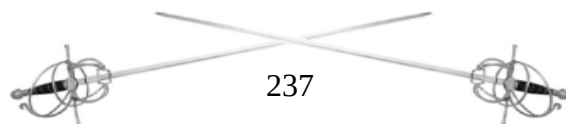
„Tak, pánové,“ hovoří k mladíkům a chlapcům podkoní, „jistě vám řekli, jaký bude dneska váš úkol. Každý máte mušketu, taky střelnej prach, určitě každéj umíte mušketu nabít a vystřelit z ní. Doufám, že nikdo nemá někde ulitou nějakou kulku a nebude se snažit sestřelit nikoho ze svých pánů, i když od něj třeba dostal výprask,“ snaží se o žert, ale v protáhlých obličejích skupiny většinou nedobrovolných herců se nijak zvlášť neodrazí.

„Voni ale budou mít kulky, co?“ zeptá se Paul.

„Budou, ale budou střílet na ty panáky, co jsou připoutaní k těm kůlům. Takže ve vlastním zájmu buďte co nejdál vod nich,“ odpovídá vcelku mírným hlasem Dujardin, „Rozdělím vás podél celý té linie, každému přidělím místo, který za žádnéjch okolností neopustí. Až začnou vojáci útočit, vy na ně budete střílet, pochopitelně bez těch kulek, jak už jsem řekl. I voni vás nechtěj určitě zabít, dyť jste jejich sluhové.“

„To bude legrace, pane,“ směje se Paul, ale je taky jediným, komu to tak přijde.

„Taky si myslím,“ podívá se na skupinku Quido, jaký je rozdíl mezi většinou a jeho sluhou. Ačkoli i pár dalších se netváří tak vyplašeně, spíš lhostejně. Asi nebudou mít všichni naděláno v kalhotách, „Pánové, až začnou vojáci útočit a střílet, tak hlavně nevystřekujte svoje hlavy. I kdyby měl někdo strach, ať ho ani nenapadne utíkat. Pak má dost velkou jistotu, že ho zkosí nějaká zbloudilá kulka,“ vysvětluje pro jistotu.

„To určitě zvládneme, pane,“ tvrdí sebevědomě Paul, kterému vše přijde velmi zábavné, on rozhodně strachem netrpí, ačkoli je mu jasné, že by nějaký nepovedený výstřel mohl směřovat i směrem, kde se bude skrývat.

„Pánové, aby všechno vypadalo jako skutečný, je nutný, abyste se neposrali a skutečně stříleli. Pokud se jen schováte a nevyjde ani rána, určitě to nasere pana hraběte, ten to dá sežrat vašim pánům a ty pak zase vám. Tak se snažte, ať má Jeho Výsost radost, ať se našemu králi naše divadlo líbí,“ nabádá mladíky podkoní.

„My to nějak zvládneme, pane,“ podívá se hraběcí sluha na svou levou ruku, na které mu chybí malíček a čtvrtníček.

„Vo tom nepochybuju, Sylvienne,“ usměje se Dujardin, „Vy, který jste po našem boku útočili na to opevnění u Dunkerque, to určitě zvládnete. Tohle je jen hra, tam šlo skutečně vo život.“

„To si moc dobře pamatuju, pane,“ sáhne si druhý hraběcí sluha na levý bok.

„To ti věřím, Celeste. Dneska to bude jen procházka růžovou zahradou.“

„Akorát nám můžou ustřelit palici,“ zahuhlá někdo z hloučku.

„Jen když ji budete vystrkovat. Nebo když nebudete plnit co máte, znáte pana hraběte, jak je prchlivej. Na dnešku mu moc záleží, aby pluk udělal na krále dojem. Když to poserete, bude tohle nic proti peklu, který vám potom udělá von. Tak pánové, tohle už by snad stačilo. Já vám věřím. Teď půjdeme a já každému určím místo. Měli byste bejt vždycky mezi těma slaměnýma panákama, na který budou vojáci střílet skutečnějma kulkami. Každý si najde vhodnou skulinu, kudy prostrčí mušketu,“ rozhodne se podkoní ukončit instruktáž a vykročí vpřed.

Trvá mu dost dlouho, než rozmístí sluhy podél celé linie, po očku pozoruje i šrumec na druhé straně louky, kde pan hrabě pořádá manévry. Jednotky se různě rozvíjejí, cvičí i útoky jeden na jednoho nebo dvojic či menších skupin, předvádějí své jezdecké umění. Jsou připravené i kůly s panáky, na nich budou před králem vojáci předvádět schopnost zasáhnout za jízdy terč. Po pravdě věc nesmírně obtížnou i pro ty nejzkušenější.

Další skupina panáků bude čelit útoku mečem, to vše se teď horečně dokončuje a připravuje. Sice den teprve začíná, ale král může dorazit kdykoli. Jak se zdá, i počasí jim přeje, obloha je sice trochu zatažená a po ránu je teplota kolem nuly, ale nemělo by pršet. Jen aby do toho králi něco nepřišlo, strachuje se většina, když už se tak nadřeli s přípravami a jsou tak natěšení na jeho návštěvu.

Dujardin se vrátí k důstojníkům a sleduje dál zkoušky jednotlivých vystoupení. Uskuteční se i cvičný nájezd na opevnění, tentokrát bez střelby, třetí kumpanie pana de La Marignac si jede celá prohlédnout záložní postavení, odkud vyrazí později na zteč proti svým kolegům, jenž budou dnes hájit barvy krále. Obě kumpanie budou odlišeny barevnými stuhami na rukávech, aby bylo všem přihlížejícím patrné, kdo ke komu patří.

„Jak se zdá, všechno je připravený,“ konstatuje spokojeně Dujardin, který vlastně námět dnešního představení vymyslel.

„Teď už jenom, aby král skutečně přijel. Moc by mě mrzelo, kdyby nakonec nedorazil,“ vyjádří mínění většiny pan de Godille.

„Určitě dorazí, Excellence, akorát si asi budeme muset chvíli počkat.“

„Budu tu čekat třeba až do večera, hlavně když dorazí,“ říká rozhodným hlasem s mírným odstínem obav Armand.

Čas utěšeně ubíhá, pluk zůstává na místě, pouze jeho velitel a jeho podkoní se přesunuli zpět ke stavení, aby tam vyčkali příjezdu svého krále. Hrabě přechází po cestě jak lev v kleci, pořád se dívá směrem, odkud by snad měl panovník dorazit. Jenže stále nic. Dujardin naopak zachovává klid, vždyť Jeho Výsost má jistě mnoho povinností v rámci každodenního protokolu, taky určitě trvá, než se shromáždí jeho doprovod. Ale sám se také těší, i on bere slíbenou návštěvu panovníka jako vyznamenání.

„Quido!“ zařve náhle pan de Godille a ukazuje k obzoru, který však není až tak moc vzdálený od jimi zabrané usedlosti. V níž je i několik místních, kteří také vědí, k čemu má dojít a kteří rovněž nenápadně sledují příjezdovou cestu. Chtějí spatřit Jeho Výsost z co nejbližší vzdálenosti.

Na cestě se opravdu objevují jezdci na koních, kteří obklopují kočár, jde o královskou gardu, o tom již hrabě nepochybuje. Dech se mu zrychlí a on zírá s nadšením na blížící se kolonu, už s daleko menším na houf prostých lidí, kteří se vytváří nedaleko cesty poblíž statku.

Jde skutečně o královský kočár, mezi vojáky již Armand poznává sedmačtyřicetiletého kapitána královny gardy markýze de Villequier, Antoina de Rochebaron, nedaleko se tyčí v sedle svého koně již sedmašedesátiletý kapitán královny gardy hrabě de Guitaut, Francois de Peichepeyrou-Comminges. Kolem nich je houf gardistů, ti všichni dohlíží na bezpečnost krále. Až za tímto průvodem cválá další trojice, kterou tvoří příslušníci domu markýze de Almare, kapitán Alfred Roth, pan de La Solignac a pan de Barbou. Taktně zůstávají pozadu, aby nepřekáželi královským vojákům v jejich práci.

Průvod se zastaví před statkem, kde přešlapuje pan de Godille a za ním postává jeho podkoní. Velitel anjounského pluku teď zdraví oba kapitány, pak se jeho zrak stočí ke kočáru, z něhož vyhlédne markýz de Almare.

„Vážení, je ještě třeba jet kus po této cestě, tam je připravený náš pluk,“ říká co nejvznešenějším hlasem Armand, pak pohybem hlavy naznačuje svému podkonímu, aby jel rychle napřed a připravil jednotku na příjezd jejich vrchního velitele.

„Pojedeme za vámi, pane hrabě,“ odpovídá teď ze sedla koně pan de Villequier.

„Pak mě následujte, pane markýzi,“ přikývne pan de Godille, vyhoupne se do sedla svého koně, jehož uzdu mu přidržuje Quido. Ten vzápětí zatíží i své sedlo a vyrazí do nejrychleji vpřed, aby dal alespoň pár minut času pluku, než k nim dorazí o mnoho pomalejší kolona.

„Ať žije král! Ať žije král!“ volá teď houf venkovanů, jejichž cíl je jasný, vylákat alespoň k okénku svého panovníka. Což se jim podaří, Ludvík vyhlédne, se strnulým výrazem ve tváři pokyne svým podaným, kteří se tetelí blahem a znovu mu zuřivě provolávají slávu. Víc toho už nestihnou, protože kočár se dá znovu do pohybu a výhled na krále jim zakryjí vojáci a jejich koně.

„Tak kde před námi skrýváte svůj proslavený pluk, pane hrabě?“ zeptá se pan de Guitaut, nezdá se však, že by v jeho slovech byl skrytý výsměch.

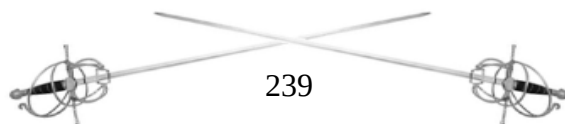
„Jen kousek, pane hrabě, támhle za tou zákrutou, u toho lesa. Je tam dost rozlehlá louka, kde chceme Jeho Výsosti předvést něco z našich dovedností,“ odpovídá trochu strojeně Armand.

„Máte své pověstné štěstí, pane hrabě,“ poznamená pan de Villequier, „Nebe se na vás také usmívá,“ vzhledne vzhůru, kde se mraky začínají protrhávat a odkud krajinu prozařují nepříliš hřející sluneční paprsky.

„Pověstné štěstí, pane markýzi?“ zachmuří se trochu pan de Godille, „Možná ano, možná mu jdeme trochu naproti. Ale modlil jsem se k Bohu, aby právě třeba déšť nepřekazil dnešní den, snad Bůh moje modlitby vyslyšel.“

„Jak se zdá, tak ano,“ pobídne lehce koně velitel královny gardy, který možná trochu žárlí na úspěchy jiných, jeho výlev komentuje pan de Guitaut jen shovívavým úsměvem.

Netrvá dlouho a kolona dorazí na okraj louky. Před nimi už není místo, neboť cestu a její blízké okolí blokují seřazené kumpanie anjounského pluku, za nimi je pak les, před nimi prostranství, které má stát již brzo jevištěm. Důstojníci jsou u svých kumpanií a čekají na rozkazy, snad si pamatují vše, co mají za chvíli předvést.

Armand seskočí z koně, stejně jako oba kapitáni gardy, hrnou se k dvířkům kočáru, které otevírá pan de Almare. Jako první z nich vystoupí Ludvík, za ním vylézá jeho bratr a jako třetí synovec kardinála Mazarina Paolo Mancini. Teprve potom opustí dopravní prostředek i Pierre, který s chlapci jako jediný sdílel společný prostor.

„Vaše Výsosti,“ klaní se hluboce pan de Godille, „anjounský pluk je připravený na inspekci Vaší Výsosti.“

Ludvík odpoví přikývnutím hlavy, je však trochu zmatený, neví přesně, co má dělat a tak pohledem hledá svého vychovatele, který mu hned přichází na pomoc.

„Pane hrabě,“ ujímá se slova pan de Almare, „asi by bylo vhodné říci Jeho Výsosti, co bude následovat. Co bude moci spatřit.“

„Ach ano,“ přikyvuje Armand, „Vaše Výsosti, po prohlídce pluku ukážeme Vaší Výsosti některá cvičení, které musí často vojáci Vaší Výsosti podstupovat. Potom jsme si dovolili připravit malou ukázkou útoku na opevnění. Tam, Vaše Výsosti,“ ukazuje rukou na protější stranu louky, „je opevněný náš nepřítel, na kterého později zaútočíme. Vaše Výsost uvidí krátkou ukázkou bitvy.“

„Ukázkou bitvy?“ rozzáří se oči desetiletého vladaře, zatímco jeho osmiletý bratr si prohlíží Quida a dvanáctiletý Paolo zůstává v pozadí jak myška, byť i jeho oči svědčí o zájmu o slibované dění.

„Ano, Vaše Výsosti,“ klaní se plukovník.

„Půjďme si tedy prohlédnout nastoupený pluk?“ ujímá se role jistého hybatele událostí pan de Almare.

„Ano, jistě, pojďme,“ vyrazí vpřed Armand, pak si uvědomí chybu a jen rukou naznačí králi, aby šel první, ukazujíc mu, kam má asi kráčet.

Královské dítě klade nohu za nohou do ještě ne příliš rozbujelé trávy, jde pomalým a důstojným krokem, za ním postupují další dva chlapci, pan de Godille, pan de Almare, oba kapitáni a také Dujardin, který se modlí, aby nedošlo k žádné ostudě.

Skupinka jde podél nastoupených kumpanií, zastaví se kousek před středem jednotky a natočí se směrem k vojákům, kteří v sedlech svých koní a v blyštivých kyrysech vypadají opravdu úchvatně.

„Ať žije král! Ať žije král!“ vykřikne co nejsilněji Quido, což má velmi silný efekt, neboť teď stejné zvolání zní z hrdel stovek mladých vojáků, připravených kdykoli položit své životy ve jménu dítěte, které je teď se zájmem pozoruje. To teď udělá dva kroky kupředu a pokyne rukou, což přináší další frenetický řev a další provolávání slávy.

„Vaše Výsosti, chcete si prohlédnout vojáky zblízka?“ ptá se pan de Almare.

„Snad, pane markýzi,“ přikývne vladař a následuje svého vychovatele.

Tak se přiblíží ke středu pluku, na pár kroků, Ludvík může pozorovat nadšené tváře mladých mužů, jenž v jeho jménu často kráčení na smrt. Mezitím Armand vysvětlí, kde by mělo být stanoviště Jeho Výsosti a všichni se k němu šinou. Je asi ve třetině louky, na hranici první a druhé kumpanie. Odkudsi vynášejí sluhové dřevěný stupínek a na něm křeslo, do něhož by měl panovník usednout. Ten se na něj však podívá s pohrdavým úsměvem, je rozhodnut zůstat stát, proto na pokyn jeho vychovatele improvizovaný trůn zase mizí.

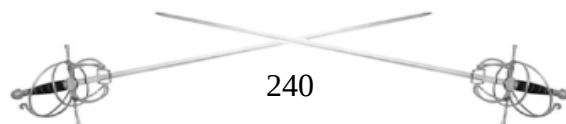
„Vaše Výsosti, pokud dáte pokyn, může být cvičení zahájeno,“ říká lehce rozechvěným hlasem pan de Godille.

„Pokyn, pane hrabě?“ podívá se Ludvík poněkud rozpačitě, stejně se tváří ale i plukovník.

„Vaše Výsosti, pokud zvednete svou ruku a dáte jí pokyn, začne nácvik,“ říká rychle Dujardin.

Král neodpoví, ale udělá dva kroky dopředu, zvedne svou pravou ruku a mávne s ním. Pak jen čeká, co se bude dít. Ne dlouho, protože se do pohybu dává čtvrtá kumpanie, najíždí na levý okraj louky a směrem ke stanovišti krále se různě rozvíjí a zase formuje, to vše v trysku. Po ní předvede podobné manévry ještě druhá kumpanie.

Následně vyběhnou členové trénu, přinášejí kůly se slaměnými postavami. Následně na ně vybraní vojáci v trysku najíždějí a střelí do nich z pistolí, děje se tak asi třicet metrů před panovníkem, za chvíli

až k němu přivane zápach střelného prachu. Hoch ho nosem nasává, spíše potěšený touto vůní, než by mu jakkoli vadila.

Asi půl hodiny vojáci s velkou urputností a nadšením předvádějí různá cvičení, jezdecké umění, útoky pistolemi i mečem na figuríny, ale také i boj mezi sebou meči. Pan de Godille se pokusí toporně vysvětlovat, co se děje, ale moc mu to nejde. Proto mu na pomoc přispěchá Quido a sám se ujme role komentátora. Popisuje, co se právě odehrává a jak jsou tato cvičení důležitá pro následný boj. Jeho tvář je bez větších emocí, jeho chladné oči působivé a chlapci jeho slova doslova hltají. On se před nimi nijak nepitvoří, hovoří zasvěceně, jasně, oni z něho mají respekt, zvláště poté, co o něm slyšeli.

Ludvík a především Filip se nechá strhnout, kladou dost často otázky a velmi pozorně sledují vojáky, kteří se mohou přetrhnout, aby ze sebe dostali to nejlepší. Zpočátku velmi nervózní Armand se uklidňuje, vděčně a částečně i s obdivem kouká na svého podkoního, jak je bezprostřední a jak mu jeho řeči chlapci doslova žerou.

„Vaše Výsosti, nechce se Vaše Výsost trochu občerstvit, než bude zahájena ukázka bitvy?“ ptá se Dujardin, když je cvičení u konce.

„Ne, pane de Rigault,“ odmítne nabídku rezolutně král.

„Pak se pokusím Vaší Výsosti popsat, co se teď bude dít,“ pokračuje podkoní a vysvětluje, jak budou probíhat útoky na nepřátelské opevnění. Nakonec vyzve krále, aby byl on opět tím, kdo bude vlastně velet v bitvě a na jeho pokyny budou kumpanie v řadách podnikat své nájezdy.

Sluha Paul je jako u vytržení. Vykukuje nad opevněním, pobíhá za ním, s nadšením sleduje nejen různá cvičení, ale taky svého pána. S vyvalenýma očima zírá, jak už drahnou dobu hovoří se samotným králem, což mu přijde jako něco naprosto neskutečného. Což ho nutí toto sdělovat dalším sluhům, kteří jsou poblíž jeho stanoviště.

„Tohle je můj pán, ten co mluví s králem,“ obtěžuje právě dalšího z kolegů.

„Já přece pana de Rigault dobře znám,“ podívá se na mladíka dost pohrdavě osmnáctiletý Denis, „Už před třema roky jsem s ním a se svým pánem pomáhal vyhodit do vzduchu opevnění u Dunkerque.“

„Před třema roky?“ zarazí se Paul.

„Šli jsme skoro na jistou smrt, a všichni tři jsme přežili. To bylo něco jiného, než tahle sranda.“

„Ale vidíš, jak mluví můj pán s králem? Jak dlouho?“

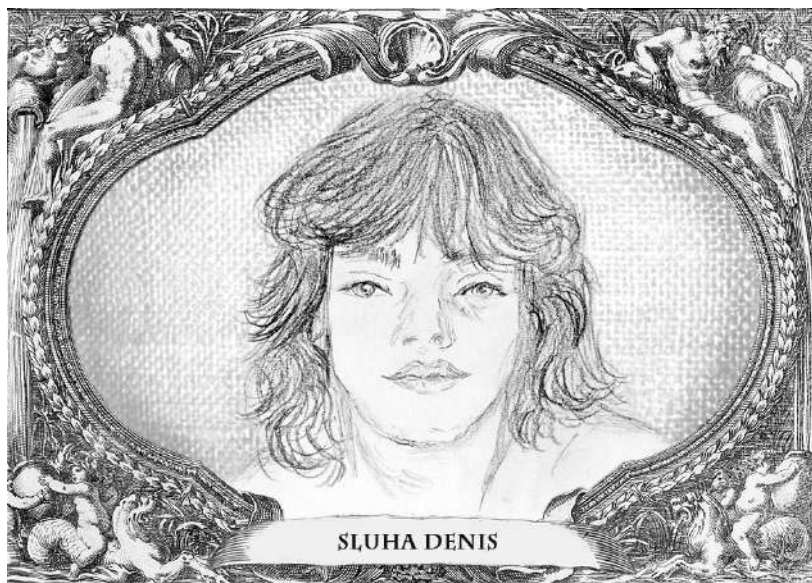
Denis jen pokrčí rameny, což Paula přiměje se vrátit ke sluhům hraběte, kteří mají svá stanoviště kousek od něho. Obtěžuje je svými komentáři, vykukuje zase směrem ke druhé straně louky, na níž je teď klid.

„Tak nám to asi začne,“ říká a usmívá se nad skrývaným strachem svých kolegů, kteří ve svých zpocených rukách svírají muškety.

„Můj ty Bože,“ hlesne jen Sylvian.

„No jo, už to asi začíná, vojáci se připravují, král ... asi jde dát pokyn ... si myslím,“ komentuje Paul dění na protější straně. Jak se zdá, jeho slova jsou pravdivá, proto radši upaluje ke svému stanovišti, kde má opřenou svoji dlouhou střelnou zbraň.

Ludvík je zatím dle všeho spokojený, teď opět vystupuje do popředí a na jeho pokyn může přijít další fáze divadelního představení. Třetí kumpanie mizí z louky oklikou na své stanoviště na protější

straně, dostatečně stranou, aby je nezasáhla zbloudilá kulka. Druhá a čtvrtá kumpanie se pak chystá k ataku. Čekají jen na pokyn svého panovníka, který ho blahosklonně vydá. Zůstává přitom stát kus před ostatními přihlížejícími a dychtivě sleduje, co se bude dít.

Baron de La Solignac jede na čele své druhé kumpanie, která se rozvinuje, jeho muži vytvářejí několik řad za sebou, kyrysníci vytahují své těžké jezdecké pistole a v řadách postupují kupředu. Nejprve krokem, pak přejdou do cvalu a nakonec do trysku. Asi dvacet metrů před opevněním vystřelí ze svých pistolí na terče v podobě slaměných panáků, kulky trhají oblečení a rozhazují slámu do okolí, ale také některé zasahují dřevěné opevnění, jehož třísky létají nad hlavami příkrčených sluhů. Ti po první salvě rovněž reagují a obláčky kouře dávají pozorovatelům tušit, kde jsou jejich stanoviště.

Nájezdy příslušníků druhé kumpanie přicházejí ve vlnách, ti, jenž vyprázdňují své zbraně, se stácejí doleva a po okraji louky v řadě za sebou se vrací zpět do svého výchozího stanoviště. To již na scénu přijíždějí vojáci čtvrté kumpanie a postupují stejným způsobem. Vzhledem ke střelbě i ze strany obránců, vypadá divadlo velmi působivě, na rozdíl od skutečné bitvy však projektily pouze ničí opevnění a nezarážejí se do masa bojujících mužů.

Každá z kumpanií provede svůj útok celkem třikrát, vzduch je prosycen střelným prachem, obranný val je řádně pocuchán, z většiny terčů jsou již pouhé cáry. Král vše sleduje velmi dychtivě, stejně tak jeho bratr i kardinálův synovec. Ale podívaná se líbí i příslušníkům doprovodu krále, což kvituje především pan de Godille, jak se zdá, zatím jim představení vychází.

„Vaše Výsosti,“ osloví Quido panovníka, „zbývá ještě jedna ukázka.“

„Ještě jedna ukázka?“ opakuje Ludvík a podívá se na mladého muže, který jako jediný se k němu odvážil více přiblížit.

„Ano, Vaše Výsosti. Vaše Výsost bude mít možnost vidět střetnutí dvou jezdeckých kumpanií,“ vysvětluje podkoní, „Velitel anjiunského pluku, pan hrabě de Godille, bude hájit barvy Vašeho Veličenstva. Třetí kumpanie pak bude představovat nepřítele. Až dá Vaše Výsost pokyn, uskuteční se jejich boj.“

Ludvík se podívá nalevo od sebe, kde se již chystá Armand se svými muži na poslední představení. Původně se ho měl zúčastnit i podkoní, ale vzhledem k jeho současné roli vypravěče děje se jeví vhodnější ho nechat na svém místě. První kumpanie je již zformovaná a připravená, stejně tak třetí, která je soustředěna vpravo od střelbou hodně pocuchané obranné linie.

„Vaše Výsosti, až uzná Vaše Výsost za vhodné, může dát pokyn k útoku,“ říká tichým hlasem Quido.

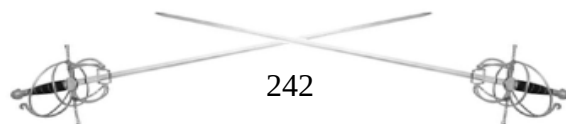
Královský chlapec se na něj jen letmo podívá, pak si se zájmem prohlíží statné koně vojáků, v jejichž sedlech se tyčí jejich majitelé v krásné blyštivé zbroji, od níž se odrážejí paprsky slunce, které teď zalévá místní krajinu.

„Stačí jen zvednout ruku a dát pokyn, Vaše Výsosti,“ upozorňuje na způsob signálu Dujardin.

Král ještě chvíli nechává všechny v napětí, pak s co nejvyšší důstojností pozvedne svou pravou ruku a lehce s ní mávne. Co již nevidí, je velmi zřetelný signál, který dává kapitán de Hurvois veliteli třetí kumpanie, aby vyrazil na bitevní pole se svými muži. Což také již činí pan de Godille, v čele svých mužů krokem vyjíždí na louku, jejíž povrch je již značně pošramocen kopyty koní z předešlých cvičení i útoků na obrannou linii fiktivního nepřítele.

Obě kumpanie se rozvinují, vojáci vedou své koně krokem, poté přecházejí do lehkého cvalu. Vytahují své pistole a připravují se na boj. Zbývá ještě asi sto metrů, než se obě blyštivé masy střetnou. Sluneční paprsky se odrážejí od kyrysů i krátkých střelných zbraní.

Je pochopitelné, že žádný z účastníků předstírané bitvy nemá zájem zranit nikoho z protější kumpanie, na druhé straně se všichni chtějí předvést před pomazaným dítětem, které pro ně představuje symbol, který od narození vzývají. Služba pro krále v jeho armádě je ně životním posláním, jako je či byla u jejich otců, dědů a u mnohých i dalších předků. Od dětského věku vědí, co je jejich životním údělem, zplodit další potomky rodu a prolít svou krev za svého krále. O tom, kdy je zastihne smrt,

rozhoduje Bůh. Bohužel ten mnohým nedá příležitost naplnit jejich první poslání, neboť si je smrt vezme dříve, než se ožení a zasejí své sémě.

Když jsou obě nepřátelské linie od sebe vzdálené asi padesát metrů, začnou vojáci střílet, pochopitelně nemají v hlavních kulky, na to kladli páni důstojníci i poddůstojníci důraz. Jde o to udělat hluk a navodit atmosféru skutečné bitvy. I vzdálenost pro střelbu je velká, většinou se střílí na několik kroků či přímo v boji, kdy lze málem pistolí přiložit na tělo protivníka. Ale loukou se šíří kouř i štiplavý zápach střelného prachu a vše je velmi působivé.

Vojáci schovávají pistole a tasí meče, nyní mají možnost ukázat před svým vladařem své schopnosti, svou odvahu a odhodlání, proto jdou i do této akce s nesmírným nasazením. Snaží se srazit sečnou zbraň svého soupeře a třeba ho i udeřit do jeho kyrsu, byť jejich úder není veden s úmyslem zranit či zabít. Bohužel ne vždy svůj záměr naplní dle svých představ a proto se objevují první menší zranění, naražené části těla, krev, ale i pády z koní, což může mít za následek i následné pokopání takového vojáka.

„Můj ty Bože,“ pokřikuje se doktor Athanas Viette, stojí s kaplanem mezi příslušníky trénu na okraji lesa, tuší, že bude mít dnes dost práce, byť jde jen o divadelní představení.

„Ti kluci jsou jak šílený,“ obrací oči v sloup Otec Constant a modlí se ke svému pánu, aby na vše stačil jen vedle stojící lékař a nakonec nemusel některému z aktérů hrané bitvy poskytovat poslední pomazání. On totiž ten boj vypadá opravdu jako skutečný.

Zcela opačné pocity má mnoho jiných přihlížejících. Na pořádnou řezbu se dívají zbylí kolegové z anjounského pluku, ale i královská garda včetně jejích velitelů, královské děti, ale i například sluhové, kteří teď vykukují nad rozstříleným obranným zátarasem. Těm všem se boj líbí a díky velké vervě, s jakou ho kyrsníci vedou, se opravdu zdá, že soupeřící jízdní jednotky se snaží skutečně pozabíjet.

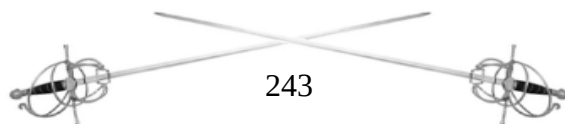
Boj je logicky vyrovnaný a až na několik vojáků, vyhozených ze sedla, se ostatní stále řezou. Pan de La Marignac, velitel třetí kumpanie, má pochopitelně předem daný úkol, totiž čestně prohrát. Když se mu již zdá, že Jeho Výsost viděla dost, velí k ústupu, což jeho muži sice dělají velmi neradi, ale i oni jsou znalí scénáře. Proto následují svého velitele a spěšně opouštění bojiště, jsouce pronásledováni vítěznou první kumpanií, v této bitvě hájící barvy samotného panovníka.

Pan de Godille nejprve honí prchající soupeře, pak se v čele své kumpanie vrací až ke králi, který stále stojí o něco před všemi dalšími z jeho doprovodu, nejbliže je mu Dujardin, který mu před zahájením bitvy popisoval situaci. Armand seskočí z koně, uzdu hodí panu de Pouvillon a sám chvátá ke svému vladaři. Před ním provede precizní pozdrav za pomoci klobouku, on na rozdíl od svým mužů si helmici nevzal.

„Vaše Výsosti, jménem Vaší Výsosti jsme zahnali nepřítele Vaší Výsosti na útěk,“ snaží se plukovník o co možná nejdůstojnější tón.

„Velmi dobře, pane hrabě,“ odpovídá stejně strojeně Ludvík, pak pohlédne na vojáky první kumpanie a jak je naučený, pozdraví je pokynutím ruky, k tomu ale přidá i lehký pohyb hlavy, který by se mohl považovat za drobnou úklonu nad předvedeným výkonem.

„Ať žije král!“ vykřikne Dujardin.

„Ať žije král! Ať žije král!“ volají hromovým hlasem kyrysníci první kumpanie, ale přidávají se k nim i další přítomní na tomto cvičišti či v jeho okolí.

Mezitím se vrací i třetí kumpanie, obloukem se zařazuje na své původní místo, pluk je tak opět nastoupený jako na začátku přehlídky a cvičení. Výjimku tvoří asi patnáct vojáků, kteří jsou výrazněji potlučení, těm pomáhají jejich sluhové či muži z trénu a odvádějí je na okraj lesa, za nastoupenou jednotku, kde se chystá úřadovat doktor Viette. Asi čtyři jsou téměř v bezvědomí, další mají obličej stážen bolestí, ta je ale i ve tvářích mnohých vojáků, co se drží v sedlech. Přeci jen bylo téměř nemožné nepřijít k nějakému šrámu v tak litém boji.

Král se rozhlíží a náhle zamíří právě ke skupině raněných, kteří jsou ukládáni či usazováni na místě provizorního lazaretu. Kus za ním jdou oba kapitáni královské gardy a také Quido, který se tak nějak sám nominoval do role průvodce dějem. Právě on se teď s jistým ostychem přiblíží k Ludvíkovi, aby mu případně podal vysvětlení či zodpověděl na dotaz.

Malý panovník však zřetelně o žádné poučování nestojí, naopak důstojným krokem kráčí stále blíže k raněným, kteří se při jeho spatření drápou na nohy, bez ohledu na bolest a i prýštlí krev z jejich některých zranění. Jen ti, co jsou v polobezvědomí, nejsou schopni pozdravit svého vladaře. Ti ostatní se klaní pomazanému dítěti, pro jehož zábavu zde prolévají svou krev, díky jehož návštěvě teď mají velké pohmožděniny či dokonce zlomeniny. Nikoho však ani pouhou myšlenkou nenapadne chlapce z čehokoli obviňovat, naopak se tváří provinile, neboť v boji neuspěli a utrpěli zranění. Za což se stydí.

Ludvík si je však prohlíží se zájmem, v jeho pohledu na různě pokroucené mladé muže není žádný náznak pohrdání či nevole. Teď se obrátí na podkoního, který rychle učiní tři rychlé kroky a stane vedle svého panovníka.

„Moc stateční muži, pane de Rigault,“ říká dítě dostatečně hlasitě, aby ho všichni slyšeli, přitom se snaží o co nejvyšší míru důstojnosti.

„Ano, Vaše Výsosti,“ uklání se Dujardin, „Vojáci Vaší Výsosti z anjounského pluku nikdy nezaváhali, nikdy neustoupili. Všichni jsou připraveni zemřít, pro dosažení vítězství.“

„Teče jim krev, pane. Jsou ranění,“ konstatuje chlapec.

„Ano, Vaše Výsosti, to se občas i při nácviku stává,“ přikyvuje Quido, „Vaše Výsosti, ti muži s tím počítají. Právě tvrdý výcvik jim později může zachránit život v opravdové bitvě.“

„Byla to opravdová bitva,“ zhodnotí představení král a tato slova mohou všichni chápat jako pochvalu, „Prohlédneme si zbraně,“ vydá vlastně rozkaz.

Podkoní pochopí a ujme se znovu role vypravěče. Ukazuje na jednom z nejlépe vypadajícím raněném kyrysníkovi jeho části výstroje, poté předvádí panovníkovi těžké jezdecké pistole, které používají, přidá k tomu krátké vysvětlení, jak se používají v boji, jak jsou účinné. Král vše poslouchá bez otázek, pomalu se pohybuje kolem raněných, které zdraví pohledem, ti se mu snaží v rámci svých možností poklonit. Pak se dítě rozejde směrem ke svému kočáru, zastaví se však u velitele pluku.

„Moc hezké, pane hrabě,“ řekne jen, ale adresát těchto slov se dme pýchou.

„Vaše Výsosti, je nám ctí prolévat naši krev pro Vaši Výsost,“ klaní se.

„Raději prolévejte krev našich nepřátel, pane hrabě,“ odpoví chlapec a dostane Armanda do rozpaků, ten náhle neví, co moudrého odpovědět.

„Tento rozkaz Vaší Výsosti se snažíme naplňovat,“ ozve se Dujardin, „Učinili jsme tak v poslední době u Lensu, při boji s jezdci pana de Gondi i v bitvě u Charentonu.“

„Dobře, pane,“ objeví se snad náznak úsměvu ve strojeném výrazu krále, pak už bez dalšího směřuje ke svému kočáru. Ani on si zřejmě není úplně jistý, jak správně s vojáky mluvit, je však vidět jeho spokojenost.

Ludvík dojde až k dopravnímu prostředku, kde mu již otevírá dvířka kapitán jeho gardy, za ním nastupuje jeho bratr a synovec kardinála. Nakonec do kočáru vlezí i markýz de Almare, nepobude tam však dlouho, opět vychází ven a směřuje ke Quidovi.

„Pane de Rigault,“ říká s dostatečnou noblesou, „Jeho Výsost si přeje, abyste Jeho Výsost doprovodil.“

Oslovený se zachvěje, není si jistý, jak moc velká pocta je mu právě prokazována, domnívá se však, že je hodně značná. Byť pozvání dává do souvislosti s dětskou zvědavostí, pravděpodobně se chce král zeptat na další věci, ale nechťel tak činit před tolika lidmi. Možná se i bál, aby se nevhodně položenou otázkou nezesměšnil, dumá podkoní.

V kočáře teď sedí na jedné straně král a jeho bratr, na druhé pan de Almare a pan de Rigault, mezi nimi se tísní Paolo Mancini. Kočár se dá do pohybu, všichni čekají, až Ludvík promluví. Ten dle všeho přemýšlí, asi jak co nejlépe zahájit konverzaci. Nakonec se podívá na svého vychovatele.

„Pane markýzi, včera jste říkal, že vám pan de Rigault zachránil život,“ nadhodí téma a jeho pohled jako by říkal, promluvil jsem, teď už to nechávám na vás.

„Ano, Vaše Výsosti,“ pochopí Pierre, pro něho není problém hovořit, proto začne vyprávět o dobrodružství před šesti roky v Německu, do něhož zapojí i podkoního. Pierre vlastně udržuje konverzaci, spíše ji však moderuje. Debata i zvědavé otázky pokračují i poté, co dorazí na nádvoří zámku, pročež osazenstvo kočáru zůstává uvnitř, i když ten už stojí a dvířka jsou otevřená.

„Pane,“ ozve se Filip, když už se zdá, že král vyčerpал všechny dotazy, z nichž některé směřovali i na předvedená cvičení anjounského pluku, „proč jste zabil ty dva muže? Urazili vás?“

„Ti dva muži,“ pochopí Dujardin, na co princ naráží, „urazili mého přítele. Byl jsem jeho sekundant, ale protože byl můj přítel zraněn, musel jsem ty dva muže zabít, abych uchránil život jeho i svůj.“

„Jak jste to udělal, pane?“ vyzvídá dále Filip.

„Měl jsem meč a dýku, Výsosti,“ odpovídá Dujardin a poté se pokusí souboj, na který nevzpomíná právě moc rád, vylíčit co možná nejšetrněji. Zamlčí, že šlo o otce i syna, přejde taktně i věk zabitého mladíka. Nicméně není hloupý a proto jeho vyprávění vyzní tak, že měl v jednu chvíli proti sobě dva protivníky, které díky své rozvaze a dovednostem dokázal přemoci.

Po skončení jeho vysvětlování nastane ticho, po krátkém váhání král vstane a vystupuje z kočáru. Po něm následuje jeho bratr a Paolo, po markýzovi vyleze i Dujardin, který je poněkud na rozpacích.

„Skvělá práce, pane,“ zašeptá mu pan de Almare, „Řekněte mému podkonímu, ať vám sežene koně,“ dodá, pak už chvátá za králem a jeho doprovodem. Ten vchází do zámku, venku zůstávají pouze lidé Pierra a také doprovázející gardisté.

„Pane,“ přistoupí k Baptistovi Dujardin, „mám vás požádat o koně, z příkazu pana markýze,“ říká oficiálně.

„Jistě, pane, pojd'te,“ vede pan de La Solignac svého přítele kousek stranou, kde se k nim připojí i pan de Barbou, „Jak se zdá, dnes si zahájil svoji kariéru,“ usměje se.

„Kariéru?“ ušklíbne se Quido, „Spíš ne, jen jsem posloužil.“

„To bych neřekl. Byl si pořád s králem a nakonec tě pozval i do kočáru. Co vlastně chtěl?“

„Měl nějaký dotazy k tomu, co jsme tam předváděli,“ zalže trochu pan de Rigault.

„Taky blahopřeju,“ přidá se Raoul, „Má to prostě někdo štěstí, když si ho všimne sám král. Třeba z tebe udělá velitele svojí gardy.“

„Velitele gardy?“ rozesměje se srdečně Dujardin, „Tak na to nemám dostatečněj původ. Nejsem žádněj hrabě, markýz nebo vévoda. Ale nepopírám, potěšil mě jeho zájem. Určitě ale na mě zejtra nebo nanejdýš za pár dní ani zapomene. Ale aspoň mám vo čem vyprávět.“

„Tak to bych řekl, to by byl hřích nevyužít,“ kývá Baptistce na souhlas hlavou, „Spěcháš moc? Nebo si s náma dáš pohárek, než se vrátíš k pluku? Pokud spěcháš, dám ti svýho koně a požádám pana kapitána, aby s tebou někoho poslal, kdo mi ho přivede zpátky.“

„Hrome, pohárek říkáš? Ale proč ne, však si tam chvilku vystačej beze mě,“ kývne na nabídku Quido, „Navíc,“ zatváří se potměšile, „čím pozdějš dorazím, tím to bude vypadat, že jsem byl delší dobu s králem, ne?“

ROZEZLENÝ PAN DE GODILLE

Směrem k Paříži se blíží skupinka jezdců. Jde o hraběte de Godille, jeho podkoního a trojici jejich sluhů. Plukovník předal velení pluku panu baronu de La Solignac, ačkoli neoficiálně mu důrazně připomněl, aby vždy konal až po domluvě s panem de La Marignac, velitelem třetí kumpanie. Poté již mohl zamířit do Paříže, aby si tam domluvil vše potřebné kolem svého již schváleného sňatku.

Quido jede teď mlčky vedle něho a má smíšené pocity. Nejprve prožíval euforii, po setkání s králem, jeho švagři a sluha se málem zbláznili radostí nad jeho úspěchem, i mnozí další mu ho přáli, ale asi se také našlo pár závistivců. Sám pan hrabě jednou poznamenal, že mu vlastně ukradl jeho slávu, neboť průvodcem panovníka měl být velitel pluku a ne jeho podkoní. Z toho ten usuzuje, že právě jeho pán na něj alespoň trochu žárlí, možná mu i cosi vyčítá. Ne, určitě na přízeň krále žárlí, pomyslí si Quido a kradmo se podívá na hraběte, který teď jede mlčky vedle něho.

„Pane, mohu zajet do svého domu?“ rozhodne se Dujardin vznést dotaz, „Ještě jste mi nedal odpověď“, upozorní jemně.

„Nedal, nedal,“ přikývne pan de Godille, „Hrome, nejseš snad můj podkoní? To mám jet jen se sluhama? Quido, určitě si najdeš čas, aby sis zaskočil za svou manželkou. Ale pozdějš. Třeba zejtra. Dneska tě chci sebou.“

„Jak si přejete, pane.“

„Přeju. Hrome, seš nasranej?“

„Nasranej? Na to přece nemám právo.“

„Nemáš? Když seš teď přítel samotného krále?“

„Můj ty Bože, pane, ten už na mě dávno zapomněl. Pane, pochopitelně vás doprovodím. Kam vlastně jedeme? Myslím jako první zastávku,“ povzdechne si Dujardin, začíná si pomalu zvykat na narážky na přízeň Jeho Výsosti, které se mu dostalo.

„No to je přeci jasný, ne? Do paláce Almare, za mou nastávající ženou. Nebo kam bys jako chtěl, abych jel?“

„Nevím, chtěl jste se poradit s Mauricem, o těch právnících a smlouvě. Taky, kde budete bydlet? Je vhodný, abyste byl teď v paláci Almare? Mohl byste spíš požádat pana barona de Taille, ten má velkej dům a bude tam určitě místo. Nebo taky pana hraběte de Aboa, tam jste bydlel posledně, ne?“

„Sakra, takhle jsem vo tom nepřemýšlel,“ zarazí se Armand, „Vidíš, jak tě potřebuju, nikam vodjízďet nemůžeš. Tak co navrhuješ?“

„Pane, vy se musíte rozhodnout. Abyste pak zase neříkal, že jsem nějak moc chytřej,“ rýpne si podkoní.

„Kriste pane, tak pán je uraženej, že jsem si dovolil ho upozornit, že pořád pluku velím já,“ zlobí se pan de Godille, „Quido, přestaň už trucovat, tohle je moc důležitý. Nemám vůbec chuť se s tebou hádat,“ dodává znaveným hlasem, „Já musím jít do paláce Almare, tam mě doprovodíš, pak nám můžeš jít zařídit ubytování. Asi u pana de Taille, tam je místa dost, ne?“

„Mohl by to zařídit Maurice, kdybyste se za ním zastavil, než půjdete do paláce Almare.“

„Máš pravdu, u Maurice bysme se mohli zastavit, předtím,“ souhlasí hrabě.

„Zastavit?“ protáhne Dujardin, „Nezvládl byste to sám?“

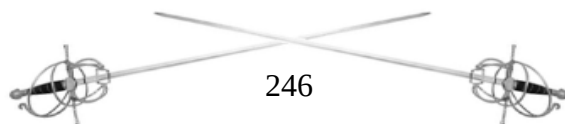
„Můj ty bože!“ vzteká se plukovník, „Co pořád máš? V poslední době? Co se zase děje?“

„Pane, jde o osobní věc, nechce se mně tam chodit.“

„Cože? Pohádal ses s Mauricem? Ale proč, když si mu tak vopatroval toho jeho bratříčka, místo toho, abys ho nechal pověsit na nejbližším stromě jako rebela? Nebo ti nebyl dost vděčnej,“ zachmuří se Armand.

„Ne, ne, o Maurice nejde. Jde o jeho otce. Tomu se zdá, že dávám jeho synům špatnej příklad, že kvůli mně vstoupili do toho pluku pana de Gondi a vlastně jsme je potom zmasakrovali.“

„Cože?“ zaře pan de Godille, „Taková drzost!“

„Proboha, hlavně mu nic neříkejte,“ vyděsí se reakcí svého pána podkoní, „Dal jsem své slovo, že do toho domu už nebudu chodit. A chci ho jen dodržet. Takže pokud by to bylo možné ...“

„Co si to dovoluujete!“ vypění Armand, „Hrome, mám takovej vztek! Měl by ti líbat nohy a ruce, ten starej! Nejen žes mu zachránil syna, kterej už měl bejt dávno mrtvej ...“

„Pane, to bylo tu noc. Von si myslel, že mrtvej je!“

„No a i kdyby! Co jinýho si taky zasloužili, voba dva, když chtěli bojovat proti nám? Proti svému králi?“

„Že sem vo tom mluvil,“ smutní Dujardin.

„Máš pravdu, měls držet hubu, teď sem pořádně nasranej. Kruci, ta cháska měšťanská, pořád si víc a víc dovoluje! Přitom ... měl by bejt rád, ten starej, že tě vůbec smí v tom domě přivítat. Takovýho muže, kterej prošel tolika bitvami, kterýho si cení pan princ, kterého svou přízní zahrnul sám král!“

„Pane hrabě, prosím, vyserte se na to,“ říká podkoní úpěnlivě, „Maurice je můj přítel, stará se mi vo syna, brzo možná už vo dvě děti. Vám taky skvěle spravuje majetek. Za svýho otce nemůže.“

„Jak nemůže! Má si ho srovnat!“

„Pane, Maurice to moc mrzí, moc se mi omlouval. Já jen, že jsem dal svý slovo ... jinak bych vo tom nemluvil.“

„Děláš správně,“ říká rozhodným hlasem Armand, „V žádným případě už do toho domu nelez. Hrome, taky nemám chuť tam chodit, potom, cos mi řekl.“

„Pane hrabě, Maurice se vzorně stará vo váš majetek, je pro vás moc důležitěj. Bylo by zbytečný se s ním pohádat, kvůli mně. Že já blbec vo tom mluvil!“

„Tak v jednom máš pravdu, toho nafoukanýho uličníka potřebuju, podobně chytrýho a šikovnýho asi jen tak nenajdu. Ale i tak si musej všichni z tý jeho posraný a rozvětvený rodiny uvědomit, s kým jednaj! Ty seš šlechtic, navíc hrdina, válečník. Maj se ti plazit u nohou!“

„Pane, vždycky to tak nebylo,“ říká Dujardin tichým hlasem, „Kdysi jsem byl podřízenej Maurice. Toho mám rád, stejně jako jeho bratry. Jeho otec mě urazil, ale není šlechtic, tak mě vlastně urazit nemohl. Nechte to prosím bejt, zajděte za Mauricem, poradte se s ním, já na vás zatím počkám se sluhama někde za rohem. Co vy na to, pane, šlo by to takhle udělat?“

„Šlo,“ trhne vztekle uzdou plukovník, „Kurva, tohle mě teda sere.“

„Můj ty Bože, jsem ten největší blbec na světě,“ klopí hlavu podkoní, pozdě si vyčítá, co svou žádostí způsobil, přitom mohl tušit, jakou reakci jeho slova vyvolají. Po očku koukne na sluhy, ti teď odvracejí pohled, asi něco z toho zaslechli, hrabě mluvil hodně nahlas.

Na dost dlouhou dobu se rozhostí mlčení, pak se přeci jen nudící pan de Godille dá se svým podkoním do řeči, ale hovoří o něčem zcela jiném, předchozímu tématu se oba úzkostlivě vyhýbají. Tak dojedou až k městské bráně, ve vstupu jim nikdo nebrání, navíc u ní panuje čilý ruch, jako by snad všichni chtěli dohnat, co zameškali během dlouhé blokády města.

Skupina jezdců dorazí nedaleko bydliště Maurice Tissota, tajemníka pana hraběte, ten svůj doprovod opustí a sám pokračuje dále. Na město se již snáší soumrak, další den se chýlí ke svému závěru. Armand však okolí příliš nevnímá, tváří se dost zarputile, když seskakuje ze svého koně a tluče zuřivě klepátkem na dveře. Vzápětí jim i projede další dávka vzteku, když na něho chudák dveřník Meillet civí, jako kdyby spatřil ducha či strašidlo.

Díkybohu se Simon vzpamatuje včas, začíná se přeuctivě klanět, shání Mathieua, aby se vzácné návštěvě postaral o koně. To už je ale host uvnitř a dost nevraživě se rozhlíží, vypadá, jako by je všechny přišel vybit. Naštěstí ho včas zpozoruje Jean a rychle zavolá Maurice, kterému ztuhne úsměv na rtech, když spatří výraz ve tváři šlechtice. V tuto chvíli neví, co se stalo a co je příčinou zjevné velmi špatné nálady jejich hosta.

Naneštěstí zpráva o přítomnosti vzácné návštěvy přiměje každého přítomného obyvatele domu, aby vylezl a šel se na ní podívat. Což rozparádnému Armandovi vnukne jistý nápad, nad kterým se poprvé pousměje, ovšem jeho výraz stále není právě dvakrát přátelský.

„Pane hrabě, Vaše Excellence, jaká to čest,“ snaží se Maurice o radostný tón hlasu i výraz ve tváři, byť je hodně nervózní, takové náhlé přepadení nevěstí určitě nic dobrého.

„To se teprve uvidí,“ odsekne pan de Godille, pak se významně rozhlíží, „Jak se zdá, jste tu skoro všichni, ne?“ znovu sjede pohledem vestibul a obsypané schodiště.

„Ano, pane hrabě, každý se raduje z vaší vzácné přítomnosti a chce vám vyjádřit svou radost a svoji velkou úctu,“ blábolí Tissot, přitom se mu potí ruce, už svého pána přeci jen zná a dokáže odhadnout jeho nálady. Ta dnešní je hodně, hodně moc špatná.

„Tak úctu, říkáš?“ říká velmi nahlas Armand, „Úctu v tomhle domě? To bych se moc divil!“ dodá a jeho tajemník bledne, po zádech mu běhají mravenečci.

„Vaše Excellence, nerozumím ...,“ vyhekne.

„Tak ty nerozumíš? Možná pochopíš, když se podíváš, že sem tady sám! Že tady chybí pan de Rigault, můj věrný a statečný podkoní.“

„Pan de Rigault? Stalo se mu něco ...,“ zděsí se Tissot, stále mu nedochází, na co hrabě naráží, náhle ho napadne, že Quida možná zabili nebo těžce zranili, pak by se nebylo co náladě hraběte divit.

„Stalo? Těší se výbornému zdraví, pokud myslíš tohle. Jenže se mu tak nějak do tohoto domu nechtělo!“ zvolá pan de Godille a hostitel je již v obraze, což mu ale vůbec nepřidá, „Pořád se kroutil, nechtěl sem, až když jsem mu vynadal, tak kápnul božskou! Vůbec se mu nedivím, že už sem nikdy nechce vstoupit!“ láteří, zatímco všichni zděšeně zírají, díkybohu původce celé aféry zde není, neboť zařezává stále ještě v pekárně, která teď jede na plné obrátky, doslova dnem i nocí. Ale jinak jsou přítomní téměř všichni, Etiene, bratrance, manželka Maurice, jeho tchán i tchýně, bývalí gardisté, teď v rolích osobních strážců, Marie s velkým břichem, ta obzvláště tím vším trpí.

„Vaše Excellence naráží na velmi smutné nedorozumění ...“

„Nedorozumění?“ vypění znovu Armand, „Tak tady tomu říkáte? Víš ty vůbec, koho tvůj otec urazil? Koho vykázal z tohoto domu?“ létají z jeho očí blesky, má svého podkoního hrozně rád a je touto nespravedlností vytočený na nejvyšší míru, „Pan de Rigault je jeden z nejlepších a nejstatečnějších vojáků armády pana de Condé! Zrovna před pár dny nás přijal samotný král, kruci. Pak byl na prohlídce u našeho pluku. A potom ještě pozval pana de Rigault do svého kočáru, aby mu vysvětlil některý z těch cvičení! Tohle je pan de Rigault! A tady se mu dostane takového bezpráví!“

„Vaše Excellence, moc mě to mrzí, ne, všechny nás to moc mrzí. Já jsem se osobně panu de Rigault omluvil, myslel jsem, že mou omluvu přijal,“ nemůže už být chvějící se hostitel bledší.

„Přijal, přijal! Ten pan de Rigault má totiž zlatý srdce! Což dokázal zrovna na týhle rodině. Tady ten pán,“ namíří hrabě ukazovák na vyděšeného Etiena, „ten už měl bejt dávno po smrti! Nejdřív ho měli dorazit a hodit do Seiny, když byl raněnej, když jako zajíc prchal z bojiště. Na který si dovolil vlízt, ve svý namyšlenosti! Ale ne, pan de Rigault se hodiny přehraboval se svejma švagrama mrtvolama, aby mu zachránil život!“

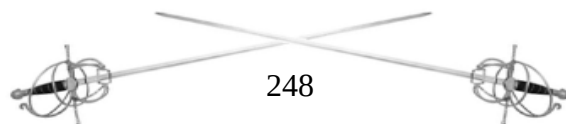
„Jsme tak vděčný ...“

„Nepřerušuj mě!“ okřikne svého tajemníka Armand, „Tak mu poprvý zachránil život. A podruhé, když ho schoval ve svém domě! Všichni chycený rebelové měli bejt na rozkaz pana prince popravený! A taky byly, až na tuhle jednu výjimku,“ ukáže znovu prstem na Etiena, „Místo toho, aby ho nechal pověsit, hostil ho ve svém domě jako nějakýho velmože. A vděk za to všechno? Urážka! Tvůj otec má štěstí, že není šlechtic, protože kdyby jím byl a Quido ... pan de Rigault ho nevyzval na souboj a nezabil, udělal bych to já sám. To mi můžeš věřit!“

„Věřím, Excellence,“ hlesne jen naprosto zničený hostitel.

„Maurici, to že máš teď peníze, nedává nikomu z tvý rodiny právo se chovat neuctivě vůči nám, urozenějm! Navíc nezapomínej, v čích službách si zbohatnul. Bez toho bys měl pořád hovno a tady ty kolem,“ podívá se pohrdavě na zděšené přítomné, „by se tak hezky neoblíkali a taky tak dobře si nežili! Strašně moc se zlobím! Pan de Rigault je nejen mým podkoním, ale taky mým přítelem. Proto jeho urážku beru jako urážku sebe sama!“

„Nevím, co mám říct, Excellence ...“

„Tak radši mlč! Pan de Rigault sem pochopitelně chodit nebude, ale ani já ne! Dneska jsem udělal výjimku, abych vám tady řekl, co si vo vás myslím! Nějak moc vám to všechno stouplo do hlavy! Ale čert vás vem, jste jen vobyčejný měšťáci, tak co se taky dá vod vás čekat,“ nemůže už dát pan de Godille své pohrdání více najevo, „Vy dva!“ ukáže na svého tajemníka a jeho bratra, „S váma chci mluvit, vostatní mi radši jděte z očí!“ houkne a jeho slova mají okamžitý účinek, všichni vyděšení obyvatelé domu mizí co nejrychleji ze zorného pole rozčileného šlechtice.

Maurice a Etienne jak zpráskaní psi krácejí do pracovny, v patách jim jde plukovník, tvářící se jak Bůh pomsty. Ostatní přítomní se různě schovávají, přitom však diskutují o slovech plukovníka. Mnozí mu však, přes předvedenou aroganci a vyjádřené pohrdání jejich stavem, dávají za pravdu. Quido alias pan de Rigault si opravdu nezasloužil jednání, které převedl Mauricův otec. Pak také probírají slova pana de Godille ohledně jeho podkoního a přízně samotného krále, mluví přitom o jeho zázračné kariéře.

V pracovně nabídne tajemník svému pánovi křeslo, on i se svým bratrem stojí se sklopenými hlavami, očekávajíc další bouřku a další přiděl výčitek a nadávek.

„Co ty, co tvoje hlava. Už je v pořádku?“ překvapí je slova hraběte.

„Ano, Vaše Excellence,“ hlesne jen Etienne.

„Snad ti ta rána pomohla, aby sis uvědomil, kam patříš a kam určitě lízt nemáš! Jinak jsem říkal pravdu, kdybys nebyl bratr tady Maurice, tak bys byl dávno mrtvej. Jako ty všichni další!“

„Já vím, Vaše Excellence.“

„No tak aspoň něco! Maurici, tohle je přece tvůj dům, tak ty zodpovídáš za chování těch, co jsou tady! Taky i za svého otce! Když mi dneska Quido vo tom všem řekl, hrozně jsem se rozčílil! Taková nespravedlnost! Nebo si snad myslíš, že nevím, že si ležel raněnej v jeho posteli, zatímco von spal ve svém domě na zemi? Že se mi to nedoneslo? Můj ty Bože, ten tvůj otec má takový štěstí, že je Quido tak klidnej a hodnej. Říct to mě, tak jste tady pořádali pohřeb!“

„Excellence, strašně mě to mrzí,“ má Etienne v očích slzy, „Vím, za co všechno panu de Rigault vděčím. Ale i vám, Vaše Excellence, že jste nenařídil mě vytáhnout ven z domu a nenechal mě zabít, jak nařídil pan princ. Je mi to hrozně moc líto.“

„Ještě aby nebylo, tak nevděčnej snad bejt nemůžeš,“ kývne na souhlas hlavou Armand a svými slovy oba sourozence doslova zdrtí, pak když vidí ty chvějící se trosky před sebou, tak ho zlost pomalu přechází, „Kurva, pánové, že ten Quido nedržel hubu. Že se přede mnou prořekl. Radši bych to nevěděl,“ povzdechne si, „Přitom, Maurici, když jsem sem jel, měl jsem tak dobrou náladu. Čert aby to spral.“

„Vaše Excellence, přijmete prosím za celou moji rodinu velkou omluvu,“ kaje se tajemník, „Věřte mi, nikoho ta věc nemrzí více, než mě. Bohužel ta slova už nejdou vzít zpět a za ta slova mého otce na naši rodinu zaslouženě dopadá hanba. Nemůže mu být omluvou, že byl opilý a právě mu sdělili, že tady Etienne byl zabit. Jeho chování k panu de Rigault bylo neomluvitelné a je potupou pro náš dům.“

„Maurici, víš co, už toho necháme,“ říká smířlivým hlasem plukovník, „Jak se říká, čím víc se v hovnu hrabeš, tím víc smrdí. Ale snad chápeš, že jsem musel udělat, co jsem dneska udělal.“

„Nedívím se rozhořčení Vaší Excellence.“

„Tak to bysme měli,“ zdá se být hrabě uspokojen, „Tak a teď si koukejte vzít někde židle, sedněte si a poslouchejte, proč jsem přijel. Ty seš taky použitelný? Můžeš něco dělat?“ podívá se na mladšího z bratrů.

„Jistě, Vaše Excellence,“ říká rychle tázaný, přitom si sedá nesměle na židli, jsou tak všichni tři v kroužku mimo pracovní stůl ve středu místnosti.

„Díkybohu, Maurici, moje radost je tak velká, že mi ji nemůže ani tohle zkazit,“ objevuje se úsměv ve tváři pana de Godille, „Jak už jsem říkal, přijala nás královna, na soukromý audienci, mě, pana markýze, byl tam i král a jeho bratr. A taky ten náš kardinál. No, spolu s panem markýzem jsme měli jednu žádost, kterou nám díkybohu schválili. Tušíš, vo co šlo?“

„Excellence, něco mě napadá, ale bojím se skoro pomyslet ...“

„Tak pomysli, Maurici,“ září teď Armand jak sluníčko, „Souhlas už máme, proto jsem teď v Paříži. Co ty Etienne koukáš tak vyjeveně? Nedošlo ti to? Budu se ženit! Budu si brát paní markýzu de Cavarlene, hrome.“

„Přijmete mou velkou gratulaci, Excellence,“ říká rychle hostitel.

„Maurici, sám tomu ještě někdy nemůžu uvěřit,“ zasní se hrabě, je teď někým úplně jiným, po jeho předchozí zuřivosti není ani památka, „Ale je to tak. Budu se ženit. Proto teď jedu do paláce Almare. Nezdržím se tady dlouho, jen pár dní, musím zase zpátky, náš pluk teď posílil ochranu královské rodiny. Ale těch pár dní tady musím někde bydlet. To je, proč jsem se tady zastavil, než pojedu do toho paláce. V první řadě potřebuju, abyste mi vy dva zajistili někde ubytování. Quida napadl pan de Taille nebo pan de Aboa, prostě něco vymyslete. Myslí si, že by nebylo vhodný, abych do svatby bydlel v paláci Almare.“

„Asi ne, Vaše Excellence. Hned navštívím pana barona a zkusím s ním vše domluvit. Určitě vás neodmítne, když je vaším náčelníkem štábu a navíc jste mu dal teď volno, aby mohl za svou ženou,“ říká starší z bratrů Tissotů.

„To je ale jen začátek, čeká nás toho asi hodně. Taky podle toho, jak domluvíme svatbu, teda kde se obřad a oslavy budou konat. Podle toho. Jo a taky musíš zařídit smlouvu. Panu de Almare věřím, ale je tam ta jeho matka. Sice tvrdí, že je na mojí straně, ale já jí nevěřím. Ta by mě klidně voškubala, teda moje děti, co mám s Karolínou, kdyby se mi nedej Bože něco stalo. Tak musíš dohlédnout na tu smlouvu. Určitě máš šikovný právníky, nebo seš ty taky sám právník?“

„Úplně ne, ačkoli nějaké zkoušky mám, Excellence. Ale určitě naleznu povolanější,“ slibuje tajemník, už se taky trochu uklidnil, po tom hrozném mytí hlav.

„No tak dobře, konec konců, tohle je tvoje starost. Stejně jako příprava obřadu a oslav. Podle toho, kde se budou konat. To bude asi peněz, co?“ zachmuří se zase pan de Godille.

„Nevím, ale obávám se nejhoršího, Excellence. Levná záležitost to rozhodně nebude, zvláště pokud by se vše odehrávalo zde v Paříži. Kdyby se vám ale podařilo nějak zajistit, aby všechno proběhlo na vašem zámku v Anjou, určitě by to bylo několikanásobně levnější. Otázkou je, kolik která strana přispěje, jaké bude věno a jestli půjde právě na ty oslavy použít,“ hovoří Maurice jako svědomitý správce.

„No jo, do prdele. Andreu jistě bude zastupovat její bratr nebo její matka, ale kdo bude zastupovat mě? Měl by to být někdo urozenej, ale já nikoho nemám, kdo by za mě jednal. Ty to asi být nemůžeš.“

„Mohu vám maximálně radit, Excellence,“ přikyvuje tajemník, „Ale pan markýz bude jistě vstřícný, jak ho znám.“

„Ty Maurici, udržíte jedno tajemství?“ rozzáří se oči hraběte.

„Znám jich už tolik, Excellence, za svého bratra taky ručím.“

„No dobrá. Maurici, představ si, ten druhý kluk Andrei, ten Pierre, tak ten je můj,“ říká s nesmírnou hrdostí otec zmiňovaného chlapce, „Počali jsme ho tehdy, však víš, někdy těsně před tím průserem. Všichni si jsou jistý, je prej celej po mně. Taky divokej a tak, ne jako ten jeho bratr, co je po tom jejím manželovi, takovej mouchy sežerte si mě. Rozumíš? Mám dalšího syna, Maurici!“

„Tak to je báječná zpráva, Excellence. Báječná zpráva. Přijměte prosím moji další gratulaci.“

„No, pánové, tak to je asi všechno. Spěchám teď za svou vyvolenou, jak jistě chápete. Očekávám ale, že jeden z vás dvou za mnou dneska přijde do paláce Almare a přijde mi říct, kde budu spát. Pak se domluvíme na dalším. Taky podle toho, co mi tam řeknou, kde bude chtít mít Andrea obřad. Jo, Maurici, to jsem ti vlastně neřekl, vona je taky v požehnaném stavu.“

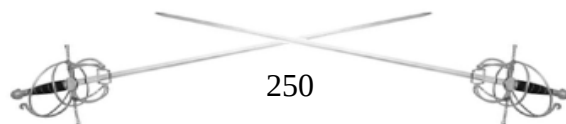
„Vaše Excellence, vy jste neobyčejně plodný muž. Mám velkou radost.“

„Určitě ne větší než já! Hrome, je tady skoro tma,“ rozhlédne se po místnosti host, „Já se tady vybavuju a měl bych už být v paláci Almare,“ vstane, což zvedne ze židlí i oba sourozence.

Cestou ke dveřím nikoho nepotkají, pouze dveřník Simon stojí u nich, s hlavou sklopenou. Pan de Godille kolem něho přejde bez povšimnutí, ale mlčky se vracejí do pracovny i oba bratři.

„Etienne, naliž mi pohárek, musím spláchnout tu hrůzu,“ říká starší z Tissotů.

„Máš pravdu, byla to hrůza. Maurici, víš co je ale nejhorší? Von má úplnou pravdu! Nebyť Quida, byl jsem určitě mrtvej!“

„Já vím, akorát nemusel udělat takový strašný divadlo. Ale to je celý on. Nejprve zuřil jak utržený ze řetězu a pak se tady skoro rozplýval. Celý on a ty jeho nálady. Etiene, hned jak dopijeme, tak musíme začít jednat. Co tvoje hlava?“

„Jsem úplně v pořádku. Můžu ti ve všem pomáhat. Co mám zařídit?“

„Dokážeš dojít za panem baronem? Kvůli tomu ubytování? Já tady potřebuji něco zařídit a pak zajdu do paláce Almare, abych si případně vyžral další, pokud nebude mít hrabě zase dobrou náladu.“

„Proč by neměl, když se setká se svou vyvolenou?“

„Co ty víš, co mu přelítne přes nos. Třeba se pohádají kvůli tomu, kde udělat obřad. Co já vím. Ale o tohle se postarám. Zajdeš za panem baronem?“

„Už běžím, Maurici,“ zvrátí do sebe Etiene zbytek obsahu poháru, „Maurici, co myslíš, co Quido? Je vopravdu tak uražený?“

„Nevím, pokud ho tam uvidím, zkusím si s ním promluvit,“ krabatí se čelo staršímu ze sourozenců, to ale již jeho bratr otevírá dveře a chvátá za svým posláním.

DROBNÉ ŽERTÍKY I VÁŽNÉ DOMLUVY

Pan de Godille mezitím vyzvedne svého podkoního a jejich sluhy, všichni zamíří směrem k paláci Almare. Jedou tiše, po chvíli ale Quido nevydrží, musí se zeptat.

„Pane, neříkal jste doufám nic Mauricovi,“ zní z jeho hlasu velké obavy.

„Neříkal?“ ušklíbne se Armand, „Bože, jak já jim dal co proto. Byli tam skoro všichni, mělš je vidět, jak civěli!“

„Můj ty Bože, tohle jsem nechtěl,“ je zdrcený Dujardin.

„Hrome, nemůžeš si vod nich nechat všechno líbit. Stáli tam jak zpráskaný psi, mizerové,“ rozesměje se hrabě, „Asi je to vopravdu mrzí, myslím tím Maurice a Etiena.“

„Jsou moji přátelé ... teda možná do dneška byli ...“

„Quido, nemůžou bejt tvoji přátelé,“ zavrtí hlavou pan de Godille, „Voni jsou jen měšťáci, ty seš urozenýho původu, nezapomínej. Voni jsou jen škrabáci, třeba i dobrý, ale ty seš z rodu meče! Voni jsou povinný ti prokazovat úctu! Nezapomínej, jak si byl přijatej králem!“

„Za což se na mě zlobíte, což mě taky mrzí,“ sklopí hlavu podkoní.

„Ale Quido, dyť mě přece znáš,“ zasměje se hrabě, „Já se přece dlouho zlobit nedokážu. No samozřejmě, že mě to nasralo. Já se tam předvádím, poskakuju tam před králem jak čurák, a ty si tam jen tak přijdeš a začneš mu něco vykládat. Jen tak, jako by se nechumelilo. A ty děti ti to žerou, byly z tebe doslova u vytržení. Koho by to nesralo, když slízneš smetanu, ne?“

„Jen jsem vám chtěl pomoc.“

„Já přece vím, znám tě taky dobře. Právě proto si byl takovej klidnej, že ti vo nic nešlo. A nakonec to pozvání do kočáru. Hrome, přece uznáš, že jsem tam měl jet já a ne ty!“

„Určitě, pane, ale co jsem měl dělat?“

„No vodmítnou si nemohl. Ale nemůžeš se přece divit, že ti závidím, ne?“

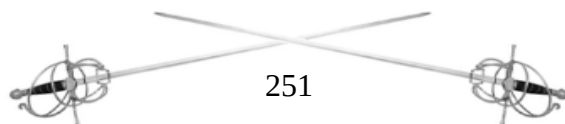
„Chápu, pane. Zlobíte se asi moc.“

„Moc?“ podívá se na svého podkoního pan de Godille, „Quido, zlobit se na tebe ... Ty starej brachu, po tom všem, čím jsme spolu prošli ... to je těžký, se na tebe zlobit. Ale trochu jo. I když je to asi moje vina, měl jsem bejt na tvém místě. Jenže já byl takovej zaražený, bál se, abysme něco neposrali. Nakonec to dopadlo dobře, i díky tobě.“

„To myslíte vážně, pane?“

„Quido, přece nejsem takovej vůl. Nebo si to myslíš?“

„Určitě ne, pane.“

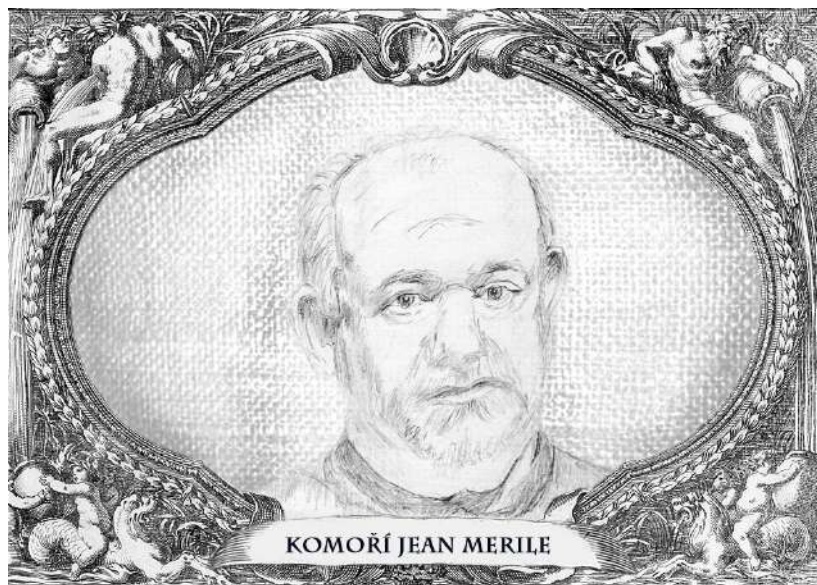

„Kurva, už vo tom nebudeme mluvit, nebudu si kazit náladu. Hrome, už mám zase takový divný mrazení. Quido, dyť já tam vlastně jedu jako ženich. Vůbec jsem vo tom s Andreou nemluvil, ani nevím, jak ji přesvědčili, matka nebo bratr. Nebo ji možná přesvědčilo to dítě, co se mnou čeká. Jsem z toho takovej nesvůj,“ vyznává se ze svých pocitů plukovník.

„Proč byste měl být, pane? Dyť se s paní markýzou tak dlouho znáte, máte i jedno tajemství,“ ztiší Dujardin hlas, „Určitě vás nečeká žádný nepřátelský prostředí, určitě vás tam rádi uviděj.“

„Snad máš pravdu,“ nedokáže zahnat chmury ženich.

Zmlknou, netrvá však dlouho a seshakují z koní na nádvoří paláce Almare, kolem se již rozlévá tma, vítají je sloužící s loučemi v rukách. A také jako vždy akurátní komoří Jean Merile, po jehož příkazech začnou další sloužící kmitat.

Zatímco sluhové jsou odvedeni do prostor pro personál paláce, oba urození hosté jsou usazeni v salóнку, kde čekají na přijetí. A to poměrně dlouhou dobu, což však dávají do souvislosti s ženskou touhou vypadat dokonale, určitě se paní markýza kráslí. Až po drahé době je komoří vyzve a odvádí do jiného ze salónek, kde jak kamenné sochy sedí hned čtveřice dam. Paní de Cavarlene, její matka, švagrová a také baronka de La Solignac. Dvě volné sesle čekají nepochybně na oba muže, kterým se však zdá všechno až zbytečně moc strojené.

Služebnictvo pány usadí, nalijí jim do poháru víno dle jejich výběru a

pak zmizí z místnosti, nechávají tím urozenou společnost o samotě.

„Vítejte, pane hrabě,“ ozve se paní de Besiere, i ona má strnulý výraz ve tváři, „Jistě nám přicházíte sdělit něco závažného.“

„Závažného ...,“ je evidentně vyvedený z míry Armand, „No jistě. Snad víte o žádosti ke králi ... co jsem dával já a pan markýz ...“

„Žádost ke králi? Jakou žádost máte na mysli, pane hrabě?“

„Jakou žádost?“ vyvalí oči plukovník, jeho zmatení nemůže být větší, není přece možné, aby o tom tady nevěděli. Nebo snad pan de Almare jednal za jejich zády? To se mu zdá skoro nemožné. Pohledem hledá svého podkoního, který je taky zaražený.

„Vážené dámy,“ přichází na pomoc svému pánovi Dujardin, „pan markýz a pan hrabě přednesli žádost Jeho Výsosti, aby posvětil svazek mezi panem hrabětem a paní markýzou, zde přítomnou paní markýzou de Cavarlene,“ hledí na ženy kolem, které mají stále strulé výrazy.

„Vy jste byl tomu jednání přítomný, pane de Rigault? Znáte podrobnosti?“ ptá se Marion Anne.

„Ano, paní hraběnko. Měl jsem tu ohromnou čest být také přijat Jeho Výsostí. Jeho Výsost vyjádřila souhlas s touto žádostí.“

„Jestli tomu dobře rozumím, pane de Rigault, pan hrabě přichází požádat o ruku mé dcery. Vy ho v tomto jednání zastupujete?“

„Já, paní hraběnko?“ zděsí se Quido.

„Proč jinak byste byl dnes přítomný? Bývá zvykem, aby o takovém svazku jednaly osoby, které jsou k tomu zplnomocněné. Je pan de Rigault vámi pověřen, pane hrabě?“ je stále velmi vážná paní de Besiere.

„Pan de Rigault ... já nevím ... snad ano ...“

„Pane hrabě, pokud je vámi zplnomocněný, budu s ním jednat o tomto svazku, ve jménu své dcery. Je tedy pan de Rigault oprávněný k takovému jednání?“ dívá se chladně Marion Anne, zatímco v očích jejího budoucího zete je patrné zděšení z dnešního přijetí.

„Ano, paní hraběnko, pan de Rigault má právo jednat mým jménem,“ řekne Armand a podívá se na svého podkoního, který se pro změnu tváří vyděšeně, vůbec netuší, jak má postupovat, co má říkat.

„Dobře, pane hrabě. Vaši žádost jsme vyslechli. S panem de Rigault vstoupím do jednání, určitě budou velmi náročné. Je toho tolik, co musí být projednáno. Sdělíte nám, kde budete ubytováni? Zítra pošlu pro pana de Rigault a sdělím mu, kdy se poprvé sejdeme,“ říká paní de Besiere, aniž by se jí v obličeji pohnul jediný sval.

„Já myslel ... nemůžu jako mluvit s vaší dcerou?“ je konsternován dnešním přijetím pan de Godille.

„Něco takového by do svatby nebylo vhodné. Do té doby budu svou dceru zastupovat já a vás zase pan de Rigault. Ten vám jistě sdělí, o čem jsme jednali a na čem jsme se dohodli. Máte v pana de Rigault jistě velkou důvěru, když jste ho pověřil tak významným a obtížným jednáním.“

„Věřím mu ... to jako teď máme odejít? A jak dlouho ... musím se vrátit ke svému pluku ...,“ koktá Armand.

„To jistě můžete, pane hrabě. Pan de Rigault zatím nepochybně zůstane v Paříži a bude docházet na jednání. Až dojdeme k dohodám, určitě vás vyrozumí.“

„Jistě, chápu ... tak my tedy půjdeme, ne?“

„Ano, pane hrabě. Rádi jsme vás viděli. Pane de Rigault, kde budete ubytován, abych za vámi zítra mohla někoho poslat?“

„Ubytováni ... asi u pana barona de Taille ...,“ je vyplašený Quido, který přišel ke své roli neočekávaně a vůbec netuší, co obnáší vyjednávání o takto významném svazku.

„Výborně, pane. Zítra se tedy uvidíme.“

„Těšilo nás,“ zvedne se pan de Godille, stejně jako jeho podkoní, oba nesmírně šokováni chladným přijetím, zamíří ke dveřím.

„Armande!“ zastaví je hlas paní de Cavarlene, „Nechceš se přece jen na chvíli ještě posadit?“

„Posadit ... a smím s tebou ... tedy s vámi vůbec mluvit?“ tváří se hodně připitoměle ženich.

„Jak se zdá, tak jsme oba pány dostali,“ rozesměje se nevěsta, tváří se přitom jak uličnice, které se právě zdařila velká rošťárna.

„Pane hrabě,“ usmívá se teď i paní de Besiere, „musím říci, že tohle byl nápad mojí dcery, nikoli můj. Ale vyšel, jak se zdá. Asi jste nám naše jednání uvěřili.“

„Uvěřili? Vůbec tomu nerozumím ...“

„Armande, tak si už oba sedněte,“ směje se dál Andrea, „Jen jsem chtěla vidět, jak se budete tvářit a musím říct, stálo to za to. Pochopitelně nikam neodcházíte, naopak, už se pro nás chystá večeře. Pánové, kdybyste se viděli, jak jste se tvářili.“

„Vážené dámy, musím vám složit velkou poklonu. Vaše představení bylo stejně tak dobré, jaké připravil pan hrabě pro Jeho Výsost se svým plukem,“ snaží se Dujardin vytáhnout svého velitele z jeho rozpaků.

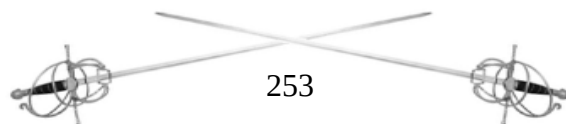
„Představení pro krále? Vyprávějte, pane de Rigault,“ pochopí snahu mladíka Marion Anne.

„Jeho Výsost projevila zájem vidět náš pluk při nácviu. Král přijel i se svým bratrem a synovcem Jeho Eminence, v doprovodu vašeho syna, paní hraběnko,“ začne Quido a asi deset následných minut líčí úspěchy jím vymyšleného představení. Ale vše podává tak, aby hlavní hvězdou nebyl on, ale jeho pán.

„Přijměte moje blahopřání, pane hrabě,“ vyjadřuje své uznání paní de Besiere, „Pane hrabě, tak se už na nás nezlobte a nemračte se na nás. Odpusťte nám náš malý žert, jsme zde dlouhé dny samotné a neodolali jsme pokušení.“

„Já se přece nezlobím,“ odpovídá Armand poněkud strnule a hrozně nepřesvědčivě.

„Jistě jste na svůj pluk velmi pyšný.“

„Pyšný ... no určitě. Všechno vyšlo ... teda skoro ... vlastně to byl především úspěch tady pana de Rigault,“ rozhodne se pan de Godille být pozitivní a pravdivý, „On všechno to vymyslel a taky celou dobu všechno králi vysvětloval. Ten ho taky potom pozval do svého kočáru, aby ho doprovodil zpátky na zámek. Tam se ho ptal na další věci. Všichni ty chlapci, co tam byli, byli doslova unešený, asi jak naším divadlem, tak taky tady panem de Rigault.“

„Velká pocta, pane,“ vyjadřuje své uznání Marion Anne.

„Velká a nezasloužená, paní hraběnko. Já byl přeci jen vypravěč, pan hrabě je velitel pluku a má hlavní zásluhy na jeho úspěších. Což král jistě dobře ví. Jen chtěl zodpovědět pár otázek.“

„Pan de Rigault mi prostě ukradnul všechnu slávu,“ rozesměje se teď Armand, „Prostě jsem v poslední době tak trochu za pitomce. Jako dneska tady. Ale to bude tím, že na tohle já nejsem. Jsem prostě voják a neumím se předvádět. Asi jsem se tvářil podobně, jako dneska a tak mi pan de Rigault přispěchal na pomoc. Začal králi něco vykládat a zůstal u něj až do konce. Pak si vysloužil i pozvání do jeho kočáru, mně zůstaly jen oči pro pláč. Hrome, když na to teď myslím, asi jsem udělal hroznou chybu, když jsem ho pověřil svým zastupováním.“

„Chybu, pane hrabě? Snad náhle ztratil vaši důvěru?“

„No já jen, aby to nebylo jako s tím králem. Jako mi přijde na pomoc a nakonec místo mě odjede v kočáře s vaší dcerou,“ vysvětlí plukovník svá předchozí slova, která rozesmějí všechny přítomné, jen podkoní se tváří trochu kysele.

„Jen bych rád poznamenal, že jsem již ženatý,“ řekne.

„Jistě, máte velmi milou manželku, pane,“ promluví po delší době Andrea, „Můj budoucí muž ve vás prostě má poklad, jak jsem již stačila poznat. Dokonce jsem vám již odpustila i vaši malou intriku, se kterou jste mě dostal do jeho postele.“

„Intriku, paní markýzo?“ dělá překvapeného Dujardin.

„Nejsem tak naivní, jak si myslíte. Pan hrabě tehdy neumíral, jak jste se mně snažili s manželem zde přítomné paní baronky namluvit. Ale nakonec jsem vám vděčná, pane de Rigault, donutil jste mě se zamyslet a správně se rozhodnout.“

„Stejně nic nepřiznám, paní markýzo.“

„To ani nemusíte. Pevně věřím, pane, že i nadále budete mému muži tak dobře sloužit. Budu pak klidnější, když zase potáhnete někde za nepřítelem.“

„Můj muž ... to mi zní velmi příjemně,“ poznamená Armand.

„Už brzo to bude skutečnost, pane hrabě, k mé velké radosti,“ usmívá se paní de Besiere, „Což mě přivádí znovu k mému poslání. Budeme spolu muset začít jednat o všech záležitostech, pane de Rigault.“

„Já myslel, že to byl jen žert,“ zarazí se Quido.

„Žert? Bude nutné mnoho zařídít, na mnohém se dohodnout,“ říká teď milým hlasem Marion Anne, „Pokud vím, tak pan hrabě má dva velmi dobré přátele. Jedním je můj syn, který je ale v tomto případě naprosto nevhodný. Druhým jste vy, pane.“

„Jsem podkoním pana hraběte.“

„Ano, ale i já mám oči. Jste pro pana hraběte víc než podkoní a jistě ho dobře zastoupíte. Zvláště, když ve skutečnosti bude mít hlavní slovo jiný velmi schopný a šikovný mladý muž, kterým bude pan Maurice. Ten je ovšem ze třetího stavu a tedy jako oficiální vyjednaváč nevhodný.“

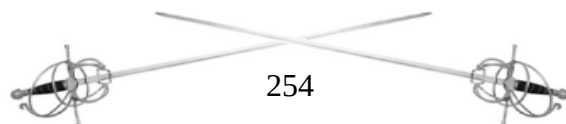
„Vaše slova mě velmi těší, paní hraběnko, ale mám velké pochybnosti. Nejsem z takového rodu, abych mohl být přítelem pana hraběte a také nejsem pro něco takového dostatečně připravený. Jsem panu hraběti velmi vděčný za vše, co pro mě udělal a rád mu budu dál sloužit. Ale obávám se, že v tomto případě by má služba za mnoho nestála.“

„Moc hezká a uctívá slova, pane de Rigault.“

„Jsou však naprosto pravdivá. Víím moc dobře, kde je moje místo.“

„Vopravdu to víš, Quido?“ podívá se teď na svého podkoního pan de Godille.

„Snažím se, pane. Možná jsem někdy trochu svéhlavý a drzý, ale snad vám vždy projevuji dostatečnou úctu. Alespoň se snažím. A za toho krále jsem se již snad omluvil.“

„Máte naprostou pravdu, paní hraběnko,“ říká teď vážným hlasem Armand, „Ostatně si toho všiml i váš syn. Quido mi byl vždycky po boku, vlastně už sedm let, jestli se nepletu. Přirostl mi hodně k srdci. Jako vyjednaváč o mé svatbě možná opravdu nebude nejlepší, ale jinak ... když jdeme do nějaké šarvátky, vím, že mi kryje záda. A přátelství?“ zamyslí se, „Nevím, tohle je těžký takhle říct,“ podívá se na podkoního, který je nesvůj, neboť se z ničeho nic stal hlavní hvězdou konverzace, po posledních slovech však přeci jen v jeho obličeji lehce trhne.

„V každém případě v něm máte oporu, pane hrabě,“ poznamená paní de Besiere.

„Máte pravdu, paní hraběnko. Já jsem nikdy neměl sourozence,“ pokračuje pan de Godille, „Ale jedno vím určitě. Kdybych měl mladšího bratra, chtěl bych, aby byl jako tady Quido.“

„Pane hrabě ...,“ zvedne překvapeně zrak Dujardin, takto silně se ještě jeho pán nikdy nevyjádřil.

„Jak se zdá, tak jsem se nemýlila,“ konstatuje spokojeně Marion Anne.

„Nemám snad na Quida, jak panu de Rigault říkáš, začít žárlit?“ zasměje se Andrea.

„Tak to vopravdu nemusíš,“ zavrtí hlavou Armand, ale zůstává nadále vážný, „My italskýmu hříchu na rozdíl vod mnoha jinech rozhodně neholdujeme. Čehož důkazem je i spousta dětí, co každý z nás máme. Ale nás pojí krev, kterou společně už roky proléváme. Možná pan de Rigault není nejlepším vyjednavčem, ale i tak, jemu naprosto věřím. Ať mě teda zastupuje.“

„Pane hrabě,“ je očividně dojatý Dujardin, „nemám žádný titul, jsem jen podkoním. Neměl byste raději vše ještě zvážit? Máte přece mnohem urozenější přátele, určitě by se toho někdo rád ujal.“

„Pane de Rigault, můžete být klidný,“ zavrtí teď hlavou paní de Besiere, „V našem případě můžeme odložit oficiality. Na všem se jistě dohodne pan hrabě a má dcera, co se týká obřadu, pozvaných hostí. My jim můžeme jen pomáhat. Co se týká manželské smlouvy, dohled nad ní jistě za pana hraběte zajistí pan Maurice nebo jeho lidé.“

„Pokud je tomu tak,“ uklidní se trochu Quido.

„Jistě tomu tak je,“ říká přesvědčivě Marion Anne, „Nejlepší bude, když se dnes domluví pan hrabě a moje dcera, především na tom, kde by chtěli obřad uskutečnit. Z toho budeme vycházet. Vy se pak můžete s panem hrabětem poradit. Bude pochopitelně vhodnější, když budete ubytováni jinde, ale mezi námi, jistě nikdo nebude snoubencům bránit se vídat a dělat vše, co uznají za vhodné. I vzhledem k tomu, že již mají jedno společné dítě a další je na cestě. Ale kvůli řečem vaše ubytování v jiném paláci považuji za rozumnější.“

„S tím nebude problém, už jsem pověřil Maurice, aby nám domluvil ubytování u pana barona de Taille,“ přikyvuje pan de Godille, pak opatrně pokračuje, „Co se týká obřadu, já bych dával přednost Anjou, kvůli tradici. Ale pokud by s tím měl být velký problém ...,“ podívá se na svou nadcházející.

„Tak kodrcat se zase do Anjou ...,“ pokrčí rameny paní de Cavarlene, „Ale taky nechci dělat problémy, pokud na tom budeš trvat.“

„Možná bych měla návrh,“ přichází se svou troškou do mlýna matka nevěsty, „Co udělat obřad v Angers nebo na zámku pana hraběte a tam také malou oslavu. A potom uspořádat slavnost tady v paláci, pro tu nejlepší společnost? Třeba až po návratu královského dvora? Mohla by se pozvat i královna, pan de Condé, jeho sourozenci? Tak se dá vysvětlit i tvoje břicho, které se nepochybně bude zvětšovat.“

„Dvě oslavy?“ zachmuří se Armand.

„O nákladech se dá jistě mluvit,“ má pochopení paní de Besiere, „Například byste vy, pane hrabě, mohl uspořádat obřad a oslavu v Anjou. Můj syn pak na počest své sestry a nového švagra oslavu zde v Paříži. Té se třeba i vzdám, pokud by měla královna potíže s mou přítomností, od jisté doby mě nemá moc ráda. Což ale chápu a ráda tu slavnost oželím, abych nebyla příčinou jejího odmítnutí.“

„Drahá máti,“ usměje se Andrea, „pokud máme něco my tři společného, myslím tebe, sebe a Armanda, tak je to nechuť rozhazovat zbytečně peníze. A naopak je získávat. Proto rozumím zmaření mého nastávajícího, když si mluvila o těch dvou oslavách.“

„Nechci vypadat jako lakomec ...,“ je očividně pan de Godille potěšen prohlášením své snoubenky.

„O tom si budete muset promluvit s Pierrem,“ navrhuje Marion Anne, „Určitě má nějaké prostředky, které může uvolnit. Myslím tím i jisté zásoby, o kterých zde všichni víme, možná s výjimkou mé drahé snachy,“ pohlédne vlídně na Charlottu, která stejně jako baronka de La Solignac doposud zcela mlčí, „Pierre jistě rád přispěje nějakým věnem, část z něho by mohla být použita na tu oslavu. Pan hrabě má svůj velmi hezký zámek, v Paříži jistě můžete bydlet zde, proto není nutné v dohledné době uvažovat o stavbě nového paláce.“

„Nového paláce ...,“ málem zaskočí Armandovi.

„Tak časem budete jistě i vy chtít svůj palác, pane hrabě,“ usměje se chápavě budoucí tchýně, „Ale časem také jistě získáte příjmy na jeho výstavbu, i za pomoci svého velmi šikovného sekretáře nebo i vašeho správce v Anjou. Ti mladí pánové se umějí otáčet. Ale to je vzdálenější budoucnost, teď máte svůj zámek a zdejší palác je dost veliký. Nebo jste jiného názoru?“

„Určitě ne, Pierre bude jistě taky souhlasit,“ přikyvuje Andrea, „Co se týká toho obřadu ... pokud ho bude chtít mít Armand na svém zámku, tak nejsem proti. Počasi už snad bude lepší, až tam pojedeme. Stejně tak můžeme potom udělat nějakou slávu tady, třeba až na podzim, nebo až před zimou, až se pánové trochu zklidní a přestanou vyhledávat dobrodružství. Pak se snad všichni vrátí do Paříže a budou tady všichni ti nejdůležitější. Včetně královského dvora.“

„Já taky souhlasím, s tím co jste navrhovala, paní hraběnko,“ říká rychle pan de Godille, v duchu již počítá, na co ho taková věc přijde. Ale určitě méně, než kdyby se obřad i první oslava konala v Paříži, tím si je stoprocentně jistý.

„Tak vidíte, pane de Rigault,“ usmívá se Marion Anne, „První dohodu máme na světě a ani to příliš nebolelo. Teď už nás čeká jen pár maličkostí, domluvit vhodný termín, podrobnosti obřadu, pozvání hostů v Anjou. A také pochopitelně výši věna, ale o tom byste měl jednat s mým synem.“

„Já, paní hraběnko?“ už se zase plaší Dujardin.

„A kdo jiný, pane? Přece se o tom nebude handrkovat pan hrabě osobně. Vy se navíc s mým synem dobře znáte, nebude pro vás potíž s ním o tom rokovat. Jistě budete zájmy pana hraběte hájit stejně dobře, jako je hájíte s mečem v ruce.“

„To asi těžko, paní hraběnko. Kromě válčení totiž nic jiného neumím.“

„Opravdu?“ usměje se paní de Besiere, „Patříte prý k nejlepším špiónům, které má král ve svém vojsku. Tací muži jsou vždy velmi chytří, jinak by je brzo odhalili a chytili. Nechci vás přivádět do rozpaků, pane de Rigault, neboť jistě o těchto svých posláních mluvit nemůžete. Ale určitě nejste jen obyčejný voják, ačkoli v této činnosti jste jistě také velmi zručný.“

„Tolik chvály snad ani neunesu.“

„Copak, pane de Rigault, vám se trocha toho pochlebování nelíbí?“

„Nevím, paní hraběnko. Jen se mi zdá, že je to všechno tak nějak naruby. Ženit se má pan hrabě a přitom se skoro celou dobu mluví o mně,“ vyjádří své pocity Quido.

„Moc hezká odpověď,“ rozesměje se stárnoucí kráska, „Alespoň vidíte, za jak důležitou osobu vás tady všichni považujeme.“

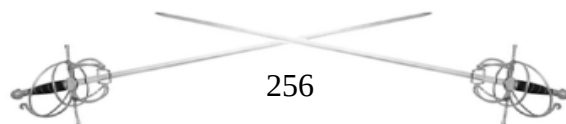
„Armande, souhlasíš, aby všechno kolem svatby domlouvala moje matka a pan de Rigault? Určitě nám pomůže a přispěje i Pierre, ale ten je hodně vytížený. Souhlasíš s tím teda?“ podívá se na svého snoubence paní de Cavarlene.

„Souhlasím. Ale určitě pomůžou i další, můj sekretář, správce v Anjou,“ přikyvuje plukovník.

„Nepochybně, pane hrabě,“ říká Marion Anne, „My s panem de Rigault jistě nebudeme chystat obřad ani oslavy osobně, na to přeci máme naše sloužící. My jen dohlédneme, aby všechno připravili podle našich představ.“

„Rozhodně souhlasím,“ tváří se pan de Godille spokojeně, „Já už se vážně bál, dneska zpočátku, jak jste nás přijali ... Zatím to vypadá na velmi rychlou domluvu.“

„Domluvu, které bylo dosaženo přesně v pravý čas,“ usmívá se paní de Besiere a hned přidává vysvětlení svých slov, „Ve dveřích se nenápadně ukazuje pan komoří, jistě nám přichází sdělit, že je již nachystána večeře.“

Budoucí tchýně statečného válečníka se nemýlí. Večeře je opravdu přichystána a po krátkém dohadování se na ni urozená společnost přesouvá. Ke stolu jsou přizváni i další osoby, komorná Julie de La Solignac, oba synové nevěsty, Henri a Pierre, ale také pan de Mortimer, který se opět cítí jako páté kolo u vozu. Nejen proto, že sedí úplně na konci jedné ze dvou řad.

Místo v čele stolu zůstává prázdné, na jedné straně je umístěna trojice zdejších dam, paní de Cavarlene, paní de Besiere a paní de Almare, za nimi následuje Henri a Pierre. Proti nim pan de Godille, jeho podkoní, baronka de La Solignac, její švagrová Julie a konečně Mare.

Konverzace u večeře se nese již na všeobecná témata, neboť kolem poskakují sloužící a přítomné jsou i děti. Ale především matka s dcerou dokáží být velmi pohotové, připojuje se i Charlotta a také Angelika, Armand a Quido spíše paběrkují a jen odpovídají na otázky. Hrabě přitom nenápadně pozoruje Pierra, který se však nyní tváří a chová stejně strnule jako jeho bratr. Oba chlapci jsou dostatečně poučení, jaký protokol mají u stolu dodržovat, oba však zatím nemají ani potuchy, že jejich matka již brzo zase bude mít manžela a oni tak svého nového a nevlastního otce. Spolu s Julií a Marem jenom mlčí a pozorují cvrkot.

„Budete si chtít s mou dcerou promluvit, pane hrabě?“ zeptá se na konci siesty paní de Besiere.

„Budeme si chtít promluvit,“ řekne rychle Andrea, „Julie může zatím uložit mé syny, vy ostatní na nás můžete počkat v některém ze salónek.“

Jak paní de Cavarlene řekla, tak se i stane. Krátce nato je seance rozpuštěná a ona i se svým snoubencem odcházejí do její ložnice. Auguste se postaral, aby na chodbách neokounělo služebnictvo a oni se mohli nerušeně oddávat jeden druhému. Což činí velmi náruživě.

„Co Pierre, myslím náš syn?“ zeptá se hrabě, oddychující po úspěšné souloži, leží nahý a zírá do vršku postele s nebesy.

„Zatím mu nic říkat nebudeme,“ odpovídá velmi rázným hlasem markýza, je na tom podobně jako on, její břicho zatím není příliš vypouklé, však je dle všeho teprve ve třetím měsíci těhotenství.

„Andre, pořád mi to připadá jako sen. Nikdy bych nevěřil ... ten Pierre, je určitě můj?“

„Je, Armande, tím jsem si jistá. I ty budeš, až ho poznáš.“

„Nezdál se mi jinej než jeho bratr ...“

„Všimla jsem si, jak si ho u večeře pozoroval. Ale on běžně ke stolu ještě nechodí, proto byl hodně zaražený. Jinak si dej prosím pozor, aby ses před ním neprořekl. Ani jeden z nich zatím nic neví o svatbě, natož o tom, že si otcem jednoho z nich,“ říká ona velmi naléhavým hlasem.

„Určitě si dám pozor ... ale někdy mu to řekneme, časem, ne?“

„Ano, řekneme, až bude schopný to pochopit. Nejdřív ale musí oba moji synové pochopit, že budou mít nového otce, oba prozatím nevlastního. Armande, musíš být trpělivá a nepokazit to. Nechci, aby tě moji synové nenáviděli.“

„Nenáviděli?“ zarazí se on, „Snad tak zle nebude ...“

„Armande, jde o velmi citlivou záležitost. A jde taky o společnost. Nemůžeme hned po naší svatbě oznámit, že spolu už máme pětiletého syna a další dítě jsme počali dávno před obřadem. I kvůli královně, která je tak pobožná. Mám zájem si udržet svoje postavení, chci ho ještě upevnit a vylepšit. I tvou kariéru by podobné pomluvy a šušky neprospěly. Tohle naše tajemství musíme udržet jen v naší rodině,“ upozorňuje ona naléhavým hlasem.

„Rozumím ti a udělám, jak chceš,“ souhlasí on, „Andre, já jsem tak hrozně moc šťastnej. Tak šťastnej, že to vůbec neumím vyjádřit. Rozumíš mi?“

„Rozumím, drahý,“ usměje se ona shovívavě, „Náš osud je boží dílo, Armande. Nejprve náš vztah neměl žádnou budoucnost, pak byl násilně přerван. Asi boží zkouška, snad. Znovu jsme se našli, Bůh nám dal druhou příležitost. Snad ji nepromarníme.“

„Nepromarníme? Jak nepromarníme?“ zarazí se on.

„Už brzo budeme před Bohem spojeni, Armande, navždy. Doposud jsme si byli vzácný, ale po tom obřadu už budeme manželé. Budeme řešit i všední starosti, naše, moje i tvoje děti, naše rodiny, naše kariéry. Prostě všední život. Snad nám naše náklonnost vydrží, modlím se za to.“

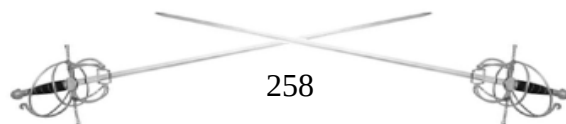

„Proto jsi váhala, jestli svolit se svatbou?“

„Váhala ... možná i proto. V prvním manželství jsem se hrozně zklamala, však víš. Už jsem se nikdy nechtěla znovu vdát ... taky se o tebe bojím, aby se ti něco nestalo, když si takovej divokej a pořád vyhledáváš nebezpečí. Možná se i děším toho, jak často a dlouho bejváš pryč. Sama nevím, těch důvodů bylo prostě víc. Ale teď čekám další tvoje dítě, asi i tohle rozhodlo. Aby mělo budoucnost, abych ho nemusela porodit tajně a dát někomu na vychování. Mám tě ráda, Armande, ale taky mám trochu strach, aby nám náš vztah vydržel, jak budou roky přibíjet,“ hovoří ona upřímně a otevřeně.

„Já mám jasno, od začátku,“ řekne on důrazně.

„To je dobře, Armande. Modlím se k Bohu, aby byl náš svazek šťastnej,“ přivine se ona k němu, oba na chvíli zmlknou. Pak se vrátí ke konverzaci, nějaký čas více méně tlachají v podobném duchu, pak se spolu ještě jednou pomilují.

OSMDESÁTÁ KAPITOLA

TOHLE MI BYL ČERT DLUŽNÝ

Maurice Tissot dorazí do paláce Almare ve chvíli, kdy ještě jsou pan de Godille a markýza de Cavarlene v ložnici a pan de Rigault s paní de Besiere, paní de Almare a panem de Mortimer v salónku.

Čehož využije správce Burdain, aby ho pozval do své pracovny, svého synovce pověří hlídkováním, až se budou mít vzácní hosté k odchodu, hned přijde pro pana Maurice.

„Máte povědomí, co se vlastně děje?“ začne intenzivněji mrkat zdejší správce.

„Pane Vincente, co máte na mysli?“

„Nevím, něco cítím ve vzduchu. Ale nic konkrétního nevím. Vy ano?“

„Promiňte, netuším, co mohu či nemohu sdělovat,“ kroutí se jak had host.

„Dobrá, nechme toho,“ mávne jen rukou hostitel, „Pojďme probrat některé naše vlastní záležitosti, když vás tady mám,“ rozhodne se k praktickému využití času.

Uplyne asi půl hodiny, kdy do potemnělé pracovny vstoupí Jules Perron a oznamuje odchod pana hraběte a jeho podkoního. Tissot se hned zvedá a míří do vestibulu, kde zastihne svého pána.

„Excelence, jste očekáván v paláci pana barona de Taille,“ klaní se hluboce, přitom se vyhýbá přímému pohledu s Quidem.

„Dobře,“ přikývne Armand.

„Excelence, mám tady kočár, pokud byste ho chtěli použít,“ nabízí tajemník odvoz, „Vaše koně vám mohou vzít vaši sluhové.“

„Tak dobře, pojedeme s tebou,“ souhlasí hrabě.

Pán, jeho podkoní a sekretář se nasoukají do kočáru, na jehož kozlíku úraduje Mathieu Dumesnil, za ním jede dvojice bývalých gardistů Victor Dalou, Romain Beluzeux a trojice sluhů, Paul, Sylvien a Celeste. Koně obou urozených pánů, vezoucích se v kočáře, jsou uvázány za tento dopravní prostředek. V tom panuje tísnivé ticho, Maurice klopí oči, sedí vedle Dujardina a naproti hraběti. Díky tmě není možné pozorovat výrazy, ale u většiny jsou strojené a strnulé.

„Vypadá to na domluvu, ohledně toho obřadu,“ prohodí do temnoty pan de Godille, „Bude se konat v Anjou.“

„Velmi dobré řešení,“ odpovídá sekretář, „Znáte již i podrobnosti, Excelence?“

„Zastupovat mě bude tady Quido, takže všechno prober s ním,“ zbaví se nutnosti cokoli vysvětlovat Armand.

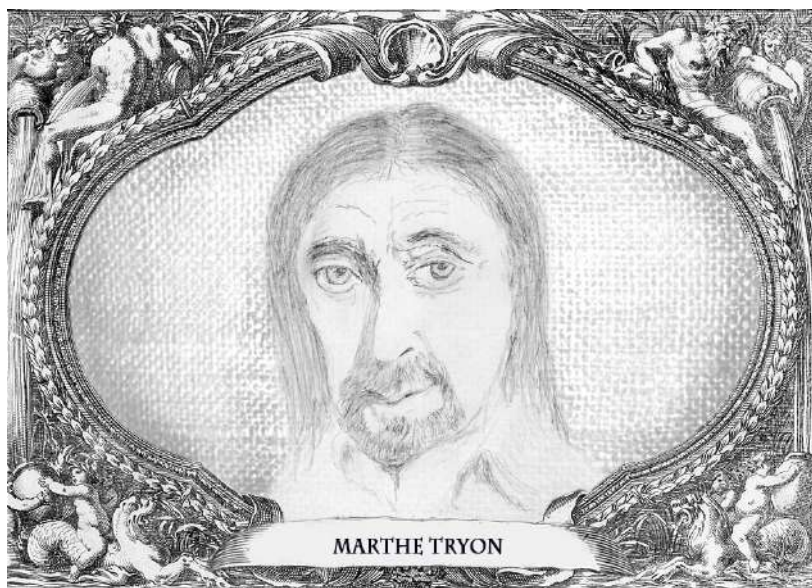
„Maurici, nejlepší by bylo se sejít, možná ještě dneska v noci, až se ubytujeme,“ navrhně podkoní, „Uvidíme, kdo a jak nás přivítá.“

„Určitě, určitě buď počkám, nebo se do paláce pana barona vrátím,“ sděluje Tissot, ale tím také vyčerpají vše, co bylo potřeba sdělit, proto zbytek cesty proběhne už za jejich mlčení. Atmosféra je napjatá, to cítí všichni tři, ale nikdo nemá moc chuti s tím něco dělat.

V domě pana de Taille již vzácné hosty čekají, ačkoli už odbila jedenáctá hodina večerní. Kromě nastoupeného služebnictva je vítá sám Horné i se svou chotí, která po dlouhé době zase září štěstím, společné dny s manželem ji očividně svědčí.

„Počkám tady, jak dlouho bude potřeba,“ sykne Maurice směrem k podkonímu, pak pohledem zabloudí ke svému bratrovi, který se krčí opodál, považoval za nutné být osobně přítomný, ačkoli je zde de facto naprosto zbytečný. Vše má pod palcem místní majordomus, devětatřicetiletý Marthe Tryon.

„Zkusím se nějak uvolnit, nevím, jak dlouho chce zůstat pan hrabě vzhůru,“ odpovídá šeptem a v rychlosti Dujardin, pak již musí jít za ostatními urozenci.

Hostitelé a jejich dva hosté se přesunou do salónku, tam se posadí, dostanou pohárek s vínem a menší občerstvení, to je spíše na ozdobu, všichni byli dostatečně zasyceni večeří.

„Co vás přivádí do Paříže, pane hrabě?“ musí se zeptat Gabriela, v jejím hlase zaznívají obavy, zda jejich rodinná idylka nekončí a její muž nebude znovu povolán do služby.

„Velmi radostná událost, paní baronko,“ usmívá se tázaný, „Nebudu kolem toho dlouho chodit. Prostě se budu ženit, s paní markýzou de Cavarlene,“ vyhrkne.

„Blahopřeji, příteli,“ projevuje upřímnou radost Horné, přidává se i jeho choť.

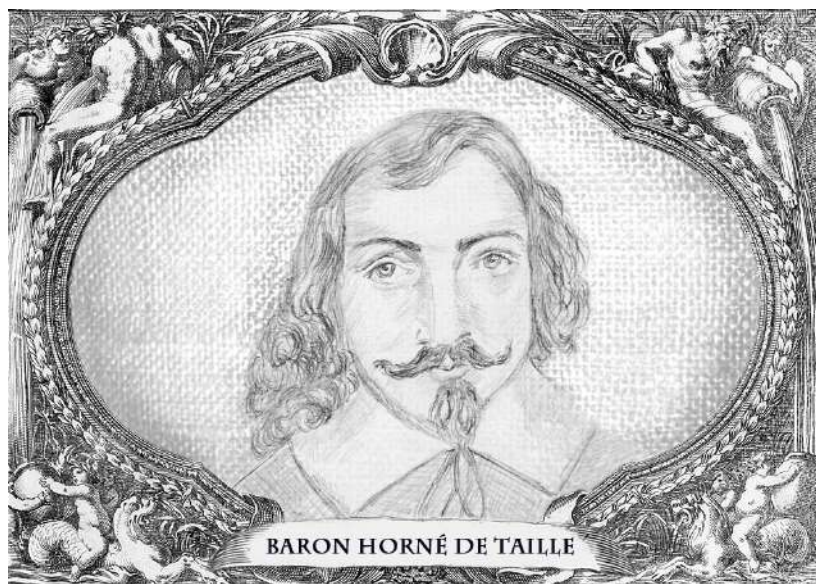
„Právě proto jsem v Paříži. Tady pan de Rigault musí domluvit nějaké podrobnosti, obřad asi bude v Anjou. Zdržím se v Paříži ale jen pár dní, pak budeme muset odjet,“ vysvětluje Armand.

„Odjet?“ ptá se Gabriela.

„Bohužel, paní baronko, asi vás zarmoutím, ale budu vašeho muže zase potřebovat u pluku. Byl teď převelený k ochraně královského dvora, potřebuji zkušeného zástupce ...,“ klopí zrak pan de Godille.

„Pochopitelně, příteli,“ přikyvuje pan de Taille, „Jsem přece ve službě. Už moje uvolnění bylo velkorysé, za což vám oba s ženou děkujeme.“

„Už za pár dní ...,“ nedokáže potlačit zklamání paní domu.

„Rád bych u vás pana barona nechal déle ...,“ necítí se dobře plukovník.

„Není třeba se přece omlouvat,“ řekne rychle Horné, „Vy jste velitel a zůstal jste s plukem, mě jste velkoryse uvolnil. Teď se musím vrátit, zvláště když vy budete mít ty starosti s přípravou vašeho sňatku.“

„Třeba se dvůr vrátí brzo do Paříže, spolu s ním možná i náš pluk,“ dává Armand naději posmutnělé šlechtice.

„Pane barone, možná byste měl vědět ještě o jedné významné události,“ ozve se Dujardin, chce svého pána vytáhnout z nepříjemného tématu, „Na

naš pluk se přijel osobně podívat král!“

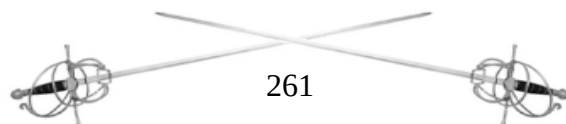
„Král u našeho pluku?“ pochopí pan de Taille snahu podkoního a hned se začne vyptávat, díky čemuž se vzdálí od probíraného odjezdu. Quido musí opět vyprávět, zase se snaží roli hraběte co nejvíce povýšit a svoji co nejvíce ponížit. Debata kolem toho jim vydrží déle než půl hodiny.

„Možná bych měl požádat o uvolnění, z vaší milé společnosti,“ řekne Dujardin, na tázavý dotaz přítomných přidá vysvětlení, „Musím ještě projednat některé věci spojené s připravovanou svatbou se sekretářem pana hraběte. Čeká na mě, nechci nic zanedbat, když mě pan hrabě pověřil touto povinností.“

„Pokud máte tyhle milý povinnosti, pak vás jistě omluvíme,“ odpovídá Horné a podívá se na svého přítele, který také přikývne, „Jste zván ke společné snídani, na jejím čase se domluví s panem hrabětem,“ dodá.

Podkoní je propuštěn a okamžitě se začne shánět po zmíněné osobě. Maurice se i se svým bratrem nachází v jiném salónku, kam je umístil místní majordomus, i s dostatečnou zásobou vína. Oba dva vyskočí ze svých seslí, když do místnosti vstoupí Dujardin. Vzápětí oba klopí oči, ale značně nesvůj je i Quido.

„Než budete něco říkat,“ řekne rychle, „tak se musím omluvit. Nechtěl jsem na vás poštvat pana hraběte. Jen jsem se tak nějak podřekl. Byla to moje chyba.“

„Vaše ... tvoje chyba?“ zvolá Etienne, „Ne, ne, pan hrabě byl sice hodně drsnější, ale měl bohužel naprostou pravdu,“ je pobledlý a slzy má na krajíčku, „Dozvěděl jsem o tom až po svém návratu. Vím, co pro mě udělal, bez tebe bych byl dávno mrtvej. Je mi to tak líto, co se stalo.“

„Neposadíme se?“ ukáže na židli podkoní, všichni tři jsou z dané situace nešťastní, je jim hrozně nepříjemná, ale bohužel se jejímu probrání nemohou vyhnout.

„Quido ... smím ti tak říkat?“ zeptá se starší z bratrů, jen co se posadí.

„Maurici, mezi náma se přece nic nezměnilo,“ říká naléhavým hlasem Dujardin, „Neměl jsem se o tom před panem hrabětem zmiňovat, ale on se toho tak chytnul ... a pak prej u vás dost řádil, jak se mi ráčil pochlubit. To jsem opravdu nechtěl.“

„Ty se přece omlouvat nemusíš, vlastně nesmíš,“ vyhrkne mladší ze sourozenců, „Nedivil bych se ti, kdybys potom, co ti řekl otec, přišel domů, vytáhl mě ven a tam dorazil. Ale tys mě dál opatroval, nechal si mě u sebe v bezpečí, ačkoli jsem měl být podle rozkazu pana prince popravený. Quido, nikdy ti asi ten dluh nesplatím, a teď ke všemu ta urážka ... Byl jsem z toho zděšený, když jsem se to po svém návratu dozvěděl. Nevím jak se omluvit ... taková nespravedlnost vůči tobě ...“

„Ještě jednou vám opakuju,“ říká důrazně podkoní, „Vás dvou a Victora se to netýká. Váš otec se nějak vyjádřil, já mu dal slovo, že do vašeho domu chodit nebudu. Pokud přijdete vy za mnou, abych vás mohl zkazit a vzali jste si ze mě špatnej příklad, pak už je to jen vaše věc.“

„Můj ty Bože, jaký špatnej příklad ... vždyť ty si nás přece tolikrát varoval, nesouhlasil si s náma. A měl si pravdu!“ je hrozně rozrušený Etienne.

„Sami jste si s Victorem museli vyzkoušet, co jsem vám říkal,“ odpovídá podkoní smířlivě, „Ale tohle je jen a jen vaše věc, je to váš život a je na vás, jak s ním naložíte. Mezi náma není žádné spor.“

„Ale ne, Quido, cítím vinu i za svého otce. Tohle ti říkat neměl, nikdy!“

„Etienne, byl tehdy vožralej a pak většinou lidi ztrácí zábrany a říkají, co si skutečně myslí,“ povídá vážným hlasem Dujardin, „V něčem může mít i pravdu, my jsme vojáci a naším posláním je zabíjet. Vy jste měšťani, obchodníci, vaším posláním je něco vytvářet. Váš otec nás vojáky nemá rád, ale to určitě není sám. Právě proto, že je váš otec a bydlí ve vašem domě, hodlám i nadále svůj slib dodržet. Ale vás stále považuju za svoje přátele.“

„Moc se stydím, za svého otce,“ sklopí hlavu mladší ze sourozenců.

„Etienne, je to tvůj otec,“ zavrtí hlavou podkoní, „Máš k němu jistě mít nějakou úctu, i když s ním nesouhlasíš.“

„Quido, máš v domě svoje dítě, brzo ti přibude i další,“ poznamená starší ze sourozenců, také ze všeho hrozně nešťastný.

„Tohle vyřešíme, najdeme způsob, jak se s Marií a dětmi budu moct vidět,“ zavrtí hlavou Dujardin, pak se rozhodne tuto trapnou záležitost ukončit, „Pánové, pojďme se už věnovat tomu, proč jsme se tady sešli. Musíme začít řešit sňatek pana hraběte a paní markýzy.“

„Souhlasím, Quido, ale ještě jednou se ti chci za celou naši rodinu omluvit. Všichni vědí, co jsi tady pro Etiena udělal a jaká krivda ti byla způsobena,“ považuje starší z bratrů za povinnost ještě jednou zdůraznit svůj postoj.

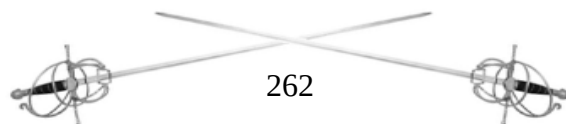
„Dobře, přijímám a tím považuju tuhle věc za ukončenou,“ chopí se pohárku voják a zachránce, „Připíjím na naše další přátelství a taky i na Victora. Už je mu líp?“

„Díkybohu, už vstal z postele a začíná chodit,“ pokřikuje se podvědomě starší z Tissotů, „Quido, co jste teda dneska dohodli?“

„Bylo to takový divoký ... teda vlastně ne, jen z mého pohledu. Voni se shodli velmi rychle. Paní markýzu má zastupovat při jednání její matka, já mám zastupovat pana hraběte.“

„Máš jednat o svatbě se mnou, ne? Jako jeho podkoní. Zastupovat ho v jednání s rodinou ...“

„V tom je právě ta potíž, Maurici. Voni se tak dohodli ... taky se divíš a já se ti nedivím. Dyť jsem jen obyčejnej podkoní. Měl by ho zastupovat někdo jinej, například pan baron de Taille, nebo pan hrabě de Aboa, nebo možná ještě výš, já nevím. Jsem z toho hrozně zmatenej,“ vyznává se ze svých pocitů Dujardin.

„To je velká pocta ... kdo to vlastně navrhnul?“

„To je to další. Paní hraběnka. Ta je protřelá, zatímco já vůbec nevím, co mám dělat. Sice říkala, že stejně všechno zařídíš ty ...“

„Já?“

„No jako tu smlouvu a tak. My že budeme jen tak pomáhat. Bojím se, abych něco neposral. Panu markýzi naprosto věřím, ale jeho matka ... nevím úplně přesně, co tam mezi nima bylo, ale něco přece jenom. Prej jsou teď už všichni zadobře, ale co když ne?“

„Tak s tím souhlasím,“ přikývne starší ze sourozenců a podkonímu tím nepřidá, „Taky jí pořád nevěřím, a myslím si, že ani pan hrabě ne. Jak se zdá, tak stoupáš ve svém významu, Quido, což ti ze srdce přeju.“

„Pan hrabě něco říkal o králi,“ neodolá nutkání se zeptat mladší z bratrů, „Ty ses viděl se samotným králem? Nebo s ním dokonce i mluvil?“

„S králem jsem se viděl dvakrát, poprvý na audienci, vlastně si mě vyžádal jeho bratr, poznal mě na chodbě, Maurice ví, vo co šlo. Tak mě zavolali a já byl na části audience. Pak přijel král, jeho bratr a synovec kardinála na přehlídku pluku. Udělali jsme jim takový malý divadlo ... vlastně docela velký divadlo. Ani nevím, jak k tomu došlo, ale prostě jsem najednou dělal králi průvodce. Tak jsem s ním mluvil, vlastně dost dlouho, možná skoro hodinu, nevím přesně, jak dlouho to trvalo.“

„Takovou dobu? To už možná zná i tvoje jméno!“

„Jelikož mi říkal pane de Rigault, tak asi ho zná. Ale možná ho už zapomněl.“

„Třeba ne. Bejt takovou dobu s králem ...“, zasní se Etienne.

„No, ve skutečnosti jsem s ním byl dýl. Když totiž odjížděl, pozval si mě do svého kočáru a ještě se mě na něco ptal. Na jednu historku z Německa a taky na ten souboj, co jsem měl před roky. A pak ještě něco k tomu cvičení.“

„Tys jel v kočáře se samotným králem?“ zírá nevěřičně mladší z Tissotů, ale i jeho bratr je konsternován tímto sdělením.

„Jel, dokonce jsme ještě chvíli mluvili, když dorazil do zámku. Na jeho nádvoří, než ráčil vystoupit.“

„Můj ty bože, a my tu teď s tebou sedíme ...“, ujede mladíkovi, jehož čelo zdobí jizva.

„Etienne, byla to vlastně souhra náhod.“

„Souhra náhod? Když se znáš se samotným králem? A taky přece s princem, ne? A určitě znáš i mnoho dalších, ne?“

„Některé znám,“ připustí podkoní, „Některý bych radši neznal. Ale ještě jedno bylo důležité. Královna si vzpomněla na ten souboj, ale díkybohu mi řekla, že už je to promlčený, nebo tak nějak. Jako za moje dobré služby pro krále. Spíš kvůli tomu Filipovi ... Ale to je jedno, hlavně, že už mi to odpustili.“

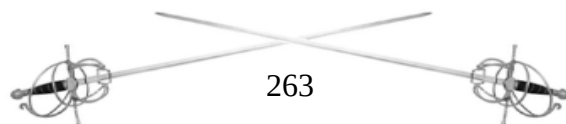
„Alespoň Bůh je k tobě spravedlivej, když už my ne,“ sklopí hlavu mladší ze sourozenců, „Možná je to odměna, za všechno dobrý, cos vykonal,“ dodá.

„Za všechno dobrý?“ usměje se hořce Dujardin, „Etienne, možná jsem zachránil život tobě, ale jenom v té bitvě, co tě zranili, jsem zabil několik jinejch mužů. Dokonce nějakýho zajatce, na rozkaz prince. Jako rebela. Takže nevím, jestli mě Bůh má za co odměňovat. Navíc mi prokázal svoji milost více než velkoryse, když jsem přežil tolik bitev, a tenkrát i to zranění, když mi chtěli uříznout ruku a už jsem dostal poslední pomazání.“

„Ba ne,“ vrtí zuřivě hlavou mladší z Tissotů, „Ba ne, ty seš moc hodnej člověk. Už jen to, že se s náma pořád bavíš. Když seš tak uznávanej válečník ... nemysli si, taky jsem trochu vyzvídal, když jsem byl tam u tebe, pod tvou ochranou. Každěj, s kým jsem mluvil, vo tobě mluvil moc hezky. Takovej respekt nemá možná ani pan hrabě.“

„Kriste pane, ještě tohle aby slyšel a bude zase zle!“ rozhlédne se podkoní.

„Zase?“ zarazí se Maurice.

„No, von si pan hrabě tak trochu myslí, teda spíš hodně myslí, že jsem mu ukradnul všechnu slávu. Tam s tím králem. Že von jako velitel pluku vstrouhal a já jako podkoní slíznul smetanu. Což je teda pravda, ale neudělal jsem to naschvál. Když von byl pan hrabě takovej vyplašenej, aby se něco neposralo, tak ... prostě jsem se mu pokusil pomoc a tím ho vlastně nakonec nasral.“

„Nasral? Nezdálo se mi, že by se na tebe zlobil,“ vrtí hlavou starší ze sourozenců, „To by se tě jinak asi v našem domě tak nezastával. Dokonce tě přede všema prohlásil za svého přítele.“

„Za přítele?“ podívá se nejistě Dujardin, „No, von mi už asi odpustil, dyť ho znáte, vopravdu se nevydrží zlobit dlouho. Dokonce dneska ...“, nedokončí větu.

„Co dokonce?“

„No, řekl něco, co mě hodně potěšilo.“

„Co říkal?“

„Pane bože ... prostě řekl, že neměl žádný sourozence. Ale že kdyby měl mladšího bratra, tak by chtěl, aby byl jako já. To mě moc potěšilo,“ vyznává se ze svých pocitů podkoní.

„To se nedivím, Quido,“ přikyvuje Maurice, „Ale on tě má doopravdy rád. To se pozná. Ale ty si jeho přízeň zasloužíš, zato, jak věrně mu sloužíš.“

„Tak se radši vraťme k té svatbě, aby nezměnil názor. Panebože, dneska se pořád mluví jen vo mně. Už tam v tom paláci Almare pořád probírali mou osobu, teď zase vy. Už toho mám dost.“

„Quido, prostě už jsi významná osoba, zná tě jménem pan de Condé, taky první ministr, teď i král. Ale i mnoho dalších, například pan de Gondi. Vybudoval sis nějaké postavení, máš respekt mnohých. Já i bratr si tě ale vážíme ještě z jednoho důvodu,“ hovoří teď tišším hlasem starší z Tissotů, „Přesto všechno si stále zůstal svůj. Nestouplo ti to do hlavy, nejsi jako mnozí jiní.“

„Tak to nevím, možná to bude taky tím, že jsem neměl vždycky tak skvělý postavení, což vy dva dobře znáte. Možná si toho, co teď mám, vážím víc než jiný, co k tomu přišli jen tím, že se správně narodili ... Ale pánové, prosím, přestaňte už vopravdu řešit mojí osobu a pojďme se bavit o té svatbě. To je teď pro mě nejdůležitější, aby všechno bylo, jak má bejt. Aby se nic neposralo.“

„Máš pravdu,“ připustí Maurice, „Ale nějak jsme zamluvili moji předchozí otázku. Tak na čem se vlastně dohodli?“

„Jo tak, dohodli. No, shodli se, že obřad a první slavnost udělaj v Anjou. My pak máme, teda jako já s paní hraběnkou, aspoň si myslím, domluvit, kdy to bude. Vzhledem k tomu požehnanému stavu té nevěsty určitě nebudou chtít moc otálet, si myslím.“

„První slavnost?“ zarazí se starší z bratří.

„No, druhou pak chtěj udělat tady v Paříži. Někdy pozdějš. V paláci Almare.“

„Dvě oslavy,“ zbledne tajemník, „To bude stát peněz ...“

„Jo, vo těch taky mluvili. A taky se shodli, že je neradi utrácěj a radši je vydělávaj. Teda jako všichni, paní markýza, její paní matka a taky pan hrabě.“

„Domluvili se, kdo co bude platit?“

„Jo, myslím, že jo. Pan hrabě by měl zaplatit to tam v Anjou. Voni pak tu slávu v Paříži. Paní hraběnka něco mlela, že by se mohla použít část věna. Můj ty bože, to nešťastný věno, to je další průser,“ povzdechne si Dujardin.

„Další problém? Proč?“

„Proč, Maurici? Protože vo něm mám jednat s panem markýzem. Ale co mám dělat? Dyť já vůbec nevím, co bych měl jako žádat. Kolik peněz. A jak vůbec jednat. Přece za ním nemůžu jen tak přijít a říct mu, aby navalil nějaký prachy.“

„Tak ty máš vyjednávat i o věnu ...“

„Další nápad té paní hraběnký. Že prej se přece pan hrabě nebude handrkovat vo peníze.“

„Jako jeho zástupce ... ale pana markýze přece dobře znáš, s ním nebude určitě velká potíž. Ten má rád jak svou sestru, tak pana hraběte, určitě na nich nebude šetřit. Určitě mu něco zbylo, co zdědil po paní hraběnce a taky mu jeho správce vydělává dost peněz. O tom něco vím.“

„Zato já vůbec nic, Maurici. A zejtra se asi budu muset sejít s tou paní hraběnkou. Proto jsem chtěl ještě dneska v noci mluvit s tebou.“

„Měl bys o tom spíš mluvit s panem hrabětem. Ačkoli pan markýz je tuším někde v Compiègne, s královským dvorem, proto se zítra o věnu jistě jednat nebude. Ale bude se jednat asi o té smlouvě a také o tom, jak by si představovali ten obřad v Anjou. Na tohle bys měl být připravený.“

„Já vím, ale znáš pana hraběte. Takový věci ho moc nezajímaj, von jen chce, aby byly, jak chce. Ale přitom mnohdy neřekne přesně, jak by měly bejt. V tom je ta potíž,“ mudruje podkoní.

„Moc hezky řečený,“ usměje se tajemník, „Quido, vzhledem k tomu, že obřad a oslavy v Anjou bude platit pan hrabě, určitě bude chtít, aby za ně utratil co nejméně. Z toho můžeš vycházet. Tedy co nejméně hostů, co nejméně slávy a tak.“

„Tohle by snad měl vyřešit Leander, ne? Ale za tím někdo bude muset zajet a dojednat to tam s ním. Což já můžu asi těžko, určitě se budu muset vracet s panem hrabětem. Kdoví, jestli se vůbec dostanu k tomu, abych se zastavil za ženou. Do prdele, tohle pověření mi byl čert dlužnej!“

„Pokud by bylo potřeba, mohl bych snad zajet do Anjou já,“ ozve se mladší z bratrů, „Alespoň bych byl trochu užitečnej. Když mi řeknete, co mám s Leanderem dojednat a co je potřeba zařídit.“

„Ty, co tvoje hlava?“ podívá se nejistě Dujardin.

„Ta už je v pořádku,“ říká rozhodným hlasem postřelený, „Snad jsem ani moc nezblblnul, po tý ráně. Rád to udělám, vážně. Akorát mi musíte říct, co se tam má stát.“

„Kdo tam pojede, o tom si ještě promluvíme ...“, ozve se starší sourozenec.

„Ani náhodou,“ je rezolutní mladší z Tissotů, „Už mi nic není, díky tady Quidovi a doktorovi vod anjounskýho pluku. Ty, Maurici, máš hodně povinností tady, v Paříži. Tak to bude.“

„Teď se hádat nebudeme,“ ukončí diskusi tajemník, „Všechno musíme směřovat k tomu, aby to pana hraběte stálo co nejmíň. Teda nevěsta, její rodina a její hosti by mohli být ubytováni na zámku Almare, tamní správce, pan Achile, se o vše jistě postará. Obřad by mohl proběhnout v kostele na panství pana hraběte, obřad v Angers by určitě vyšel mnohem draž. Můžeme se odvolávat na nějaký tradice, co chce pan hrabě dodržet. Oslava pak na zámku pana hraběte, jen uvnitř, žádné divočiny v zahradách, jako když se ženil Leander. Co nejméně hostů, to je jasné. Nejlepší by bylo, kdyby se zúčastnila jen rodina, ale na to asi nepřistoupí.“

„Maurici, ale ta svatba by se taky dala využít, ne?“ zamyslí se mladší bratr, „Myslím tím pro obchody v Anjou. Význam panství pana hraběte, nějaký pozvánky ...“

„Etienne, uvědom si, kdo se žení. Hrabě, příslušník velmi staré a významné rodové šlechty, šlechty meče. A sestřenka knížete de Condé, o významu rodu Almare není třeba pochybovat. Zvát tam nějaké měšťany by bylo naprosto nevhodné, i kdyby byli sebe bohatší a sebe významnější.“

„Asi máš pravdu ... tohle mě nenapadlo.“

„Maurici, co ta smlouva? To bude asi hodně zapeklitý, ne?“ zmíní podkoní další problém.

„Co se týká smlouvy, tak tam určitě musíš trvat na tom, že ji budou studovat naši právníci. Znam některé notáře, dohlédnu, aby tam nebyla nějaká klička, jak například znevýhodnit děti pana hraběte s jeho první manželkou, kdyby se panu hraběti nedej bože něco stalo. Nebude to jednoduché, když každý z nich má svoje děti z předchozích manželství. Teda bylo by, kdyby se dalo předpokládat, že nikdo z nich nezemře, prvorození synové převezmou svá panství, tedy Godille a Cavarlene. Ale teď je tam další syn pana hraběte, ten Pierre. K tomu teď budou mít další společné dítě. Z toho by mohly vzniknout právní spory a třeba i boj o majetek. V lepším případě řešený u soudu, v horším se zbraní v ruce. Tohle musí ta smlouva jasně vymezit,“ vysvětluje tajemník.

„Díkybohu, že si tohle bereš na sebe,“ oddechne si Dujardin.

„To беру, ty bys ale měl z pana hraběte nějak vyrazit, co by tam chtěl zakotvit. Třeba s tím jeho synem, co má s paní markýzou. Tam by mohl být problém, pokud by ho uznal za vlastního, protože si nejsem jistý, kolikátý syn pana hraběte by byl v pořadí nároků na dědictví. Vlastně ne, když si to tak počítám, stal by se vlastně prvorozeným, všechny děti pana hraběte s jeho první manželkou přišly až po něm. Ale byl zase zplozený ve hřích a markýz de Cavarlene ho uznal za vlastního.“

„Můj ty bože, to se to komplikuje.“

„Nejlepší by bylo, kdyby to nechali být tak, jak to je. Ten syn Pierre by byl náhradníkem za bratra Henriho, kdyby se mu nedej bože něco stalo, stal by se markýzem de Cavarlene. A děti pana hraběte s jeho první ženou by měly mít poslušnost podle narození v nárocích na panství Godille. Ale je tam i jedno paství v Německu, co zdědil pan hrabě po paní Karolíně, to, jak tam stojí ten letohrádek, co jste ho tenkrát hájili,“ upozorní na další problém Maurice, „Ten by mohl dostat třeba druhorozený syn pana hraběte s jeho první manželkou.“

„Ještě lépe,“ poznamená podkoní.

„Ale to není zdaleka všechno, Quido,“ zavrtí hlavou tajemník, „Pak jsou tu příjmy, co budou získávat, když už budou manželé. Teda pan hrabě má svoje jasné, ale jeho žena, budoucí žena, spravuje za svého syna panství Cavarlene. Oba mají zájem vydělávat na různých obchodech, možná nakonec budou mít některé společné. Co by v případě smrti jednoho z manželů připadlo tomu druhému a co kterým dětem? Jak by se majetek dělil, pokud by nedej bože zemřeli oba? Které děti by na co měly nárok?“

„Maurici, radši mi už nic neříkej ...,“ vzdychá Dujardin.

„Ale to musím. K tomu se musí vyjádřit především pan hrabě. Můžeme jeho zájmy hájit, ale on nám musí ty zájmy popsat. Pak je tu další problém. Co když pan hrabě někde slavně padne v dohledné době? Bude paní markýza spravovat i majetek na Godille? A obráceně, co kdyby zemřela paní markýza, bude za nezletilého Henriho spravovat panství Cavarlene pan hrabě? Nebo budou určení nějakí jiní správci, co budou dohlížet, aby se nic nikde neztratilo a budoucí právoplatný dědic o nic nepřišel? S tím má mimochodem špatné zkušenosti i pan hrabě, kdy za něho spravoval v době jeho nezletilosti jeho panství jeho strýc a téměř ho zničil.“

„Do prdele, Maurici, já jsem voják!“ zvolá podkoní.

„A taky zastupuješ pana hraběte v otázkách jeho sňatku. Ale s tím si opravdu starosti dělat nemusíš, sám si říkal, že i paní hraběnka očekává, že nad přípravou smlouvy a nad jejím konečným zněním budu dohlížet já. Tak nikdy nic nedomlouvej a vždycky se odvolávej na mě.“

„Tak tohle rád slyším,“ rozjasní se tvář Dujardina, „A na to se napijeme,“ pozvedne pohárek.

„Napijeme, Quido, ale pak to vezmeme znovu od začátku a budeme se bavit i o detailech,“ zkazí svému příteli chuť Maurice.

DÁ SI MĚ K VEČEŘI, KDYKOLI SE JÍ ZACHCE

Druhý den se nechá Dujardin vzbudit svým sluhou velmi záhy, ačkoli dlouho do noci rokoval s bratry Tissotovými. Má ještě mnoho co zařizovat a některé věci chce udělat osobně, ne prostřednictvím sluhů. Jak mu sdělí místní majordomus, snídaně má být podávána na desátou hodinu, proto má dvě hodiny čas, aby se vrátil zpátky do zdejšího domu.

Ve své podstatě chce vykonat dvě návštěvy, u dvou pobočníků pana hraběte, aby je informoval, že jsou povoláni zpět do služby. Jde o dvaadvacetiletého Filipa Edmonda de Aboa a bez měsíce devatenáctiletého Hypolita Antoina de Brese. Rozhodne se začít u mladšího z obou pobočníků, neboť dům jeho tchána je blíže.

„Pane, budete mluvit s Edmondem?“ osmělí se sluha Paul, jede o půl kroku za podkoním a je tak trochu nesvůj.

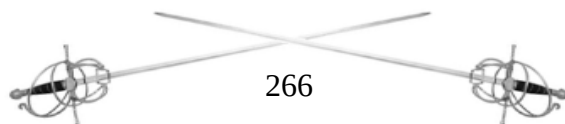
„Nevím, možná ani ne. Mám teď moc starostí,“ odsekne Dujardin, když spatří smutný kukuč chlapce, ušklíbne se, „Máš pořád vítr, že tě bude chtít zpátky, co? Tak přestaň plašit, dal jsem ti svoje slovo a to by ti mělo stačit!“

„Jistě, pane, jistě, vaše slovo je víc než dostatečný,“ říká horlivě sluha.

„Taky si myslím. Mimochodem, vůbec se mi nelíbí, jak si neupravenej. Neušesanej, nedopnutej kabátec. Seš můj sluha, tak musíš taky nějak vypadat.“

„Omlouvám se, pane,“ kaje se hoch, „Já vím, sluha tak moc důležitýho pána musí nějak vypadat. Už se to nestane, pane.“

„Sice zase tak důležitěj nejsem, ale jsem podkoní pana hraběte a teď ... ale to je jedno.“

„Jste moc důležitéj, pane,“ vrtí téměř zuřivě hlavou mládenec, „Však jsem viděl, jak dlouho jste mluvil se samotným králem a potom s ním jel i v kočáře. Všichni vokolo jen civěli, pane, hlavně potom, co vás král vzal do toho kočáru. Hodně sluhů mi závidí, pane, že jsem sluhou u takovýho pána,“ říká s patřičnou hrdostí.

„Což ty jistě všem dáváš taky patřičně najevo,“ ušklíbne se Quido.

„Jistě, pane, přece je nutný, aby vo tom každej věděl, ne? Aby věděl, s kým má tu čest, jak moc důležitéj jste, pane.“

„Můj ty bože,“ mávne jen rukou podkoní, nemá chuť se v tom dále patlat, navíc stejně přijíždějí k honosnému domu pana de Saint-Grevy, jenž se z bohatého měšťana stal koupí pozemku šlechticem a nyní je také významným členem odbojného pařížského parlamentu. Ačkoli právě on je na straně dvora, když ho s prvním ministrem svazují mnohé velmi lukrativní obchody.

Dujardinovi se dostane uctivého přijetí, on má však zájem pouze hovořit s pobočníkem velitele anjounského pluku, nic jiného nežádá. Ovšem svou žádost pronese natolik jasně a důrazně, že sloužící hned jdou vzbudit zetě zdejšího pána. Jinak je krátce po osmé hodině a dům je ještě ponořený do ticha.

Netrvá dlouho a sloužící se vrací, vyzývá hosta, aby ho následoval. Což ten dělá nerad, očekával, že Hypolit sejde sem za ním, on jen vyřídí vzkaz a pojedě o dům dál. Místo toho je uvedený do přijímacího salónku a musí čekat, než se pan de Brese uráčí přijít. Namísto Hypolita se však na prahu místnosti objeví křeslo na kolečkách, tlačené rozčepýřeným sluhou Michelem Manottem, a na pojízdné židli se usmívá stejně neupravený dvaadvacetiletý Coiffier Mallet, zmrzačený bohatý dědic zdejšího impéria.

„Quido, rád tě vidím,“ haleká, asi i trochu přehrává dobrou náladu, „Co tě k nám přivádí takhle po ránu?“

„Přišel jsem si pro tvýho švagra,“ odpovídá tázaný.

„Už zase táhnete někam do války?“

„Tak do války snad ne, ale pan hrabě usoudil, že už jeho dovolená byla dostatečně dlouhá. Náš pluk byl teď převelenej k ochraně dvora. A tak si pan hrabě bere vlastně voba tvoje švagry, i pana barona, u kterého jsme ubytovaný.“

„Tak to bude asi Gabriela dost smutná.“

„Je, to bylo včera vidět. Jak se ale zdá, tvůj mladší švagr si dává načas,“ podívá se Dujardin na dveře.

„Není ti snad moje společnost dost dobrá?“ zubí se Mallet.

„Ale ne, jen spěchám, musím ještě za druhým pobočníkem pana hraběte, panem de Aboa. Radši jsem vyrazil takhle brzy, abych je zastihnul doma. Pokud teda jsou doma a ne někde ...“

„Tak můj švagr doma je. Nezdříš se přece jen na snídani? Moc rád tě na ní pozvu.“

„Ne, musím se omluvit, snídani už jsem slíbil panu baronovi, má se podávat v deset hodin, tak i proto tak spěchám. Coiffiere, moc si tvýho pozvání vážím, ale mám toho teď vopravdu hodně. Ty to asi ještě nevíš, ale pan hrabě se bude znova ženit, bude si brát paní markýzu de Cavarlene. No a já zařizuju nějaký věci vokolo tý svatby,“ omlouvá se a vysvětluje podkoní.

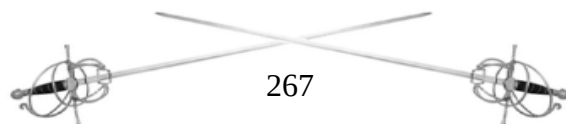
„Tak svatba,“ hvízdne si hostitel.

„Právě. Včera jsem dlouho do noci jednal s Mauricem a Etienem, teď objíždím ty pobočníky, po snídani mě možná povolaj do paláce Almare k nějakým jednáním.“

„Seš prostě na roztrhání ... a vida, můj drahý švagr už je tady,“ pohlédne Mallet na dveře, do kterých právě vstupuje pan de Brese, evidentně nevyspalý a unavený.

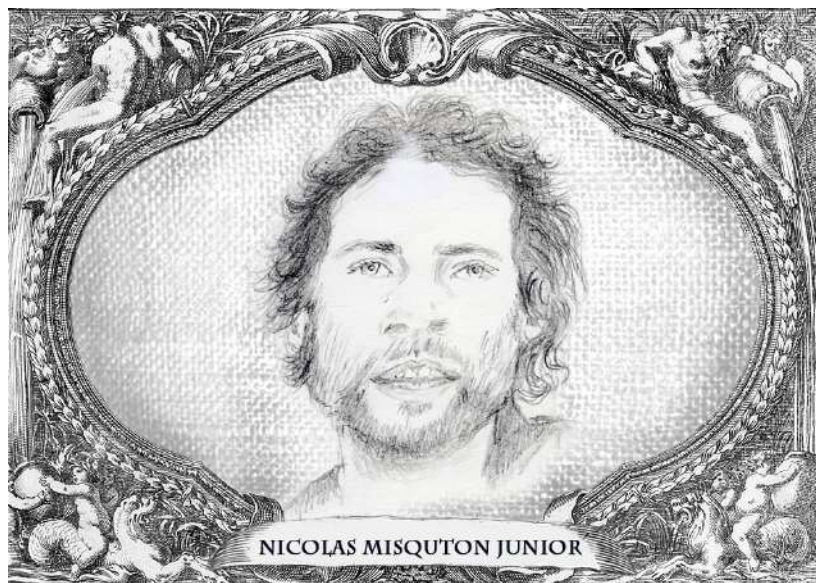
„Omlouvám se za čekání,“ kaje se, přitom si kontroluje svou ústroj, která je však v dokonalém stavu, na rozdíl od jeho obličeje, který svědčí o tom, že byl jeho majiteli před krátkou dobou násilně přerván spánek.

„Spíš bych se měl omluvit já, za takhle brzký vyrušení. Jistě máte svoje povinnosti, ve své ložnici,“ tváří se poťouchle Dujardin.

„Snažím se využít každý chvíle,“ odpovídá bezelstně Hypolit, pak se podívá na hosta, „Asi se už mám vrátit k pluku, že?“

„Ano, právě proto přicházím. Pan hrabě je ubytovaný u pana barona, brzo se vracíme zpátky k pluku, možná už pozítří. Proto jsem vám to přišel říct, abyste mohl ještě víc využít každou volnou chvíli a potěšit se s vaší ctěnou chotí.“

„A svým synem,“ dodá pyšně pan de Brese, Quido si přitom všimne bolestného stažení obočí jeho švagra, který má jen dceru a na potomka mužského pohlaví toužebně čeká.

„Jistě, i se svým synem,“ přitaká podkoní.

„Pane, co kdybych vám ho ukázal?“ zablýskne se v očích Hypolita.

„Velmi rád se na něj podívám,

stejně už jsem na odchodu, musím ještě navštívit pana de Aboa a stihnout i snídani u pana barona,“ chce podkoní udělat radost pyšnému otci, „Coiffiere, rád jsem tě viděl. Když mi to okolnosti dovoľej, rád tě navštívím a pak si popovídáme,“ přidává hodně mlhavý slib.

„Taky jsem tě rád viděl, škoda, že musíš tak rychle jít,“ neskrývá svoje zklamání Mallet, ale pro povinnosti má pochopení.

Dujardin kráčí za pobočníkem do nedaleké místnosti, kde se nachází kolébka s osmiměsíčním klukem jménem Antoine. Po pravdě na něm není nic zvláštního, prostě dítě jako každé jiné, myslí si podkoní, ale chápe pocity Hypolita, který ho zplodil. Sám má podobné, když se dívá na svoje potomky. Pomyslí na svou těhotnou ženu a přeje si, aby mu taky porodila zdravého syna, jeho první legitimní dítě.

„Je moc krásnej,“ vyřkne frází, kterou nemůže nic zkazit.

„Je, kéž by Bůh dal a přišly další děti,“ vyjadřuje své přání pan de Brese, „Dost jsme to dělali, co jsem tady, kéž by se něco urodilo. Měl jste pravdu,“ ztlíší teď hlas, aby ho nedaleko stojící služebná neslyšela, „díky tomu klukovi na mě koukaj teď líp. Podle všeho se moje postavení v týhle rodině bude zlepšovat, když jim zplodím víc dětí. A především kluků, všichni další mají holky,“ dodá s potměšilým úsměvem, přesto se rozhlíží, zda ho nikdo nemůže slyšet.

„Máte ještě den, dva,“ usměje se Quido, „Tak jich využijte.“

Podkoní si ještě jednou prohlédne škrvně v kolébce, pohladí ego jeho otce pár dalšími pochvalnými frázemi a pak už ho sloužící doprovází k východu, za nímž čeká jeho sluha hlídající jeho koně. Na toho se ladně vyhoupne a zamíří směrem k hostinci U Bílé růže, kde předpokládá najít Filipa.

Hostinec je po ránu liduprázdný, nicméně po zaklepání na vedlejší dveře hned otevírá jakýsi mladík, který poté přivádí třicetiletého Nicolase Misquтона, syna hostinského a švagra Maurice. Ten hned hosta pozná a uctivě se mu klaní, konec konců si ho upomene i v souvislosti se svou svatbou, na které se objevil spolu s Coiffierem Malletem.

Vzápětí Nicolas chvátá zjistit, jak je to s panem Filipem de Aboa, podle všeho by měl být doma, ale musí si svou informaci ověřit. Večer měl tento promiskuitní urozenec dámskou návštěvu a pokud se nic mimořádného nestalo, asi se s ní bude ještě rozvalovat ve své posteli, která se nachází v jedné z ložnic té části domu, který obývá pan hrabě de Aboa, jeho starší bratr.

Dujardin zatím trpělivě čeká a nasává nosem příjemnou vůni, kuchyně již začíná pracovat, je zde ubytovaných několik hostů, kterým je nutné připravit stravu. Konečně zase mohou začít pořádně vařit,

zásoby již mají doplněné, i díky Maurici, byť si museli řádně připlatit. Což ale i oni promítnou do cen, které jsou v Paříži stále hodně vysoké, jako důsledek předchozí několikaměsíční blokady města.

Nicolas se vrátí a vede hosta před malý dvorek do druhé části domu, tam jde neomylně do míst, v níž má ložnici pobočník pana hraběte de Godille. Otevře dveře a trochu omluvně pokrčí rameny. Quido razantně vstoupí a rozhlédne se. V místnosti plné různých smradů a pachů je hrozný nepořádek, po zemi i židlích se válí oblečení, zbytky jídla i prázdné láhve. Na lůžku s nebesy se vyvaluje hledaná osoba, zakrytá jen velmi sporadicky, stejně jako dvě dívky, každá z jedné jeho strany. Mžourají stejně, jako ten, který si je sem pozval a za jejich přítomnost jim zaplatil.

„Archi, hrome, asi tuším, proč seš tady,“ hlaholí naháč ochraptělým hlasem.

„Tušíš? No kvůli tomu,“ ukáže Dujardin na jednu z dívek, „tak kvůli tomu teda ne.“

„Ne?“ zašklebí se pan de Aboa, „Ale když už seš tady, můžeš si vrznout, pokud chceš. Už dostaly zapláceno, tak pro tebe jistě rády roztáhnou nohy. Nemám pravdu?“ obrátí se postupně na obě prostitutky. Ty vzápětí odhalí i ten zbyteček svých těl, které doposud zakrývala hrozně pomuchlaná pokrývka a zcela bezostyšně ukazují své intimní partie. Přitom dělají svůdné kukuče na mladého a urostlého šlechtice, který si je se zájmem prohlíží.

„Nepřišel jsem sem šukat,“ zavrtí asi k jejich smutku podkoní.

„Ne? Taková příležitost?“ sáhne velkorysý hostitel do rozkroku obou dívek, jako by byl kupcem, co nabízí zákazníkovi své zboží, po pravdě velmi dobré zboží, „Nejseš náhodou nemocnej? Nebo už si byl u své ženušky a tam ses udělal?“

„Tak nějak, Filipe,“ přikývne Quido, nemá chuť nic vysvětlovat, i když pohled na obnažené mladé kurtizány ho dráždí a nutí vážně přemýšlet o návrhu přítele, zvláště když delší čas nebyl se ženou a není si jistý, zda vůbec za svou manželkou bude moci zajet.

„Seš tady sám, nebo je tady s tebou i pan hrabě?“

„Je tu i pan hrabě. Tak do dvou dnů se všichni vracíme k pluku, teda i ty. Tak si ještě pořádně užij, dokud máš čas.“

„Nějaká kunda se vždycky najde,“ mávne jen rukou pan de Aboa, „Mimochodem, vzpomněl jsem si na tebe a rozhodnul se vyzkoušet, jaký to je, když máš rovnou dvě najednou.“

„A k čemu si došel?“

„Dobrý, ne?“ podívá se zákazník na obě dívky, které horlivě kývají svými hlavami.

„Tak pokračuj a nenech se rušit. Brzo ti po někom pošlu vzkaz, kdy přesně bude odjezd.“

„Archi, nechceš si přeci jen zašukat? Taková rychlovka, malej dárek pro tebe, vod starýho přítele. Co říkáš? Můžeš si vybrat, kterou budeš chtít,“ nabízí pobočník znovu své společnice, které sebou opět začnou vrtět, aby zvýraznily svoje vnady.

„Bohužel mě pan hrabě čeká u snídaně, i s panem baronem,“ zavrtí Quido hlavou, „Snad někdy jindy.“

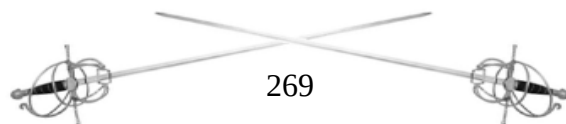
„Co večer? Budeš v Paříži? Nebo pojedíš za manželkou? Pokud bys zůstal v Paříži, stačí vzkázat a něco spolu uděláme. Popijeme, zašukáme si, co říkáš? Máš večer čas?“

„Tak to vopravdu nevím, Filipe,“ říká vážným hlasem Dujardin, „Ty to ještě nevíš, ale pan hrabě se bude znovu ženit, bude si brát paní markýzu de Cavarlene. Já jsem dostal na starost připravit všechno kolem obřadu, ale i další.“

„Tak von to dává s markýzou dohromady? Před Bohem? Hrome, to jsou mi novinky. Tak proto je v Paříži? A co náš pluk?“

„Náš pluk je v Compiegne, byl převelenej k ochraně královské rodiny,“ odpovídá po pravdě podkoní, pak se rozhodne udělat dojem na nahé krasavice, „Mimochodem, Filipe, krátce před naším odjezdem se byl na náš pluk podívat sám král, i se svým bratrem. Sledovali nějaký cvičení a taky nějakou bitvu, teda jako bitvu, co jsme pro něj sehráli.“

„Tak sám král, jo?“ neskrývá překvapení pan de Aboa, „A jakej je? Viděl si ho zblízka? Já ho párkrát zahlídnul v Saint-Germain-en-Laye, když jsem tam byl během voblíhání města za bratrem, ve společnosti vévody d'Orleans,“ zvedá teď svou cenu před prostitutkami.

„Krále jsem viděl docela zblízka, Filipe, dokonce hodně zblízka. Já mu totiž dělал průvodce, víc než hodinu jsem s ním všechno probíral, vysvětloval mu, co je to za cvičení a tak. Dokonce mě pak pozval do svého kočáru a já ho doprovodil až na zámek,“ trumfuje Dujardin a vyšší kartu jeho přítel už vynést opravdu nemůže.

„Do prdele, jen na chvilku vodjedu a hned se dějou věci,“ lituje své nepřítomnosti pobočník, pak hodí pohledem na obě lehké ženy, na které předchozí dialog evidentně udělal velký dojem.

„Však už brzo budeš zpátky,“ ušklíbne se Quido, „Filipe, bohužel už musím jít, abych nezmeškal tu snídani. Jinak bych určitě využil tvoji nabídky, tvoje společnice jsou velmi hezký a žádoucí.“

„Stojí ti, co?“ směje se pan de Aboa.

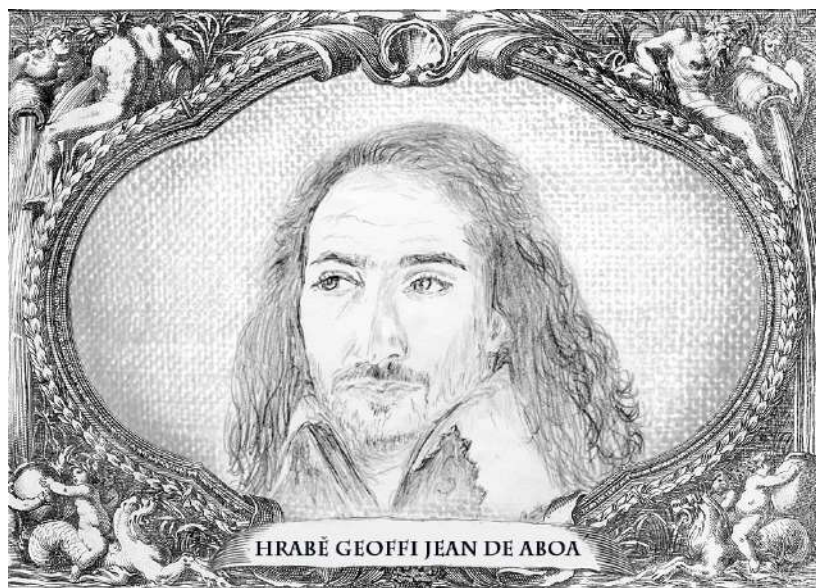
„To je to tak vidět?“ směje se i Dujardin.

„Tak stojí,“ raduje se hostitel, „Aby ne, jsou vopravdu dobrý ... tak víš co? Když tak spěcháš, tak si támhle sedni, na tu sesli a tady ta,“ ždůchne do jedné z dívek, „ti rychle uleví,“ dodá a označená dívka už cupitá směrem k urostlému hostu.

„Můj ty bože,“ hlesne jen podkoní, ale tentokráte je už nutkání příliš silné. Není si jistý, jestli za svou manželkou bude moci vůbec odjet a zda ta bude mít chuť na soulož, když už je v nějakém pátém měsíci. Sliboval jí sice věrnost, ale tohle snad ani za nevěru nemůže být považováno, omlouvá sám před sebou skutek, který hodlá spáchat.

Vzápětí se rozvalí na židli, mezi jeho nohy se vklíní velmi hezká mladá žena, spíše ještě dívka, a začne mu vydolovávat z oblečení jeho mužství. V čemž jí on pomáhá a proto se jim společně dlo brzo podaří. Dívka si začne s jeho údem hrát svými drobnými prstíky a následně využívat svých rtů. Na chvíli si na něj sedne, chvíli po něm hopsá, aby nakonec vše dokončila pomocí svých úst a ruky. Vzápětí ho ještě začne olizovat a zbavovat zbytků semene.

Quido zvedne svůj zrak, ten míří za zdrojem jemu dost známých zvuků, to se již Filip totiž nevydržel dívat na svého uspokojovaného přítele a začíná si užívat s druhou z dívek. Dujardin se ušklíbne, za pomoci shovívavě se usmívající dívky navrátí svou chloubu do kalhot, upraví se a povstane. Přítel mu jen mávne rukou na pozdrav, pak se plně oddá milostným radovánkám. Které mu jde navýšit i druhá dívka, neboť její zákazník právě opouští ložnici.

„Můj ty bože,“ povzdechne si podkoní, když za sebou zavře dveře, cítí špatné svědomí, ale hned má dobrou omluvu, čekají ho asi vážná jednání a je dobře, když byl teď uspokojen a nebude ho tížit nadbytek semene. Taková výmluva mu přeci jen trochu upokojí jeho svědomí a on se rozhodne k rychlému návratu do domu pana de Taille.

Jeden míní, druhý změní, kde se vzal, tu se vzal Nicolas, a mele něco o tom, že se právě vrátil pan hrabě de Aboa a velmi rád by s pánem mluvil. Ten si povzdechne, bylo by krajně nezdvořilé odmítnout, proto jen kývne a následuje sluhu. Ten ho vede do

útulného salónku, kde ho již čeká vysmátý pětatřicetiletý hrabě Geoffi Jean de Aboa, dle všeho si asi této noci také někde užíval.

Dujardin odmítne pozvání na snídani, přijme jen pohárek vína, pak už čelí záplavě dotazů, během nichž vysvětlí důvody své přítomnosti v tomto domě a také pana de Godille v Paříži.

„Vyřídíte panu hraběti mé srdečné blahopřání,“ opakuje hostitel, „Boží cesty jsou opravdu nevyzpytatelné a jeho dovedly ke krásnému konci. Myslím tím naplnění jeho vztahu s paní markýzou, který nebyl vždy provázen jen radostmi, jak oba dobře víme.“

„Máte pravdu, pane hrabě. Ale jak se říká, konec dobrý, všechno dobrý, snad to bude platit i v tomhle případě,“ přikyvuje podkoní.

„Co můj bratr, zklidnil se aspoň trochu?“ zachmuří se mírně tvář pana de Aboa.

„Svoji pozici pobočníka pana hraběte vykonává svědomitě, pane hrabě.“

„Víte dobře, na co jsem se ptal, pane.“

„Váš pan bratr je mladej a chce si trochu užívat,“ pokrčí rameny Quido, co má říkat, sám před chvílí významně zhřešil.

„A co váš pluk?“ zahájí druhé kolo výslechu hostitel, což donutí podkoního již poněkoliště vyprávět o novém poslání pluku a také o návštěvě krále. Čas ale povážlivě plyne, ozývá se odbíjení půl desáté.

„Pane hrabě, moc si vážím vašeho pozvání, ale slíbil jsem být v deset hodin na snídani s panem hrabětem a panem baronem. Asi tam dostanu nějaké instrukce ohledně chystané svatby, nerad bych se opozdil,“ tváří se Dujardin velmi zkormouceně, jak si myslí, že by se tvářit měl.

„Pochopitelně, máte své povinnosti,“ přikývne pan de Aboa, „Tak nezapomeňte pozdravovat pana hraběte a vyřídít mu mé blahopřání. A taky nabídku na schůzku. Pokud se i zítra zdrží v Paříži, mohli bychom se sejít. Chápu, pan hrabě má teď jiné starosti, ale kdyby si našel chvíli, ať mi pošle vzkaz a můžeme se domluvit.“

„Vše vyřídím, pane hrabě,“ klaní se Quido, vstává stejně jako jeho hostitel, následně je propuštěn zpět na chodbu, ze které vstoupil a na které ho čeká Nicolas. Ten ho posléze provede domem až na ulici před hostinec, kde důležitě vartuje sluha Paul, držící v levé ruce uzdy obou koní, přičemž pravou má položenou na stěnce dýky, aby dal každému najevo, co se stane, pokud by snad někdo dostal chuť vyhoupnout se do cizího sedla.

Dujardin se tváří celkem spokojeně, nakonec vyústění návštěvy u přítele Filipa hodnotí jako počín velmi potřebný a žádoucí, cítí se teď klidnější. Vždyť celá procedura proběhla skoro stejně, jako kdyby se uspokojil sám, což je dozajista taky hřích, ale určitě něco takového nelze nazvat nevěrou.

„Co ty, jak seš na tom s holkama?“ zaskočí svého sluhu otázkou, vycházející z jeho předchozích myšlenek a dobré nálady.

„S holkama?“ znejistí hoch, „Je mi už šestnáct, možná dokonce i víc ...“

„Já vím, nevíš, kdy ses narodil. Možná taky míň, ne?“

„Je mi tak nějak kolem šestnácti, pane,“ pokrčí rameny mládenec, „Proč se ptáte na ty holky?“ dívá se teď trochu podezíravě.

„Jen tak, aby řeč nestála.“

„Hm, tak panic už nejsem, jestli se ptáte na tohle, pane. Už jsem to dělal, tam na ulici nejsou jenom kluci, pane. Nebo se snad ptáte z jinejch důvodů?“ tváří se sluha nějak divně.

„Z jinejch důvodů?“ nepochopí Quido.

„No, jak jsem slyšel, tak některý sluhové a pánové ... jako ty sluhové poslouží těm pánům i jinak. Jestli mi rozumíte.“

„Jo na tohle myslíš,“ zasměje se podkoní, „A co ty? Poskytovals takový služby? Nějakejm pánům?“

„Naštěstí jsem nemusel, pane, protože jsem byl pod ochranou pana Edmonda, teda pana Achila. Kvůli tomu jste se ptal, pane?“

„Zdám se ti snad, že jsem na kluky?“

„Tak nezdáte, ale páni mají někdy různý choutky, pane,“ filosofuje Paul.

„Vážně? To si někde slyšel, ne? Dělaloby ti to takovej problém, poskytovat takový služby?“

„No, nejsem žádná netykavka, pane,“ chmuří se mladík, „Teda moc by mě to netěšilo, pane, ale asi bych to nějak zkousnul. Je něco takovýho potřeba, když jste třeba dlouhej čas bez manželky?“

„Paule, můžeš se uklidnit,“ rozesměje se Quido, „Tohle rozhodně po tobě požadovat nebudu.“

„Tak to sem rád, pane. Ne jako, že by to nešlo, kdyby to bylo nutné ...“

„Paule!“ houkne Dujardin, „Nech těch keců, nebo mě ještě přivedeš do řečí. Já italskýmu hříchu rozhodně neholduju, jak sis mohl všimnout. Ptal jsem se na to, protože jsem našel pana de Aboa v posteli s děvkou, tak mě to tak nějak napadlo! Ještě abys něco takovýho někde žvanil a někdo mě začal vobviňovat ze sodomie!“

„Omlouvám se, pane, jen jsem chtěl bejt vstřícnej,“ klopí hlavu hoch.

„Ty tupče. Jen jsem ti chtěl naznačit, že kdybys potřeboval nějakou ženskou, aby sis ulevil, tak nejsem proti tomu. Sice ti nic za tvoje služby nedávám, ale kdybys potřeboval, tak bych možná našel malej vobnos, za kterej by si nějaká dala říct. Jak vidíš, myslel jsem to s tebou dobře a ty si hned myslíš, že mám zájem vo tu tvou špinavou prdel!“

„Pane, strašně moc se omlouvám,“ klopí zrak sluha, pak lehce zašilhá na vedle jedoucího pána, „To by jako šlo? Si jako nějakou koupit?“

„Všechno de, když se chce. Ale teď nevím, když si mě nařknul ze sodomie.“

„To bylo hrozný nedorozumění, špatně jsem si všechno vysvětlil.“

„To teda jo. Ale Paule, jestli bych něco takovýho ještě někdy zaslechl, tak ti vlastnoručně vyřizu jazyk, abys takový nesmysly už nikdy nevyslovil, jasný?“

„Jasný, pane.“

Netrvá dlouho a seskakují z koní před palácem pana de Taille, byť by se spíše slušelo říci hotelem de Taille, jak jsou označovány významné domy méně významných šlechticů, o palácích se mluví v souvislosti s velmoži. Tak jako tak, Quido spěchá do místnosti, kde je již nachystána snídaně, je pár minut po desáté hodině. Trochu se zachmuří, neboť tři židle jsou již obsazené a ta posední patří evidentně jemu. Jako nejnižší postavený by zde měl být první a ne přijít jako poslední. Určitě si to vyžere, napadne ho.

„Ale, ale, pán se už taky uráčil vstát?“ nezkłame ho pan de Godille, ani svými slovy, ani patřičnou jízlivostí v hlase, „No, nevadí, naštěstí mám svoje sluhy. Ale nechat čekat pana barona?“

„Přijměte mou omluvu, pane hrabě, i vy, paní baronko a pane barone,“ ukloní se velmi elegantně podkoní, již mu i tyto prostocviky začínají vcházet do krve, „Mé naprosto nevhodné zpoždění nebylo ale způsobené dlouhým vyspáváním, i když jsem dlouho do noci probíral se sekretářem pana hraběte přípravy na svatbu a připravoval se na dnešní jednání o ní v paláci Almare,“ vykládá s výrazem naprosté nevinnosti ve tváři, „Hned po ránu jsem navštívil oba pobočníky pana hraběte, abych jim sdělil ukončení jejich dovolené a jejich odjezd zpátky k pluku v nejbližších dnech. Býval bych se stihнул vrátit včas, bohužel jsem byl zastaven panem hrabětem de Aboa, jehož pozvání na pohárek vína jsem nemohl odmítnout. Pan hrabě pozdravuje pana hraběte, blahopřeje mu k jeho zasnoubení a navrhuje setkání, pokud bude mít pan hrabě čas,“ ukloní se postupně ke všem přítomným, naposledy k plukovníkovi.

„Moc milá omluva, pane,“ zasměje se Gabriela, zatímco Armand jen protáhne tvář, „Tak se již posad'te,“ ukáže paní domu na židli.

„Co můj švagr?“ optá se Horné, aby řeč nestála, zatímco sloužící začínají panstvo obsluhovat.

„Využívá každý chvíle, kdy může být se svou ženou, vaší sestrou, paní baronko. Mluvil jsem také s vaším bratrem, paní baronko, díkybohu vypadá dobře, i když je upoután na to divné pohyblivé křeslo. Moc oceňuji jeho silného ducha, který mu dává sílu se vyrovnat se svým postižením.“

„Chudák Coiffier,“ posteskuje si Gabriela, „Naštěstí má skvělého přítele, kterým je sekretář pana hraběte, ten ho již poněkolkáté dokázal dostat na správnou cestu a tentokráte překonat hroznou trdomyslnost, která ho postihla. Podobně si počíná bratr pana Maurice, pan Etienne, kterému jste zachránil život v té nešťastné bitvě na začátku února.“

„Díkybohu již obléhání skončilo, možná se i královský dvůr vrátí brzo do Paříže. Třeba bude náš pluk ponechán k jeho ochraně i do dalších let,“ snaží se Quido potěšit hostitelku, takový vývoj událostí by jí přivedl jejího manžela zpátky domů a umožnil mu zde zůstat, pokud by ovšem královský dvůr nevyrazil na další pouť za krásami země.

„Zůstat jen jako strážní jednotka?“ zachmuří se Armand, něco takového mu přijde pro jeho skvostný pluk jako naprosto nevhodné, ten je stvořen pro bitvy, nikoli jako dekorace panovníka.

„V dobách, kdy může znovu vypuknout rebelie, navíc ještě někde pořád probíhá,“ upozorní podkoní na poněkud rozjitřenou situaci v zemi.

„No právě! Nejlepší by bylo vytáhnout tam, kde ještě někdo rebeluje a srovnat to tam se zemí,“ má pan de Godille velmi jednoznačný názor na vypořádání se s dosud hořícími či doutnajícími ohnisky Frondy. Bohužel tato slova znamenají bolestné stažení tváře Gabriely, tažení by jí odvedlo manžela zase na dlouhé měsíce pryč.

„Pan princ nebo Její Veličenstvo jistě správně rozhodne, jak váš proslavený pluk využít,“ mírní slova svého přítele pan de Taille.

„Můj pluk? Snad náš. Mimochodem, příteli, pokud budu muset odjet na svatbu, budu potřebovat, abyste převzal velení. Sice bych vás rád viděl na své svatbě, ale chci mít jistotu, že bude u pluku všechno v pořádku.“

„Pochopitelně, rád se té role ujmu,“ přikyvuje Horné, „Máte pluk výborně vycvičený, skvělé důstojníky, bezvadné mužstvo. Velet takové jednotce je radost.“

„Uvidíme, kdy se bude svatba konat, jak mi to tady pan de Rigault domluví,“ rýpne si plukovník.

„Když o tom mluvíte, pane hrabě,“ kontruje s nevinným výrazem ve tváři Quido, „Budu s vámi potřebovat probrat pár věcí. Abych byl řádně na jednání připravený. Jistě mi neodmítnete krátkou radu, například po skončení snídaně.“

„Poradu? Vo čem se chceš radit?“ zachmuří se Armand.

„Je toho víc, Excellence. Včera jsem to probíral s Mauricem. Nejen termín svatby, okolnosti obřadu a oslav, ale taky ta smlouva, co ji bude připravovat Maurice nebo nějaký jeho právníci. Vzhledem k mnoha dětem, co jsou ve hře a tak,“ podívá se na pána významně jeho podkoní.

„Ale to proberu rovnou s Mauricem, až se uráčí dostavit,“ zavrtí hlavou pan de Godille, držíc se hesla, že co lze odložit na zítřek, tak se také na zítřek odloží.

„Jak myslíte, Excellence,“ pokrčí rameny Dujardin.

„Jasně že se poradíme,“ má po dobré náladě pan de Godille, některé věci ho prostě nebaví.

Snídaně pokračuje, o zlepšení atmosféry se snaží především Gabriela, která využívá přítomnosti podkoního a pokládá mu různé otázky, které se on snaží kultivovaně zodpovědět. Stále není rozhodně žádným lvem salónů, ale jeho způsoby se o hodně zlepšily, včetně zásoby slov, spisovné mluvy, schopnosti reagovat vtipně, ale nikoli urážlivě. Na rozdíl od Armanda, který má k takovým věcem odpor, on se snaží na sobě pracovat i v této oblasti. Má i štěstí, neboť je čas od času zván do lepší společnosti a tam může okoukávat i lepší způsoby.

Po skončení snídaně se panstvo rozejde, manželský pár odchází do svých prostor, hrabě a jeho podkoní zamíří do jednoho salónku, kde si nechají nalít pohár vína a poté služebnictvo vyženou. Quido nejprve informuje o tom, jak dneska nalezl Hypolita a Filipa, přičemž zamlčí své malé dobrodružství s jednou z prostitutek, poté se už plně věnuje včerejší dlouhé rozmluvě s Mauricem. Pokusí se co nejvěrněji převyprávět, o čem rokovali, což činí pana de Godille nešťastným. Zvláště věci kolem chystané smlouvy.

„Do prdele, nač mám toho sekretáře nebo tajemníka, jedno jak si říká, když chce všechno vědět vode mě?“ čertí se.

„Pane, vy přece musíte aspoň říct to hlavní, co chcete. Zbytek jistě už Maurice vyřídí.“

„No jo, ale je to problém, s tím Pierrem, co?“

„Asi ano. Pane, mám ještě jeden návrh,“ mluví vážným hlasem Dujardin, „Co využít nabídky pana hraběte de Aboa? Sejít se s ním, požádat ho, aby vás zastupoval v tom jednání. Von je hrozně zkušený, na rozdíl vode mě. Určitě bude daleko lepší.“

„Požádat pana hraběte?“ zamyslí se Armand, „Ty z toho máš vítr, co?“

„Pane, nemám s tím žádnou zkušenost, naopak paní hraběnka je hrozně protřelá. Bojím se, pane, abych něco neposral. Říkám to na rovinu, pane. Nechci se tomu vyhýbat, moc si vaší důvěry vážím, ale mám strach, abych něco neposral,“ zopakuje svá slova podkoní.

„Quido, možná by byl pan de Aboa lepší, má víc zkušeností, je taky mnohem starší než ty. Ale tobě já bezmezně věřím.“

„Bezmezně, pane?“

„Naprosto. Už jsem tě poznal, za ty roky. Včera, to co jsem říkal, to jsem myslel vážně.“

„Říkal jste toho víc, pane.“

„Myslím to vo tobě. Dyť už jsme spolu sedm let, nebo možná i dýl. Každý den. Snášíme spolu dobrý a zlý. Sám dobře víš, že už dávno nejseš jen můj vobyčejnej sloužící, jak tomu bylo na počátku. Taky ses vypracoval, to se musí nechat. Dokonce už začínáš bejt v něčem lepší, což mě sice sere, ale je to bohužel tak.“

„Lepší, pane?“

„No například, jak se dokážeš bavit. Zrovna dneska ráno jsem tě pozoroval. Už máš některý způsoby, jako ty paňáci vod dvora.“

„A to má bejt jako lichotka nebo výtka, pane?“ usměje se Dujardin.

„Lichotka, hrome!“ vyštěkne pan de Godille, „Ale ty zase musíš uznat, že jsem tě vychoval dobře. Někdy sem byl asi drsnej, ale choval jsem se k tobě vážně tak, jako bych se choval ke svému mladšímu bratrovi, kterýho bych chtěl něco naučit. Udělat z něj pořádnýho chlapa.“

„Za všechno jsem vám strašně moc vděčnej, pane,“ mluví pravdu podkoní, „Taky máte moje slovo, pane, jako má to vaše pan kardinál. Jak jste tehdy říkal, že máte vobavy, jestli se vod vás jako nechci trhnout, jít si svou cestou. Pokud budete vo moje služby stát, zůstanu vždycky u vás, pane.“

„Tak to rád slyším. Ale říkáš pravdu? Co kdyby ti pan kardinál něco nabídnul? Třeba ve státních službách? Třeba bude potřebovat nějakýho špióna, někde. Co pak?“

„Někde? A kde, pane? Dyť neumím žádněj jinej jazyk, jako například pan de Almare. Ale i kdyby mi něco nabídnul, bez vašeho souhlasu bych to nepřijal.“

„Hm, a co takhle nabídka od pana prince? Třeba na nějakou vlastní setninu? S tím, že s tebe jednou bude kapitán, co bude velet celý kumpanii?“

„Pane, není lepší bejt podkoním velitele celýho pluku, než jen kapitánem a velitelem jedný kumpanie?“ odpoví Dujardin otázkou.

„Tak takhle to vidíš ty?“ zasměje se plukovník.

„Jak jinak, pane? Kdybych nebyl ve vaší blízkosti, nikdy bych nepoznal tolik lidí, jako jsem poznal. Navíc jsem s váma rád, pane. Kdybych řekl, že vás respektuju jako staršího bratra, byla by to hrozná drzost, ale můj respekt máte. Taky moje slovo a mou věrnost.“

„Hm, a co pan markýz de Almare? Co kdyby ten ti nabídnul místo u sebe? Už si tě bral sebou do Paříže. Co kdyby ti nabídnul, že s ním můžeš jezdit třeba na ty jeho mise? Dělat mu třeba osobního ochránce, ale taky abys tam třeba něco vokoukal?“

„Pane, to je přece pořád to samý. Moje slovo máte vy. A navíc, pan markýz bude teď vaším švagrem, určitě by mi nic nenabízel bez vašeho souhlasu. Ale dobře se to poslouchá, pane,“ usměje se podkoní.

„Co poslouchá?“

„No jako že máte vobavy, aby mi někdo něco nenabídnul a já nechtěl vodejít. Těší mě, že si mojich služeb ceníte,“ zubí se Dujardin.

„Hm, jen abys mi nezpychnul.“

„Myslíte, pane?“

„Teď už spíš ne, když si tak dobře zvládnul přerod z vobyčejnýho sluhy na urozenýho podkoního,“ odpovídá po pravdě Armand.

„Víte, pane, pana markýze si vážím a mám ho rád, dyť von mě přece vytvořil. Ale bez vás by k tomu vůbec nikdy nedošlo. I já mám jen jedno slovo, jako vy, pane, a to prostě patří vám. Do doby, než mi ho vrátíte nebo než mě zabijou,“ říká důrazně podkoní a jeho pán mu jeho slova naprosto věří.

„Dobrá, tak jsme si to vysvětlili,“ kývne na souhlas hrabě, „Teď k tý mé svatbě. Nevidím kromě té smlouvy nic tak vážného, co by bylo třeba řešit. A tu smlouvu musí pohlídat Maurice.“

„Tak já vidím minimálně jeden vážný problém, pane,“ nesouhlasí Dujardin, „Podle všeho mám jednat s panem markýzem o tom věnu. Ale já vůbec netuším, co bych pro vás jako měl chtít.“

„Jo to věno,“ zamyslí se Armand, „No, každá libra je dobrá, ne? Podívej, Quido, nechci vypadat jako nějaký vyřídudch. Pan markýz má určitě peněz dost, ale ...“

„No to jste mi zrovna moc nepomohl, pane.“

„Ježíši Kriste, dyť já taky nevím,“ zvolá pan de Godille, „Prostě musíš postupovat takticky.“

„Takticky?“

„No, ať řekne pan markýz, co by byl ochotnej dát. Taky hlavně nezapomeň na tu slavnost v Paříži, její uspořádání by mě zničilo, na to bych neměl, dostal bych se do dluhů,“ říká důrazně hrabě.

„To přece navrhla sama paní hraběnka, ne?“

„Tak na tu taky pozor. Ta je hrozně vypočítavá, nesmí tě zmást ty její úsměvy.“

„Právě, pane. Toho se taky bojím. I když nevím, kromě té smlouvy, co jí bude hlídat Maurice, v čem by mě mohla převést. Nebo vy vo něčem víte?“

„Tak vím, nevím. Hlavně pohlídat ty náklady, tam v Anjou, co mám uhradit já. Nechci vypadat jako lakomec, ale taky nechci skončit s holou prdelí. Kdo to pohlídá? Kdo bude jednat s Leanderem?“

„Nevím, ale asi do Anjou pojede Etienne.“

„Etienne? Ten rebel, co jsme ho zapomněli pověsit?“ zamračí se Armand.

„Nevydal král náhodou všem milost a všechno neodpustil?“

„Vydal, nevydal, pořád je to rebel,“ mumlá hrabě, „Je vůbec vhodnej? Není nějak poznamenaněj tou stělou do hlavy?“

„Sám jste ho viděl, pane,“ pokrčí rameny podkoní, „Mně přijde v pořádku. Ale já tam pojedu těžko, když musím s vámi ke dvoru a tam jednat s panem markýzem. Maurice bude mít ty starosti s tou smlouvou. Tak koho chcete za Leanderem poslat?“

„No jo, snad tam ten vzbouřenec nebude šířit nějaký nevhodný myšlenky.“

„Pane, Etienne a Victor spíš hledali jen dobrodružství, než by byli nějakými vzbouřenci,“ usměje se shovívavě podkoní, „Myslím, že je ta jedna jediná bitva vyléčila. Slíbili už poslouchat svého staršího bratra. Já si myslím, že to zvládne. Minule jsem ho do Anjou doprovázel, když jsem tam byl kvůli své manželce. Jednal tam podle mého dobře, vo nějakých obchodech a tak.“

„Pro mě za mě, tak ho tam pošlete,“ mávne rukou pan de Godille.

„K tomu věnu, pane, vážně nemáte aspoň nějakou představu?“

„Hrome, co pořád máš s tím věnem? Copak jsem se nevyjádřil dost jasně?“ mračí se už zase plukovník.

„No moc jasně teda určitě ne,“ trvá si na svém Dujardin.

„Quido, proč mě chceš zase nasrat?“ zahuhlá Armand, „Já ti tady málem vyznám lásku a ty mě zato pořád s něčím otravuješ,“ dodá rozmrzele.

„Pane, dyť já přece jednám ve vašem zájmu,“ brání se podkoní.

„Quido, už seš přece dost velkej, tak musíš bejt prostě samostatnej. Nemůžu ti pořád říkat, co máš dělat,“ přichází s osobitým vysvětlením hrabě.

„Můj ty bože,“ povzdechne si jen Dujardin.

„Přestaň vzdychat, dyť vopravdu vo nic tak hrozného nejde. Prostě jen s paní hraběnkou domluv podrobnosti toho obřadu a těch oslav. S panem markýzem pak ať aspoň uhradí tu oslavu v Paříži, co chtěj udělat. Pokud z něj vyrazíš ještě něco navíc, tak jen dobře, pokud ne, taky se z toho neposeru. Nějaký peníze máme a pokud mi je všechny nerozházíš při těch oslavách v Anjou, tak ...“ pokrčí rameny pan de Godille.

„Nerozházíš. Jako bych je snad chtěl pro sebe.“

„Quido, pořád vzdycháš jak nějaká baba.“

„Jsem voják a ne nějaký posranej vyjednávač. Zatímco ta paní hraběnka, ta je protřelá intrikánka. Dá si mě k večeři, kdykoli bude chtít. A pan markýz? Budu směšnej, až s ním začnu vyjednávat. Ale mně je to jedno, já jen myslím na vás, pane,“ vzteká se teď pro změnu podkoní.

„Udělej co budeš chtít ... Kruci, co sem lezeš, copak nevidíš, že máme jednání?“ srší blesky z očí Armanda, pohled směřuje ke dveřím, ve kterých se objevuje sluha Paul.

„Já jen ... omlouvám se ... přišel posel ... z paláce Almare,“ mektá hoch.

„Tak se zdá, že budu mít nějaký povinnosti,“ ušklíbne se Dujardin, „Pokud mi už nemáte co poradit, pane, šel bych se zeptat, kdy mě paní hraběnka očekává.“

„Tak běž,“ kývne plukovník, „Quido, nezapomeň, máš moji naprostou důvěru. Hlavně ať to moc nestojí, rozumíš?“ upozorní na svůj vlastně jediný a zásadní požadavek.

JEDNÁNÍ V PALÁCI ALMARE

Na nádvoří paláce Almare dorazí Dujardin kolem poledního. Přijede sám, zde žádného sluhu k hlídání koně nepotřebuje. Je uvítán komořím Merilem a s náležitou úctou odváděn do žlutého salónku, kde ho již očekává paní de Besiere, sedící u stolku, před sebou svůj oblíbený likérek. Je tady však také připravený další pohárek a několik karaf s víny, aby si host mohl vybrat.

„Vítejte, pane de Rigault,“ usmívá se mile hostitelka.

„Paní hraběnko,“ vysekne on velmi elegantní poklonu, i v této činnosti již se významně zdokonalil.

„Prosím, pane, posad'te se, jaké si dáte víno? Portske? Pak tu máme Burgundské, tuším konkrétně Charbentinské, tady další z Bordeaux, pokud vím. Nebo v této karafě je španělské víno, tuším z Malagy. Kterému dáte přednost?“ hovoří ona velmi mile, přitom pohlédne na mladíka v roli obsluhy, který čeká jen na pokyn, z které nádoby má nalít do krásné broušené číše.

„Velmi lákavá nabídka, paní hraběnko,“ dosedá si Quido, „Asi dám přednost portskému, pokud mohu prosit,“ nenechá se vyvést z míry.

„Nepochybně velmi dobrá volba, pane,“ pokračuje ona v žoviálním duchu, mezitím další mládenec položí na stůl nádherně zdobený tác s různými slanými i sladkými delikatesami, ke všemu velmi pěkně upravenými. Vzápětí na pokyn šlechtichy veškeré služebnictvo mizí a nechává oba vyjednávače o samotě.

„Paní hraběnko, dopředu se musím omluvit,“ nastaví i on vlídnou tvář, ale i tak je jeho pohled tradičně chladný a obličej spíše vykazuje lhostejnost, než nějaké velké zaujetí, „Jsem především voják a pokud budou některé mé způsoby poněkud obhroublé, prosím o shovívavost ve vašem odsudku.“

„Nezdá se mi, pane, že byste postrádal dobré vychování, k tomu máte i svůj osobitý šarm,“ zavrtí ona hlavou, „Jistě vás dlouhá léta služby v armádě poznamenávají, ale rozhodně vám nic nechybí z vybraných způsobů dvorného šviháka.“

„Děkuji za vaše vstřícná slova, bohužel je asi neoplatím, nejsem příliš zběhlý v lichotkách. V každém případě děkuji za velmi milé přijetí a také pohostění.“

„Jen si berte, kdy a jak uznáte za vhodné. Nemám ve zvyku nikoho pobízet, což někdy působí dotyčnému potíže, neboť je zasycený a bere si jen proto, aby neurazil. Stejně tak postupujte s vínem, vykázała jsem služebnictvo, aby nás nerušilo, ale jistě si zvládnete dolít sám.“

„Dolít si víno snad i já zvládnu,“ pokusí se o úsměv, ale nic moc nevyzní.

„Pane de Rigault, včera jste projevil jisté pochyby, zda budete schopni naplnit očekávání pana hraběte a také vše, co taková role předpokládá. Jak zjistíte záhy, nepůjde o nic dramatického, vše podstatné vlastně bylo řečeno včera. Nám jen zbývá doladit některé podrobnosti. Netřeba se obávat.“

„Jsou tak patrné moje obavy, paní hraběnko?“

„Možná trochu, pane. Ale pane de Rigault, než začneme projednávat svatbu pana hraběte a mojí dcery, mohla bych já sama mít k vám jednu prosbu? Jde o moji soukromou záležitost, proto ji tak berte a pokud se vám bude zdát nesplnitelná, bez obav mi to řekněte.“

„Nevím sice oč jde, paní hraběnko, ale bude-li v mých silách vaše přání splnit, velmi rád tak učiním.“

„Nuže, pane de Rigault. Znáte jistě pana de Mortimer a víte, jaký vztah mám já k němu osobně. Nemýlím se a jste s touto záležitostí obeznámen?“

„Snad ano, paní hraběnko. Pana de Mortimer pochopitelně znám, byl jsem mu představen a stolovali jsme i spolu. Co se týká jeho role zde v paláci ...,“ zarazí se on, hledá vhodná a neurážlivá slova, nicméně ho žádná nenapadají.

„Není třeba ostychu, pane de Rigault,“ zavrtí ona hlavou, „Jsem jen stárnoucí žena, která prostě využívá svých jistých vymožeností a nabízí mnohem mladším mužům pohodlný způsob života. Za jisté služby, které oni poskytnou na oplátku. Což je daleko lépe přijímané u starších mužů, kteří si vydrží mnohem mladší milenky a mnohými odsuzováno u žen.“

„Nepovažuji se za povolného, abych zde vynášel jakékoli soudy.“

„Za tento vstřícný přístup vám děkuji. Vy sám snad můžete mít pochopení, i vy jste občas využil svého postavení, abyste dospěl ke svému uspokojení, jak jsem slyšela. Což považuji za přirozené a plně vám tento přístup schvaluji.“

„Moje majetkové poměry mi nějaké vydržování milenky jaksi nedovolují,“ začíná mít on v hlavě zmatek, nechápe, proč se baví o tomto tématu, dokonce ho napadne, zda nemá tato stárnoucí kráska zájem si vyzkoušet jiné mladé maso.

„Jistě, pane,“ pokračuje ona v přátelském duchu, „při vašem mládí a při kráse vašeho těla nemáte zapotřebí za takové potěšení platit. Až zestárnete, vaše tělo ochabne, plně pochopíte, o čem mluvím.“

„Jste stále velmi krásná žena, paní hraběnko. Kdybych neznal vaše ctěné děti, hádal bych vám nejvýše pětatřicet let.“

„Pětatřicet let,“ rozesměje se ona, „A pak že neumíte lichotit.“

„Mluvím vážně, paní hraběnko.“

„Budu vám tedy věřit, zvláště když se vaše lichotky tak dobře poslouchají. Pane de Rigault, začala jsem mluvit o panu de Mortimer. Už dlouhé roky je mým milencem a stále více se užívá. Nudí se už delší čas a já čekám, kdy přijde a náš vztah ukončí. Sice nic nemá, teď si žije v přepychu, ale jak dlouho ještě vydrží, než ho takový život omrzí? Vlastně se sama divím, že stále ještě zůstává,“ hovoří ona velmi otevřeně a jeho špatný pocit vzrůstá.

„Pro vojáka asi není jednoduchá zahálka,“ vypraví ze sebe, nic duchaplnějšího ho nenapadá.

„Určitě, pane. Právě proto vás chci požádat o službu, pro pana de Mortimer a tím vlastně i sama pro sebe. Jeho dobrý přítel, pan baron de La Solignac, velí druhé kumpanii v pluku pana hraběte. Velmi bych ocenila, kdybyste si s panem hrabětem promluvil a umožnil panu de Mortimer, aby se stal členem této druhé kumpanie,“ dokončí ona svoji prosbu.

„Pan de Mortimer chce vstoupit do našeho pluku?“ je on poněkud zmatený, „Ale proč nepožádáte přímo pana hraběte? Nebo pan baron? Pan hrabě by určitě vyhověl, nemá důvod odmítat zkušeného vojáka, kterým pan de Mortimer bezpochyby je. Pouze asi pro něho nebude nějaká hodnost, nikdo z velitelů, myslím tím i nižších, tento rok nepadl a není třeba ho nahrazovat.“

„Pochopitelně bych mohla požádat pana hraběte přímo, ale využít vás jako prostředníka mi přišlo vhodnější.“

„Prosím, pokud je to vaše přání, paní hraběnko. Ale pokud tak učiním, tak vlastně o pana de Mortimer přijdete. Teď je tu pro vás stále, když bude zase sloužit, jistě bude muset plnit své povinnosti jako my ostatní. Sama dobře víte, jak často jsme pryč. Letošní rok byl výjimkou, protože se oblíhala Paříž. Ale dá se předpokládat, že zase někam potáhneme. Možná už tohle léto. Tím o něj přijdete.“

„Přijdu o něj tak jako tak, takhle se možná ještě nějaký čas ke mně bude vracet, když tu najde pohodlí a přepych, nemyslíte? Navíc váš pluk byl teď převelen, slouží k posílení ostrahy královského dvora, možná by nemusel být až tak daleko, pokud se královský dvůr vrátí do Paříže.“

„Nevím, podobný přání má i paní baronka, kvůli svému muži, ale pan hrabě určitě ne. Ten touží po boji, nikoli po nějaké strážní službě, teď říkám přímo jeho slova.“

„Co vy víte, co bude za půl roku,“ zavrtí ona hlavou, „Možná se boje rozhoří nanovo, až všichni načerpají nové síly a vyčerpají, co se jim podařilo na královně a jejím prvním ministrovi získat, výměnou za svou loajalitu a za přechodný smír.“

„Přechodný smír?“ podívá se on pátravě.

„Věřte mi, tímhle to nekončí, nikdo není skutečný vítěz a nikdo není skutečný poražený. Možná ti panáci z parlamentu, ale velké rody nikoli. Ostatně vy víte lépe než kdo jiný, jak se věci mají.“

„Já, paní hraběnko?“

„Pokud někdo nosí tajné zprávy, jistě se s nimi seznámí a také o nich přemýšlí. Tak jistě tušíte, jak komplikované vztahy panují u dvora, mezi dvorem a nejvýznamnějšími vazaly krále,“ říká ona skoro se shovívavým výrazem, „Ovšem i kdyby váš pluk vytáhl někam jinam, například na Španěly, nebo proti Frondérům na jihu země, kde rebelie pokračuje, jak jsem slyšela, nic to nemění na mojí žádosti.“

„Prosím, paní hraběnko, pokud je to vaše přání ...“

„Pane de Rigault, pan hrabě se stane v brzké době mým zetěm, nechtěla jsem ho hned přímo zatěžovat starostí o mého milence. Byla bych radši, kdybyste si to vzal na starosti vy osobně. Jen můžete panu hraběti oznámit, že máte dalšího rekruta do druhé kumpanie, pochopitelně mu říci i jméno, ale nezatěžovat ho podrobnostmi. Vše další můžete domluvit už vy osobně. Šlo by to tak udělat, co říkáte?“

„Nepochybně šlo, paní hraběnko, naše kumpanie i tak mají podstav, v posledních letech jsme měli dost ztrát, naposledy jsme velké ztráty utrpěli v bitvě u Lensu, loni v létě. Všechny muže jsme nenahradili a i předtím měli podstav. Pokud má zájem pan de Mortimer sloužit a pokud je ochotný respektovat pravidla, která u pluku platí, tak určitě ho rádi v našich řadách uvítáme.“

„Pokud je potřeba zajistit nějaká vybavení, pane, pan de Mortimer bude plně vybavený. Promluvte s ním o tom, než budete odcházet a sdělte mu, co si má zajistit, aby se mohl stát plnohodnotným členem kumpanie svého přítele, pana barona de La Solignac. Zařídíte jistě i jeho zařazení právě do této kumpanie.“

„Asi ano, i když jsem jen podkoním, nikoli velitelem pluku ani dokonce žádným důstojníkem.“

„Pravda, ale co jsem o vás slyšela, tak vaše slovo má u pluku velmi velkou váhu a nepochybně vám naslouchá i pan hrabě. Pane de Rigault, mohu tuhle záležitost tedy považovat za uzavřenou?“

„Jistě, paní hraběnko. Postarám se o naplnění vašeho přání,“ přikývne on, překvapený poněkud neočekávaným začátkem vyjednávání.

„Moc vám děkuji, pane. Máme tak asi ještě půl hodiny, myslím tím my dva spolu, než dorazí další dva muži, které jsem si dovolila pozvat k dnešním rozhovorům.“

„Další dva muži? Budu muset tedy čelit dost velké přesile,“ pokusí se on o úsměv, vyzní poněkud trpce.

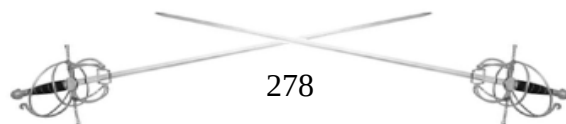
„Ne tak docela, pane. Jedním z těch mužů je zdejší správce, ale druhým sekretář pana hraběte.“

„Vy jste pozvala Maurice?“ vyhrkne on, pak se zastydí za svou zbrklou reakci a sklopí hlavu.

„Jak jsem vám říkala, pane, my budeme věci okolo svatby řídit a dohadovat, ale naši sloužící je budou naplňovat. Proto jsem považovala za vhodné, aby títo dva pánové byli pozváni. Nesouhlasíte snad s mým postupem?“ podívá se ona zpytavě.

„Ne, ne, naopak,“ říká on rychle a pravdivě, přítomnost Tissota bude jistě výhodou spíše pro něj, než pro druhou stranu.

„Pak se můžeme začít bavit o tom, jak si představujete uspořádání obřadu a oslav v Anjou. Máte jistě již nějakou představu, jak bude vše probíhat.“

„Ano, paní hraběnko. Pan hrabě dost ctí tradice, v jeho rodě je zvykem svatbu uskutečnit na jeho panství a v jeho kostele. Poté spíše rodinná oslava na jeho zámku,“ říká Dujardin a snaží se působit sebejistě.

„Rozumný návrh, pane,“ přikývne ona, „Uspořádáním větší oslavy v Anjou bychom toho mnoho nezískali,“ říká k jeho údivu, „Proto by bylo zbytečné utrácet za nákladnou oslavu. Mnoho významných osob stejně v Anjou nebude a ty další ...,“ zazní v jejím hlase pohrdání, „Mluvila jsem s dcerou, nemá v tomto žádné větší požadavky. Do svatby bychom zůstávali na zámku mého syna, poté by již nová hraběnka de Godille zůstala se svým manželem.“

„Právě to jsem chtěl navrhnout, paní hraběnko.“

„Vidíte, pane de Rigault, říkála jsem vám, vše bude velmi jednoduché. Hovořil jste s panem hrabětem o vhodném termínu, kdy by se měl obřad uskutečnit?“

„Pan hrabě nemá zájem otálet, i vzhledem k požehnanému stavu vaší ctěné dcery, paní markýzi.“

„Pak necháme stanovení data sňatku na našich sloužících, oni musí říci, dokdy jsou schopni zajistit přípravy.“

„O čem pak budeme jednat my dva, paní hraběnko?“

„Vlastně o ničem, pane de Rigault,“ usměje se ona, „Vaše role zde skončila. Ještě se musíte s mým synem domluvit na výši věna a máte vše hotové.“

„To je opravdu všechno?“

„Opravdu, pane de Rigault. Více starostí bude s přípravou manželské smlouvy, je zde více dětí a je nutné popsat jejich dědické nároky. Ale o to se postará sekretář pana hraběte a také zdejší správce, ti znají jistě odborně zdatné muže, kteří jsou schopní takový dokument vyhotovit. Jak vidíte, pane, vaše obavy byly zcela zbytečné, jde opravdu jen o formality.“

„Máte asi pravdu,“ uklidňuje se on, následně však musí podstoupit konverzaci na různá témata, ona se ho vyptává na jeho dětství, zde trochu lže, na jeho otce, statek, manželku, na jeho mnohé úspěchy na bojištích. On se snaží odpovídat tak, aby mnoho neprozradil. Také se vrátí k návštěvě krále u anjounského pluku. Ona se mu jeví jako velmi příjemná žena, která je jen trochu zvědavá.

Zdá se mu jako mžik, než komoří Merile ohlásí dvojici služebníků, kteří vstupují s ustaranými obličejemi. Maurice Tissot se snaží lépe skrývat svou nervozitu, Vincenta Burdaina prozrazuje intenzita jeho mrkání. Oba se hluboce klaní a stojí teď proti paní de Besiere a panu de Rigault, kteří sedí na svých seslích.

„Pánové,“ osloví oba neklidné muže Marion Anne, „jistě dobře víte, proč jste tady.“

„Vaše Milosti, pan Maurice mi něco naznačil ...,“ mrká Burdain jak o život.

„Pan Maurice je pečlivý, proto vám jistě vše naznačil naprosto správně. Já a pan de Rigault zastupujeme ženicha a nevěstu, od vás očekávám naplnění našich dohod.“

„Samozřejmě, Vaše Milosti,“ uklání se mužik.

„Uděláme vše, aby byla Vaše Milost, respektive paní markýza a pan hrabě spokojeni,“ odpovídá strojeně Tissot.

„Na vaše schopnosti spoléháme, pánové,“ přikývne povýšeně paní de Besiere, „Sice oba spolu velmi čile obchodujete, ale nyní jste tak trochu každý zástupcem druhé strany. Pro vás je jistě dobré zjištění, že má dcera a pan hrabě jsou dlouhodobými přáteli, stejně jako můj syn a pan hrabě. Proto není zájem jeden druhého přechytračit, ale zajistit důstojný obřad, přiměřenou oslavu a také velmi dobrou manželskou smlouvu. V té půjde především o taková ustanovení, aby nemohlo dojít k žádným pochybám, kdyby nedej bože někdo předčasně zemřel, nebo snad oba. Je zde mnoho dětí a ty by mohly později vznášet proti sobě nesouladné nároky.“

„Mám zajistit přípravu takové smlouvy?“ chvěje se místní správce.

„Ano, společně s panem Mauricem. Jistě oba znáte velmi dobré absolventy různých právnických škol a tak bude vše naprosto precizně provedené. Já a pan de Rigault poté zhodnotíme vaši práci a navrhneme případné úpravy, pokud by si je snad přála má dcera a pan hrabě.“

„Moc váží věc,“ mrká Burdain.

„Vážná, ale nikoli nepříjemná, pane. Není žádných sporů mezi mou dcerou a panem hrabětem, oba jsou velmi dobře zajištěni, v jejich svazku nejde o majetek. Nebo jinými slovy, svazek není domlouván pro majetkovou výhodnost. Však vy mi oba dobře rozumíte. Není zájem ani jedné strany získat nějaké výhody právními kličkami, pouze popsat vše naprosto přesně, pro případné smutné události, o které jsem mluvila a kterou bohužel nikdy vyloučit nemůžeme. Byť se modlím k Bohu, aby se moje dcera i pan hrabě dožili vysokého věku, stejně tak se modlím i za děti mé dcery i pana hraběte, i za děti, které budou mít společné. Aby i ony překonaly nástrahy dětství a dožily se dospělosti.“

„Paní hraběnko, pokud tomu dobře rozumím,“ tváří se dost strnule Tissot, „Máme připravit návrh takové smlouvy a předložit ho vám, vy pak posoudíte jeho vhodnost a navrhnete případné úpravy? Nebo dostaneme nějaké bližší zadání? Požadavky?“

„Uvažujete velmi správně.“

„Bohužel si nejsem jistý, zda bez jistých základních obrysů jsme schopni takový dokument kvalitně připravit. Týká se to jistých komplikací s dětmi, o kterých možná pan Vincent neví.“

„Neví?“ zvedne oči správce směrem ke kolegovi, obličej tajemníka je však naprosto kamenný.

„Neuvažujme zatím o žádných komplikacích,“ nepohne se žádný sval ve tváři Marion Anne, „Děti pana hraběte a jeho první ženy jsou přímými dědici panství Godille, děti mojí dcery s jejím prvním manželem pak panství Cavarlene. Ve smlouvě pak musí být zakotvena posloupnost a také řešení situací, kdyby si tyto přímé dědice povolal Bůh k sobě předčasně. Připravte takový dokument a pak ho můžeme upravovat dle toho, jak se domluví pan hrabě s mojí dcerou. Já jim do tohoto nijak mluvit nebudu.“

„Stane se, paní hraběnko,“ slibuje tajemník.

„Výborně, pane Maurici. Pak můžeme přejít k zajištění obřadu a oslavy, která se uskuteční v Anjou. Zde se uvolil vzít náklady na sebe pan hrabě, tedy bude na vás, pane Maurici, vše toto zařídit a také zaplatit. Moje dcera se v tomto přizpůsobí požadavkům pana hraběte, jak se ráčila vyjádřit, i před zde přítomným panem de Rigault. Je v zájmu obou snoubenců, aby se zbytečně neutrácelo, aby náklady byly přiměřené a byl pouze zajištěný důstojný průběh obřadu i skromné oslavy,“ vysvětluje paní de Besiere a podkoní velmi rád přikyvuje.

„Počítám s tím, paní hraběnko,“ souhlasí Tissot, „V nejbližší době odjede můj bratr do Anjou, aby spolu se zdejším správcem vše náležitě připravil. Byl již domluvený termín?“

„Nebyl a bude především záležet na vás. Vy musíte říci, kdy jste schopni mít vše připravené. Přitom ale pamatovat na přání všech, kterým je uskutečnit obřad co nejdříve.“

„Rozumím, paní hraběnko.“

„Pane správce,“ otočí svůj pohled Marion Anne na mužíka, kterému přeběhne mráz po zádech, „Vy zajistíte vyhotovení vhodného oblečení pro tuto příležitost a postaráte se o zajištění naší přepravy do Anjou. Později vás bude čekat ještě jedna milá povinnost, totiž připravit větší oslavu ve zdejším paláci, pravděpodobně až po návratu královského dvora. Tyto náklady, jak předpokládám, uhradí můj syn, možná bude využita část věna, o které bude jednat pan de Rigault s mým synem. Toto ustanovení doplníme do smlouvy později, podle toho, co nám sdělí zde přítomný pan de Rigault.“

„Velmi velkorysý,“ zabrumlá Burdain, za což je zpražen pohledem šlechtičny.

„Souhlasím,“ řekne rychle tajemník, zatím je vše pro jeho pána velmi příznivé.

„Nuže, pánové, kdy navrhujete obřad uskutečnit?“ zabodne paní de Besiere pohled do obou stojících úředníků.

„Pokud zvažujeme nutnost výměny názorů mezi námi a panem de Rigault, který musí jednat s panem markýzem i panem hrabětem, kteří jsou a asi budou u královského dvora, toho času v Compiègne, uvažují o termínu do jednoho měsíce,“ říká Tissot.

„Rozumný čas, co říkáte, pane de Rigault?“ obrátí se Marion Anne na dosud mlčícího vyjednávače ženicha.

„Souhlasím, paní hraběnko,“ řekne rychle Quido, „Bude asi nejvíce záležet na té smlouvě, si teda myslím.“

„Myslíte si správně, pane,“ usměje se shovívavě šlechtična, „Vy, předpokládám, brzy odjedete s panem hrabětem ke dvoru. Tam byste si měl promluvit s mým synem a poté se vrátit. Zde by už na vás měl čekat předběžný návrh smlouvy, snad i s připomínkami mé dcery, který by měl být následně prostudován mým synem a panem hrabětem a vy byste nám měl opět přivést výsledky jejich dohody, z nich by vycházely vhodné úpravy.“

„Budu se snažit nic zbytečně nezdržovat,“ slibuje Dujardin.

„Věřím vám, pane. Čeká vás pár cest, ale pro vás nepředstavují velkou zátěž. Nuže, pánové,“ podívá se přísně paní de Besiere na oba úředníky, „pochopili jste vše, či snad máte nějakou nejasnost?“

„Vše je zcela jasné, paní hraběnko,“ ukloní se prkenně Tissot, nicméně je s dosavadním jednáním navýsost spokojený, méně už jeho protějšek, který tuší velké náklady pro pana markýze. Zvláště když ví, jak má rád svou sestru, jakou má slabost pro pana hraběte a oběma bude jistě ochoten vyjít ve všem vstříc.

„Pak můžete odejít a pustit se do práce,“ propouští blahosklonně šlechtična oba úředníky.

„Možná bych mohl pány doprovodit,“ navrhně Dujardin, „Vyřídil bych také tu vaši žádost, paní hraběnko,“ dodá a významně se na stárnoucí ženu podívá.

„Asi máte pravdu, pane, ačkoli se vaší společnosti vzdávám jen velmi nerada,“ usmívá se na svého mladého společníka Marion Anne.

Všichni tři muži vyjdou na chodbu společně, tam Quido požádá místního správce, aby mu sehnal pana de Mortimer a umožnil mu s ním hovořit o samotě. Což ten bez reptání přislíbí učinit.

„Vypadá to zatím dobře,“ konstatuje polohlasně Tissot.

„Vypadá, jde to snad až moc dobře. Až se bojím, aby v tom něco nebylo. Musíš dát pozor na tu smlouvu, aby tam nebylo nějaký ustanovení, nevhodný pro pana hraběte nebo jeho děti. Pan hrabě bude mít radost, že nebude muset moc utrácet,“ ušklibne se podkoní.

„Určitě bude. Postarám se, aby Etienne odjel co nejdříve,“ souhlasí s názory přítele tajemník, ještě chvilku spolu nezávazně klábosí, pak se vrátí Burdain a odvádí hosta do jiného ze salónek. V něm již čeká trochu udivený pan de Mortimer.

„Pane, musím s vámi projednat jednu důležitou věc,“ řekne Dujardin po poněkud strnulých pozdravech.

„Důležitou věc?“ zvedne obočí Mare.

„Přesně tak. Právě jsem byl požádán paní hraběnkou, abych vám zajistil místo v kumpanii u barona de La Solignac. Ta je, jak víte, součástí anjounského pluku.“

„Místo u Juliana?“ nedokáže skrýt rekrut údiv i radost.

„Přesně tak, pane. Domluvím vše s panem hrabětem de Godille, velitelem pluku. Jistě nebude mít zájem nevyhovět přání své nastávající tchýně. Odjíždíme do dvou dnů, asi tušíte, co je třeba si zajistit za výstroj a ústroj, peníze asi problém nebudou.“

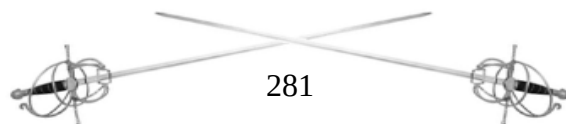
„Peníze asi ne ...,“ zachmuří se teď poněkud pan de Mortimer, „Doufám, pane, že na moje počínání tady v paláci nekoukáte nijak moc špatně,“ vypraví ze sebe.

„Nic mi to toho není, pane,“ odpoví se svým typickým chladem podkoní, „Já mám jen zajistit vaše přijetí do anjounského pluku a to také udělám. Můžu vám i něco doporučit, co se týká té výstroje a výbroje, pokud chcete.“

„Můžete,“ kývne Mare, cítí se před mladíkem zahanbeně, o jeho službě vyjednával jeho milenka, která si ho jednoznačně vydržuje a vykonavatel jejího přání o tom bezpochyby ví.

„Prosím, pane,“ nezmění svůj odtažitý přístup Quido, potom přidá pár rad, jak se co nejlépe vybavit, „Pošlu vám vzkaz, kdy přesně budeme odjíždět.“

Více si toho již pánové neřeknou, oba jsou si v něčem podobní, zbytečně nemluví, velmi dobře ovládají zbraně, čehož si jsou vědomí, nebrání se uspokojovat svých tělesných potřeby, byť tím třeba páchají hřích. K sobě však mají jednoznačně respekt, ale necítí zatím žádný důvod se přátelit.

RADOSTI I STAROSTI NA ZÁMKU GODILLE

Trojice jezdců na koních se blíží k zámku Godille, na krajinu si již sedá tma, ač je obloha polojasná. V jejich unavených tvářích se objevuje radost, když spatří obrysy cíle cesty. Podvědomě pobídnou svá podobně znavená zvířata, ta vydají své poslední zbytky sil, i ona cítí brzký odpočinek, napojení a dostatek žrádla.

Jako první vjíždí na padací most Etienne Tissot, za ním se v sedle vzpřímeně nese bývalý gardista Claude Belleval, malý průvod uzavírá hoch Abel, původně určený k ochraně rodinné pekárny Tissotů, nyní povoláný k doprovodu bratra jejího majitele. Za což je nesmírně rád a váží si nového poslání, zvláště když má za něj slíbenou nezanedbatelnou odměnu. Jeho využitím Maurice vyřešil ochranu svého bratra i otázku sluhy pro něj, zároveň zachoval ochranu své pekárny druhým gardistou Antoine Soleillem.

Jejich příjezd nevzbudí pražádnou odezvu, až po sdělení Etiena, kým je, a po jeho žádosti o ohlášení u místního správce, začnou sloužící konat. Bývalý gardista a mladý napůl ochránce a napůl sluha jsou odvedeni stranou, naopak pro bratra sekretáře pana hraběte si doběhne osobně osmnáctiletý Romain Delarigne, písař a pravá ruka zdejšího správce.

„Vítej, Etiene,“ hlaholí místní mladík, „moc rád tě zase vidím. Slyšel jsem, co se tobě a Victorovi stalo. Ale jak se zdá, ty už seš úplně v pořádku.“

„Já díkybohu ano, a snad i Victor se dává do pořádku,“ tváří se daleko více ustaraně host.

„A co Victor, však víš, vo čem mluvím. Může vůbec ještě ...“, nedokončí větu Delarigne.

„Sehnali jsme mu kurvu, zkusil to s ní a nějak mu to vyšlo. Tak se snad trochu uklidnil, když zjistil, že může šukat i s jednou koulí,“ hovoří bez zábran Tissot, byť polohlasně, „Jinak si myslím, že ti úsměv zmizí, až zjistíš, proč jsem přijel.“

„Zmizí úsměv?“ říká písař a tvář mu ztvdne, „Co se stalo? Nějakěj jinej průser?“

„Tak průser ... je Leander přítomnej? Nebudu to přece vykládat dvakrát.“

„Jo, je u sebe, jedná tam se svým tchánem. To je dost zajímavěj chlapík ...“

„To já přece vím.“

„No jistě, dyť s ním taky jednáš. Budeme čekat, až to jednání ukončí nebo tam půjdeme rovnou?“ dívá se zpytavě Romain.

„Konec konců, proč tam nejít, beztak se to toho jeho tchána taky nějak dotkne. Netvař se tak ustaraně, nejde vo žádnou hrůzu, spíš navopak, ale budou s tím velký starosti,“ vykročí Tissot vpřed, čímž dává jasně najevo, že už z něj jeho přítel více informací nevydoluje.

Oba vstoupí do pracovny, kde právě velmi živě diskutuje správce zdejšího zámku, čtyřicetiletý Leander Brizeux, se svým pětáctiřetiletým tchánem Athanasem Merletem. Jelikož jim zatím nebylo sděleno, kdo na zámek dorazil, vykazuje nyní výraz jejich tváří velké překvapení. Zvláště u mladšího z obou mužů, kterého v dopisech Maurice informoval o zdravotním stavu obou svých bratrů, konec konců mu vše potvrdil i Quido, když se zde objevil s panem hrabětem.

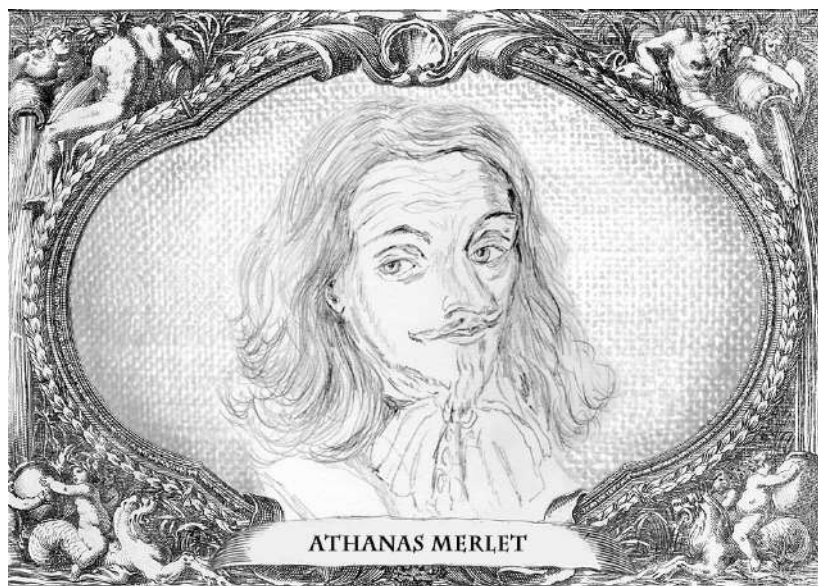
„Pane Etienne, jaké to milé překvapení,“ vzpomíná se první angerský obchodník, oči se mu rozzáří, neboť tuší další příležitost na vydělání peněz.

„Také vás rád vidím, pánové,“ odpovídá pařížský mladík odměřeně.

„Co tvoje zranění? A jak je na tom Victor? Co vaše matka a děti Maurice?“ vzpomíná postupně Brizeux na všechny trable rodiny hosta.

„Tak po pořádku,“ pokusí se o mírný úsměv Tissot, „Děti mého bratra při mém odjezdu vypadaly zdravě. Což se bohužel nedá říct o naší matce, ta dost strádá. Victor snad bude v pořádku, už se zotavuje.

No a já,“ sáhne si podvědomě na čelo, kde je stále ještě ne zcela srostlá rána, jen slepý by následek střelného poranění neviděl, „no a já už jsem v pořádku. Což dokazuje rychlost, s jakou jsme sem přijeli. Teda já a dva moji strážci,“ dodá na vysvětlenou.

„Díkybohu, snad dobré zprávy,“ říká správce mírně nervózně, pak se raději rozhodne opustit tohle téma, možná pro hosta nepříjemné, „Přijel si s námi probrat další dodávky do Paříže?“

„To možná taky, respektive určitě, mám instrukce jak od Maurice, tak od Coiffiera, vlastně i od pana Juana, kterého jsem taky před

odjezdem navštívil. Ale to není to hlavní, proč jsem tady.“

„Není?“ znejistí Brizeux.

„Pánové, co kdybysme se posadili?“ navrhně host.

„No samozřejmě,“ zastydí se hostitel, „My všichni tři, nebo chceš mluvit jen se mnou?“

„My všichni čtyři,“ podívá se Tissot na písaře, kterému se rozzáří oči, „Vlastně se to bude týkat nás všech, to, co vám chci říct.“

„Jste poněkud tajemný, pane Eitiene,“ pokusí se o žert Merlet, ale žádné velké reakce se nedočká.

Následuje rychlý přísun židlí a zanedlouho všichni čtyři muži sedí okolo stolu a mají k dispozici i pohárek vína, který jim připravil Romain. Oči třech místních se upírají na hosta.

„Jde vlastně o dobrou zprávu,“ usmívá se pařížský mládenec nad napětím ve tvářích svých společníků, „akorát nám všem přidělá dost práce. Teda především vám, pánové.“

„Tak nás už nenapínejte, pane Etienne,“ povzbudí hosta pohledem Merlet k pokračování.

„Tak jo, řeknu to rovnou. Pan hrabě se bude znova ženit.“

Vyřčené sdělení způsobí nejprve zkoprnělé výrazy, poté smršť otázek, kladených jednu přes druhou, na žádnou však nepřichází odpověď.

„Tak hrome, Etienne, proč pořád mlčíš?“ láteří správce.

„Protože nevím, komu mám odpovídat dřív,“ kontruje Tissot, „Tak se mi to líbí,“ zhodnotí ztišení společníků u stolu, „Pan hrabě si bude brát za ženu markýzu de Cavarlene, sestru pana markýze de Almare, sestřenku knížete de Condé!“ sděluje s hrdostí.

„Hrome, to je vynikající zpráva!“ nadskakuje na své sesli angerský obchodník.

„Moc dobrá zpráva,“ přitakává mu jeho zeť, „Pak vlastně bude pan markýz švagrem pana hraběte, dojde tak k provázání panství Godille a Almare ...“

„Což neskutečně zvedne význam tohoto zámku v provincii,“ sní již tchán.

„A taky těch, co na těch panství vládnou,“ usmívá se chápavě Tissot, „Teda myslím skutečně vládnou, teda jejich správců. Panstvo tady téměř vůbec není, tak kdo je tady nejdůležitější?“

„Kdyby to tak slyšel pan hrabě,“ málem se ohlédne přes rameno Brizeux.

„Dyť mluvím pravdu. Když k vám třem přidám ještě pana Achila, správce z panství Almare, jste to vy, kdo tady má rozhodující slovo. Což bude jistě výhodný i pro naše obchody, myslím tím jak společnosti z Paříže, tak mého bratra a mladého Coiffiera, vlastně i moje, protože jsme i s Victorem čtyři společníci. Což ale víš, Leandere, ne?“ podívá se tázavě host.

„Tak něco vím, jen nevím, jak je všechno vážný ...“, znejistí správce, „Navíc třeba takový Romain ...“

„Tak za prvé,“ hovoří velmi sebevědomě Tissot, což velmi imponuje Merletovi, „jedna zkušenost s bitvou mně i Victorovi stačila, budeme se teď oba věnovat obchodu. Co jsem se vrátil do Paříže, trávím každý den hodiny v domě pana de Saint-Grevy,“ zvyšuje svou cenu, „kde s Coiffierem neustále všechno probíráme. Až se Victor vzpomene, tak se k nám přidá. Co se týče pana Athanase, jeho vliv na tebe, Leandere, je nezanedbatelný a dle mého přínosný,“ pokračuje a vyslouží si uznalý pohled právě jmenovaného, „A co se týče Romaina, dyť je při své nesmírné ctižádosti,“ říká a písař poněkud posmutní, „určitě tvojí pravou rukou, jak nezapomíná vždy připomínat. Ale je chytřej a byla by škoda ho nevyužít. Zvláště když se nám všechno tak dobře rozjíždí a je tolik práce,“ dokončí svůj proslov a tvář Delarigneho se rozjasní. Přesně o tohle usiluje.

„Naprosto s vámi souhlasím, pane Etienne,“ kýváangerský obchodník, „Vše jste řekl naprosto výstižně. Snažím se ulehčit svému zeti, který má velké množství práce. Co se týká tady pana písaře,“ podívá se na nejmladšího z přítomných, „i s ním máte úplnou pravdu. Je velmi ctižádostivý a také dostatečně sebevědomý, sám mi nabídl své služby. Ale mně se takové jednání líbí, určitě má budoucnost a my budeme schopné lidi potřebovat. Jsem hrozně potěšený tím, co říkáte, o vašem spojení se synem pana de Saint-Grevy. I já vidím moc dobrou budoucnost,“ dokončí svou řeč, a zatímco obličej Romaina září, správce se spíše škmoří.

„Moje řeč, pane,“ přikyvuje pařížský mladík, „Netřeba se držet u zdi. Musím se přiznat, jsem dost nakažený tím, co chystá Coiffier. Jeho plány jsou obrovské, a jestli je aspoň trochu po otci, tak je schopný je naplnit. Moc rád bych byl u toho, to přiznávám,“ projevuje nefalšované nadšení.

„Asi jste dokázali i na obléhání města vydělat, ne? Nějaké zásoby šly i od nás,“ pohlédne zkoumavě Athanas.

„Tak já na tom zásluhu nemám,“ zasměje se Tissot, „Já se snažil neumřít, když mě zasáhla ta střela. Vlastně jsem už byl skoro mrtvej, kdyby mě pan de Rigault včas nenašel, hodili by mě do Seiny, možná předtím dorazili, kdybych měl štěstí. Ale můj bratr Maurice a Coiffier, to je jiná. Vydělali skutečně dost. Ani si nedovedete představit, jak šly ceny nahoru. Díkybohu jsme přestáli přepadení pekárny i skladu, zásoby uhájili a dobře prodali.“

„Skvělé zprávy, pane Etienne,“ září Merlet, „Čím dneska začneme?“ neztrácí čas.

„Pokud je na mně, tak bych začal večerí,“ rozesměje se host a následně i ostatní, „Ne, žertuji, ještě chvíli vydržím, pak mi snad dáte něco k jídlu. Mám dost jíst, abych se hojil, říkal doktor,“ má očividně skvělou náladu, „Nejdřív musíme vyřešit tu svatbu. Má se konat nejspíše do měsíce, bude se konat tady na zámku.“

„Tady na zámku?“ zbledne Brizeux, naopak jeho tchán už nemůže mít radostnější výraz.

„Tady na zámku, do měsíce,“ zopakuje posel, „Niméně pak počítají s tím, že uspořádají oslavu v paláci Almare, ale až později, až se vrátí královský dvůr, který je teď v Compiègne. Nějak se mu mezi nás rebely do Paříže nechce,“ směje se.

„Dvě oslavy?“ děsí se správce.

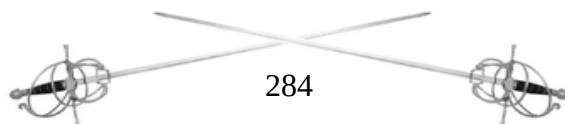
„Tady určitě menší, tu bude platit pan hrabě. V Paříži určitě větší, chtějí pozvat určitě i královnu, možná i krále, když byl nedávno na návštěvě u anjounského pluku. Představte si, že můj zachránce, pan de Rigault, víc než hodinu provázel krále, všechno mu vysvětloval. Udělali tam pro něj nějakou hranou bitvu. A to není všechno, potom pozval král pana de Rigault do svého kočáru a ten ho doprovodil až do zámku,“ dělá svému příteli dobrou reklamu.

„Další skvělá zpráva,“ je jak na trní Merlet, „Jak se zdá, hvězda pana hraběte stále stoupá, teď si bere dvorní dámu královny a sestřenku knížete de Condé. A můj zeť je jeho správcem,“ dodá s patřičnou hrdostí.

„Jehož jméno má v Paříži moc dobrý zvuk,“ rozhodne se Tissot pochválit svého dalšího přítele.

„To mě velmi těší, pane Etienne,“ říká tchán zmíněné osoby.

„Pan hrabě někoho pochválil?“ dívá se nedůvěřivě správce.

„Nejen pan hrabě. Podle Qu... podle pana de Rigault tě chválila paní hraběnka de Besiere. Taký se jí hodně líbil zámek, když tady před nedávnem byla. Ale souhlasím, vedete to tady dobře. Jistě nezklamete ani při té svatbě.“

„Ta svatba ...“

„Můžeš se uklidnit, Leandere. Jak se zdá, všichni jsou stejného názoru, není třeba zbytečně utrácet, jde jim jen o malou oslavu,“ povídá Tissot, pak se zatváří potměšile, „Možná k tomu ale mají i jiné důvody,“ upozorní.

„Jiný důvod?“

„Přesně tak. Ale pozor, pánové, to, co vám řeknu, neopustí tuhle místnost. Myslím tím, že si to tajemství necháte pro sebe. Podle všeho je paní markýza v požehnaném stavu,“ přidá Pařížan vysvětlení.

„Hrome, ten pan hrabě je ale kanec,“ ujede písaři, za což sklídí ošklivý pohled svého šéfa, „No co, jen říkám pravdu,“ hájí se, „Vždyť každý rok vyrobí aspoň jedno dítě, rok co rok. A to možná o dalších nevíme, co udělal někde na těch taženích.“

„Nech si svoje nezapné poznámky, Romaine,“ mračí se Brizeux.

„V každém případě mají zájem udělat tady v Anjou menší slavnost, co nejdříve. Pak si slávu užijí v Paříži, což by měl zaplatit pan markýz de Almare. S ním teď bude jednat pan de Rigault o věnu, ten totiž zastupuje pana hraběte. A můj bratr Maurice připravuje manželskou smlouvu. Proto tahle cesta zbyla na mně. Ale pevně věřím ve vaše schopnosti,“ říká Tissot.

„Co peníze?“ vznesl správný dotaz správce.

„Pokud bude potřeba, tak můj bratr Maurice potřebnou částku pošle. Ale máme tady šetřit, takové jsou díkybohu pokyny všech zúčastněných.“

„Jak dlouho tady zůstaneš? Kdy se vrátíš?“ ptá se Leander.

„Já? Uvidíme, nespěchám,“ protáhne Pařížan, „Až bude všechno projednaný, s čím jsem sem přijel. Za Coiffierem by měl teď docházet Victor, teda docházet, spíše bude využívat nosítek. Coiffier ho taky zasvětil do našich věcí a bude mu dávat cenné rady. Tím bude mít postaráno o zábavu, na tý pojízdní židli jí moc nemá, a můj mladší bratr se dozví hodně důležitých věcí.“

„Etienne, co vlastně po nás budeš chtít?“ tváří se hodně vážně správce.

„Nemusíš se bát, všechno vám vysvětlím, jak jsem říkal, máme dost času. Očekávám i vážná jednání s vámi, pane Athanasi. Ale to snad nemusí být tenhle večer. Nejprve se postaráme o přípravu na svatbu, aby bylo panstvo spokojené a pak se budeme věnovat vydělávání peněz,“ je celkem v klidu Tissot.

„Jsem stejného názoru,“ podpoří ho Merlet, „Je potřeba uspokojit panstvo a potom se věnovat i našim záležitostem. Jak je vidět, pane Etienne, jste stejného ražení jako váš pan bratr a pan Coiffier. Určitě si budeme dobře rozumět.“

„O tom nepochybuji, pane Athanasi. Spojuje nás jedna společná touha, vydělat tolik peněz, abysme zabezpečili svoje rodiny, nejlépe na více generací.“

„Díkybohu, že vás ta střela nezabila.“

„Také děkuji Bohu. Možná to byl ale nakonec on, kdo na mou hlavu poslal tu kulku. Možná jsem ji potřeboval, abych si uvědomil, kde je moje místo a jaký je moje poslání. Byl jsem dost blízko smrti a asi to mě přinutilo přemýšlet. Asi jsem tu ránu do hlavy potřeboval,“ mluví Pařížan o poznání vážnějším hlasem.

„Každý dělá chyby,“ poznamená angerský obchodník.

„Bohužel moje chyba mě stála málem život, ale zabil jsem málem taky bratra,“ syče si popel na hlavu Tissot, „Nakonec přišel jen o jednu kouli, ale mám na tom vinu. Chtěl jsem dobrodružství, líbilo se mi, jak žije pan de Rigault. Přitom mě on varoval, mimochodem i tady, možná si na to vzpomínáte, ty Leandere i Romaine. Hrál jsem si na vojáka a málem zabil sebe i bratra.“

„Díkybohu jste oba přežili a můžete se dál věnovat obchodům,“ hovoří shovívavě Merlet, „Možná máte pravdu a šlo o boží znamení.“

„Tak se mi o tom lépe přemýšlí,“ usměje se bolestně Pařížan, „No nic, tohle jsou moje noční můry. Slíbil jsem Mauricovi, že už nebudu dělat vylomeniny a budu mu pomáhat. Což hodlám naplnit, i během téhle mé návštěvy tady. Hned zítra se pustíme do práce, dneska si můžeme tak trochu nezávazně popovídat a taky, jsem dost unavený, po té cestě.“

„Už brzo se bude podávat večeře,“ podívá se na hodiny Brizeux, „Do té doby nám můžeš všechno říci, Romain ti dolije víno a ty nám řekni všechno, včetně podrobností. Nakouls si mnoho věcí, svatbu, návštěvu krále u anjounského pluku, jednání s matkou paní markýzi, jednání s Mauricem a Coiffierem. Není toho málo, o čem bys nám mohl povědět víc.“

„Tak jo,“ přikývne Etienne, osobní vyznání mu dost ubralo z původní dobré nálady, stále si zranění a zmrzačení bratra vyčítá. Následně začne vyprávět, je přerušován pouze občasnými dotazy. Sděluje, co se sám dozvěděl a naznačuje, v čem spočívají dohody ohledně svatby. Zmíní se i o návštěvě krále u anjounského pluku. Čas přitom plyne a vlastně spolu s tím, jak skončí, se objeví Theophile a oznamuje, že večeře je připravena, včetně pro hosta z Paříže, jak mu paní píšák nařídil.

„Zbytek nám dopovíš po večeři, nebo zítra, pokud jsi příliš unavený,“ povstane Brizeux a ukončí jejich sedánek. Ostatní ho následují a krácejí do jídelny, kde se bude podávat pokrm a kde se již scházejí její obvyklí účastníci.

„Leandere, řekneš jim o té svatbě ty nebo to mám udělat já?“ zeptá se Tissot cestou.

„Řeknu jim to klidně já, ale počítej pak s mnoha otázkami. Nebo o tom zatím mluvit nemusíme,“ pokrčí rameny Brizeux.

„Jednou jim to stejně budeme muset říci, ne? Tak ať to máme za sebou. Bohužel máš asi pravdu, ale budu stručnější, než směřem k vám,“ dá Etienne souhlas s oznámením sňatku zdejšího lenního pána.

Stolování probíhá jako každý den, jde již o tradiční a zaběhnutý rituál. Dnes je pouze o dva strážníky více, pařížského mladíka a protřelého angerského obchodníka, o jejich významu zde ale nikdo nepochybuje. Jinak je přítomná manželka správce Agnes-Cristina, vychovatelka hraběcích dětí paní de La Chauvet, velitel gardy kapitán de Barellia, lékař Athanas Chapon, architekt Arnaut Peligot, malíř Augustin Caillé a sochař Adrien Roybett. Na svá místa pochopitelně usednou i místní správce a jeho mírně přídrzlý píšák.

Modlitbu pronese rovněž tradičně paní de La Chauvet, poté si však bere netradičně slovo Brizeux. Tváří se velmi vážně, proto se k němu i ostatní dívají s podobným výrazem ve tváři. Příjezd mladíka z Paříže má jistě svůj důvod a ten nemusí být radostný.

„Vážení přítomní,“ snaží se o důstojný hlas Leander, „dnes jsem dostal od zde přítomného pana Etiena, bratra sekretáře pana hraběte, velmi závažnou zprávu. Pan Etienne mi oznámil, že pan hrabě se rozhodl znovu oženit.“

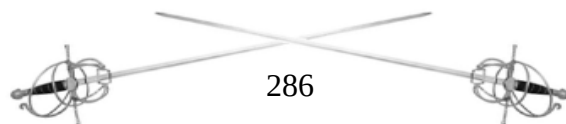
Nikdo nic neříká, i když se řečník odmlčí, ale zase se ani příliš nediví. Zdejší lenní pán je ještě mladý, potřebuje po svém boku ženu a možná chce i přidat další potomky k těm, kteří zde dělají stále větší rozruch, jak dorůstají a pohyb jim přestává činit problémy.

„Mám také dvě další radostné zprávy,“ pokračuje správce, „Tou první je jméno nevěsty. Jde o paní markýzu de Cavarlene. Ano, o sestru pana markýze de Almare, jehož zámek je nedaleko a jehož paství sousedí s tím, na kterém se právě nacházíme. Asi je vhodné připomenout, že paní markýza je dvorní dámou královny a také sestřenkou pana knížete de Condé, slavného vítěze mnoha bitev,“ říká a u stolu začíná šum, „Druhou dobrou zprávou je, že se rozhodli, že svatební obřad a oslavu uskuteční zde na zámku, přibližně do jednoho měsíce.“

Tak tohle sdělení má již grády a každému začíná docházet, jak se asi změní život zde pro nejbližší týden, o době slávy ani nemluvě. Ovšem každý má své vlastní zájmy a snaží se je během chvilky vyhodnotit.

„Nyní víte, proč náš milý host přijel a můžeme se dát do jídla. Pokud budete mít nějaké otázky, jistě vám je pan Etienne rád zodpoví,“ dokončí svůj proslov Leander a spatří kyselý výraz ve tváři Tissota.

„Pan markýz de Almare je dost bohatý, jak jsem někde slyšel,“ nevydrží již Peligot a začne s dotazy.

„Ano, jeho rodina je dost bohatá,“ přikývne Pařížan.

„Možná dá své sestře a panu hraběti nějaké věno, ne?“ pokračuje v dotazech architekt.

„To je možné, pane Arnaute,“ usmívá se Tissot, „Ale možná dost z něj spolkne velká oslava, kterou chtějí uskutečnit později v Paříži. Počítají s účastí královny a možná také krále, kterého vychovatelem pan markýz je,“ dodá a stavbyvedoucí posmutní.

Nyní ho ale nahradí další, přichází očekávaná smršť otázek, na kterou se snaží Etienne odpovídat stručně, nicméně trpělivě. Postupně tak prozradí obrysy dohody o svatbě a neopomene ani na velký úspěch svého zachránce, když vypráví o návštěvě Jeho Výsosti u anjounského pluku. Mnozí zapomínají i jíst, jak bedlivě poslouchají slova hosta.

„Máte už nějak promyšlené, jak budou probíhat oslavy tady?“ ptá se Caillé.

„Nikoli, pane Augustine,“ zavrtí hlavou Tissot, „Ale jak se vyjádřil můj bratr, neočekávají se podobné divočiny, jaké se odehrávaly při svatbě pana Leandera,“ dodá a oba umělci ztratí trochu lesku ve svých očích.

„Je třeba si uvědomit, kdo bude vstupovat do svátosti manželské,“ lehce zrudne Brizeux, bere poslední poznámku jako upozornění na svou rozmařilost, „Jde o dva velmi významné představitele velmi významných rodů. Proto musí být zachována především důstojnost obřadu i následných oslav. Také těžko mohou být přítomny osoby neurozené na takové oslavě. Ta má být skromná, vzhledem ke slávě, kterou později chystají v Paříži,“ dodá další významnou informaci.

„Možná bude skromnější, ale musí být důstojná a hodná svého významu,“ bere si slovo Roybett, „Proto by měl být připravený vhodný program, nemyslíte?“

„To nepochybně ano, pane,“ souhlasí správce, „Ovšem také nepochybně nemohou po zámku nebo v jeho okolí pobíhat téměř nazí mladíci a dívky,“ zvedá varovný prst, aby snad někdo nepřemýšlel o podobně vyzývavém představení, jaké se k jeho malé radosti událo na jeho svatbě, a dozvuky kterého měl dlouhou dobu na talíři od asketického Otce Leona, místního faráře a člena jezuitského řádu.

„Na to ani nebude vhodná roční doba,“ bere sdělení vážně sochař, „Ale i tak bychom mohli vytvořit nějakou alegorii, tady na zámku, která by byla důstojná významu této svatby.“

„Určitě všichni rádi pomůžeme,“ objeví se ohýnky v očích architekta, „Budeme určitě o všem přemýšlet, když dovolíte.“

„Přemýšlet můžete, ale tentokrát se nenechám ničím překvapit,“ říká důrazně Brizeux.

„Taky nejste ženich,“ opáčí Caillé, který rovněž vidí příležitost, jak udělat na panstvo dojem, váží si zdejšího teplého místečka, povzbudila ho i nedávné návštěva hraběnky de Besiere, která všechny pochválila, architekta, sochaře i jeho.

„Možná mě něco napadá,“ objeví se zvláštní výraz ve tváři Roybetta, „Možná něco na způsob starověkých oslav, například řeckých božstev, kdy by mohl být pan hrabě nějakým bohem a nová paní hraběnka bohyní,“ rozvíjí svoji doposud mlhavou představu, „Netvařte se tak divně, pane správce. Antika je přece důstojnost sama.“

„Pokud si mohu dovolit říci svůj názor,“ snaží se o co nejjemnější odstín hlasu Merlet, „Mně se takový nápad líbí. Určitě nelze celou oslavu jen tak odbýt, v tom se zde přítomnými pány souhlasím. Pokud by dokázali dát obřadu nějakou myšlenku, vystavit ho jako příběh, jehož zakončením by byl vstup obou svatebčanů na nebesa, například,“ přidává i svůj návrh.

„Můj ty bože,“ hlesne jen jeho zeť, již vidí průšvih na obzoru.

„Ale to vůbec nezní špatně,“ chytne se hned Peligot, „Všechno směřovat do té zmíněné antiky, do ducha starověkého Řecka či starověkého Říma. Do nádechu tamních legend. Obléknout sloužící do různých tóg, vyzdobit v tom duchu zámek. Zakomponovat do toho i různé části zámku, například tu naši podzemní chodbu. No, no, pane správce, takové pohledy si prosím vyprošuji. Jen si vzpomeňte, jak pochvalně se o ní vyjadřovala právě matka nevěsty. Jinak žena s velkým rozhledem a citem pro umění.“

„Vážení, když dovolíte,“ ozve se teď Tissot a ostatní zmlknou, berou ho tak nějak jako vyslance pana hraběte, který má dohlížet nad přípravami, „Nejsem tak vzdělaný v tomhle směru jako vy,“ pokračuje vážným hlasem, „moje znalosti jsou směřovány více k obchodu než k umění. Ale něco o té

antice také vím, od našeho domácího učitele. Vaše nápady mi taky nezní vůbec špatně. A mezi námi,“ trochu poťouchle se usměje, „ta představení na svatbě pana správce, ta považuji za velmi zdařilá.“

„Můj ty bože,“ opakuje se Brizeux, zatímco oči ostatních předchozích řečníků se rozzáří.

„Bohužel asi nepůjde využít zahrady,“ pokračuje Pařížan, „na to asi začátkem června nebude vhodná doba, i když kdo ví. Ale proměnit zámek a jeho služebnictvo do zmíněné doby by vůbec nemuselo vyznít špatně. Garda pana kapitána by mohla představovat pretoriánskou gardu římských císařů, něco jsem o ní slyšel, byla to vyhlášená jednotka. Sloužící taky vhodně upravit. Nezdá se mi ani, že by něco takového stálo moc peněz, když využijeme místní sloužící a nájemce na zdejším panství či panství pana markýze.“

„Vážení, prosím, nesmíme zapomínat na důstojnost celého obřadu,“ tváří se hodně nešťastně správce, už vidí nějaké hrozné představení, které vzbudí pohoršení, vidí nepochopení od hostů.

„Právě proto,“ říká velmi důrazně Tissot, „Co si budeme povídat, všichni se jistě chceme předvést v tom nejlepší světlo. Například já si velmi vážím, že jsem dostal za úkol dohlížet nad přípravami a mám zájem nezklamat. Což jistě i vy všichni tady. Hostů asi nebude mnoho, díky uzavřené společnosti, která se obřadu zúčastní. O to je všechno jednodušší. Pokud by se nám podařilo připravit něco, na co by pan hrabě a paní markýza nezapomněli, bylo by to výborné.“

„Nezapomněli?“ usměje se trpce Leander, který se ocitá ve značné defenzivě, „Toho lze bohužel dosáhnout dvojím způsobem, buď kolosálním úspěchem nebo i kolosálním propadákem.“

„To jistě,“ souhlasí Etienne, „Právě proto se musí všechno bezvadně připravit. Vážení, máme na to přece skoro měsíc. Určitě není nutný se na všem domluvit dneska u večere.“

„Co teda navrhuje?“ hovoří mírně vzrušeným hlasem Peligot.

„Co navrhuji?“ zamyslí se Pařížan, „Pokud si vzpomínám, vytvořili jste pro svatbu pana Leandera takový přípravný výbor. Udělejte to znovu. Domluvte se, kdo v něm bude, kdo si co vezme na starosti. Někdo z vás to může sepsat, tuším, že se tomu říká scénář, nebo tak nějak. Pak se nad tím můžeme všichni sejít, upravit, co se nám bude zdát nevhodné, nebo doplnit, co budeme považovat za nutný nebo potřebný. No a pak se do toho pustit. Jde o velmi významnou událost pro zdejší panství, proto by taky tak měla vyznít.“

„Naprosto se s tímto názorem ztotožňuji,“ hovoří klidným hlasem Merlet, ze zde přítomných nepochybně nejzkušenější, „Osobně jsem připravený pomoci, zajistit v Angers vše potřebné, nechat ušít vhodné oblečení, zajistit případné komedianty, pokud bude potřeba. Jsem připravený se i osobně do příprav zapojit. Souhlasím s tím, co říkal pan Etienne, všichni zde máme zájem, aby panstvo bylo spokojené a vidělo v nás všech schopné lidi, které bude i do budoucna potřebovat. Chápu však také obavy svého zetě, který jako správce za vše zodpovídá, nejen za vyznění celého obřadu a oslav, ale také za jejich náklady. Ale můžeme myslet na výdaje a přitom připravit působivé představení. O tom jsem přesvědčený,“ dokončí svou řeč a na chvíli všichni ztichnou.

Ticho však vydrží pouze chvíli, poté se znovu rozproudí velmi živá debata, ve které má hlavní slovo architekt, malíř a sochař, postupně se však zapojují i další. Téměř za celou dobu nepromluví jen dvě osoby, tou první je paní de La Chauvet a tou druhou manželka pana správce. Je asi zbytečné podotýkat, že se večere protáhne, respektive se změní v debatní kroužek. Ten se později již jen v pánském složení přesune do blízkého salónku a pokračuje ve vymýšlení co nejdůstojnějších oslav.

vyjednávač

Je již tma, když na nádvoří zámku v Compiègne seskakuje ze svého koně podkoní pana hraběte de Godille. Přijíždí zcela sám od nedaleko vzdáleného anjounského pluku. Právě dnes dorazili z Paříže, ostatní zůstávají ve štábu, on však má ještě posláni zde, neboť si musí promluvit s markýzem de Almare.

Cítí za povinnost nemeškat, neboť je velký zájem uskutečnit svatbu pana hraběte a paní markýzi co nejdříve.

V prostorách, které má k dispozici markýz de Almare však nalezne jen trojici mladých mužů, kterými jsou sluha Simon Dorlan, oficiální velitel gardy pana markýze Raoul de Barbou a podkoní pana markýze Baptiste de La Solignac.

„Vítej,“ zahlaholí Baptiste, vzápětí na jeho pokyn již Simon nalévá další pohár, oba zdejší mladí urozcenci si čekání na svého pána krátí usrkáváním lahodného moku.

„Pan markýz tady asi není,“ přihne se Quido a posadí se.

„Ještě tady není, ani nevíme, kdy se přesně vrátí. Asi budeš muset zatím vystačit s naší společností.“

„Proč ne, nikam nespěchám.“

„Tak co je novýho? Všechno je domluvený?“ ptá se pan de Barbou, na tázavý pohled hosta pokračuje, „Myslím tím svatbu pana hraběte a paní markýzi.“

„Ta svatba,“ povzdechne si Dujardin, „Kvůli tomu jsem tady. Musím něco domluvit s panem markýzem. Ale jinak to vypadá dobře, na všem se už dohodli, asi do měsíce by se měl konat obřad v Anjou, na zámku pana hraběte.“

„To je všechno? Víc nám neřekneš?“

„Vlastně možná jednu zprávu, tady pro Baptista. Tvůj bratr má novýho rekruta, přivezl jsem mu ho z Paříže.“

„Novýho rekruta? Proč by mě to mělo zajímat?“ nechápe pan de La Solignac.

„Protože ho dobře znáš. Je to pan de Mortimer.“

„Mare?“ nestačí se divit Baptiste, „Tak von utekl vod tý hraběnky?“ ztiší podvědomě hlas.

„Neutekl, navopak. Vona sama mě vo to požádala.“

„Cože? Tak von se jí už vomrzal? Tak to se teda divím, zdálo se mi, že je s jeho službama spokojená.“

„Asi usoudila, že se už moc nudí, aspoň něco takovýho říkala. Ale mně je to jedno, já jen, že jste se ptali, co je novýho.“

„Ach tak. No a co ty? Jak si užíváš slávy?“

„Slávy?“ zavrtí hlavou Quido.

„No myslím s tím králem, to se přece každému nepoštěstí, taková přízeň.“

„Hm, radši bych zůstal v ústraní,“ překvapí oba přátele Dujardin, když vidí jejich nevěřicné obličeje, přidá vysvětlení, „Radši bych vopravdu zůstal v ústraní. Nejsem si jistej, jestli stojím vo to, aby mě moc lidí znalo. Jistě, vážím si tý přízně, ale k čemu mi je? Přinese mi něco? Nejspíš ne.“

„To přece nikdy nevíš! Třeba budou jednou hledat nějakýho vhodnýho muže na velitele nějaký jednotky gardy, například.“

„Moje slovo má beztak pan hrabě, a já jsem s touhle službou spokojenej.“

„Nikdy nevíš ... ale je to tvoje věc,“ pokrčí rameny Baptiste.

Pokračují většinou v nezávazném klábosení, Dorlan jim dolévá víno, všichni ho však konzumují s rozumem, střeží se opičky, neboť neví, zda je ještě pan markýz něčím nepověří a Quido s ním chce projednat několik závažných otázek. Čas jim však takto ve třech lépe utíká, vyprávějí si různé historky, většinou lechtivé, které nejsou nijak konkrétní a nijak je nekompromitují.

Konečně kolem jedenácté hodiny večerní se objeví ten, na kterého všichni čekají. Pan de Almare se vrací od královské rodiny, přes nezvratnou únavu se však mile usmívá, jak je již u něho zvykem. Simon donese víno a něco na zub, pak jsou všichni další vyhnáni a Quido s Pierrem zůstanou o samotě, aby mohli nerušeně hovořit.

„Nuže, copak vás sem přivádí?“ započne dialog hostitel, „Pravděpodobně uhádnou. Chcete se mnou mluvit o svatbě pana hraběte a mé sestry, je tomu tak?“

„Hádáte správně, Milosti,“ přikývne podkoní, „Ani nevím jak jsem se k tomu dostal, ale udělali ze mě vyjednávače za pana hraběte. Teda vím, jak jsem se k tomu dostal, navrhla to vaše ctěná paní matka. Bohužel teď musím jednat i s vámi, což teda nevím, jak zvládnou.“

„Nevíte? Copak snad koušu?“ rozesměje se markýz.

„To jistě ne, Milosti. Ale jste diplomat, muž zvyklý na různá jednání, já jen obyčejný voják. Nevím ani, jak mám začít,“ tváří se rozpačitě Dujardin.

„Snad vám mohu pomoci,“ dává najevo markýz své pochopení, „Začněte třeba tím, že mi podrobně vylíčíte, na čem jste se už domluvili. Moji sestru asi zastupuje naše matka, je tak?“

„Přesně tak, Milosti,“ povzdechne si Quido, „Ale je moc milá,“ řekne rychle, aby si snad jeho protějšek špatně jeho předchozí vydechnutí nevyložil. Poté spustí a vcelku věrně a stručně popíše, na čem již existují dohody, kde se má obřad konat, o obou slavnostech, připravované smlouvě. Jak má tady zjistit, co je potřeba, poté odjet do Paříže a vrátit se zpět s předběžným návrhem smlouvy. Občas ztrácí svůj typický lhotejný výraz a tváří se jak boží umučení.

„Tak copak vám dělá starosti?“ usmívá se dál pan de Almare, „Vždyť téměř na všem už je dohoda.“

„Téměř na všem, Milosti. Ale teď například vůbec nevím, jak mám s vámi jednat o tom věnu. Jestli se Vaše Milost tedy nějaké vůbec uráčí poskytnout.“

„Pane de Rigault,“ tváří se velmi přátelsky Pierre, „vždyť vy sám dobře víte, jak mám rád svoji sestru a také pana hraběte. Jak moc jim jejich štěstí přeji. Snad jim jejich cit vydrží co nejdéle i po svatbě. Někaké prostředky určitě dáme s mým správcem dohromady, nemusíte mít obavy.“

„Jste velmi velkomyslný.“

„Až tak ne, pane,“ zavrtí hlavou markýz, „Kdybych si peníze vydělal v potu tváře, tak byste snad mohl mít pravdu. Ale tak tomu není. Vydělává mi je můj správce v Anjou výnosy z panství a různými obchody, o nichž pranic nevím. To samé činí můj správce v Paříži, dokonce ve spolupráci s vaším přítelem, panem Mauricem a dalšími jeho společníky. Já peníze jen utrácím, o jejich přísunu se mi starají jiní. Proto lze jen těžko hovořit o nějaké velkodušnosti.“

„Mohl byste je přece využít pro sebe.“

„Copak nemám dost? Mám všechno, co potřebuji. Což se vám možná může zdát trochu nespravedlivé, vy jistě mnoho peněz nemáte.“

„Ach, Milosti, díky vám mám velmi mnoho. Svoje nové jméno, svoje postavení, moc krásný panství, které jste mi tak velkomyslně daroval, za moje malé služby. Teď už mám i manželku a když Bůh dá, tak brzo přijde i legitimní dítě. O něčem takovém se mi nikdy ani nesnilo.“

„Už jsem vám vícekrát říkal, že jste si vše zasloužil. Vy na rozdíl ode mě riskujete neustále svůj život ve službách pana hraběte. Strádáte na bojištích, strádáte při přesunech, v improvizovaných leženích. Máte moji velkou úctu. Víte, pane, pozoroval jsem vás při jednání s králem, máte i něco, co mnohým chybí. Upřímnost a přirozenost, nepostrádáte schopnost zaujmout, nehrbíte se zbytečně, přitom dokážete projevit očekávanou úctu.“

„Ach ten král, za toho jsem to taky schytl,“ zasměje se poněkud křečovitě Quido.

„Ale copak, snad na vás pan hrabě nežárlil,“ rozesměje se srdečně markýz.

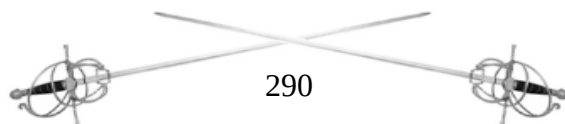
„A jak! Prý jsem mu ukradnul všechnu slávu.“

„Ještě pořád se zlobí?“

„Ale ne, vždyť ho znáte, zlost ho vždycky brzo přejde. Dokonce se ke mně zachoval moc hezky, tam u vás, ve vašem pařížském paláci.“

„Moc hezky? Snad se vám za svoje láteření omluvil?“

„Omluvil? To zrovna ne. Ale řekl něco moc hezkého, Milosti, co mě moc potěšilo,“ hovoří teď tišším hlasem Dujardin, je na něm patrné lehké dojetí, u něhož věc naprosto nezvyklá, „Před vaší paní chotí, sestrou i vaší paní matkou prohlásil, že kdyby měl mladšího bratra, tak by chtěl, aby byl jako já. Což je moc hezký, jak jistě uznáte.“

„Moc hezké a taky pravdivé,“ přikývne pan de Almare, „Něco podobného řekl i přede mnou. Dokonce to řekl jinak, pane. Řekl, že vás víc než za podkoního považuje za svého mladšího bratra.“

„To je od něj hezký, ne?“

„Nedívím se mu, jen stěží by našel tak věrného a spolehlivého přítele.“

„Slovo přítel asi není vhodný, vzhledem k našim postavením.“

„Slovo přítel je v tomto případě více než vhodné. Na rozdíl od mnoha jiných deklarovaných přátelství, které však mají k takovému vztahu velmi daleko. Přátelství, pane, znamená být pro toho druhého ve chvílích, kdy vás ten potřebuje. Ne se k někomu znát, když se mu zrovna daří, je v přízni mocných nebo právě dosáhl úspěchu. Ne proto, aby jeden zistně využíval druhého.“

„To zní moc hezky, Milosti.“

„Pane de Rigault, vy sám jste mě znovu překvapil,“ lehce si markýz lokne vína a pak pokračuje, „Neočekával bych od vás, že dokážete tak zapůsobit na obě královské děti. Nevím, co se přesně dělo, když jste pomáhal dostat prince Filipa z Paříže, ale ten hoch na to asi nikdy nezapomene. Respekt k vám byl u něj patrný. Stejně tak jste zaujal krále, jak jste s ním dokázal hovořit, s úctou, ale přitom se před ním nepitvořit, nepodlézat. Viděl ve vás odhodlaného muže, statečného muže, který k němu chová respekt, ale s prominutím se před ním nepodělá.“

„Aspoň budu mít o čem vyprávět svým dětem, pokud se teda dožiju toho, aby nějaké stačilo vyrůst tak, aby se mnou mohlo mluvit,“ usměje se Dujardin.

„Máte opravdu nebezpečné povolání. Ale třeba k těm zážitkům přibudou časem i další.“

„To si nemyslím, Milosti. Moje místo je jinde, vedle pana hraběte, který má moje slovo. Taky se mezi vojáky cítím daleko lépe, než kde jinde.“

„Pokud vím, tak je vám jedenadvacet let. Přes vaše velké zkušenosti jste stále mladý a máte budoucnost před sebou. Ano, chápu váš ironický úsměv, můžete být zabit každým dnem, při nejbližší šarvátce. Ale Bůh si může povolat kdykoli kohokoli z nás. Vypukne nějaká nákaza, onemocníme. Stejně tak se můžeme dožít i vyššího věku, včetně vás. Bůh vás již provedl tolika šarvátkami a bitvami.“

„Máte asi pravdu, Milosti,“ přejede si rukou přes čelo Quido, „Dřív jsem žil jen ze dne na den, žil jsem tak, jako by ten den měl být mojim posledním. Ale nějaký čas už občas přemýšlím i o budoucnosti, o mé ženě, mých dětech. Pak si ale uvědomím troufalost takových úvah, Milosti. Jak správně říkáte, může přijít nejbližší šarvátka, ale můžu taky jen špatně spadnout z koně při cvičení, srazit si vaz nebo jen špatně zlomit nohu, už i na to jsem viděl umřít jinak zcela zdravýho vojáka. Proto radši o budoucnosti moc nepřemýšlím, Milosti. Teda jen tak, abych tady zanechal nějakýho dědice, který zdědí můj majetek, co mám díky vaší velkomyslnosti. Ten snad zase zplodí dalšího. Na nic víc radši nemyslím, Milosti. Možná se i bojím, aby něco takovýho nevzal Bůh jako rouhání a svoji přízeň ode mě neodvrátil.“

„Velmi zajímavé úvahy, na obyčejného vojáka, za kterého se považujete. Ale nebudu vás již dále trápit, jen jsem vám chtěl složit svoji poklonu. Udělal jste velké pokroky nejen v ovládání zbraní, ale také ve svém vystupování, které je hodné skutečného šlechtice.“

„Kterým vlastně nejsem,“ podotkne hoře podkoní.

„Kterým jste daleko více, než kdokoli jiný, pane. Veškeré dokumenty máte v pořádku, navíc, kdo by si dovolil pochybovat o takovém muži, který se těší přízně samotného krále. Vy ani nemáte žádné mocné nepřátele, kteří by se snad báli, abyste je nenahradil v nějakém jejich úřadě. Jste opravdový a skutečný šlechtic, pane de Rigault, za vás kromě těch listin hovoří i vaše činy, vaše chování a vaše vystupování. Proto raději už nikdy o tomto nikde nemluvte, někdy i zdi mohou mít uši.“

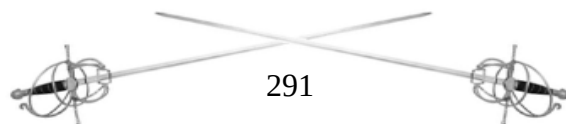
„Myslíte?“ rozhlédne se nejistě Dujardin.

„Nemusíte se bát, tady ne. Ale raději mé doporučení dodržujte.“

„Děkuji za radu, Milosti.“

„Rádo se stalo, pane. Nuže, pojďme se věnovat věci, kvůli které jste mě navštívil. Jistě si chcete promluvit o výši věna, které bych mohl své sestře poskytnout.“

„Promluvit?“ znejistí podkoní, „Vaše Milosti, jde v první řadě o uspořádání té velké slavnosti v Paříži, na to by asi peníze panu hraběti nestačily.“

„O té slavnosti přece není třeba mluvit. Dle dohod zaplatí pan hrabě obřad a oslavu v Anjou, naopak já zajistím slavnost v mém paláci v Paříži, až bude vhodná doba. O tom není třeba mluvit, toto můžete považovat za již dohodnuté.“

„Děkuji za vaši šlechetnost, Milosti.“

„O té šlechetnosti jsme již mluvili, pane. Tak se mi zdá, že nevíte, jakou částku máte vyslovit. Copak vám nedal pan hrabě své požadavky? Nebo vás navedl, abyste počkal, až co nabídnu?“ usmívá se Pierre.

„Vaše Milosti, nevím, jak má vystupovat takový vyjednávač. Ale když jste přítel pana hraběte, tak snad mohu mluvit pravdu a nemusím mlžít. Nebo bych snad měl?“

„Ptáte se mě, jak postupovat, abyste ze mě dostal co nejvíce?“ je očividně pobavený markýz.

„To je asi hloupé, co, Milosti?“

„Řekněme raději poněkud nezvyklé. Pokud ovšem toto není vaše taktika.“

„Taktika? Taktika, jak převést Vaši Milost? Která je tak zběhlá v různých jednáních?“

„K vašemu štěstí není nutné se mě snažit převést, pane, jak jsem říkal, mám rád svou sestru i pana hraběte a mám zájem je podpořit. Nejen tou oslavou. Tak jaké vám dal instrukce pan hrabě?“

„Pan hrabě?“ ušklíbne se Quido, „Po pravdě, vlastně žádné. Vlastně řekl, že nechce vypadat jako nenasyta, pak přidal, že bude rád za každou libru, kterou získám nad úhradu těch oslav.“

„To je věru dost mizerné zadání, myslím tím pro vás. Na druhou stranu určitě nějakou libru získáte, to vám mohu slíbit.“

„Vaše Milost si asi musí tu částku rozmyslet,“ tváří se chápavě podkoní.

„Mohl bych, ale také o ní můžeme hovořit. Co vy osobně byste považoval za vhodnou částku?“

„Vaše Milosti, vždyť já vůbec nemám představu,“ zavrtí hlavou Dujrdin, „Sám jsem jako věno pro svou manželku dostal tak akorát její dceru z prvního manželství, a pak taky služebnou a sluhu, který musím živit. Ale o věno mi nešlo, chtěl jsem ženu, která bude plodná a dá mi dědice. Takže jsem byl nakonec spokojený a Armanda je navíc hodná a milá.“

„Tak tady přinesou do manželství oba děti poněkud více. Ale jak vidím, vy opravdu asi nemáte žádnou představu.“

„Nemám, Milosti. Nevím totiž, kolik je vhodné dát, když jde o svatbu tak významných osob. Já bych byl sám vděčný opravdu za každou libru, ale v případě tak významných urozených osob,“ pokrčí rameny Quido, „Vaše Milosti, mohu plácnout nějaký číslo, ale možná se tím zesměšním, protože budu žádat buď příliš málo nebo příliš moc. Opravdu vůbec nemám tušení. Pro mě je takových tisíc liber ohromné množství peněz, pro pana hraběte asi ne. Netuším, jestli je například dvacet tisíc hodně nebo málo. Jsem tak říkajíc ve vašich rukách, Milosti.“

„Tak teď si už opravdu nejsem jistý, zda vše není opravdu jen taktika, jak mě přesvědčit, že to budu muset být já, který vyřkne nějakou cifru.“

„Stejně to bude přece Vaše Milost, která se rozhodne, kolik věna poskytne. Jistě Vaši Milost bude stát hodně i ta oslava v Paříži.“

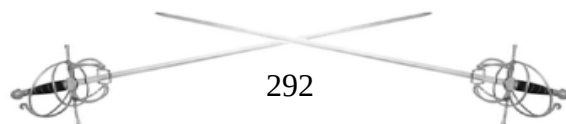
„Máte pravdu, rozhodně nebude levná, pokud budeme chtít udělat podobnou, jako při mé svatbě. Možná vás překvapím, ale ani já přesně nevím, kolik vlastně stála. Tuším jen, že se mohlo jednat o sto tisíc, možná i sto padesát tisíc liber.“

„Kriste pane!“ vyvalí oči Dujardin, „Tolik peněz, takový množství si ani nedokážu představit. A to se vyhodí jen za jednu jedinou oslavu?“ dívá se nevěřičně.

„Určitě jsou i dražší oslavy,“ usměje se pan de Almare, „Nuže, pane de Rigault, tak co s tím uděláme?“

„Nevím, Milosti. Když už dáte tolik peněz za tu oslavu ...“

„Dobrá, pane, tak už vás nebudu dále trápit. Můžete vyřídit panu hraběti můj návrh. Uhradím slavnost v Paříži, tu uspořádáme, až nastane vhodná příležitost, pokusím se zajistit i přítomnost minimálně královny. A k tomu přidám snoubencům dejme tomu sto tisíc liber, které jim budou mým správcem vyplaceny v následných dejme tomu pěti letech, po dvaceti tisících ročně. Co říkáte?“

„Říkám, Vaše Milosti, že vás svatba vaší sestry přijde sec sakra draho,“ odpoví Dujardin a pak se oba dva rozesmějí.

„Nebudete tedy smlouvat? Nebudete chtít třeba dvojnásobek?“

„Vaše Milosti, měl bych snad? Mně se to zdá dost, ale asi bude nutné se zeptat pana hraběte, ne?“

„Tak se ho zeptejte. A pokud chcete, klidně mu můžete říci, že jsem chtěl dát polovinu, ale by jste ze mě zatím vyrazil dvojnásobek.“

„Vaše Milosti, nerad si přidávat zásluhy, které nemám.“

„Tohle již nechám na vás. Až se pan hrabě rozmyslí, zda se mu zdá tato částka přiměřená nebo žádá její navýšení, tak za mnou zase můžete přijet.“

„Velice děkuji Vaší Milosti za shovívavost. Asi jsem byl jako vyjednávač k smíchu.“

„Myslíte? To zjistíte, až řeknete panu hraběti, co jste mu vyjednal a uvidíte, jak se zatváří. Pokud bude spokojený, tak jste uspěl.“

„I tak to nebude moje zásluha.“

„Naopak. Kdyby pan hrabě poslal nějakého protřelého vyjednávače, rozhodně bych s ním nejednal tak vstřícně.“

„Mohu tedy odejít, Milosti?“

„Pokud již nemáte nic na srdci, pak můžete,“ řekne pan de Almare a povstane, čímž umožní se zvednout ze sesle i svému protějšku. Ten provede dvorní pozdrav a zanedlouho se již na nádvoří shání po svém koni, kterého mu hlídá zdejší služebnictvo.

Ke své radosti nemusí jezdit tmou příliš daleko, zanedlouho se opět sveze ze sedla ve statku, který okupuje velitelství anjounského pluku, jistě k velké radosti jeho majitelů, kteří snad dostanou nějaké peníze za příkoří, které musí snášet. A vlastně i za hluk, neboť panstvo po svém příjezdu už zase nasává. Přítomní jsou všichni kapitáni, včetně velitele trénu, k tomu pan de Taille, oba pobočníci pana hraběte a pochopitelně on sám osobně.

Dujardin zapluje do prosté místnosti s bytelným, byť postarším stolem, který se teď prohýbá pod nánosem jídla i vína. Panstvo je v bujaré náladě, přeci jen již oslavují návrat svého velitele nějaký čas. Ten si svého podkoní hned povšimne a jelikož moc dobře ví, kam jel a proč, sám vstane a vlastně ho znovu vytlačí na stále ještě studený vzduch, byť je již měsíc květen.

„Tak co?“ vybafne.

„Co, pane? Pan markýz se má dobře a ...“

„Quido, nesar mě! Moc dobře víš, co chci slyšet!“

„Tak pan markýz souhlasí, uhradí tu oslavu. Pane, víte vy, na kolik ji pan markýz odhaduje? Říkal, že ho vyjde tak na sto tisíc liber, možná dokonce na sto padesát tisíc liber. To jsou přece hrozný peníze, ne? Za takovou oslavu.“

„Tak drahá?“ zarazí se Armand, „Bože, to už asi moc nedá, co?“

„Moc už asi ne, pane. Mně se ale zdá dost dobrý, když pan markýz zaplatí takový hrozný peníze za tu slávu. Je to vod něj dost velkomyslný, ne?“

„Tak určitě, ačkoli by se mi hodily i nějaký peníze ... no tak se Maurice bude muset víc snažit,“ zasměje se pan de Godille poněkud křečovitě.

„Tak nějaký peníze vám pan markýz taky dá, pane. Dokonce už jsme domluvili i výši, jakou by mohl dát, kromě zaplacení tý nekřesťanský drahý hostiny.“

„Ježíši Kriste, Quido, já se z tebe poseru. Tak víš něco nebo ne?“ zlobí se Armand, ale je poznat, že více naoko než ve skutečnosti, napětí však skrýt nedokáže.

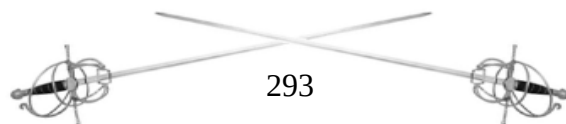
„Tak dobře, nebudu vás už trápit, pane,“ říká velkomyslně Dujardin, „Pan markýz vám k tomu přidá ještě pět splátek, každý rok stejná výše.“

„Quido!“

„Ach tak, já zapomněl říct tu výši věna, celkem by mělo jít o sto tisíc liber.“

„Sto tisíc liber?“ zarazí se pan de Godille.

„Co říkáte, pane? Stačí to? Jsou to dobrý zprávy nebo jsem vyjednávač na hovno?“

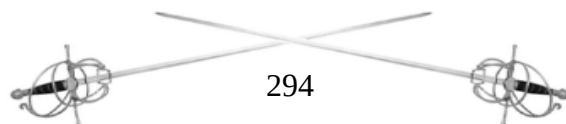
„Na hovno? Jen sto tisíc liber? Úplně na hovno,“ vrtí hlavou Armand.

„Tak to mě mrzí,“ posmutní podkoní, čekal trochu jinou reakci, „Možná bych tam mohl zase zejtra zajet a zkusit, jestli by pan markýz něco nepřihodil.“

„Opovaž se! Abych vypadal jako vydřiduch,“ zahrozí hrabě prstem, pak se mu však tvář roztáhne do širokého úsměvu, „Quido, ty kluku jeden, to víš, že sem spokojenej! Když zaplatí tu oslavu a ještě přihodí těch sto tisíc. Ale Quido,“ znovu zvedne pomyslně prst, „tam uvnitř ani slovo, myslím vo těch penězích!“

„Takže to není tak špatný, pane?“ objeví se mírný úsměv ve tváři Dujardina.

„Je to moc dobrý, Quido, zasloužíš si pořádněj pohár vína. Tak už hrome pojď, je tady zima, dělej, dneska se spolu pořádně vožereme. Mám zase další dobrej důvod, proč se pořádně napít!“ strká Armand svého podkoního do relativního tepla venkovské usedlosti.

OSMDESÁTÁ PRVNÍ KAPITOLA

PŘÍPRAVY OSLAV VRCHOLÍ

Zámek Godille žije již tři týdny intenzivními přípravami na velmi významnou událost, kterou už brzy bude svatba zdejšího lenního pána s markýzou de Cavarlene. Etienne Tissot je již znovu zpátky, odskočil si na pár dní do Paříže, aby načerpal nové informace od svého bratra Maurice a nyní už zase dohlíží nad přípravami obřadu a následných oslav.

Co se týká obřadu, nakonec je zvolena nejméně nákladná forma, kdy se ten uskuteční ve zdejší kostele a bude ho celebrovat Otec Leon. Což asi příliš netěší pana hraběte, který se svým farářem dvakrát dobře nevychází, ale nakonec pro klid na svém panství tuto okolnost přijal. Přítomnost biskupa nebyla možná a použít faráře z jiného panství by jistě přineslo další kopu problémů. Ve své podstatě je snoubencům jedno, kdo jejich svazek posvětit, hlavní oslavy jsou plánovány na pozdější dobu, do Paříže, kde se sejde smetánka země. Zde je nutné jen učinit zadost formalitám, aby se těhotná nevěsta co nejdříve stala novou paní hraběnkou de Godille a nikdo nemohl poukazovat na její pozhledný stav.

Velmi intenzivně pracuje tak zvaný přípravný výbor, jehož předsedou je správce Laender Brizeux, většinou však se svými značně konzervativními názory v menšině, ne-li přímo osamocený. Dalšími členy jsou Etienne Tissot, tchán správce Athanas Merlet, architekt Arnaut Peligot, sochař Adrien Roybett, malíř Augustin Caillé, doktor Athanas Chapon, kapitán Theodore de Barellia a písař Romain Delarigne, na jehož účasti trval Etienne, v rozporu s názorem jeho šéfa.

Scénář vytvořila trojice ve složení architekt, sochař a malíř, a ač se již slavnost blíží milovými kroky, každý den na něm něco upravují. Což činí zoufalým Leandera, který se obává, aby nakonec celý připravovaný program nebyl fiaskem. Velmi pomáhá jeho tchán, který vidí možnost se zviditelnit a neváhá do projektu investovat značné množství své energie, konexí a možná i trochu peněz. Pomáhá především s přípravou kostýmů a sháněním materiálu na různé kulisy, které vyrábí většinou řemeslníci přímo na zámku pod dohledem Peligota.

Do svatby zbývají již jen tři dny, když se v podvečer na nádvoří zámku objeví kočár, ve kterém sedí Maurice Tissot, jenž řídí Mathieu Dumesnil a který doprovází na koni Victor Dalou. Příjezd sekretáře pana hraběte okamžitě vyvolá rozruch, neboť všichni zde vědí, že je to právě on, kdo nakonec bude muset většinu nákladů uhradit. Uklidňuje je fakt, že vše bylo dopředu projednáno s jeho bratrem Etienem a tak ho snad jeho starší sourozenec neshodí zpochybnutím některých výdajů.

„Vítejte, pane,“ uklání se Delarigne, který byl jako první informován o příjezdu významného hosta, „Váš ctěný pan bratr právě jedná s panem správcem a dalšími, hned je zpravím o vašem příjezdu.“

„Není třeba, zaveď mě do jejich pracovny,“ zavrtí hlavou Tissot, „Někdo se určitě postará o můj kočár a doprovod.“

„Nepochybně, pane, vše bude brzo vyřízeno. Račte mě prosím následovat, pánové budou mít jistě radost z vašeho příjezdu.“

„Tak to uvidíme, asi podle toho, jak přípravy pokročily a jak rozmařile k nim bylo přistoupeno,“ odvětil sekretář strohým hlasem, až písař protáhne obličej. Raději už nic neříká a vede hosta neomylně do pracovny svého šéfa.

U správce se právě nachází architekt, sochař a malíř, kteří podporováni Etienem, se právě dohadují na některých detailech připravovaného programu. Respektive žádají další prostředky na realizaci svého dalšího nejnovějšího vylepšení. Atmosféra je poněkud rozjitřená, když do ní vstoupí Maurice a písař, ten jen omluvně pokrčí rameny.

Uvítání je různě srdečné, nicméně ukončí bouřlivou diskusi, trio hlavních strůjců oslav pochopí nutnost nechat hosta s jeho bratrem a správcem o samotě a prozatím vyklidí bojiště. Romain připravuje číše, které vzápětí již třem sedícím mladým mužům podává.

„Mohu ještě nějak posloužit, pánové?“ ptá se pokorně a s nutným úsměvem ve tváři.

„Nejlíp nám posloužíš, když nás necháš o samotě,“ zpraží ho Brizeux, má očividně hrozně špatnou náladu.

Delarigne nic neodpoví, ukloní se a raději zmizí. Sice chování Brizeuxe ke své osobě považuje za nespravedlivé, vždyť mu přece tolik pomáhá, ale na druhou stranu chápe, že je nejsnadnějším objektem, na kterém si může nervózní nadřizený vylít svou zlost.

„Tak se mi zdá, že tady panuje poněkud rozjitřená nálada,“ pokusí se o nadhled starší z bratrů Tissotů.

„Maurici, já už jsem z toho všeho v prdeli,“ nebere si servítky správce, hned přidává vysvětlení, „Udělali ze mě předsedu nějakého pochybného přípravného výboru, ale pokaždé mě přehlasují. Pořád vymýšlejí nějaké novoty, pořád na ně chtějí peníze. Obávám se, aby se to zase nezvrtlo.“

„Leander poněkud přehání,“ ozve se mladší z bratrů, „Každej tady se opravdu snaží, aby všechno bylo co nejlepší. Je sice pravda, že pánové pořád něco mění, ale podle mého k lepšímu.“

„Etiene, víš o čem jsme se bavili před tvým návratem sem,“ zvedne varovně prst Maurice, „Nějaký program ano, ale rozhodně ne nějaká velká divočina.“

„Nic takovýho se nechystá,“ brání se mladší sourozenec, „Jen chtějí prostě vytvořit různý alegorie, které budou dle mého důstojný významu celý události. Vzhledem k opravdu jen velmi malému počtu hostů není třeba se bát ani nějaký aféry, si myslím.“

„Bylo jasné řečeno, že zde půjde jen o čistě rodinnou záležitost. Sláva se bude konat až později v Paříži,“ připomene sekretář.

„Právě. Proto se snažíme vytvořit takovou rodinnou idylku,“ kontruje dohlážitel nad přípravami.

„Která mě přivede do hrobu,“ stýská si správce.

„No však já si všechno prověřím,“ vyhrožuje Maurice, „Mimochodem, nevěsta i s nejbližšími je již na zámku Almare, dostalo se mi té cti moci zařadit svůj kočár mezi jejich.“

„A pan hrabě?“ ptá se Leander.

„Ten by měl dorazit s panem markýzem zítra navečer. Bude mít tak den na vydechnutí a pak již vstoupí podruhé do svátosti manželské,“ vysvětluje starší z Tissotů, „Doufám, že ten farář neudělá nějakou nepředloženost, při obřadu. Někaké nevhodné kázání, připomínky nějakých hříšků pana hraběte, a že jich není právě málo. Připravili jste ho pořádně?“

„Skoro na kolenou jsem ho prosil, aby se zdržel všeho, co by si mohlo panstvo špatně vykládat,“ přikyvuje Brizeux, „Pro jistotu jsem ho jemně upozornil, jaký vliv má pan markýz a jak by se ho mohlo dotknout, kdyby snad byla důstojnost obřadu něčím narušená. Například nevhodnou poznámkou. Nevím, jak moc je na paní markýze vidět její pozeňnaný stav, ale raději jsem mu o tom řekl, aby nebyl zaskočený a třeba něco neplácl. Ale snad má dostatek soudnosti, alespoň se modlím k Bohu, aby ji měl.“

„Zítra se sejdem na zámku Almare s panem Achilem, a asi také bude požadovat reference o přípravách paní hraběnka,“ říká vážným hlasem Maurice, „Pojedete oba se mnou, doufám.“

„Já taky?“ pozvedne své hrozně znavené oči správce, „Nevystačili byste si sami dva? Nechat to tady všechno bez dozoru ...“

„Však to tady bez tebe zvládnou, máš přece toho svého písaře, kterého si tak stroze před chvílí vyhodil. Nebo snad zase něco provedl?“

„Romaina? Provedl? Ten se taky spíš paktuje s nima, než by držel se mnou.“

„Můj ty bože, Leandere, nikdo se přece proti tobě nespojuje,“ kroutí nevěřícně hlavou Etiene, „To si jen ty namlouváš. Všichni tady dřeme od nevidím do nevidím, aby se obřad a především zdejší oslava podařila. Všichni máme stejný zájem. Romain skoro nespí, lítá všude a ještě k tomu nacvičuje s nejstarším synem pana hraběte jeho vystoupení,“ prozradí trochu ze zákulisí příprav, „Jsi k němu nespravedlivej, přitom se skoro nezastaví.“

„Syn pana hraběte má účinkovat s nějakými komedianty?!“ zbledne teď Maurice.

„Ne s komedianty, ale s dalšími dětmi, jen krátké vystoupení, kdy bude za neohroženýho hrdinu. Jenže pracovat s dětmi jeho věku je nesmírně náročný, byl jsem se na to podívat a ten Romain by zasloužil metál a ne nadávky. Pan hrabě se zlobit nebude, nemusíš mít strach.“

„Jen abyste to opravdu nepřehnali.“

„Nejde o nic závadnýho, opravdu. Syn pana hraběte zachrání nějakou princeznu, bude to jen krátký vystoupení,“ vysvětluje mladší ze sourozenců, „Leander zbytečně plaší. Chápu ho, nese za všechno největší zodpovědnost, ale tady opravdu všichni pracují ze všech svých sil. Velmi pomáhá i pan Athanas, tchán Leandera. Určitě to bude bezvadná oslava, pevně tomu věřím.“

„Co jste vlastně připravili?“ skoro se bojí zeptat sekretář.

„Jde o celý duch oslavy. Pánové ho chtějí pojmout v duchu antiky, taky o tom něco víš, ale voni o moc víc, sám jsem se tady přitom mnohý dozvěděl, z těch historek. Bude to dle mého velmi působivý a díky malému počtu hostů je to možné realizovat v té velké hodovní síni, která k tomu bude přestavěna. Na tom už se pracuje. Maurici, tady se lidi opravdu nezastaví. Přes den dřou a plní si svoje povinnosti, po večerech a nocích nacvičují a zkouší. Ale co je hlavní, páni umělci spolu s architektem všechny doslova zblbli, všechny nakazili svým nadšením.“

„Jak se zdá, tak i tebe.“

„Nepochybně,“ přikývne mladší sourozenec, „A nijak se za to nestydím. Naopak, jsem pyšnej, co jsme vymysleli a už připravili. Přitom náklady nejsou nijak závratný, lidi s výjimkou pár skutečných komediantů, co splasil pan Athanas, tchán tady Leandera, budou účinkovat jen za jídlo. A pro svůj dobrej pocit. Když dovolíš, se vším tě seznámím, včetně těch nákladů.“

„Tak to pochopitelně,“ zůstává Maurice zdrženlivý, je spíše na straně správce než zdejších nadšenců, kteří dle všeho svým entuziasmem dostali i jeho bratra.

Následnou hodinu probíhá velmi intenzivní projednávání již uskutečněných výdajů a také je sekretář seznamován s duchem i podrobnostmi příprav. Je však vidět jeho odstup, občas jen pozvedne obočí, když mu především jeho mladší bratr s nadšením líčí, jak by měly některé scénky či detaily oslav vypadat. Nicméně musí uznat, že vše je opravdu promyšlené do detailů a snad i dostatečně důstojné.

Co se týká výdajů, i zde může být spokojený, nejsou nijak závratné a je snaha maximálně využít zásob obou zámků, neboť vysokou míru spolupráce prokazuje i správce panství Almare pan Achile Ronsarde. I jeho podřízení se v různé intenzitě zapojují do příprav a i on částečně přispívá na uhrazení některých věcí, například vhodného oblečení aktérů, které by odpovídalo zvolenému období antiky.

„Jestli chceš, tak tě tady provedu,“ navrhuje staršímu sourozenci ten mladší, na závěr jejich dost vyčerpávajícího skládání účtů.

„Jestli mohu, tak až po večeři,“ ozve se Brizeux, „Podle všeho na nás už všichni čekají,“ podívá se na velké hodiny ve své pracovně, dnes netradičně poruší čas, kdy se všichni sejdou u společného stolu.

„Tak po večeři, tady stejně hned tak nikdo spát nepůjde,“ přikývne Etienne, „Navíc tě můžou doprovodit i další, třeba tě taky trochu nakazí tím svým nadšením,“ přidá s mírnou jízlivostí.

V jídelně již čekají různě zdrchaní účastníci večerní siesty, včetně pana Merleta, který doslova před pár minutami dorazil z Angers, v poslední době tráví na zámku hodně času. Dnes však spěchal záměrně, neboť byl informován o příjezdu sekretáře pana hraběte, se kterým ho pojí obchody a zářná budoucnost, jak alespoň on sám doufá. Přes značnou únavu ve tváři jeho oči září, je spokojený s dosaženým stavem příprav.

Večeře se nese v duchu mírně nervózní konverzace, Maurice přidá pár čerstvých zpráv z Paříže, ostatní se různě intenzivně chlubí naopak před ním. Vidí v něm osobu, která drží ruku na měšci hraběcích peněz a na kterou zámecký pán hodně dá.

Dnes všichni s jídlem tak nějak spěchají, neboť je po něm čeká ještě přehřel povinností. Jen je stolování ukončeno, rozletí se jako vrabci, když do nich střelí. Pohromadě zůstane pouze pětice, bratři Tissotovi, architekt, sochař a malíř, kteří oba sourozence doprovodí a prohlídku zámku doplní zasvěcenými komentáři.

Když skončí vizita, má Maurice hlavu plnou nových informací, mohl už spatřit i některé připravované kulisy, představovaný hodovní sál i některé již dokončené obleky. Zhlédne též několik nácviků představení, ve kterých vystupují místní sloužící či skupina komediantů z Angers, která je již na zámku k dispozici. Rovněž tak hudebníky, ti jsou zde od dnešního rána, aby se spolupodíleli na závěrečných zkouškách.

„Tak co tomu říkáte?“ poskakuje kolem sourozenců Peligot, i další dva umělci mají ve tvářích napětí.

„Určitě vám nemohu upřít velký kus odvedené práce,“ hovoří zdrženlivě sekretář, „Vzali jste na sebe dle mého velmi náročný úkol, váš scénář je velmi pestrý. Budu se modlit k Bohu, aby se vám podařilo naplnit vše tak, jak jste si předsevzali.“

„Souhlasíte s tím ale, ne?“

„Mám snad jinou možnost, i kdybych nesouhlasil?“ usměje se starší z Tissotů, „Vše už je v tak pokročilém stádiu příprav, že stejně nic nelze zastavit a příliš měnit. Musím uznat, váš scénář má zajímavý nápad, pokud vše vyjde, může jít o zdařilou oslavu.“

„Určitě všechno vyjde, určitě,“ kývá hlavou horlivě architekt.

„Dnes jsme požadovali po panu správci ještě nějaké peníze, na poslední úpravy,“ ozve se Roybett.

„Vím o co jde, bratr mě s tím seznámil. Tomu požadavku bude vyhověno, můžete si ty věci opatřit,“ řekne Maurice velkopanský, „Pánové, jak říkám, modlím se k Bohu, aby se vám všechno podařilo dotáhnout do konce a aby vaše nápady dokázaly oslovit i panstvo.“

Ještě chvíli diskutují o některých detailech, pak se bratři omluví a směřují zpátky do pracovní správy, kde již ten u stolku rokuje se svým tchánem a písařem. Delarigne nalije sourozencům pohár vína a pak se tázavě podívá na přítomné. Nemusí nic říkat, jeho oči hovoří za něho. Velmi rád by zůstal, ovšem obává se opětovného vykázaní z místnosti.

„Romain by se měl posadit s náma,“ zastane se ho Etienne, „Je zasvěcený do našich záležitostí, je schopný a do budoucnosti se nám jeho služby budou hodit,“ dodá dost důrazně.

„Nejsem proti, záleží na Leanderovi,“ pokrčí rameny Maurice.

„Souhlasím s panem Etienem, čeká nás hodně náročných úkolů, v blízké budoucnosti, šikovný a vzdělaný mladý muž se opravdu hodí,“ přidá se i Merlet.

„Tak si sedni,“ ukáže Brizeux rukou na zatím prázdnou sesli, kterou s velkou radostí hned zaplní ctižádostivý písař. Jeho sny se začínají naplňovat, tito významní pánové ho zatím trpí vedle sebe, časem ho snad přijmou mezi sebe, dělá si naděje.

„Musím se zeptat, pánové,“ odkašle si Athanas, „Budeme rokovat pouze o přípravách svatby anebo budete chtít hovořit i o našich obchodech? Již jsem o mnohém mluvil s vaším panem bratrem, pane Maurici, ale velmi rád bych využil vaší přítomnosti v Anjou a některé zásadní otázky probral s vámi osobně. Domnívám se, že tato významná svatba může mnohé změnit, nemyslíte?“

„Tak určitě změni mnohé,“ souhlasí sekretář, „Ovšem jak moc se to dotkne našich obchodů není zcela jasné. Jedna věc zůstává. Veškeré záležitosti tady v Anjou zůstávají nadále na nás, tedy na Coiffierovi juniorovi, na mně a mých bratřích. Tak zní poslední dohody učiněné s panem de Saint-Grevy a panem Juanem.“

„Ano, ano, jistě, jistě,“ přikyvuje horlivě Merlet, „Ale mám jisté nejasnosti. Jste vy součástí společnosti pana Juana, jejímiž tajnými společníky jsou i další osoby, včetně pana hraběte, nebo jde o vaše vlastní obchody, které jdou mimo?“

„Moc dobrá otázka a velmi složitá odpověď,“ usměje se starší z Tissotů, „Ovšem domnívám se, že pro vás se na věci moc nemění.“

„Pane Maurici, jistě pochopíte moje starosti. Mám taky svou rodinu, kterou musím zabezpečit.“

„Pane Athanasi, jistě nebudete na spolupráci s námi škodný. Pro vás budeme partnery vždy my, tedy já, moji bratři a pochopitelně Coiffier. Vzhledem k jeho ochrnutí a mojí značné vytíženosti, budete jednat především s Etienem a později určitě i s Victorem, až se zcela uzdraví.“

„Tomu rozumím, pane Maurici. Jsem pochopitelně připravený ve všem spolupracovat, jak se konec konců děje už nyní. Jen mám ještě nějaké nápady, které bych s vámi velmi rád probral.“

„Tomu se zase nebráním já, pane Athanasi. Určitě nalezneme prostor si o všem promluvit,“ rozhledne se kolem sekretář, „Jak jsem pochopil, k vám a vašemu zeti se přidává i Romain. Pravděpodobně je již dost do našich věcí zasvěcený. Přesto musím upozornit na nutnost zachovávat velkou diskrétnost. Vzhledem k účasti pana hraběte v některých obchodech. A jak předpokládám, dojde v budoucnu k vyšší míře zapojení správce ze zámku Almare. Již teď s námi úzce spolupracuje, zatím ale nikoli jako náš společník.“

„Právě o tom chci mluvit,“ zachmuří se Merlet, „Velmi rád bych si zachoval výsostné postavení, respektive výsostné postavení pro mého zete. Aby právě on jako hlavní osoba zastupoval vaše zájmy zde v Anjou. Tento požadavek se dá asi pochopit.“

„Nepochybně a nijak se mu nebráním. Leandera považuji za přítele, vás pak za osobu, která je protřelá a zná velmi dobře zdejší poměry. Romaina беру jako vašeho pomocníka. Co se týká správce zámku Almare, jeho užší zapojení bude asi logické. Se správcem pana markýze v Paříži také již spolupracujeme.“

„Vaše rozkročení je ale asi pravděpodobně daleko větší,“ dívá se pátravě angerský obchodník.

„Pane Athanasi, chci, abyste se výhradně soustředil na oblast Anjou,“ říká důrazně sekretář, „Máte tady práce více než dost, především v otázce k přístupu k moři, k proniknutí do Nantes. Pochopitelně máme další zájmy, ale na nich se budete podílet pouze dodávkami zboží. Nebo naopak jeho odběrem a prodejem zde v provincii.“

„Prosím, prosím, jsem rozhodnut respektovat vaše názory, pane Maurici,“ přikyvuje Merlet, možná trochu neochotně, jeho zájem je proniknout více do organizace, která má své sídlo v Paříži, jejímž oficiálním představitelem je Juan Montenvideo, ale skutečnou klíčovou osobou je pan de Saint-Grevy s přímým napojením na prvního ministra a další mocné skupiny obchodníků, bankéřů.

„O všem si promluvíme později. Určitě se zdržíme s Etienem i pár dnů po obřadu, pak budeme mít více času, teď je nutné se soustředit na uspokojení panstva,“ rozhodne se starší z Tissotů utnout debatu na tohle téma.

„Pane Maurici, mohu mít také otázku?“ ptá se poněkud nesměle Delarigne.

„Otázku? Na jaké téma?“

„Pane Maurici, jsem tady sice písařem, ale už teď dělám mnoho dalších věcí, nad rámec svých povinností. Přitom vlastně nedostávám vůbec nic. Tedy mám zde střechu nad hlavou, pochopitelně jídlo a ošacení, ale nic si nevydělám. Ano, stále se učím, za což jsem velmi vděčný. Také jsem vám vděčný za možnost s vámi spolupracovat, pane Maurici. Moc si toho vážím, ale bohužel si za to nic nekoupím,“ snaží se mladíček mluvit co nejpokorněji.

„Romaine, zdá se ti, že je teď vhodná doba domlouvát se na tvém platu?“ podívá se přísně sekretář.

„Nevím, pane, jen se bojím, aby se taková chvíle vůbec našla,“ klopí zrak písař, ve skutečnosti tuto chvíli považuje za nejpříhodnější. Cítí spojení v Etienovi a pokud by mu bylo něco slíbeno, musel by to později správce dodržovat.

„Romain nedostává vůbec nic?“ nezklame ho mladší ze sourozenců, který neskrývá překvapení.

„No vlastně ne,“ tváří se rozpačitě Brizeux, „Romain se stále ještě učí, vlastně by měl platit on. Má tady všechno, co potřebuje a dokonce i vysokou míru tolerance k jeho drobným prohřeškům,“ sekne po mladíkovi pohledem.

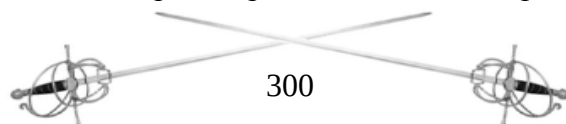
„Já si myslím, že se už nejen učí, ale taky dost pomáhá. Určitě by si zasloužil dostávat nějakou stálou mzdu,“ podpoří přítele Etienne, ten ho počastuje vděčným pohledem.

„Dobrá, slibuji, vrátíme se k tomu, souhlasím s jistou mzdou,“ začíná již být Maurice netrpělivý, „Teď chci v první řadě slyšet, jak je zajištěno nové ošacení pro pana hraběte, ušité podle jeho jiného zde zanechaného, to samé pro jeho podkoního, pana de Rigault.“

„Šaty budou dovezeny zítra, pane,“ říká rychle Merlet, „Byl jsem je osobně zkontrolovat, jsou opravdu působivé. To samé oděv pro syny pana hraběte,“ dodává a poté pokračuje. Tím rozpoutá debatu, v níž začnou probírat podrobně celý plánovaný program, od příjezdu pana hraběte, přes obřad v kostele až po jednotlivé body oslavy.

PŘEKVAPIVÝ PRŮBĚH JEDNÁNÍ NA ZÁMKU ALMARE

Druhý den ráno nasedne do kočáru Maurice se svým bratrem a Leanderem, jejich doprovod tvoří Victor Dalou a dvojice vojáků z místní zámecké gardy, Gaspard Sauvet a Hugues Gaussin. Mathieu Dumesnil na kozlíku praskne bičem a dopravní prostředek se dá do pohybu směrem k zámku Almare.

Trojice mladých mužů, rozvalená v kodrcajících útrobach kočáru, má čas řešit jak nejbližší události, tak svůj vztah k Merlotovi a Delarignemu.

„Ti dva se hledali,“ zasměje se poněkud křečovitě sekretář, když dojde na zmíněné téma, „Myslím tím Romaina a tvého tchána. Jejich ctižádost je příkladná.“

„Jenže, Maurici, my takový lidi přece potřebujeme,“ upozorňuje jeho bratr, „V čem se liší oba například od Coiffiera? Kromě toho, že ten má za sebou svého otce?“

„Možná máš pravdu, ale musíme je držet oba zkrátka, myslím tím především tvého tchána, Leandere, aby nám nepřerostl přes hlavu,“ vykládá starší z Tissotů, „Etiene má pravdu, velmi ho potřebujeme, ale musíme si nad ním zachovat kontrolu. Stejně tak nad tím tvým písařem, i když ten teď bude rád, pokud mu dáme aspoň trochu přičichnout. Já vím, není to lehké, když je tvým tchánem a ty ho nepochybně potřebuješ. Ale i my.“

„Maurici, zdá se mi, že mi všechno tak nějak přerůstá přes hlavu,“ svěřuje se Brizeux, „Na tohle já asi nemám povahu. Jen starost o panství pana hraběte mě zmáhá a teď vy a tolik dalších věcí kolem. Nejsem jako vy, mám rád svůj klid, kdy je všechno tak nějak stejné. Miluji, když je na zámku pořádek a všechno má svůj řád.“

„Bohužel, Leandere, tohle ti slíbit nemůžeme. Etiene má pravdu, i nás již stačil Coiffier nakazit svými plány. Stejně jako tvůj tchán cítíme obrovskou příležitost, která přijde jednou za život a jen pro pár vyvolených. Nějakou shodou náhod či snad božím přičiněním jsme se dostali k něčemu, co může navždy změnit naše rodiny.“

„Maurici, copak ty nemáš dost?“ dívá se zpytavě správce, „Svůj dům, pekárnu, hostinec. Copak ti tohle nestačí, copak tohle nezajistí navždy tvoji rodinu? Co vlastně chceš dosáhnout? Chceš být ještě bohatší?“

„Leandere, tohle všechno je úplně nic proti tomu, co bychom mohli mít, kdyby vyšla jen polovina z nápadů Coiffiera. On je pro nás boží dar a tím nesmíme pohrdnout. My pocházíme z jiných poměrů než on a on nás zve k prostřenému stolu. Odmítnout by bylo pohrdnutí tímhle božím darem. Tvůj tchán to moc dobře chápe, Leandere, tuší obrovskou příležitost.“

„Tohle se ale nedá zvládnout, Maurici.“

„Právě proto potřebuješ svého tchána i toho ambiciózního písaře. A časem možná i další. Ale musíš to být ty, který si tady v Anjou nad vším podrží svoji kontrolu, rozumíš?“

„Po pravdě, Maurici, já bych byl mnohem šťastnější, kdybych se mohl věnovat jen panství pana hraběte. Kdybyste tohle po mě nechťeli. Stačí mi to, co mám, a když mi pan hrabě ráčí zachovat přízeň, tak mám do konce života vystaráno.“

„Právě teď si to řekl, Leandere, v čem je ten hlavní problém,“ hovoří naléhavým hlasem sekretář, „Když ti zachová pan hrabě přízeň. Stále na něm budeš závislý. Ovšem když pronikneš mezi ty obchodníky, když si vytvoříš dostatečně velký vlastní majetek, už na nikom závislý nebudeš. I kdyby tě pan hrabě propustil, ne že by snad něco takového měl v úmyslu, tak budeš mít svoje jisté. Ale co ty víš, co bude za deset let, patnáct? Třeba tady bude vládnout některý z jeho synů. Co když ten bude mít jiné představy?“

„Já vám všem rozumím,“ mluví také vzrušeným hlasem správce, „Ale asi nejsem ten pravý. Ideální pro vás by byl na mém místě ten Romain. S tím byste si rozuměli.“

„Leandere, dyť je ještě kluk. A tvůj tchán, ten je jiná generace, tomu tolik nedůvěřuji.“

„Leandere,“ ozve se teď mladší z bratří, „tak si toho Romaina vychovej. Můžeš na něj hodně povinností do budoucna převést. Ty si nech správu zámku a jeho víc zapoj do našich věcí. Ale Maurice má pravdu, ty seš dobřej člověk, tobě se dá věřit, což je moc důležitý. Ty nás nepodvedeš, což například u tvýho tchána není tak jistý. Myslím tím, že by se nás mohl chtít přechytračit, nebo tak něco.“

„Já nevím, pánové,“ krouť se Brizeux, „Je toho pořád víc a víc.“

„A ještě bude,“ hovoří prorocky sekretář, „Ale na druhé straně máme čas si všechno promyslet, jak ti trochu ulevit,“ objevují se na jeho čele mírné vrásky, přeci jen správci panství Godille chybí potřebné odhodlání, touha se prosadit, touha získat další peníze a tím i moc. Což pro jejich zájmy není

dvakrát dobré. Teď je pan de Saint-Grevy potřebuje, aby rozptylovali jeho syna, proto je nutné chytit příležitost za pačesy. Stav Coiffiera se může změnit, může propadnout trdomyslnosti, a co bude pak? Neobrátí se k nim jeho otec zády?

Pokračují v debatě a točí se jaksi v kruhu. Brizeux není hloupý, také cítí velkou příležitost, ale je ze všeho hrozně nešťastný. Miluje pořádek, věci musí mít svůj řád a v poslední době je všechno tak zrychlené, zmatené, neví kam dřív skočit. A do toho ta svatba, kdy jsou všichni proti němu. Není divu, když podléhá depresím.

Na zámku Almare je již čekají, vstříc jim vychází samotný jednačtyřicetiletý správce Achile Ronsarde, jako vždy skvěle upravený. Trojici o mnoho mladších mužů vítá velmi vřele, není dnešní a chápe změnu situace. Nyní se obě panství nepochybně spojí, půjde už o jednu rodinu a tím bude i větší tlak na spolupráci, která je už i tak vysoká. On sám má obchodnického ducha, což dokazuje svými skvělými výsledky hospodaření, které zdaleka nesouvisí pouze s místním panstvím, je napojený na mnoho zdejších kupců i výrobců a i pomocí nich pro svého pána přináší nemalé zisky. Byť vše byl původně požadavek jeho matky, která sem vůbec nejezdila, ale o to více stála o zaslání výnosů.

Všichni čtyři se posadí v jednom ze salónek a nemohou začít ničím jiným, než svatebním obřadem a následnou oslavou. Již teď několik pracovníků zdejšího zámku působí na sousedním panství a pomáhá s přípravami hostiny, další se zapojí do některých představení. O nichž má však Ronsarde jen mlhavou představu, tak trochu se bojí, aby nebyly v duchu těch při svatbě jeho kolegy správce. Ty považuje za poněkud odvážné a pobuřující. Nicméně panstvo je možná z Paříže zvyklé na jiný život než zde v provincii.

„Musím vám znovu poděkovat za vaši vstřícnost,“ opakuje se již poněkolikáté Brizeux, evidentně není ve své kůži, unavený, s kruhy pod očima, lehce se chvějícíma rukama.

„Moje pomoc je nejen samozřejmá, ale je i přímo mojí povinností,“ usmívá se Ronsarde, je naprosto klidný, na rozdíl od svého kolegy.

„Možná bychom mohli chvíli mluvit o jiné spolupráci,“ ozve se Maurice, „Již teď ji považuji za více než dobrou, ale vždy se dá něco zlepšovat, nemyslíte?“

„Určitě,“ souhlasí Achile, „Já mám poměrně dobré vazby tady v provincii, ovšem moje známosti rozhodně nesahají až do Paříže, jak tomu je u mého velmi úspěšného kolegy. Spíše vám mohu zprostředkovat další zákazníky či zajistit zboží, o které budete stát.“

„Což se již stalo vícekrát,“ přikývne starší z bratrů Tissotů, „Jen bych se vám pokusil v krátkosti vysvětlit, oč by nám šlo. Vzhledem k tomu, že si bere paní markýza pana hraběte, jejich rody se tak říkajíc propojují a ...,“ nedokončí svou myšlenku, neboť se dveře otevrou a všichni pánové briskně vyskočí ze svých křesílek.

„Paní hraběnko,“ uklánějí se velmi hluboce.

„Snad vás neruším, pánové,“ usmívá se jako vždy paní de Besiere, „Ale cítím tak trochu zodpovědnost za přípravu obřadu a oslav a ráda bych se dozvěděla více podrobností. Můžete mi dát nějaké křeslo, pane Achile? Nohy už mi tolik neslouží,“ říká, ale vypadá zcela jinak, na svůj věk je neuvěřitelně zachovalá a stále pružná.

Ronsarde rychle přinese křesílko, na které si ona sedne, je tak asi tři metry vzdálená od stolku, kolem kterého se předtím rozvalovali pánové. Ti nyní pochopitelně stojí, nesluší se, aby se posadili v přítomnosti tak urozené osoby.

„Kdopak je ten milý mladík, kterého ještě neznám?“ prohlíží si Marion Anne skupinku mužů.

„Je to můj mladší bratr Etienne, paní hraběnko,“ uklání se starší sourozenec.

„Ach, tak váš bratr. Jak vidím, stále ještě máte památku na bitvu, na svém čele,“ zachovává vstřícný výraz šlechtična, „Slyšela jsem, co pro vás udělal pan de Rigault. Od něho pochopitelně ne, on je velmi zdrženlivý, ale něco se mi doneslo.“

„Paní hraběnko,“ uklání se mladší z Tissotů a do tváří se mu dere ruměnek.

„Nuže, pánové, posadte se a poreferujte mi, jak si stojí přípravy na tuto velmi významnou událost pro oba rody, které jako jejich nejvyšší úředníci zastupujete,“ ukáže paní de Besiere na křesla.

„Postojíme, paní hraběnko,“ pokouší se o odpor Ronsarde, ale jen jako formalitu, po dalším drobném pokynu ruky urozené dámy již všichni sedí, patřičně vypnutí.

„Snad mohu poreferovat já,“ rozhodne se Maurice vysvobodit svého nervózního přítele Leandera, pak asi deset minut drží monolog, ve kterém doufá uspokojit zvědavost stárnoucí krásky. On již netrpí přehnaným ostychem, zvyká si na setkání s významnými a urozenými osobami.

„Slyšela jsem o nějakém představení,“ není zcela uspokojena Marion Anne.

„Jde spíše o pojetí oslav, paní hraběnko,“ pokračuje starší z bratrů Tissotů, „Místní umělci se pokouší vytvořit nápaditou a přitom důstojnou kulisu. Snad budou úspěšní.“

„Určitě, když na vše dohlíží tak schopní úředníci, za jaké vás všechny považuji,“ pohladí šlechtichna ega přítomných, „Jsem velmi ráda, když vás tady vidím tak pospolu,“ pokračuje v žoviálním tónu, „Svazek mé dcery a pana hraběte jistě mnohé změní. Zajímala jsem se již při minulé návštěvě o zdejší hospodaření a také spolupráci se sousedními panstvími. I zde jsem velmi spokojená. Jen jsem se chtěla o něčem ujistit, v jakém vztahu jste vlastně vy k sobě?“ vystřelí znenadání otázku.

„V jakém stavu?“ ponechává si slovo hraběcí sekretář, „Velmi úzce spolupracujeme, paní hraběnko, ale každý si plní nezávisle své povinnosti. Než jste ráčila vstoupit, právě jsme o této spolupráci mluvili.“

„Pokud vím, pane Maurici,“ usmívá se stále paní de Besiere, „jste vy nejen sekretářem pana hraběte, ale také vrchním správcem peněz pana hraběte. O vašem vztahu k pařížským obchodníkům jsme již spolu hovořili. Vůbec nepochybuji o velkých schopnostech pana Leandera a ani zkušenostech jeho tchána, přesto asi máte hlavní slovy vy, pane Maurici.“

„S panem Leanderem mě poutá přátelství.“

„Jste velmi opatrný, pane Maurici,“ nezmění svůj výraz Marion Anne, „Ale v tuto chvíli je podle mého vaše opatrnost zbytečná. Již za tři dny se naše rody propojí. Vy již dohlížíte nad hospodařením pana hraběte a bezpochyby velmi dobře. Nyní vám k vašim povinnostem přibude i panství mé dcery Cavarlene, což ale už nebude také nic nového, když jste tam nového správce na žádost mé dcery dosadil vy,“ povídá a ostatní přítomní se snaží skrýt své překvapení, „Také jsem něco slyšela o vašich záměrech, zde v Anjou. Nebylo by vhodné do nich daleko více zapojit správce zdejšího zámku?“

„Paní hraběnko,“ zachovává kamennou tvář starší z Tissotů, „máte v mnohém pravdu. Dobře také víte o mé velmi úzké spolupráci s panem Vincentem, který je nejen správcem paláce Almare, ale pro vašeho ctěného syna zajišťuje prostředky, jako já pro pana hraběte. Naše spolupráce již probíhá roky, a troufám si říci, že k oboustranné spokojenosti. Události posledního roku sice některé naše záměry odsunuly, například s panstvím vaší dcery, respektive směrem k našim zájmům v Normandii. Nezasťírám svoji spolupráci s významnými pařížskými obchodníky, však i zdejší správce pan Achile nám v poslední době pomohl zajistit některé dodávky zboží do Paříže.“

„O tom všem vím, pane Maurici,“ kýve hlavou paní de Besiere, „Velmi oceňuji, za jak krátký čas a v jak mladém věku jste se dokázal stát doslova nepostradatelnou osobou pro mnoho jiných. Před vámi nemusím nic zastírat, vždy jsem se o hospodaření zajímala, na rozdíl od mých dětí, jejichž zájmy jsou jiné. Jsem jen tak říkajíc zvědavá a proto se ptám, pane Maurici,“ dodává, nicméně tato slova ji pařížský obchodník nevěří. Jistě má svůj vlastní zájem, když takto vyzvídá.

„Musím smeknout, paní hraběnko, před vašimi úspěchy,“ ukloní se hlavou sekretář, „Zajistila jste pro svého syna značné bohatství a nastavila velmi dobré poměry na panství zdejším i panství v Borgogne. Máte snad zájem být nám rádkyní?“

„Rádkyní?“ rozesměje se Marion Anne, „Nikoli, jen jsem zvědavá, jak jsem již řekla, to je vše. Pochopitelně mám zájem, aby moje děti a moje vnoučata měla vždy dostatek prostředků pro svůj život. Ale jejich přísun nechávám na schopných úřednících, jací jsou zde či v pařížském paláci mého syna. Vydělávání peněz je v popisu vaší práce, pánové, my je pak dokážeme velmi rychle utrácet.“

„Velmi hezky řečeno, paní hraběnko,“ lehce se usměje sekretář, „Ale i já musím něco dodat. Pan hrabě, pan markýz i paní markýza určitě nejsou rozmařilí a neutrácejí své peníze tak jako jiní. V tom nám úředníkům značně ulehčují práci.“

„Pane Maurici, mám již jen poslední otázku,“ pohlédne paní de Besiere na jmenovaného, „Když spolupracuje více osob, co je výhodnější? Když je jejich spolupráce volnější, nebo když je zde osoba, která jejich práci jistým způsobem ovlivňuje? Neříkám přímo jim přikazuje, ale je třeba takovým všemi respektovaným vůdcem. Co myslíte, není takové uspořádání výhodnější?“

„Pokud otázku položíte takto, pak asi musím odpovědět kladně. Pokud někdo usměrňuje práci ostatních, ke společnému prospěchu, asi je to výhodnější. Mohu se zeptat, paní hraběnko, zda má vaše otázka skrytý význam?“

„Pane Maurici, proč se ptáte, když odpověď znáte?“ usměje se Marion Anne.

„Asi ji znám,“ přikývne starší z Tissotů, „I s ohledem na rozhovor, který proběhl v Paříži, kdy jste mě ve své laskavosti udělila audienci. Den má však pouze dvacet čtyři hodin, paní hraběnko.“

„Máte pravdu, a vy máte tolik dalších povinností. Starost o hospodaření pana hraběte, spolupráce s panem de Saint-Grevy, vlastní obchody, a asi by se našlo i mnohé jiné,“ podívá se šlechtichna významně, což adresát pohledu pochopí, jistě naráží na jeho činnost pro tajné služby, „Máte však také dva šikovné bratry, z nichž jeden je zde přítomný, velmi rozvětvené příbuzenstvo, jak jsem slyšela. Možná byste mohl některé své starosti přenechat jim a sám se věnovat již jen věcem významnějším, nemyslíte?“

„I těch významných věcí je velmi mnoho, paní hraběnko. Velmi mě těší vaše důvěra, snad bych mohl o vašich moudrých slovech přemýšlet.“

„Učiňte tak, pane Maurici, dle mého to bude ku prospěchu všem. Však i pro vás něco takového může být výzvou, nemyslíte? Když si uvědomíte, kam všude sahají zájmy a vliv našich dvou rodin, které se teď spojují v jednu, jde již skoro o malé impérium, nemyslíte? Vezměte si tyto dvě panství a s nimi spojené mnohé obchody. Panství Cavarlene, majetek v Paříži, panství Besiere. K tomu i majetek pana hraběte v Německu, po jeho první ženě. Napojení na pařížské obchodníky, napojení na bankéře,“ ukazuje paní de Besiere velký přehled.

„Asi máte pravdu, jde téměř už o impérium,“ zasměje se poněkud křečovitě starší z Tissotů.

„Vidíte. Pokud zapátráte v historii, pane Maurici, tak taková impéria mívala vždy svého imperátora. Když pak ten vhodně instruoval správce jednotlivých provincií, pokud stále mluvíme obrazně, prospěch z toho měla celá říše. Což je ale logické, jak jistě uznáte vy, pane Maurici, ale jistě i další pánové.“

„Vaše argumenty jsou velmi působivé, paní hraběnko.“

„Tak o nich usilovně přemýšlejte, pane Maurici. Pokud se rozhodnete správně, můžete počítat s mojí plnou podporou a jsem přesvědčená, že i můj syn, má dcera a pan hrabě budou s takovým postupem souhlasit. Neboť bude ku prospěchu nás všech.“

„Slibuji, paní hraběnko, budu o tom usilovně přemýšlet.“

„Nuže, pánové, moje zvědavost byla ukojena, již vás nechám rokovat, aby pozítří byla oslava dokonalá,“ zvedne se Marion Anne a spolu s ní všichni přítomní. Ona pak ladným krokem doslova odpluje z místnosti, kde ještě chvilku po jejím odchodu všichni čtyři muži rozpačitě postávají.

„Co to mělo znamenat?“ poruší jako první ticho Etiene.

„Netušíš?“ zavrčí jeho bratr.

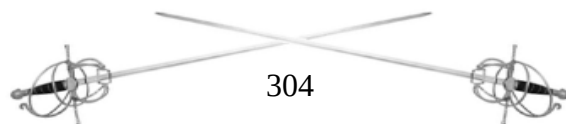
„Tak se snad zase posadíme,“ ukáže na křesla Ronsarde, „Já si myslím, že já i pan Leander jsme slovům paní hraběnky rozuměli velmi dobře.“

„Asi ano,“ přikývne Brizeux.

„Možná mi unikají některé souvislosti ...,“ je na rozpacích mladší z bratrů.

„Pak vám je velmi lehce objasním,“ zatváří se trochu kysele hostitel, byť se snaží zachovat neutrální výraz své tváře, „Slyšel jste přece slova paní hraběnky. Možná se dnes zrodil nový imperátor. A pokud vám to stále nedochází, pane Etiene, přáním paní hraběnky je, aby se váš bratr stal vrchním správcem nad majetkem obou rodů, což musím uznat, je opravdu takové malé impérium, když do toho zahrnu vše, co s tím souvisí.“

„Takhle to myslela?“ podívá se s úctou i hrdostí mladší z Tissotů na svého sourozence.

„Jsem stejného názoru,“ ozve se Brizeux, „Ale pokud mohu něco dodat, tak její nápad není dle mého vůbec špatný. Když se zamyslím nad jejími slovy, má velkou pravdu. Kdyby někdo naše konání vhodně koordinoval, mohlo by to přinést v konečném důsledku vyšší zisky.“

„V tom asi máte pravdu. A na slovo vyšší zisky jistě budou všichni slyšet,“ pokusí se o milý úsměv Ronsarde, kterému se takový nápad dvakrát nezamlouvá. Respektuje nadřazenost panstva, ale rád by nadále zůstal bez dalšího nadřízeného úředníka.

„Byla to jen teorie, pane Achile,“ pochopí starosti hostitele starší z Tissotů.

„Teorie, pane Maurici?“ usměje se místní správce, „Paní hraběnka nikdy nemluví do větru a také umí být velmi přesvědčivá. V tomto ji jistě budou naslouchat jak pan hrabě, tak obě její děti. Věřte mi, do dvou měsíců nejpозději budete jmenovaný hlavním správcem všeho majetku obou rodin.“

„Jen jsem slíbil, že se nad tím zamyslím,“ upozorní starší z bratrů.

„Ale pane Maurici, můžete něco takového odmítnout?“ znovu vyloudí na své tváři úsměv Ronsarde, „Panstvo umí být přesvědčivé. A taky značně nepříjemné, když není konáno podle jejich vůle. Byl byste hloupý, kdybyste odmítal. A to vy jistě nejste.“

„Promiňte, pane Achile, chápu vaše jistě rozpaky,“ snaží se o mírný tón hlasu hraběcí sekretář, „Například vy sám či pan Vincent máte mnohem více zkušeností, jste starší, rozvážnější.“

„Vy zase dravější, se svými známými mezi pařížskými obchodníky a asi i státní správou. Pokud takto paní hraběnka uvažuje, je její volba správná,“ vysvětluje své názory místní správce, „Když si vezmete mou osobu, nebo i pana Vincenta, ale i pana Leandera a asi i správce na panstvích Cavarlene a Besiere, tak my všichni jsme jen úředníci. Nežijeme si špatně, dostáváme slušnou mzdu. Ale u vás je to jiné. Neznám přesně vaše majetkové poměry, pane Maurici, ale vy už dle mého nejste na místě sekretáře pana hraběte závislý. Dokázal jste nejen spravovat jeho majetek, ale také sám významně zbohatnout.“

„Nechcete snad říci ...,“ zbledne probíraný Pařížan.

„Chraň Bůh, pane Maurici,“ říká rychle Ronsarde, „Nic takového by mě ani ve snu nenapadlo. Ale vy sám jste především obchodník, možná i živnostník a až potom sekretář. Svým umem a svou prací jste za velmi krátkou dobu zbohatl. Zajistil svou rodinu. Nemylte se, paní hraběnka má na tohle nos. Pochopila, co ve vás dřímá a proto má zájem, aby část z vašich schopností pomohla zhodnotit jejich majetek. Tedy teď myslím majetek obou spojených rodin. Pokud má slova vyzněla špatně, pane Maurici, pak se omlouvám. I zájem paní hraběnky je dostatečným důkazem, že vám plně důvěřuje.“

„Možná ji nejde ani tak o mou osobu, jako o vazby na jiné osoby, které mám,“ přemýšlí sekretář.

„Jde jí určitě o obojí, avšak to spolu úzce souvisí. Bez těch vazeb byste nikdy nedosáhl svých úspěchů a bez svých dostatečných schopností byste ty vazby nikdy nedokázal účelně využít,“ chválí svého už možná brzy šéfa místní správce.

„S těmito slovy naprosto souhlasím,“ přikyvuje Brizeux, „Co se týká mé osoby, já už teď respektuji pana Maurice, který dohlíží nad celým majetkem pana hraběte, tedy i nad správou panství Godille. Pro mě se tedy mnoho nezmění, alespoň doufám.“

„Pánové,“ snaží se o pozitivní tón i výraz starší z Tissotů, „i kdyby paní hraběnka ostatní urozené pány a svou dceru přesvědčila, aby její návrh přijali, a i kdybych já takový návrh přijal, pak rozhodně půjde o nějakou volnou formu koordinace našich postupů. Určitě bych nehovořil do konkrétního konání jednotlivých správců. Na to bych neměl za prvé čas, za druhé ani znalosti. Spíše bych mohl využít vyšší míry spolupráce, posílit některé obchody a jiné naopak potlačit či přenechat na jiné oblasti. To samé s výrobou nějakého zboží. Myslím si, že o něco takového také paní hraběnce jde. A takové konání by ve svém důsledku opravdu mohlo přinést vyšší zisky všem. Pane Achile, chápu vaše obavy, ale jsou dle mého zbytečné,“ dodá.

„Moje obavy? Nemám žádné obavy,“ zavrtí hlavou Ronsarde.

„Promiňte, pane Achile, ale byl bych opravdu velmi špatný obchodník, ale i správce či sekretář, kdybych si jich nepovšiml a dokonce jim i neporozuměl. Jste tady teď naprosto svým pánem. Ano, musíte skládat účty panu markýzi, ale ten je zde velmi málo a navíc, jak říkala jeho matka, se o běžné záležitosti tolik nezajímá. Jeho zájem se upírá směrem k diplomacii, královské rodině. Máte jistě oprávněné obavy,

aby při navrhované změně paní hraběnkou náhle nepřišel někdo, kdo by se nad vámi povyšoval, kdo by dělal chytrého, nutil vás konat v rozporu s vaším přesvědčením. Omezoval vás či přímo škodil vašim zdejšími aktivitám. Což by ale bylo hloupé, pane Achile, protože pak by nepřicházel vyšší zisk, ale opak, doprovázený ještě rozpory, nevraživostí a já nevím čím ještě. Mohu vás ujistit, pane Achile, že si velmi vážím vás, stejně jako pana Vincenta, ale i zde přítomného pana Leandera. Musel bych být hlupák, kdybych vás chtěl omezovat či vás svazovat. Ale sám uznáte, že jistá vyšší míra spolupráce, na základě větších znalostí, by mohla přinést úspěch. Je pravdou, že vím o něco více než vy, neboť jsem zasvěcený do obchodů pana Vincenta, do správy panství Cavarlene a také do spolupráce s pařížskými obchodníky. Což vy nejste, což není jistě vaše chyba, ale jen důsledek vašich povinností, které se vážou k užší oblasti,“ dokončuje sekretář svou řeč, pronášenou ve velmi naléhavém tónu.

„Vaše slova zní rozumně, pane Maurici,“ hovoří místní správce smířlivým tónem, otázkou však zůstává, nakolik své tvrzení myslí upřímně a nakolik se přetvařuje, „Možná by však bylo vhodné se vrátit k našim záležitostem, které jsou tak říkajíc na obzoru. Ještě zůstává pár věcí nedořešených, včetně vámi požadovaných dodávek zboží,“ rozhodne se změnit raději téma, což kvitují i ostatní.

Nakonec se debata vrací do běžných kolejí, domlouvají konkrétní spolupráci pro nejbližší období, Maurice se ale i mlhavě zmíní o některých budoucích záměrech. Nakonec řekne méně, než původně zamýšlel, neboť se situace možná opravdu změní, pokud paní hraběnka prosadí svůj návrh. Ten by mu dával daleko větší příležitost na rozvíjení některých záměrů, na druhé straně by však znamenal obrovskou zátěž. Ale vždy je něco za něco, uvědomuje si.

ZASKOČENÝ PAN DE GODILLE

Hrabě de Godille dorazí na svůj zámek již za hluboké tmy se svým podkoním panem de Rigault a svými dvěma pobočníky, panem Filipem de Aboa a Hypolitem Antoine de Brese. Doprovází je i trojice sluhů, Sylvian, Celeste a Paul, ti slouží i dvěma pobočníkům, kterým účast jejich vlastních sloužících plukovník ztrhl. Už takhle bude na zámku dost osob, proč s sebou tahat další hladové krky.

Místní lenní pán je přivítán se všemi poctami a ve většině případů i opravdu srdečně. Jeho první kroky směřují za jeho dětmi, které jde rychle k přehlídce připravit i písař, cítí nutnost pomoci paní de La Chauvet, aby prokázal naplňování role vychovatele nejstaršího hraběcího synka.

Armand se dá s dětmi do rozhovoru, ti jsou stále dost zaražené, pouze nejstarší z nich se již více osměluje, přeci jen se mu jeho otec při minulé své návštěvě více věnoval a tak má ostych menší. Jeho zploditel se u něho zdrží více než půl hodiny, teprve potom se začne věnovat dalším věcem.

„Leandere,“ vydává úsečně příkazy, „dneska nebude žádná společná večeře, pokud jste ještě nejedli. Ať se každý nají sám, nebo po skupinách, mně je to jedno.“

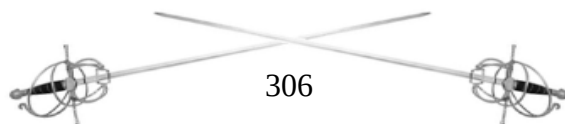
„Jak si přejete, Excellence,“ uklání se hluboko správce.

„To není všechno. Tak za půl hodiny, až si trochu odpočinu, tak čekám v nějakém salónku tebe, Maurice a pana de Rigault. Chci mluvit jen s váma třema, rozumíte?“

„Bude si přát Vaše Excellence připravit večeři?“ ptá se Brizeux pokorně.

„Ne, jedl jsem něco na zámku Almare, tam jsem se zdržel pár hodin, proto jsme přijeli až za tmy. Nejvýš něco na zakousnutí k vínu. Ale nejde mi vo žranici, potřebuju s váma probrat pár důležitějších věcí, jak jistě chápete,“ obrátí se postupně ke všem třem pozvaným spolustolovníkům, ti jen mlčky přikyvují.

Pan de Godille, jeho podkoní a pobočníci jsou zavedeni do svých komnat, pan de Aboa a pan de Brese po dohodě povečeří spolu, další mají tolik starostí, že zrušení společného stolování kvitují. Sám Armand se natáhne na lůžko, zírá vzhůru a přemýšlí o další významné změně, která ho v životě čeká. Jako by stále ještě nemohl uvěřit, někdy se skoro bojí, že se probudí a zjistí, že to všechno byl jen sen.

Do salónku je zaveden písařem, který na něho pokorně čeká před jeho komnatou, vtrhne tam jak divoká voda, nechá všem nalít víno, pak vyžene jak Romaina, tak další služebnictvo. Jeho tři pozvaní služebníci také již sedí, pochopitelně mlčí a dle protokolu čekají, až se zámecký pán rozhodne promluvit.

„Tak, pánové,“ pozvedne pohár Armand, „snad se na začátek napijeme na to, aby všechno vyšlo. A až si proležete ty svoje krky vínem, tak očekávám vaše hlášení.“

„Na pana hraběte a jeho krásnou nevěstu,“ pozdvihne svůj pohár Dujardin, ostatní dva mladí mužové po něm jeho slova opakuji a decentně se napijí. Sám autor přípitku má lhostejný výraz, sekretář se tváří možná trochu potměšile, ale sebejistě, pouze správce je evidentně nesvůj, hrozně vyčerpaný a rozrušený. Také má ze všech tří sloužících největší vltř z lenního pána, je však také na něm nejvíce závislý. Další dva by se už bez něho bezpochyby obešli a je v zájmu hraběte je neztratit, uvědomuje si Leander, sám sebou si tak jistý není.

„Tak kdo začne?“ zakouli očima pan de Godille.

„Kdo začne?“ protáhne Tissot, „Záleží, pane hrabě, co chcete slyšet.“

„Hrome, Maurici, co bych tak asi mohl chtít slyšet! Co bude za dva dny? Vlastně pozítří? No?“

„Pozítří Vaše Excelence podruhé vstoupí do svátosti manželské, tentokráte se svou životní láskou, navíc s ženou nesmírně krásnou a z významného rodu. Pan hrabě tím získá nejen skvělou manželku, ale též velmi významnou rodinu.“

„Maurici, děláš si ze mě legraci? Tohle asi vím, ne?“ mračí se hrabě, ale kromě Leandera ostatní dva pánové vidí, že jen naoko, jejich pán má dobrou náladu.

„Tak dobře, začneme zostra,“ zatváří se vážně Tissot, „Dneska necháme Vaši Excelenci vydechnout, ale hned zítra ráno čeká vás a pana de Rigault zkouška šatů, které byly ušity pro tuto příležitost. No vidíte, pane hrabě, řeknu jen první větu a už se mračíte,“ dodá s lehkým úsměvem.

„Můj ty bože, to zase bude porod,“ stýská si Armand, „Zase ti pidižvíci budou kolem nás poskakovat, votravovat, zkoumat.“

„Pokud mají být šaty doladěné ...,“ pokrčí rameny sekretář.

„Něco lepšího nemáš?“

„Asi ano, pane. Tak například, přípravy oslav jsou v plném proudu a zdárně se chýlí ke konci. Všichni zde na nich už několik týdnů usilovně pracují a určitě budou zdařilé a důstojné takové události. Ale nechtěl bych prozrazovat podrobnosti, bude lepší, když budete tak trochu překvapení.“

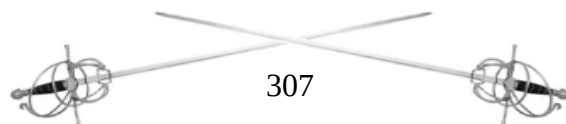
„Překvapenej? Maurici, co zase chystáte?“

„Nic velkého, pane, hlavně nic drahého, zkontroloval jsem včera účty a mohu potvrdit zdrženlivost ve výdajích. Jen taková drobná malá překvapení, pro návratu do zámku a během oslav. Jinak jsme dodrželi zadání, oslava bude pouze malá a v rodinném kruhu, nikdo další kromě osob zde a na zámku Almare pozván nebyl. Tak, jak jste se dohodli.“

„No tak vo tom si taky ještě promluvíme,“ řekne pan de Godille, „A vlastně, proč vo tom nepromluvit hned teď. Tak kdo bude pozvaný na tu hostinu?“

„Pouze osoby urozené z rodiny Vaší Excelence a z rodiny vaší nevěsty. Pokud je mám vyjmenovat, tak pan markýz de Almare, paní hraběnka de Besiere, paní baronka de La Solignac, její švagrová paní de La Solignac, pan de Barbou a pan de La Solignac. Paní markýza de Almare zůstala se svým synem v Paříži, jak jistě víte. A za stranu Vaší Excelence pan de Rigault, pan de Aboa a pan de Brese, to z vašeho slavného pluku. Z místních pak paní de La Chauvet a velitel vaší gardy pan de Barellia. Opravdu velmi skromná oslava. O to větší jistě bude později v Paříži, ovšem není jisté kdy, možná až někdy na podzim či těsně před zimou, až se královský dvůr vrátí ze svých toulek a mnozí urození pánové z různých vojenských tažení,“ vykládá sekretář.

„Tak si tam k tomu seznamu ještě pár jmen přidej,“ říká k překvapení všech Armand, „Domluvili jsme se na tom dneska na Almare. Vlastně to byl nápad paní hraběnky, pokud mám mluvit na rovinu. Nějak vhodně to uspořádejte, aby byl patřej rozdíl mezi tebou vyjmenovanou skupinou a tou druhou, kterou budou tvořit osoby neurození. Stačí dát někam druhé stůl nebo stoly, kousek stranou, tak bude nějaký vodstup a zároveň budou všichni tak nějak spolu.“

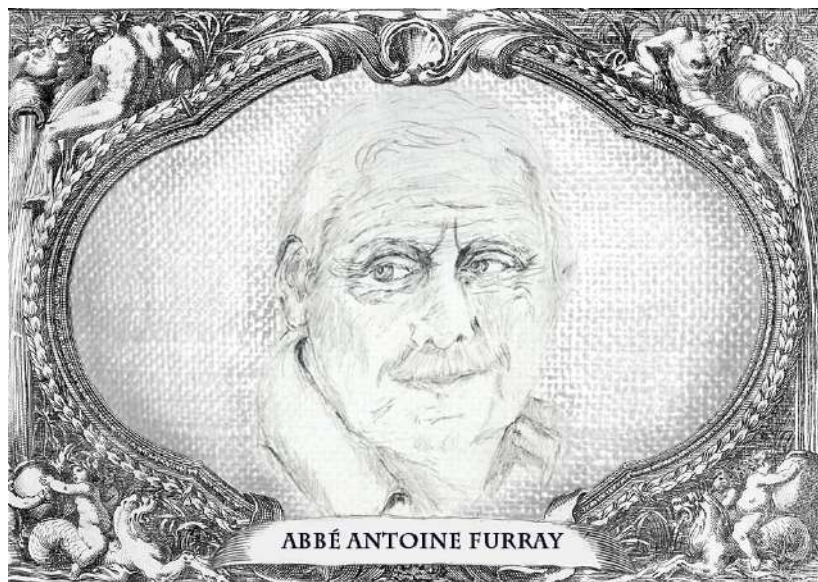

„Koho navrhuje paní hraběnka, aby byl přítomný?“ ptá se Tissot, byť odpověď už tuší.

„Tak za jejich stranu tam chce toho jejich správce ze zámku Almare a taky jejich faráře. Další máme dodat my. Což se týká především vás dvou a pak taky Otce Antoina, mého vychovatele, toho tam chci zase já. Koho dál navrhuje?“

„Moc děkuji za pozvání, pane,“ usmívá se lehce sekretář, „Jistě by měla být přítomná manželka Leandera a taky Otec Leon.“

„S manželkou Leandera souhlasím, s tím fráterem ... no co se dá dělat, tomu asi neuniknu,“ mávne rukou lenní pán.

„Z místních si jistě účast zaslouží lékař pan Athanas, stavitel pan Arnaut a taky dvojice, která tak usilovně pracovala na přípravě oslav, pan Adrian sochař a pan Augustin malíř. Navíc vyzdobují váš zámek a podílejí se na výzdobě kostela.“

„Pro mě za mě. Ty dva umělci ... sice umělce dvakrát nemusím, ale když už jsou tady ...“

„Pokud mohu ještě někoho navrhnout, tak je tady můj bratr Etienne ...“

„Ten rebel?!“ zakouklí očima pan de Godille, ovšem jeho sekretář upřený pohled vydrží, proto jen mávne rukou, „Tak ho tam dopiš, ale jak bude něco vykřikovat proti Mazarinovi, tak mu vlastnoručně useknu tu jeho hlavu, co jsme mu jaksi zapomněli srazit, díky tady panu Quidovi.“

„Děkuji za vaši neskonale velkomyslnost a šlechetnost,“ nesnaží se Tissot skrýt ironii ve svém hlase, „A co třeba písář?“

„Písář? Proč ten?“

„Tak kdybych chtěl být drzý, což nechci, řekl bych, že zde plní významný úřad, když shání dívky do postele Vaší Excelence a pak se stará o následky ...“

„Maurici!“

„Ale jak jsem řekl, protože drzý být nechci, tak bych připomněl jeho jmenování vychovatelem vašeho prvorozeného syna. Což je úřad velmi významný, nemyslíte? Takový se nesvěřuje osobě nevýznamné,“ pokračuje sekretář ve škádlení pána.

„Kriste pane, tak ho tam napiš,“ rezignuje Armand.

„Pak už zbývá jen tchán tady Leandera. Hodně pomáhal při oslavě, udělá mu to radost a my ho potřebujeme, vyřizuje pro nás nějaký věci, jeho činnost nám přináší peníze.“

„Nám?“

„Nám všem, pane hrabě, tedy nám všem třem, Quida se to netýká.“

„Dyť je to jedno, jeden navíc se tam někde ztratí,“ souhlasí i tentokrát lenní pán.

„Pak už mi zbývá jen zmínit problém dětí. Ty jsem zatím nejmenoval, ale paní markýza má s sebou oba své syny. Jistě bude chtít, aby byli obřadu a na oslavě přítomni. Myslím si, že by bylo vhodné, aby se téhož zúčastnil i váš prvorozený syn,“ pokračuje Tissot.

„Vidíš, na děti jsem nepomyslel. No určitě, ty další kluci jsou ještě malí, ale Armand Ernest ... jen aby zvládnul to stolování a neudělal nějakou vostudu.“

„Jeho vychovatel má ještě den, aby ho to naučil, navíc mu jistě ráda pomůže paní de La Chauvet. Jistě nakonec svoji roli zvládne. Považuji jeho účast za vhodnou, pane. Zastoupí všechny vaše syny, ty zůstanou na zámku, pouze je určitě posléze představíte své nové choti. Kdy, to už nechám na vás, pane.“

Tím si myslím, že je seznam hostů úplný, jde skutečně pouze o rodinné příslušníky a také, díky návrhu paní hraběnky a vaší velkomyslnosti, o nejvýznamnější úředníky či představitele církve.“

„Tak snad jsme na nikoho nezapomněli,“ přemýšlí Armand.

„Co se týká obřadu, pane hrabě, tak bych zítra odpoledne doporučoval probrat pár podrobností, abyste byl připravený, myslím tím na protokol. Návrat na zámek bude zajištěn kočáry, pak přijde první překvapení a hostina, která se bude nejprve konat ve velké hodovní síni staré části zámku. Tam by měly být i vámi pozvané neurozené osoby. Později by se mohly osoby urozené přesunout do nové části zámku, tam už mohou popíjet ... bude záležet na vás, Excellence, zda dáte přednost popíjení s přáteli nebo první manželské noci, což bývá sice u dosti svateb velmi významná věc, v tomto případě už jaksi proběhla a to jak dost dávno, tak mnohokrát ...“

„Maurici, ty si prostě nedáš pokoj!“ zavrčí pan de Godille, „Já na tebe tak mile, zvu tě na svoji oslavu a ty do mě pořád jen reješ!“

„Vždyť mě znáte, Vaše Excellence, jiný asi už nebudu.“

„Vem si příklad z Leandera, ten ví, jak se chovat,“ říká plukovník a jmenovaný sebou vyděšeně škubne, když uslyší svoje jméno.

„Vaše Excellence, vycítil jsem vaši dobrou náladu, tak jsem si občas rýpnul, přiznávám. A pokorně se omlouvám, pokud jsem tím snad způsobil Vaší Excelenci nějakou újmu.“

„Újmu! Jakou ty bys mi mohl způsobit tak asi újmu,“ ušklíbne se Armand, „I když ... víš, Maurici, já tady chci vést moc vážnej hovor a ty všechno zlehčuješ. Vůbec se nechováš jako důležitý úředník, kterým máš bejt.“

„Vaše Excellence, vše je opravdu velmi dobře připravené, i seznam hostů jsme teď doladili, tak přece nemusíme být až tak vážní. Vždyť jde o velmi šťastnou a radostnou událost ve vašem životě.“

„Ale vo tom já přece nemluvim, hrome. Dneska jsme vedli na zámku Almare moc důležitý rozhovor. Teda já, moje nastávající, její bratr a jejich matka. Ta vlastně všechno začala,“ říká pan de Godille a jeho sekretáři přeběhne mráz po zádech.

„Proběhla důležitá porada? Čeho pak se týkala, smím-li se zeptat?“

„Čeho? Vopravdu netušíš?“

„Tak něco mě napadá, vzhledem k jiné důležité poradě, která se uskutečnila na tomtéž zámku před polednem. Pouze společníky paní hraběnky na této poradě nebyly vaše urozené Milosti, ale já, můj bratr, tady Leander a také správce zámku Almare, pan Achile,“ překvapí teď sekretář svého pána.

„Jak se zdá, ta ženská neoponechává nic náhodě a má všechno promyšlený,“ zarazí se plukovník.

„Paní hraběnka jistě ví, co dělá a co chce dosáhnout.“

„Poslouchej, ty jeden ..., nejste tak trochu vy dva domluvený? Cos jí za to slíbil, když tě bude tak moc podporovat a protěžovat?“ ptá se Armand, přičemž Leander klopí zrak a Quido se tváří překvapeně, jediný vůbec netuší, o čem je řeč.

„Pane hrabě, co si o mně myslíte?“ protestuje Tissot.

„Co si myslím? Že to máš taky všechno pěkně promyšlený a spočítaný, stejně jako ta hraběnka. To jsou mi věci, nakonec z vás jsou spojenci, přitom kdysi ...“

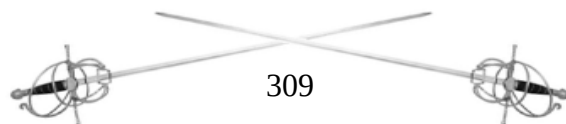
„Excellence, s paní hraběnkou jsem se na ničem nedomlouval. Před nedávnem v Paříži se mě pouze zeptala, jestli bych si nechtěl vzít na starosti také to její panství v Borgogne, tedy spíše jí vydělat nějaké další peníze napojením na pařížské obchodníky. O jejím dnešním návrhu jsem vůbec nic netušil, dost mě to překvapilo.“

„Ale příjemně, co?“ ušklíbne se pan de Godille.

„Mohu se zeptat, vo co tady jde? Jsem úplně mimo,“ ozve se teď Dujardin, sice by měl mlčet, ale jeho postavení je natolik výsostné, že si může dovolit vstoupit do rozhovoru bez vyzvání.

„Vo co jde, Quido? Zeptej se Maurice. Už mu asi nestačí, co všechno zastává za posty. Který ani neumím vyjmenovat, co jich je. Teď usiluje o další, a to dle mého hodně, hodně významnej!“

„O nějaký úřad? Snad ve státní správě?“ diví se podkoní.

„Hovno ve státní správě,“ vrtí hlavou Armand, „Tak já ti řeknu, co vymyslela paní hraběnka, údajně bez vědomí tohoto pána tady. Když se teď spojí naše rodiny, jako ta moje a ta z Almare, tak ... prostě je tady dost různého majetku, různý panství, moje, mojí ženy, teda jejího staršího syna, taky markýze, jeho matky, něco je i v Německu, po mojí první ženě ... prostě je toho víc než dost. No a paní hraběnka si myslí, že by nad vším tím majetkem měla dohlížet jedna jediná osoba. Jeden jedinej úředník, kterej by to měl všechno pod palcem.“

„To jako náš Maurice?“ hvízdne si Dujardin.

„To jako náš Maurice. Co si vo tom myslíš ty?“ podívá se Armand na svého podkoního.

„Já? Jako já sám? Tak teda, nevyznám se ve správě majetku, ale Maurice určitě jo. Je šikovnej, schopnej a dá se mu věřit. Všechno to už dokázal, ne?“

„Takže ty seš pro?“

„No jistě, dyť je to výhodný i pro vás, pane, ne? Když na to bude dohlížet váš člověk, kterému můžete důvěřovat.“

„Když se na to díváš takhle ... jenže, Quido, bude mít pak skutečně čas se taky starat vo moje vlastní zájmy, vo můj majetek?“ vznese Armand svoji hlavní a vlastně jedinou výhradu.

„A chce to vůbec Maurice dělat?“ zeptá se Dujardin.

„Jak jestli chce? No přece, když se mu to nabízí ... sice říká, že vo tom nevěděl ...,“ podívá se teď pátravě pan de Godille na svého sekretáře.

„Tak za prvé,“ nadechne se Tissot, právě se rozhodl k ráznému vyjádření, „o ta panství, která jste vyjmenoval, jde ze všeho nejméně.“

„Nejde o panství?“ nechápe Armand.

„Ty mají svoje správce. Jenže jestli si někdo myslí, že se takový panství uživí jen z toho, co dostane od nájemců či vypěstuje a prodá ... možná některá obrovská ano, ale to není žádný případ, co jste jmenoval, pane. Hlavní příjmy jdou z různých obchodů, které pro své pány dělají správci nebo jimi nastrčené figurky, jako jsem například já pro vás. Všichni jsou zapojení do různých obchodů, výroby zboží a prodeje kde čeho. Z toho jsou příjmy. Možná ani nevíte, kolik obchodů jsem již udělal s panem Vincentem, správcem majetku pana markýze de Almare. Teď chce něco podobného vaše budoucí choť na panství Cavarlene a vaše budoucí tchýně na panství Besiere. Přičemž ta panství jsou významná, ale klíčové jsou aktivity kolem nich, které jsem vyjmenoval,“ hovoří teď velmi vážným hlasem sekretář.

„Tak vo tohle jí jde?“

„Jistě, pane. Vždyť i tady prostřednictvím Leandera vkládáme peníze do různých obchodů, nebo i do výroby, a pak z toho máte zisk. Jinak by se tohle tady všechno,“ opíše Tissot rukou oblouk, „jen těžko mohlo udržovat. To samý se děje jinde, každý má z něčeho příjmy. K panstvím patří různé domy, vy máte nějaké v Angers, to samé pan markýz, ten má další v Paříži, váš budoucí nevlastní syn Henri, jako markýz de Cavarlene, pak domy v Rouenu a Evreux, podíl na nějakých obchodech a tak dále. Stejně tak se hospodaří na Besiere, sám víte, z čeho všeho tam jdou příjmy, například z toho hostince v Dijonu, kde jste tuším kdysi strávil i vy noc, pane hrabě. Podobně se činí i pan Achile, správce panství Almare, tam nevím tak přesně, odkud mu jdou všude příjmy, ale dovedu si to domyslet.“

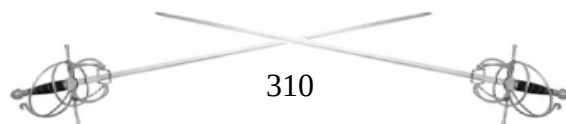
„Hrome, Maurici, to je hrozně veliký ...“

„Veliký, pane? Ale to zdaleka není všechno. Vy, ale i pan markýz de Almare, prostřednictvím jeho správce pana Vincenta, jste napojení na společnost, kterou oficiálně vede pan Juan. Vy máte dokonce přímo podíl na zisku, stejně jako já, pan markýz pak zisky z některých konkrétních obchodů, do kterých vložil prostředky. Když budu velmi nehezky mluvit, tak taky z oficiální lichvy, tedy půjčování peněz.“

„Jsme snad lichváři?“ zamračí se Armand.

„Máte podíl v bankovním domě, který jsme založili, vy i pan markýz,“ pokrčí rameny Tissot, „Stejně tak vyděláváte na zabíjení, dodávky pro armádu jsou velmi výhodné.“

„Říkáš to nějak divně.“

„Nemám z toho nejlepší pocit, ale taky na tom vydělávám, já osobně,“ znovu pokrčí rameny sekretář, „Jen naznačuji, kolik různých aktivit vám přináší příjmy, abyste mohl udržovat tento zámek a bez starostí si válečit. Nemusíte se mračit, nic tím nemyslím, jen konstatuji fakta. Je toho mnohem víc, myslím tím komodit, se kterými obchodujeme.“

„Ty se v tom všem vyznáš?“ dívá se s velkým uznáním Dujardin.

„Docela se v tom vyznám, Quido. Ale to pořád není všechno. Skupujeme některé pohledávky, poměrně levně, tam, kde usoudíme, že je ručeno zajímavým majetkem. Ten pak můžeme získat a buď ho později výhodně prodat nebo si ho nechat a rozšířit například držení půdy, statků či dokonce celých panství. Mám na starosti účetnictví společnosti a tak vím o hodně věcech. Na některých se i podílím.“

„O co teda paní hraběnka jde?“ ptá se pan de Godille.

„Paní hraběnka usoudila, že by bylo výhodné spojit jednotlivé aktivity v jednotlivých oblastech, což by opravdu mohlo přinést vyšší zisky. Mluvila o impériu, na základě jistých historických souvislostí. Ona sama se kdysi zasloužila o nahromadění významného majetku, kde základem bylo vše možné, mimo jiné také půjčování peněz, ale i úplatky za přímluvy, možná i vydírání. Ale o tom mnoho nevím. V každém případě se paní hraběnka vyzná a má určitě i cit pro hromadění majetku.“

„To radši necháme spát, Maurici,“ řekne Armand smířlivě.

„Jistě, pane hrabě, nemíním pomlouvat vaši tchýni, která se navíc tak dobře vyjadřuje o mé osobě. Mluvím o tom jen pro pochopení.“

„Taková osoba, Maurici, co by tohle všechno měla na starosti, by asi měla velkou moc, ne?“

„Velkou moc? Jistě asi značnou prestiž,“ odpovídá sekretář, „Víte, pane hrabě, musím k tomu ještě dodat něco dalšího. Mluvil jsem o tom, z čeho máte příjem vy osobně, pane hrabě a v některých případech i já osobně. Ale musím také říci, že jsem nedávno uzavřel společenství se synem pana de Saint-Grevy, dalšími společníky jsou moji bratři. Dostali jsme k tomu i požehnání jeho otce. Coiffier má moc smělé plány, které by nám mohly přinést značné prostředky. K tomu se my čtyři staráme o záležitosti společnosti zde v Anjou, i tady máme rozsáhlé cíle, proniknutí k moři a podobně. Pane hrabě, snad mohu v téhle společnosti mluvit otevřeně a upřímně,“ pozvedne svůj zrak směrem k zámeckému pánovi.

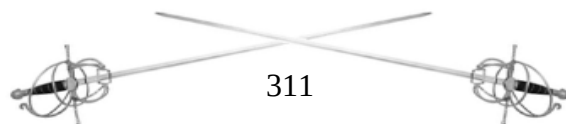
„V téhle společnosti?“

„Tak Quido je už skoro jako člen vaší rodiny a my dva vašimi významnými úředníky. Víte, pane hrabě, starost o váš majetek je pro mě jen otázkou prestiže a vděčnosti,“ rozhodne se pro upřímnost Tissot, „Nic jiného mi to nepřináší. Něco jiného je ta společnost, tam mám svůj podíl ze zisku. To samé platí pro moje spojení se synem pana de Saint-Grevy. Děláme nějaké obchody spolu, například jsme vydělali na dodávkách do Paříže během obléhání. Je mi z toho trochu smutno, pane, ale já vydělával na celé blokádě města hned dvakrát. Naše společnost dodávala pro královský dvůr a královské vojáky, z toho máte podíl vy i já, já ještě měl další peníze z prodeje na druhé straně konfliktu. Dost přepraviců umřelo, když se snažilo dostat hlavně potraviny do města, já ale jen počítal peníze. Nebylo jich málo, my si od naší společnosti koupili zboží a pak ho dál prodali. Tohle nám pan Juan a pan de Saint-Grevy nechali, bylo to dost nebezpečné, jak jsem říkal, dost lidí umřelo a kdybyste nám všechno zboží zabavili, tak bychom na tom trátili,“ trochu teď lže.

„Maurici, cos tím chtěl říct, že jde jen o vděčnost a prestiž?“ dívá se trochu zkoprněle Armand.

„Jen pravdu, pane hrabě. Už jsem naznačil některé svoje příjmy, další mám ze své pekárny. Teď máme plány s Coiffierem, pokud nám nějaké vyjdou, můžeme na tom také dost vydělat. Ať již sami, nebo jako podílníci té naší společnosti, to se ještě uvidí. Na druhé straně, pane hrabě, nikdy jsem si nevzal ani libru z vašich peněz jako odměnu pro sebe. Kdysi jste mi odsouhlasil ten podíl v té společnosti a tak mluvím o vděčnosti. Spolu s tím, že bez vás bych se nikdy nedostal k panu de Saint-Grevy a tím k dalším příjmům. Co se týká ocenění, je hezké se titulovat jako sekretář pana hraběte, ale příjem je z toho nulový. Váš majetek spravuji poctivě, nikdy jsem vás neošidil ani o jedinou libru, což bych mohl, vy byste to poznal jen stěží. Ale to bych si nikdy nedovolil, nejen z úcty k vám, pane hrabě.“

„Chceš říct, že práce pro mě ti nic nepřináší a jen tě zatěžuje? Že by ti bylo líp, kdybys tohle nedělal?“ souká ze sebe pan de Godille.

„Ano, pane hrabě,“ přikývne sekretář a Leander jen kulí oči, naopak úcta Quida k příteli ještě vzrůstá, „Je to naprostá pravda. Mám už takhle starostí nad hlavu. Teď přichází paní hraběnka s další velkou porcí práce. Jistě, je to velmi lákavá nabídka, být správcem tak rozsáhlého majetku, starat se o tolik aktivit. Ale upřímně, pane hrabě, pokud bych z toho neměl zase nic mít, jen to uznání, tak je to velmi problematické. Musel bych mnohé ponechat na svých bratrech, nebo hledat někoho dalšího, aby se staral o jiné věci.“

„Hrome, ty seš ale krutě upřímněj,“ zasměje se křečovitě Armand.

„Tady snad mohu. Paní hraběnka je velmi chytrá a v těchto věcech se vyzná, bez urážky, pane hrabě, na rozdíl od vás i od jejích dětí. Proto ji napadla ta věc vše sjednotit a pokusit se tak navýšit příjem teď již spojené rodiny. Což asi není chybná úvaha, ale pro mě to představuje velké zatížení a nutnost přehodnotit některé moje vlastní plány.“

„Tak tobě by beze mě bylo líp ...,“ říká pan de Godille zamyšleně.

„Pane hrabě, pouze pokud se bavíme o prospěchu peněžním. Mohl bych se tak více věnovat svým vlastním věcem, nebo věcem naší společnosti, které mi přinášejí peníze. Ale pane hrabě, nikdy jsem neřekl, že bych měl v úmyslu nebýt dále vaším sekretářem nebo tajemníkem, to je jedno, jak to nazýváme, nestarat se už o vaše příjmy. To je ale docela něco jiného, než teď navrhuje paní hraběnka. Kdybych přistoupil na její návrh, musel bych značné množství času věnovat jen nastudování současných aktivit v jednotlivých oblastech, soupisů majetku, začít přemýšlet, jak vše spojit, což bude ještě náročnější, a potom dohlížet na realizaci. K vám cítím vděčnost, pane hrabě, proto spravuji váš majetek zdarma, ale tohle bych přijal jen za určitých podmínek.“

„Maurici, ty vážně uvažuješ, že tuhle nabídku odmítneš? Spravovat majetek tak významnejch rodin, tak rozsáhlý, jak si před chvílí vyjmenoval?“ nevěří svým uším Armand.

„Pane hrabě, měl jsem doposud málo času, abych si všechno promyslel. Ale asi budu chtít splnit nějaké podmínky, abych takový významný úřad přijal.“

„Podmínky ... chceš si klást podmínky ...“

„Ano, pane hrabě. Minimálně dvě základní určitě. Budu chtít nějakou peněžní odměnu, buď stálý příjem nebo nějaký podíl na zisku, jako za první. A za druhé, abych mohl dále pokračovat ve svých vlastních obchodech. Já je umím dobře oddělit.“

„Dobře oddělit ... já ti věřím, Maurici, ale nemohl by si třeba někdo myslet, že třeba něco využiješ pro svůj prospěch? Neříkám něco ukrást, ale třeba sám sobě přihrát nějakou dobrou zakázku?“

„V tom byste mi museli věřit, pane hrabě,“ pokrčí rameny Tissot, „Konec konců by tohle mohli kontrolovat jednotliví správci či jiné osoby, co se budou na všem podílet. Jako já můžu kontrolovat je, jestli nepodvádějí, když budu mít přístup ke všem účtům.“

„Hrome, Quido, slyšíš to? Tak von si chce klást podmínky a ještě netuší, jestli něco takového nakonec milostivě přijme! Hrome, kdo by si to kdy pomyslel!“ je přímo konsternovaný pan de Godille.

„Co na to říkám, pane hrabě?“ zamyslí se Dujardin, „No, já bych řekl, že Maurice už pochopil svoji cenu,“ dodá věcně.

„Pochopil svoji cenu ...“

„No jistě. Prokázal přeci svoje schopnosti a taky si získal vaši důvěru, když mu něco takového nabízíte. Nebo snad nenabízíte a mluvíte vo tom jen tak? Ještě jste nám neřekl, jak se na to tváří pan markýz a paní markýza, brzo už vaše žena,“ upozorní podkoní.

„Pan markýz ... kdybys slyšel, jak vo něm hezky mluvil. A Andrea, tedy paní markýza? Ta už ho dřív požádala, aby se postaral vo její panství, tak ta je taky pro. A vidíš, a von si toho neváží,“ podívá se plukovník vyčítavě na svého sekretáře.

„Já jsem nic takového neslyšel, pane,“ hájí svého přítele Dujardin, „Já jsem jen slyšel, že Maurice chce něco z toho mít taky pro sebe. Ale to je přece normální, ne, že když pro někoho pracuju, tak z toho mám nějaký příjem,“ dodá s nevinným výrazem, ale všichni v místnosti postřehnou jasnou narážku, nikdo ze tří služebníků zdejšího lenního pána nedostává adekvátní odměny za svoje služby, Maurice

vlastně nic, Quido jen sem tam něco na útratu a jen Leander má stálý příjem, ovšem o dost nižší, než by se na jeho post slušelo. Což pochopí i Armand.

„Spiknutí! Tohle je spiknutí!“ zvolá, „Ty v tom taky jedeš?“ podívá se přísně na správce, který hrozně zbledne.

„Já, pane hrabě?“ hlesne jen.

„Pane hrabě, nestrašte tak Leandera,“ rozesměje se teď Tissot a podkoní se k němu přidá, „Už takhle toho má dost, skoro nespí, pořád lítá kolem těch příprav. Ještě ho klepne a kde budete hledat tak skvělého a hlavně tak levného správce.“

„Dyť říkám, spiknutí. Dohodli jste se na mně a chcete mě sedrat z kůže!“

„Vidíte, pane hrabě, teď mě napadla třetí podmínka,“ má ve tváři naprosto nevinný výraz sekretář, „Abych přijal ten úřad, budu ještě chtít, aby byl navýšen plat Leandera a aby Quido dostal taky stálou mzdu, hodnou jeho služeb.“

„Vražda!“

„Vražda, pane hrabě? A kdo chce probůh koho zabít?“

„Kdo koho? Vy mě! Závidíte mi štěstí, moji ženu, to poslední, co mi zůstalo. Quido mi už bez ostychu krade můj pluk, jak se stalo, když přišel král. Ty mě držíš v hrsti, před chvílí si říkal, že mě můžeš kdykoli okrást a já si ničeho nevšímnu. Teď kazíte i chudáka Leandera. Moji služebníci mě bez ostychu vydírají, kdoví, co ještě máte připravený,“ skuhrá Armand, ale z jeho výrazu všichni chápou, že se zase tak hrozně nezlobí, nebo možná správce ne tak úplně.

„Pak mám pro vás jednoduché řešení, pane hrabě,“ pokrčí rameny se zdánlivě lhostejným výrazem sekretář, „Vyhod'te mě, propusťte ze svých služeb, Quidovi vraťte jeho slovo. Tak se nás zbavíte, vám se uleví a my si začneme budovat svoji kariéru. Já budu obchodovat a o služby Quida jistě taky bude velký zájem.“

„A co Leandera, toho mám taky vyhodit?“

„Proč ne,“ přikývne Tissot, zatímco Brizeux třesí oči, „Klidně ho vyhod'te, já ho zaměstnám. To co dostává tady, mu dám taky, ne, já mu dám dvojnásobek, to se mi pořád vyplatí.“

„Tak tohle už je doslova převrat!“ koulí očima pan de Godille.

„Když myslíte, pane,“ pokrčí rameny sekretář, „Pane hrabě, mohu vám dolít? Nechcete se napít? Tváříte se nějak divně.“

„Divně? Divně? To teprve uvidíš, co je to tvářit se divně. Snad mi aspoň necháte moje syny a moji budoucí ženu, nebo vo ty mě taky chcete připravit?“

„Pane hrabě, já tomu vůbec nerozumím ...“, říká téměř plačtivě správce.

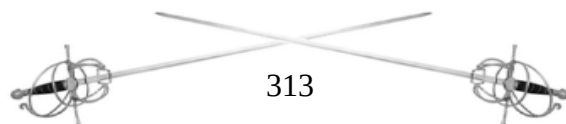
„Protože seš takovej upjatej,“ podívá se přísně Armand, „Copak nechápeš, že my jenom žertujeme? Nebo snad ne, Maurici?“

„To záleží na vás, pane hrabě. Můžeme se bavit vážně nebo míň vážně. Quida máte rád a on zase vás, proto mu jistě slovo nevrátíte. Měl byste však vážně zvážít, kolik by měl dostávat, má teď už manželku a musí se postarat o rodinu. Co se týká Leandera, toho asi taky nevyhodíte, i když nemá moc smysl pro humor a všechno bere moc vážně. Jako správce je svědomitý a úspěšný. No a co se mnou? Můžeme se bavit o mém propuštění, nebo taky o tom, jak naložit s věnem a dalšími penězi, co zbudou po uhrazení téhle slávy. Co se týká nápadu paní hraběnky, tak v tom jsem nežertoval, ty podmínky myslím smrtelně vážně.“

„Maurici, copak ty si nevážíš takový důvěry, jakou ti dávaj všichni, vlastně včetně mě? Mít na starosti majetek takovejch rodů ... nechci ti připomínat, odkud si přešel do mejch služeb, co si tehdy měl, ale ...“

„Ale připomínáte mi to, pane hrabě. Ale o tom jsem přece mluvil, mluvil jsem o své vděčnosti vůči vám, pane hrabě. Nezříkám se starosti o váš majetek, pane, budu rád spolupracovat se správcí panem Vincentem či panem Achilem, stejně tak se správcem na Cavarlene. Ale spolupracovat a celou tu věc řídit, to je značný rozdíl.“

„Maurici, bavíme se vážně? Nebo jen žertuješ?“

„V tomhle ne, pane hrabě. Jsem pochopitelně poctěný projevenou důvěrou, ale musím přece taky myslet na sebe. Něco už jsem se taky naučil, pane hrabě.“

„Budiž, ale po pravdě, Maurici, čekal jsem něco jiného,“ říká zklamaně pan de Godille.

„Pane hrabě, vždyť Maurice přece neodmítl, jen řekl dvě podmínky, pokud si pamatuji,“ upozorní Dujardin.

„Já slyšel dokonce tři.“

„Tu třetí jistě myslel v žertu, s tím mým platem.“

„Ne tak docela, Quido, i když asi jako podmínku bych to nestavěl,“ vysvětluje Tissot, „Určitě bych však chtěl pana hraběte požádat, aby o tom přemýšlel. Není zase tak chudý, aby ti nemohl stanovit mzdu, za tvoje skvělé služby. Ale dávat to do spojitosti s návrhem paní hraběnky asi opravdu nebudu.“

„Asi mi nezbejvá, než vzít tohle na vědomí,“ neskrývá rozmrzelost Armand.

„Nezbývá, pane hrabě. Ale ty dvě podmínky, pane hrabě, nejsou zase tak nespílitelné. Mohou být výhodné i pro vás, pokud by takové uspořádání přineslo vyšší zisky. Svých vlastních obchodů a plánů se rozhodně nevzdám. To není neúcta, pane hrabě. Jde o moje sny a také o zabezpečení mojí rodiny, mých dětí.“

„Určitě si vo tom ještě promluvíme.“

„Určitě, pane hrabě. Stejně tak bych považoval za nutné o tom mluvit s panem markýzem, minimálně. Počítám i s tím, že mě ještě osloví i paní hraběnka. Jsem připravený vyjít vstříc i vaší paní, pane hrabě. O všem je možné mluvit, pane hrabě,“ tváří se teď velmi vážně sekretář.

„Hrome, tak nějak si mi zkazil náladu, Maurici,“ zvažní i pan de Godille, „Ne těma drzejma kecamo, na to už jsem si zvyknul. Ale tvojim rozhodnutím. Nebo spíš nerozhodnutím. Čekal jsem, že budeš rád ...“

„Já jsem rád, pane hrabě, že mám takovou velkou důvěru, moc si toho vážím. Jen musím myslet na svou rodinu, pane hrabě, jako vy na tu vaši. Jako Leander i Quido na ty svoje. Nejsme už ti bezstarostní kluci, jako před lety, když jste nás přijal do služby. Tehdy jsme mysleli jen na jediné, jak si užít život. Teď už máme zodpovědnost za jiné. Stejně jako vy, pane hrabě.“

„Panebože, Maurici, je to tu jako na pohřbu, a ne v předvečer svatby, nemyslíš?“

„To se dá napravit, pane hrabě. Opustíme práci a budeme se třeba věnovat vzpomínkám. Nebo se také můžeme bavit o využití vašich peněz, co za ně koupit a tak.“

„Jen to ne ... na něco takovýho nemám teď vůbec náladu. Tak mi radši nalejte, hrome, pořádně se napijeme, co říkáte?“

„Opít se, pane hrabě?“ zbledne Brizeux, „Mám takový práce ...“

„Můj ty bože, Leandere, já se z tebe poseru ...“

„Pane hrabě, mám návrh,“ ozve se znovu Tissot, „Leander je hrozně unavený, nejlépe udělá, když si půjde lehnout, co nejdřív, aby se trochu prospal. My s Quidem můžeme s vámi popít, pane hrabě. Nebo můžete poslat pro svoje pobočníky, pokud uznáte za vhodné.“

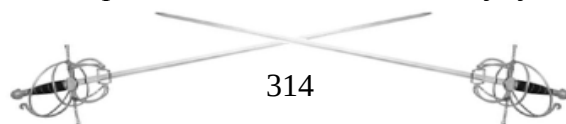
„Ne, ne, pobočníky ne,“ říká rychle Armand, „No dobrá, tak ať si de lehnout. My si spolu můžeme zavzpomínat, na ty časy, cos vo nich mluvil. Jak jsme začínali a kam jsme to dopracovali.“

„Moc dobrý nápad, pane hrabě,“ přikývne sekretář, „A ty, Leandere, si jdi opravdu lehnout. Pořádně se vyspi, ať máš zítra a pozítří dost sil. Ber tohle jako rozkaz, je tak, pane hrabě?“

„No jasně, rozkaz,“ mávne jen rukou pan de Godille, pak nastaví téměř prázdný pohárek s vínem, „Tak mi nalejte, vy dva holomci. Sice mám s váma pořád jen starosti, ale ...“

TRNITÁ CESTA NA OLYMP

Velký den hraběte de Godille je tady. Ráno nemůže dospat, pak pro něj však začne jemu velmi nepříjemné martýrium. Přiběhne kopa sloužících, na čele s najatým garderobiérem a lazebníkem

z Angers, ti velí zušlecht'ovacím pracím. Lenní pán je vysvlečený do naha, omytý mokrým hadrem, pokryt vonnými esencemi a poté pomalu a velmi precizně oblékán. To samé se však děje v jiných komnatách s dalšími osobami, ať již jde o pana podkoního, pobočníky, správce, ale i malého Armanda Ernesta. Ti všichni jsou připravováni na velkou slavnost.

Oděvy jsou upravovány, Tissotovi si přivezli nové šaty s sebou, přeci jen byli připraveni na případné pozvání, nově ušitý oděv má také správce, písař, podkoní i nejstarší syn zámeckého pána. Novou garderobu dostala také paní de La Chauvet. Další si berou své nejlepší šaty, každý z pozvaných na slavnost má minimálně jedny pro zvláštní příležitosti. Všichni tak po chvíli jen září, když mnozí museli překonat pro ně nepříjemné setkání s vodou. Soudobá hygiena opravdu není nic moc, což podporují i teorie, že ve vodě se nacházejí nákazy, které jsou příčinou různých epidemií. Moc dobrá výmluva pro špindíry.

Zámek je prostě již od brzkých hodin vzhůru nohama, všichni kmitají, občas zaklejí. Ale zároveň jsou v jejich obličejích radostné výrazy, neboť je čeká významný obřad a poté sláva, na které tak usilovně pracovali. Brizeux je na hranici zhroucení, rozechvělý je i jindy velmi sebevědomý písař, dnes má ještě ke všem svým povinnostem na starosti prvorozeného syna pana hraběte.

Celému tomu rumraji z povzdálí přihlíží i dvojice mladíků, na něco takového naprosto nepřipravených, neboť jejich domovem bylo po většinu jejich krátkého života pařížské podsvětí. Je řeč o sluhovi Paulovi a jeho druhovi Abelovi, který přijel jako doprovod pana Etiena. Ti se krčí v koutku a pozorují ten hrozný šrumec kolem, přitom mají oči na vrch hlavy. Především Paul se velmi podivil, když tady před dvěma dny našel svého bývalého kolegu. Ten mu vysvětlil, jak se tady ocitl, byť použil poněkud osobitého vyjádření.

„Chránili jsme pekárnu, jednoho sviňáka jsem tam podříznul, což se jim asi líbilo, tak mi tohle nabídlí,“ řekl.

Ted' oba mladíci vdechují jim naprosto neznámou atmosféru luxusu, ale i skutečné pachy, které přicházejí ze všech stran a navzájem se přebíjejí. Ať již jde o lahodné a lákavé vůně ze zámecké kuchyně, kde se snaží hned zástupy osob připravit potřebná jídla, ať již jde o vonné esence rozprašované po chodbách zámku či přirozené pachy čerstvých květin z místní zahrady či dovezené z Angers. Ale i lidé jsou navonění, zvláště panstvo nezvykle smrdí, jak se vyjádřil Paul, který se po ránu motal u svého pána, jehož připravovali především jiní sloužící na jeho účast na obřadu a následné hostině.

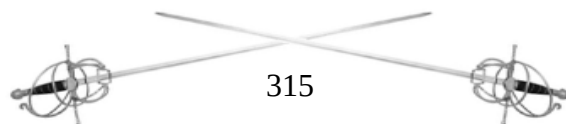
„Tohle se prostě nedá pochopit,“ vrtí hlavou Abel, „Jen toho zřádlá, to by nám vystačilo na celý rok, a voni to tady sežerou za jedno vodpoledne.“

„Neboj se, maj toho daleko víc, než sami sežerou, ptal jsem se, jak to chodí,“ mudruje Paul, „Taky se na nás dostane. A kdyby ne, tak my se přece vyznáme, ne? To by bylo, abysme se nedostali někam, kde vochnutáme ty věci, co tak divně vypadaj, ale tak nádherně voněj.“

Aby toho zmatku nebylo málo, na nádvoří zámku se objevují kočáry, přijedší ze sousedního panství a přivázející nejceněnější klenot pro dnešní den, samotnou nevěstu. Ta pochopitelně vystoupí na naprosto dokonale vymetenou dlažbu a po boku se svými stejně vyparáděnými syny kráčí do vestibulu nové části zámku, kde je již očekává pan de Rigault, jako osoba zastupující ženicha. Ten se má dle nějakého bodu protokolu připojit ke své nastávající až v kostele, do té doby mají zůstat oddělení. Což je sice poněkud úsměvné, vzhledem k jejich historii, ale oba jsou připraveni tyto rituály dodržovat.

„Vítejte, Milosti,“ uklání se uctivě Dujardin, přitom jeho pohled sklouzne na děti markýzi. Zatímco devítiletý Henri Honoré se tváří poněkud zakřiknutě, možná až vyplašeně, jeho pět a půl roku starý bratříček se naopak rozhlíží až vyzývavě.

Jejich matka s nimi měla včera dlouhý rozhovor, kdy jim vysvětlila, k čemu dnes dojde, poté s nimi hovořila ještě jejich babička a všechno završil jejich strýc. Jak oba chlapci pochopili, získají dnešního dne náhradního tatínka, kterého mají mít rádi a především se k němu mají chovat s úctou, protože ten pán má rád jejich maminku a stane se jejím novým manželem. Nakolik se jim hochy podařilo skutečně přesvědčit je otázkou, ale oba jsou zvyklí dodržovat předepsané protokoly a tak jsou rozhodnutí přistoupit i k dnešnímu dni. Také jsou zvědaví na nevlastní bratříčky, o kterých také byla řeč.

„Co bude nyní následovat, pane de Rigault?“ ptá se usměvavá paní de Besiere, byť moc dobře zná odpověď.

„Požádal bych velectěné panstvo, aby se na krátký čas přemístilo do připraveného salónu,“ podává vysvětlení podkoní, „Zde je připraveno menší pohoštění. Zde Vaše Milosti setrvávají do doby, než nastane čas k odjezdu do kostela. Pan hrabě vyrazí hned za Vašimi Milostmi a připojí se k nim v kostele.“

Není třeba nic dalšího říkat, zvláště když všichni program znají, Dujardin, jako jejich hostitel v zastoupení, je vede do nádherně vyzdobené místnosti, kde stejně skvěle ustrojené služebnictvo jim je připraveno posloužit. Hlad však nikdo nemá, nepohrdnou však broušenou číší s nápojem podle své volby.

Quido je mírně nervózní, ale jeho obavy, jak se postarat o vzácnou návštěvu, jsou brzy rozptýleny, pan de Almare, jeho sestra i matka zapředou brzy příjemnou a nezávaznou konverzaci, při níž jim čas utěšeně utíká.

Mezitím se v jiné místnosti připravuje na svůj slavný den pan de Godille, nyní již jsou po jeho boku i jeho oba pobočníci, kteří mu budou dělat dekoraci. Oba jsou velmi působiví ve svých oblecích, také mají slavnostní, které jim z Paříže přivezl Maurice Tissot, vyzvedl je u tchána jednoho a bratra druhého, aby i oni působili dostatečně reprezentativně.

„Můj ty bože, už aby ta maškara skončila,“ uleví si Armand, „Jak já tyhle nepřírozený věci nesnáším.“

„Však to přežijete, pane hrabě,“ usmívá se pan de Aboa, na rozdíl od svého kolegy Hypolita se ve slavnostech doslova vyžívá, má je rád, v tom je jiný než oba dva další urození pánové. Neboť pan de Brese je spíše plachý a velitel pluku přímo trpí nechutí ke společenským akcím.

„Vaše Excellence, pomalu již bude čas,“ klaní se hluboce Brizeux, „Jejich Milosti již nastupují na nádvoří do svých kočárů,“ oznamuje.

„No konečně,“ oddychne si pan de Godille, „Hrome, kde mám syna?“

„Váš ctěný syn, mladý pán, je již taky připravený. Romain s ním čeká na Vaši Excelenci na chodbě,“ klaní se správce.

Ženich v doprovodu svých dvou působivých pobočníků vyjde z místnosti a opravdu tam spatří svého již téměř pětiletého syna Armanda Ernesta, nádherně oblečeného, vedle kterého postává rovněž elegantně ustrojený Delarigne, ten se teď klaní. Jeho oděv je daleko méně zdobený než u panstva, ale i on působí jako švihák, šaty padnou na jeho štíhlou postavu.

„Vysvětlil jste mému synovi vše?“ ptá se vážným hlasem Armand.

„Ano, Excellence,“ znovu se hluboce klaní písař, „Vše jsme si znovu prošli, jak zachovat protokol na obřadu i u stolování.“

„Vo tom nemluvím,“ zamračí se lenní pán, „Mluvím vo tom, co se dneska stane.“

„Ach ano,“ pochopí Delarigne, „Vysvětlil jsem mladému pánovi, jaký významný den dnes čeká jeho ctěného otce.“

„Doufám, že to pochopil.“

„Pevně věřím, Excellence,“ je trochu nejistý písař, přeci jen se pětileté dítě může zachovat všelijak a následky pak dopadnou na jeho hlavu.

„Však uvidíme,“ řekne pan de Godille výhružně, což rozhodně nepřidá jak jeho synovi, tak jeho vychovateli. Ti teď kráčejí bok po boku za třemi urozenými muži, příslušníky anjounského pluku.

Kolem kočáru zámeckého pána se shromažďuje značný počet služebnictva, nicméně již ve dveřích vykukuje hlava sochaře Roybetta, jakmile totiž kočár zmizí z nádvoří, okamžitě započnou horečné úpravy v prostorách zámku, aby byl připravený na návrat panstva v duchu tolikrát pozměněného scénáře.

Dopravní prostředek se dá do pohybu, v něm sedí na jedné straně Armand, naproti němu jeho syn a písař. Pan de Aboa a pan de Brese jedou na koních, pan de Rigault doprovází nevěstu, proto má asi deset minut náskok.

„Jsem na vás pyšný, synu,“ pohlédne ženich na vymóděného chlapce s malou dýkou po boku, pro jistotu však se ztupeným ostřím, o to více zdobenou. Hoch je vlastně ustrojený podobně jako jeho otec, pouze je vše několikrát zmenšené, včetně klobouku s mohutným perem.

Chlapec neodpoví, jen pozvedne své živé oči ke svému zploditeli. Ten se marně domýšlí, co se asi honí v jeho hlavičce, jak on a bratři přijmou svou macechu. Ovšem tu budou asi vídat velmi málo, stejně jako jeho, je rozhodnutý je nadále nechat vychovávat zde na zámku. Také kam by je tahal, když vlastně nemá v Paříži svůj palác, pokud tam sám vůbec bude, v tom případě jsou dohodnuti na tom, že využije nabídnutého přístřeší v paláci Almare. Mluvílo se také o nedávno rekonstruovaném domě patřící markýze, ovšem o tom její bratr nechtěl ani slyšet. Jeho palác je dost veliký, aby v něm mohli pobývat všichni, včetně jeho matky, kterou již vzali na milost, i díky jejímu vstřícnému chování k rodině a naopak naprosté zdrženlivosti směrem k bývalým spojencům, většinou nepřátelům královského dvora.

Hrabě využije krátké doby, co trvá přeprava do kostela, aby si se synem popovídal, ten je dnes ale opět poněkud zakřiknutý, občas pohlédne na svého vychovatele, ke kterému získává stále větší důvěru, ten ho pak povzbudí pohledem. Tato němohra neujde otci, který přemítá, zda udělal dobře, když právě problematického písaře ustanovil do této významné funkce, ale zatím snad vše klapě.

Kolem staříckého dřevěného kostela, který je vzorně vypulírován, se nachází velký dav venkovanů, pocházejících z obou panství. Přivádí je sem jednak zvědavost, kdy spatří významné panstvo, ale také dary, které od obou správců obdrží. Ti pro své poddané či nájemce nechali navařit nebo napéct dostatek jídla a to bude rozdáno přítomným po skončení obřadu. Což jistě zvyšuje jejich účast a také provolávání slávy, jak mají rozkázáno od svých rychtářů či přímo správců.

Nejprve jsou do kostela uvedeni hosté, tedy povětšinou příbuzní nebo urození sloužící obou svatebčanů, ti jsou usazeni na předem domluvených místech. Pak vstoupí nevěsta, kterou přivádí její bratr, ta se posadí do zvláštního místa pro lenní paní. Jako poslední vstupuje hrabě, kráčí v doprovodu svého podkoního, ten se přemístí mezi ostatní přítomné a jeho pán spočine na křesle vedle své nevěsty.

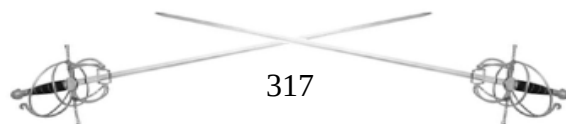
Vzhledem k malému počtu účastníků je kostel poloprázdný. V první řadě sedí jen tři chlapci, vlastně na opačných koncích řady, za prvním z nich je Delarigne, který ho tiše povzbuzuje a zároveň dohlíží, aby zachoval klid po dobu obřadu, na druhé pak oba synové markýzi, ty kontroluje Julie de La Solignac. Ale všichni tři chlapci jsou zvyklí na mše, proto by neměl být s jejich chováním problém, vědí, co se sluší a patří ve stánku božím. Občas však pokoutně pohlédnou na druhou stranu řady, tak nějak tam tuší konkurenci.

Otec Leon má připravený program, který je velmi prostý, nicméně dostatečně důstojný, včetně sboru malých zpěváků, tvořený chlapci nájemců. K jeho velké radosti není na paní markýze příliš vidět její pozeňnaný stav, je však dnes připravený dodržet přání pana Leandera, tedy zbytečně neprovokovat panstvo. To považuje bohužel za zkažené a prolezlé hroznou pařížskou morálkou, ve které se mísí mnoho smrtelných hříchů, včetně nevázaného sexu a nedostatečné pokory k Bohu i jeho představitelům na zemi z řad katolické církve, v níž jsou jediní a praví služebníci boží.

Písař, který je v očích faráře jedním z nejhříšnějších červů na zemi, se zachvěje hned dvakrát. Poprvé, když na něm krátce spočine pohled přísného jezuita, podruhé, když se rozhlédne a uvědomí si, že je zde jedinou osobou, která není urozeného původu. Je pravdou, že tady být neměl, na mladého pána měla dohlížet paní de La Chauvet, ale později došlo k malé změně, a on byl jako vychovatel Armanda Ernesta implementován do společnosti, kam svým původem i postavením rozhodně nepatří. Nezdá se však, že by jeho přítomnost komukoli vadila, asi s výjimkou kněze. Ten je však dnes zdrženlivý a určitě nic komentovat nebude.

Nikdo jiný neurozený se zde opravdu nenachází, ti, pokud jsou pozváni na následnou oslavu, zůstali na zámku Godille. Romain se bojí i jen hlasitě nadechnout, aby na sebe jako nesourodý element společnosti neupozornil a jen se v duchu modlí, aby jeho malý svěřenec neučinil nějaký prohřešek proti vychování, čímž by ho vlastně znemožnil. Ale chlapec díkybohu také ani nedutá, možná i na něho doléhá důstojná atmosféra celého obřadu.

Jen těžko se dá soudit, kdo skutečně vzletná slova kněze poslouchá, kdo sleduje jeho kázání, ve kterém obecně hovoří o Bohu i o jeho ovečkách na zemi, většina se spíše zaobírá svými myšlenkami či pozoruje ženicha a nevěstu, kterým to vedle sebe sluší. Nakonec přijde jejich velká chvíle, oni předstoupí před kněze, dojde k naplnění oficialit a jejich svazek je před Bohem prohlášen za právoplatně uzavřený.

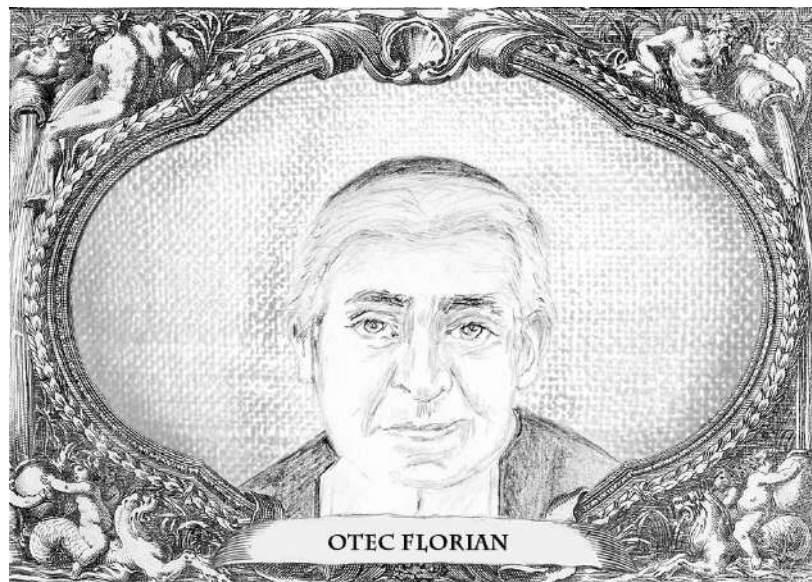

Tentokráte jdou na čele malého průvodu novomanželé, hned za nimi jejich děti, tím pádem se do třetí řady dostává Delarigne a Julie de La Solignac, oba dohlíží na své malé svěřence. Ti se nyní vlastně poprvé ocitají ve vzájemné blízkosti a vymění si zkoumané pohledy. Ty však jsou velmi opatrné a nejisté, nějak vnitřně se mají před druhou stranou na pozoru. Jak jim bylo vysvětleno, jsou od dnešního dne nevlastními bratry, co to však bude znamenat ve skutečnosti netuší, a to je trochu mate či zneklidňuje.

Manželé a tři chlapci nasednou do jednoho kočáru, tam už za nimi písař ani komorná nelezou, hochů se ujmou zase až po příjezdu na zámek. Písaře vezmou do kočáru markýzi, kde se vezou kromě něho švagrové Julie a Angelika, především zelenooká baronka si mladíka velmi provokativně prohlíží, ten klopí oči i hlavu, byť ho její krása fascinuje. Markýz nastoupí do kočáru se svou matkou, v dalším se pak nachází paní de La Chauvet. Všichni ostatní jedou na koních, tedy hraběcí pobočníci, velitel gardy i podkoní, na druhé straně pánové de Barbou a de La Solignac.

Novopečená hraběnka de Godille se nejprve podívá na svého chotě, pak spočine pohledem na třech chlapcích. Její dva synové sedí z jejího pohledu vlevo, syn Armanda vpravo, mezi nimi zeje propast, větší už být nemůže z pohledu místa na sedačce. Prostě se kluci tisknou ke stěnám kočáru, aby byli co nejdále od sebe. Což se jí moc nelíbí a rozhodne se krátkého času využít, aby hochy navzájem představila a pokusila se sbratřit. Až teď je vidět, jak moc si jsou podobní Pierre a Armand Ernest a jak se liší zadumaný Henri.

„Těší mě, pane,“ říkají si chlapci navzájem, což přijde jejich vlastní i nevlastní matce komické, ale přejde to jen letným úsměvem. Nicméně ve svém snažení příliš neuspěje, vzájemný ostych i ostražitost mezi dětmi zůstává. Její dva synové navíc byli zpraveni, že je na zámku kromě přítomného Armanda Ernesta čekají ještě další čtyři nevlastní bratři. A oni se musí ptát, zda náklonnost jejich matky teď nepoleví, když se na scéně objevují jejich konkurenti. A to ještě netuší, že jim přibude další sourozenec. U něhož se Andrea modlí, aby to byla holčička, která by se stala klenotem mezi sedmi hochy, jenž teď dohromady s manželem mají.

V té době již malý konvoj vyhlíží na zámku Godille, kde jsou už nachystány všechny atrakce. Je již hodina po poledni a slunce zalévá krajinu svými paprsky, na obloze je jen málo mráčků, za což všichni děkují Bohu. Není sice kdovíjaké teplo, byť je již začátek června, ale pro zvolený program je příznivé počasí důležité, byť jsou pořadatelé připraveni i pro případ, kdyby se z oblohy spustil liják. Ten naštěstí očividně nehrozí, proto by mělo být vše působivější a především příjemnější.

Na nádvoří zámku stojí správce Leander Brizeux a sochař Adrien Roybett, v zahradách se nachází malíř Augustin Caillé a ve své štolě pobíhá architekt Arnaut Peligot, aby se posléze přidal k Augustinovi. Maurice Tissot se svým bratrem jsou v hloučku dalších hostů, v němž se nachází ještě sedmačtyřicetiletý kněz z panství Almare Otec Florian, vychovatel hraběte, dvaapadesátiletý abbé Antoine Furray, tchán a manželka Leandera. Diskutují spolu a čekají, oni sami se připojí na konec průvodu, který bude vytvořený dle schváleného scénáře. Sami zvědaví, jak připravované atrakce nakonec dopadnou.

„Už jedou!“ křičí určený pozorovatel u padacího mostu, který však už léta zůstává spadlým.

Jeho povel zapůsobí na přítomné na dvoře, kteří buď mizí do zámku na svá místa, nebo se připravují na přijetí panstva. Musí si však ještě chvíli počkat, než první kočár vjede na nádvoří. Náhle je zde skoro k nehnutí, což je sice nepříjemné, nicméně s tím počítali.

„Račte, Excellence, račte Milosti, račte pane,“ ozývají se úslužně pronášená slova, jimiž především Brizeux a Roybett shromažďují panstvo, další zdejší sloužící co nejrychleji odvádějí koně a také odvázejí kočáry, čímž se zase všem lépe dýchá. Všichni urození i neurození hosté jsou teď na nádvoří, ve svých šatech vypadají všichni úchvatně.

„Vaše Excellence, Vaše Milosti,“ klaní se hrozně nervózní Brizeux, „Dovolte mi, abych vám představil pana Adriena, sochaře, který vás provede následným programem a vysvětlí vám, co vás čeká,“ chvěje se mu hlas trémou, díkybohu mu dle scénáře přísluší pronést tuto jedinou větu.

„Vaše Excellence, Vaše Milosti, dámy, pánové,“ klaní se i Roybett, ten si naopak vše užívá, „V dnešní velevýznamný den pro tento zámek a pro Jeho Excelenci,“ ukloní se směrem k hraběti, „byl připravený zvláštní vstup do tohoto krásného sídla zdejšího lenního pána. Důstojný dnešnímu tak významnému dni. Věřím, že budete shovívaví, neboť vše je dílem jen nedokonalých lidských bytostí, které tímto počinem chtějí vzdát holt vzácnému pánovi a jeho ještě vzácnější choti, od dnešního dne paní hraběnky de Godille,“ znovu se ukloní oběma novomanželům.

Všichni se zaujetím pozorují sebejistého sochaře i za ním stojícího nejistého správce a dumají, co si asi na ně nachystali. Ve většině případů netuší nic, výjimkou jsou služebníci ze zámku, kteří přípravami poslední týdny doslova žili.

„Zde, za těmito vrátky,“ ukazuje Adrien ke zdi, kde jsou otevřená dvířka do lesní zahrady, „se pro dnešní den zjevuje svět zapadlý v historii, svět, ve kterém se mísí legendy s mýtickými příběhy. Svět, ve kterém tehdy vládl mocný bůh Zeus a jeho stejně mocná manželka Hera,“ ukloní se směrem k novomanželům, „Pokusili jsme se na krátkou chvíli tento svět oživit a vstup do zámku pojmut jako výstup zmíněné dvojice božstev na pověstný Olymp, horu bohů ve starověkém Řecku,“ přidává radši vysvětlení, není si jist, nakolik jsou jednotliví aktéři vzděláni a znají řeckou historii.

Většina hostů ani nedutá, někteří hledí poněkud lhostejně a někteří, jako Otec Leon, dopravený sem v kočáře s paní de La Chauvet, dokonce se zamračeným výrazem. Hrozí se toho, co zase zdejší prostopášníci a bezbožní umělci připravili. Již jen vzpomínané božstva ho dráždí, vždyť není jiného pána než Boha a vše další je kacířství. Byť řeckou mythologii sám dobře zná.

„Nuže, jakmile projdete těmito vrátky, ocitnete se v jiném světě, jen na krátký čas, ale snad vás dokáže zaujmout. Pro vzácné oslavence jsou připravená nosítka, další pak pro přítomné dámy, pokud jich budou chtít využít. Vzhledem k příznivému počasí však může každý jít tak říkajíc po svých. Prosím, Vaše Excellence, Vaše Milosti,“ ukloní se Roybett a spolu s Brizeuxem vyrazí ke dvířkům.

Pochopitelně jako první kráčí hrabě se svou chotí, za nimi Romain a Julie s jejich dětmi, hned za nimi markýz de Almare se svou matkou, pak se již tvoří hlouček, kde následují urozené osoby, ty ze druhého či třetího stavu si drží odstup.

Po projití nádherně vykovanou brankou se ocitají na vzorně upravené cestičce, která se svažuje do lesního porostu, v němž se nachází i zmíněná lesní zahrada. Ovšem hned na jejím kraji nyní čekají nosítka, ještě na poslední chvíli upravená, kdy byla odstraněna stříška a zůstávají tak otevřená. Kolem nich postávají nosiči, oblečení poněkud provokativně, což hned každého napadne.

Na tuto náročnou práci byli vybráni urostlí mladíci či mladí muži z řad nájemců a sloužících, jejich oděv je velmi prostý, neboť představují otroky. Kolem pasu mají smotanu látku, která zakrývá jejich intimní partie, nicméně nic nebrání pozorování jejich statných stehů či propracovaných svalů na břiše a hrudi. Kromě větších nosítek s hned osmi nosiči jsou zde ještě tři menší nosítka, u nichž postává dalších dvanáct spoře oděných mužů. Jejich ústroj má však i své vcelku přízemní opodstatnění a tím je nákladnost jeho vytvoření. Takto je jim sice zima, o čemž svědčí jejich husí kůže, ale zato se na jejich oděvu dost ušetřilo. Za drobnou odměnu jistě chvíli nepohody vydrží.

„Vaše Excellence,“ uklání se sochař a ukazuje na nádherně upravená nosítka, držáky jsou zdobené, na nich jsou rozložené nadýchané polštáře, různě uskupené látky, aby zaručily pohodlí přepravovaných osob. Na jedné straně je z nich vytvořen prostor pro novomanžele, na druhé straně pro jejich tři přítomné syny.

Jmenované osoby opatrně nastupují, posed je opravdu velmi měkký, oba mladší chlapci jsou očividně zaujetí, Henri se tváří rozpačitě.

„Vezmeme si také nosítka, paní hraběnko?“ špitne Angelika do ucha paní de Besiere.

„Je hezky, nepůjdeme raději pěšky? Ještě nás vyklopí,“ usmívá se oslovená.

„Nechat se nést od tak dobře vyhlížejících mladíků ...“

„Že na vás budu žalovat panu baronovi, drahá,“ vyhrožuje Marion Anne.

Nakonec jsou využita pouze nosítka určená pro novomanžele a jejich tři přítomné potomky, nosiči je zvedají velmi opatrně a jen k pasu, poté se velmi rozvážným krokem rozejdou po cestičce vedoucí směrem do zahrady. Je příjemné počasí pro ústroj oslavenců a hostů, svěží vzduch prosycený přirozenými lesními vůněmi mohou nasávat všichni, i ti, kteří pomalu v průvodu postupují za ústřední dvojicí.

Cestičku lemují různě vysoké keře, vše je dokonale upravené a teď se i nádherně zelená, občas něco i kvete. Průvod se šine vpřed, když tu náhle někteří vydechnou údivem. Nad menšími keři v příhodném místě se objevuje podivné stvoření, vlastně hned dvě, známé ze zmiňovaných bájí. Jde asi o čtyřicetiletého svalnatého muže s hustým tmavým vousem a vlasem, s velmi ochlupenou hrudí, a o mladíka tak šestnáctiletého, sice rovněž svalnatého a tmavovlasého, leč mnoha chmýřím zatím neobrostlého. Je patrné, že představují otce a syna, kteří se teď klaní nesenému panstvu. V jejich rukách jsou luky a šípy.

Nicméně na tom by nebylo až tak moc divného, kdyby jejich tělo pokračovalo klasicky od pasu dolů, jenže ono právě tak nepokračuje, neboť od pasu mužů následuje tělo koně. Je nutné podotknout, že to je vytvořené ze dřeva a různých látek, potažené asi pravou koňskou kůží, alespoň to tak vypadá. Přední nohy jsou poněkud neforemné, jak do nich musí být nasoukány skutečné končetiny muže a chlapce, jejichž chodidla jsou umístěná v dost obludnémolení předních končetin monstra, nicméně dost z toho chytře zakrývá porost, proto je dojem velmi působivý.

„Jé,“ zvolá Armand Ernest a bezprostředně se naklání směrem k obludám, které se nacházejí jen pár metrů od nich, jak je právě míjejí. Nosiči jsou však silní a tak náhlou změnu těžiště bez problémů vyrovnají. K radosti obou pětiletých chlapců, neboť Pierre je stejně unešený jako jeho nevlastní bratr, se nosítka zastaví, mají teda čas si prohlédnout obě podivná stvoření, napůl muže a napůl koně.

„Velectěný pane, velectěný paní,“ odříkává starší kentaur předepsaný text, „jménem našeho rodu vás přicházím se svým synem pozdravit a vzdát vám poctu,“ uklání svou hlavu, mladík činí to samé.

„Jé, je, co to je?“ neudrží se Armand Ernest a klade směrem k otci otázku, ten se ocitá v rozpacích, neboť v tomto není dvakrát kovaný.

„Můj otec je králem našeho lidu, já jsem jeho syn,“ odpovídá teď mladší napůl člověk a napůl kůň, jak byl pro podobný případ instruován.

„V dávných dobách to byli velmi slavní válečníci, velmi stateční a silní,“ ozve se Andrea, „Říkalo se jim kentaurové, mají to nejlepší z muže a z koně,“ doplní.

Na pokyn sochaře, který kráčí před nosítky, se ta opět dají do pohybu a tak mají možnost si tuto atrakci prohlédnout i další členové malého průvodu, některé zaujme více a některé méně. Někdo o historii tohoto zvláštního rodu ví více a někdo vůbec nic.

Asi po dalších sto metrech se nosítka znovu zastaví, u cestičky stojí mohutný urostlý a zarostlý muž s obrovským kyjem přes rameno, modelem je místní kovář. Na sobě má jen podobnou ústroj jako nosiči, které však převyšuje o hlavu, pravda, také již musí trochu zatahovat břicho, ale jinak je opravdu dominantní.

„Já, Herakles, tě zdravím, vzácný pane, i tebe, vzácná paní,“ souká ze sebe hlubokým hlasem text.

„Tohle je největší válečník všech dob,“ říká směrem k dětem pan de Godille, o této legendě i on slyšel, od Otce Antoina, jenž je také v průvodu. Toto ztělesnění síly, odvahy a válečníka, v římském názvosloví nazývané Herkules, je mu opravdu blízké.

Průvod dále pokračuje po cestičce velmi pomalým krokem, který pro jistotu diktuje vpředu krácející sochař, aby se mu náhodou nosiči příliš nerozběhli. Třetí zastávka proběhne po dalších sto

metrech, kdy se mezi keři objevuje opravdu nezvyklý obrázek, to už Pierre a Armand Ernest vstávají na lůžku a přemisťují se k jeho kraji.

Za nízkými keři stojí mladý muž a žena, oba oděni v bílé tuniky, což by nebylo až tak zajímavé, on však v ruce třímá uzdu bělouše, který není dle všeho obyčejným koněm, protože má k hřbetu připoutána mohutná křídla, jenž zvíře dle všeho trpně snáší.

„Vážený pane, vážená paní,“ hlaholí pohledný mladík, „zdraví tě Perseus, přemožitel Medúsy a zachránce této krásné princezny Andromedy, spolu s bájným okřídleným koněm Pegasem.“

„Můžeme se podívat?“ žadoní Filip Ernest.

„Nikoli, synu, zůstaňte na lůžku,“ zklame ho jeho otec, pak však změní názor, „Romaine!“ vykřikne a vzápětí už k němu chvátá písař, „Romaine, ukaž chlapcům toho koně,“ nařizuje.

Delarigne pomáhá slézt prvorozenému synovi hraběte, v tu chvíli se objeví Quido, který pochopí vhodnost pomoci a stejně poslouží Pierrovi. Vzápětí překvapí všechny kolem, když uchopí Armanda Ernesta a než se písař naděje, vysadí mu ho za krk. To samé pak provede s druhým hochem, kterého si vezme na svá ramena a pak vykročí mezi nízké keře. Tím zabrání poranění kluků a ti také mají větší rozhled. I tak se podkoní raději drží od koně o trochu dál, neboť si není jistý, jak moc neklidné je takto zprzněné zvíře. Nicméně oba chlapci jsou očividně spokojení, jen poněkud útlému písaři se mírně chvějí nohy, na podobnou zátěž příliš netrénované.

Oba mladíci po chvíli vrátí oba chlapce jejich rodičům a očividně spokojený Roybett může dát pokyn k dalšímu postupu. Téměř nahým nosičům již naskakují krůpěje potu i v chladnějším počasí, sama nosítka nejsou nejlehčí, k tomu stále se vrtící kluci, a ani hrabě není žádná trasořítka, má svou hmotu.

Pokud by pokračovalo procesí po cestě dále, došlo by až k altánku a umělému jezírku, Adrien však zabočí směrem doprava, mezi stromy. Cesta je připravena, nosiči tak jdou po vyrovnaném povrchu, stejně jako další pocestní, kteří kráčí za nimi, přičemž mnozí se těší na další atrakce.

Náhle se ozve ženský křik, jakýsi bojový ryk, a zeza stromů vystupuje trojice dívek, oblečených do kožené krátké sukénky, což jim značně odhaluje stehna, přes prsa mají nataženou látku, proto jejich ramena a břicha zůstávají na odiv očí procházejícím. V rukách mladé ženy třímají luky a snaží se tvářit bojovně, jak jim bylo nakázáno. Původní nápad, aby jejich ňadra zůstala odhalená, byl rezolutně zamítnut.

„Vážený pane, vážená paní, zdraví tě Hyppolyta, královna Amazonek,“ říká jedna z žen, přitom se jí chvěje hlas, má zřetelně strach, aby něco nepokazila. Dívky jsou mladé, pěkné a dobře tvarované, nicméně přes snahu vypadat bojovně se jeví spíš poněkud komicky, chybí jim postoj i pohled pravých válečnic. Alespoň se mohou pánové potěšit pohledem na jejich nepřiliš oděné postavy.

Průvod pokračuje dál, blíží se k východu ze štoly, vedoucí ze zámku do lesní zahrady. Nyní i těm, kteří nepochopili z počátku celý záměr, je jasné, co bude následovat. Dnes vstoupí do sídle hraběte poněkud netradičním způsobem. A pravděpodobně spatří ještě další výjevy ze starých řeckých mýtů a bájí, o nichž někteří nemají ani potuchy.

Místo před umělou jeskyní je opět uprázdněné, je plné různých květin, ale především různých postav. Objevují se zde i ti, které už spatřili dříve, během cesty. Ale do té jim teď vstupuje trojice, postarší urostlý muž, mladík a žena ve středních letech. Ta je oblečena do volné tuniky, oba muži mají na sobě sandály a krátkou koženou sukni, po boku krátký široký meč v pouzdře, vypadají spíše jako římsí vojáci. Což ale nikdo neřeší, starší z mužů s hustě zarostlou hruď se teď klaní směrem k nosítkům, přitom přemýšlí o textu, aby ho nepopletl.

„Vážený pane, vážená paní, zdraví tě itacký král Odysseus, přemožitel Tróji, spolu se svým synem Telemachosem a ženou Penelopou,“ říká, přičemž se klaní i mladík a paní, představující manželku jednoho z největších řeckých hrdinů.

Představitel slavného krále a válečníka se teď trochu rozpačitě podívá na sochaře, který ho povzbuzuje pohledem, ale jak se zdá, hrdina tak nějak pozapomněl text, o čemž svědčí jeho vyplašený pohled.

„Vážený pane, vážená paní,“ vstupuje na scénu Adrien, „nyní přicházíte ke vchodu do podzemí, kde spatříte další významné bytosti z antické historie. Některé možná trochu děsivé, ale po projití podzemí vystoupáte až na pověstný Olymp,“ dodá a mávne rukou, načež se několik hudebníků uschovaných mezi stromy dá do hry a vyluzuje podmanivé tóny.

Nosítka teď postupují na vytvořenou mýtinu před vstupem do jeskyně, kde defilují některé další osobnosti. Nejprve se objeví muž ve středních letech v bílé tunice, držící v ruce atrapu lyry, jak vysvětlí Roybett, jde o slavného pěvce Orfeuse. Po něm přichází mladý urostlý muž, rovněž v tunice, přes ramena má však přehozenou ovčí kůži, natřenou nějakou barvou, pročež rouno vypadá jako zlaté. Představuje se jako slovnutný Iáson. Nakonec k nosítkům cupitá dvojice, oděná do krátké látkové sukýnky, ovšem na nahém trupu mají popruhy z kůže přidělaná křídla, kterými teď mávají mácháním svých paží. Asi čtyřicetiletý muž představuje Daidalose, přibližně patnáctiletý mladík pak jeho syna Ikarose, jehož smutný osud je mnohým znám. Hoch však je v tomto představení plný života a nic nenasvědčuje tomu, že by se chystal někam zřítit a zemřít, pokud tedy ve své roli příliš nenastydne a neskolí ho následná nemoc.

Nicméně možná právě chlad nutí mladíka k aktivitě, poskakuje kolem svého zdánlivého otce a máchá svými docela zdařile provedenými křídly. Což opět velmi zaujme Pierra a Armanda Ernesta, kteří se už zase bok po boku vyklánějí z nosítek.

V tu chvíli přichází Quido s Romainem a pomáhají chlapcům slézt, ti tak dostanou příležitost si mládence s křídly prohlédnout zblízka.

„Vaše Excellence, Vaše Milosti,“ uklání se sochař, „Dále již budete muset jít sami, protože nosítka by štolou neprošla,“ dodává omluvně.

Pan de Godille tedy také sleze, pak galantně pomůže své novomanželce, následně i Henrimu, který se tváří stále stejně, jakoby byl duchem nepřítomný. To se nedá říci o dvou jeho bratrech, obou nevlastních, kteří se snaží zachytit křídla hochů, což se jim nakonec podaří a oba mají velkou radost, když se jim podaří vytrhnout několik pírek a ty jim zůstanou v jejich ručkách.

„Vaše Excellence, Vaše Milosti,“ ukazuje Roybett směrem k jeskyni, nicméně si bude muset ještě počkat, neboť oba urození chlapci si právě povšimli původní atrakce z cesty, která sem byla mezitím přenesena. Na okraji mýtiny tak postává létající kůň Pegas i dvojice kentaurů, dopravit sem tyto konstrukce lesem bylo stejně náročné, jako sem dovést koně Pegase a znovu mu přidělat křídla. Ovšem průvod se doslova coural a tak se záměr podařil.

Tentokráte všichni tři chlapci, v doprovodu Qiuda s Romainem, přicházejí k těmto atrakcím, jen obrovskému kováři s kyjem, představiteli bájněho Herakla, se raději vyhnou obloukem, jen jeden jediný úder jeho hrozného zbraně by kteréhokoli z nich rozmázl.

Pegas je poněkud neklidný, proto kluci nemohou tak blízko, naopak kentauři setrvávají díky nepohyblivé konstrukci v naprostém klidu. Hoši tak začnou zkoumat napojení břicha mladíka na konstrukci, které je dosaženo nějakou vhodnou tmelící hmotou, strkají do jeho neforemných dřevěných a kůží potažených nohou, představitel mladého křížence koně a muže i strpí, když ho žďuchnou do holého břicha, konec konců, co mu také zbývá, když jde o tak urozené uličníky. Henri si atrakce prohlíží se svým smutným výrazem v očích, možná mu chybí přísný otec více, než si je ochotný přiznat, možná se bojí, co ho čeká s jeho rozhodně dost obhroublou náhradou.

Rodiče, a tím pádem i všichni další, mají s hochy boží trpělivost a trpně čekají, až se ti vydovádí, chlapci se ještě jednou vrátí k Ikarovi. Teprve pak může celé procesí vykročit směrem k jeskyni. V tu chvíli se tóny hudby, rozléhající se prostranstvím i lesem, zlověstně mění. Kousek od vchodu spatří průvod další atrakci a tentokrát nejde o nic příjemného, pro jemnější povahy dokonce podívanou velmi nechutnou.

Kousek od vstupu do skály je k ní přikován mladík, oděný pouze v bederní roušce, který teď dle scénáře tiše naříká a škube sebou. Ovšem z jeho levého boku a částečně i břicha se zdánlivě vyvalují vnitřnosti, zde pochopitelně zvířecí, ovšem velmi umě naaranžované, proto jeho zranění vypadá jako skutečné.

„Zde trpí pro lidstvo statečný Prométheus,“ ujímá se opět slova Roybett, ukazujíc na raněného mladíka, „Každým dnem přilétá orel a rve mu jeho vnitřnosti, ty mu pak znovu dorůstají,“ vypráví děsivou historku, „Jde o krutou pomstu bohů za jeho ušlechtilý čin, kdy z Olympu přinesl nám smrtelníkům oheň.“

Henri odvrátí znechuceně hlavu, naopak oba jeho bratři přistupují blíže a zřetelně se zájmem pozorují zakrváceného mládence, který se teď snaží svoji roli co nejlépe naplnit, proto zvýší hlasitost sténání i intenzitu škubání, což mu ale způsobuje skutečnou bolest od pout, kterými je u skály držen. Ovšem na tu nedbá, jakoby v transu ze zájmu kluků a posléze i dalších procházejících mužů a žen, se snaží dovést svoji roli k dokonalosti. Vyhřezlé vnitřnosti, přidělané ke krvi nasáklé látce, jenž je sama přilepena k boku trpícího Prométhea, se nyní nechutně třesou.

Novomanželé, a v jejich patách jejich děti, tak trochu před sebou tlačené Romainem a Quidem, vcházejí do jeskyně, která je osvětlena od zapálených pochodní. Hudba teď zní opravdu výhružně, jako by skutečně vstupovali do útrob pekla.

Sochař nechá oslavovanou dvojici, jejich potomky a pár dalších z průvodu vstoupit, zbylí musejí z důvodu menšího prostoru zůstat na prahu, pak se zase ujímá slova, aby vysvětlil, co se bude odehrávat či co mají očekávat.

„Cesta na Olymp, který se nachází v zámku, vede bohužel temným podsvětím,“ mluví s velkým zaujetím a jeho hlas se rozléhá ve stísněných prostorách temně, výhružně, „Zde, v podsvětí, vládne rukou pevnou a nemilosrdnou bůh Hádés. Spatříte některé výjevy, ze kterých vám bude tuhnout krev v těle, proto se nelekejte,“ pohlédne teď na chlapce, ovšem jeho slova platí tak pouze na Henriho, pětiletí kluci rozhodně žádný strach neprojevují, spíše se těší na další zajímavosti.

Náhle sebou přeci jen trhnou, neboť se objeví v ústí chodby velmi odporně vypadající stařec, opírající se o kus klacku, bosý, skrz jeho roztrhané šaty prosvítá jeho stařecká pokožka. Přicházející si tato roztodivná osoba měří velmi ošklivým pohledem, vypadá nejen odpudivě, ale nahání i strach.

„Hle, v ústrety nám vychází sám Charón, převozník mrtvých přes řeku Styx,“ povídá už zase sochař, pak ztiší hlas a nakloní se k chlapcům, „Převáží jen ty, kteří mu zaplatí, další skončí navždy v kalných vodách této prokleté řeky. Ale pozor, kdyby se chtěl nechat převést někdo živý, ocitne se navždy v podsvětí a už nikdy se nemůže vrátit. Nuže, pojdte dále, pokud se nebojíte,“ ukáže rukou k temnému vchodu do štol, u něhož stále postává ten odporný stařík. Vyhublý, vrásčitý a velmi divně se koukající.

„Tak co, půjdeme synu?“ obrátí se pobaveně pan de Godille na svého potomka, který na chvíli zaváhá, pak položí bojovně ruku na svou malou dýku u pasu a vykročí. Přitom se však podvědomě přiblíží k otci, u něhož chce hledat případnou ochranu, krátce jeho zrak zabloudí i k vychovateli a podkonímu, i u nich chce nalézt případnou podporu.

Henri se tváří nešťastně a je asi i vyděšený, naopak Pierre nasadí také bojovný výraz, určitě se nehodlá nechat před svým novým bratrem zahanbit. I když je v něm malá dušička, podzemí, záblesky z pochodní i ten hrozný stařec působí opravdu hrůzostrašně. Najednou už ani tak nestojí o to spatřit další zajímavosti. Leč vykročí rázně, hned po boku svého o něco mladšího nevlastního bratra. O němž neví, že má stejného otce.

Celá chodba je osvětlena loučemi, rovnoměrně rozmístěnými, nicméně je značně potemnělá. Plápolající světlo hází velmi nehezky vypadající stíny, odkudsi z dálky teď k přichozím doléhají podivné zvuky, různé kvílení či možná nářek. V čele kráčející Adrien se usmívá pod vousy, zatím jim vše vychází a většinou amatérští herci plní své role dobře, v duchu děkuje i zvědavosti malých chlapců, kteří však teď mají zřetelně stažené půlky a v očích se jim usídlil strach. Ovšem mrazení v zádech pociťují i osoby dospělé, hudba již dávno nezní, místo toho z temnoty před nimi sílí již zmíněné skřeky a stínání. Jak bylo připraveno a nacvičeno.

„Můj ty bože,“ řekne jen Andrea a pohlédne na tři chlapce, jejichž vyplašené oči bloudí kolem.

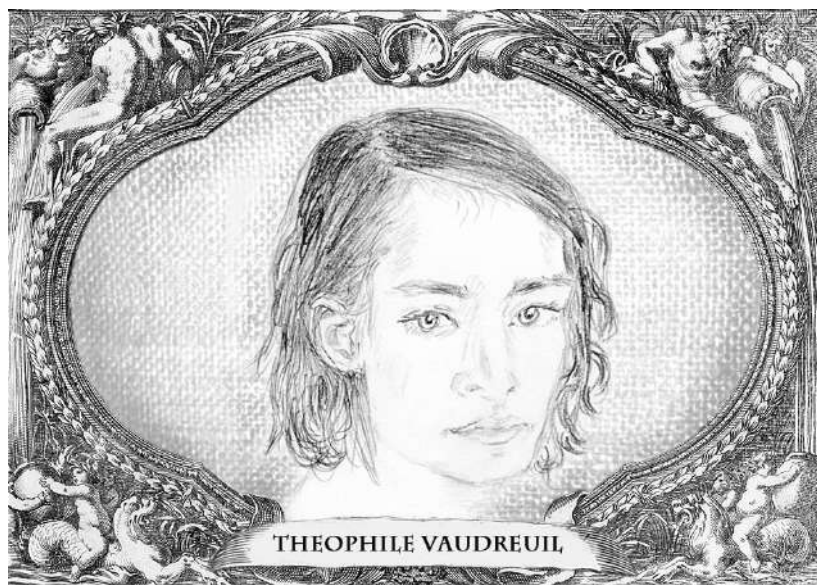
„Docela působivý,“ baví se dobře Armand.

„S démony jsem ještě nebojoval, Excellence,“ usmívá se Dujardin, naopak nedaleko kráčející Delarigne má sám velmi stísněné pocity, byť atrakce zná a tudíž by se bát neměl. Ovšem skvěle vytvořená atmosféra posvětí způsobuje svírání žaludku i jemu.

„Přemohli jsme slavné španělské falangy, poradíme si i s démony a strašidly, pane de Rigault,“ povídá pan de Godille.

Nepříjemné zvuky silí, jak postupují vpřed, čeká se, až dorazí k první boční taverně, neboť jinam by se atrakce jen těžko umísťovaly. Když se přibližují k té první z nich, zesílí kvílení z jejích útrob. Po ujití pár dalších kroků spatří výklenek, osvětlený pochodní, v něm se nachází vyhublý a zle nařikající stařík, pouze v potřhané bederní roušce, celý zamazaný, s dlouhým šedivým vousem.

„Hle, zde vidíme jednoho z největších vyvrhelů světa,“ říká tichým a temným hlasem Roybett, který zastavuje procesí, „Ten muž, ten vyvrhel, to je sám Tantalos. Ve své zaslepenosti se rozhodl vyzkoušet moc bohů tím nejhorším možným způsobem,“ zní jeho hlas dutě, „Zabil svého vlastního syna Pelopa a pozval bohy k sobě domů na hostinu. Tam jim předložil maso svého vlastního syna,“ říká a jeho pohled se stočí k chlapcům, kteří málem natahují, Henri se tváří, jako by měl být on sám každým okamžikem vyvržen.

Odporný stařec ve výklenku teď dle dohody ještě teskněji zanaříká, běduje, stojí v proláklíně naplněné vodou, pro kterou se teď shýbá. Zároveň pohne nohou, ta uvede do pohybu mechanismus a ten zakryje místo před ním látkou. Natáhne svou kostlivou pravou ruku po krásném jablku po svém stejném boku, zároveň pohne druhou pokrčenou rukou a jablko před ním ujíždí ke stropu taverny. Jelikož je zde tma, vše je nesmírně působivé, hraběcí pár, děti i nejbližší přihlížející jen udiveně zírají.

„Bohové zrůdného Tantalose po zásluze potrestali,“ pokračuje v temném vyprávění Adrien, „Zde, v říši mrtvých, stojí v pramenité vodě, ale vždy, když se k ní sehne, ta se promění v písek. Vždy, když se natáhne po ovoci, zmizí před ním do výšky, kam nedosáhne. Nad hlavou mu visí velký balvan, který stále hrozí zřícením a on zůstává stále ve smrtelném strachu. Takto trpí tato lidské kreatura a jeho utrpení nebude mít nikdy konce.“

Stařec dle scénáře zopakuje trik s jablkem, kdy pokrčí levou ruku a přes kladky se spustí ovoce, aby vzápětí po něm vztáhl ruku a ono znovu vystoupalo do výše. Tento trik vypadá jako skutečný, tenký provázek není ve tmě vidět, chlapci se tváří vyděšeně, zdá se jim to vše tak hrozně opravdové. Vrásčitý vrah vydá děsivý sten, až všem přítomným tuhne krev v žilách, i těm dospělým. Děti pak mají opravdu dost.

„Příběh má ale i svůj šťastnější konec,“ dokončuje vyprávění sochař, „Bohové pozůstatky nebohého mladého Pelopa vhodili do kotle a z něj ho vytáhli živého a ještě krásnějšího, než byl předtím.“

Představitel Tantalose ještě jednou zopakuje kouzlo s jablkem a vydá další hrozný skřek, poté již zase čelo průvodu vykročí vpřed. Mrazení v zádech však u mnohých zůstává. Stařec následně předvádí své představení i dalším členům průvodu, kteří předtím měli zakrytý výhled, zlověstná slova průvodce se však rozléhají chodbou a jsou slyšet všemi.

Hrozné zabučením se rozlehne nedaleko novomanželů a dětí, po dalších jejich krocích ještě zesílí. Jakési zvíře asi velmi trpí, zdá se. Po ujití několika dalších kroků se otevírá další výklenek, ve kterém je

připravený jiný výjev, rovněž dost děsivý. Na kolenou zde klečí statný muž ve středních letech, opět jen s bederní rouškou, ovšem místo hlavy člověka mu z ramen vystupuje mohutná hlava býka s obrovskými rohy. Nad ním se sklání pohledný šestnáctiletý syn zdejšího zahradníka Theophil, v jedné ruce drží provaz, kterým je kreatura spoutána, v druhé pak dlouhou dýku. Jeho ústroj je opět velmi prostá, tvoří ji pouze krátká látková sukýnka. Světlo se odráží od jeho naolejované kůže.

„Hleďte, jak statečný Théseus přemohl nepřemožitelného!“ duní hlas Roybetta podzemím, „Každým devátým rokem museli Athénané této hrozné bytosti posílat sedm chlapců a sedm dívek,“ vypráví další děsivou historku, „Náрек rodičů provázel losování nebohých obětí. Tito chlapci a dívky byli posléze uvrženi do bludiště, kde je tento Minotaur, tento napůl člověk a napůl býk, pronásledoval, rozerval a sežral. Až přišel syn athénské krále, sličný a statečný Théseus a sám netvora zabil!“

Po těchto slovech se ozve děsivé zabučení, hlas mohutného muže ve středních letech se v masce podivně komolí, poté se ještě odráží od stěn a zní děsivě. Theophil alias Théseus máchá svou širokou dýkou a záblesky světla se odrážejí od ní i jeho těla. Opět velmi působivý obrázek.

Další hrozné zařvání, netvor se trochu pohne směrem dopředu, kluci se zděšeně tisknou k sobě navzájem i k noze hraběte, ale i ruce Armanda a Quida podvědomě sjedou k jílcí jejich mečů. Ke štěstí představitele hrozné kreatury je však nevytáhnou.

Jde se dál, řev napůl býka a napůl muže zní už jen zdáli, naopak zepředu k nim doléhají jiné zvuky, o nic méně děsivé. Dle všeho tam vepředu hrozně trpí jiné bytosti. Sochař zastaví procesí kousek od dalšího výklenku.

„Před pokračováním musím všechny varovat,“ říká výhrůžným hlasem, „Před tisíci lety žila hrozná bytost, jedna ze tří sester Gorgon. Jmenovala se Medusa, tělo měla obludné, křídlaté a místo vlasů pak měla hady. Kdo se podívá do její tváře, tak rázem zkamení! Ale statečný Perseus, kterého jste již viděli i s jeho bájným Pegasem, použil lsti a pomoci odrazu ve svém štítu darovaném mu bohyní Pallas Athénou, a pomocí kouzelného srpku, od stejné bohyně, této příšeře její hlavu uťal. Ale pozor, tím kouzlo nepominulo. Kdo se do tváře useknuté hlavy podívá, ten zkamení!“

„Můj ty bože,“ znovu hlesne nyní již paní de Godille a pohlédne na vyplašené děti.

„Nuže, pojďte, kdo se nebojíte, pohlédněte vpravo, kdo máte strach, odvráťte svůj pohled od té hrozné hlavy,“ láká sochař návštěvníky podzemí k pokračování.

Ti ho poslechnou a vykročí. Vzápětí mnozí úlekem vydechnou. Na podstavci tvořeném dřevěnou kládou se nachází něco na způsob lidské hlavy, velmi umě osvětlené několika zdroji světla. Panebože, mezi opravdovými vlasy se něco hýbe, něco, co vypadá jako skuteční hadi. Hrůza se objevuje v očích Armanda Ernesta, který pokušení se podívat skutečně neodolal, teď uskakuje vzad, tasí svou malou tupou dýku a v drobné ručce ji vytrčuje proti hrozné hlavě.

„Výborně, synu!“ neskrývá radost hrabě nad reakcí chlapce.

„Můj ty bože, to jsou snad skuteční hadi,“ dívá se konsternovaně Andrea, a mluví pravdu. Místní hoši nachytali několik nejedovatých hadů, ty pak provlékli podivnou konstrukcí ze dřeva a telecí kůže, navzájem za ocasy spoutali. Nebozí plazi tak vězí v hrůzné lebce a jak se snaží uniknout, tak sebou smýkají a tím se i hýbají.

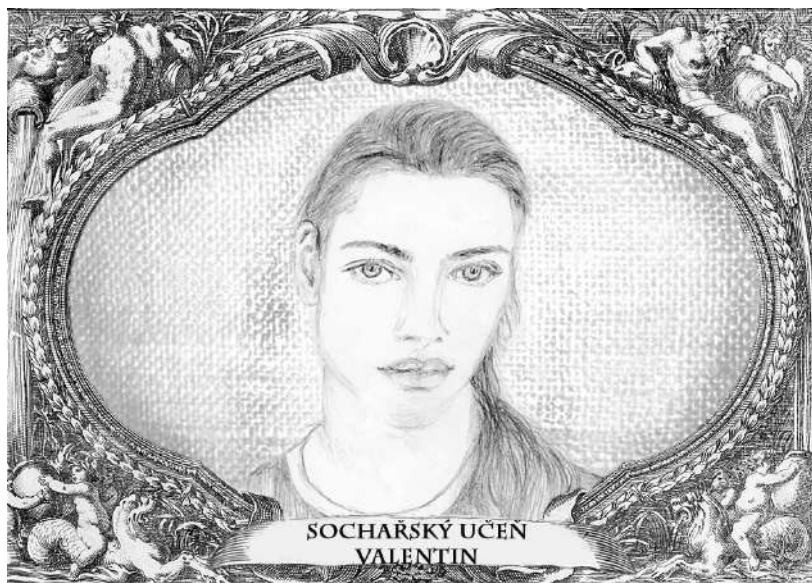
„No tak, schovejte svou dýku, synu,“ vezme Armand svého potomka kolem jeho chvějících se ramen, jemu strašení kluků rozhodně nevadí, jen ať si zvykají, život se taky s nikým nemazlí. Hoch ho s váháním poslechne, pak v těsné blízkosti otce pokračuje vstříc další hrůze. Je však vidět, že toho má tak akorát dost, stejně jako jeho nevlastní bratříčci. Ale i mnozí dospělí by už rádi spatřili konec této temné a děsivé chodby. Jak se však zdá, ten je ještě v nedohlednu. Navíc kvílení před nimi zesiluje.

Minou několik výklenků, ve kterých se na ně šklebí kamenné výtvořky jejich průvodce, chytře nasvětlené, aby působily ještě hrozněji, tak dorazí k podlouhléaverně, kde se zjevídalší výjev, byť z pohledu pozorovatele ne tak děsivý, jako spíš smutný. Starý muž, celý pokrytý prachem a jen v roztrhané bederní zástěrce, zde navždy koná nikdy nekončící práci.

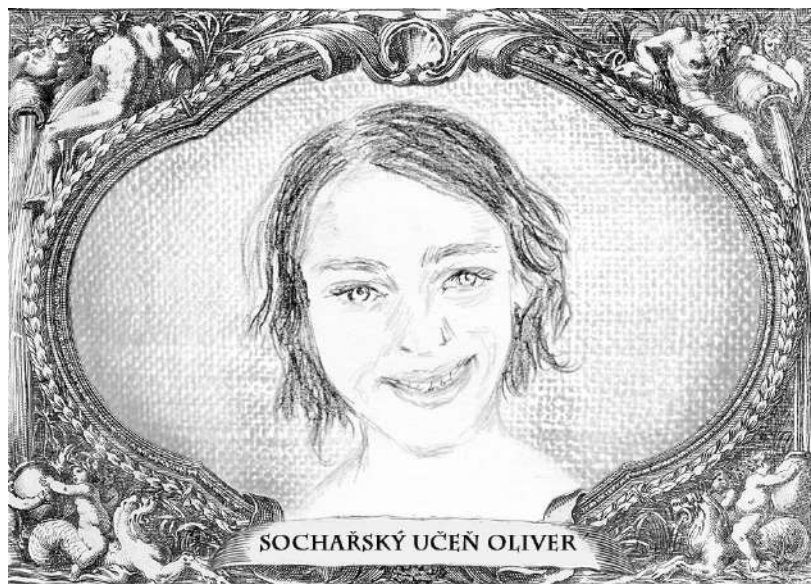
Do tohoto delšího výklenku nanosili zeminu, čímž vytvořili potřebný spád. Řemeslníci ze dřeva a z látky, napuštěné vhodnou barvou, zhotovili obrovský leč poměrně lehký kámen. Ten nebohý stařec valí do nakloněné roviny, aby ho vždy těsně před koncem nechal skutálet dolů a začal nanovo.

„Zde máte možnost spatřit samotného Sysifose, který se nebál bohů ani smrti. Tu zajal a spoutal silnými provazy,“ vysvětluje výjev Adrién, „Smrt nakonec osvobodil na rozkaz nejvyššího boha Dia bůh války Áres. Smrt i bohové se Sysifosovi však pomstili. Zde v podsvětí musí valit tento hrozný kámen do kopce, ale těsně před jeho vrcholem mu kámen vždy sklouzne a sjede dolů. Znovu a znovu koná Sysifos svou marnou práci, jeho utrpení nikdy neskončí.“

Nová rodina zdejšího lenního pána chvíli pozoruje nebohého starce, po předchozích ošklivých výjevech je tento trochu uklidňující, byť i on působí zlověstně, kdo by chtěl po své smrti takto špatně skončit. Po chvilce průvod vyrazí a do uší se chodcům derou kvílivé zvuky, které s jejich pohybem začaly sílit a teď nepříjemně zvyšují svou intenzitu.

Zároveň se ale také blíží konec procházky podsvětím. Před jdoucími urozenci se otevírá rozlehlý prostor uměle vybudované kopky, za níž je už chodba sklepení zámku. Ovšem ještě si musí užít poslední hrůzy, než jim bude dovoleno opustit strašlivé podsvětí. Na velkém podstavci uprostřed místnosti je umístěn děsivý výtvar sochaře, do něj je vhodně nainstalována nádoba s olejem, z ní teď šlehají plameny. Ty ale na přichozí téměř dýchají z více míst, u zdí, poblíž dalších soch různých démonů.

Už je tohle je samo o sobě dost strašidelné a depresivní, ovšem korunu tomu všemu nasazují podivné bytosti, které dle scénáře hrozně kvílí a naříkají, plazí se po zemi a zvedají své zubožené ruce.

„Již jsme na konci,“ zní dunivě hlas Roybetta, „ještě však, než opustíme strašné království boha Hádeše, musíme projít kolem trpících duší, které sem byly uvrženy. Za své různé zločiny, za své hříchy či za hříchy svých rodičů. Nuže, vykročme vpřed a překonejme poslední překážku, tam,“ ukáže k otvoru ve zdi na protější straně kopky, „nás již čeká jiný svět, svět plný světla, svět olympských bohů.“

Hrabě a jeho žena učiní první kroky, jejich děti je následují, musí se však proplétat mezi trpícími hříšníky, navždy uvrženými do strašlivého podsvětí. Asi dvacet osob se tu teď plazí po zemi a kvílí, staří, mladí, muži, ženy i pár dětí. Všichni jsou oblečeni velmi spoře, roztrhané kousky látky jim zarývají pouze

jejich intimní partie, jejich těla jsou pošpiněna nějakým zaschlým bahnem, to mají i v rozčepýřených vlasech.

Ozve se vyjeknutí Henriho, to se ho nějaký na zemi se svíjející mladík dotkl na noze, celý průvod však musí chtě nechtě procházet tímto klubkem odpudivých tragických bytostí. Ty sice mají nařízeno se vzácných osob nedotýkat, někdy je to však téměř nemožné, prostor je stísněný a oni před procházejícími nemají vlastně kam uhnout. Velké množství ohňů navíc vydává štiplavý kouř, k tomu pohlcuje vzduch, proto se zde obtížně dýchá, což ještě zvyšuje tísnivý pocit, který na všechny padá. Někteří si tak nějak představují peklo, které jim slibují duchovní, pokud nebudou poslušní Boha.

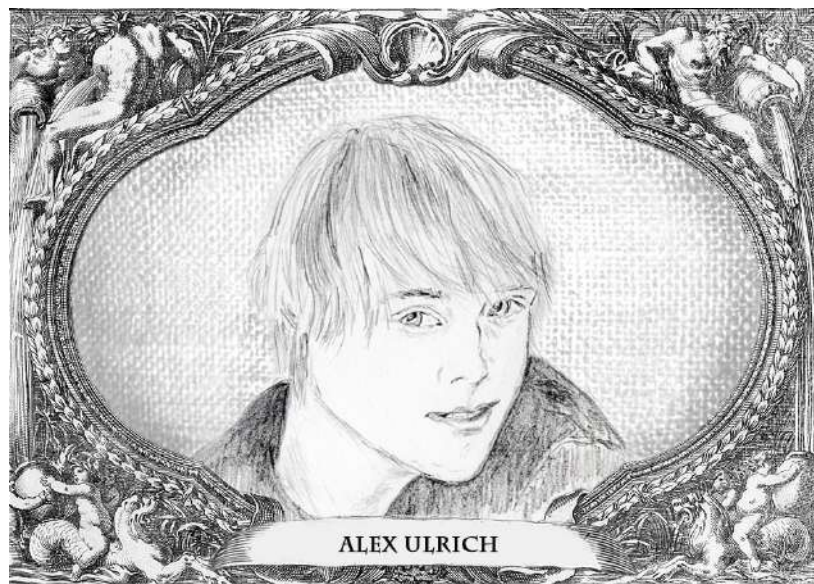
Konečně projdou vchodem do podzemní štol a stanou ve sklepení pod starou částí zámku. Ta je prostá jakéhokoli nábytku, jen prázdné a holé kamenné zdi a zavřené dveře sklepních kójí představují přechod mezi podsvětím a snad příjemnějšími výjevy. Však se také náhle z dálky ozvou líbivé tóny hudby, zatím přicházející z velké dálky a velmi slabě doléhají k uším vystrašených a deprimovaných účastníků nevšední podívané v podzemní štole.

Jakmile zahnou za roh na konci chodby, obraz se mění. Již samo schodiště je ozdobené květinami, které lahodně voní, nad ním již dopadají první paprsky denního světla. Nikdo to nahlas neřekne, ale mnohým se skutečně uleví, průchod štolou byl příjemný jen pro opravdu hodně silné povahy. Chlapci však zůstávají stále zaražení, pryč je jejich původní živelnost a hravost. Tiše a spořádaně teď krácejí za svými novými rodiči.

Procesí vyjde do vstupního vestibulu haly, kde spatří obrázek blížícího se ráje, či chcete-li Olympu. Lahodná vůně květin a rozprášených vonných esencí, všude mnoho barev a pouze tři postavy, které zde bezcílně pobíhají. Jde o oba sochařské učně, zamlklého šestnáctiletého Valentina i zanedlouho patnáctiletého živočišného Olivera, spolu s nimi ještě skotačí sedmnáctiletý Alex Ulrich, nejmladší syn zachráněné německé kuchařky Marie. Na sobě mají bělostnou sukýnku kolem beder, kromě toho světlými popruhy na zádech připevněná bělobou zářící křídla, i jejich těla jsou potřena látkou, která je činí světlejšími. Bosí poskakují po prostoru kruhové věže, pomocí provázku, jenž svírají v dlaních, pohybují svými křídly. Každého napadne, že představují anděly, jsou tolik odlišní od odpudivých výjevů ze sklepení.

Hudba vycházející z hodovní síně ve staré části zámku je teď slyšet zřetelněji a navozuje radostnější atmosféru. Bělostní i pohlední mladíci pak představují radostný život, možná i smyslnost. Nikdo nic neříká, i andělé jsou tiší, jen tak poskakují, jakoby v souznění s příjemnou hudbou.

Roybett kráčí v čele a směřuje znovu do chodby, vedoucí do staré budovy zámku, poté začne stoupat po širokém schodišti, které vede do již zmíněné velké hodovní síně, s vysokým stropem a s portréty předků místního lenního pána. Na stěnách jsou natažené bílé plachty, těžko říci, zda mají jen prosvětlit schodiště, či představují oblaka, jimiž procházejí na slibovaný Olymp, sídlo dávných řeckých bohů. Konečně čelo malého průvodu vstoupí do velkého sálu.

NA OLYMPU

Tak zvaná hodovní síň je vytvořena ve stylu starých hradů, využívajíc dlážděné podlahy, bytelných dubových stolů a židlí, s různými historickými zbraněmi na zdech. Trámy jsou ošetřeny a napuštěny, díky otevřenému prostoru až do střechy nabývá místnost větších rozměrů, než skutečně má. Na protější straně od schodiště se nachází vyvýšený stupínek s dvěma pěkně zdobenými křesly a několika menšími křesílky po jejich stranách. Ty jsou určeny panu hraběti, paní hraběnce a jejich dětem.

Okolo stupínku pro panstvo nechal umístit správce Brizeux podobizny předků a význačných členů rodu pánů de Godille, většinou nakreslené mladým umělcem z Angers podle starých poničených či rozprodaných předloh. Nejnovější obrazy představují Armanda a jeho rodinu. Je zde on sám osobně, portrét namalovaný bez předlohy vcelku odpovídá skutečnosti, poté také samostatný portrét jeho první manželky. Třetím dílem je obraz celé jeho rodiny. Na něm je hrabě vypodobněný se svou první paní Karolínou i všemi svými pěti dětmi. Byť je jasné, že takto se nikdy nemohli ve skutečnosti setkat, neboť paní hraběnka zemřela krátce po porodu dvojčat.

Ovšem pro dnešní den je sál významným způsobem upraven. Po zdech i sloupech jsou natažené bílé látky, asi symbolizující nebe, všude se nachází mnoho různobarevných květin. Dole v sále stojí poblíž stupínku první stůl s bělostným ubrusem a nádherným zdobeným prostíráním, ten je určený urozeným hostům. O kus dále, přesně jak bylo požadováno, přistavili druhý stůl, určený pro neurozené hosty. Tím jsou obě skupiny oddělené, přitom však zůstávají v kontaktu.

Kolem postávají sloužící, ovšem dnes jsou vybrané pohledné dívky i sliční mladíci oblečení do antických tunik, které jim končí uprostřed stehů, u mladíků odhalují jedno z ramen a jednu bradavku na hrudi, dívky jsou zahalené více. I obsluha je dnes oblečena v duchu předváděné doby.

Co vzbudí minimálně velký zájem, ne-li úžas některých, je skupina osob rozmístěných kolem míst na stupínku, určených pro ženicha, nevěstu a jejich děti. Armand spatří i své čtyři zbývající syny, sedí teď zcela sami v malých křesílkách. Ti dva nejmladší, již téměř dvouletí Hercules a César, jsou nenápadně k židličkám přikurtováni, vedle nich spočívá vždy o rok starší Roland Honoré a Filip Francois. Počet volných křesel i křesílek dává tušit, komu jsou určena. Z pohledu ze sálu je místo hraběte vlevo, pak následují po jeho pravé ruce místa pro jeho syny, po své levé ruce spočine jeho choť a její dva synové.

Roybett požádá velmi zdvořile o usazení panstva i hostů, v čemž je mu vyhověno, všichni z hraběcí rodiny umísťují svá pozadí do příslušných seslí. Svá místa nacházejí i ostatní pozvaní na hostinu, jejich zasedací pořádek je dopředu přesně stanovený a především Brizeux dohlíží, aby byl dodržený. Nakonec jsou usazeni všichni, s výjimkou sochaře, který se teď hluboce klaní nejprve směrem k hraběcí rodině, pak i k jejich hostům.

„Hle,“ promluví Adrien zvonivě a hodně hlasitě, „pohleďme na vyvrcholení dnešní dlouhé cesty, která byla pravda chvílemi dosti děsivá. Ovšem všichni došli na její konec, sem, na vrchol hory Olymp, sídlo nejvyššího z Bohů, samotného Dia, který vládne mocí blesků. Jak úchvatný obrázek pro nás všechny, spatřit samotného Dia po boku s jeho stejně vzácnou manželkou Herou, z bohyní nejmocnější.“

Na chvíli se odmlčí, aby umožnil všem vychutnat si ten pohled. Je opravdu působivý, celá hraběcí rodina a kolem ní roztodivné postavičky, mnohdy poněkud bizarní, ale ve své podstatě úchvatné, představující další řecké bohy a bohyně.

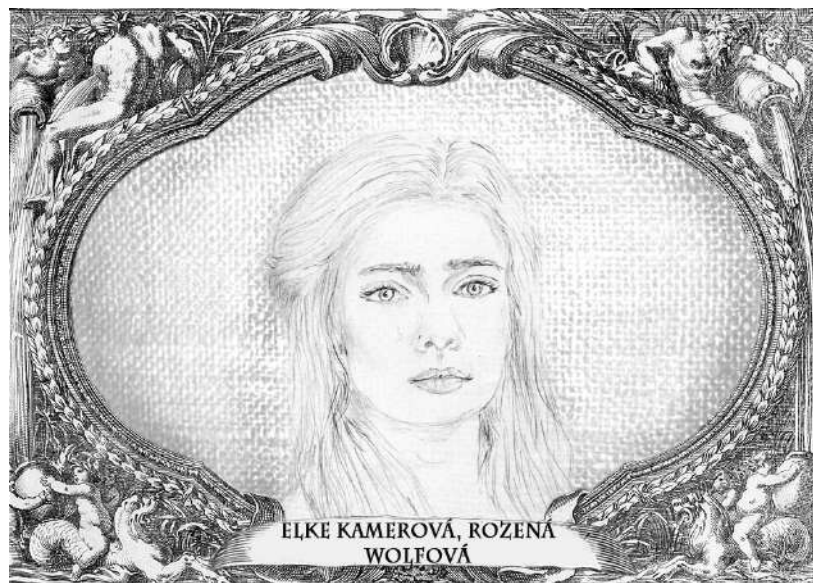
„Než dá náš pán Zeus, vládce nebes i Země, který ovládá bouře, blesky a hromy, pokyn k zahájení stolování, k rozlévání božského nektaru do číší a roznášení božské ambrózie, dovolte, aby svému vládcovi složili holt i další významní bohové, kteří ho dnes budou během hostiny obklopotvat a bdít nad klidem celé vládcovy rodiny,“ dokončí svou vzletnou řeč sochař a dá tím pokyn k defilé postaviček, upravených pro dnešní slavnostní den pro roli, která jim v něm byla prisouzena.

Pozornost všech je teď upřena směrem ke stupínku v sále, kde před hraběcí rodinu začínají přicházet jednotlivé postavy z řecké mythologie, respektive jejich dobře naličení představitelé či představitelky. Přitom se vždy ukáží i obecnstvu v sále, jak účastníkům hostiny, tak přítomným

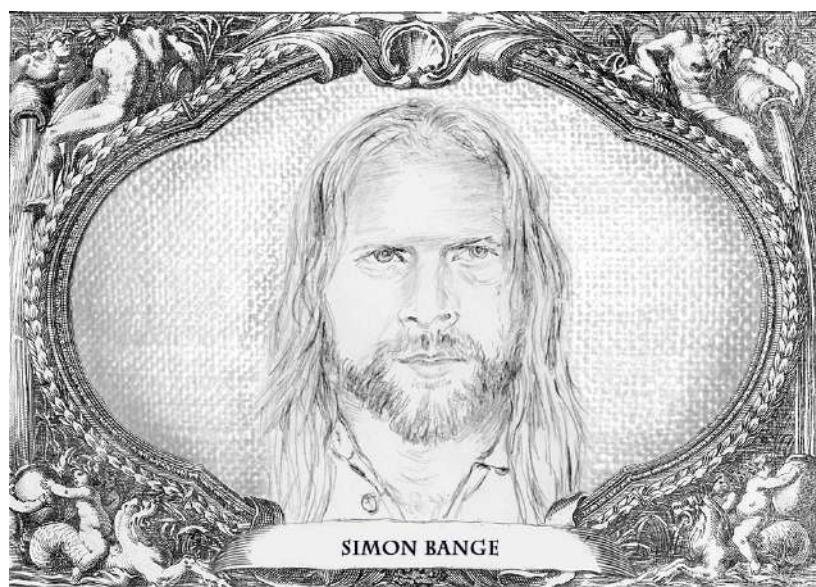
sloužícím a obsluhujícím. Všichni bohové a bohyně jsou až na výjimky oblečení v zářivě bílé barvě, jejich viditelná pokožka je ošetřena lesknoucím se světlým líčidlem se zlatavým třpytem, vypadají úchvatně a skoro opravdu nadpřirozeně. Lazebníci i zaplacení komedianti se prostě vyřádili.

„Jako první přichází vzdát holt svému vládci jeho dcera, Pallas Athéna, bohyně moudrosti a ochránkyně chytrých a statečných mužů. Jejím symbolem je moudrá sova,“ říká Roybett a představitelka jím líčené nadpřirozené bytosti předstupuje před Dia, kterým je pro dnešní večer pan de Godille. Všechny děti na ni mohou oči nechat. Žena ve středních letech je z herecké společnosti a tváří se velmi zádušně, ovšem její obličej je zároveň i hezký. Její bílá róba svítí, na rameni má upevněnu vycpanou sovu.

„A zde máme bratra boha Dia. Není jím nikdo jiný než Hádes, jehož královstvím jsme dnes procházeli,“ ukazuje sochař na muže ve středním věku v černém šatu, zamračeného, ostře řezaných rysů, opět z řad profesionálních herců, „Tento bůh panuje v říši mrtvých, koho jednou uchvátí, již navždy zůstane v hrozně temnotě,“ dokončuje proslov a představitel postavy se klaní před svým pomyslným bratrem a vládcem. Poté kráčí rozvážně zpět za hraběcí pár, kde bude statovat spolu s ostatními po celou dobu oslavy.

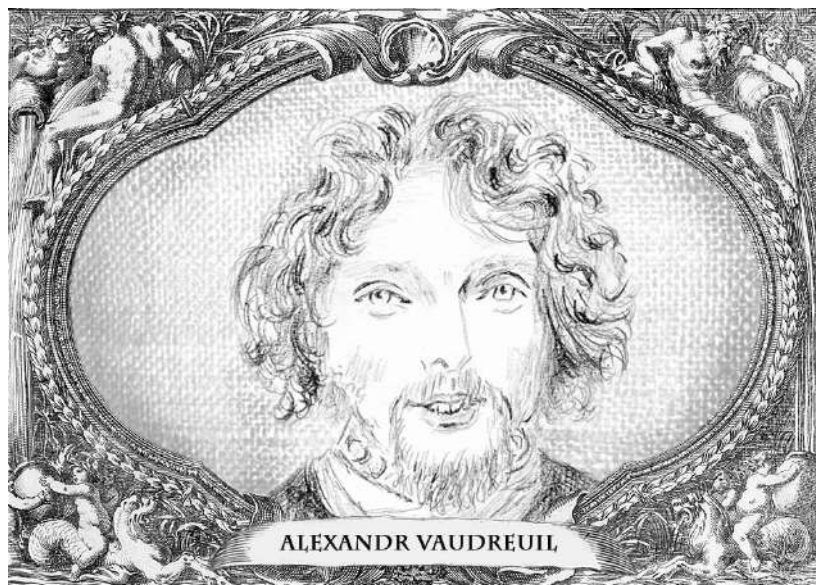
„Pohledme na krásnou bohyni lovu Artemis, sestru mocného boha Dia,“ představuje Adrien dívku, v které lze poznat bývalou komornou první ženy zdejšího pána Elke Wolfovou, nyní už Kramerovou, jejíž blondaté vlasy jsou pozlacené a nádherně svítí. V jedné ruce drží luk a v druhé několik šípů, teď se klaní oslavencům i hostům, přičemž se její pohled krátce zastaví na Quidovi, kterému již

porodila dvě děti. Ale její postava je stále skvělá, jak se zdá, tak s novým manželem zatím žádného potomka nečekají, či to zatím není vidět.

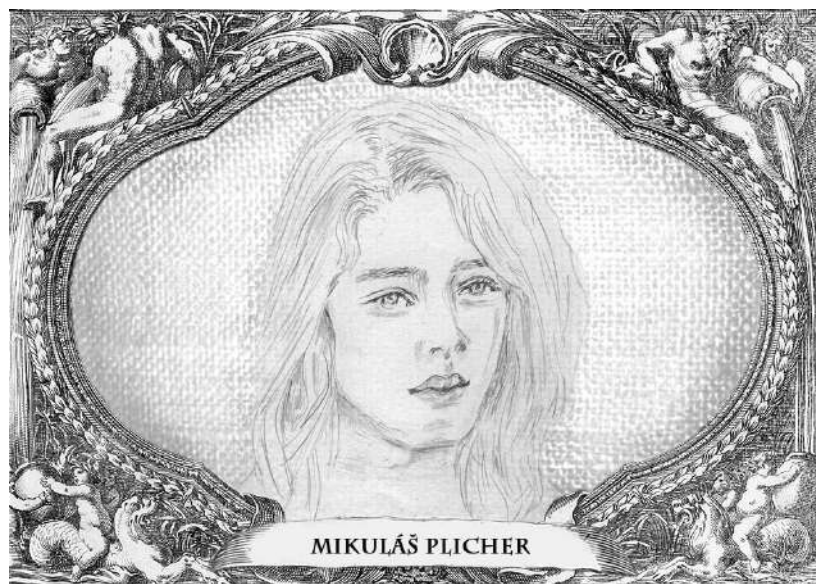
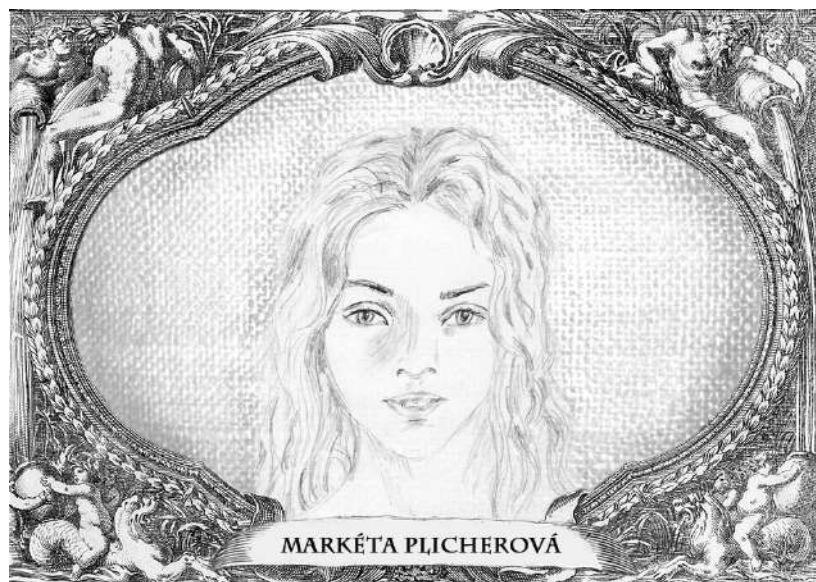
„A nyní spatříme dalšího syna Diova, mocného boha ohně a kovářských prací Héfaistose,“ ukazuje Roybett na mohutnou postavu zdejšího člena gardy švýcarského původu Simona Bangeho, je nalíčen jako nepřiliš hezký muž a ještě mu scénář předepisuje pajdání, má být totiž dle legend zchromlý. Když se jeho pohled setká s Armandovým, jen lehce pokrčí rameny, jako by říkal, já za to nemohu, pane, přemluvili mě. Ale je působivý, rovněž je oděn v tmavém, má

mohutnou koženou kovářskou zástěru, v ruce pak svírá snad největší palici, kterou sehnali.

jehož hřívu nebylo nutné příliš líčit. Má na sobě bílou tuniku a v ruce veliký trojzubec, který odráží záblesky světla. Poněkud prkenně se klaní, nicméně působí přesvědčivě.

„A teď jistě zpozorní především pánové,“ žertuje sochař, „Přichází dcera boha Dia, krásná bohyně Afrodité, skutečná bohyně krásy a lásky,“ ukazuje na německou dívku Markétu Plicherovou, nádherně upravenou. V sále se zachvěje Dujardin, jak je ta světlovláska krásná, on ji zbavil panictví a ona posléze potratila plod jejich lásky. Nyní však přímo září ve svých bílých šatech, v jejích bělostných vlasech se třpytí zlatavý prášek.

„Velmi důležitou bohyní je Hestia, neboť má na starosti domácí krb,“ představuje sochař ženu ve středních letech a mírně při těle, jinak profesionální herečku. Je opět v bílém a znázorňuje bodrou kyprou ženu, asi jako příslib klidné a spokojené domácnosti.

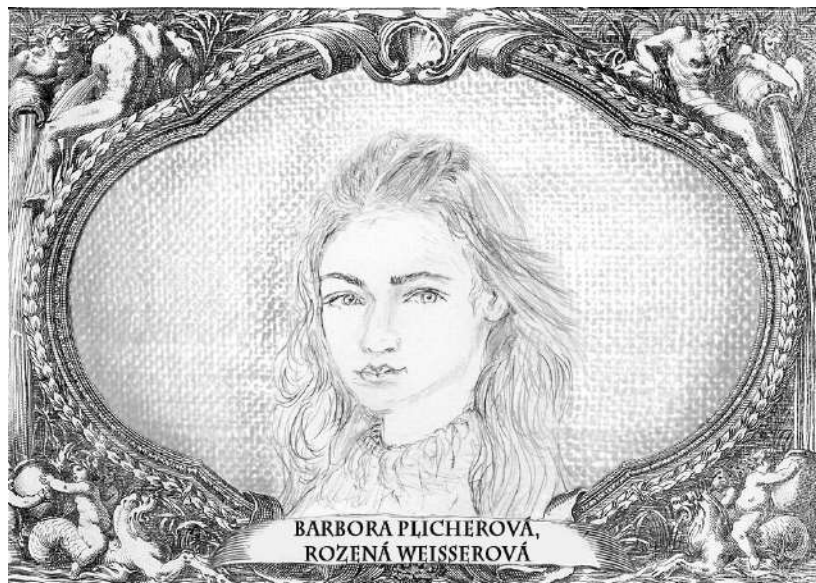
Dalšího boha nemusí Adrien ani představovat, každému je jasné, o koho jde. Přesto to udělá.

„Přichází další Diův bratr, vládce mořských vod, bůh Poseidón,“ říká, to už se objevuje na scéně rozložitá postava devětatřicetiletého zahradníka Alexandra Vaudreuila,

„Kdo jiný by měl následovat, než její neméně pohledný syn Éros. Koho zasáhne jeho kouzelný šíp, ten vzplane nekonečnou láskou,“ ukazuje Roybett na Mikuláše Plichera, ve skutečnosti bratra představitelky své matky bohyně, jehož plavé kadeře si v ničem nezadají se sestrou a jeho nalíčená skoro ještě dětská tvář, byť je mu už dvacet let, je opravdu hezká. Je oděn pouze do krátké bělostné sukýnky a zlatavých sandálů, pásky ve stejné barvě má na zádech upevněna rovněž zlatavá křídla, jimiž může díky provázkům v rukách mírně pohybovat. Jeho role je složitější, protože k tomu v

jedné ruce svírá luk a v druhé toulec s kouzelnými šípy. Celá jeho pokožka je potřena mastí, která jeho plet' dělá výrazně zlatavou a jeho dobře rostlé, byť trochu hubenější tělo, doslova září.

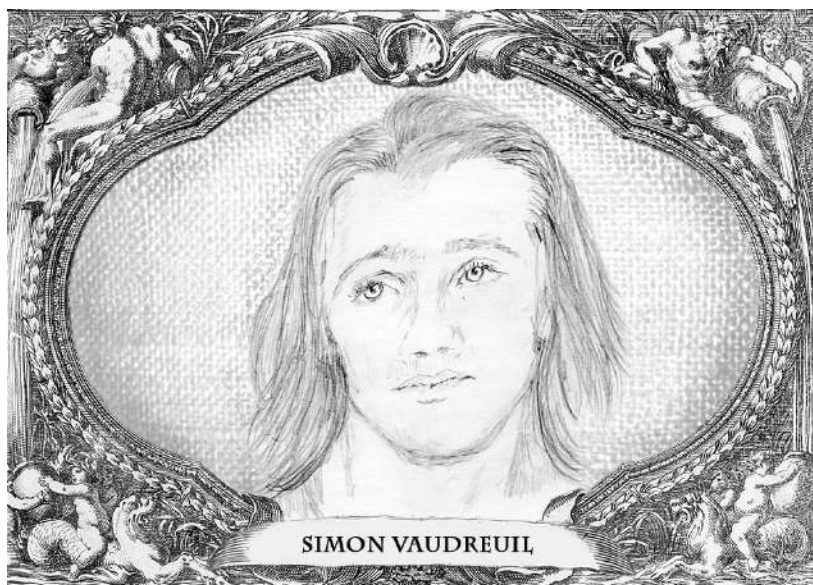
„A zde již přichází neméně krásná žena boha Érose, která se nazývá Psýché,“ zve na scénu Adrien další z postav, ve skutečnosti druhou bývalou komornou Karolíny, nyní skutečnou ženu představitele boha Érose, původním jménem Barboru Weiserovou. Na scéně je tak i matka Quidovy druhé dcery. Nalíčená tmavovláska je velmi hezká a důstojná, svoji roli hraje přesvědčivě.

„Osud Psýché je rovněž velice zajímavý,“ vysvětluje sochař, „Lidé jí díky její kráse považovali za novou bohyni, byť byla smrtelná. Což popudilo bohyni Afrodité a tak poslala svého syna Érose, aby dívku potrestal,

zasáhl ji šípem a probudil v ní lásku k nejhoršímu člověku na zemi. Éros však byl sám okouzlený její krásou a stal se jejím milencem. Abych příběh zkrátil, Psýché nakonec porušila slib daný svému milenci, že ho nikdy nespátí, posvítla si na něj a přitom mu kápala vosk na jeho božská ramena. On dostal zlou horečku od spáleniny, ji jeho matka potrestala. Dala ji konat úkoly a ona při posledním z nich selhala a podlehla spánku smrti. Éros ji mezitím začal hledat a našel ji v hrozném smrtelném spánku. Probudil ji však bodnutím svého kouzelného šípu. Pak se za Psýché přimluvil i Zeus a sám ji učinil nesmrtelnou. Na Olympu se poté konala slavná svatba,“ dokončí dojemný příběh.

Nádherná trojice matka, syn a snacha teď stojí vedle sebe, ukazuje se, že při výběru měli autoři scénáře šťastnou ruku. Sestra, bratr a jeho skutečná žena vypadají opravdu úchvatně, představují opravdovou lidskou krásu.

„Hle, zde již přichází Hermes, posel bohů a zároveň ochránce obchodníků a poutníků. Jeho okřídlené opánky ho donesou, kam si zamane,“ zve Roybett další postavičku, kterou představuje zdejší sloužící Simon, dokonce již třetí člen rodiny zahradníka Vaudreuila, jeho mladší bratr hrál

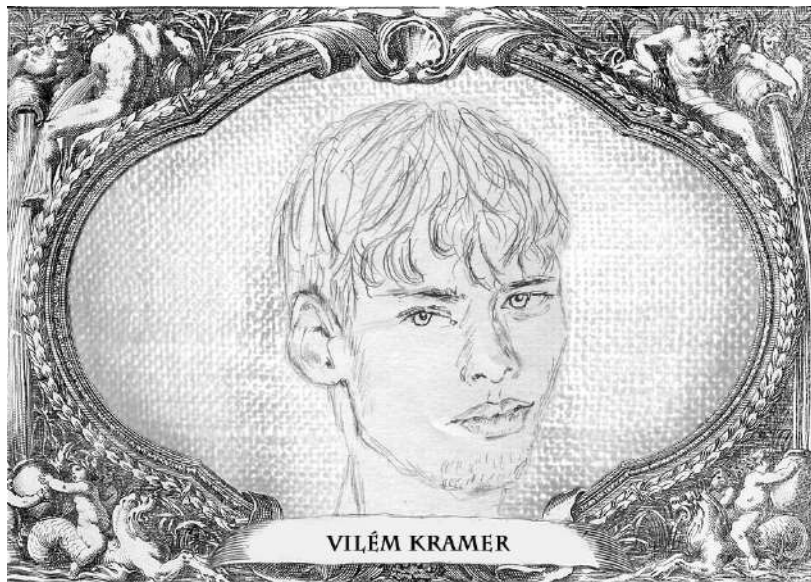
v podzemí Théseuse, jeho otec stojí nedaleko s trojzubcem. Mladík je oděn do bílé tuniky, převázané pozlaceným pásem. Klíčové jsou jeho zlaté boty se stejně zabarvenými křídly na patách, v ruce pak drží sbalený pergamen podobné barvy. Tvář devatenáctiletého Simona je zadumaná, drobné chmýří zdobí jeho bradu a tváře, jeho atletická postava se v oblečení velmi dobře vyjímá.

„Nyní můžeme spatřit boha světla, věštby i básnického umění Apollóna. Je vůdcem devíti Múz, bohyň, které ochraňují jednotlivá umění,“ ukazuje Adrien na dalšího ztepilého mladíka, který je oděný do krátké sukýnky se zlatavým popraškem, ten je nanesený i na jeho urostlé svalnaté tělo a přirozeně

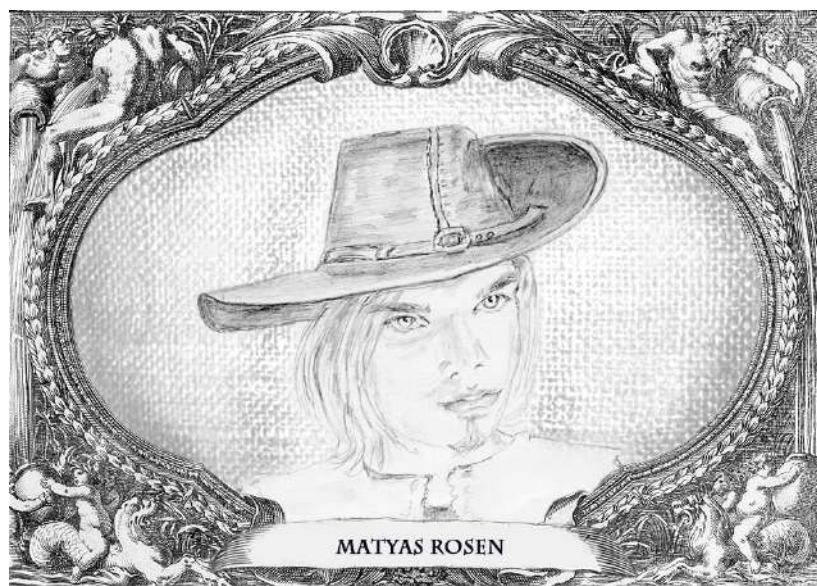

blondřaté vlasy, neboť představitelem Apollóna je dvaadvacetiletý německý mladík Vilém Kramer, manžel Elke, jenž tu dnes hraje bohyni lovu Artemis. Vilémovu poměrně hezkou tvář zdobí řidší bělostný vous. Vypadá rovněž velmi působivě, ostatně jako všichni zvolení představitelé bohů a bohyň.

„A konečně přichází poslední z bohů, který dnes přišel pozdravit samotného Dia a jeho slavnou manželku Hérú,“ přivádí sochař na scénu posledního z herců, „Podívejte se na jeho ostře řezané rysy i jeho urostlou postavu, opravdový Áres, krvavý bůh války. Jak příznačné v tomto zámku,“ dodá a ukloní se hraběti. Což vzápětí dělá i pětatřicetiletý Matyas Rosen, jehož také umluvili, aby zde sehrál svou roli. A nemusí litovat, tento původem švýcarský voják, nyní člen hraběcí gardy, je opravdu dominantní a úchvatný. Jeho tvář je pěkná a výrazná, blondřaté vlasy se zlatavým popraškem jsou vyváženy vzorně upravenou bradkou. Jeho rozložitou a svalnatou postavu zakrývá bělostná sukýnka, v ruce drží těžký meč, vyleštěný, až od něho do sálu putují záblesky.

„Vážený Die, vážená Hero,“ klaní se Roybett hraběcímu páru, „vážení mladí urození pánové,“ přidá poklonu jejich dětem, „vážení hosté,“ otáčí se do sálu, „První část dnešní podívané končí. Prošli jsme úskalími hrozného podsvětí a vystoupali společně na Olymp, odkud k nám shlíží mocný, leč uvážlivý a spravedlivý bůh Zeus, po boku se svou krásnou a moudrou bohyní Herou. Po slavnostní hostině, která bude již brzy zahájena, vystoupí ještě skupina komediantů a připravili jsme ještě i jedno

malé překvapení. Poté již dle programu bude následovat zábava a tanec. Jménem všech, kteří jsme se podíleli na slavnostním příchodu Dia na Olymp mi dovoluňte vám poděkovat za vaši trpělivost. A pokud jsme snad někoho při procházce podsvětím příliš vyděsili, tak se mu tímto omlouváme. Snad zdejší božská pohoda mu vše vynahradí,“ dokončí svou řeč a znovu se uklání na všechny směry.

Ozve se spontánní potlesk, poměrně dost silný, což musí nejen sochaře, ale i všechny autory scénáře a herce těšit. Během té doby se hrabě dívá rozpačitě kolem sebe, cítí, že by měl asi promluvit, ale neví, co by tak asi měl

říkat. Z rozpaků se ho rozhodne vysvobodit jeho švagr, alespoň na čas. Zvedne se ze své židle a tím způsobí postupné utišení potlesku.

„Vážený pane de Godille, příteli,“ začne hovořit pan de Almare svým typickým medovým hlasem, „Dovolte mi, abych v první řadě poblahopřál vám i své sestře k vašemu rozhodnutí spojit navždy své životy, k mé obrovské radosti. Kéž Bůh, ten pravý a jediný na zemi,“ říká s lehlým úsměvem a všichni

mu rozumí, dnes je tu poněkud přebohováno, „nad vámi i vašimi krásnými dětmi drží svou ochranou ruku, nechť vás zahrne svou milostí a dobrodiním. Přeji vám spokojený rodinný život, plný klidných chvil a radosti. Bůh vás prováže,“ ukloní se směrem k hraběcí rodině.

Ozve se pár svolání slávy, blahopřání a další potlesk.

„Vážený pane de Godille,“ zklidní markýz přítomné svým hlasem, „dovolte mi, abych za nás všechny hosty poděkoval za úchvatný zážitek, který pro nás vaši sloužící připravili. Ano, pan Adrién, který nás tak skvěle celou cestou provázel, hovořil pravdu. Spatřili jsme opravdu výjevy, které byly děsivé a které nám způsobovaly mrazení v zádech. Bohužel život je někdy hodně krutý, když zapomínáme na Boha, když dominuje nenávisť, zloba, chtivost, marnivost, prostě veškeré špatné vlastnosti našeho nedokonalého lidského rodu. Ale my jsme bez úhony prošli temným podsvětím a vystoupali do prosluněného starověkého Olympu. Přeji vám, pane de Godille, vaší ženě i všem vašim dětem, které nyní společně máte, či které vám ještě Bůh sešle, abyste vždy zůstávali v boží přízni a zalití paprsky slunce. Abyste nikdy neseštoupili do temného a chmurného podsvětí, ať již skutečného, nebo jen toho, které vychází z našich duší,“ znovu se ukloní všem přítomným.

Nastane chvilka ticha, kdy se už už Armand chystá zvednout, ale jeho přítel ho předejde.

„Pan hrabě de Godille mě požádal, abych na jeho svatbě promluvil,“ říká pan de Almare, byť se nic takového nestalo, „Chápu jeho přání. Mluvit je mou přirozeností. Ať už jako diplomata nebo vychovatele krále. Pan hrabě tolik jako já opravdu nemluví. Za něj totiž hovoří činy. A ty jsou daleko více než slova. Podívejte se kolem. Zvelebil tento zámek, moudře vládne na svém panství, zajistil si dědice. Slouží již od svých patnácti let svému králi se zbraní v ruce a prolil již mnoho své krve v jeho službách. Dosáhl mnoha oslnivých vítězství, které ani nejdou vyjmenovat, tolik jich totiž bylo.

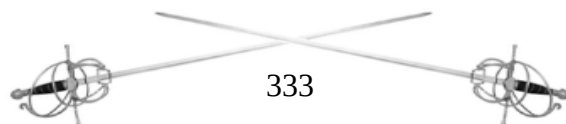
Jistě, pan de Godille pronese krátký přípitek, jen co mu přepustím slovo. Ale než se tak stane, musím ještě jedno říci. A snad budu mluvit i za všechny přítomné. Jsem doslova uchvácen tím, co nám zde bylo nachystáno za skvělé představení. Probuzení mýtických bytostí, se kterými jsme se setkali, ať již v zahradě, temném podsvětí či zde v sále, je opravdu úchvatná podívaná. Podívaná, která má skvělou myšlenku a neméně výborné provedení. V dokonalosti předvedených výjevů a postav se skloubí velikost lidského ducha i lidského umu zdejších obyvatel, umělců i samotných představitelů mýtických postav. Prostředí, ve kterém se nacházíme je opravdu úchvatné a sluší se za něj poděkovat.“

Sám Pierre teď zatleská a přidávají se k němu další. Což kvitují všichni, kdo se tak moc dřeli s dnešní slavností. Některým se zalesknou oči, což je především případ architekta Peligota či správce Brizeuxe, ale pýchou se dme i Roybett a Caillé, stejně jako představitelé bohů za hraběcím párem. Slova moudrého a vznešeného pana de Almare je hřejí u srdce.

„Na závěr mi dovolte, abych ještě jednou popřál mému příteli i mé sestře hodně boží milosti i lidské lásky a lidského štěstí v jejich dalším životě. Abych popřál jim a jejich dětem především pevné zdraví a nekonečné množství rodinné harmonie,“ pozvedne teď markýz pohárek s vínem k přípitku, pohledem vyzve svého přítele, aby teď řekl pár slov a zahájil hostinu.

„Vážený pane de Almare,“ povstane hrabě i s pohárkem, který mu již sloužící doručili, „velice vám děkuji za vaše chytrá slova. Já tak mluvit neumím, za mě mluví můj meč,“ dotkne se druhou rukou jílce své zbraně, „Ale jinak se vším souhlasím. To, co jsme viděli, bylo podle mého dost poučný, především pro naše syny. Život se s nikým nemazlí a čeká je hodně těžkostí. Taky se mi to všechno moc líbilo, myslím tím všechno to, co jsme viděli v zahradě, dole v podzemí i tady. Než si připijeme, chci poděkovat Bohu, že mi umožnil mít po zbytek svého života po boku ženu, které si vážím a kterou z celého svého srdce miluju. Slibuju, budu jí oporou, budu i oporou jejím synům,“ dokončí svou řeč s oroseným čelem a pozvedne pohárek.

Všichni hosté již stojí a také zvedají své číše k přípitku. Posléze do svých hrdel nechají stéci různé množství ne sice božského nektaru, ale i tak velmi lahodného moku. Poté se na pokyn hraběte zase posadí, teď přichází chvíle pro správce Brizeuxe, který dá pokyn a nastává čas nasycení již dost kručících žaludků. Ke stolům začínají směřovat v již zmíněných tunikách odění mládenci a dívky, začínají nanášet skvěle připravenou a líbezně vonící krmi.

Jiní sloužící v rychlosti donesou stoly či stolečky před hraběcí pár a jejich děti, po krátké domluvě zde zůstanou pouze tři chlapci, kteří byli přítomní, čtyři mladší syny Armanda si berou sloužící, nakrmí je mimo tento sál a poněkud jinak upravenou stravou.

Během hostiny se rozproudí u obou stolů živá konverzace, baví se i pan de Godille se svou manželkou, oba jsou minimálně mírně dojatí. Jejich tři synové stolují tiše, těžko říci, z čeho pramení jejich zamlklost, zda jde stále o dozvuky hrůz, které spatřili, či je paralyzuje strojenost zdejšího prostředí. Kdy je stále obklopuje množství bizarních postavíček, představující řecké bohy, kteří pořád ve svých róbách dohlízející na mír a klid v sále.

Atmosféra v hodovní síni je sice trochu strojená, vždyť jde o moc slavnostní chvíle, ale mezi hosty u obou stolů začíná převažovat uvolněná konverzace. Strůjcům oslav se nezvyklým vstupem do zámku podařilo navodit důstojnost slavnosti, ale také dát mnoho námětů, o kterých se dá různě zasvěceně diskutovat. Armanda mrzí, že je s chotí a třemi kluky od ostatních odtržený, ale zná program a po několika oficiálních chodech dnešního slavnostního oběda dojde k přeskupení stolů. Všech pět se jich ze stupínku snese mezi ostatní, naopak vyvýšená část bude sloužit pro připravená představení komediantů. A až se strážníkům trochu slehne jídlo v břiše a také se uvedou do bujařejší nálady, dojde i na tanec, místa je zde dost, ani nebude třeba stoly nijak zvláště přemísťovat.

Přání pana de Godille je konečně naplněno, stolec před nimi přemístěn do čela stolu urozených hostů a všichni se tak mohou těšit na další díl různých atrakcí. Které ještě méně potěší zachmuřeného Otce Leona, který už v oslavě pohanských bohů neviděl nic dobrého. Umělce, a komedianty zvláště, považuje za nejhorší lidskou spodinu, strůjce všech neřestí a prostopášností. Leč dnes mu nezbyvá než mlčet.

Následuje asi čtvrt hodiny komických scének najatých divadelníků, jsou zde celkem tři soubory, které se podílejí jak na hraných vystoupeních, tak i někteří ztvárnili role mýtických postav. Většina jejich krátkých skečů představuje komické výjevy ze života, legraci si dělají především z měšťáků, což je dobře kvitováno u prvního stolu, o něco méně u druhého. Mezitím si Delarigne vyzvedne Armanda Ernesta, jeho otec se dobře baví a téměř odchod syna ani nezaregistruje. A pokud ano, domnívá se, že byl odveden k vykonání malé či velké potřeby svým vychovatelem.

Po skončení prvního dílu představení nastane na vyvýšeném místě šum, neboť jsou na něj nanášeny různé kulisy, zatím ale není zcela jasné, co mají představovat. Nějaké stromy, něco jako skála či jeskyně, zdá se přítomným. Do obrazu je uvede vypravěč, kterým není nikdo jiný než sochař Roybett, který se již tak moc osvědčil při cestě na Olymp.

„Vážený pane hrabě, vážená paní hraběnko, vážení hosté,“ uklání se na pódiu, „Slíbil jsem ještě jedno malé překvapení. Ano, máte tady zkušené a protřelé umělce, kterým tleskali vznešení pánové a dámy u mnoha dvorů. Ale teď je necháme odpočívat a připravovat se na jejich další vystoupení. Teď totiž přijde čas pohádek a těm je nejbližší dětská přirozenost. Abych všechny velevážené přítomné uvedl do děje. Na království za devatero řekami a devatero horami se snesla zlá kletba, neboť se zde usídlil hrozný drak,“ říká a na scénu přicházejí hned čtyři profesionální herci, kteří navlečení do látek představují tříhlavou saň, tři hýbají jejími hnusnými hlavami, čtvrtý vylepšuje její tělo, „Tento drak a jeho zlí pomocníci,“ pokračuje a přicházejí tři chlapci ve věku kolem deseti let, ustrojeni v křiklavě červené kalhoty a boty, s červenou kápí přes hlavu, pochopitelně s dírami pro oči. Vypadají jak katovi pacholci, což je asi požadovaný efekt. Jsou celkem urostlí, jeden dokonce mírně obézní a špeky se mu teď hýbají na jeho holém trupu.

Adrien se odmlčí, zní zlověstná hudba, drak se producíruje a malí herci různě pobíhají, aby nakonec vše utichlo a oni se postavili vedle draka s rukama zkříženými na prsou.

„Tento hrozný drak si žádá samotnou královskou princeznu,“ pokračuje sochař a objevuje se na podiu asi desetiletá roztomilá dívka v krásných zdobených šatech, teď různě předstírá bédování, aby také ne, když má být v brzké době předhozena hroznému tříhlavému saní, „Její otec král povolává do boje nejstatečnější válečníky a prince,“ vysvětluje dále děj Roybett.

Na jeho slova se objevují postupně tři asi desetiletí chlapci, oblečení jako urození pánové, přicházejí s dřevěnými meči v rukách. Jeden po druhém se vrhají proti draku, jeden po druhém v litém

boji podléhají a červení pomocníci netvora je postupně odtahují do sluje za zády svého mocného pána, každému je jasné, že budou následně jeho potravou.

„Velký žal padl na celé království,“ smutní Adrien, „Došli totiž všichni stateční válečníci a princové, přemoženi a sežráni,“ ukáže směrem k improvizované jeskyni, „Proto musel nebohý král vypravit k draku svoji ubohou dceru, které už nezbývá mnoho života,“ klopí hlavu v beznaději.

Roztomilá dívenka se trochu toporně blíží k netvorovi, přehrává svůj ohromný žal a zvedá ruce k Bohu s prosbou o pomoc, modlí se o zázrak, který by ji zachoval její mladý život.

„Velký smutek dopadá na všechny, neboť krásné a všemi milované stvoření již brzy dojde hořkého konce svého žití, skončí v hrozitánských tlamách nestvůry,“ odřikává sochař text ponurým hlasem, pak zvedne bojovně hlavu, „Opravdu se nenajde nikdo, kdo by princeznu zachránil? Kdo by svedl boj na život a na smrt s netvorem a jeho pomocníky?“

Nastane ticho a pak se ozve vydechnutí z publika, naznačující jeho překvapení. Na vyvýšený stupínek se totiž dere Armand Ernest, na hlavě má přilbici s mohutným perem, v ruce třímá dřevěný meč a v očích má mít odhodlání. Ve skutečnosti je v nich strach, aby nezklamal a dokázal sehrát již mnohokrát odzkoušené představení. Jeho zrak zabloudí k Romainovi, který ho povzbuzuje pohledem i kývnutím hlavy. Mladý hrdina učiní další tři kroky na scénu.

Drak se nebezpečně přibližuje k princezně, tu chytají dva z jeho pomocníků, aby mu ji pravděpodobně přistrčili přímo do tlamy. Třetí zaregistruje statečného prince a vrhne se mu v ústrety.

Kluci v rolích zlých služebníků draka jsou vybrané děti nájemců půdy, kteří mají dva jim bedlivě vštěpované úkoly. Musí zvládnout svou roli a nesmí nijak ublížit o mnoho menšímu prvorozenému synovi pana hraběte. I kdyby je náhodou tím svým mečíkem přetáhl skutečně a ne jen jako, jak mu předepisuje scénář divadelního kusu.

Nejméně o hlavu vyšší kluk se teď vyhne ráně mečem a sevře hraběcího synka zezadu do kleští, velmi jemně, nicméně se zdá, že je zneškodněný. Ovšem Armand Ernest ho vzápětí proklaje svým mečem, ve skutečnosti, pomocí úderu vedeným dozadu, chudáka kluka dost nešetrně bodne do jeho holého břicha, až ten zaúpí a padá v bolestech k zemi, ani je nemusí moc předstírat.

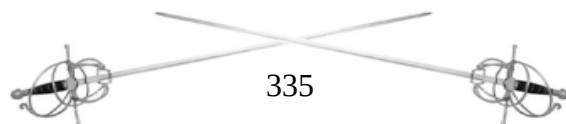
Malý hrdina je teď sice volný, ale princezna už je skoro u hrozivého draka, ten naklání jednu ze svých hlav a hrozí dívence ukousnout tu její. Na poslední chvíli hraběcí synek udeří svým dřevěným mečíkem do naklánějící se hlavy, jen tak tak na ni dosáhne. Zlí hoši pouštějí princeznu, která prchá kousek stranou, vrhá se k zemi a běduje, možná i prosí Boha o pomoc pro statečného zachránce.

Armand Ernest se jak lasička vyhne útoku drakových pomocníků a prvního z nich přetáhne přes záda svým mečíkem. Je zcela v transu a hra se mu náhle zdá skutečná. Poslušný obézní kluk jen tiše zaúpí, doopravdy, a padá jakoby mrtev k zemi, i se skutečným jelitem přes záda. To už útočí malý hrdina na posledního zlého chlapce, který se opravdově brání jeho zuřivým atakům, vědom si, že smí jen tiše trpět, ale nesmí ublížit. Po pár ranách, které odrazí svými potlučenými rukama, si raději sám rychle naběhne na meč, vydá smrtelný sten a odvalí se do nejdál od útočícího zuřivce, který by snad byl schopný ho tlouci i po jeho divadelní smrti.

Statečný princ teď stojí tváří tvář nestvůře, která prostřednictvím herců vydává hrozné zvuky, řve jak na lesy, kývá různě svými neforemnými hlavami. Armand Ernest se trochu vzpomíná, upomene si na scénář, pobíhá kolem saně a snaží se jí zasáhnout svým mečem. Je celý zpocený od námahy, nicméně zatím nevíteží.

Sálem se ozve vydechnutí, Armand Ernest je jednou z hlav sražen, sice nerad, ale rozhodne se naplnit scénář a na chvíli prohrávat, leží teď na zemi, první hlava ho chce pozřít a i další se k němu přibližují. V tu chvíli však hoch plížením plazením vpřed uniká před zuby příšery přímo pod její tělo a do látky, která ho představuje, zabodává zuřivě svůj malý mečík. Herci teď vydávají bolestné steny, doslova řičí, pak se drak naklání ze strany na stranu, nicméně čeká, až malý hrdina vyleze, aby ho nezalehl. Pak teprve padají muži v roli saně a celá konstrukce draka se hroutí k zemi.

Hraběcí synek přichází k jedné z hlav, opře o ni svoji nohu i meč a vítězoslavně se podívá do hlediště. To už nevydrží jeho nadšený otec a vyskočí ze své sesle.

„Výborně! Výborně!“ volá a tleská, další se k němu přidávají.

Hrdina si užívá svých pár minut slávy a je tím tak opojený, že zapomíná na poslední část své role a zcela kašle na zachráněnou dívku.

„Princezna, princezna!“ volá na svého svěřence Delarigne.

Armand Ernest se vzpomíná a zároveň upamatuje na zbytek představení, docela nerad opouští pokořeného netvora a blíží se k zachráněné dívence. Zastrká si do pochvy svůj dřevěný meč, sundává si svoji přilbici a s tou v ruce vysekne velmi elegantní poklonu. Vzápětí dvorně políbí ruku, kterou mu zachráněná princezna nabízí.

„Skvělé, skvělé,“ volá znova hrdý otec, vzápětí jeho vděčný pohled směřuje k písaři, kterému právě spadl kámen ze srdce. Všimá si i pohledu hraběte a přeběhne mu mráz po zádech. Je šťastný i za ani ne pětiletého kluka, kterého má na starosti, kterému se jeho vystoupení povedlo a který si teď užívá zasloužených ovací. Po vzoru jeho otce všichni stojí a tleskají mu, jeho dva nevlastní bratři očividně méně upřímně, dost je mrzí, že jim se podobné možnosti vystoupit nedostalo.

„Moc působivé,“ chválí svého nevlastního vnuka paní de Besiere.

„Je to v něm, je to v něm,“ říká hrdý zploditel hrdiny a obrací se ke svému podkonímu.

„Krev se nezapře, Excellence,“ drobně se ukloní Dujardin.

Ovace pro prvorozeného syna ženicha neberou konce, ten se vykašle na zachráněnou princeznu a uklání se tleskajícímu davu. Je sám na sebe pyšný a s velkou radostí přijímá blahopřání otce, ke kterému teď přichází, aby opět dosedl na zvlášť upravenou sesli, ze které dosáhne na slavnostní tabuli.

Roybett nechá přítomné chvíli vydechnout, pak znovu dostanou slovo herci a pokračují ve svých vystoupeních, snaží se o nějakou komedii, neboť dnešní atmosféře by vážnější dílko příliš neslušelo. Stolovníkům obsluhující chlapci dolévají, zábava pokračuje. Blíží se chvíle, kdy dojde i na tanec.

Dvojice sluhů Paul a Abel vykukuje zpoza schodiště a sleduje představení. Oči mají navrch hlavy, dnešek pro ně představuje nevšední zážitek. Po návratu pana hraběte z obřadu se vyplížili za průvodem a skryti v porostu sledovali různé výjevy. Po vniknutí procesí do jeskyně si nejprve důkladně prohlédli všechny atrakce před ní, zaujali je podobné jako hraběcí chlapce, poté sami vlezli do štol a v dostatečném odstupu za hosty si jí prošli. Sice v některých místech se již herci balili, ale spatřili vše, co panstvo před nimi. A nestačili žasnout.

Poté pronikli i na schodiště do hodovního sálu, pokud se je někdo pokusil vyhnat, se zlou se potázel. Paul se na něj ošklivě podíval.

„Jsem sluhou pana de Rigault. Ten mi to dovolil. Pokud nevěříte, tak se ho zeptejte!“ říkal, vědom si, že si jen těžko někdo jeho tvrzení půjde ověřit.

Teď se právě dívají na divadelní představení a přitom se jim už sbíhají sliny. Hlady jim kručí v břiše, hrdla mají vyprahlá, ale svádějí boj mezi potřebami těla a zvědavostí svého ducha. Nikdo si jich nevšímá, dokonce ani hosté, kteří tudy někdy projdou, když si potřebují ulevit, nádoby k tomu určené jsou v jedné z místností v přízemí.

„Už mám dovopravdy hlad,“ konstatuje Abel, hudba právě začíná hrát k tanci.

„Ještě chvíli,“ žadoní Paul, také by chtěl se umět tak elegantně pohybovat.

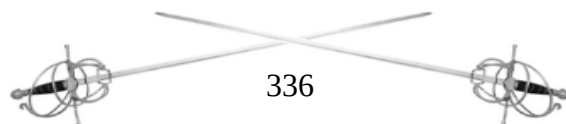
„Co na tom, teď už nic nového nebude,“ vrtí hlavou Abel.

Oba vydědenci společnosti, na které se možná v poslední době trochu usmálo štěstí, nakonec dají přednost svému žaludku a zahrnutí žízni a sestoupí do prostor kuchyně. Ve své oprsklosti se hlásí o gáblík s tvrzením, že je posílá podkoní pana hraběte pan de Rigault.

„Támhle si něco vemte,“ ukáže rukou upocený šestadvacetiletý místní šéfkuchař Denis Codrin na dva dlouhé stoly, na které obsluha nanáší zbytky chodů, které již proběhly. Je tam neskutečná kupa jídla, některé tácy vypadají skoro netknuté. Až se mladíkům zatají dech.

„Z toho si můžeme nabrat?“ ptá se nevěřícně Paul.

„Dyť říkám,“ houkne na ně Denis, „Koukejte ale sebou hodit, nepotřebuju, aby se mi tady někdo motal. Tady,“ hodí jim hodně velkou ošatku, „tady si naložte, co uznáte za vhodný a pak rychle zmizte.“

„Něčím to musíme zapít,“ upozorní Abel.

„Marie!“ křikne kuchař a pětatřicetiletá paní Ulrichová má pochopení. Kývne na chlapce a ti ji následují.

Vede je do jedné z komůrek, která je poblíž kuchyně. Tam je k jejich svému údivu vítají tři andělé, pořád ve svém podivném ústroji, s křídli na zádech a s pokožkou potřenou jakousi bělobou. Mladíci se uleknou navzájem.

„To jsou sluhové pana podkoního,“ uklidní kuchařka svého syna Alexe i oba sochařovi pomocníky, „Tady, pánové,“ ukáže na naražený soudek s vínem, přitom jim podá dost velký kameninový džbán.

„Už je mi docela zima,“ mračí se Olivier, „Nevím, proč tohle ještě máme na sobě.“

„Mistr jasně říkal, že nám řekne, kdy skončíme,“ upozorňuje zamlklý Valentin.

„Dyt' už jsou hodiny všichni uvnitř. Podle mýho na nás zapomněl,“ odporuje mu prokřehlý Olivier.

„Pokud je vám zima, zajděte se ohřát ke kamnům,“ dívá se paní Ulrichová láskyplně na svého syna, jaký už je z něho kus chlapa, a jak dnes nádherně vypadá, skutečný anděl, pro ni tedy určitě. Děkuje Bohu, který ji odvedl z Německa sem na zámek, kde může i se svým synem a nyní již patnáctiletou dcerou sloužit.

„Můžu se podívat?“ zajímá se mezitím Paul o konstrukci křídel, Alex mu ochotně ukáže, jak může pomocí provázku s křídli lehce pohybovat.

„Můžete zůstat tady, nebo si to vzít s sebou,“ říká smířlivě Marie dvěma mladým Pařížanům, pak si jde zase plnit svoje povinnosti do kuchyně.

Paul a Abel se rozhodnou přemístit do komnaty přidělené panu de Rigault, s ošatkou plnou různých dobrot a po okraj naplněným džbánkem. Tam se začnou nezřízeně cpát a hltavě sousta zapíjet moc dobrým vínem.

„Z tohohle by se jeden posral,“ pronáší moudro Abel, „Vzpomínáš, jak často máme hlad? A voni tady? Viděls, co jim toho zbylo? To snad není ani možný,“ vrtí hlavou.

„Co se divíš,“ pokrčí rameny Paul, „Víš ty, co muselo stát peněz, aby vyrobili ty příšery, co sme dneska viděli? Tohle je docela jinej svět.“

„To už jsem taky zjistil,“ kývá hlavou Abel, „Jaká škoda, že já to mám jen na chvíli. To ty už seš za vodou, jako sluha toho podkoního. Jak ti závidím.“

„Třeba si tě ten pan Etienne taky nechá, ne? Když mu budeš dobře sloužit.“

„To těžko,“ smutní Abel, „Ale co, musíme toho využít,“ lokne si zhluboka z pohárku, do něhož si víno přelévají, „Až tohle dožereme a vychlastáme, půjdeme si pro novou porci. Zásobíme se na dnešní večer a noc. Panstvo bude určitě hodně chlastat a nás potřebovat nebude,“ dodává prorocky.

„To máš pravdu. Hele, podívej, co je prosím tě tohle?“ bere si Paul nějaký kuchařský výtvar, čichá k němu a pomalu se do něj zakusuje, „Dobrý,“ dodává s uznáním.

A tak dvojice pařížských mladíků debužiruje a přitom klábosí. Navzájem si vyměňují historky z posledních měsíců a diví se nad světem, který jim doposud zůstal skrytý. Jak neskutečný je rozdíl mezi tímto nádherným zámkem a místy, kde oni tráví či trávili svůj život. Také se jim zdá, že vystoupali na nějaký ten Olymp, místo pro bohy, jak o tom blábolil ten, co dělá ty hrůzostrašné sochy.

KRUH SE PODRUHÉ UZAVÍRÁ

Hrabě de Godille otevře své oči, promne si je a začíná vzpomínat na včerejší den, který pro něho znamená zásadní zlom v životě. Spojil svůj život nejen s Andreou, ženou, kterou jako jedinou kdy skutečně miloval, ale též s její rodinou, velmi významnou.

Na tváři se mu rozlije blažený úsměv, vzpomene si na vystoupení svého syna Armanda Ernesta, jak moc na něj byl hrdý, jak ten skrček bojoval s o hlavu vyššímu kluky a pak i tím drakem. Jistě, bylo to nahrané, ale on byl opravdový. To se pozná, je v něm skrytý válečník.

Zírá do nebes své nádherné postele a sní dál svůj sen. Nebo to není sen, ale skutečnost? Hrome, dosáhl toho už hodně, je mu sedmadvacet let, má už pět synů, vlastně ne, šest, po včerejšku už nepochybuje, že i Pierre je jeho. Je tak podobný Armandu Ernestovi. A jeho druhá manželka čeká dalšího potomka. Ona chce holčičku, on by radši dalšího kluka, ale nebude se zlobit, pokud přijde holka. Šest kluků je dost, navíc ona ještě může znova přijít do požehnaného stavu.

„Na co myslíš?“ ozve se po jeho boku její lahodný hlas.

„Tak, na všechno a na nic,“ odpovídá on po pravdě, pak otočí svou hlavu směrem k ní, „Na svoje začátky v armádě, jak vypadalo tohle sídlo před deseti roky a jak vypadá teď. Na děti, na svůj pluk, prostě na všechno. A hlavně na nás. Jak jsme se poznali a čím vším jsme si prošli.“

„Já na něco raději zapomněla,“ říká ona.

„Já vím, bylo dost špatného, ale to je teď všechno pryč,“ sní on dál, „Teď už je všechno vopravdu jako na tom Olympu, co pro nás včera udělali. Máme peníze, máme děti, máme svoje postavení a hlavně, teď už jsme svoji před Bohem. Už se nemusíme před nikým skrejvat, scházet se někde tajně.“

„Ano, včera nám tady tvoji sloužící udělali ráj na zemi, ten pověstný Olymp,“ říká ona vážným hlasem, „Bohužel, Armande, nemůžeme tady zůstat navěky, jako ty bohové. Budeme se muset vrátit do skutečného života. A ten už tak krásnej není.“

„Není? Teď, když tě mám po svém boku, jsem nejšťastnějším mužem na tomhle posraném světě. Je mi jedno, co přijde, pro mě je tohle vrchol. Jsem doopravdy šťastnej a to mi nikdo neposere. Ať se děje co chce, rozumíš?“ odpovídá on a pak ji dlouze políbí.

Kruh se v jeho životě podruhé uzavřel, od chvíle, kdy ji poprvé spatřil, přes žhavá tajná setkání v jejich hnízdečku lásky, přes dlouhé roky odloučení, jsou nyní spolu spojeni navždy.

